

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΤΣΙΟΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΕΡΓΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΓΓΡΑΣΙΩΝ - ΕΡΓΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Δημήτρης Ρότσιος
αρχιτέκτων

Περιεχόμενα

Σύντομο Βιογραφικό.....	3
1. Εκπαίδευση.....	4
1.1 Σπουδές.....	4
1.2 Ακαδημαϊκές Διακρίσεις.....	4
1.3 Ξένες Γλώσσες.....	4
2. Διδακτικό Έργο.....	5
2.1 Εντεταλμένος διδάσκων Π.Δ. 407/80.....	5
2.2 Διδακτικό έργο σε μεταπτυχιακά προγράμματα κολλεγίων.....	5
2.3 Διδακτικό έργο σε προπτυχιακά προγράμματα κολλεγίων.....	6
2.4 Επικουρικό διδακτικό έργο σε Αρχιτεκτονικές Σχολές Πανεπιστημίων.....	6
2.5 Επίβλεψη διαλέξεων και διπλωματικών εργασιών.....	6
2.6 Εργαστήρια.....	6
3. Ερευνητικό έργο.....	8
3.1 Προσωπική Έρευνα.....	8
3.2 Ερευνητικά Προγράμματα.....	8
3.3 Επιμέλεια - Συντονισμός Εκθέσεων.....	9
3.4 Συνέδρια.....	9
4. Εφαρμοσμένο Έργο.....	11
4.1 Έργα και μελέτες μέχρι την ίδρυση ατομικού γραφείου.....	11
4.2 Έργα ατομικού γραφείου.....	12
4.3 Διαγωνισμοί.....	14
4.4 Εγκαταστάσεις - Εικαστικά - Εφαρμοσμένες Τέχνες.....	15
5. Δημοσιεύσεις.....	17
5.1 Έκθεση εφαρμοσμένου έργου.....	17
5.2 Άρθρα σε Βιβλία.....	18
5.3 Άρθρα και συνεντεύξεις.....	19
5.4 Δημοσιεύσεις έργου.....	19
5.5 Επιμέλεια εκδόσεων.....	21
5.6 Διαλέξεις.....	22
6. Αναγνώριση έργου.....	24
6.1 Διεθνείς διοργανώσεις.....	24
6.2 Εθνικές διοργανώσεις.....	24
6.3 Βραβεία – Διακρίσεις.....	24
6.4 Αναφορές τρίτων στο έργο.....	26
7. Ετεροαναφορές (citations).....	28
7.1 Αναφορές - παραπομπές τρίτων στον ακαδημαϊκό χώρο.....	28
7.2 Αναφορές - παραπομπές στο έργο σε εισηγήσεις συνεδρίων τρίτων.....	28
7.3 Αναφορές - παραπομπές στο έργο από εκπαιδευτικούς κόμβους.....	29
7.4 Αναφορές στο έργο από εικαστικούς κόμβους.....	29

Σύντομο Βιογραφικό

Γεννήθηκε το 1969. Σπούδασε αρχιτεκτονική στο ΑΠΘ από το 1989 ως το 1994. Πήρε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών από το ΕΜΠ (1998-1999). Από τη διάρκεια των προπτυχιακών του σπουδών, δίδαξε επικουρικά στα ιδρύματα που φοίτησε, και από το 1996 σε πλήθος μαθημάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων κολλεγίων στην Αθήνα. Από το 2007 διδάσκει στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων του Πολυτεχνείου Κρήτης. Έχει παρουσιάζει δημόσια το έργο του, και έχει μιλήσει γι' αυτό, σε Ιδρύματα, Συνέδρια και Μέσα, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Έχει συμμετάσχει με διακρίσεις σε Διεθνείς Διαγωνισμούς με σημαντικότερη τη βράβευση με τρίτο βραβείο στον πρώτο, ιστορικά, διαγωνισμό μέσω διαδικτύου, της αμερικανικής ένωσης: Association for Computer Aided Design in Architecture και θέμα "LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE", το 1999.

Το 2003 εκπροσώπησε την Ελλάδα στην 50^η Biennale της Βενετίας.

Έργα του έχουν εκτεθεί επανειλημμένα σε Διεθνείς και Εθνικό επίπεδο, με σημαντικότερες τις συμμετοχές του στις εκθέσεις: «Μετέωροι Έλληνες. Ηγηση των Αρχιτεκτόνων» / ARCO / Μαδρίτη, την 3^η και 4^η Biennale νέων Ελλήνων αρχιτεκτόνων, τις medi@terra 2000 και 2004, την 5^η Triennale αρχιτεκτονικής στην Κρήτη, και την έκθεση των σημαντικότερων κτηρίων των τελευταίων 100 ετών στην Κρήτη.

Από το 2000 διατηρεί ατομικό γραφείο, εκπονώντας μελέτες μεγάλου εύρους κλίμακας και υλικότητας: σχεδιασμός αντικειμένων, θέματα Αρχιτεκτονικού και Αστικού σχεδιασμού· πειραματικές προσεγγίσεις του υλικού ή άυλου χώρου, προσωπική εμπλοκή σε όλα τα στάδια μελέτης και κατασκευής πολλών από τα έργα του.

Τα έργα του, διατρέχουν τον χώρο της αρχιτεκτονικής, των εφαρμοσμένων τεχνών και των εικαστικών, και έχουν αποτελέσει σημεία αναφοράς διπλωματικών, πτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών στον ακαδημαϊκό χώρο, διαλέξεων τρίτων· εκπαιδευτικών, αρχιτεκτονικών και εικαστικών κόμβων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

1. Εκπαίδευση

1.1 Σπουδές:

- 1989-1994 Πτυχίο αρχιτεκτονικής, από το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
- 1998-1999 Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών, διατμηματικό πρόγραμμα του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, Αρχιτεκτονική - Σχεδιασμός του Χώρου. Κατεύθυνση: Σχεδιασμός - Χώρος - Πολιτισμός.

1.2 Ακαδημαϊκές Διακρίσεις:

- 2000 Υποτροφία υποψήφιου διδάκτορα, 2 ετών, από το Τμήμα Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π. (Τομέας 3 «Πλαστική») κατά τη διάρκεια του επικουρικού διδακτικού έργου στο ίδρυμα. Αθήνα. 2000.

1.3 Ξένες Γλώσσες

Αγγλικά, Γαλλικά.

2. Διδακτικό Έργο

2.1 Εντεταλμένος διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Από τον Σεπτέμβριο 2007 έως το 2017, δίδαξε στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων του Πολυτεχνείου Κρήτης, ως εντεταλμένος διδάσκων, τα ακόλουθα μαθήματα:

2016-2017 Σεπτέμβριος 2016 - Οκτώβριος 2017

- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 1
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 4
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 6
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 7

2012-2013 Σεπτέμβριος 2012 - Οκτώβριος 2013

- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 3
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 4
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 5
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 6

2009-2010 Σεπτέμβριος 2009 - Οκτώβριος 2010

- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 5
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 6

2008-2009 Σεπτέμβριος 2008 - Οκτώβριος 2009

- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 5
- Ψηφιακές Τεχνολογίες στον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 3
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 6
- «Χώρος και νόημα. Η αρχιτεκτονική σαν/στο μέσο».

Μάθημα επιλογής 8^{ου} εξαμήνου.

2007-2008 Σεπτέμβριος 2007 - Οκτώβριος 2008

- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 5
- Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός 6

2.2 Διδακτικό έργο σε μεταπτυχιακά προγράμματα κολλεγίων.

- 2003-2005 Από τον Σεπτέμβριο 2003 έως τον Οκτώβριο 2005, δίδαξε στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα της σχολής BAKALO – Derby University: "Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός - MA Architectural Design" το μάθημα: «Νέες Τεχνολογίες».

2.3 Διδακτικό έργο σε προπτυχιακά προγράμματα κολλεγίων.

- 1996-2008 Από τον Σεπτέμβριο 1996 έως τον Οκτώβριο 2008, δίδαξε στο προπτυχιακό πρόγραμμα της σχολής ΒΑΚΑΛΟ – Derby University το μάθημα «Σχεδιασμός του χώρου με τη βοήθεια Η/Υ».
- 2002-2003 Από τον Σεπτέμβριο 2002 έως τον Οκτώβριο 2003, δίδαξε στο σχολή ΑΚΤΟ - Middlesex University το μάθημα: «Αρχιτεκτονική εσωτερικού χώρου».

2.4 Επικουρικό διδακτικό έργο σε Αρχιτεκτονικές Σχολές Πανεπιστημίων.

- 2000-2001 Από τον Σεπτέμβριο 2000 έως τον Οκτώβριο 2001, δίδαξε επικουρικά στο προπτυχιακό μάθημα του Ε.Μ.Π, με τον Αν. Καθηγητή Ν. Λάσκαρη. Τα μαθήματα
- Στοιχεία Πλαστικής
 - Αρχιτεκτονική και κινηματογράφος
- 1994 Από τον Μάρτιο 1994 έως τον Οκτώβριο 1994, δίδαξε επικουρικά στο μάθημα «Χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών στο σχεδιασμό», των Ε. Τζεκάκη, Ν. Τσινίκα, στους προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Α.Π.Θ.

2.5 Επίβλεψη διαλέξεων και διπλωματικών εργασιών.

- 2007- Άτυπη ανάληψη επίβλεψης πλήθους διαλέξεων και διπλωματικών εργασιών φοιτητών του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πολυτεχνείου Κρήτης.

2.6 Εργαστήρια.

- 2017 Η Ριζοσπαστική Επιθεώρηση: Τι Απέναντι τα Αρχιτεκτονικά Περιοδικά; Επιστημονική Επιμέλεια κ' Οργάνωση Ctrl_Space Lab, Ν. Πατσαβός, υπό την αιγίδα του ΕΙΑ και σε συνεργασία με το workshop dionysis sotonikis, Οικία-Εργαστήριο Σπητέρη, Αθήνα, Ιανουάριος, Συνεργάτες: Β. Τσεσμετζής, Γ. Ρυμενίδης, Προσκεκλημένοι: Ε. Baraona Pohl, R. Boer/ Failed Architecture, Ar. Oosterman/ Archis-Volume, Κ. Βασιλείου, Απ. Καλφόπουλος, Ηλ. Κωνσταντόπουλος, Μ. Λαθούρη, Θ. Μουτσόπουλος, Λ. Παπαδόπουλος, Θ. Ρεντζής, Δ. Ρότσιος, Δ. Στοβίκης, Γ. Τζιφτζιλάκης, Π. Τουρνικιώτης
- 2016 R2 Αρχιτεκτονική και Τέχνη, Το Απρόοπτο: Επιστημονική Επιμέλεια: Ctrl_Space Lab, Ν. Πατσαβός, Οργάνωση: Art in Progress, ΤΕΕ Τμ. Δυτικής Ελλάδας, Πάτρα, Μάιος, Συνεργάτες: Θανάσης Μουτσόπουλος, Προσκεκλημένοι: Ιωσήφ Δακωρώνιας-Μαρίνα, Άγγελος Φλώρος, Παναγιώτης Πάγκαλος, Απόστολος Πάνος, Άγγελος Παπαγεωργίου, Ιάκωβος Ρήγος, Δημήτρης Ρότσιος, Βασίλης Στρουμπάκος, Κωνσταντίνος Βασιλείου, Γιάννης Ζιώνας, Δημήτρης Ζησιμόπουλος, Δημήτρης Ζουρούδης
- 2015 Χωρικές Στρατηγικές στην Κοινωνία της Γνώσης: ο Βιομηχανικός Οικισμός Άσπρα Σπίτια του Κ. Α. Δοξιάδη, Επιμέλεια και Οργάνωση: Ctrl_Space Lab,

Νίκος Πατσαβός σε συνεργασία με την Αλουμίνιον της Ελλάδος και τη Σχολή ΑΡΜΗΧ ΠΚ, Άσπρα Σπίτια Βοιωτίας και Αθήνα, Απρίλιος, Συνεργάτες: Σωκράτης Γιαννούδης, Βασίλης Τσεσμετζής, Προσκεκλημένοι: Παναγιώτης Μαλεφάκης, Δημήτρης Ρότσιος

- 2014 The Athens Manifesto: Critical Thinking on the Contemporary Metropolis, Επιστημονική Επιμέλεια και Οργάνωση: Ctrl_Space Lab, Νίκος Πατσαβός, Αθήνα, Απρίλιος, Συνεργάτες: Βασίλης Τσεσμετζής, Προσκεκλημένοι: Σωκράτης Γιαννούδης, Αλέξης Δάλλας, Δημήτρης Ρότσιος
- 2013 Φαντάσου την Πόλη/ Imagine the City: Πύργος 2013 – [ΕΙΚ]αστικές παρεμβάσεις-αναβιώνοντας μια διαδρομή, Οργάνωση: Architecture for Humanity Athens, Λάτσειο Δημοτικό Μέγαρο Πύργου, 16-25 Μαΐου, εισήγηση, διδασκαλία, κριτική: Π. Καραμανέα, Α. Κωτσάκη, Θ. Μουτσόπουλος, Ν. Πατσαβός, Δ. Ρότσιος
- 2013 Εργαστήριο Σχεδιασμού με τίτλο «[ΕΙΚ]αστικές παρεμβάσεις: αναβιώνοντας μια διαδρομή». Πύργος. 2013.
- 2013 Το Αλφαριθμητικό της Αρχιτεκτονικής, Πνευματικό Κέντρο Χανίων, Οκτώβριος – Δεκέμβριος, δύο ενότητες ανοικτού μαθήματος
- 2010 Εργαστήριο Σχεδιασμού με τίτλο «SLIDING CITIES - Ο δημόσιος χώρος και η επεξεργασία του ορίου». με αντικείμενο τον σχεδιασμό του προμαχώνα και του επιπρομαχώνα Vitturi και την επανασύνδεσή τους με τον αστικό ιστό, Ενετική Λότζια, Αίθουσα «Ανδρόγεω» (Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Νομού Ηρακλείου). Ηράκλειο. 2010.
- 2003 Διδάσκων διατμηματικού εργαστηρίου του Ε.Μ.Π., με θέμα την **Ελληνική συμμετοχή στην 50^η Μπιενάλε της Βενετίας** του επισκέπτη καθ. στο Ε.Μ.Π., Δ. Σεφέρη, Πανεπιστήμιο της Ουάσινγκτον. Αθήνα. 2003.

3. Ερευνητικό έργο.

3.1 Προσωπική Έρευνα.

Πέρα από τις σπουδές, την δραστηριότητά εντός και εκτός πανεπιστημιακών χώρων, η ερευνητική δραστηριότητα εκφράζεται εκτενώς και στο χώρο των εικαστικών, μέσω έργων που διερευνούν πάντα την έννοια του χώρου, με βασικό άξονα την διατύπωση και τον επαναπροσδιορισμό των συνθηκών του, σε καθεστώς αυξημένης ελευθερίας. Η δραστηριότητα αυτή, το προϊόν της οποίας έχει εκτεθεί, κριθεί και δημοσιευθεί στο υψηλότερο δυνατό, διεθνές επίπεδο, θα μπορούσε να συνοψιστεί στην επιλογή για την εκπροσώπηση της Ελλάδας στην **50η Biennale** της Βενετίας, το 2003, αλλά και σε μια σειρά συμμετοχών σε εκθέσεις και διαγωνισμούς, που βρίσκονται στην αιχμή της συζήτησης για την μορφή του χώρου σήμερα: **Association for Computer Aided Design in Architecture**, U.S., / **LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE** (τρίτο βραβείο) 1999, **Far Eastern International Digital Architectural Design Award**, Taipei, Taiwan, 2000, σαν τυπικότερα παραδείγματα, μεταξύ άλλων.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΡΕΥΝΑ

2015-17: Collective Design: Η Σύγχρονη Δημιουργική Πρακτική στην Ελλάδα, Συντονιστής Έρευνας-Επιστημονικά Υπεύθυνος Ctrl_Space Lab-Νίκος Πατσαβός, Συνεργασία με 10 δημιουργικές ομάδες από το χώρο της αρχιτεκτονικής, του design, της γραφιστικής και των εικαστικών τεχνών, υποστήριξη: ΑΣΚΤ, Χορηγοί Επικοινωνίας: ΔΟΜΕΣ, ΕΚ, design+, greekarchitects.gr, archisearch.gr, Συνεργάτες Έρευνας: Ακρ. Αναγνωστάκης, Δ. Ρότσιος

2013-15: Παράκτιος Δημόσιος Χώρος στην Ελληνική Πόλη, έρευνα στο πλαίσιο δύο αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, Συντονισμός: Ctrl_Space Lab-N. Πατσαβός, Κύριος Μελετητής: Δ. Ρότσιος

Ανάπλαση Πλατείας Κατεχάκη, Παλιά Πόλη Χανίων, Πανελλήνιος Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός Ιδεών, Υπεύθυνος Μελέτης: Δ. Ρότσιος, Συνεργάτες: Γ. Λιόφαγος, Μ. Νικολακάκη, Ν. Πατσαβός

Μελέτη Ανάπλασης της χερσαίας και παράκτιας ζώνης και αισθητική αναβάθμιση όψων κτιρίων στο παραλιακό μέτωπο Νεάπολης, Πανελλήνιος Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός Ιδεών, Υπεύθυνος: Δ. Ρότσιος, Συνεργάτες: Α. Αναγνωστάκης, Χρ. Ανωνιάτη, Μ. Λασηθιωτάκη, Γ. Λιόφαγος, Ν. Πατσαβός

3.2 Ερευνητικά Προγράμματα.

- [01] Ερευνητικό πρόγραμμα του Πολυτεχνείου Κρήτης προγράμματος με θέμα: «Διερεύνηση δυνατοτήτων για ολοκληρωμένη διαχείριση και ανάδειξη του αστικού κενού - κοινόχρηστου χώρου μεταξύ του λόφου του Επαρχείου και της οδού Αγίου Χαράλαμπος όπου η ημιτελής νότια κλίμακα». Προγραμματική σύμβαση ανάμεσα στη Σχολή Αρχιτεκτόνων ΠΚ και τον Δήμο

Πύργου Ηλείας, 2013. Επ. υπεύθυνος Α.Κωτσάκη. Α.Κωτσάκη, Δ. Ρότσιος. Σε εξέλιξη.

- [02] Ερευνητικό πρόγραμμα του Πολυτεχνείου Κρήτης προγράμματος με θέμα: «Ολοκληρωμένη προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του ιστορικού οινόποιου ΤΑΟΛ, με τον περιβάλλοντα χώρο του, ιδιοκτησίας ΕΑΣ Λευκάδας (ΤΑΟΛ) στην περιοχή Γύρα του Δήμου Λευκαδίων». Προγραμματική σύμβαση ανάμεσα στη Σχολή Αρχιτεκτόνων ΠΚ και την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών – Ταμείο Αμύνης Οινοπαραγωγών Λευκάδας, 2013. Επ. υπεύθυνος Α.Κωτσάκη. Α.Κωτσάκη, Δ. Ρότσιος. Σε εξέλιξη.
- [03] Ερευνητικό πρόγραμμα του Πολυτεχνείου Κρήτης με θέμα την «Ολοκληρωμένη προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του ιστορικού αρχιτεκτονικού συνόλου δήμου Πύργου Ηλείας, που αποτελείται από τα κτίρια: Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο, Ελαιουργία Ξυστήρ και συγκρότημα κτιρίων Σιδηροδρομικού Σταθμού μαζί με την ανάπλαση των κοινόχρηστων χώρων που τα περιβάλλουν και τα συνδέουν με το ιστορικό κέντρο της πόλης του Πύργου Ηλείας». Προγραμματική σύμβαση ανάμεσα στη Σχολή Αρχιτεκτόνων ΠΚ και τον Δήμο Πύργου Ηλείας 2010. Επ. υπεύθυνος Α.Κωτσάκη. Α.Κωτσάκη Π. Καραμανέα, Ν. Πατσαβός, Δ. Ρότσιος.

3.3 Επιμέλεια - Συντονισμός Εκθέσεων.

- 2001-2008 Ιδρυτικό μέλος - με τους Αλέξανδρο Στάνα και Μαρίνα Φωκίδη - του "Ορχηστρον", μη κερδοσκοπικού οργανισμού αφιερωμένου στην προώθηση της σύγχρονης εικαστικής τέχνης στην Ελλάδα και σε διεθνές επίπεδο.

3.4 Συνέδρια.

- [01] Συμμετοχή στο συνέδριο TICCIE (Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Επιτροπής για τη διάσωση της βιομηχανικής κληρονομιάς) «Βιομηχανική κληρονομιά. Αναβίωση και βιωσιμότητα», με το έργο «Το πάρκο της γης στο βιομηχανικό συγκρότημα Ξυστήρ - Πύργος Ηλείας» Α.Κωτσάκη, Π. Καραμανέα, Ν. Πατσαβός, Δ. Ρότσιος, Μουσείο Μπενάκη. Αθήνα. 2013.
- [02] «Σύζευξη αστικού και αγροτικού χώρου στην ελληνική περιφέρεια: Η περίπτωση του Πύργου Ηλείας». Συμμετοχή στο συνέδριο «Δημόσιος χώρος ... αναζητείται». Α.Κωτσάκη, Π. Καραμανέα, Ν. Πατσαβός, Δ. Ρότσιος. Θεσσαλονίκη. 2011.
- [03] «2.xD design / the Greek Holiday Home». Συμμετοχή στο συνέδριο "5th EAAE/ ENHSA Architectural Theory Subgroup Workshop "Digital Materiality and the new Relation between Depth and Surface as a Challenge for Architectural Education". Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Χανιά. 2010.
- [04] Παρουσίαση του τρίτου βραβείου στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό μέσω του διαδικτύου, με θέμα "LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE", που οργάνωσε

η ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture) στο συνέδριο που οργάνωσε ο αγωνοθέτης με θέμα: Media and Design Process, Δημήτρης Ρότσιος, Μπίλυ Γιαννούτσου, Snowbird. Utah (University of Utah). Οκτώβριος. 1999.

4. Εφαρμοσμένο Έργο.

4.1 Έργα και μελέτες μέχρι την ίδρυση ατομικού γραφείου.

1991	Συμμετοχή στον διαγωνισμό "Σταυροδρόμι της Μεσογείου", Casa Bianca, 2ο Βραβείο, Θεσσαλονίκη 1991 (Δήμος Θεσσαλονίκης).
1992	Συμμετοχή στον διαγωνισμό Robert Smith Prize, Θεσσαλονίκη 1992.
1990-1994	Συμμετοχή σε πλήθος διαγωνισμών που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια των φοιτητικών χρόνων, από διδάσκοντες και διδασκόμενους του τμήματος Αρχιτεκτόνων και λόγω της, ενασχόλησης με τον χώρο των ψηφιακών τεχνολογιών στην αρχιτεκτονική (από το δεύτερο έτος των σπουδών).
1994	Πρόταση της διπλωματικής εργασίας "Κτίριο για το φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης στην πρώτη προβλήτα" (Σημείο στο οποίο στεγάζεται σήμερα το Φεστιβάλ μετά το 2004), σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή Α. Κωτσιόπουλο στο δήμο Θεσσαλονίκης εν όψει του "Θεσσαλονίκη Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 1997" (Σημείο στο οποίο στεγάζεται σήμερα το Φεστιβάλ) Θεσσαλονίκη, 1994.
1994	Συνεργασία με την Α. Παπαδοπούλου για την κατασκευή του περιπτέρου 10 της Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης, το οποίο στέγαζε το κέντρο τύπου Θεσσαλονίκη 1994.
1994-1995	Συνεργασία με το γραφείο "ΚΑΠΑ ΕΠΕ" σε όλα τα έργα που έλαβαν χώρα στο γραφείο. κατά τη διετία 1994-1995.
1996	Συνεργασία με το γραφείο "ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΘΥΜΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ" στον κλειστό διεθνή διαγωνισμό διαμόρφωσης του θαλασσίου μετώπου Θεσσαλονίκης στην αρχή της νέας παραλίας. Αθήνα, 1996.
1996-1997	Συνεργασία σε όλες τις μελέτες που έλαβαν χώρα στο γραφείο MOB Αρχιτέκτονες - Βασίλης Μπασκόζος και Δαρεία Τσαγκαράκη (μετέπειτα βραβευμένο με Βραβείο Κατοικίας στα βραβεία Αρχιτεκτονικής ΕΙΑ 2004), κατά τη διετία 1996-1997.
1996:	• Γραφεία ναυτιλιακής εταιρίας Almi Marine στην Καλογρέζα. • Προσθήκη δυο ορόφων στα γραφεία της εταιρίας ΑΛΤΕ ΑΕ. • Διαμόρφωση πεζοδρόμων του δήμου Κηφισιάς. • Μονοκατοικία στη Δροσιά. • Μονοκατοικία στο Χαλάνδρι. • Βιομηχανία παραγωγής χρωμάτων της Novachrom Industries στη Ρουμανία. • Γραφεία διοίκησης της ΔΕΛΤΑ στον Αγ. Στέφανο. • Βιομηχανία - γραφεία διοίκησης της Tasty Foods ΑΕ στον Αγ. Στέφανο.
1997:	

- Μονοκατοικία στα Σπάτα.
- Γυμναστήριο Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας.
- Ανοιχτό κινηματοθέατρο στην Μεταμόρφωση.
- Νοσοκομείο Ζώνων στο Πικέρμι.
- Φαρμακείο στην Κηφισιά.
- Διπλοκατοικία στην Δροσιά.
- Γραφεία εταιρίας ΔΕΛΤΑ στον Ταύρο.
- Κατάστημα στην λεωφόρο Κηφισίας.
- Κλειστός διαγωνισμός κτιρίου Εθνικής Τραπέζης Στην οδό Αιόλου στην Αθήνα.
- Σχεδιασμός και εγκατάσταση της έκθεσης «Ελληνική Βιομηχανική Αρχιτεκτονική».

4.2 Έργα ατομικού γραφείου.

2001-2005

- Σύγχρονο Θέατρο Αθηνών - Γιώργος Κιμούλης, Αθήνα. 2001.
- Κατασκευή των πρώτων δυνητικών μοντέλων και κίνησης τους από το Ευγενίδειο Ίδρυμα με σκοπό τις προβολές τους στο νεοϊδρυθέν Πλανητάριο. Δημήτρης Ρότσιος, Ανδρέας Σιτορένγκο, Νίκος Τηλιγάδης. Αθήνα. 2002.

2003

- Γραφεία HELLINMOTO / KTM / DUCATI, σε συνεργασία με την Κλέα Μοριανού. Αθήνα. 2003. (μελέτη και κατασκευή).
- Εγκαταστάσεις βιομηχανίας επεξεργασίας ξύλου. σε συνεργασία με την Κλέα Μοριανού. Αθήνα, 2003 (μελέτη).
- Εστιατόριο 80 m². Αθήνα. 2004 (μελέτη και κατασκευή).
- Συγκρότημα κατοικιών στον Διόνυσο, σε συνεργασία με την Μπίλη Γιανούτσου και τον Δημήτρη Διαμαντόπουλο. Αθήνα. 2004.
- Κατοικία 120 m². Κύμη Ευβοίας. 2005 (μελέτη).
- Μελέτη εσωτερικών χώρων ξενοδοχείου 2600 m². Σαντορίνη. 2005.
- Κατοικία 320 m². Αγ. Μαρίνα. Αττική. 2005.
- Κτίριο αποθηκών - αρχείων. Αγ. Μαρίνα. Αττική. 2005.

2005

- Κτίριο κατοικιών 270 m². Κεραμικός. Αθήνα. 2006. (μελέτη)
- Κατάστημα ειδών κιγκαλερίας. Αθήνα. 2006. (μελέτη και κατασκευή)
- Κτίριο γραφείων, 350 m m². Μαρούσι. 2006 (μελέτη).

2006-2009 Cafe 80 m². Αθήνα. 2007 (μελέτη και κατασκευή).

- Cafe 100 m². Αθήνα. 2007.
- Κτίριο κατοικιών 350 m². Κεραμικός. Αθήνα. 2006.
- Cafe 70 m². Αθήνα. 2007.
- Δικηγορικό γραφείο 120 m². Αθήνα. 2007 (μελέτη και κατασκευή).
- Κατάστημα υποδημάτων. Κηφισιά. 2008 (μελέτη και κατασκευή).
- Κατάστημα υποδημάτων. Νέο Ψυχικό. 2008 (μελέτη).
- Εστιατόριο 120 m². Αθήνα. 2008 (μελέτη).
- Ξενοδοχείο 2400 m². Παλαιόχωρα. 2008 (μελέτη).

2009- Κατάστημα ενδυμάτων. Αθήνα. 2009 (μελέτη).

- Ξενοδοχείο 2200 m². Σαντορίνη. 2009 (μελέτη).
- Κατοικία 200 m². Παλαιόχωρα. 2010.
- Κατοικία 260 m². Οινόη. 2010.
- Κατοικία 135 m². Λευκάδα. 2011.
- Cafe – Εστιατόριο 130 m². Αγ. Στέφανος, 2011(μελέτη και κατασκευή).
- Κατάστημα υποδημάτων. Γλυφάδα. 2011(μελέτη και κατασκευή).
- Κατοικία 60 m². Παλαιόχωρα. 2011.
- Μελέτη εσωτερικών χώρων ξενοδοχείου 1200 m². Σαντορίνη. 2013.

2005-2007 Μελέτη και κατασκευή όλων των εμπορικών χώρων, εταιρίας κατασκευής και εμπορίας ενδυμάτων στη Ελλάδα και το εξωτερικό από το 2005 έως το 2007.

i. Μελέτη και κατασκευή αυτοτελών κτιρίων - καταστημάτων:

- Πολυκατάστημα, 1200 m². Χαλάνδρι. 2006.
- Πολυκατάστημα, 1500 m². Βόλος. 2007.

ii. Μελέτη και κατασκευή καταστημάτων με τη μέθοδο του franchising:

- Αθήνα, 120 m². οδός Ερμού 2005.
- Ζάκυνθος 60 m². 2006.
- Βουκουρέστι, 80 m². 2006.
- Σκόπια, 40 m². 2006.
- Λάρισα, 150 m². 2007.

iii. Μελέτη και κατασκευή καταστημάτων σε πολυκαταστήματα:

- Αθήνα / Notos / 2005.
- Αθήνα / Attica / 2005.
- Αθήνα / Attica / 2007.
- Αθήνα / Factory outlet αεροδρομίου / 2006.
- Αθήνα / Factory outlet Πειραιώς / 2006.
- Αθήνα / Καταστήματα Φωκάς, οδός Ερμού / 2005.
- Θεσσαλονίκη / Καταστήματα Φωκάς / 2006.
- Θεσσαλονίκη / Outlet αεροδρομίου / 2007.

iv. Μελέτη και κατασκευή περιπτέρων εκθέσεων:

- Μελέτη και κατασκευή περιπτέρου 120 m², εφαρμοσμένου τον Φεβρουάριο 2005 και τον Ιούλιο 2005 για την έκθεση BREAD & BUTTER BARCELONA, Βαρκελώνης. 2005.
- Μελέτη και κατασκευή περιπτέρου 120 m², εφαρμοσμένου τον Φεβρουάριο 2006 και τον Ιούλιο 2006 (συνεχίζεται να χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια της περιοδικής έκθεσης 2 φορές τον χρόνο μέχρι σήμερα) / BREAD & BUTTER BARCELONA, Βαρκελώνης. 2006.
- Μελέτη περιπτέρου 70 m², για την έκθεση BREAD & BUTTER BERLIN. Βερολίνου. 2007.

2004 - Μελέτη και κατασκευή εμπορικών χώρων εταιρίας κατασκευής, εισαγωγής και εμπορίας ενδυμάτων στη Ελλάδα από το 2004 έως σήμερα.

i. Μελέτη και κατασκευή:

- Κατάστημα 650 m². Αθήνα. 2005.

- Κατάστημα 120 m². Πάτρα. 2005.
- Κατάστημα Κολωνακίου 80 m². Αθήνα. 2007.

ii. Μελέτη

- Κατάστημα Γλυφάδας 120 m². 2007.
- Κατάστημα Άνω Πατησίων 40 m². 2007.
- Κατάστημα Καβάλας 80 m². 2008.

2007-2011 Μελέτη και κατασκευή εμπορικών χώρων και γραφείων, εταιρίας εισαγωγής και εμπορίας κοσμημάτων 2007-2011.

2007-2018

- Μελέτη και κατασκευή γραφείων 150 m², Σύνταγμα. Αθήνα 2008.
- Περίπτερο εκθέσεων 80 m², εφαρμοσμένου στην έκθεση "Κόσμημα", HELLEXPO. Θεσσαλονίκη 2007 (βραβείο καλύτερου περιπτέρου της έκθεσης). Αθήνα 2007.
- Μελέτη και κατασκευή των καταστημάτων κοσμημάτων, Κεφαλονιά, 50 m². 2008 και στην Λευκάδα, 40 m². 2009.
- Μελέτη γραφείων 320 m², Σύνταγμα. Αθήνα 2007. κατασκευή 2008-2009.
- Μελέτη και κατασκευή καταστήματος, 120 m², Σύνταγμα, Αθήνα 2008.
- Μελέτη καταστήματος, 120 m², Κως 2009 (επίκειται η κατασκευή).
- Μελέτη καταστήματος, 40 m², Κέρκυρα 2009 (επίκειται η κατασκευή).
- Μελέτη γραφείων, Λεωφ. Λαυρίου, Αθήνα 2007.
- Μελέτη και κατασκευή περιπτέρου, εφαρμοσμένου σε εκθέσεις Κοσμήματος MEK Παιανία, 2007. Ελληνικό. 2008.
- Μελέτη shop in shop, Golden Hall. Αθήνα 2008.
- Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη (I). 2015.
- Κατοικίες συνολικού εμβαδού 220 m² στην Κρήτη. 2015 – 2016.
- Μελέτη καταστήματος ενδυμάτων 70 m² στη Μύκονο. 2016.
- Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη (II). 2016.
- Κατοικία 240 m² στη Σαντορίνη 2016.
- Κατοικίες συνολικού εμβαδού 235 m² στην Παλαιόχωρα, Κρήτη. 2017.
- Κατάστημα εμβαδού 150 m² Κηφισιά 2018.
- Μελέτη ανακαίνισης Ξενοδοχείου στη Σαντορίνη (III). 2018.
- Κατοικία εμβαδού 240 m² στη Αλθαία, Αττική 2018.
- Κατοικία εμβαδού 120 m² στη Σίκινο 2019.
- Μελέτη ανακαίνισης Ξενοδοχείου στη Σαντορίνη (IV). 2019.
- Μελέτη Ξενοδοχείου στη Αθήνα. 2019.

4.3 Διαγωνισμοί.

- "Casa Bianca", Σταυροδρόμι της Μεσογείου, Θεσσαλονίκη 1991, Δημήτρης Ρότσιος, Α. Μάτζης. (2ο βραβείο).
- Amsterdam Noord, Europan 6, Δημήτρης Ρότσιος, Γιώργος Μπάκουλης, Amsterdam. 2001.
- Future vision Housing. Linz. 2001.
- Association for Computer Aided Design in Architecture, U.S., 1998 / LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE σε συνεργασία με τους Μπίλυ Γιαννούτσου, Ελένη Λεβαντή, Σόνια Μαυρομμάτη, Κλέα Μοριανού, Δημήτρη Παπαλεξόπουλο, Αθηνά Σταυρίδου και Άγγελο Ψιλόπουλο. (3ο βραβείο)

- Possible Futures. Miami. 2000.
- Future Vision Housing, Far Eastern International Digital Architectural Design Award, Taipei, Ταϊβάνη. Taiwan. 2000.
- Future vision Leisure. Linz. Austria. 2002.
- Grand Egyptian Museum, σε συνεργασία με τους Μπίλυ Γιαννούτσου, Ελίνα Καρανασάση, Γιώργο Μπάκουλη. Cairo. 2002.
- Elemental, Santiago, Chile. 2003.
- Watercomp, Δημήτρης Ρότσιος, 19th Biennale of interior design, Kortrijk, Belgium. 2004.
- Σύστημα Σκιαδίων για τον Ενετικό Λιμένα Χανίων, Πανελλήνιος Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός Ιδεών, Ομάδα Μελέτης: Δ. Ρότσιος (συντονιστής), Ακρ. Αναγνωστάκη, Γ. Λιόφθαγος, Χρ. Ανωγιάτη, Μ. Λασηθιωτάκη, Ν. Πατσαβός. 2014.
- Αρχιτεκτονικός διαγωνισμός συγκροτήματος κτιρίων διοίκησης και κεντρικών υπηρεσιών της ΔΕΗ Α.Ε. στο Ν. Φάληρο Δήμου Πειραιά. Ομάδα Μελέτης: Δημήτρης Ρότσιος, Παναγιώτης Μαλεφάκης, Δήμητρα Σταματίου. 2017.
- Αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για την ανέγερση του κτιρίου υπηρεσιών της Π.Ε.Δ.Α. » Ομάδα Μελέτης: Δημήτρης Ρότσιος, Παναγιώτης Μαλεφάκης Ελευσίνα. 2017.
- Σύνοδος διαγωνισμός προσχεδίων «Ενσωμάτωση χώρου παλαιών στρατιωτικών φυλακών στον αστικό ιστό ως κέντρο παροχής αστικών εξυπηρετήσεων». Ομάδα Μελέτης: Δημήτρης Ρότσιος, Παναγιώτης Μαλεφάκης, Χαρά Χριστοπούλου. Ιωάννινα. 2018.

4.4 Εγκαταστάσεις - Εικαστικά - Εφαρμοσμένες Τέχνες

Μεγάλο μέρος του έργου σχετίζεται με το σχεδιασμό και την εφαρμογή εγκαταστάσεων και αντικειμένων που άπτονται του χώρου των εικαστικών, και των εφαρμοσμένων τεχνών σε συνδυασμό, με πρωτότυπες εφαρμογές τους σε πλήθος έργων του.

- Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ. Ηλεκτρική και Ηλεκτρονική Τέχνη στην Ελλάδα 1957-1989. ΠΕΜΠΤΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017 - ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017. Συνεπιμέλεια αρχιτεκτονικής ενότητας έκθεσης με Ν. Πατσαβό
- "Window". Εγκατάσταση στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου στα πλαίσια του συνεδρίου "Digital Materiality and the new Relation between Depth and Surface as a Challenge for Architectural Education" σε συνεργασία με τον Θάνο Μπιμπίση. Χανιά 2010.
- Σειρά επίπλων: «**confidential**». Αθήνα. 2005
- Σειρά επίπλων: «**Second skin**». Αθήνα. 2005
- Εγκατάσταση - μελέτη χώρου «**1st floor**» ίδρυμα ΔΕΣΤΕ "Monument to now" Αθήνα. 2004
- Έπιπλο: «**watercomb**» Kortrijk, Belgium. 2004
- «Υος», εγκατάσταση. **Medi@terra2004**, σε συνεργασία με τους Σία Κυριακάκος, Morgan Showalter, Ελένη Κοτσώνη. Βυζαντινό Μουσείο. Αθήνα. 2004.

- Σχεδιασμός κόμβου <http://www.ntua.gr/archtech/acadia/index.htm>, που αποτέλεσε τη βάση σχεδιασμού του κόμβου του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ (2000-2012). Αθήνα. 1998.
- Σχεδιασμός κόμβου εταιρίας επίπλων F&P (δεν βρίσκεται πλέον σε λειτουργία). Αθήνα. 2005
- "G.P.S. II". Εγκατάσταση. Ομαδική έκθεση «Αισθήσεις». Πνευματικό κέντρο Δήμου Αθηναίων. Αθήνα 2004.
- "UN-EX". Εγκατάσταση ίδρυμα ΔΕΣΤΕ "Monument to now". Αθήνα. 2003.
- «intron». Εγκατάσταση. Εκπροσώπηση της Ελλάδας στην 50η **Biennale της Βενετίας**: "Dreams and conflits". Επίτροπος: Μαρίνα Φωκίδη. Εικαστικοί: Δημήτρης Ρότσιος, Σία Κυριακάκου. Ελληνικό Περίπτερο. Βενετία. 2003.
- «intron», εγκατάσταση. Art Athina, HELEXPO. Αθήνα. 2003.
- "G.P.S.", εγκατάσταση. Ομαδική έκθεση «Αισθήσεις». Πνευματικό κέντρο Δήμου Αθηναίων. Αθήνα 2002.
- «Παύση», εγκατάσταση. Δημήτρης Ρότσιος, ήχος: Coti K, Γκαλερί **Cheap Art**. Αθήνα. Ιούνιος 2001.
- "virtual library - virtual museum". Medi@terra2000, Φούρνος, Κέντρο για την τέχνη και τις νέες τεχνολογίες. Ελληνική συμμετοχή. σε συνεργασία με τους Ελένη Λεβαντή και Δημήτρη Παπαλεξόπουλο. Α.Σ.Κ.Τ. Αθήνα. 2000.
- Σειρά επίπλων: «TOMEΣ». Αθήνα. 1999.
- «Γειτονικά». Συμμετοχή σε ομαδική έκθεση φωτογραφίας στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο της παραλίας Αρεστούς. Θεσσαλονίκη. Μάιος 1994.
- «Γειτονικά». Έκθεση φωτογραφίας Εκθεσιακός χώρος του Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη. Ιούνιος 1993.

5. Δημοσιεύσεις.

5.1 Έκθεση εφαρμοσμένου έργου

- [01] Adaptive Reuse: Towards a New Sustainable Future for Built Heritage, συμμετοχή με εκπαιδευτικό έργο στο Πολυτεχνείο Κρήτης, Χανιά –ΚΑΜ, Μάιος-Ιούνιος 2018
- [02] Βιομηχανική κληρονομιά: αναβίωση και βιωσιμότητα, συμμετοχή κατόπιν επιλογής με τη Μελέτη Ανάπλασης Περιοχής Παλαιού Εργοστασίου Ξυστήρ, Μανωλοπούλειου Νοσοκομείου και συνδετήριων πεζόδρομων με το Σιδηροδρομικό Σταθμό και την Πλατεία Πύργου Ηλείας, οργ.-επιμ.: TICCHI, ΕΙΑ, Ελαιοτριβείο Μουσείο Βρανά, στον Παπάδο Γέρας Λέσβου & Μουσείο Μπενάκη 2017
- [03] «**ΚΡΗΤΗ 1913-2013: Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία μετά την Ένωση**». Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων 11.11.2013- 11.2.2014. Βασιλική Αγίου Μάρκου. Ηράκλειο. 12.3.2014-29.3.2014.
- [04] **5^η Triennale Αρχιτεκτονικής** στην Κρήτη. Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Χανιά 2013.
- [05] Βιομηχανική κληρονομιά: αναβίωση και βιωσιμότητα, συμμετοχή κατόπιν επιλογής με τη Μελέτη Ανάπλασης Περιοχής Παλαιού Εργοστασίου Ξυστήρ, Μανωλοπούλειου Νοσοκομείου και συνδετήριων πεζόδρομων με το Σιδηροδρομικό Σταθμό και την Πλατεία Σ. Καράγιωργα Πύργου Ηλείας, οργ.-επιμ.: TICCHI, ΕΙΑ, Αθήνα, Μ. Μπενάκη 2013
- [06] Φαντάσου την Πόλη, Πύργος, συμμετοχή κατόπιν πρόσκλησης με τη Μελέτη Ανάπλασης Περιοχής Παλαιού Εργοστασίου Ξυστήρ, Μανωλοπούλειου Νοσοκομείου και συνδετήριων πεζόδρομων με το Σιδηροδρομικό Σταθμό και την Πλατεία Σ. Καράγιωργα Πύργου Ηλείας, Λάτσειο, Πύργος, Μάιος 2013
- [07] «Αστική ανάπλαση του ιστορικού συνόλου που αποτελείται από το Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο, το εργοστάσιο Ξυστήρ, τα κτήρια του ΟΣΕ και σύνδεση με το κέντρο του Πύργου Ηλείας», Λάτσειο Δημοτικό Μέγαρο Πύργου. 16-25 Μαΐου 2013.
- [08] 2008: Η Αρχιτεκτονική Σχολή για τα Χανιά, συμμετοχή με παρουσίαση του εκπαιδευτικού έργου στο Τμ. ΑΡΜΗΧ ΠΚ, τίτλος: Η Μελέτη του Διεθνούς – Η Βίωση του Τοπικού, επιμ.: Ελ. Καρανασάση, Ν. Σκουτέλη, Νομαρχία Χανίων, ΚΑΜ, Μεγάλο Αρσενάκι.
- [09] Συμμετοχή με τα έργα «Future Vision Housing», «intron», «Elemental», στην διεθνή έκθεση «**Μετέωροι Έλληνες. Η γη των Αρχιτεκτόνων**» "**Greek Suspense. Architects Land**". ARCO. Στα πλαίσια της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας 2004. Μαδρίτη. 2004.

- [10] **4η Biennale** νέων αρχιτεκτόνων. Συμμετοχή με τα έργα: «intron» και «To Μεγάλο Μουσείο της Αιγύπτου». Αθήνα. Νοέμβριος 2004.
- [11] «Watercomb», έπιτυλο. **19η Biennale of creative interior design**. INTERIEUR 2004, Kortijk. Belgium. 2004.
- [12] **3η Biennale** νέων αρχιτεκτόνων. Συμμετοχή με το έργο «Future Vision Housing». Δημήτρης Ρότσιος, Γιώργος Μπακούλης. Αθήνα. 2001.
- [13] "Possible futures" έκθεση της συμμετοχής στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό "Possible futures". Miami. 2000.

5.2 Άρθρα σε Βιβλία.

- [01] Κεφάλαιο: «Le Corbusier: Μαθήματα επιβολής». στην έκδοση **Le Corbusier – Vers- contre**. σελ. 194-203. Επιμέλεια Φοίβη Γιαννίση, Ίρις Λυκουριώτη, Ρένα Φατσέα. Εκδόσεις Futura. ISBN: 978-960-9489-06-5. Αθήνα. 2011.
- [02] Δημοσίευση της μελέτης για το Μεγάλο Μουσείο της Αιγύπτου, στην έκδοση **"The Grand museum of Egypt"**. Dr. Yasser Mansour. ISBN: 977-305-471-3. Κάιρο. 2003.
- [03] Δημοσίευση κειμένου και της μελέτης «Future Vision Housing – Housing as a deal with Collective Intelligence» στην έκδοση **«Defining Digital Architecture»**, σελ. 165-167 Edited by Yu-Tung Liu, Εκδόσεις: Published/ Dialogue. ISBN: 957-98090-4-6. Taiwan. 2001.
- [04] Δημοσίευση κειμένου - μελέτης 2.xD design / the Greek Holiday Home / «**Επιφάνεια**». σελ. 290-291. Επιμέλεια Νίκος Πατσαβός, Γιάννης Ζαβολέας. Εκδόσεις Futura. ISBN: 978-960-9489-37-9. Χανιά. 2010.
- [05] Κεφάλαιο: Βιβλιοθήκες στην Εποχή της Πληροφορίας / Association for Computer Aided Design in Architecture, U.S., 1998 / LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE, στο βιβλίο **ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΤΟΠΙΚΙΣΜΟΣ**. Δημήτρης Παπαλεξόπουλος. σελ. 104-121. Εκδόσεις LIBRO. ISBN: 978-960-490-117-3. Αθήνα. 2009.
- [06] **ΔΥΟ ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΟΝ Le Corbusier**. Φωτογραφικό υλικό. Επιμέλεια Παναγιώτης Τουρνικιώτης / ΚΑΜ Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου - Εκδόσεις Futura. ISBN: 960-6694-07-9. Αθήνα. 2005.
- [07] Δημοσίευση κειμένου «Σύζευξη αστικού και αγροτικού χώρου στην ελληνική περιφέρεια. Η περίπτωση του Πύργου Ηλείας». *Α. Κωτσάκη, Π. Καραμανέα, Ν. Πατσαβός, Δ. Ρότσιος*. Έκδοση συνεδρίου «Δημόσιος χώρος... αναζητείται». ISBN: 978-960-88610-7-7. Θεσσαλονίκη. 2011.
- [08] «intron». Δημοσίευση κειμένου πάνω στο έργο, στον κατάλογο του Ελληνικού περιπτέρου της **50η Biennale** της Βενετίας. Αθήνα. Μάιος 2003.

- [09] «Future Vision Housing». Κείμενο για τον νοματισμό στον κατάλογο της **3ης Biennale** νέων αρχιτεκτόνων. ISBN: 960-85742-7-7 Αθήνα. Νοέμβριος 2001.

5.3 Άρθρα και συνεντεύξεις.

- [01] Δημοσίευση του άρθρου «Υλοποιημένα -σιμα διαγράμματα, σχεδιάζοντας το πλαίσιο», **«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ»**, τεύχος 77. Αθήνα. Νοέμβριος / Δεκέμβριος 2009.
- [02] Δημοσίευση του άρθρου «Πραγματικότητες» στο περιοδικό **«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ»**. τεύχος 40. Αθήνα. Ιούλιος / Αύγουστος 2003.
- [03] «Ο εικαστικός της αρχιτεκτονικής», ετήσια έκδοση «Best of the Best 2004», περιοδικό **«STATUS»**. Ιανουάριος. 2004.
- [04] «Δημήτρης Ρότσιος». Συνέντευξη στην επετειακή έκδοση "15 χρόνια STATUS" περιοδικό **«STATUS»**. Μάιος. 2003.
- [05] Συνέντευξη στον Δημήτρη Ρηγόπουλο για την εφημερίδα **«Καθημερινή»** («Αναμνήσεις από το ...μέλλον», 19/4/03). Αθήνα. 2003.
- [06] Συνέντευξη για το περιοδικό **«Highlights»** στην Αφροδίτη Παναγιωτάκου («Από το εικονικό στο απτικό» Ιούνιος 2003). Αθήνα. 2003.
- [07] Συνέντευξη για το δίκτυο Deutsche Welle και την αγγλόφωνη έκδοση της εφημερίδας **«Καθημερινή»** στη Μαρία Ριγούτσου. Βενετία. 2003.
- [08] Συνέντευξη στο τηλεοπτικό δίκτυο **RAI 1**. Βενετία. 2003.
- [09] Συνέντευξη στο τηλεοπτικό δίκτυο **TGI**. Βενετία. 2003.
- [10] Συνέντευξη στο site της 50ης Biennale της Βενετίας. Βενετία. 2003.
- [11] Συνέντευξη στον Αυγουστίνο Ζενάκο για την εφημερίδα **«Το Βήμα της Κυριακής»** («Δυνητικότητα και απτικός χώρος», 11/5/03). Αθήνα. 2003.
- [12] Συνέντευξη στο περιοδικό TIME (Ευρωπαϊκή έκδοση). Βενετία. 2003.
- [13] «Εικαστικά ελληνικά όνειρα στην Βενετία». Συνέντευξη στον Πάνο Παναγιωτάκο για την εφημερίδα **«Ελεύθερος τύπος»**. 18-5-2003.
- [14] «Τόπο στα όνειρα». Σία Κυριακάκος, Δημήτρης Ρότσιος. Περιοδικό **«Ταχυδρόμος»**. Αθήνα. 2003.

5.4 Δημοσιεύσεις έργου

(ενδεικτική παράθεση)

- [01] Δημοσίευση της μελέτης – συμμετοχής στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό με θέμα «Μεγάλο Αιγυπτιακό μουσείο». «**Αρχιτεκτονικά Θέματα**». Αθήνα. 2004.
- [02] Δημοσίευση της βραβευμένης μελέτης: «Βιβλιοθήκη στην εποχή της πληροφορίας». «**Θέματα χώρου + τεχνών**». Αθήνα. 2001.
- [03] Πύργος από το μέλλον. Παρουσίαση, της μελέτης για το εργοστάσιο Ξυστήρη στον Πύργο Ηλείας. Περιοδικό **ΟΙΚΟ** της εφημερίδας «**Καθημερινή**». Δεκέμβριος 2010.
- [04] "intron" Athanasia Kyriakakos, Dimitris Rotsios, Παρουσίαση της ελληνικής συμμετοχής στην 50^η Biennale της Βενετίας. Artintelligence / C R E A D M (Centre for Research and Enterprise in Art, Design and Media). Southampton. 2008.
- [05] THE VENICE BIENNALE 2003: A "CORD" BETWEEN VENICE AND ELSEWHERE, ηλεκτρονικό περιοδικό **Ideamagazine**. Παρουσίαση διακεκριμένων έργων της έκθεσης. Βενετία. 2003.
- [06] Πράσινη ανάπτυξη στον Πύργο Ηλείας. Παρουσίαση της μελέτης για το χώρο του εργοστασίου Ξυστήρη στον Πύργο Ηλείας. Περιοδικό **ΚΤΙΠΙΟ**. Ιούνιος 2011.
- [07] «Athènes expose les nouveaux nomades de la génération X» παρουσίαση της μελέτης Future Vision Housing στο περιοδικό «**l'architecture d'aujourd'hui**», No 341 Παρίσι. Αύγουστος. 2002.
- [08] « intron». Παρουσίαση της ελληνικής συμμετοχής στο περιοδικό "**Architecture Week**". Oregon. 2003.
- [09] «Βιβλιοθήκες του μέλλοντος», κείμενο - παρουσίαση της βραβευμένης μελέτης «Βιβλιοθήκη στην εποχή της πληροφορίας», του **Νίκου Βατόπουλου**. Περιοδικό «**Οξύ**». No 16. Αθήνα. 2000.
- [10] «Ημυπαίθρια κατοικία στην Παλαιόχωρα». Δημοσίευση της μελέτης στον κατάλογο της έκθεσης «**ΚΡΗΤΗ 1913-2013 / ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ**». Χανιά, Ηράκλειο, Αθήνα. 2013-2014.
- [11] «Αστική ανάπτυξη του ιστορικού συνόλου που αποτελείται από το Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο, το εργοστάσιο Ξυστήρη, τα κτήρια του ΟΣΕ και σύνδεση με το κέντρο του Πύργου Ηλείας». Κατάλογος αρχιτεκτονικών και εικαστικών προτάσεων για το αστικό τοπίο του Πύργου και του ευρύτερου νομού Ηλείας, της έκθεσης «Φαντάσου την πόλη: Πύργος 2013». Πύργος. 2013.
- [12] «Ημυπαίθρια κατοικία στην Παλαιόχωρα». Δημοσίευση της μελέτης στον κατάλογο της έκθεσης **5ης Triennale Αρχιτεκτονικής στην Κρήτη**. Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Χανιά. 2013.

- [13] «intron» και «Το Μεγάλο Μουσείο της Αιγύπτου». Δημοσίευση των μελετών στον κατάλογο της 4ης Biennale νέων αρχιτεκτόνων. Αθήνα. Νοέμβριος 2004.
- [14] «**Βιβλιοθήκες και νέα τεχνολογία**». Παρουσίαση της βραβευμένης μελέτης «Βιβλιοθήκη στην εποχή της πληροφορίας» στην εφημερίδα «**Καθημερινή**». Αθήνα. 6 Ιουνίου 1999.
- [15] Future Vision Housing. Παρουσίαση της μελέτης στο περιοδικό **ΚΑΤΟΙΚΙΑ** Ιούνιος-Ιούλιος 2001.
- [16] **Δέκα Έλληνες Αρχιτέκτονες Επιλέγουν: 10 ΚΤΙΡΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΑΜΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ**. ΒΗΜΑΖΙΝΟ εφημερίδα «**Το Βήμα**». Αθήνα. 2009.
- [17] «**Διεθνής διάκριση Ελλήνων αρχιτεκτόνων. Πήραν τρίτο βραβείο σε 650 συμμετοχές**». Παρουσίαση της βραβευμένης μελέτης «Βιβλιοθήκη στην εποχή της πληροφορίας». Δελτίο ΤΕΕ. Αθήνα. 1999.
- [18] «**Έχτισαν» τη βιβλιοθήκη του 2000 στον κυβερνοχώρο**», παρουσίαση της βραβευμένης μελέτης «Βιβλιοθήκη στην εποχή της πληροφορίας», εφημερίδα «**Το Βήμα**». Αθήνα. 9 Απριλίου 1999.
- [19] «**Αρχιτεκτονική στο INTERNET**», περιοδικό «Αρχιτεκτονική αντίληψη». Αθήνα, Μάρτιος, Απρίλιος 1999.
- [20] "A Review of the 50th Venice Biennale. The Greek Pavilion". Παρουσίαση του έργου "intron" στο περιοδικό **kunstonline.dk**.
- [21] Greece Represented by Intron. artdaily.com. http://artdaily.com/indexv5.asp?int_sec=11&int_new=5792
- [22] "Athanasia Kyriakakos and Dimitris Rotsios. Greek Pavilion at the Venice Biennale" **e-flux**. 2003.
- [23] "intron" Παρουσίαση του ομώνυμου έργου στο ηλεκτρονικό περιοδικό **art-ompa** issue 9. 2003
- [24] παύση / cheapart. Παρουσίαση της εγκατάστασης "παύση" στον χώρο τέχνης **Cheap Art**. Δημήτρης Ρότσιος, ήχος: Cotti, επιμέλεια: Μαρίνα Φωκίδα. Αθήνα. 2001.

5.5 Επιμέλεια εκδόσεων

- [01] 2015. Σύμβουλος έκδοσης τεύχους GRA τεύχος 10 «Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα/ η νέα γενιά»
- [02] 2016. Σύμβουλος έκδοσης τεύχους GRA τεύχος 11 «Αστικός Βελονισμός»

5.6 Διαλέξεις

- [01] Πλήθος διαλέξεων με θέμα τις βιβλιοθήκες στην εποχή της πληροφορίας, με την ευκαιρία της βράβευσης στον διαγωνισμό LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE, στα πλαίσια προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων του τμήματος αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π.
- [02] «Τέχνη στο διαδίκτυο». Παρουσίαση της βραβευμένης μελέτης «Βιβλιοθήκη στην εποχή της πληροφορίας», στα πλαίσια του 2^{ου} διεθνούς φεστιβάλ κινηματογράφου και νέων μέσων για την τέχνη. *Δημήτρης Ρότσιος, Κλέα Μοριανού, Δημήτρης Παπαλεξόπουλος, Αθηνά Σταυρίδου*. Οργάνωση: Άλσας Ελληνοαμερικανική Ένωση, Γαλλικό Ινστιτούτο. Αθήνα, 1999.
- [03] Διάλεξη με θέμα τη σχέση τέχνης και αρχιτεκτονικής στα πλαίσια της ημερίδας: «Ψηφιακός Πολιτισμός + Καλλιτεχνική Δημιουργία» στο **Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού**. Αθήνα. Μάρτιος 2003.
- [04] Διάλεξη με θέμα την Ελληνική συμμετοχή στην 50^η Μπιενάλε της Βενετίας και εποπτεία ομαδικής εργασίας φοιτητών στα πλαίσια **διατμηματικού μαθήματος του Ε.Μ.Π.** του επισκέπτη καθ. στο Ε.Μ.Π., Δ. Σεφέρη (Πανεπιστήμιο της Ουάσινγκτον). Αθήνα. Μάιος 2003.
- [05] Διάλεξη με θέμα το συνολικό έργο. **Πολυτεχνείο Κρήτης**. Χανιά 2004.
- [06] Διάλεξη με θέμα το συνολικό έργο. **Τμήμα Αρχιτεκτόνων Πανεπιστημίου Θεσσαλίας**. Βόλος. Ιούνιος 2003.
- [07] Παρουσίαση του Ερευνητικού προγράμματος του Πολυτεχνείου Κρήτης με θέμα την «Ολοκληρωμένη προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του ιστορικού αρχιτεκτονικού συνόλου δήμου Πύργου Ηλείας, που αποτελείται από τα κτίρια: Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο, Ελαιουργία Ξυστή και συγκρότημα κτιρίων Σιδηροδρομικού Σταθμού μαζί με την ανάπλαση των κοινοχρήστων χώρων που τα περιβάλλουν και τα συνδέουν με το ιστορικό κέντρο της πόλης του Πύργου Ηλείας» σε φορείς και στον τύπο, στο δημαρχείο Πύργου. Πύργος 2011
- [08] Διάλεξη με θέμα το συνολικό έργο, στα πλαίσια του διεθνούς συνεδρίου: «Τέχνη και Τεχνολογία» στο **Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού**. Αθήνα. Νοέμβριος 2003.
- [09] Διάλεξη με θέμα το συνολικό έργο στο **Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Ε.Μ.Π.** Αθήνα. 2005.
- [10] Διάλεξη με θέμα το συνολικό έργο. **Τμήμα Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης**. Χανιά 2009.
- [11] Δημόσιο μάθημα Τμήμα Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης. Χανιά 2010.

- [12] «Αναβιώνοντας μια διαδρομή». Διάλεξη με θέμα την διαδρομή του τρένου Πύργος - Κατάκολο σαν βάση ενοποίησης αστικών περιοχών της πόλης του Πύργου. Στα πλαίσια της έκθεσης «Φαντάσου την πόλη: Πύργος 2013» / Architecture for Humanity. Πύργος. 2013.
- [13] Διάλεξη «Η κατοίκηση: εξέλιξη και προβληματισμοί». «Κύκλος αρχιτεκτονικής παιδείας». Αλφαριθμητική αρχιτεκτονικής. **Πνευματικό Κέντρο Χανίων**. Χανιά. 2013.

6. Αναγνώριση έργου.

6.1 Διεθνείς διοργανώσεις.

Εκπροσώπηση της χώρας, σε εθνικές συμμετοχές διεθνών διοργανώσεων, μέσα από επιλογές των αντίστοιχων επιτροπών, όλες υπό την αιγίδα του Ελληνικού Υπουργείου Πολιτισμού:

- Medi@terra2000, Αθήνα, 2000.
- 50th Biennale Βενετίας, 2003.
- ARCO 2004, Πολιτιστική Ολυμπιάδα, Μαδρίτη, 2004.

6.2 Εθνικές διοργανώσεις.

Συμμετοχές, σε εθνικές διοργανώσεις μέσα από επιλογές των αντίστοιχων επιτροπών.

- 3^η Biennale νέων αρχιτεκτόνων. Αθήνα. 2001.
- 4^η Biennale νέων αρχιτεκτόνων. Αθήνα. 2004.
- 5^η Triennale Αρχιτεκτονικής στην Κρήτη, Χανιά. 2013.
- «ΚΡΗΤΗ 1913-2013: Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία μετά την Ένωση» Χανιά, Ηράκλειο. Αθήνα. 2013-2014.

6.3 Βραβεία – Διακρίσεις.

- **2ο βραβείο** για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό "Casa Bianca" στα πλαίσια της διοργάνωσης «Θεσσαλονίκη, σταυροδρόμι της Μεσογείου», σε συνεργασία με τον Α. Μάζη. Θεσσαλονίκη 1991.
- **3ο βραβείο** στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE που διοργάνωσε η ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture), σε συνεργασία με τους Μπίλυ Γιαννούτσου, Ελένη Λεβαντή, Σόνια Μαυρομάτη, Κλέα Μοριανού, Δημήτρη Παπαλεξόπουλο, Αθηνά Σταυρίδου και Άγγελο Ψιλόπουλο.
- ο πρώτος, ιστορικά, αρχιτεκτονικός διαγωνισμός μέσω διαδικτύου, με αγωνοθέτη τον σημαντικότερο οργανισμό ψηφιακής αρχιτεκτονικής των ΗΠΑ. -650 συμμετοχές.
http://en.wikipedia.org/wiki/Association_for_Computer_Aided_Design_In_Architecture

Ενδεικτικά η επιτροπή:

James Glymph, Principal, Frank O. Gehry & Associates
Robert Ivy, Editor in Chief, Architectural Record Magazine
Greg Lynn, Design Principal, FORM, and Instructor, Columbia University and UCLA
Thom Mayne, Principal, Morphosis Architects, and Professor, UCLA School of Art and Architecture
William Mitchell, Professor and Dean, MIT School of Architecture and Planning

Paper συνεδρίου πάνω στον τρόπο κρίσης του διαγωνισμού:

EVAL: A Web-based Design Review System. BRIAN JOHNSON, University of Washington -
 BRANKO KOLAREVIC. University of Hong Kong. 1999.
<http://faculty.washington.edu/brij/Publications/ACADIA99.PDF>

- Επιλεγείσα συμμετοχή, στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό "**Far Eastern International Digital Architectural Design Award**", με τη μελέτη Future Vision Housing, Δημήτρης Ρότσιος. Taipei. Taiwan. 2000.
- 135 συμμετοχές. Τελική φάση 20 προτάσεων. Συμμετοχή στην έκδοση των καλύτερων προτάσεων στη σημαντικότερη ετήσια έκδοση ψηφιακής αρχιτεκτονικής στον κόσμο: "Defining Digital Architecture 2000".
http://www.amazon.com/Defining-Digital-Architecture-FEIDAD-Award/dp/3764368918/ref=sr_1_fkmr2_1?ie=UTF8&qid=1399191363&sr=8-1-fkmr2&keywords=Defining+Digital+Architecture+2000
- Επιλογή της «Υμυπαίθριας κατοικίας στην Παλαιόχωρα» ανάμεσα στα καλύτερα έργα των 100 τελευταίων ετών. «**ΚΡΗΤΗ 1913-2013: Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία μετά την Ένωση**». Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων 11.11.2013- 11.2.2014. Βασιλική Αγίου Μάρκου. Ηράκλειο. 12.3.2014-29.3.2014.
- Επιλογή της «Υμυπαίθριας κατοικίας στην Παλαιόχωρα» από την επιτροπή που συγκροτήθηκε με μέλη τους *Η. Ζέγγελη, Γ. Τζιρτζιλάκη, Π. Τουρνικιώτη* στην **5^η Triennale Αρχιτεκτονικής στην Κρήτη**. Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Χανιά. 2013.
- **Ειδικό Βραβείο Διοργανωτή καλύτερου περιπτέρου της έκθεσης**, για περίπτερο εκθέσεων εταιρίας κοσμημάτων 80m². HELLEXPO Θεσσαλονίκη. Αθήνα 2007.
- Επιλογή για εκπροσώπηση της χώρας στην **50^η Biennale της Βενετίας: "Dreams and conflits"**, στην πρώτη ανοιχτή διαδικασία επιλογής, η οποία καθιερώθηκε έκτοτε. Ελληνικό Περίπτερο. Βενετία. Ιούνιος 2003.
http://en.wikipedia.org/wiki/Venice_Biennale
- Επιλογή των έργων: «intron» και «Το Μεγάλο Μουσείο της Αιγύπτου» στην **4^η Biennale** νέων αρχιτεκτόνων. Αθήνα. Νοέμβριος. 2004.
<http://www.heliarch.gr/event/3809>
- Επιλεγείσα συμμετοχή, στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό "**Grand Egyptian Museum**", σε συνεργασία με τους Μπίλυ Γιαννούτσου, Ελίνα Καρναυσάκη και Γιώργο Μπάκουλη. Κάιρο. 2002
- συμμετοχή στην έκδοση των καλύτερων προτάσεων σε έναν από τους μεγαλύτερους διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. 1557 συμμετοχές.
http://en.wikipedia.org/wiki/Grand_Egyptian_Museum#Progress
- Επιλογή του έργου «Future Vision Housing» στην **3^η Biennale** νέων αρχιτεκτόνων. Αθήνα. Νοέμβριος 2001.
<http://www.heliarch.gr/event/3808>

6.4 Αναφορές τρίτων στο έργο.

(ενδεικτική παράθεση)

- [01] «Τρίτο στον κόσμο, Έλληνες αρχιτέκτονες» της Μάρνυ Παπαματθαίου, εφημερίδα «Το άλλο Βήμα», εφημερίδα «**Το Βήμα**». Αθήνα. 2 Μαΐου 1999.
- [02] Tom Sperlich, «Back to Future Reality», αναφορά στο 3ο βραβείο του Διαγωνισμού της Acadia, για τις Βιβλιοθήκες την εποχή της πληροφορίας. **"Bits and Spaces**, architecture and computing for physical, virtual, hybrid realms : 33 projects by Architecture and CAAD, ETH Zurich" Volume 1. σελ. 101-105. ISBN: 978-3764364168. Εκδόσεις Birkhauser. 2000.
- [03] «**Αρχιτεκτονική και τέχνη. Νέες συγγένειες**». Συνέντευξη στην Χαρίκλεια Χάρη. Αναφορά στα έργα «Κοινωνικό Γυμναστήριο», και «Παύση». Περιοδικό «**Θέματα χώρου και τεχνών**». Αθήνα. 2003.
- [04] «Το κοινωνικό γυμναστήριο του Νίκου Χαραλαμπίδη» Συζήτηση με τον **Χριστόφορο Μαρίνο** για το έργο «Κοινωνικό Γυμναστήριο» σε συνεργασία με τον Νίκο Χαραλαμπίδη. Περιοδικό **Karut** τεύχος 05. Αθήνα. 2009.
- [05] «**Modern Greek**» της **Κατερίνας Γρέγου**. Περιοδικό «**contemporary**», Βρυξέλες. 2003.
- [06] «**Αρχιτεκτονική, η ζωγραφική του μέλλοντος - Το στοίχημα της ελληνικής συμμετοχής**». Άρθρο του **Γιώργου Τζιρτζιλάκη** για την ελληνική συμμετοχή στην 50η Biennale της Βενετίας. Εφημερίδα «**Τα Νέα**» (8/07/03). Αθήνα. 2003.
- [07] "**Greek Pavilion at the 50th Venice Biennale**", "**Arts 4 all**", Volume IV, Issue 20. Νέα Υόρκη. 2003.
- [08] "La Biennale dei piccolo". **exibart.com**. 4 Σεπτεμβρίου 2003.
- [09] «Πύργος από το Μέλλον» της Τασούλας Επτακοίλη. Κόμβος **energia.gr**. 24/2/2012.
- [10] "Il respiro dei Giardini" του Pietro Valle. Περιοδικό **Artland**. arch'it. architettura.it. 2003. <http://architettura.it/artland/20031011/>
- [11] «Το ελληνικό περίπτερο κέρδισε το στοίχημα» του **Αυγουστίνου Ζενάκου**, εφημερίδα «**Το Βήμα της Κυριακής**» (18/6/03). Αθήνα. 2003.
- [12] "cheapart 95 - 07". Αναφορά στο έργο «Παύση», σαν έργο που σηματοδοτεί τον πειραματικό χαρακτήρα στην αντιμετώπιση του έργου τέχνης από τον Γκαλερί Cheap Art, στα 12 χρόνια ζωής της. Σελίδα ιστορικού της γκαλερί Cheap Art.
- [13] "The enemy is in the house". "essays" του **Stefano Pasquini** <http://www.stefpasquini.com/essays/sept03/index.htm>

- [14] Nicky Payne, video artist. CHELSEA COLLEGE OF ART & DESIGN. Αναφορές με παραπομπές στο έργο «Intron». Σεπτέμβριος 2011, Νοέμβριος 2011, Φεβρουάριος 2012.
- [15] «**Όνειρα και συγκρούσεις στην Μπιενάλε**» του **Νίκου Ξυδάκη**, εφημερίδα «**Καθημερινή**» (22/6/03). Αθήνα. 2003.
- [16] 50a esposizione internazionale d'arte, la babele dell'estetica contemporanea. Έκδοση: **Architetti Verona**. Τεύχος 64. Βερόνα. Ιταλία. 2004.
- [17] «Επιστροφή στα Ελληνικά μας όνειρα» της **Μαρίας Μαραγκού**, εφημερίδα «**Ελευθεροτυπία**» (23/6/03). Αθήνα. 2003.
- [18] «**3ο βραβείο ΔΕΣΤΕ. Ιδιωτική έμπνευση και διεθνές κλίμα**». Του **Αυγουστίνου Ζενάκου** για την "το άλλο Βήμα". Εφημερίδα «**Το Βήμα της Κυριακής**». 27/7/2003.

7. Ετεροαναφορές (citations).

(ενδεικτική παράθεση)

7.1 Αναφορές - παραπομπές τρίτων στον ακαδημαϊκό χώρο.

- [01] 4D BUILDING MODEL. A conceptual system of the time dimension in the building's life. A **master's thesis** submitted for the degree of "Master of Science" in the graduate program "Building Science and Technology" at **Vienna University of Technology**, Martha Vaizidou, Supervisors: o.Univ.-Prof.Dipl.-Ing.Dr. Georg Franck and ao.Univ.-Prof.Dipl.-Arch.Dr. Georg. Suter. TU WIEN. Vienna. 2007.
- Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, βασισμένη στη θραυμένη μελέτη ACADIA /LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE. http://publik.tuwien.ac.at/files/pub-ar_7967.pdf*
- [02] «Αναγνωστήριο – Κέντρο ψηφιακής πληροφορίας στην Αθήνα» **Διπλωματική εργασία** των Βαγιονάκη Μάνου, Παπαδοπούλου Μαρία, που αφορά σε μία βιβλιοθήκη ψηφιακών μέσων. Επιβλέποντες καθηγητές: Σ. Γυφτόπουλος, Α. Κούρκουλας. **Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο**. Αθήνα. 2012.
- Διπλωματική με αναφορές στη μελέτη ACADIA /LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE. <http://dspace.lib.ntua.gr/handle/123456789/6470>*
- [03] Προτροπή για ανάλυση -ανάμεσα σε άλλα- του έργου intron στο μάθημα: Question de l'image en arts plastiques. **Arts Plastiques - Académie de Lille**.
- http://artsplastiques.discipline.a-c-lille.fr/dossier-ca-che-test/copy_of_toute-une-histoire-dans-une-image..#texte_d'ouverture_sur_la_lecture*
- [04] «Διαφήμιση και Χώρος». **Διάλεξη πτυχίου** των Κωνσταντίνου Αλεξανδρούλου, Ιωάννας Νίκα. Επιβλέποντας: Γιώργος Πατρίκιος. **Τμήμα Αρχιτεκτόνων Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης**.
- Αναφορά και ανάλυση στο άρθρο "Πραγματικότητες". Περιοδικό "Αρχιτέκτονες". <http://issuu.com/ioannanika/docs/>*
- [05] Μουσειογραφική Μελέτη: Το Εργοστάσιο Ξυστήρ ως σύμβολο και η αξιοποίηση του. Κωνσταντίνος Μωραΐτης. Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Δρ. Αικατερίνη Αλεξοπούλου. Α.Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
- Διπλωματική εργασία, βασισμένη στη μελέτη του Εργοστασίου Ξυστήρ στον Πύργο Ηλείας.*

7.2 Αναφορές - παραπομπές στο έργο σε εισηγήσεις συνεδρίων τρίτων.

- [01] Digital and PhysicSpace: Designing the Vagueness, ARCHITECTURE [RE] ACTIONS 1: VAGUENESS, COMPUTATION, ALTERATION, F-culture Δημήτρης Παπαλεξόπουλος. Αθήνα. 2007.

<http://foumos-culture.gr/periodiko/fmSpecialArticlePage.php?id=20&article=73>

- [02] Quasi objects and Design Education in Architecture, Tales of the Dissappearing Computer, Δημήτρης Παπαλεξόπουλος. Σαντορίνη. 2003.
- <http://www.ntua.gr/archtech/forum/dp/Copy%20of%20TALES-DPLXS-04.htm>*
- [03] "Les nouveaux mediaspheres, l'écriture et le livre au XXIe siècle Une réponse a la question: A quoi ressemblera la bibliothèque du future?", Δημήτρης Παπαλεξόπουλος, Ολυμπία. Ιούλιος 1999.

<http://archsign.gr/writings/olympia/text-olympia.htm>

7.3 Αναφορές - παραπομπές στο έργο από εκπαιδευτικούς κόμβους.

- [01] Παραπομπή στη συμμετοχή του διαγωνισμού ACADIA στις διδακτικές σημειώσεις των μαθημάτων «Ψηφιακή τεκμηρίωση και διαχείριση πληροφορίας στο σχεδιασμό και την κατασκευή» και «Αρχιτεκτονική και Τεχνολογία, από τον συνολικό σχεδιασμό στην καθολική» του μεταπτυχιακού προγράμματος ΕΜΠ.
- <http://www.ntua.gr/archtech/acadia/index.htm>*
- [02] Κείμενο που αναφέρεται στο έργο «Παύση» σαν βασικό συντελεστή της εξέλιξης του "καλλιτεχνικού οργανισμού" Cheap Art στον κόμβο fotoart.
- <http://www.fotoart.gr/nea/cheapart/index.htm>*

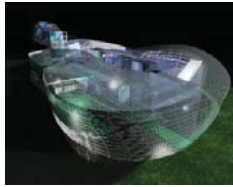
7.4 Αναφορές στο έργο από εικαστικούς κόμβους.

- [01] Αναφορά στο έργο «Παύση», σαν έργο που σηματοδοτεί τον πειραματικό χαρακτήρα στην αντιμετώπιση του έργου τέχνης από την Γκαλερί Cheap Art, στην κεντρική σελίδα του **Πανελληνίου Συνδέσμου Αιθουσών Τέχνης**. ΠΣΑΤ
- <http://www.psat-art.gr>*

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΕΡΓΩΝ

Διαδύκτιο

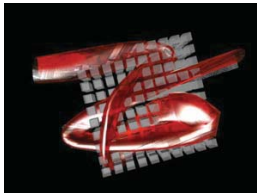
The 2000 FEIDAD Award

Future Vision Leisure

Library for the information age

Εγκαταστάσεις

1st floor
Monument to now.
Ιδρυμα ΔΕΣΤΕ

«Υος», εγκατάσταση.
Medi@terra2004,
Βυζαντινό Μουσείο.

παύση
ατομική έκθεση.
γκαλερί Cheap Art

UN-EX
Monument to now.
Ιδρυμα ΔΕΣΤΕ

Αντικείμενα

Section chair

Confidential

Second skin

Watercomb

GPS
Ομαδική έκθεση «Αισθήσεις».
Πνευματικό κέντρο
Δήμου Αθηναίων.

GPS II
ατομική έκθεση
γκαλερί apartment

«intron». Εγκατάσταση.
50η Biennale της Βενετίας

Χώροι

36ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσ/νίκης

Κατάστημα ειδών κιγκαλερίας

MATRIX

φασόλι

Δικηγορικό γραφείο

Κατάστημα υποδημάτων II

Κατάστημα υποδημάτων

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη (I).

Κατάστημα ενδυμάτων στη Μύκονο

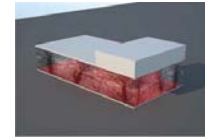

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη (II).

Κτίρια

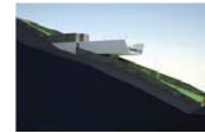
Κατοικία στην Κύμη Ευβοίας

Ξύλινη κατοικία στην Οινόη

Κατοικία στην Αγ. Μαρίνα Αττικής

Κατοικία στη Λευκάδα

Κτίριο κατοικιών στου Ψυρρή

Πολυκατάστημα στο Βόλο

Κατοικία στην παραλία της Παλαιόχωρας.

Κτίριο πολλαπλών χρήσεων

Ημιπαιθρία Παραθεριστική Κατοικία

Κτίριο αντιπροσωπίας DUCATI & KTM

Δημόσιος Χώρος

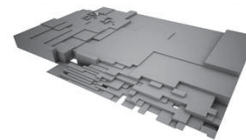
Πολυκατάστημα – κτίριο γραφείων στην Αθήνα

Κατοικία στη Παλαιόχωρα, Κρήτη

Ανάπλαση Πλατείας Καμαριού Θήρας

Ανάπλαση της πλατείας Κατεχάκη Χανίων

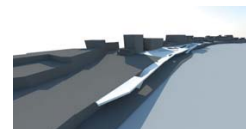
Amsterdam Noord

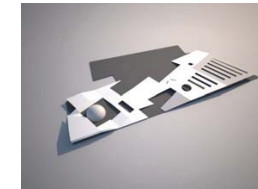
Κατοικίες στην Παλαιόχωρα, Κρήτη

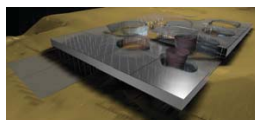
Παραλία Κουμ Καπί

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

Grand Egyptian Museum

Συγκρότημα κτιρίων υπηρεσιών της Π.Ε.Δ.Α.

Σκιάδια - Στέγαστρα και αναβάθμιση όψεων στον Ενετικό λιμένα Χανίων.

Πάρκο - κέντρο παροχής αστικών εξυπηρετήσεων στα Ιωάννινα

Σύγχρονο Θέατρο Αθήνας

Κατοικία στη Σαντορίνη

Κατοικία στη Λευκάδα

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

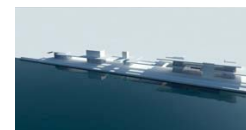
Πολυκατάστημα στο Χαλάνδρι

Συγκρότημα κατοικιών στο Διόνυσο

Εγκαταστάσεις μαρίνας στην Αίγινα

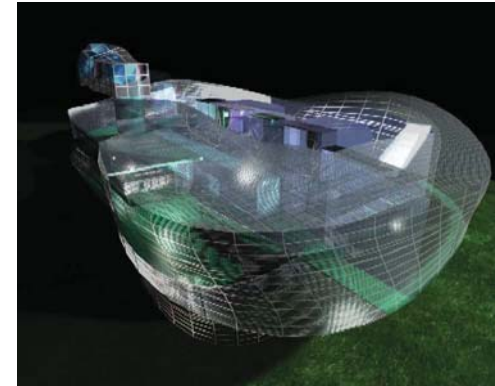

Συγκρότημα κτιρίων υπηρεσιών της ΔΕΗ

Διαδίκτυο

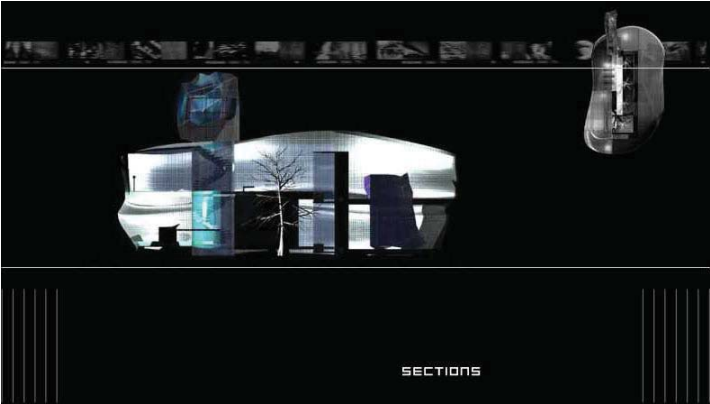

The 2000 FEIDAD Award
(Far Eastern International Digital Architectural Design Award)

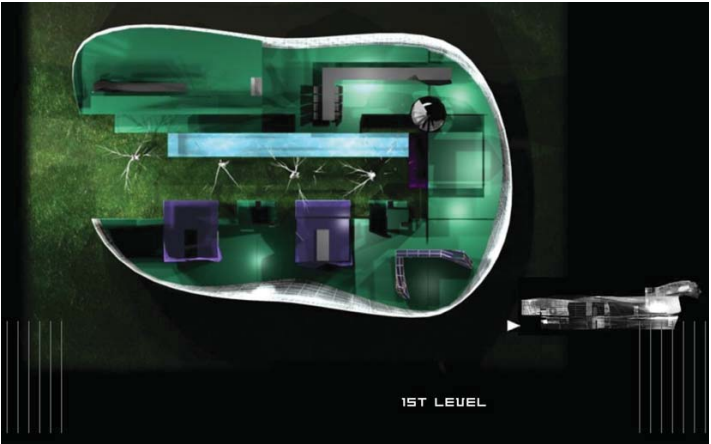
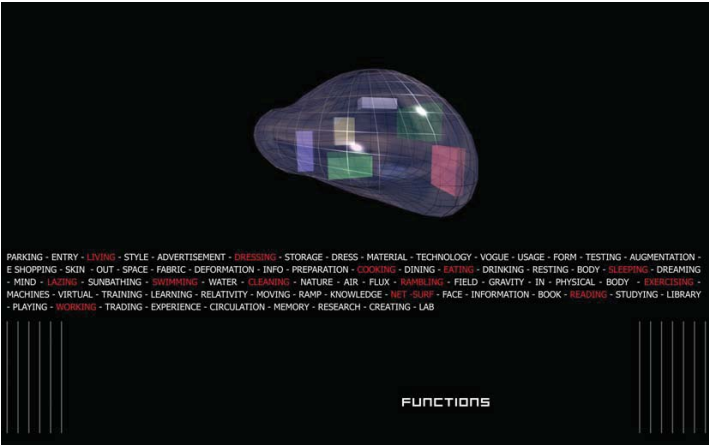
Διεθνής αρχιτεκτονικός
διαγωνισμός
Δημήτρης Ρότσιος,
Γιώργος Μπάκουλης
Ταϊπέι, Taiwan, 2000

Η μελέτη Future Vision Housing προτείνει υβριδικούς χώρους που αποτελούν το "λειτουργικό σύστημα" ανάπτυξης σχέσεων, που καθιστούν τον χρήστη, άλλοτε υποκείμενο και άλλοτε αντικείμενο της σχέσης του με το χώρο. Καθορισμένοι-σήμερα- ευκλείδειοι χώροι άμεσων προσλήψεων, σε συνδυασμό με ασαφείς χώρους έμμεσων, αποτελούν την αφορμή για συνεχή μετάβαση από την γνώση στην πληροφορία, από τη μνήμη την εμπειρία, από τη στατικότητα στην κίνηση, σ' ένα χώρο όπως η κατοικία, που δικαιούται περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο να υποβαθμίσει την πληροφορία σε ιδιοποίηση αντικείμενο.

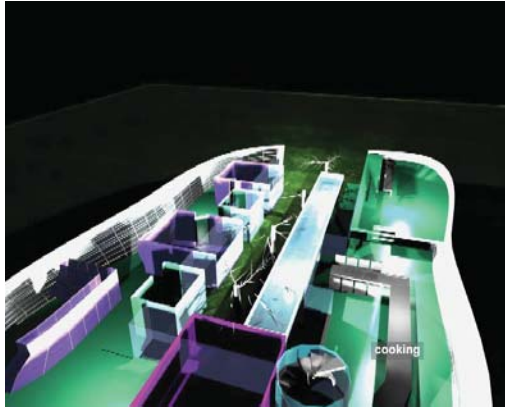
The 2000 FEIDAD Award (Far Eastern International Digital Architectural Design Award)

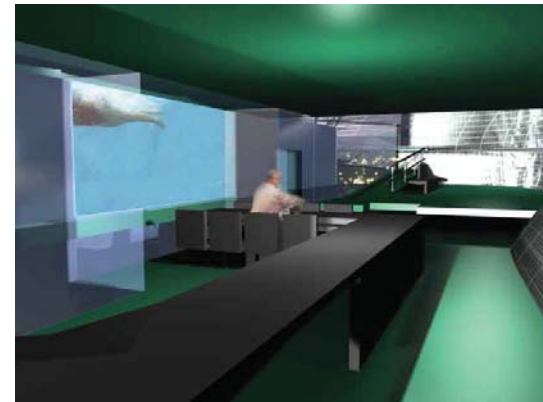
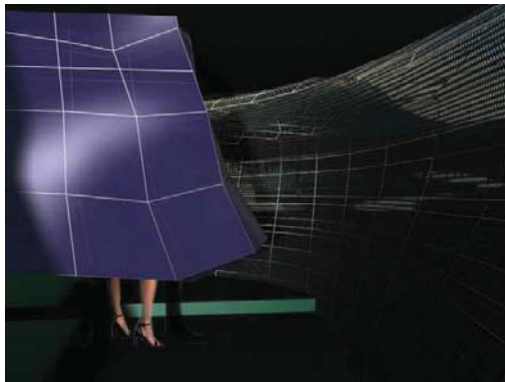
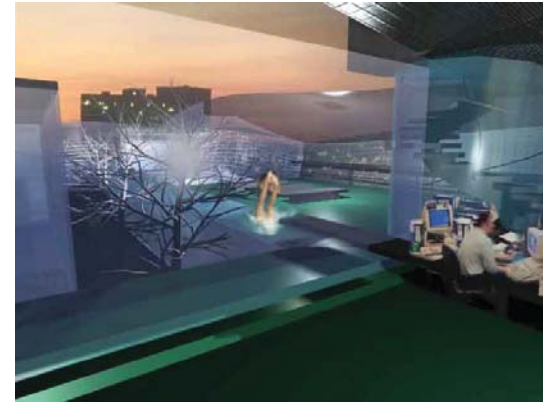
The 2000 FEIDAD Award (Far Eastern International Digital Architectural Design Award)

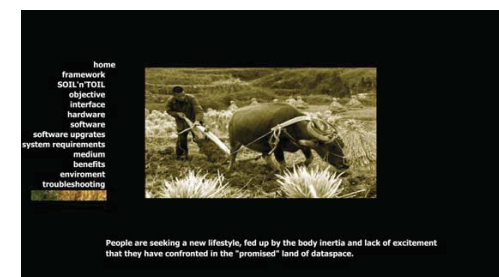

The 2000 FEIDAD Award (Far Eastern International Digital Architectural Design Award)

The 2000 FEIDAD Award (Far Eastern International Digital Architectural Design Award)

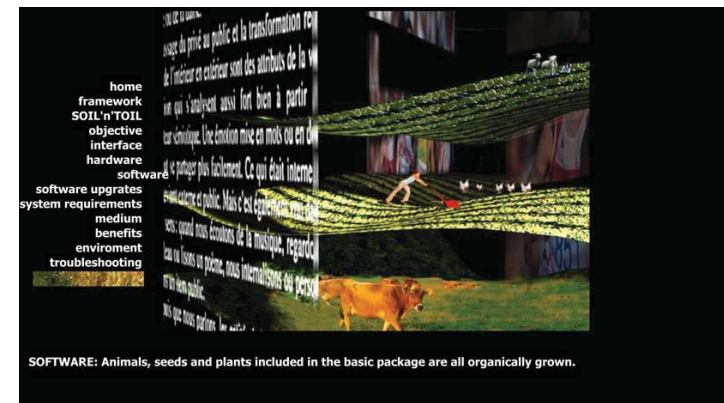
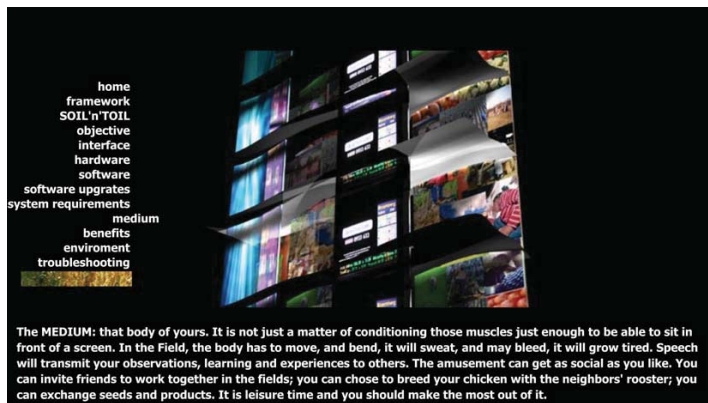
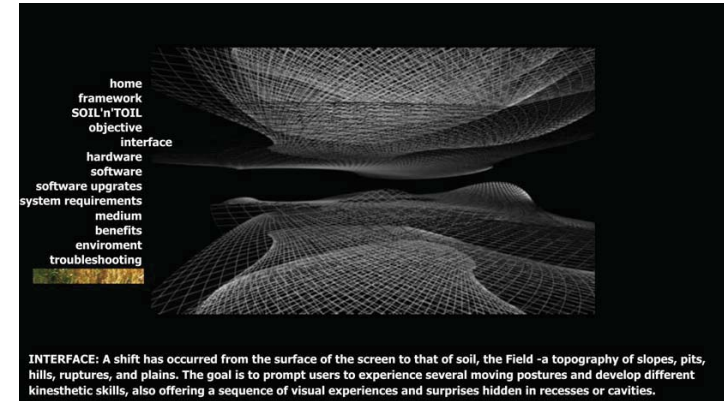
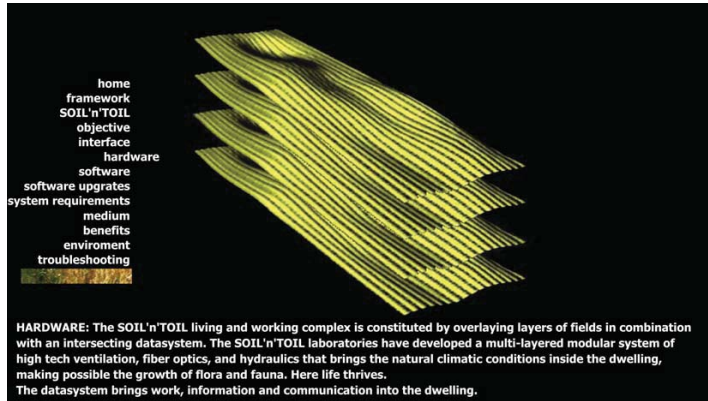

Future Vision Leisure

Διεθνής αρχιτεκτονικός
διαγωνισμός
Δημήτρης Ρότσιος, Κλέα
Μοριανού
Linz, Austria, 2001

Η συμμετοχή στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό ιδεών Future Vision Leisure έγκειται στην θεώρηση της χειρωνακτικής εργασίας σαν μια "πολυτέλεια" αναψυχής για το μέλλον.

home

framework

SOIL'n'TOIL

objective

interface

hardware

software

software upgrades

system requirements

medium

benefits

environment

troubleshooting

Welcome to the earthy pleasures of SOIL'n'TOIL.

CAUTION: If discouraged by the following conditions
-body sweat, stiffness, muscle aches, dirt, local bites,
itches or bleeding- please do not proceed with
acquiring SOIL'n'TOIL.

People are seeking a new lifestyle, fed up by the
body inertia and lack of excitement that they have
confronted in the "promised" land of dataspace.

SOIL'n'TOIL is an all new living experience, full of
activity and excitement.
Once disconnected from dataspace, a physical world
of fun and excitement opens up in your SOIL'n'TOIL
city dwelling. Smell, touch, listen, see, move, get
sweaty, dirty, tired... Physical toil is the leisure of the
future.

home

framework

SOIL'n'TOIL

objective

interface

hardware

software

software upgrades

system requirements

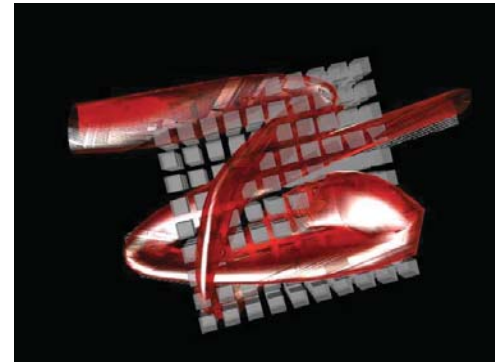
medium

benefits

environment

troubleshooting

OBJECTIVE: SOIL'n'TOIL is a system where leisure becomes an active part of living and working in a field within the city limits. The goal is to feel alive again, work out that body, be in control of one's actions, feel the joy of production and, finally, taste the product of your toil. SOIL'n'TOIL completely relies on your OWN and your family's capacities. Each mistake has a consequence; FAILURE is possible. Computers will not remind you to feed the animals or water the plants and robots won't do it for you. If you forget to do so, "failure" occurs. RESTARTing, UNDOing, PAUS(E)ing is not possible for any action. If it's too late, life will be completely ERASEd.

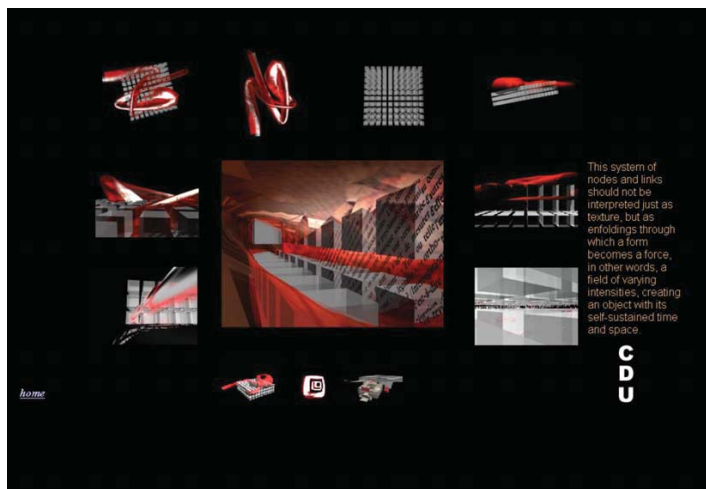
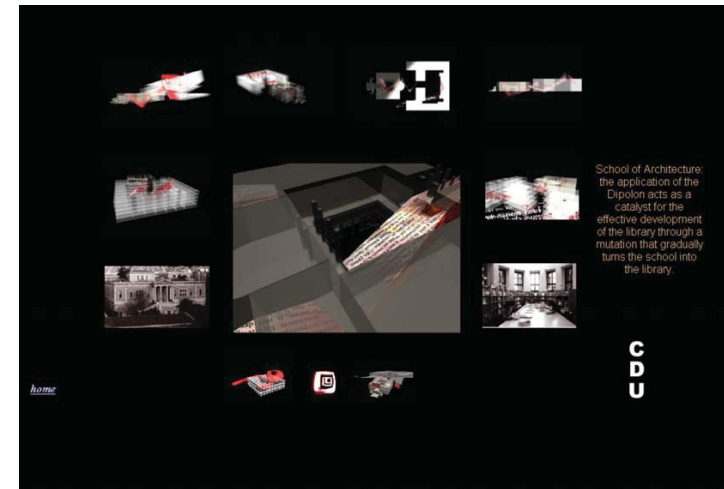
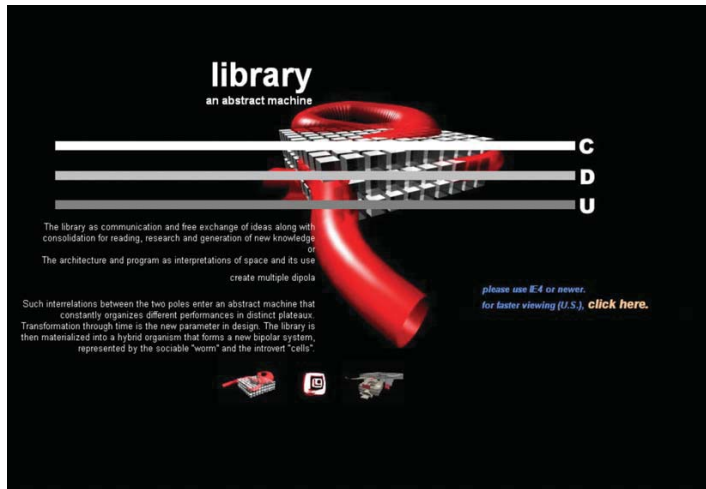

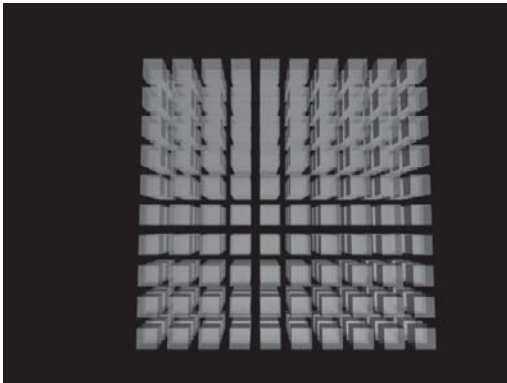
Library for the information age

Διεθνής αρχιτεκτονικός
διαγωνισμός.
Τρίτο βραβείο
ACADIA (Association for
Computer Aided Design in
Architecture)

Μπίλλυ Γιαννούτσου,
Ελένη Λεβαντή,
Σόνια Μαυρομάτη,
Κλέα Μοριανού,
Δημήτρης Παπαλεξόπουλος,
Δημήτρης Ρότσιος,
Αθηνά Σταυρίδου,
Άγγελος Ψυλόπουλος.
Salt Lake City, U.S., 1999.

Η πρόταση αποτελεί συμμετοχή στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό με θέμα: "Βιβλιοθήκη στην εποχή της πληροφορίας". Ένωση αρχιτεκτόνων ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture). Οι βιβλιοθήκες αποτελούν σήμερα ένα από τους πλέον σημαντικούς και κρίσιμους θεσμούς που δέχονται τα αποτελέσματα των εφαρμογών της πληροφορικής. Ο ρόλος τους αλλάζει, ενώ συγχρόνως δεν είναι μικρής εμβέλειας οι απόψεις που προεσβεύουν ότι η φυσική τους παρουσία ως κτίρια θα τείνει να μηδενιστεί, αφού η πρόσβαση στην πληροφορία θα γίνεται με ηλεκτρονική μορφή και μέσω του διαδικτύου. Ο διεθνής διαγωνισμός που οργάνωσε η ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture), με θέμα " Η Βιβλιοθήκη στην Εποχή της Πληροφορίας", είχε ως στόχο μία ευρεία παραγωγή απόψεων για την μελλοντική μορφή που θα έχουν οι βιβλιοθήκες. Παράμετροι όπως η αναλογία του βαθμού εμβάθυνσης στη γνώση με την ταχύτητα ροής της πληροφορίας, αλλά και των συνθηκών κάτω από τις οποίες γίνεται η λήψη της, αποτέλεσαν βασικούς όρους σχεδιασμού μιας βιβλιοθήκης της οποίας τα υλικά μέρη δεν προϋποτίθενται. Από ένα υβριδικό διαγραμματικό μοντέλο που περιγράφει τις βασικές γραμμές χειρισμού των παραπάνω όρων, η πρόταση περνά σε μια υλοποιήσιμη μορφή του στο χώρο του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, θέτοντας ακόμη και αυτό το πανεπιστήμιο στα πλαίσια μιας βιβλιοθήκης, τοποθετημένης σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο στο μέλλον.

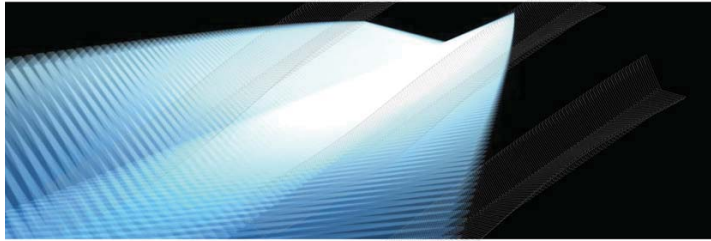
Αντικείμενα

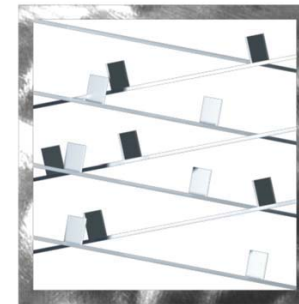
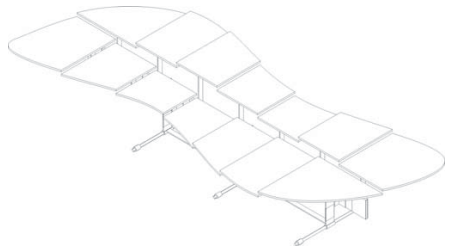
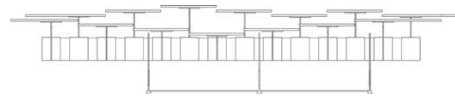
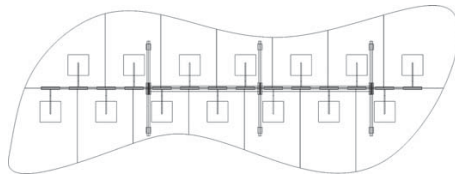

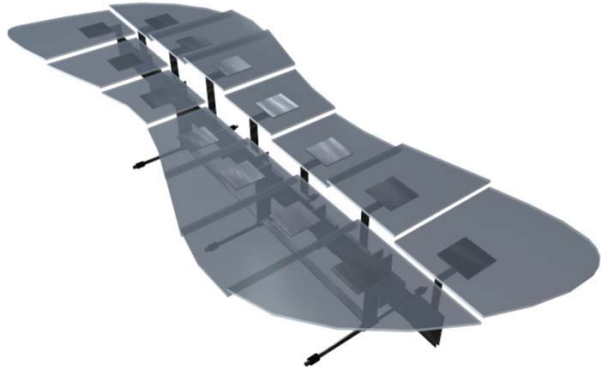
Section chair

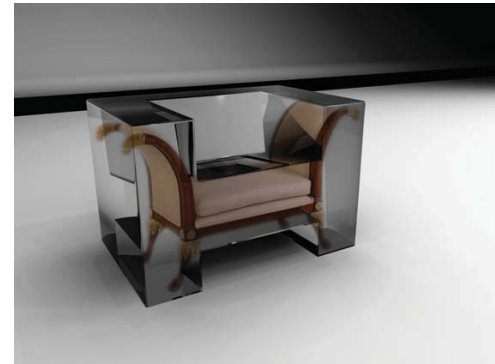
Αντικείμενο
Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 1999

Στόχος της συγκεκριμένης οικογένειας αντικειμένων είναι η δημιουργία αντικειμένων που, σ' ένα βαθμό θα αφήσουν "ανοιχτή", σχετικά ελεύθερη την περιοχή- στιγμή της χρήσης τους. Αντικειμένων που εμπεριέχουν τη δυνατότητα πολλαπλών εκφάνσεων της λειτουργίας τους. Ο σχεδιασμός τους φιλοδοξεί να αποτελέσει μια αντιμετώπιση της συνθετικής διαδικασίας σε καθορισμό περιοχών ελεύθερης ανεύρεσης λύσεων. Στα πλαίσια του συστήματος χρήστης-αντικείμενο, το αντικείμενο θέτει τα όρια μέσα στα οποία μπορεί να κινηθεί η χρήση του.

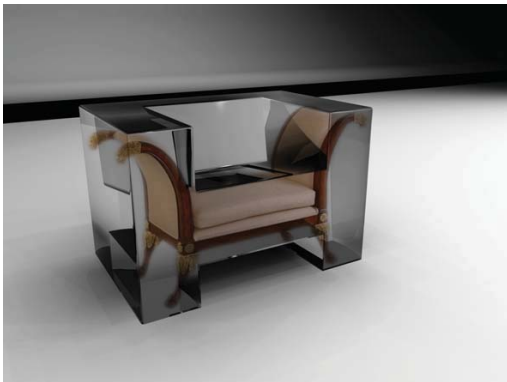
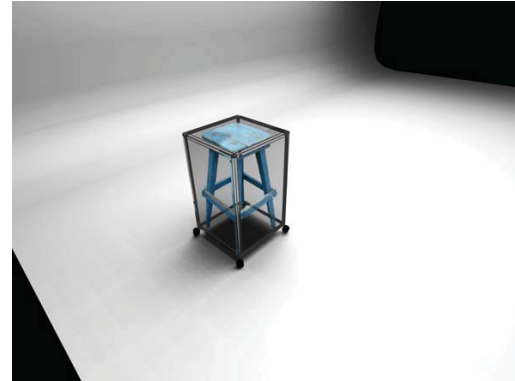

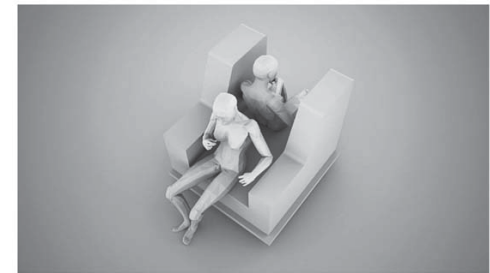

Second skin

Εγκατάσταση
Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 2005

Η σειρά αντικειμένων second skin επιχειρεί να διαχωρίσει την μορφή ενός καθημερινού αντικειμένου από την λειτουργική του υπόσταση. Διάφανες χρηστικά απτικές «προθήκες» αναλαμβάνουν να κρατήσουν αποστάσεις από την εικόνα των αντικειμένων που δεν είναι απεικονίσεις αλλά η παρουσία αντικειμένων με φυσικούς όρους.

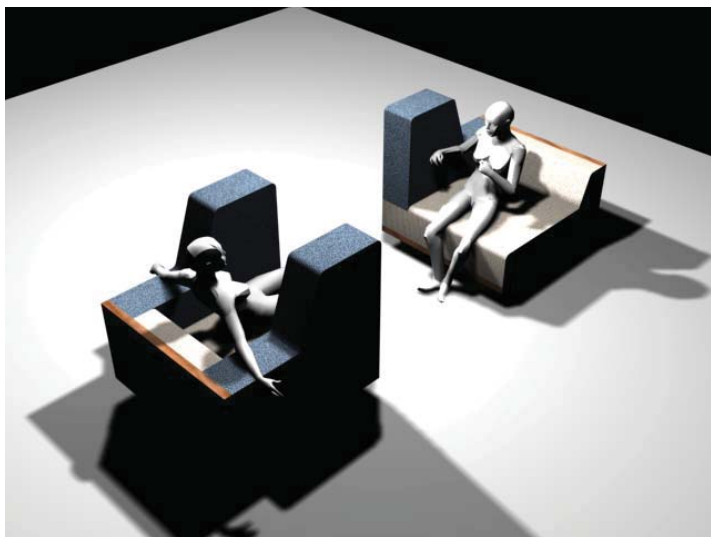
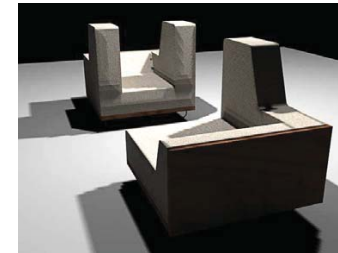
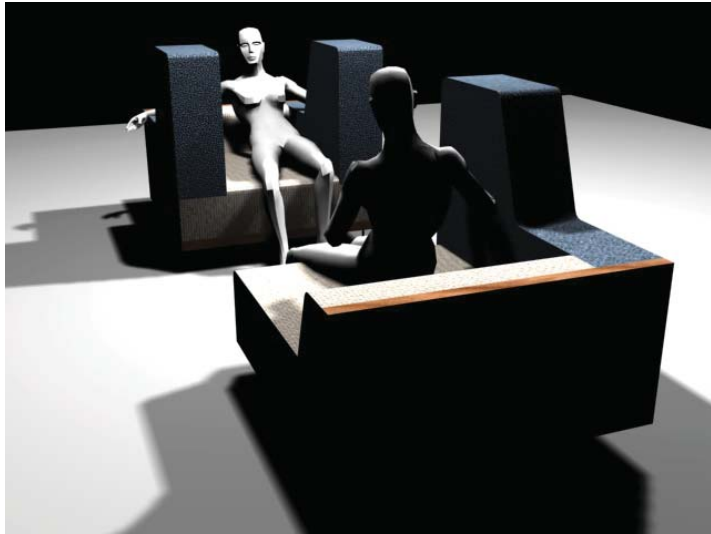

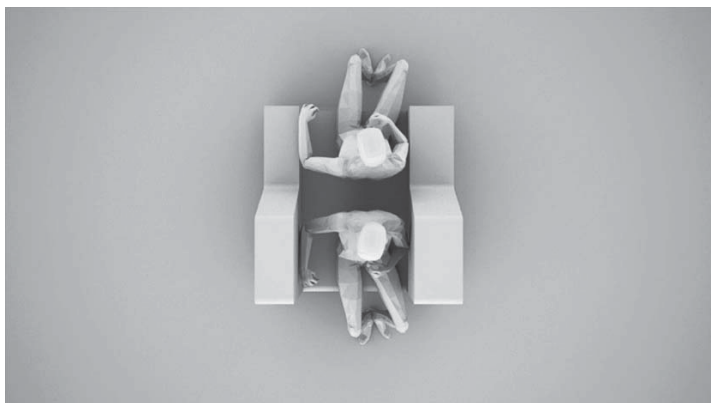
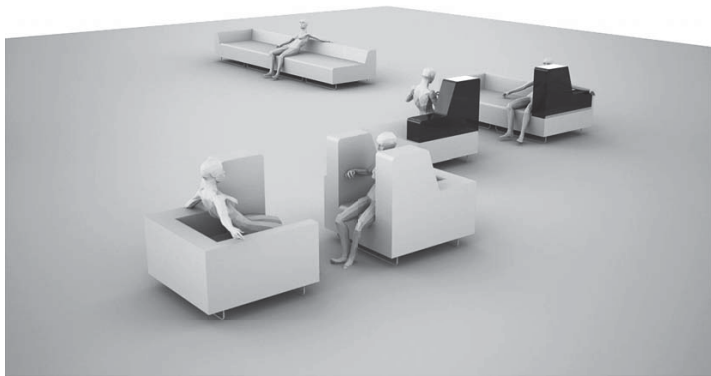

Confidential

Αντικείμενο
Δημήτρης Ρότσιος
Θήρα, 2005

Σειρά επίπλων ανεπτυγμένων για τους κοινόχρηστους χώρους
ξενοδοχείου, που βασίζονται στην εξάρτηση της απόστασης
συνομιλητών με τη δυνατότητα απομόνωσής τους.

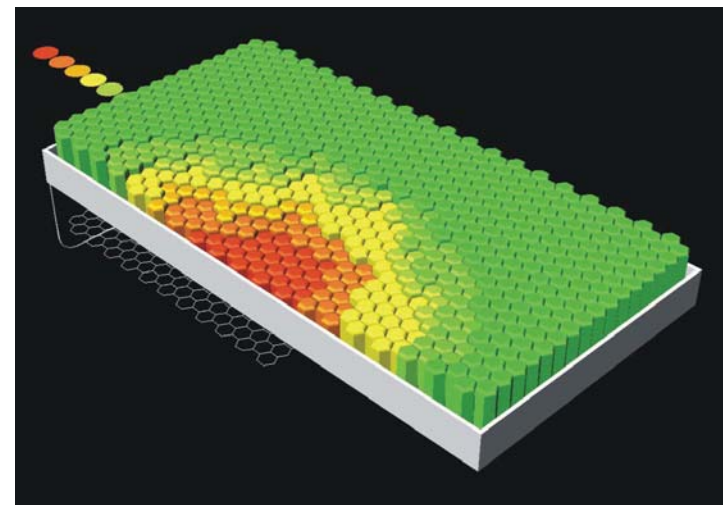

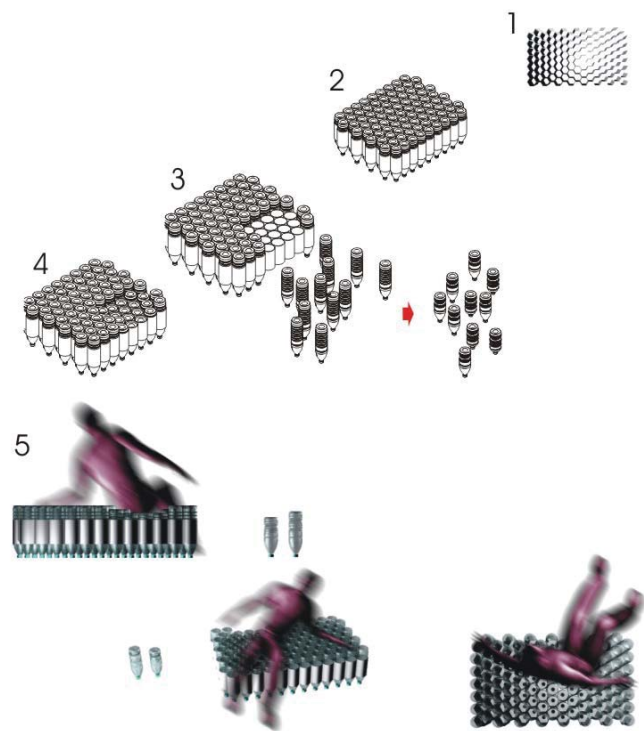

Watercomb

Εγκατάσταση
Δημήτρης Ρότσιος, Loni
Kortrijk, Belgium, 2004

Ένα κάθισμα επιχειρεί ν' αποτελέσει ένα σύστημα, το οποίο, μπορεί να θέσει τις προϋποθέσεις δημιουργίας της τελικής μορφής του από τον χρήστη. Αξιοποιώντας φτηνές, ανακυκλώσιμες πρώτες ύλες (μπουκάλι εμφιαλωμένου νερού, ύφασμα), δημιουργείται ένα αποτέλεσμα οικονομικό, καθολικό, εύκολα προσβάσιμο, συμμορφωμένο με ανάγκες εργονομίας, πλήρως απομονωμένου από τον βαθμό οικονομικών δυνατοτήτων του περιβάλλοντος ή της εκμετάλλευσης ανθρώπινου δυναμικού. Επιχειρεί να μετατρέψει το νερό, από ένα προβληματικό όσον αφορά τη διάθεσή στον κόσμο, αγαθό, σε φορέα υλοποίησης υποδομών με τη βοήθεια υποπροϊόντων της βιομηχανίας συσκευασίας του.

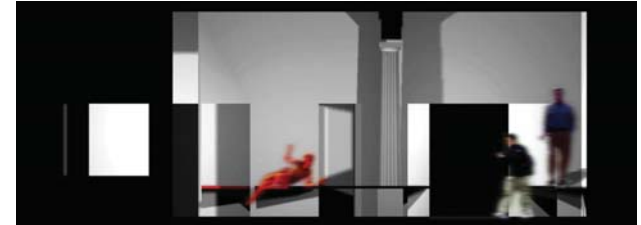
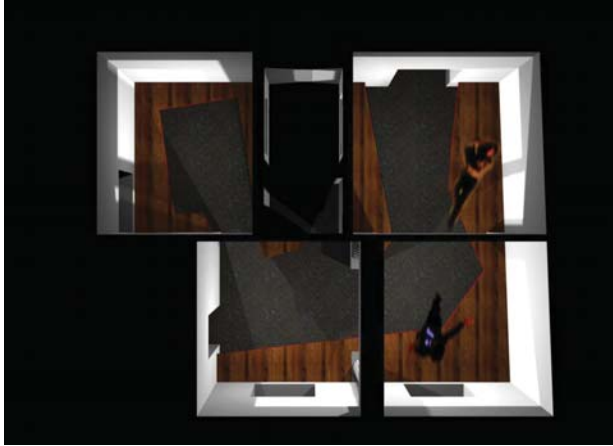
Εγκαταστάσεις

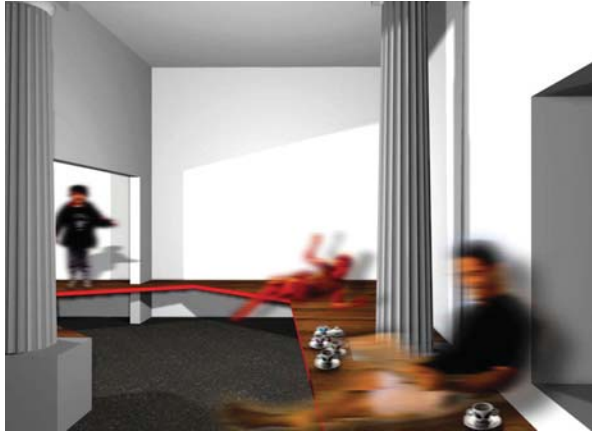

1st floor

Εγκατάσταση για την
έκθεση Monument To Now,
Ίδρυμα ΔΕΣΤΕ
Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 2004

Η πρόταση περιγράφει την μετατροπή μιας πρώην κατοικίας –μέρος του συγκροτήματος ΔΕΣΤΕ- σε cafe. Ο βασικός άξονας της μελέτης κινείται στην επισημάνση της μετατροπής ενός ιδιωτικού χώρου σε δημόσιο. Όντας κατάλοιπο αυτής της αυξημένης ιδιωτικότητας, στόχος είναι ο χώρος ν' αποτελέσει μια άσκηση ιδιοποίησης του δημόσιου. Η πρόταση περιλαμβάνει την κατασκευή ενός ενιαίου –σε ύψος 65cm- επιπέδου που καταλαμβάνει εύλογο μέρος της πρώην κατοικίας, συσσωρεύοντας στην επιφάνεια του όλες τις χρήσεις σχετικής ιδιοποίησης που μπορεί να περιλαμβάνει ένας τέτοιος χώρος στο ποσοστό που προβλέπεται. Οι ποικίλες απαιτήσεις σε μεγέθη, στάσεις, αντικείμενα όσον αφορά τις ανάγκες του χρήστη, περνούν, από συγκεκριμένες δεσμεύσεις, σε μια ποικιλία δυνατοτήτων με τη χρήση ενός πλαισίου που αφήνει ανοιχτό τον τρόπο χρήσης του και το βαθμό ιδιοποίησης του.

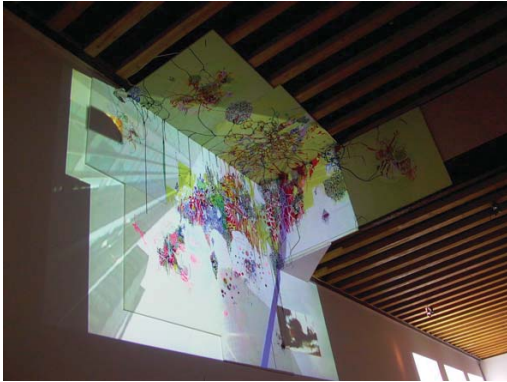

ΥΟΣ

Εγκατάσταση
Αθανασία Κυριακάκου,
Δημήτρης Ρότσιος, Ελένη
Κοτσώνη, Morgan Showaler
Medi@terra 2004,
Βυζαντινό μουσείο,
Αθήνα

Η πρόταση ΥΟΣ, στοχεύει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου συνδυάζονται σε επάλληλη δράση ήχος, ζωγραφική, βίντεο, αρχιτεκτονική. Στο σύνολο της η εγκατάσταση δανείζεται το χαρακτήρα μιας επιγραφής που αναπτύσσεται στις τρεις διαστάσεις, σαν ένα γράμμα που ξετυλίγεται στο χώρο: μικρές ενότητες οπτικών και άλλων μηνυμάτων δένονται μεταξύ τους σε ένα νοητό συσχετισμό, παρόμοιο με αυτό των συλλαβών μέσα στις λέξεις ή των συμβόλων στα ιδεογράμματα.

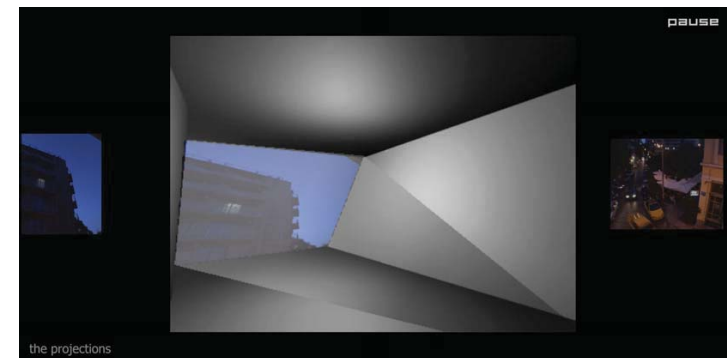
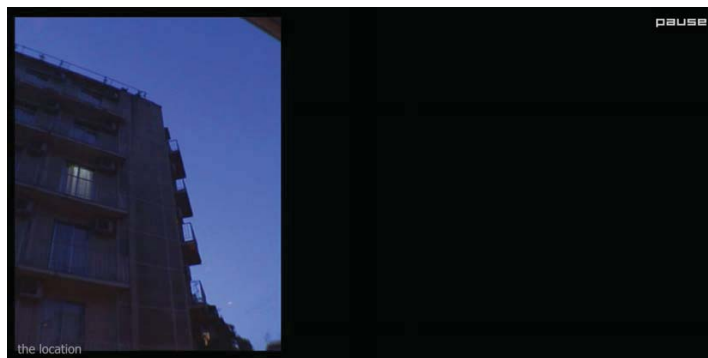
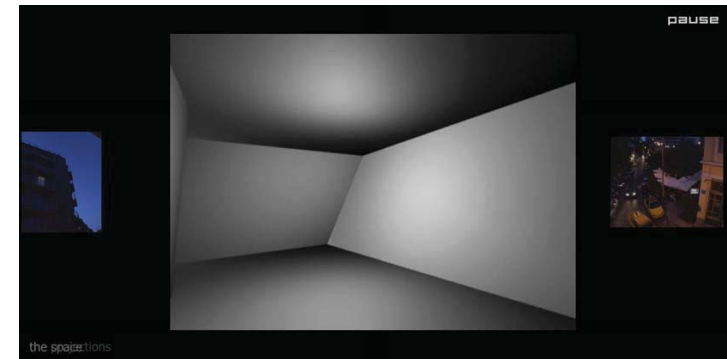

παύση

Εγκατάσταση
Δημήτρης Ρότσιος,
ήχος: Cotti K
ατομική έκθεση.
γκαλερί Cheap Art
Αθήνα, 2000

Η "παύση" είναι μια εγκατάσταση, στην οποία ευρεία χρήση προβολών επιχειρούν να αποϋλοποιήσουν τα όρια ενός χώρου. Στην εσωτερική πλευρά του κελύφους του εκθεσιακού χώρου, προβάλλεται σε ζωντανό χρόνο η θέα της εκάστοτε πλευράς του κτιρίου με αποτέλεσμα, δυνητικά, το υλικό μέρος τού χώρου να αναιρείται.

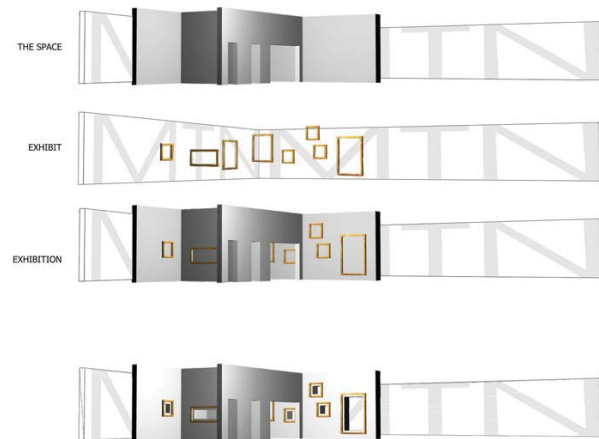
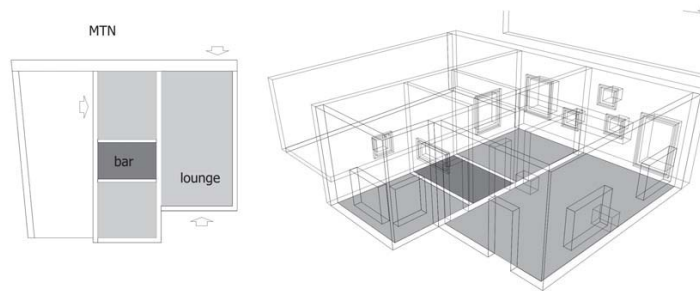

UN-EX

Εγκατάσταση για την
έκθεση Monument To Now,
ΔΕΣΤΕ
Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 2003

Η πρόταση περιγράφει την μετατροπή μιας κατοικίας -κατασκευασμένης σε επαφή με έναν εκθεσιακό χώρο- σε χώρο χαλάρωσης μιας επικείμενης έκθεσης εικαστικών στην Αθήνα. Εν είδει αρνητικού εκθεσιακού χώρου, η λογική σημείων στάσης-εκθεμάτων από τη μια, και κινήσεων-ενδιάμεσων χώρων από την άλλη, της έκθεσης επιχειρείται να ανατραπεί. Η πρόταση προσπαθεί να δημιουργήσει το "αρνητικό" ενός εκθεσιακού χώρου...

Η κίνηση, οι δραστηριότητες του θεατή, το πέρασμα, ακόμη και η έκθεση (MTN), γίνονται "έκθεμα". Δημιουργείται στον "θεατή" πρακτικά η αίσθηση μιας σχετικής ακινησίας μπροστά σ' ένα μεταβαλλόμενο "έκθεμα". Το ίδιο το "έκθεμα" προκύπτει μέσα από μια πράξη αφαίρεσης ύλης και όχι τοποθέτησης της, προσθετικά σ' ένα χώρο-πλαίσιο.

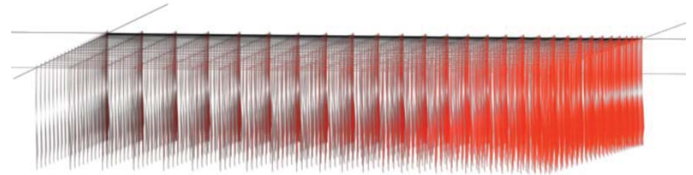
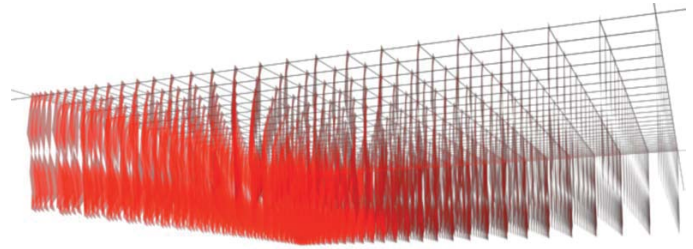

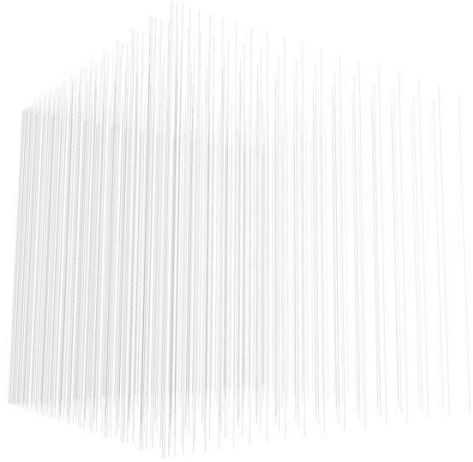

GPS

Εγκατάσταση
Δημήτρης Ρότσιος,
Γιώργος Μπάκουλης
Ομαδική έκθεση «Αισθήσεις».
Πνευματικό κέντρο Δήμου Αθηναίων.
Αθήνα, 2002

Εγκατάσταση που επιχειρεί να καταστήσει ένα στοιχειώδες υλικό πλέγμα μεταβαλλόμενης πυκνότητας σε σύστημα προσανατολισμού με την αφή. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της γεωμετρικής προόδου, αύξησης πυκνοτήτων πάνω σε δυο άξονες.

GPS II

Εγκατάσταση
Δημήτρης Ρότσιος
ατομική έκθεση
γκαλερί apartment
Αθήνα, 2004

Η πρόταση GPSII επιχειρεί να αναπτύξει ένα σύστημα προσανατολισμού στον ιστό της πόλης με βάση γεωγραφικού χαρακτήρα, απεικονίσεις τόπων ή ακόμη και γεγονότων μέσα από τη χρήση κοινών περιοχών απεικόνισης (προυπάρχοντα διαφημιστικά panels). Επιχειρείται η «αναίρεση» μέρους του αστικού ιστού και η υπέρβαση των φυσικών δυνατοτήτων του βλέμματος.

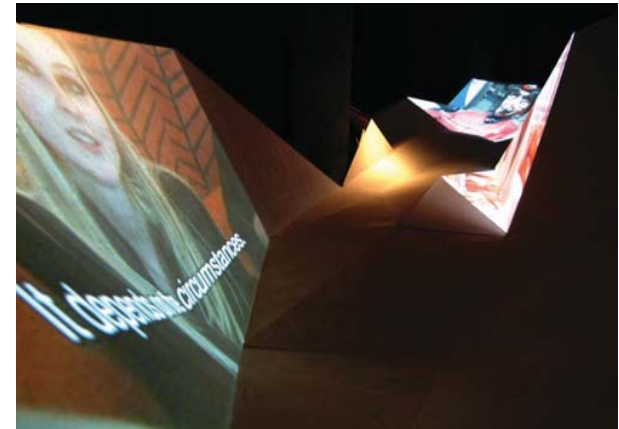

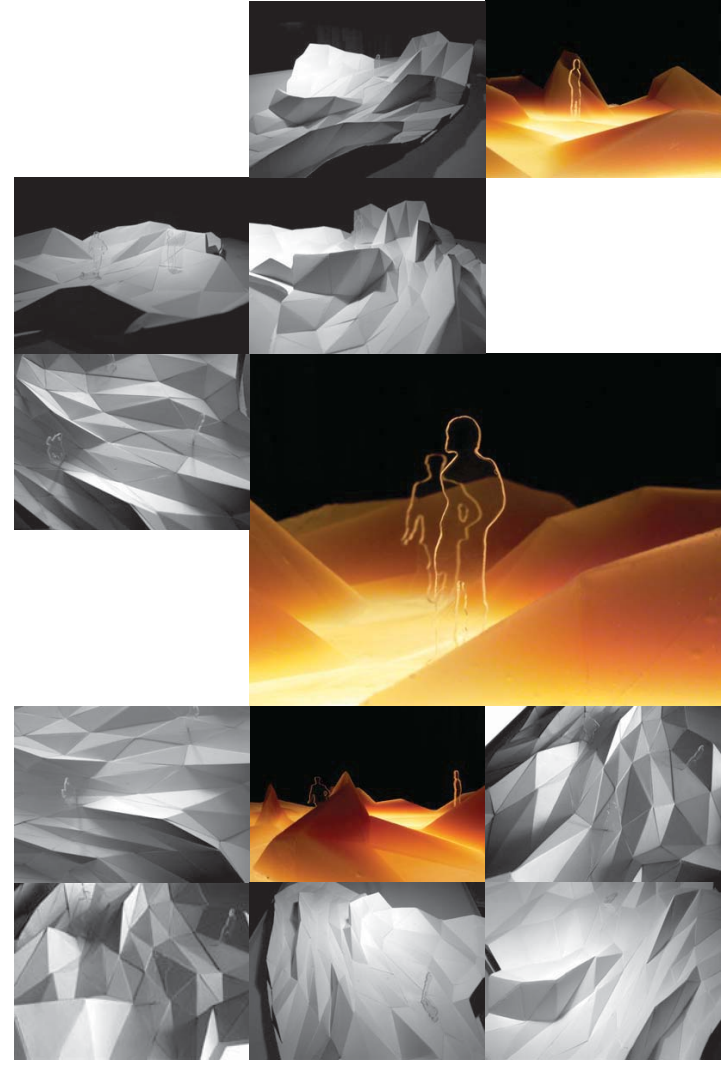
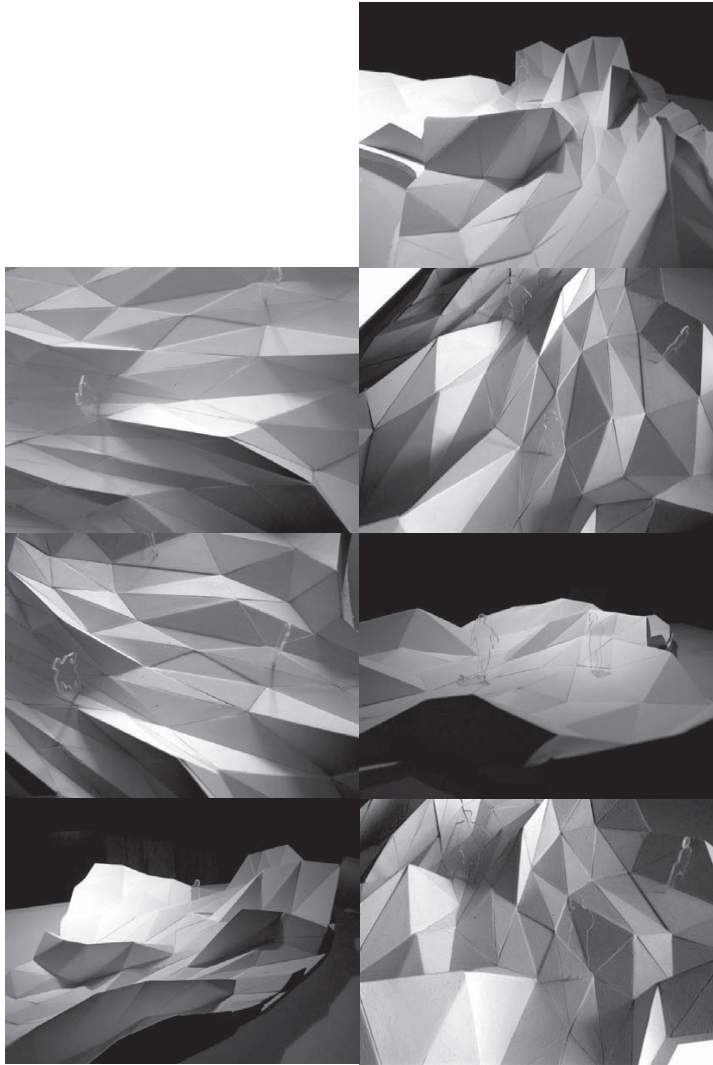

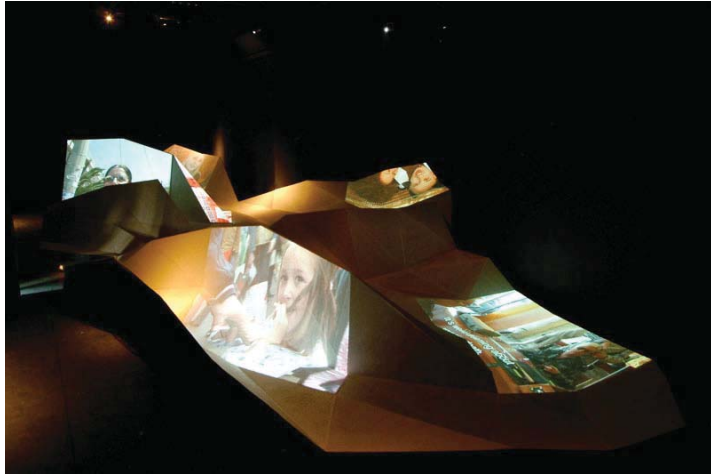
Intron

Εγκατάσταση
Δημήτρης Ρότσιος
50η Biennale της Βενετίας
Βενετία, 2003

Η ελληνική συμμετοχή στην 50η Biennale Τέχνης της Βενετίας είναι μια σύνθετη κατασκευή που αποτελείται από μια βαθιά οθόνη και 7 πηγές προβολών κινούμενης εικόνας. Για την κατασκευή της χρησιμοποιήθηκαν σύνθετα υλικά (honeycomb) σε πρισματική διάταξη. Το έργο επιχειρεί να θίξει μια διαδικασία, αυτή της θέασης έργων τέχνης, οργανώνοντας ένα περιβάλλον ανοιχτό σε ερμηνείες αλλά και τρόπους χρήσης του. Ο προσπελάσιμος χώρος εμπεριέχει την έννοια της υποκειμενικότητας στον τρόπο με τον οποίο το υποκείμενο, ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο θα επιλέξει να κινηθεί, συγκροτεί ένα διαφορετικό νοητικό τοπίο. Μέσα-πάνω σε αυτή την κατασκευή οι επισκέπτες παρακολουθούν ένα σύνολο μαγνητοσκοπημένων εκμυστηρεύσεων, “πραγματικών” ονείρων από ανθρώπους διαφορετικής γεωγραφικής προέλευσης. Μέσα από μια διαδικασία από-δυνητικοποίησης, η κατασκευή επιχειρεί να παράγει τον “πραγματικό” χώρο του ονείρου.

Χώροι

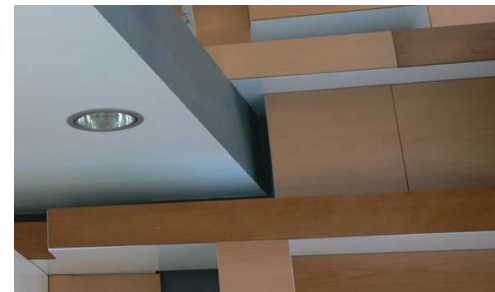
36ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Μελέτη και κατασκευή των
εγκαταστάσεων τύπου.
Α. Παπαδοπούλου,
Δημήτρης Ρότσιος

Περίπτερο 10
Εγκαταστάσεις ΔΕΘ,
Θεσσαλονίκη, 1994

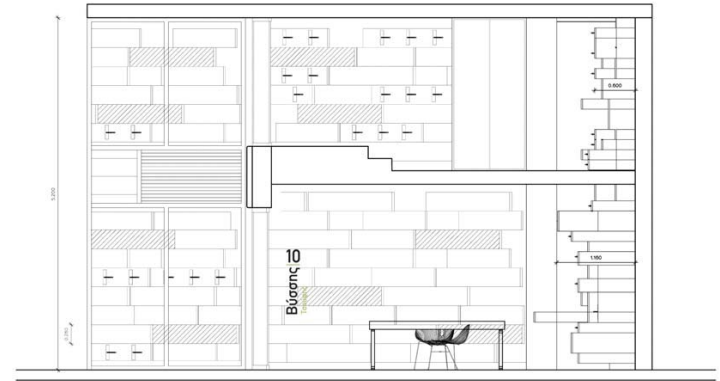
Μελέτη και κατασκευή των εγκαταστάσεων τύπου στο 36ο
φεστιβάλ κινηματογράφου Θεσσαλονίκης στο χώρο του 10ου
περιπτέρου της Δ.Ε.Θ.

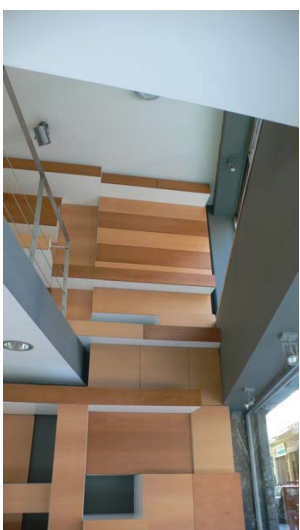

Κατάστημα ειδών κιγκαλερίας.

Δημήτρης Ρότσιος, Μελέτη και κατασκευή καταστήματος ειδών κιγκαλερίας στην
Οδός Βύσσης, Αθήνα.
Αθήνα, 2005

Γραφεία χρηματιστηριακής εταιρίας MATRIX

Δημήτρης Ρότσιος, Γιώργος
Μπάκουλης
Κόρινθος, 2005

Μελέτη και κατασκευή γραφείων χρηματιστηριακής εταιρίας που
προκύπτει από την ένωση δύο εμπορικών καταστημάτων στο
κέντρο της Κορίνθου.

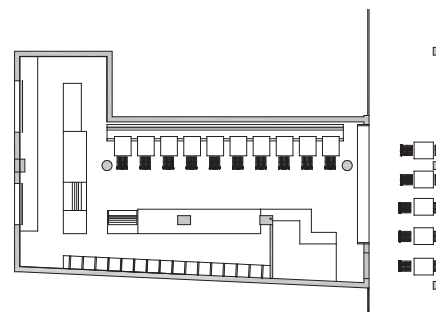

Εστιατριο Φασόλι

Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 2005

Μελέτη και κατασκευή εστιατορίου στην Αθήνα

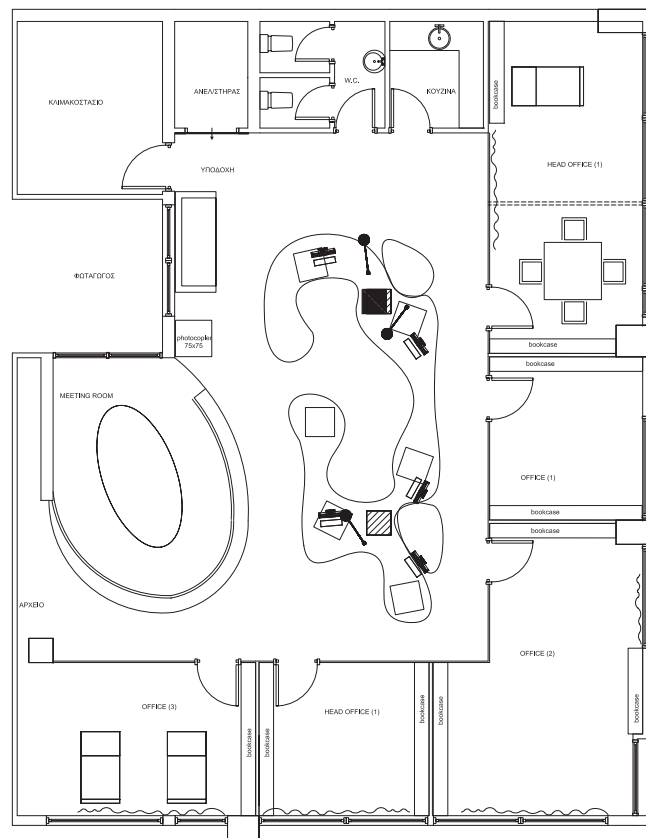

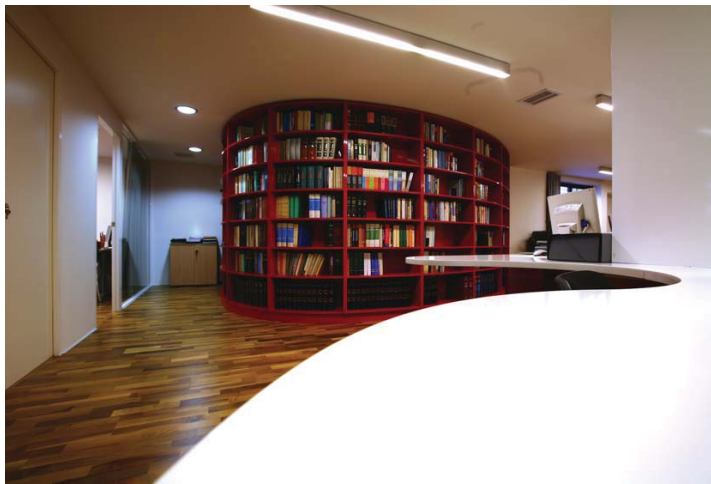

Δικηγορικό Γραφείο

Δημήτρης Ρότσιος,
Οδός Σίνα, Αθήνα, 2008

Μελέτη και κατασκευή δικηγορικού γραφείου στην Αθήνα.

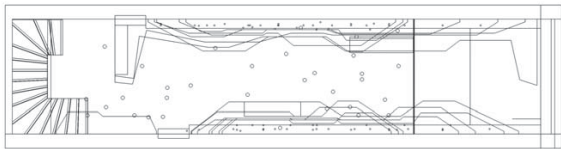
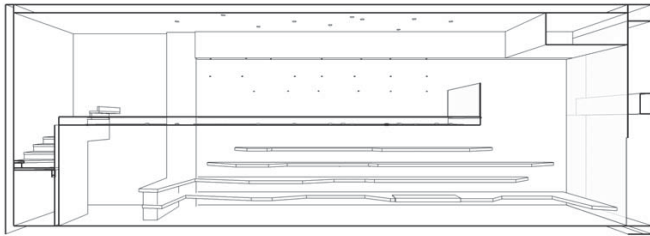

Κατάστημα υποδημάτων

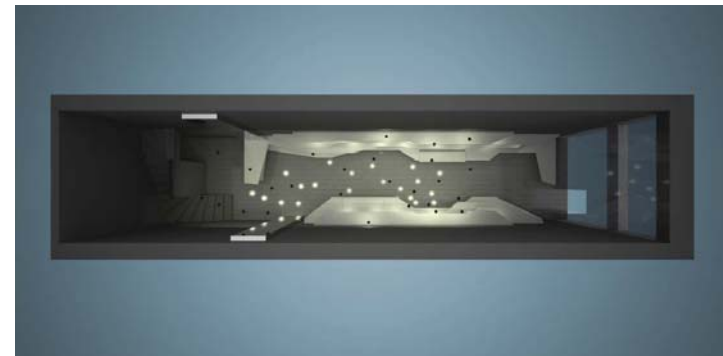
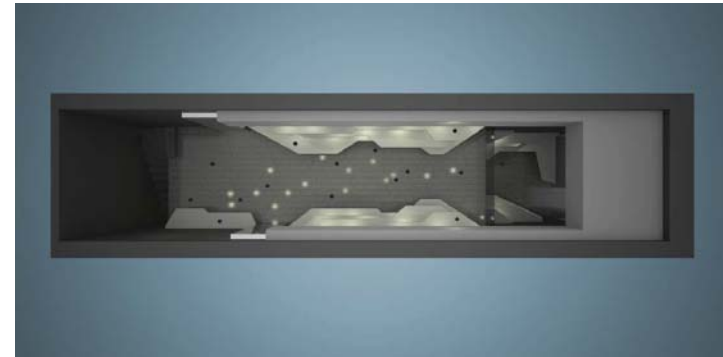
Δημήτρης Ρότσιος,
Γλυφάδα, 2011

Ένα κατάστημα υποδημάτων, σχεδιάζεται και υλοποιείται με άξονα τις κινήσεις των χρηστών του χώρου.

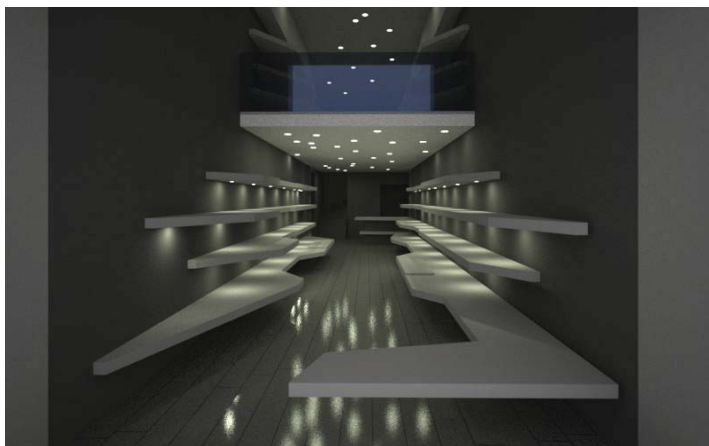
Κατάστημα υποδημάτων

Κατάστημα υποδημάτων

Κατάστημα υποδημάτων

Κατάστημα υποδημάτων

Κατάστημα υποδημάτων

Κατάστημα υποδημάτων

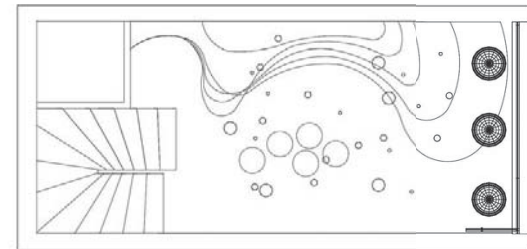
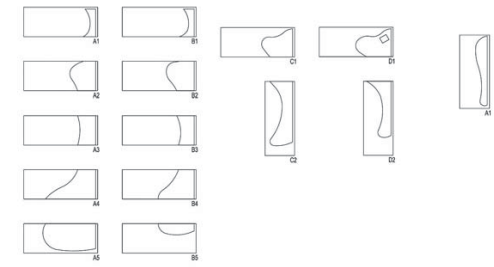
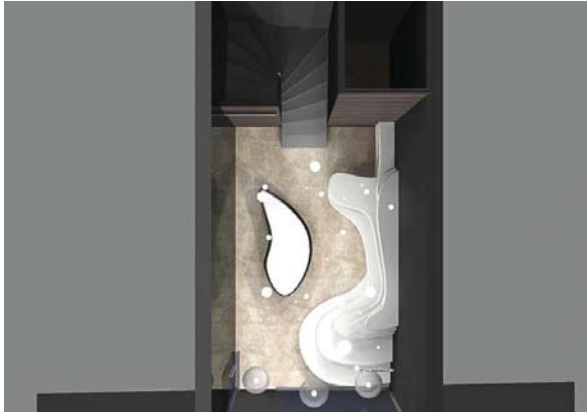

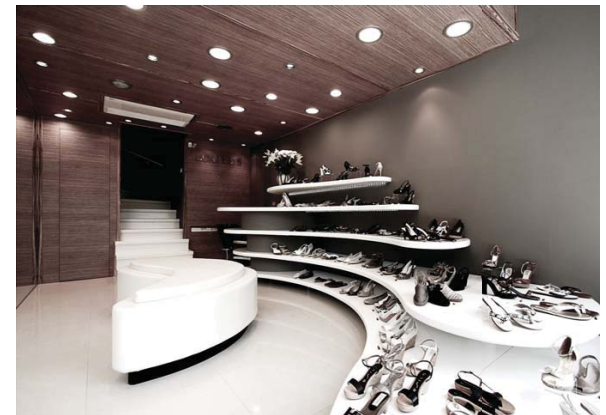

Κατάστημα υποδημάτων II

Δημήτρης Ρότσιος,
Κηφισιά, 2008

Μελέτη και κατασκευή καταστήματος υποδημάτων στην Κηφισιά.

Έκθεση Ελληνικής Βιομηχανικής Αρχιτεκτονικής

Μπασκόζος Βασίλης
Δαρεία Τσαγκαράκη
Δημήτρης Ρότσιος,
Αθήνα, 1998

Σχεδιασμός της Έκθεσης Ελληνικής Βιομηχανικής Αρχιτεκτονικής
στο Γκάζι, το 1998.

Έκθεση Ελληνικής Βιομηχανικής Αρχιτεκτονικής

Έκθεση Ελληνικής Βιομηχανικής Αρχιτεκτονικής

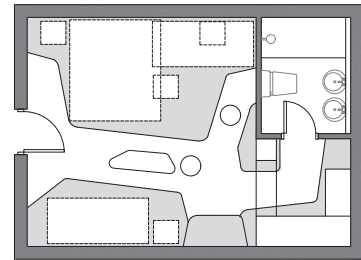
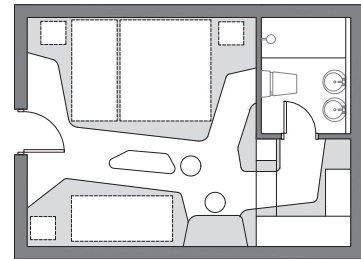
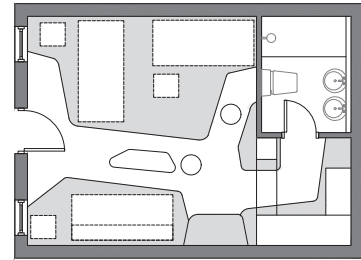
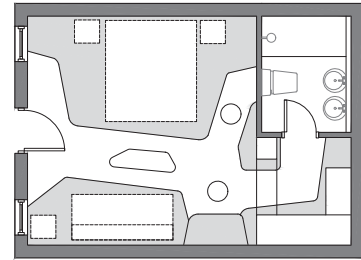

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη (I).

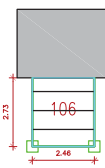
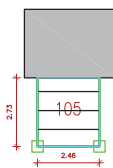
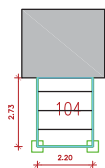
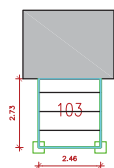
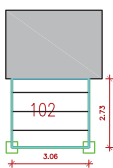
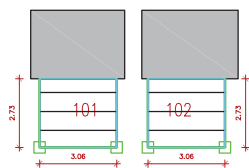
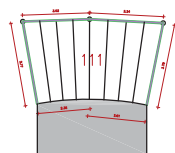
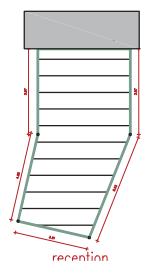
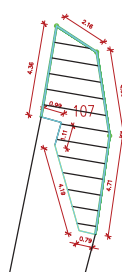
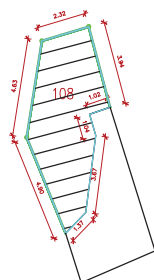
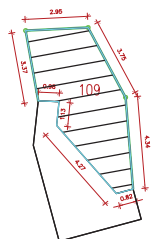
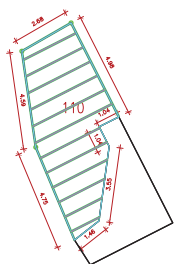
2015
Δημήτρης Ρότσιος

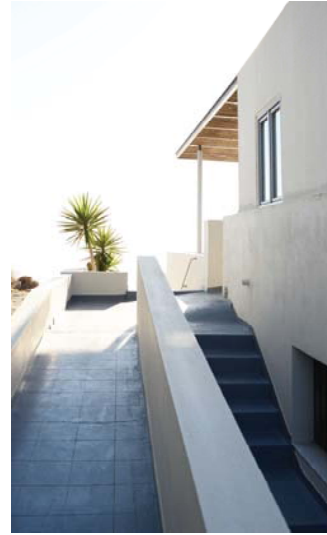
Η συγκεκριμένη μελέτη περιέλαβε τον σχεδιασμό δωματίων με γνώμονα την εύκολη προσαρμογή, με τη χρήση μόνο μέρους των επίπλων τους, στις ανάγκες διαφορετικών σεναρίων διαμονής. Στον περιβάλλοντα χώρο υλοποιήθηκαν εκτεταμένες κατασκευές σκιάστρων προσαρμοσμένων σε υφιστάμενα κελύφη.

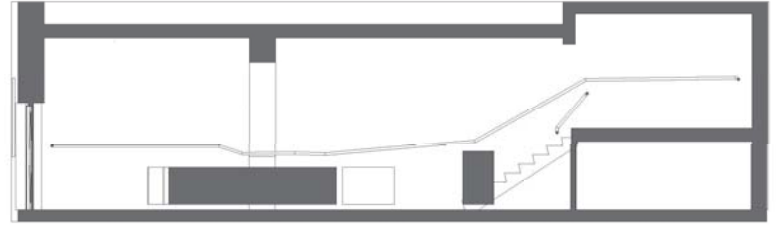
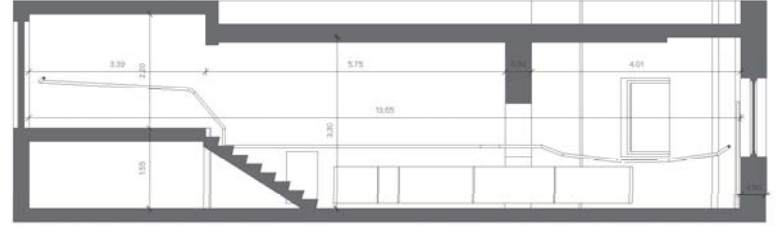
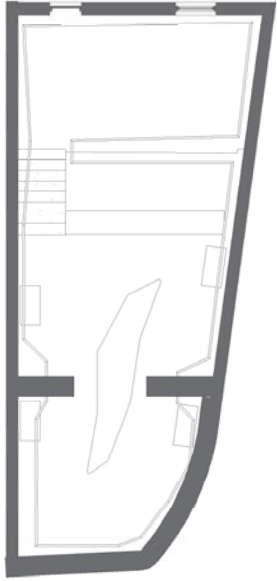

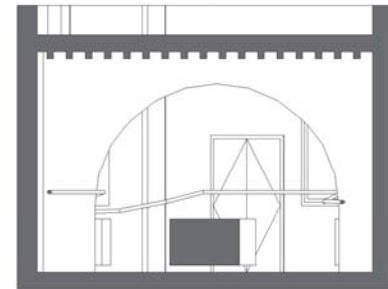
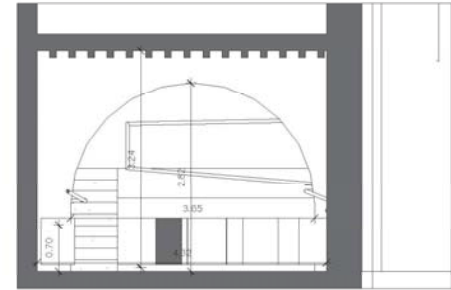
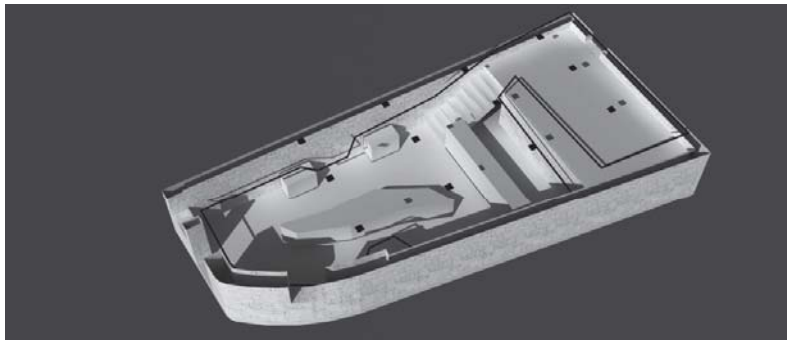
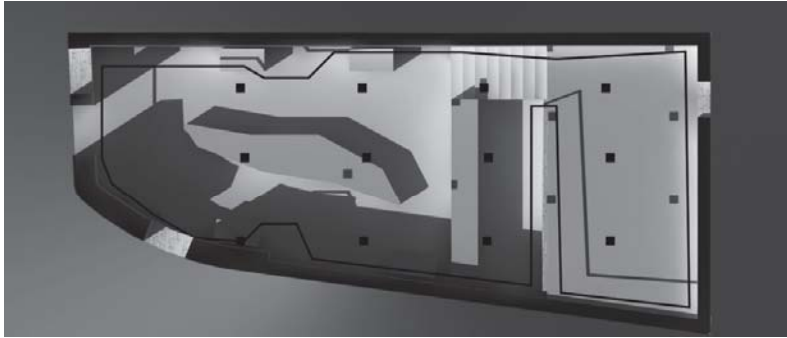

Μελέτη καταστήματος ενδυμάτων στη Μύκονο

2016
Δημήτρης Ρότσιος

Η μελέτη βασίστηκε στην ανάδειξη των βασικών υλικών του κελύφους, μέσα από μια επιστροφή στα βασικά υλικά κατασκευής του, πριν τις οποιαδήποτε παρεμβάσεις που έχει υποστεί στον χρόνο και την απλή ανάδειξή, σε αυτή τη φαινομενικά πρωτόλεια «υποδομή», των προϊόντων του καταστήματος.

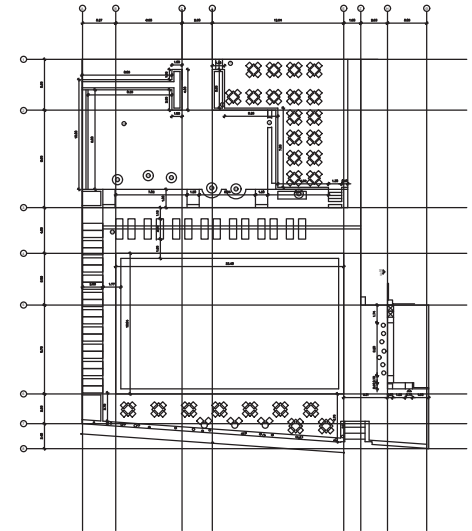
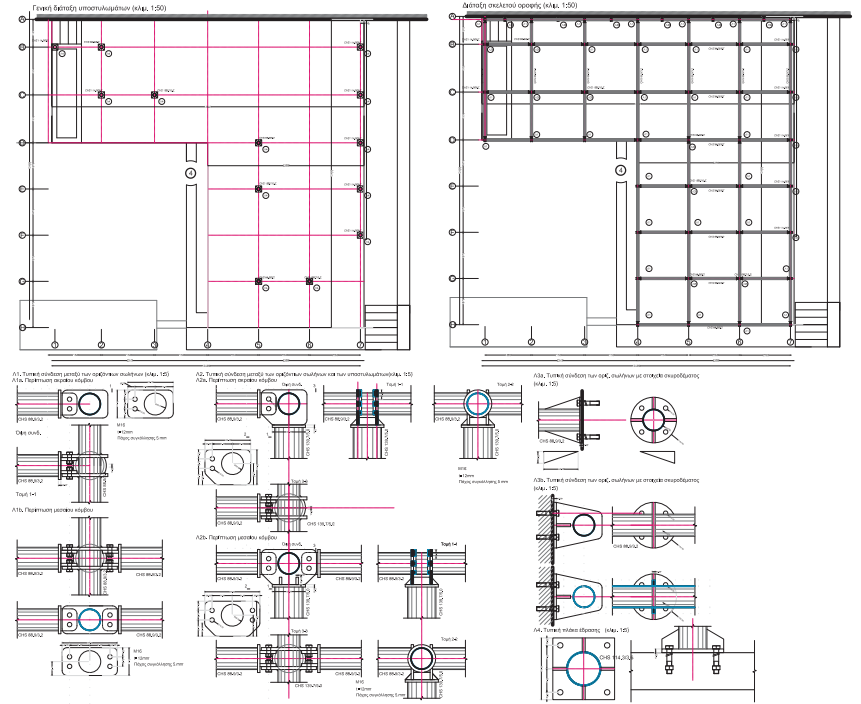

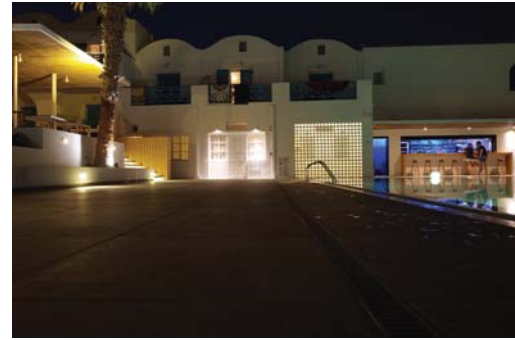

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη (II).

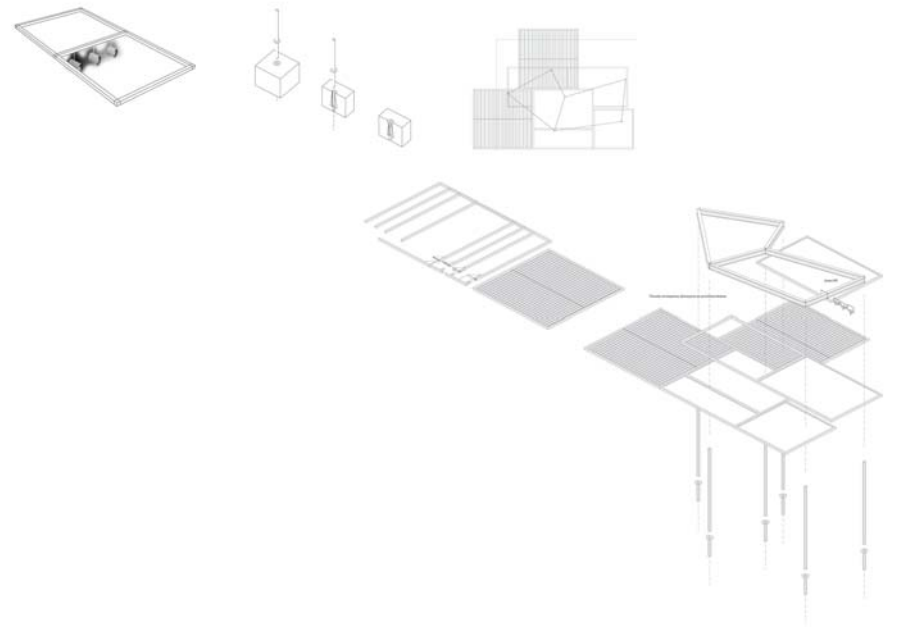
2016
Δημήτρης Ρότσιος

Το μέγεθος των κοινόχρηστων και ειδικά του ανοιχτού ελεύθερου χώρου (1.500 μ2) ενός από τα μεγαλύτερα παραθαλάσσια ξενοδοχεία στη Σαντορίνη, υπαγόρευσε την αντιμετώπισή του σαν ένα δημόσιο χώρο, του οποίου η σύνδεση με τον αστικό ιστό αποτέλεσε κεντρική επιδίωξη. Η διαμπερότητα των εισόδων, καθώς και το άνοιγμα της «πλατείας» στο δρόμο και τη θάλασσα, μέσω κατάργησης κινούμενων σκιαδίων και άλλων εμποδίων και αντικατάσταση με μόνιμες κατασκευές -κατά το δυνατό αδιόρατες - αποτέλεσε τον βασικό άξονα σχεδιασμού. Στα δωμάτια και τους εσωτερικούς κοινόχρηστους χώρους έγινε εκτεταμένη προσαρμογή και επανάχρηση επίπλων με ζωή 40 και πλέον ετών.

Κτίρια

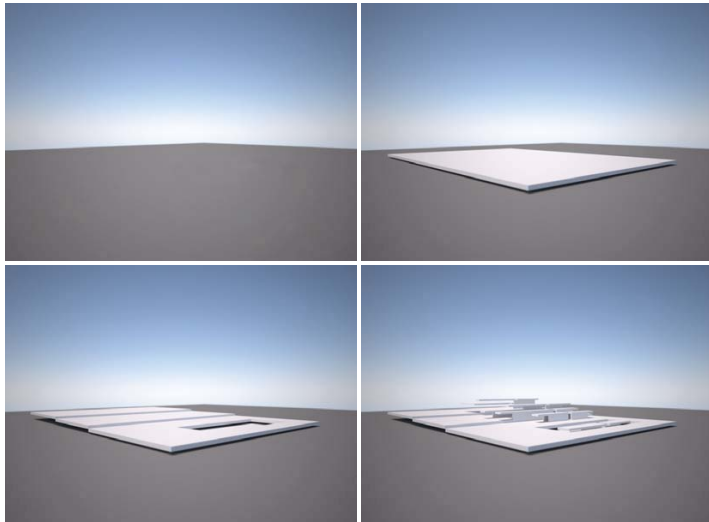

Ημιυπαίθρια κατοικία

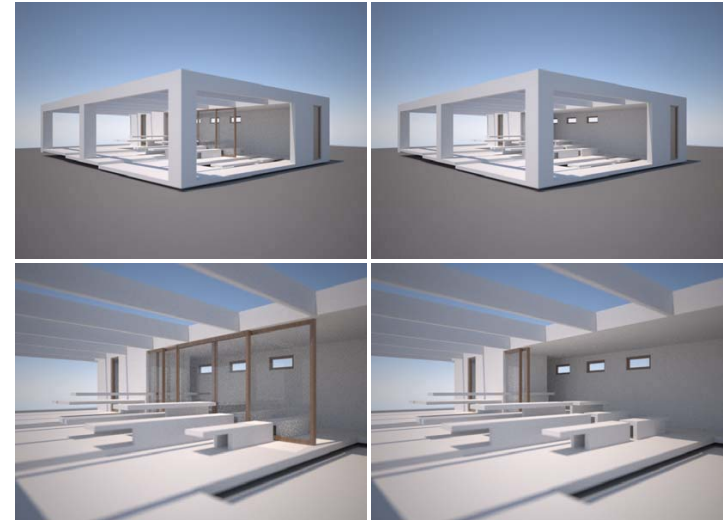
Δημήτρης Ρότσιος
Οινόη Αττικής, 2010

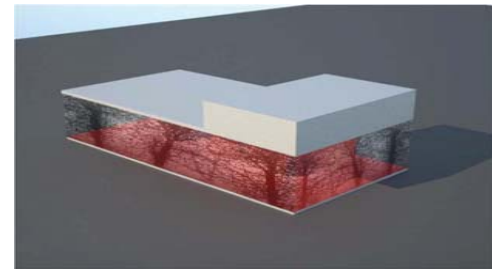
Η μελέτη, διερευνά την ανάπτυξη της παραθεριστικής κατοικίας με αφετηρία την αυξημένη επαφή του εσωτερικού της με το περιβάλλον της. Η σύνθεση του χώρου οργανώνεται μέσα από δυνατότητες που δίνει η προβολή των λειτουργιών της στο περιβάλλον. Ο σχεδιασμός υποβαθμίζεται στην διαμόρφωση του εδάφους σαν μια προέκταση του εσωτερικού χώρου δυναμικά απεριόριστη. Οι δυνατότητες του περιβάλλοντος εισέρχονται στο εσωτερικό. Η στέγαση μέρους των λειτουργιών έπεται.

Ημιπαιθρία κατοικία

Ημιπαιθρία κατοικία

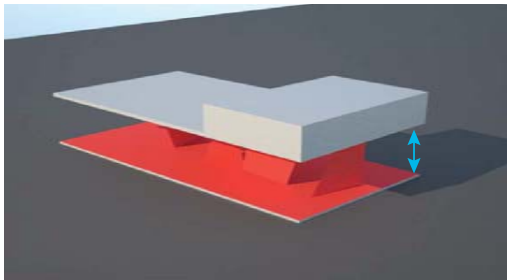
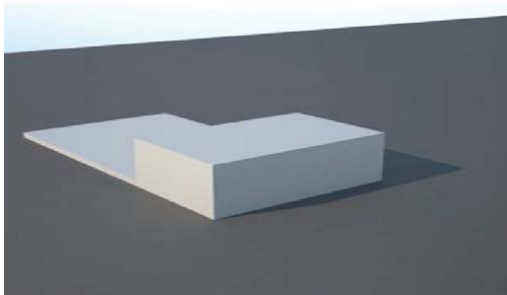

Κατοικία στην Κύμη Ευβοίας

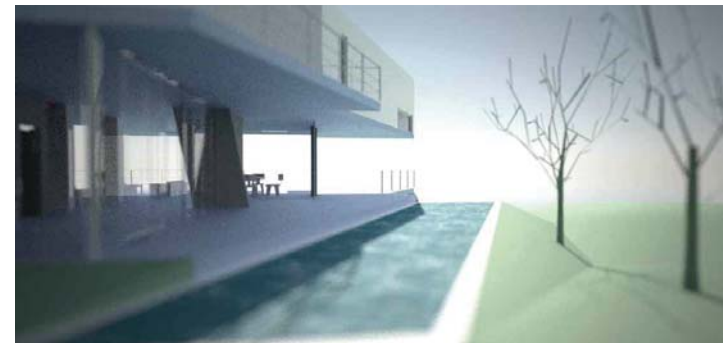
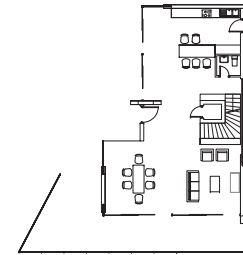
Δημήτρης Ρότσιος
Κύμη, 2005

Ο σχεδιασμός της κατοικίας υπαγορεύεται από την τοποθέτηση των όγκων σε ύψος που θα επέτρεπε τη θέα πάνω από εμπόδια που προϋπάρχουν στη νότια όψη του, και από την άλλη την επαφή των χώρων διημέρευσης με το περιβάλλον του. Νότια θέα στη θάλασσα και βόρεια στο βουνό. Το ισόγειο «ενοποιείται» με το περιβάλλον του μέσα από την διαφάνεια και την υιοθέτηση φυτικών μοτίβων στην επιφάνεια των καλουπιών των υποστυλωμάτων του.

Κατοικία στην Κύμη Ευβοίας

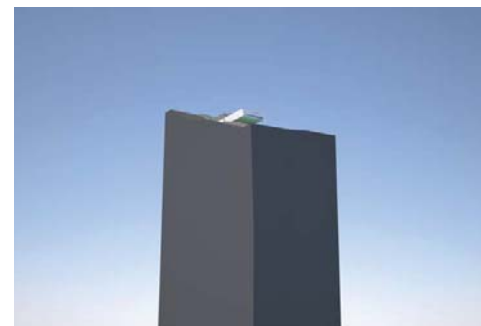

Κατοικία στην Κύμη Ευβοίας

Κατοικία στην Κύμη Ευβοίας

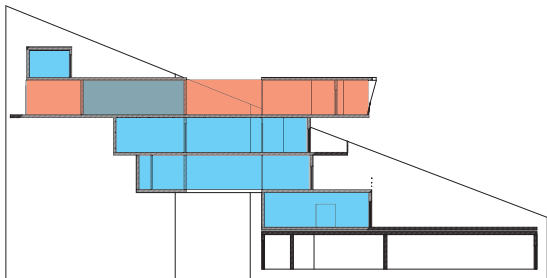
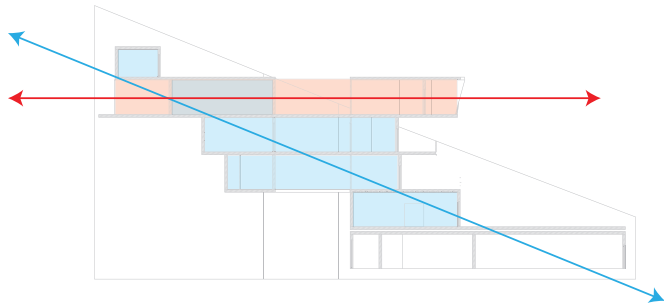

Κατοικία στην Αγ. Μαρίνα Αττικής

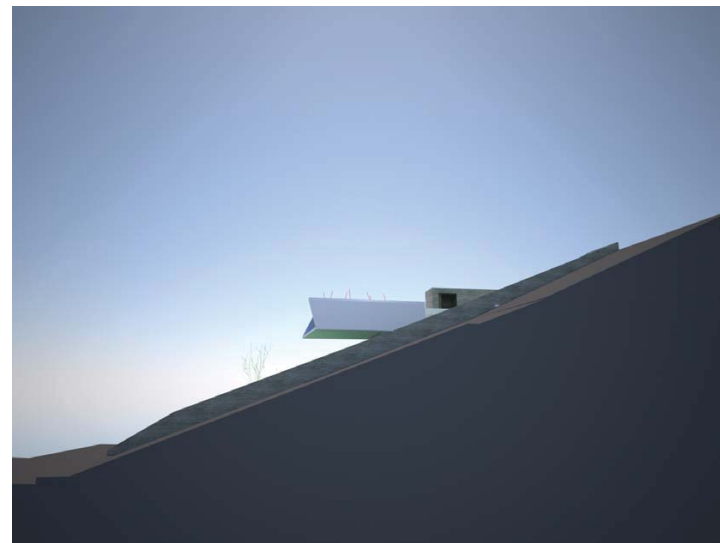
Δημήτρης Ρότσιος
Αγία Μαρίνα, 2008

Η μελέτη βασίζεται στη διάταξη χρήσεων που χωροθετούνται με βάση της κινήσεις που επιθυμούν να κάνουν καθημερινά τα μέλη ενός ζευγαριού ηλικιωμένων. Στην όψη του κτιρίου αναπτύσσεται μια προσπάθεια ελέγχου του «κάδρου» της θέας μέσω της γεωμετρίας του.

Κατοικία στην Αγ. Μαρίνα Αττικής

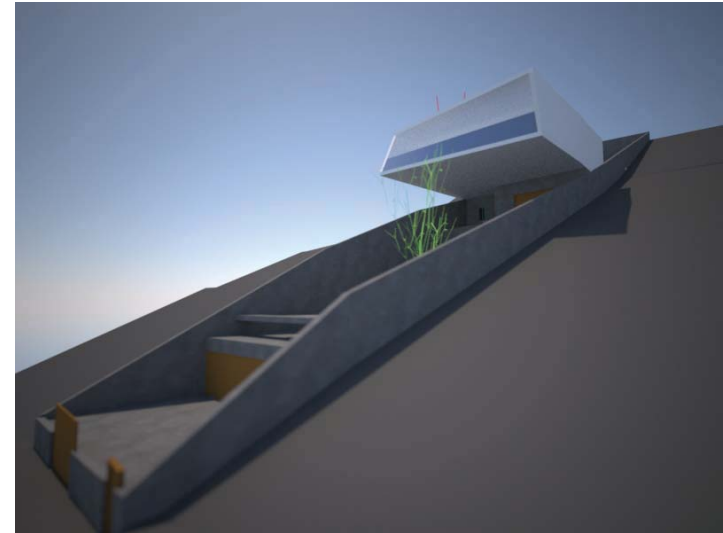
Κατοικία στην Αγ. Μαρίνα Αττικής

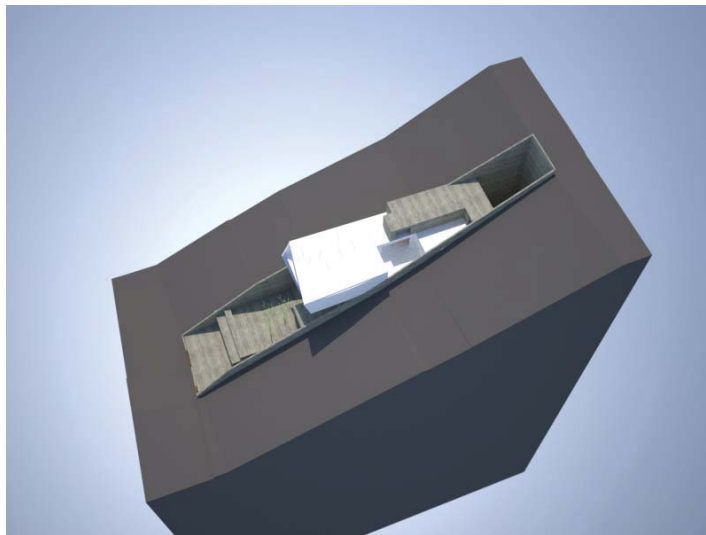
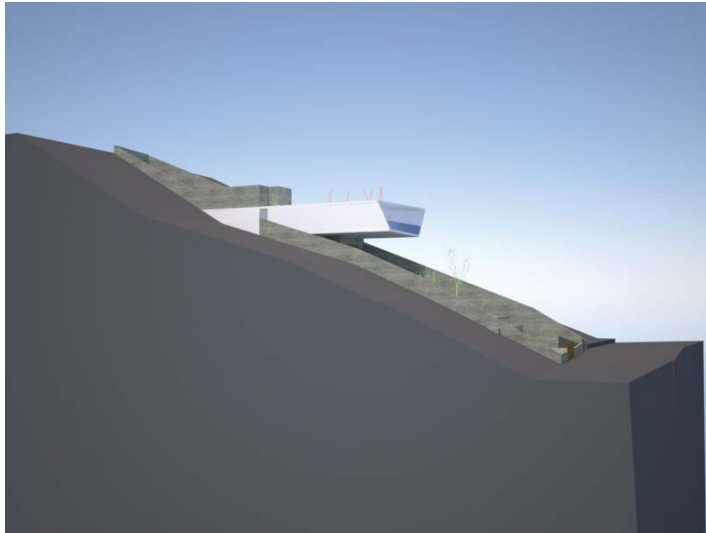
Κατοικία στην Αγ. Μαρίνα Αττικής

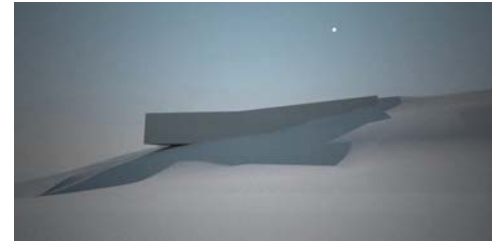

Κατοικία στην Αγ. Μαρίνα Αττικής

Κατοικία στην Αγ. Μαρίνα Αττικής

Κατοικία στη Λευκάδα

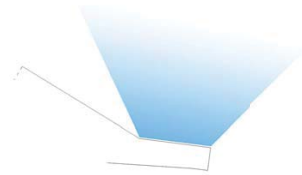
Δημήτρης Ρότσιος
Λευκάδα, 2012

Η παραθεριστική κατοικία αρθρώνεται στη βάση ενός διττού ρόλου που απορεί από τη θέση της. Οι πιο ιδιωτικοί χώροι ενταγμένοι φύσει και θέσει στο περιβάλλον, τοποθετημένοι στο έδαφος, οι κοινόχρηστοι σε απόσταση από αυτό τόσο σε επίπεδο θέσης, όσο και σε επίπεδο υλικότητας, ανοιγμάτων, και δυνατοτήτων θέας στη πόλη της Λευκάδας.

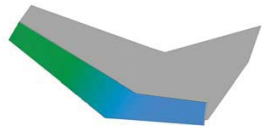
Κατοικία στη Λευκάδα

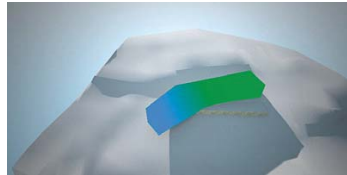
ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ

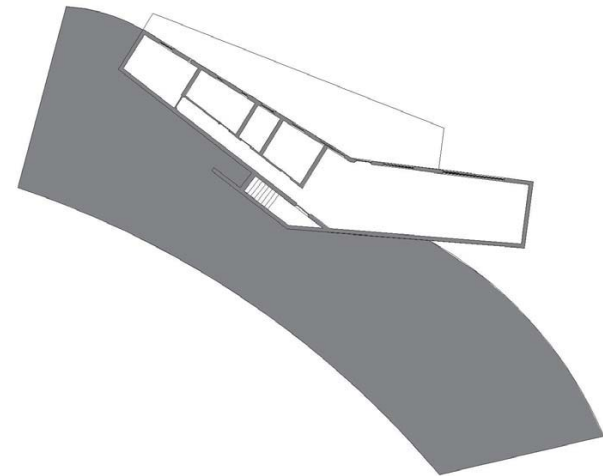
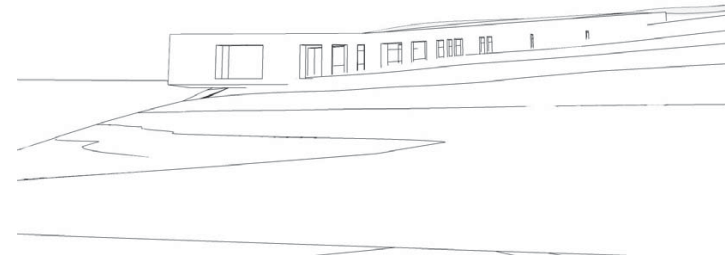
Η ΘΕΑ

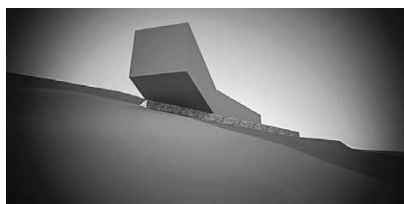
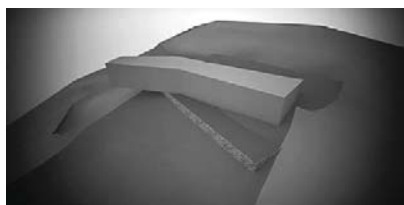
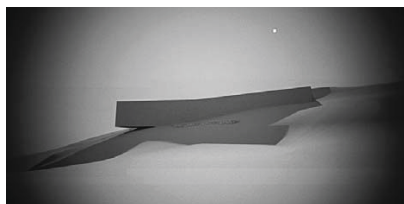
ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ

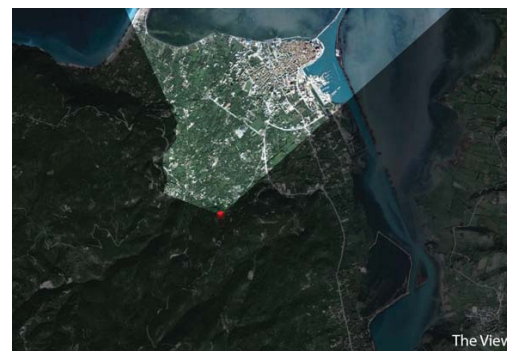
Κατοικία στη Λευκάδα

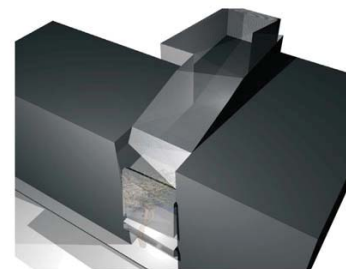

Κατοικία στη Λευκάδα

Κατοικία στη Λευκάδα

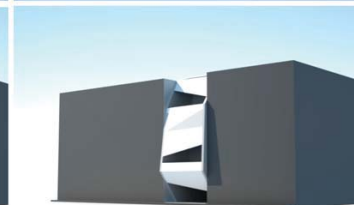
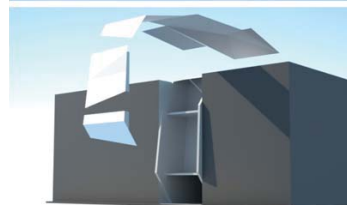
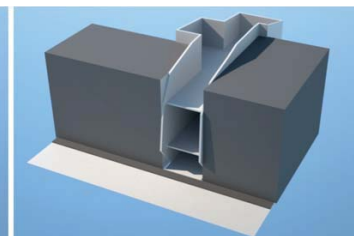
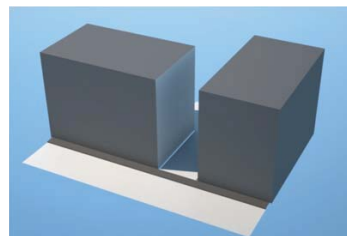
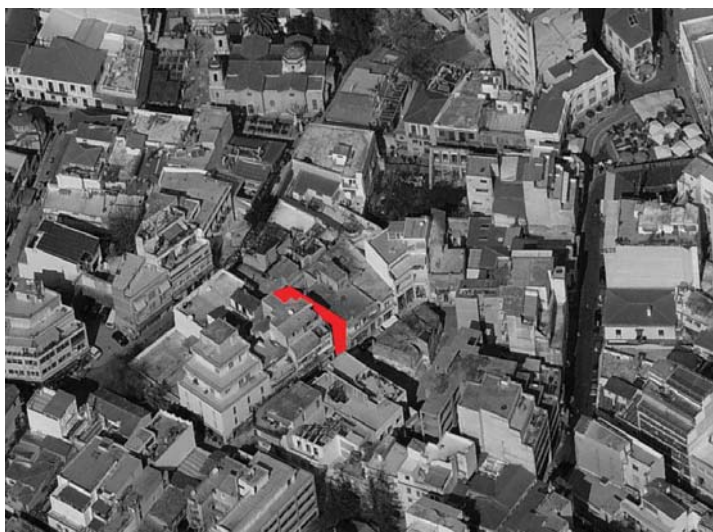

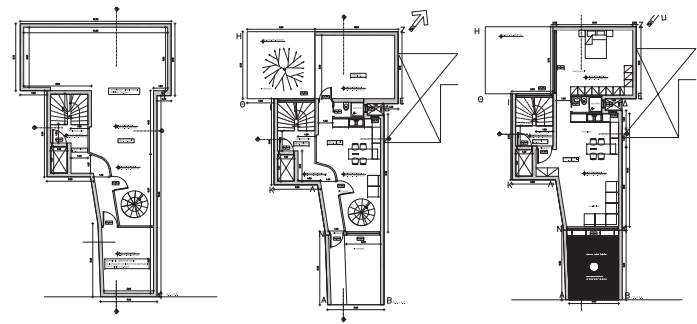
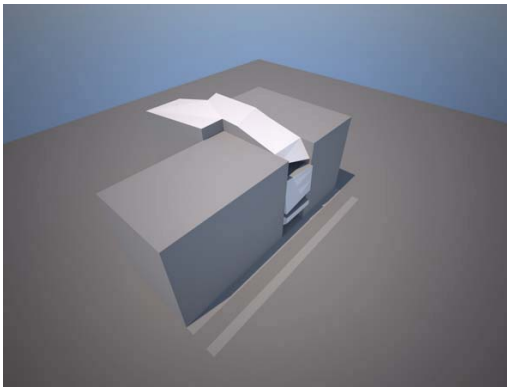
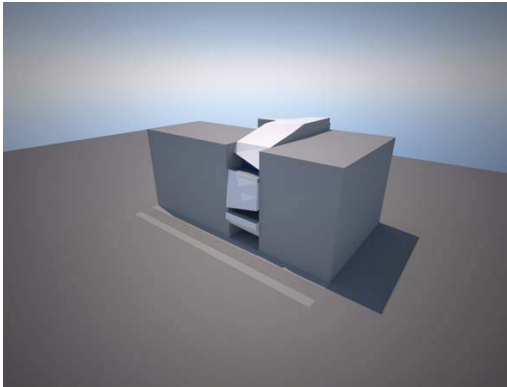

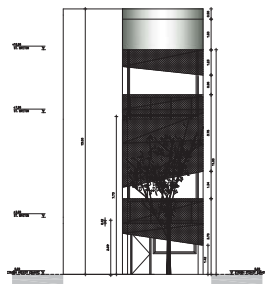
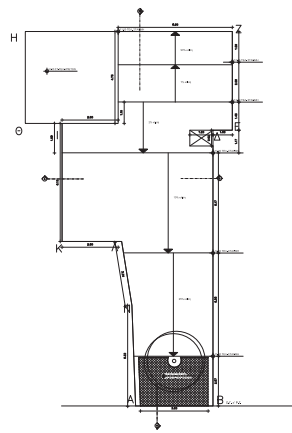
Κτίριο κατοικιών στου Ψυρρή

Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 2007

Ένα κτίριο κατοικιών στο κέντρο του Ψυρρή, επιλύεται στη βάση μιας ενιαίας επιφάνειας που στεγάζει και καλύπτει τη νότια όψη του.

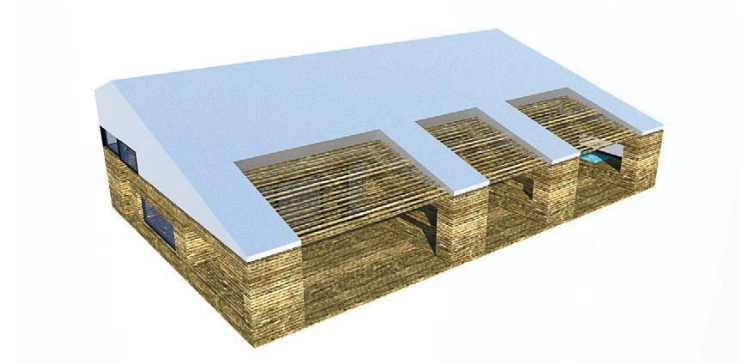
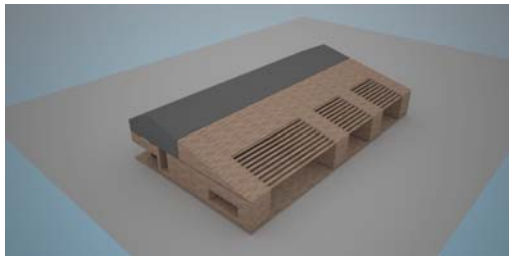

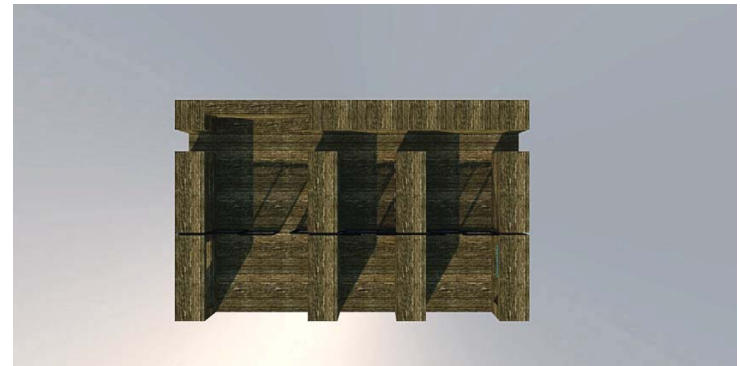
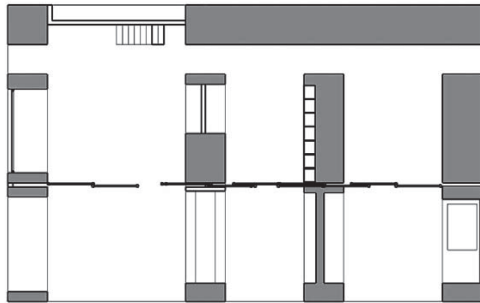

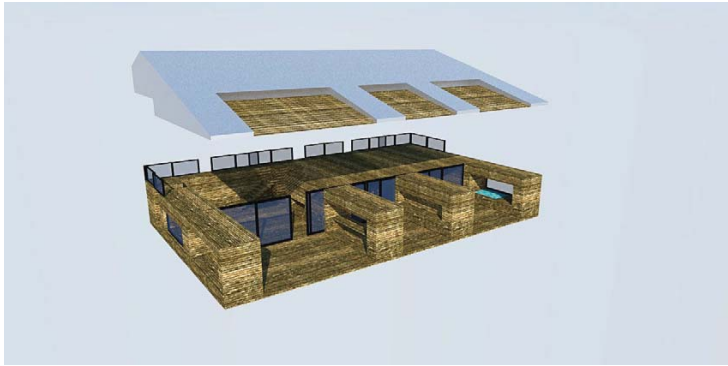
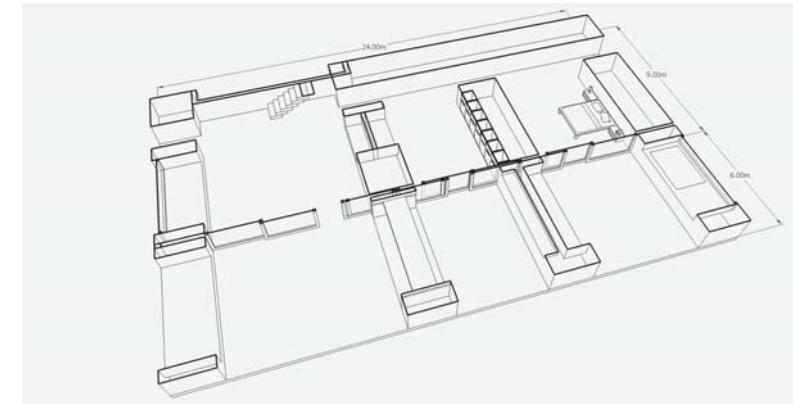
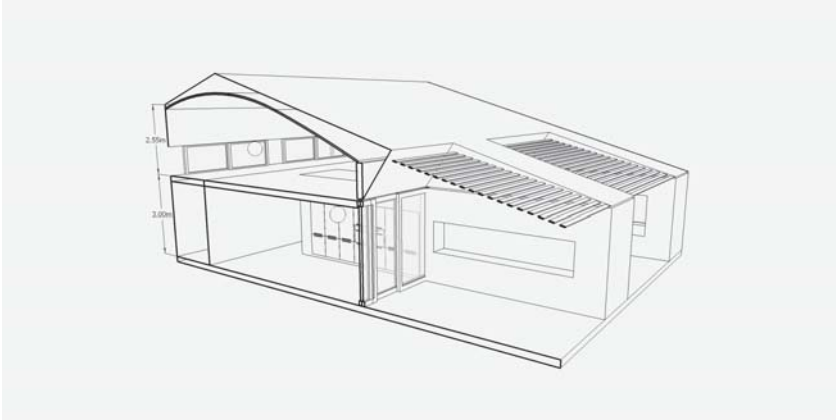
Ξύλινη κατοικία στην Οινόη
Πρότυπο προκατασκευασμένης κατοικίας

Δημήτρης Ρότσιος
Οινόη, 2010

Μια αγροικία σχεδιάζεται σε άμεση επαφή με καλλιεργήσιμη έκταση. Οι βοηθητικοί χώροι αναλαμβάνουν, εν είδει λειτουργικών τοίχων, τη χάραξη των επί κυρίως χώρων στην ανάπτυξη του κτιρίου.

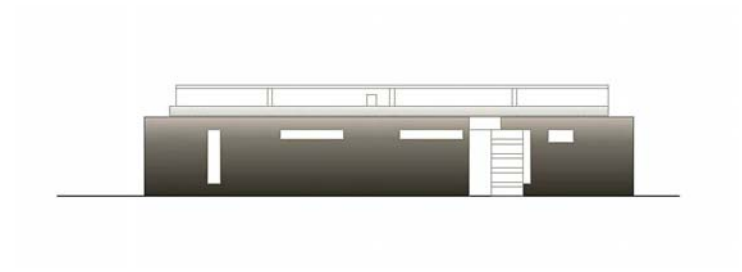
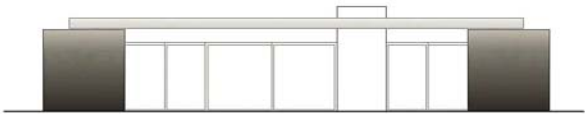

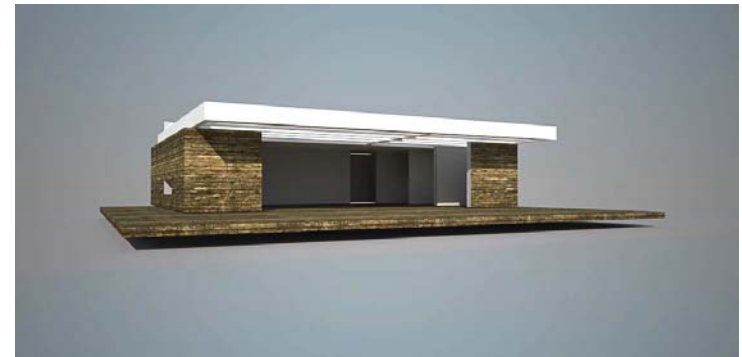

Ημιυπαίθρια Παραθεριστική Κατοικία
Πρότυπο προκατασκευασμένης κατοικίας

Δημήτρη Ρότσιος
Παλαιόχωρα, 2010

Λειτουργικοί τοίχοι αναλαμβάνουν τη χάραξη μιας ξύλινης παραθεριστικής κατοικίας στην Παλαιόχωρα Κρήτης.

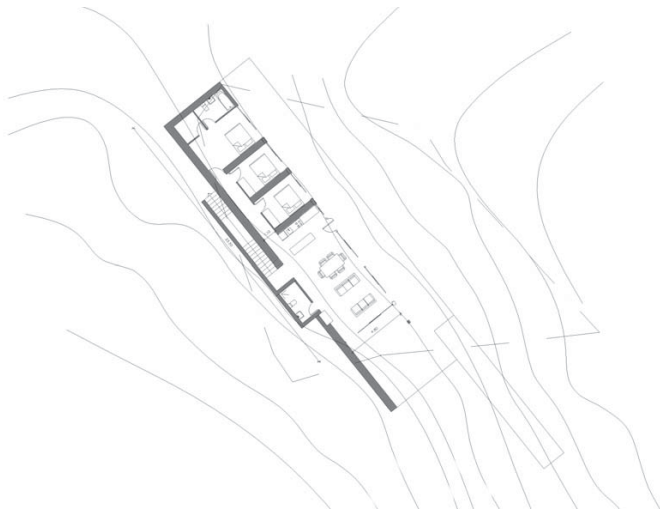
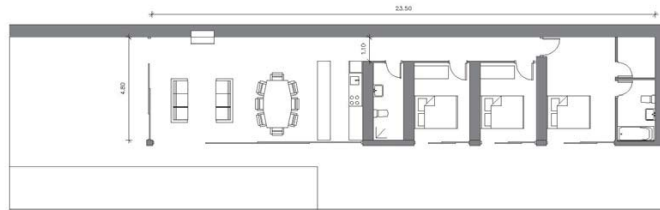

Κατοικία στη Λευκάδα

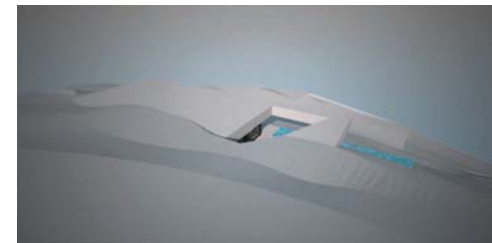
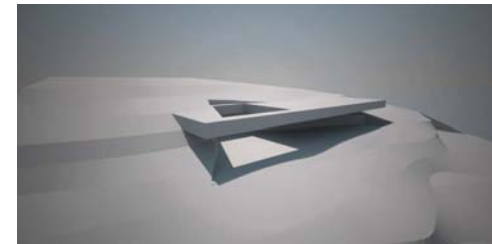
Μελέτη
Δημήτρης Ρότσιος
2010

Η παραθεριστική κατοικία αρθρώνεται στη βάση ενός επιπέδου τοποθετούμενου κατά το ήμισυ στο εσωτερικό της πλαγίας, το οποίο στεγάζει όλες τους κλειστούς και μέρος των ανοιχτών χώρων της.

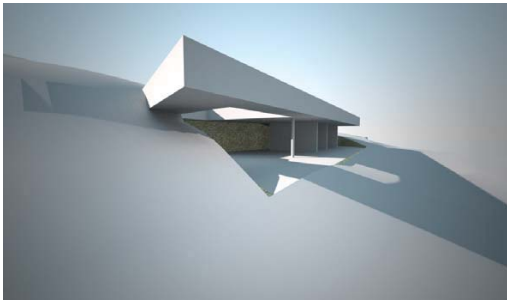
Κατοικία στη Λευκάδα

Κατοικία στη Λευκάδα

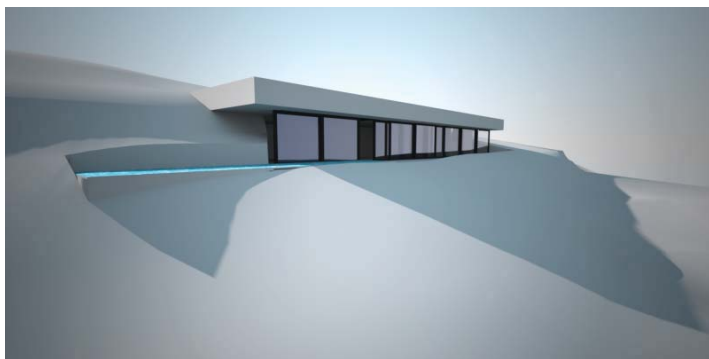
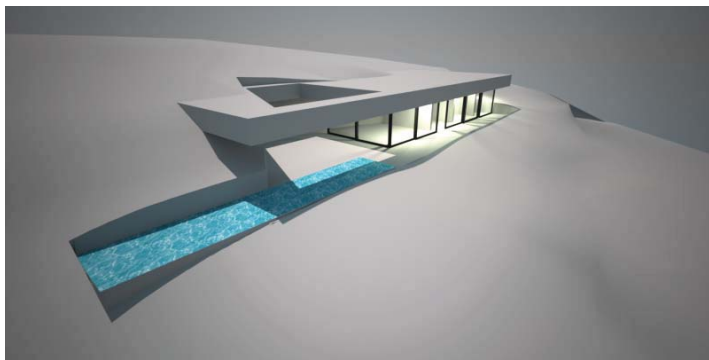
Κατοικία στη Λευκάδα

Κατοικία στη Λευκάδα

Κατοικία στη Λευκάδα

Κατοικία στη Λευκάδα

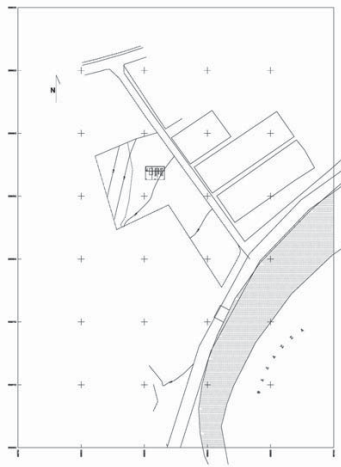

Ημυπαίθρια Παραθεριστική Κατοικία

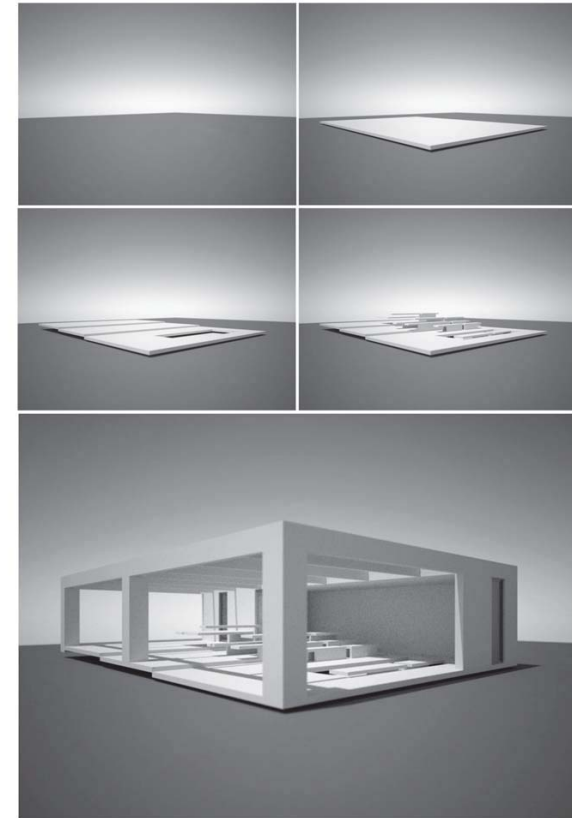
Δημήτρη Ρότσιος
Παλαιόχωρα, 2011
Triennale
της Κρήτης, 2013

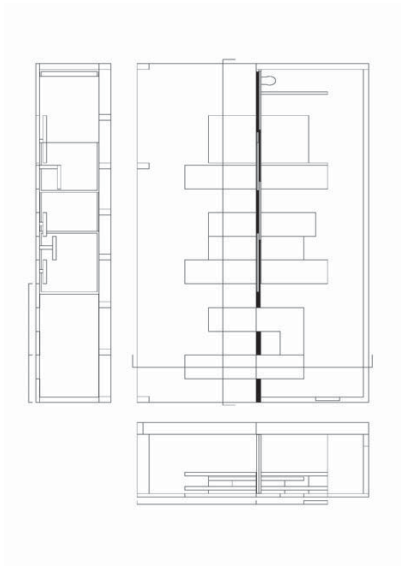
Η μελέτη επιχειρεί να επαναπροσδιορίσει την έννοια της παραθεριστικής κατοικίας σε ένα περιβάλλον, μάλλον τυπικό της ελληνικής πραγματικότητας, όσον αφορά, αφ' ενός τα χαρακτηριστικά της παραθαλάσσιας τοποθεσίας και αφ' εταίρου τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εξελίχθηκε. Μια δομημένη, σχετική ασάφεια τόσο ως προς τις απαιτήσεις των εργοδοτών, όσο και ως προς τη θέση του αρχιτέκτονα, οδήγησαν σε μια στάση που αρνείται μια τυπική, σαφή, απόλυτα προσδιορισμένη κατανομή χρήσεων, καθώς και την χάραξη ορίων ανάμεσα στον εσωτερικό και τον εξωτερικό χώρο. Η κατοικία σχεδιάζεται χωρίς να ληφθούν υπό όψιν οι ανοιχτοί και κλειστοί χώροι της. Οι λειτουργίες της αφού αναπτυχθούν σε ζώνες, καλύπτονται «εκ των υστέρων» σε ένα τμήμα τους μόνο, στοχεύοντας στην επέκτασή τους στο περιβάλλον, όχι σαν σχήμα λόγου, αλλά με την ουσιαστική τους ανάπτυξη στον εσωτερικό και τον εξωτερικό χώρο ταυτόχρονα. Χωρίς όρους. Τα έπιπλα, μόνο σαν επίφαση αντικειμένων, ορίζονται μέσα από τη διαμόρφωση του εδάφους, και είναι οι βασικοί φορείς της κατανομής των λειτουργιών. Το σύστημα που αναλαμβάνει τη στέγαση περιλαμβάνει ένα υαλοπέτασμα που διαχωρίζει τον κλειστό από τον ανοικτό χώρο, επιτρέποντας, ταυτόχρονα, την επέκτασή των λειτουργιών της κατοικίας στο ύπαιθρο κατά το δοκούν. Το αποτέλεσμα είναι μια κατοικία 60m² με τους αντίστοιχους εξωτερικούς χώρους.

Ημιυπαίθρια Παραθεριστική Κατοικία

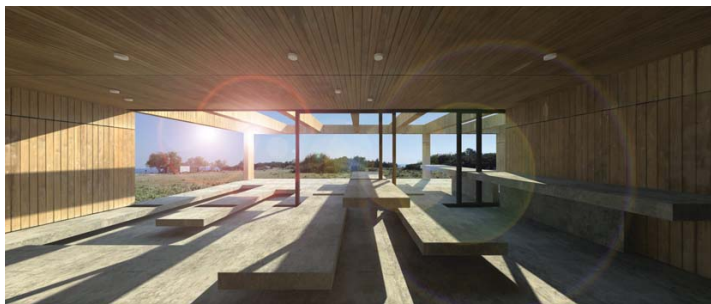

Ημιυπαίθρια Παραθεριστική Κατοικία

Ημιωπαιθρία Παραθεριστική Κατοικία

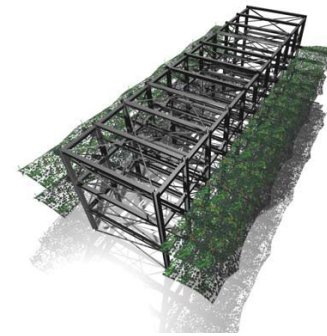

Ημιωπαιθρία Παραθεριστική Κατοικία

Ημιυπαίθρια Παραθεριστική Κατοικία

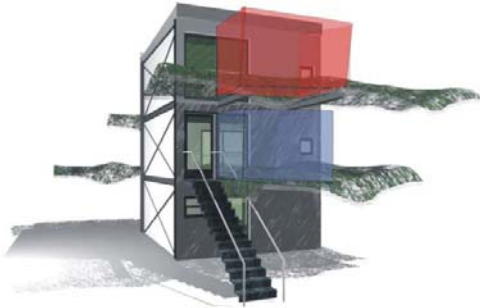

Elemental

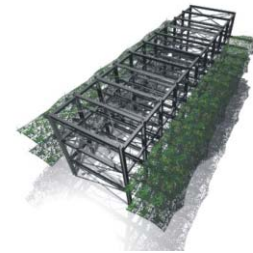
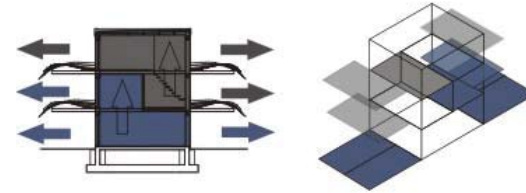
Διεθνής αρχιτεκτονικός
διαγωνισμός
Δημήτρης Ρότσιος,
Γιώργος Μπάκουλης,
Κλέα Μοριανού
Santiago, Chile, 2003

Ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός "ELEMENTAL" είναι μια διεθνής πρωτοβουλία που στοχεύει σε μια καινοτόμα ματιά στην αρχιτεκτονική, την τεχνολογία, τον αστικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη στο χώρο των εργατικών κατοικιών. Περιλαμβάνει επτά υποδειγματικά προγράμματα κατοικίας στη Χιλή. Στόχος είναι να συνταχθούν αρχιτεκτονικά προγράμματα που μπορούν να γίνουν ποιοτικές γειτονιές, βιώσιμες μακροπρόθεσμα, μέσα από τη δυνητική τους επέκταση από τους χρήστες, με χαμηλό κόστος, σε συγκεκριμένα πλαίσια. Η πρόταση προτείνει βιώσιμους χώρους 30 μ2, κατασκευασμένων από το κράτος, με δυνατότητα επέκτασής τους μέχρι τα 75 μ2 από τους ιδιοκτήτες. Οι μονάδες μπορούν να επεκταθούν σε 3 κατευθύνσεις, τις διαπερνά φυσικό φως, προσφέρουν ένα χώρο διπλού ύψους, ένα μικρό κήπο, και μπορούν να περιλάβουν μια μικρή επιχείρηση με ανεξάρτητη πρόσβαση από το έδαφος. Οι «δοκοί επέκτασης» δίνουν στους κατοίκους τη δυνατότητα επέκτασης του ιδιωτικού, αλλά και το μετασχηματισμό του δημόσιου χώρου, μέσα από την αλληλεπίδραση των επεκτάσεων.

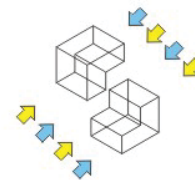
Elemental

Elemental

living unit :

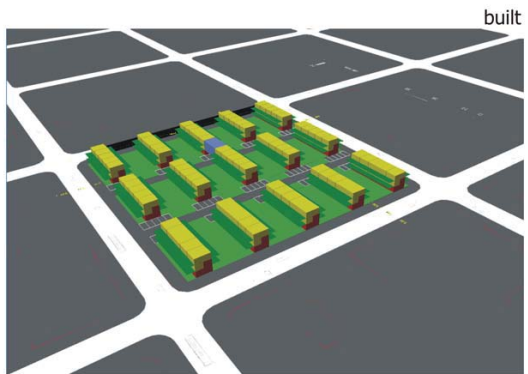
Type B: 32m²

Type A: 28.5m²

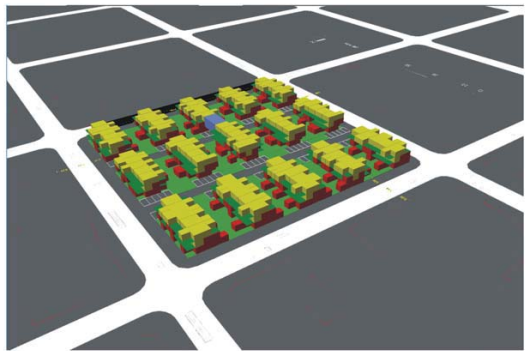

Living units may **expand in 3 directions**, are permeated by air and sunlight, offer a **double-height space**, a **small garden**, (on the ground or hanging -a net of **trailing plants**) and may include a small business with independent access.

Elemental

built

the future

Elemental

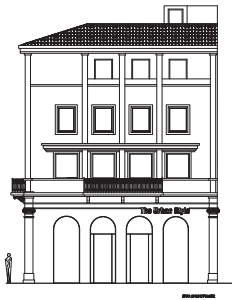

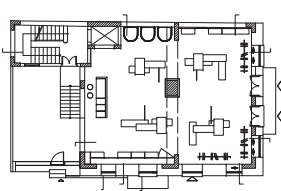
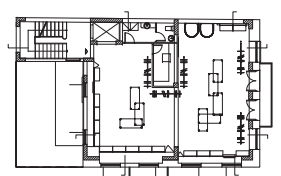
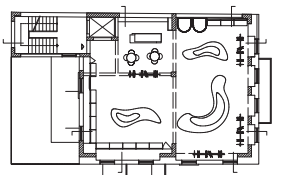
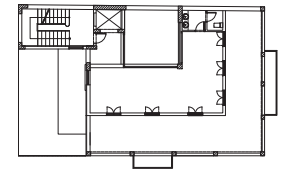

Πολυκατάστημα στο Βόλο

Μελέτη, Κατασκευή
Δημήτρης Ρότσιος
Βόλος, 2007

Στο κέντρο του Βόλου και πίσω από μια διατηρητέα όψη
σχεδιάζεται και υλοποιείται ένα πολυκατάστημα τριών
ετερόκλητων επιπέδων.

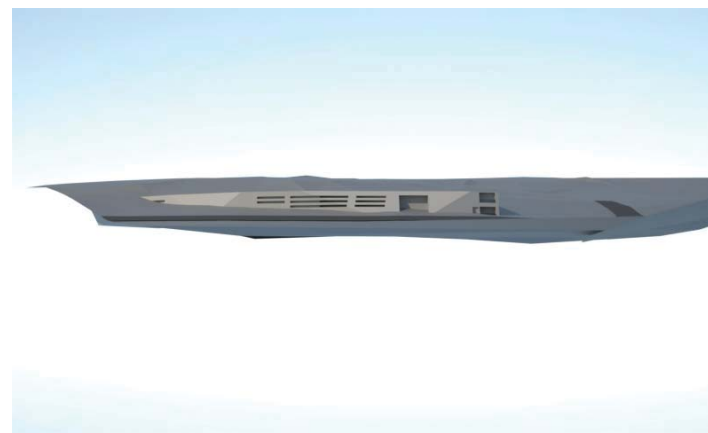
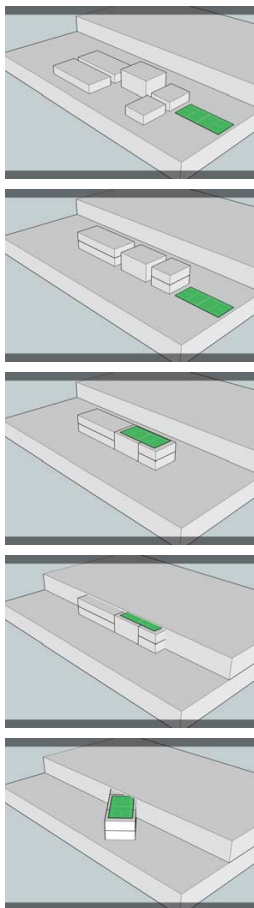

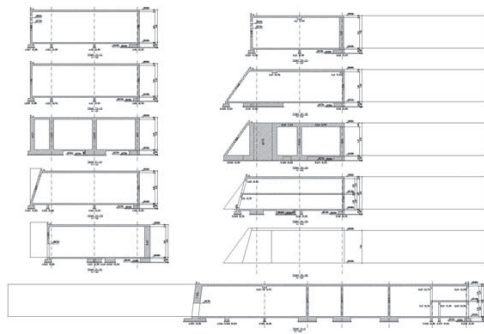
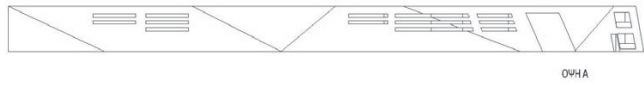

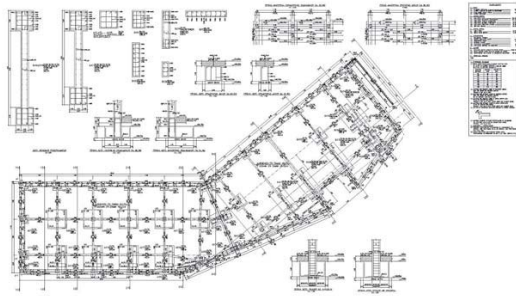
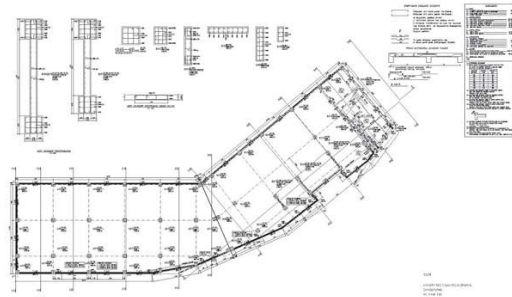
Κτίριο αρχείου, στάθμευσης ελικοπτέρων, κατοικίας φύλακα.

Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 2005

Τρεις διαφορετικές χρήσεις (αρχείο, στάθμευση ελικοπτέρων, κατοικία φύλακα) ενοποιούνται σ' ένα ενιαίο, κατά βάση υπόγειο, στερεό. Η λειτουργία τους έγκειται στη σχέση του στερεού με το έδαφος σε μια ενιαία αντιμετώπιση που επιχειρεί να αντισταχθεί στην εικόνα μιας περιοχής που βρίθει κατακερματισμένων αυτόνομων μικρών κατασκευών.

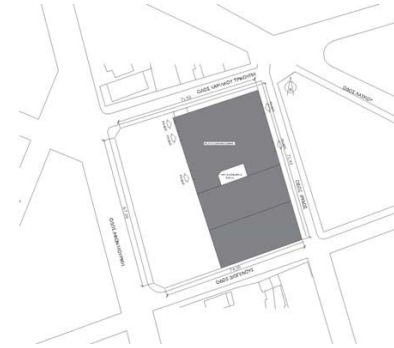

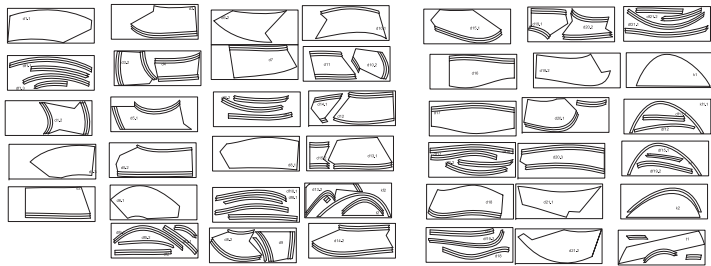
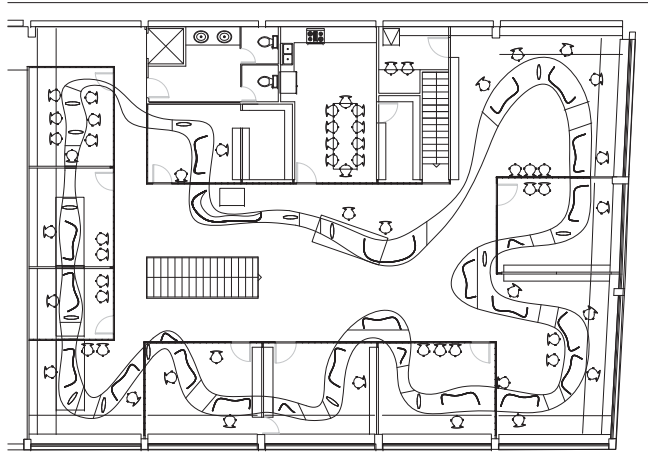

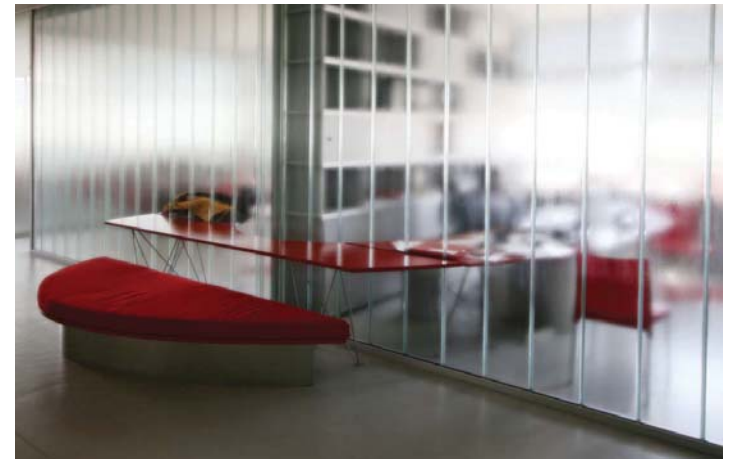
Κτίριο έκθεσης, γραφείων, επισκευών αντιπροσωπίας
DUCATI & KTM

Δημήτρης Ρότσιος, Γιώργος
Μπάκουλης, Κλέα
Μοριανού
Ελευσίνα, 2006

Τρία τμήματα εταιρίας εισαγωγής μοτοσυκλετών στεγάζεται σε τέσσερα υφιστάμενα κελύφη τα οποία ενοποιούνται στη βάση μιας ενιαίας όψης.

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

Δημήτρης Ρότσιος
Θήρα, 2005

Ανακατασκευή τμήματος κτιρίου και του περιβάλλοντος χώρου του.

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

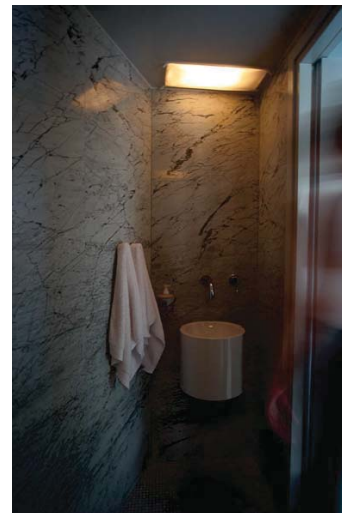
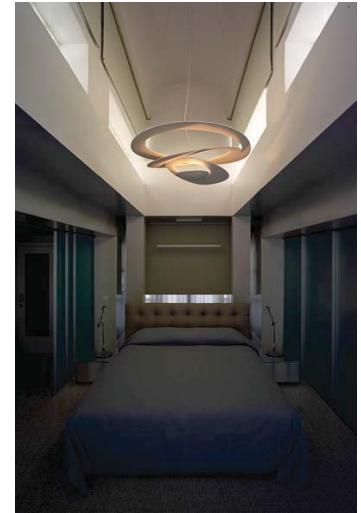
Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

Ξενοδοχείο στη Σαντορίνη

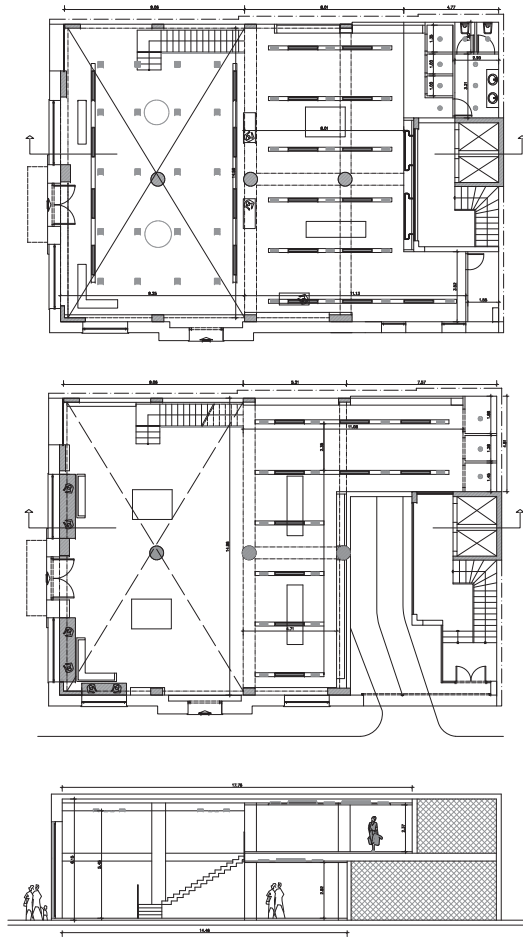

Πολυκατάστημα – κτίριο γραφείων στην Αθήνα

Ανακατασκευή κτιρίου για
τη στέγαση γραφείων και
καταστήματος.
Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 2005

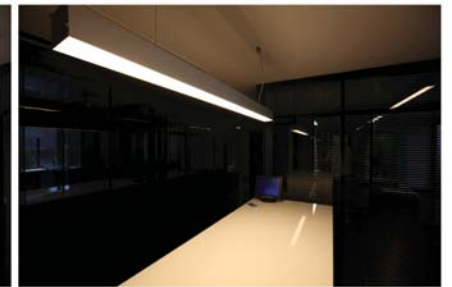
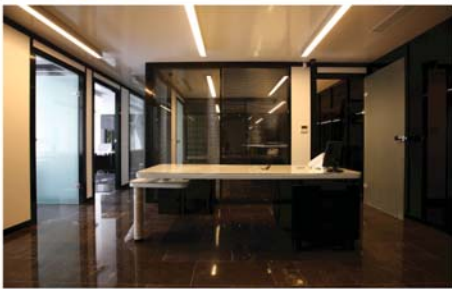
Μελέτη κτιρίου διατηρητέας όψης που στεγάζει στο ισόγειο
κατάστημα ενδυμάτων και στους ορόφους εταιρίες παραγωγής και
εισαγωγής ενδυμάτων και κοσμημάτων.

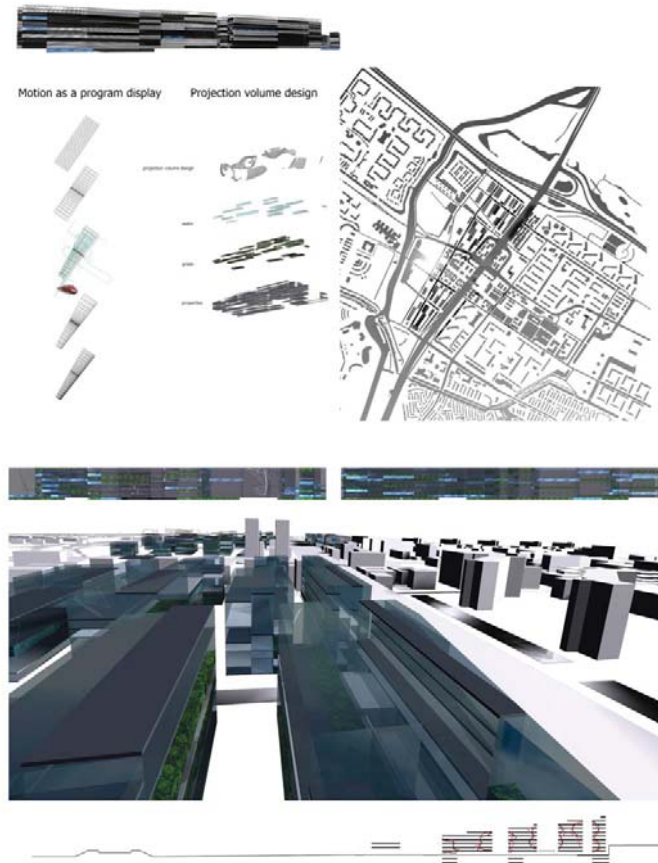

Amsterdam Noord

Europaan 6
Διεθνής αρχιτεκτονικός
διαγωνισμός
Δημήτρης Ρότσιος, Γιώργος
Μπάκουλης
Amsterdam, 2001

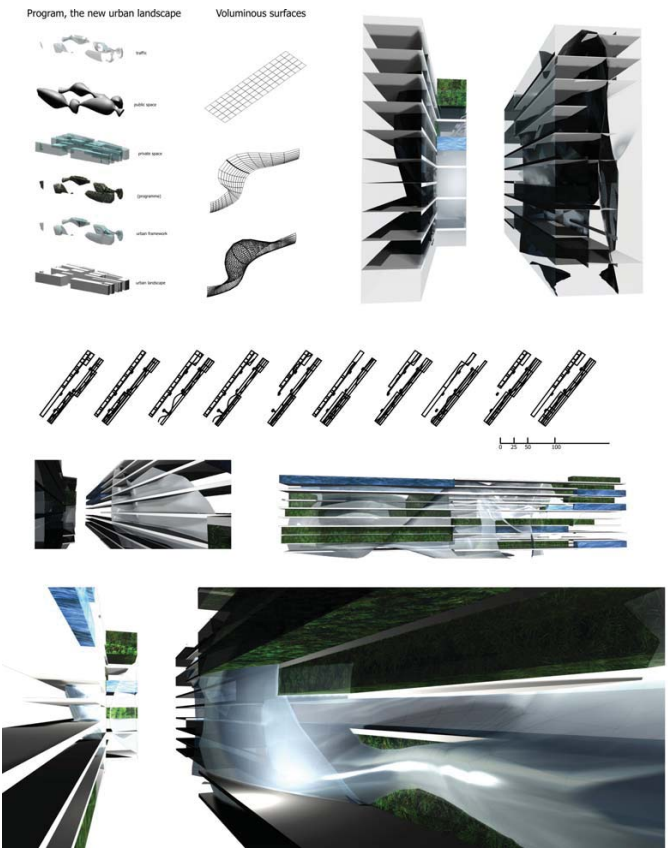
Η συμμετοχή στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό Europaan 6 αποτελεί μια επέμβαση σε μεγάλη κλίμακα στα βόρεια προάστια του Amsterdam. Σε μια περιοχή με βασικά χαρακτηριστικά την κίνηση και τη μίξη της κατοικίας με κοινόχρηστες χρήσεις, η λειτουργία του σχεδιασμού αντιστρέφεται. Το αντικείμενο του σχεδιασμού αποτελούν οι χώροι ελεύθερης κίνησης και οι κοινόχρηστοι χώροι, πάνω σ' ένα υπόβαθρο που διαμορφώνεται από μια ποικιλία ειδών κατοικιών. Επιχειρείται να διερευνηθεί το αποτέλεσμα αντιμετώπισης του δημόσιου χώρου σαν υποκείμενο του σχεδιασμού. Ο ιδιωτικός χώρος προκύπτει σαν υπόλοιπο.

Europen 6 / Amstardam Noord

Europen 6 / Amstardam Noord

Europaan 6 / Amsterdam Noord

The effect of the collective on the individual now demands the reveal of the subject. The design object is a game of chance. Free movement instead of fixed public space instead of private, are other forms of dealing with private space may result as a remainder. The remainder of a deductive act from a base, which on the outside of an initial argument. In the middle city properties comprise the base. In the case of point, the design object via the collective space is all in form.

The act of deduction, though, can't now be done in natural terms. Collective space may deduct on

on properties, when the public in its individual form comes into contact with the base. Placing when in a position may already, the collective intervenes with the city. A space is that of the elements of the synthesis should comprise more a medium (mediums, an intermediate or

and space), than an autonomous object. They should define the dynamics for the future image of the city through a selfed course of decisions.

The aim of the final phase is to each problem in a photo moment, but the possibility of having multiple

sides of the solution. The problem that is the center of the suggested entities. The solution includes the description of

space. It is about a disengagement of the gray center of the object, about a transition from a reality to a set of

ideas, what is suggested is that the user perceives directly the range of possibilities and the variety of assessments

of the user field.

The moment we would consider as excessive on in distance first determination of the manner of use, object directed approach provides the freedom of transformation and of dealing with the object and by extension the effects and on occasion.

The idea is an effort of investigating the ways of handling a building, not two different device states (i.e. private/public, inside/outside) different dimension states (public/private, individual/collective, place). It's

an examination of the various situations that one, in various, object may have, and of the way the effects is based on

transforming setting defined by the new urban landscape.

With the change of the planning works, the concept of release and release as two important aspects of

space is brought down. The formality of the release power to the exterior space. Surfaces imply rather than give path in

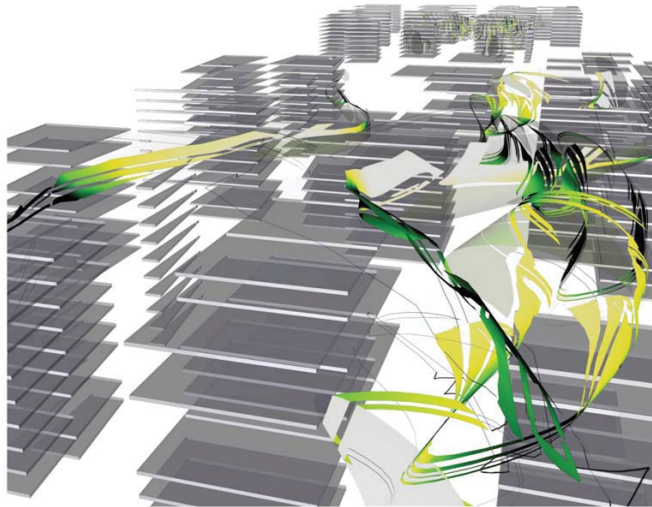
volumes, volumes often don't have dimensions. Through programmatic of the public, it

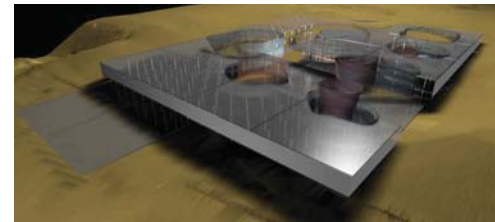
movement comprises a design object now the linear one.

The result of the design, of the technical level of function defines uses, properties and characteristics of

spaces, and of a social level of use it controls privacy of a range of values from isolation into open space. At a social

level it comprises the vehicle of a potential world, the boundary and simultaneously the extension of reality.

Grand Egyptian Museum

Διεθνής αρχιτεκτονικός
διαγωνισμός
Δημήτρης Ρότσιος,
Γιώργος Μπάκουλης,
Ελίνα Καραναστάση,
Βασιλική Γιαννούτσου
Κάιρο, 2002

Η πρόταση βασίστηκε σ' έναν ευρύτερο ορισμό της έννοιας του εκθέματος σύμφωνα με τον οποίο ως έκθεμα δεν ορίζεται αποκλειστικά το συγκεκριμένο αντικείμενο που εκτίθεται, αλλά το σύνολο των προσπαθειών που συνδέονται με την παρουσία του στο χώρο του μουσείου, καθώς και των λειτουργιών, υπηρεσιών, κινήσεων, ενεργειών, που το υποστηρίζουν. Συμπεριλαμβάνονται τα εκθέματα που βρίσκονται μακριά, αυτά που δεν έχουν ακόμη αποκαλυφθεί ή άλλα τα οποία γνωρίζουμε απλά ότι υπήρξαν κάποτε.

1 Exhibit redefined

The unprecedented exhibit

Historical exhibits are invaluable, they are carriers of memory. In the Great Egyptian Museum each exhibit is not just an artifact. It is a memory stimulant, the sum of interconnected functions, movements, services, actions, objects, presences.

One could parallel the operation of the Museum to that of a sports-field. It is all about each man's struggle to understand and become part of history and civilization. The rules and the field of the "game" are the basis to an unforeseen result in a collective game that offers unlimited outcomes.

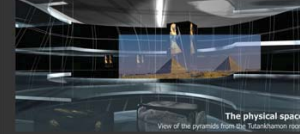
The GEM's visitor is free to make imaginary return journeys to the past, as a spectator watching the game of Egypt's history and the world concealed behind each exhibit. The GEM offers **dynamic links** so that each visit leads to an unpredictable, personal interpretation.

345411AB

3 The Memory Stims: The museum's exhibit

Memory Stim are translucent shells that allow visual contact with the Platform Tiers. While optical beams freely penetrate the space, the entrance of natural light is meticulously regulated before entering each Memory Stim multilevel entity.

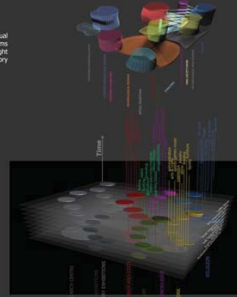
The physical space
View of the pyramids from the Tutanhamun room

The skin
The skin serves as a dynamic link to information, visual artifacts and re-animation of archaeological efforts

The void
The void is reserved for the absent and the unborn. Programs may be defined according to the latent presence or suspension of collective past

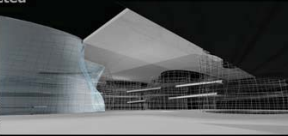
The Dynanet is a horizontal, flexible, self-supporting interconnection system, imposed by the programming needs that interlinks the Thematic Routes. Through specific links the Dynanet allows connection between the five thematic Memory Stims, during a "time freeze", a chronological period.

dynanet

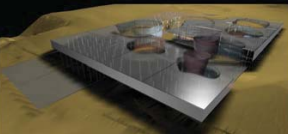
345411AB

2 Mobility redirected

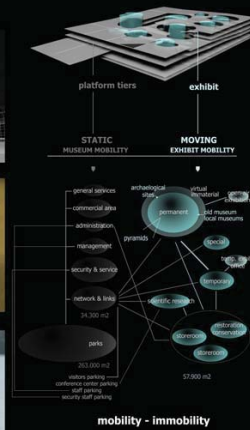
Exhibit mobility: Mobility of information, links, ideas, and memories reaches to peak inside the Memory Stims, a group of constructions that aim to become the exhibits.

Museum mobility: Mobility at the Platform Tiers is physical while the relation to the exhibits is static.

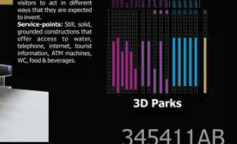
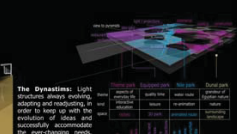
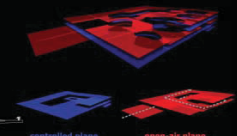
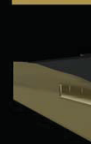
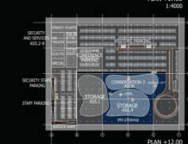
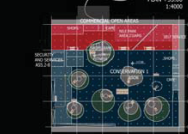

The visitor's body is free to move around, to sit or stand, and watch from a distance.

345416AB

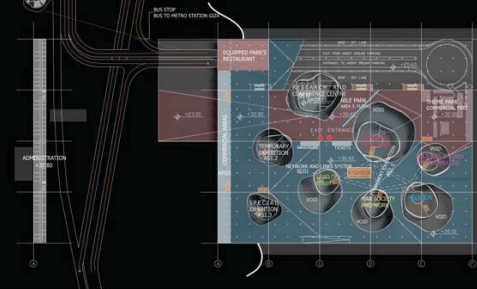
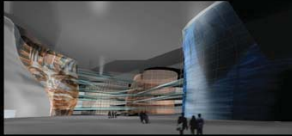
4 The Platform Tiers: The city's eye to the museum

3D Parks

345411AB

5 The open museum

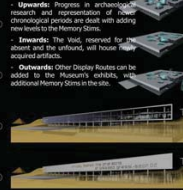

Museum Access System

The existing road infrastructure is being used to reduce the costs and impact of infrastructure works, transposing the existing roundabout 200 meters to the southwest. With the visitors' parking and drop-off area and bus stop, the road will be inside the Museum's building contour.

Museum Expandability

- Upwards:** Progress in archaeological research and representation of future chronological periods are dealt with adding new levels to the Memory Stairs.
- Inwards:** The Void, reserved for future and the unknown, will house future acquired artifacts.
- Outwards:** Other Display Routes can be added to the Museum's exhibits, with additional Memory Stairs in line with.

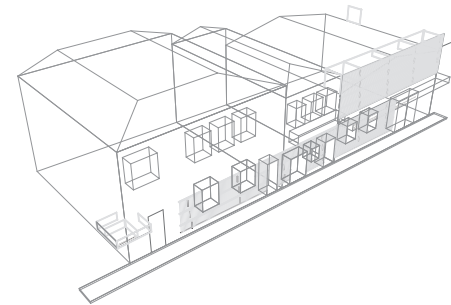
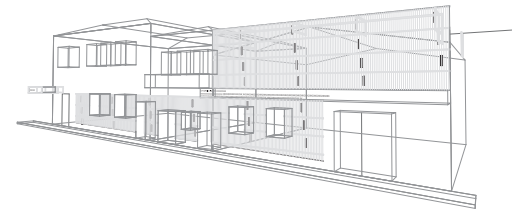
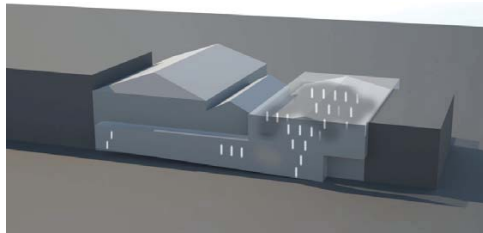
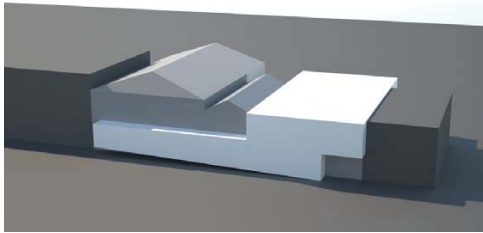
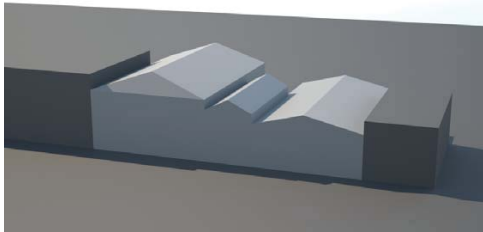
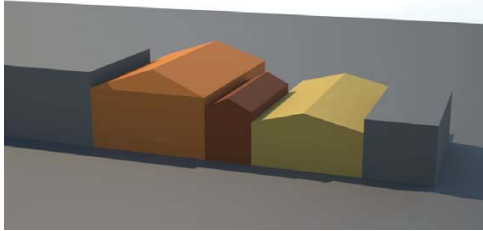
345411AB

Σύγχρονο Θέατρο Αθήνας- Γιώργος Κιμούλης

Δημήτρης Ρότσιος,
Αθήνα, 2001

Η μελέτη επιχειρεί να ενοποιήσει και να προβάλει στην όψη 3 υφιστάμενων κτιρίων τον ακριβή χώρο ενός θεάτρου που διαχέεται στο εσωτερικό τους. Το συνολικό συγκρότημα στεγάζει συγχρόνως: το θέατρο, μια κατοικία και μια σχολή θεάτρου.

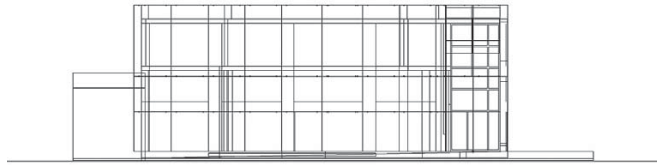

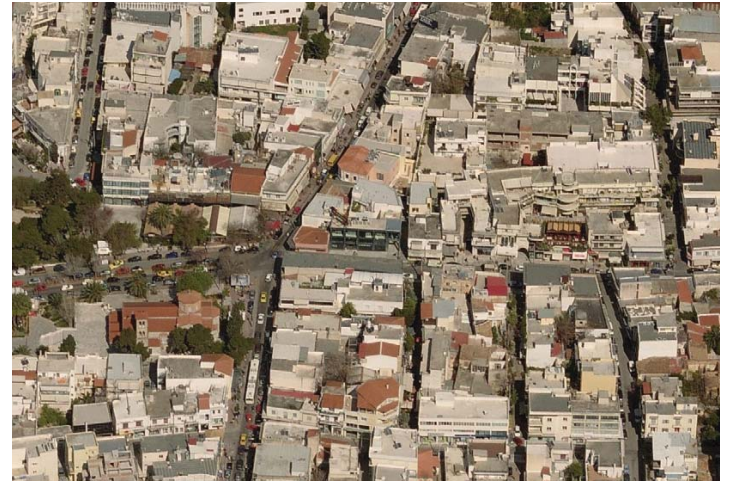
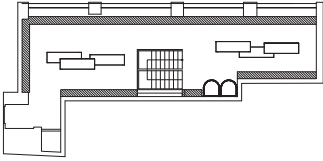
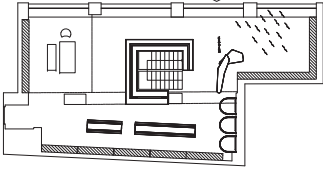
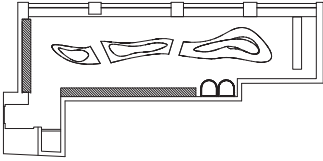
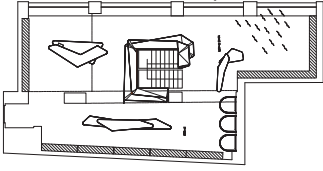
Πολυκατάστημα στο Χαλάνδρι

Μελέτη, Κατασκευή
Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα, 2006

Ένα πολυκατάστημα τριών ετερόκλητων επιπέδων, σχεδιάζεται και υλοποιείται σε υποχώρηση από την οικοδομική γραμμή, διατηρώντας μέσω της όψης του, αυξημένη επαφή με τον δημόσιο χώρο.

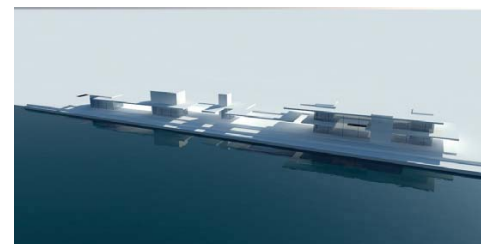
Στο εσωτερικό του αναπτύσσονται 3 ετερόκλητα επίπεδα καταστήματος εταιρίας εμπορίας ενδυμάτων.

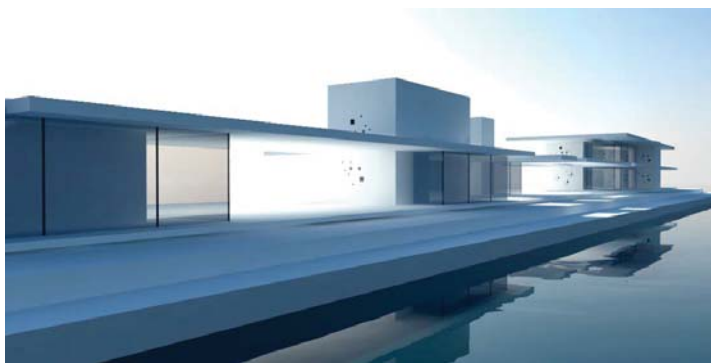

Εγκαταστάσεις μαρίνας στην Αίγινα

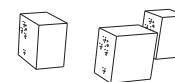
Δημήτρης Ρότσιος,
Αμαλία Κωτσάκη

Αίγινα, 2014

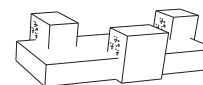
Η πρόταση στοχεύει σε μια συνολική αισθητική ανάδειξη όλων των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων υποστήριξης μιας μαρίνας στην Αίγινα, με τη ταυτόχρονη διευθέτηση των σχέσεων του κοινού και των εργαζομένων του χώρου της μαρίνας και του παρακείμενου ναυπηγείου. Η προσέγγιση του θέματος είναι ενιαία και στοχεύει στην ανάδειξη της επαφής του κτισμένου περιβάλλοντος με τη θάλασσα στο βορά και την ελεγχόμενη επαφή με το ναυπηγείο στο νότο.

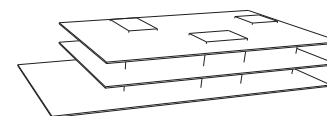
υποδομές

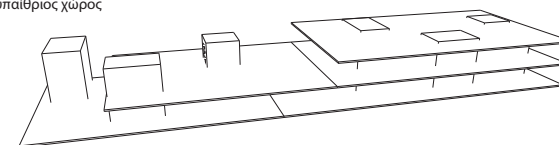
εσωτερικός χώρος

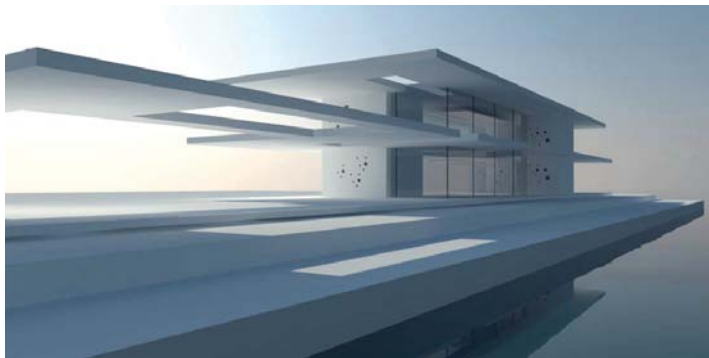
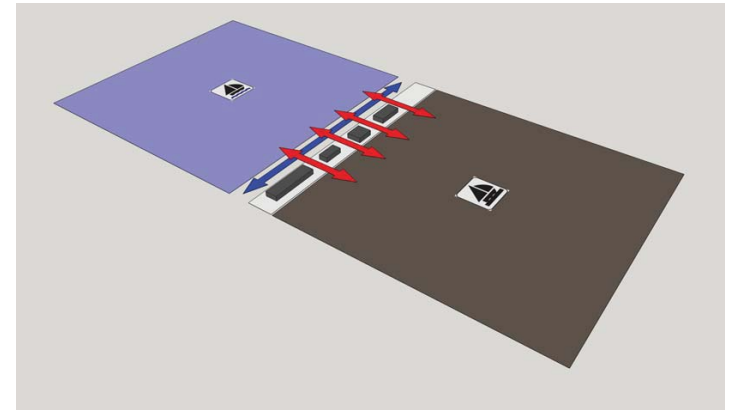
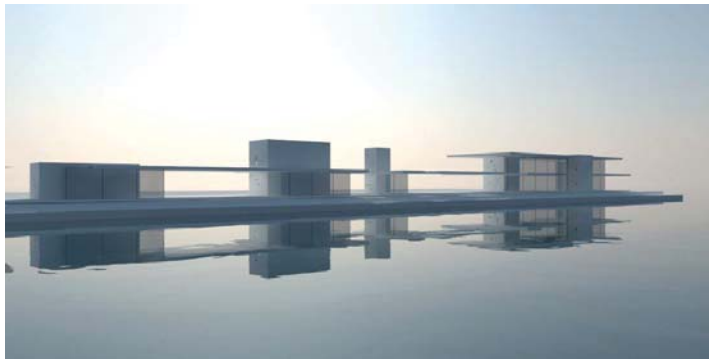

ημιυπαίθριος χώρος

υπαίθριος χώρος

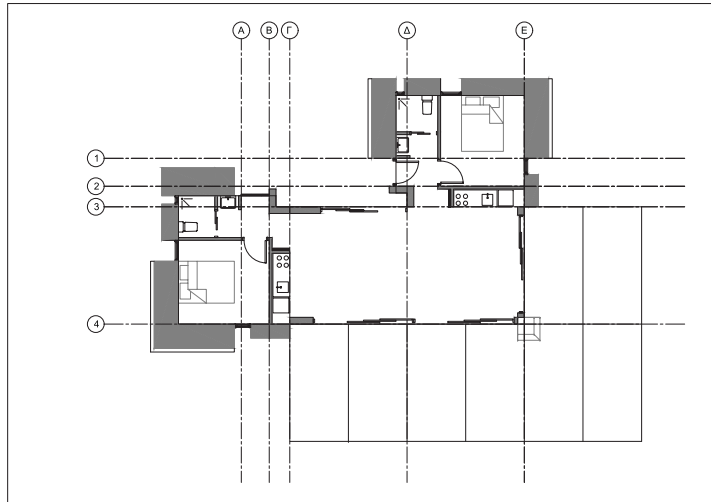
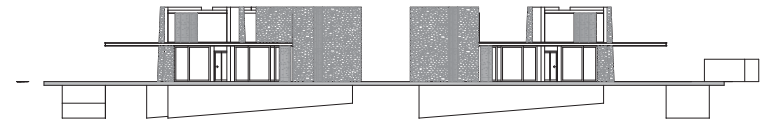
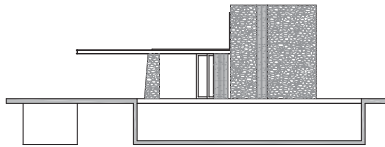
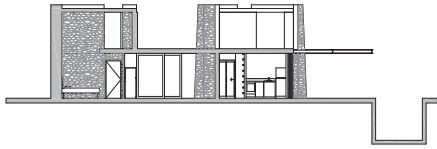

Κατοικίες στο Γραμμένο, Παλαιόχωρα, Κρήτη.

Δημήτρης Ρότσιος
Κρήτη, 2015

Τρεις κατοικίες κατασκευάζονται σε μικρή απόσταση από τη θάλασσα, βασιζόμενες σε ένα διττό χαρακτήρα που προκύπτει από τα χαρακτηριστικά των ιδιωτικών χώρων και των χώρων δημέρευσης τους. Έτσι σχεδιάζονται από τη μια τα υπνοδωμάτια, χώροι εσωστρεφείς αρθρωμένοι κατά την κάθετη διεύθυνση, με μεγάλο ύψος και από την άλλη το καθιστικό επεκτεινόμενο στο περιβάλλον του, ανεπτυγμένο κατά την οριζόντια διεύθυνση, με όρια που μπορούν να απαλειφθούν.

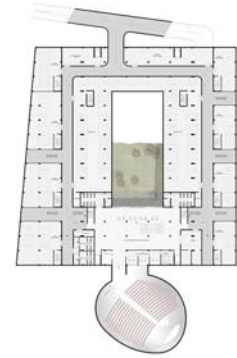

Συγκρότημα κτιρίων υπηρεσιών της Π.Ε.Δ.Α.

Δημήτρης Ρότσιος
Παναγιώτης Μαλεφάκης
Αθήνα, 2018

Κύρια επιδίωξη είναι ο σχεδιασμός ενός πρότυπου δημόσιου κτιρίου που θα προάγει τις συνθήκες εξυπηρέτησης των πολιτών και θα αποτελεί υπόδειγμα βιοκλιματικής συμπεριφοράς, οικολογικής διαχείρισης του τοπίου και θα συμβάλει δυναμικά στην δημόσια ζωή της πόλης. Ιδιαίτερα σημαντική, κρίθηκε η σύνδεση του νέου κτιρίου με όλους τους σημαντικούς δημόσιους χώρους της πόλης, τον Αρχαιολογικό χώρο, τα κτίρια διοίκησης και τους χώρους Πολιτισμού. Επιπλέον στόχος είναι να μπορέσει το νέο κτίριο με τον κατάλληλο σχεδιασμό να ενσωματωθεί στην «κλίμακα» της περιοχής που καθορίζεται κυρίως από ισόγεια και διώροφα κτίρια κατοικίας και εμπορίου.

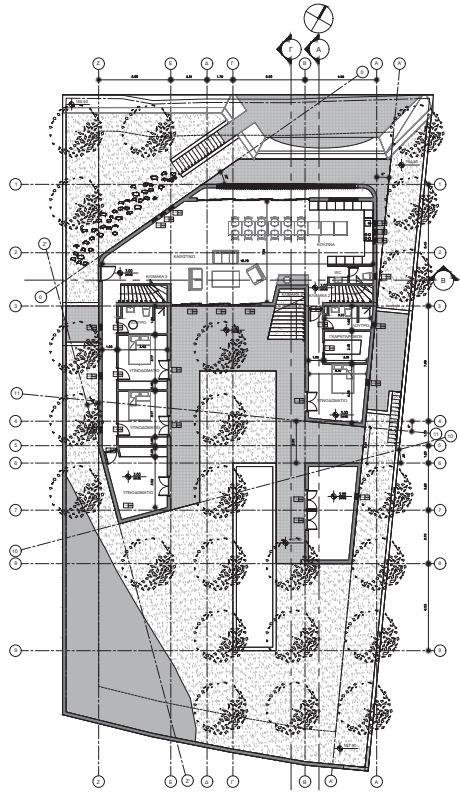
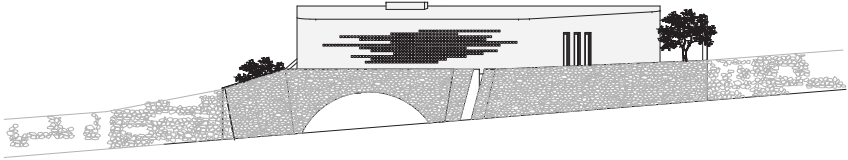

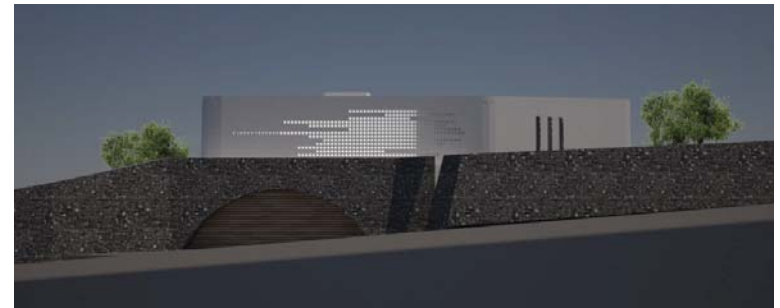
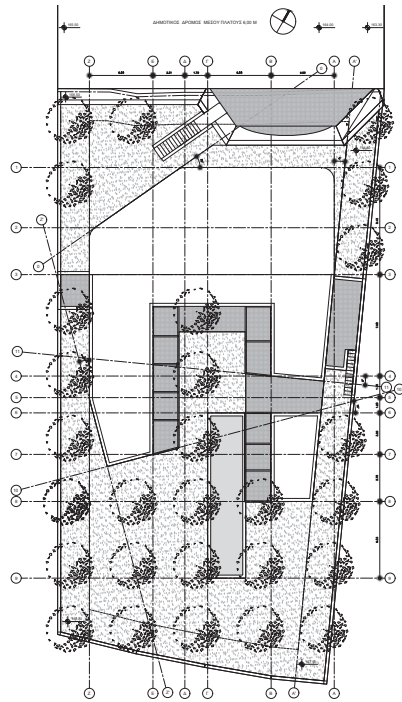
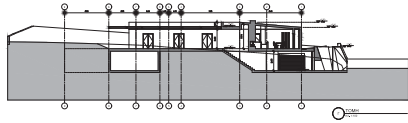

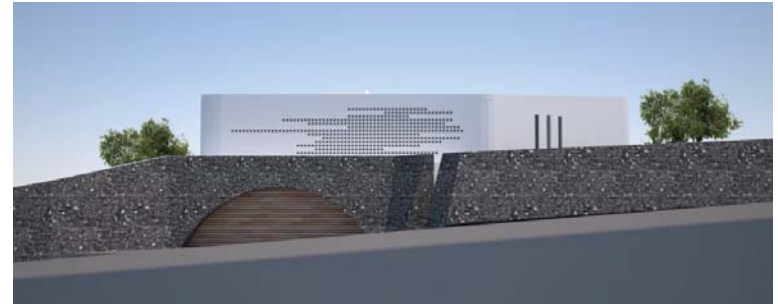
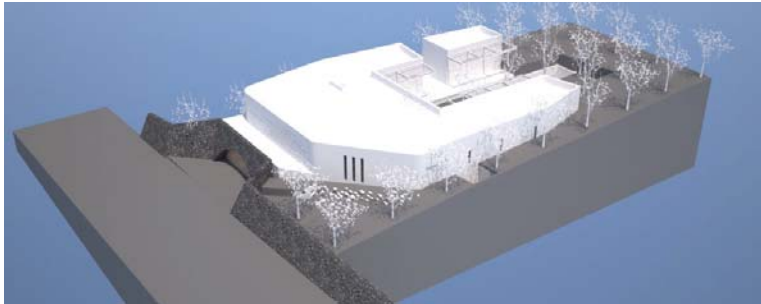
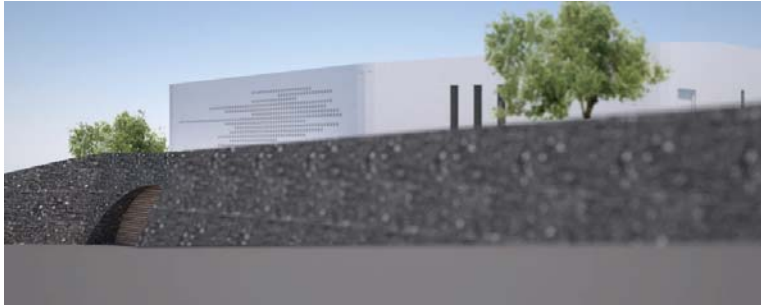
Κατοικία στη Σαντορίνη

Δημήτρης Ρότσιος
Μελέτη: 2016
Κατασκευή: 2018-

Ο σχεδιασμός του κτιρίου βασίζεται, λόγω της θέσης του, σε μια προσπάθεια ελέγχου των βορινών ανέμων, μέσω τη μικρότερης δυνατής έκθεσης του κτιρίου και των ανοιγμάτων του στο βορά, αλλά και της παθητικής του εκμετάλλευσης τους μέσω της υποπίεσης που δημιουργείται κατά μήκος των ανοιγμάτων, εσωτερικά και εξωτερικά του κελύφους. Η κατοικία αρθρώνεται στη βάση δυο επιπέδων, που αναπτύσσονται πίσω από λιθοδομή που επιχειρεί να αναπαράγει τη συνέχεια παρακείμενων υπολειμμάτων.

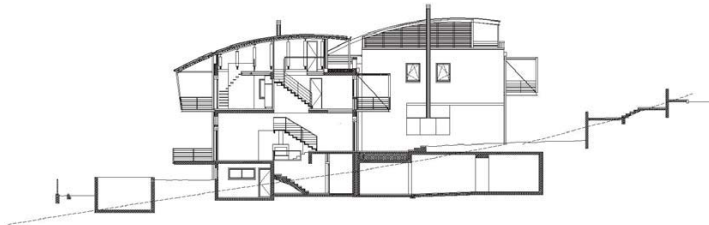
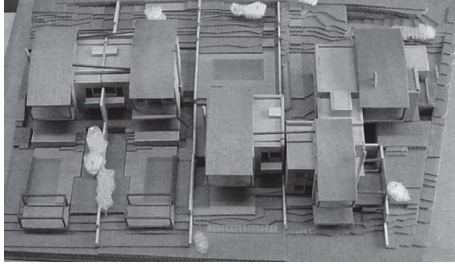

ΣΥΓΓΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟ

Δημήτρης Ρότσιος,
Δημήτρης Διαμαντόπουλος,
Μπίλυ Γιαννούτσου
Αθήνα,
Μελέτη: 2004
Κατασκευή: Α' φάση 2015
Β' φάση 2018

Το συγκρότημα κατοικιών στο Διόνυσο αποτελεί ένα έργο μεγάλης κλίμακας στις παρυφές της πόλης, στο βορειοανατολικό άκρο του Πολεοδομικού Συγκροτήματος των Αθηνών. Βασικό άξονα της λύσης αποτελεί η συνύπαρξη δύο διακριτών μερών των κτιρίων. Το ένα, εξωστρεφές, επιχειρεί να ευνοήσει τις οπτικές φυγές και την επαφή με το περιβάλλον, αναπτυσσόμενο "έξω" από το τρισδιάστατο περίγραμμα του εσωστρεφούς, μονολιθικού υπόλοιπου των κτιρίων. Το ένα περιέχει τους κοινόχρηστους χώρους των κατοικιών, ενώ το άλλο τους πιο ιδιωτικούς χώρους των κτιρίων.

ΣΥΓΓΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟ

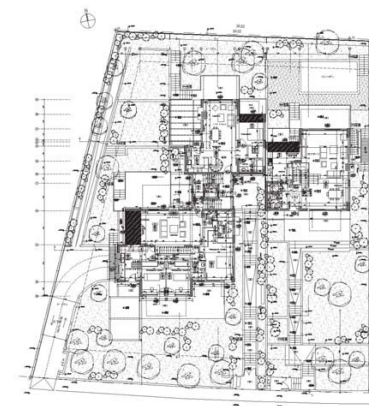
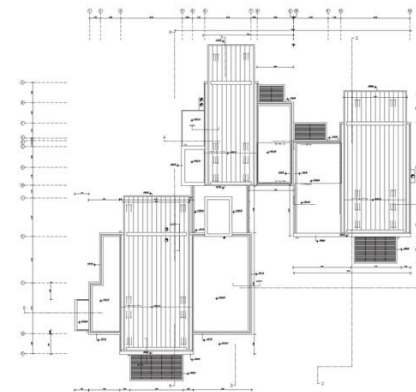
ΣΥΓΓΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟ

ΣΥΓΓΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟ

ΣΥΓΓΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟ

ΣΥΓΓΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟ

ΣΥΓΓΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟ

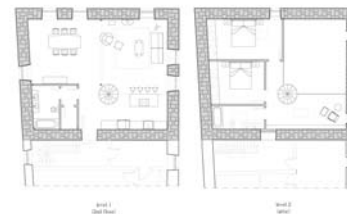
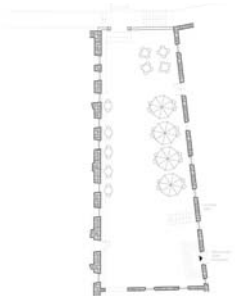
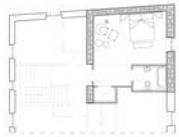
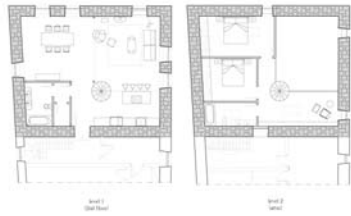

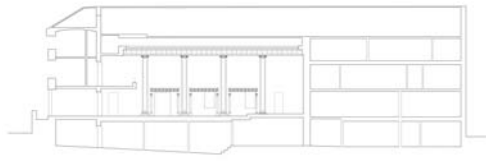
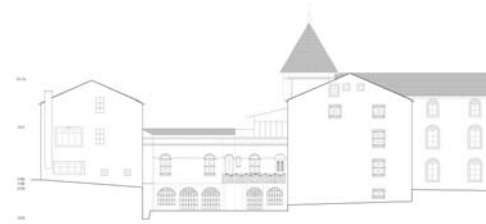
Αποκατάσταση ξενοδοχειακής μονάδας - κατοικιών

Δημήτρης Ρότσιος
Δημήτρης Βαμβακάρης
Δημήτρης Παύλου
Μάριος Σιμιτζής
Β' φάση

Brassac, Γαλλία, 2019

Το μοναστήρι (Couvent d' Oulias) ήταν το εξοχικό σπίτι του ευγενούς Gaston de Pins. Κατά τη διάρκεια των χρόνων, κατοικήθηκε από τις μοναχές και απέκτησε φήμη ως μονή καλογραιών, καθώς και ως άσυλο ηλικιωμένων. Όσον αφορά την δομή του, χτίστηκε σε διάφορες φάσεις κατά τη διάρκεια του 19 ου αιώνα. Βασικά στοιχεία του κτιρίου είναι η πέτρινη δομή και μια στέγη πλήρως καλυμμένη με πλάκες σχιστόλιθου. Η έλλειψη συντήρησης και κυρίως η εγκατάλειψη της Μονής προκάλεσε μια σειρά ζημιών. Η μελέτη περιλαμβάνει την αποκατάσταση του, σε υποτυπώδη λειτουργία σήμερα, ξενοδοχείου, όσο και την μετατροπή διαμερισμάτων του σε ανεξάρτητες κατοικίες.

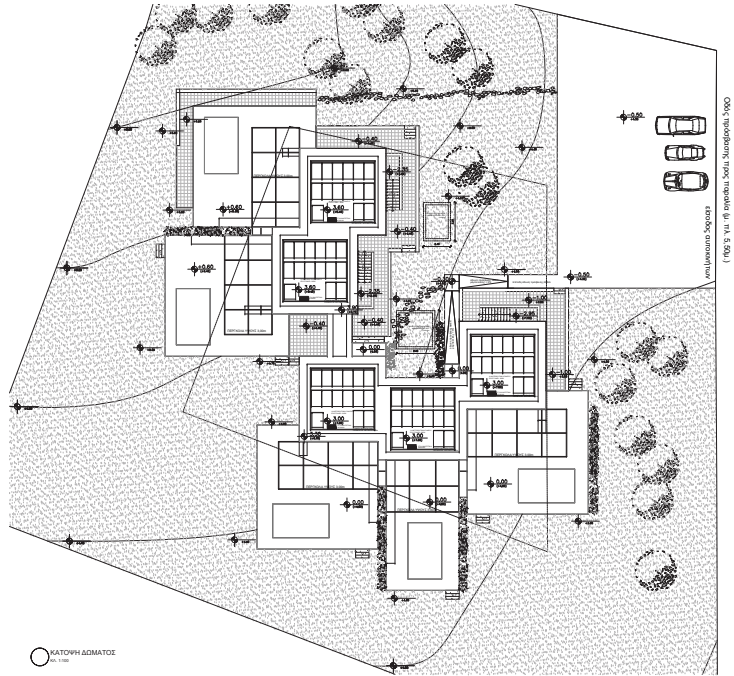

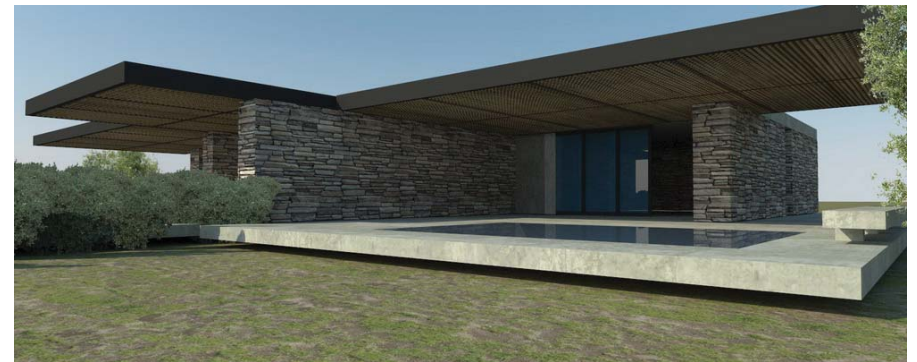
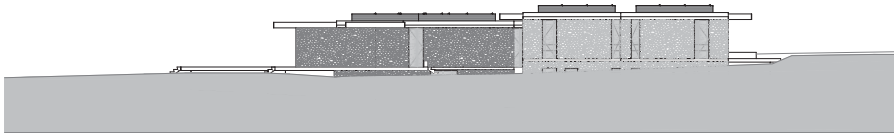

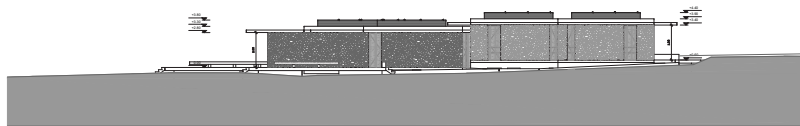
Κατοικίες στην Παλαιόχωρα, Κρήτη

Δημήτρης Ρότσιος
Μελέτη: 2017
Κατασκευή: 2019

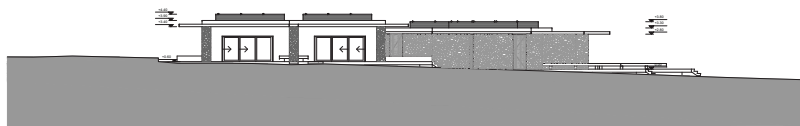
Πέντε παραθαλάσσιες κατοικίες κατασκευάζονται στην βάση ενιαίων πλατφορμών εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, ανοιχτών στο περιβάλλον τους, με άμεση αναφορά στην γειτνίαση με τη θάλασσα.

04.01.01

04.01.02

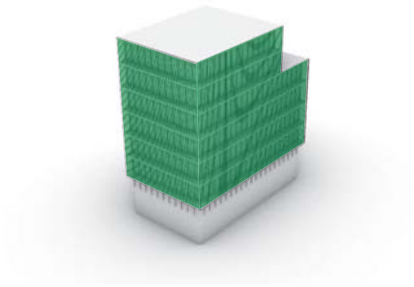
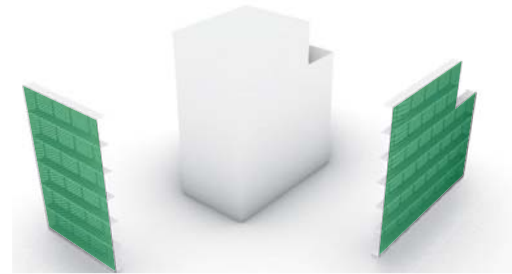
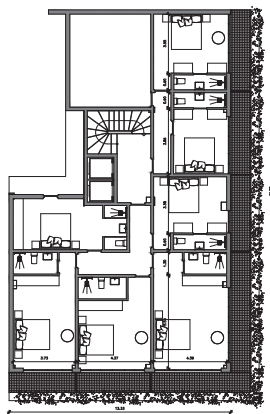
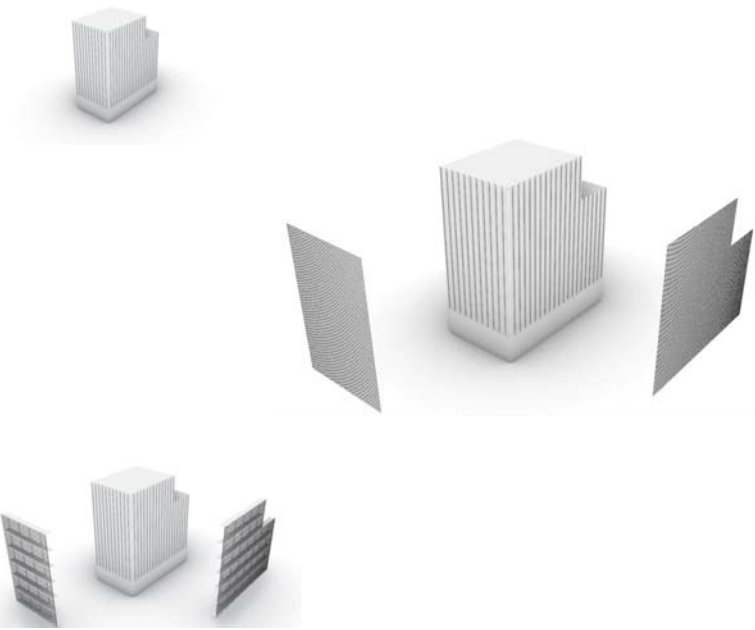
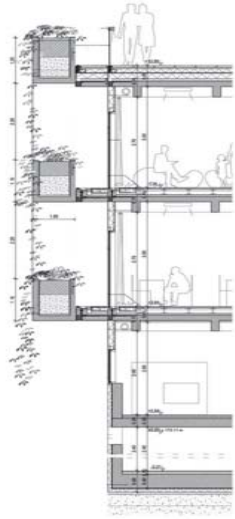
04.01.03

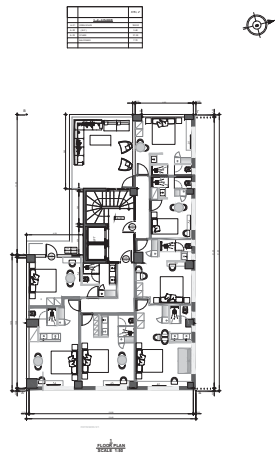
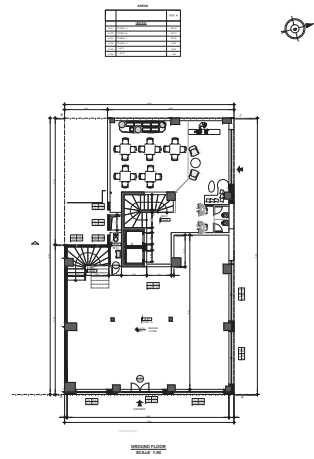
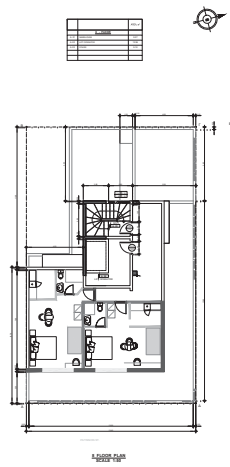

Ξενοδοχειακή μονάδα.

2019 Ένα κτίριο δημόσιας υπηρεσίας, σε κεντρικό σημείο της πόλης, μετατρέπεται σε ξενοδοχείο με την προσθήκη ενός «κάθετου κήπου» στις δύο όψεις του. Η διαμόρφωση του εσωτερικού καθώς και των όψεων συντάσσονται στη βάση μιας προσπάθειάς ταυτόχρονης απομόνωσης και προέκτασης στο εξαιρετικά φορτισμένο περιβάλλον του κέντρου της πόλης.

Δημήτρης Ρότσιος
Αθήνα

Συγκρότημα κτιρίων διοίκησης και κεντρικών υπηρεσιών της ΔΕΗ.

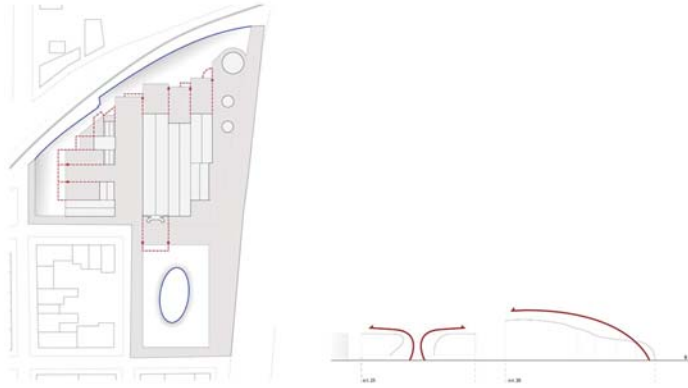
Δημήτρης Ρότσιος
Παναγιώτης Μαλεφάκης
Δήμητρα Σταματίου

Αθήνα, 2017

Βασικός στόχος της πρότασης είναι η αναγνώριση του νέου συγκροτήματος ως μία νέα σύγχρονη κατασκευή αλλά και η συν-διαμόρφωση μαζί με τα διατηρητέα κτίρια ενός ενιαίου αρμονικού αρχιτεκτονικού συνόλου.

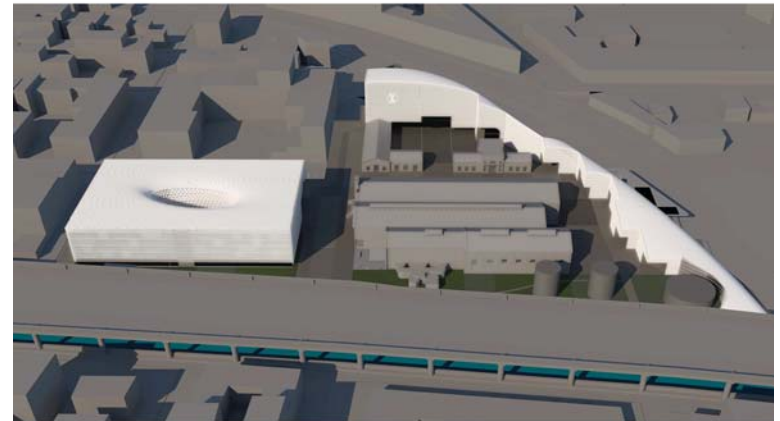
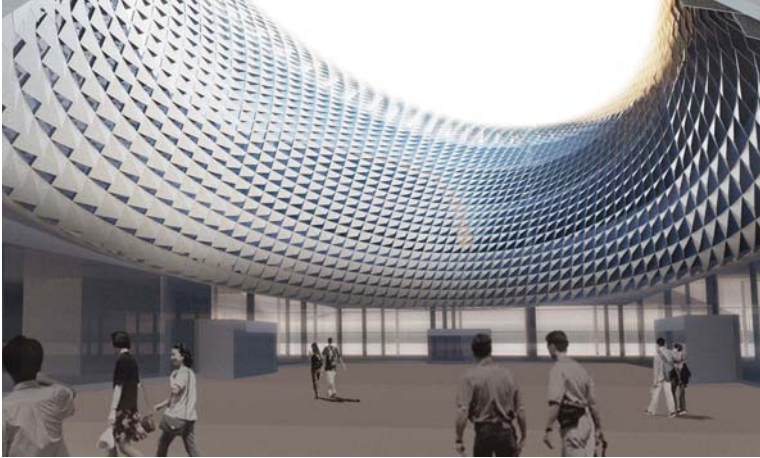
Η κλίμακα και η μορφή του συγκροτήματος σε συνδυασμό με τον ενιαίο λευκό χρωματισμό που το διαφοροποιεί από το άμεσο αστικό του περιβάλλον του προσδίδουν την έννοια του Τοπίσμου.

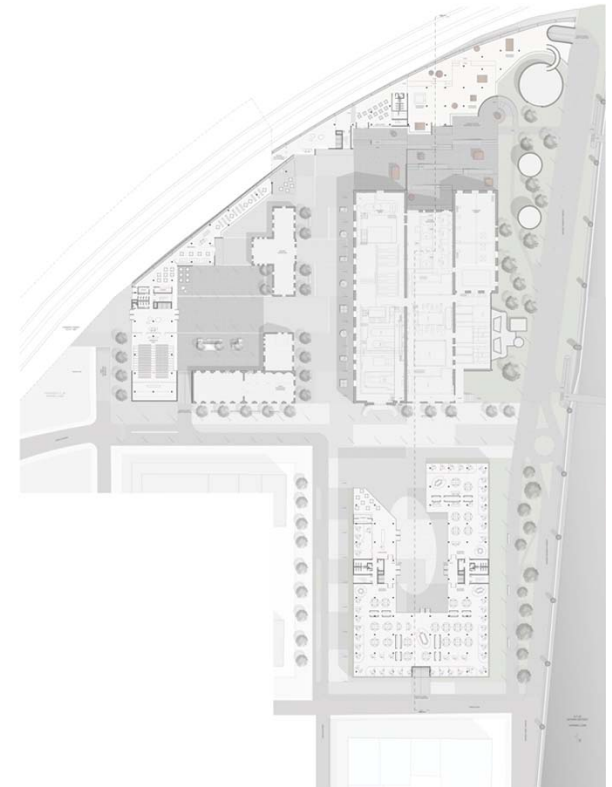
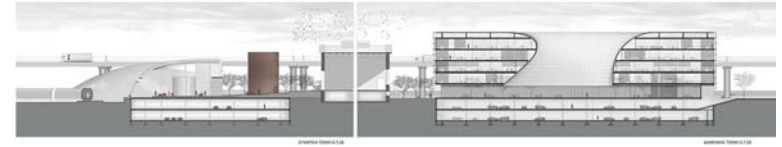
Η πρόταση χαρακτηρίζεται από τη δημιουργία δύο διακριτών κτιριακών όγκων σε δύο οικοδομικά τετράγωνα. Το πρώτο κτήριο αναπτύσσεται εσωστρεφώς προς το οικόπεδο και «εξαρτά» την ύπαρξή του από τα διατηρητέα κτίρια. Το δεύτερο κτήριο είναι εξωστρεφές, σχετίζεται περισσότερο με την πόλη και δια-δρά με τα διατηρητέα μόνο στην όψη που γειτνιάζει με αυτά. Σε κάθε κτήριο συνυπάρχουν δύο γεωμετρίες: μία Ευκλείδεια και μία «οργανική».

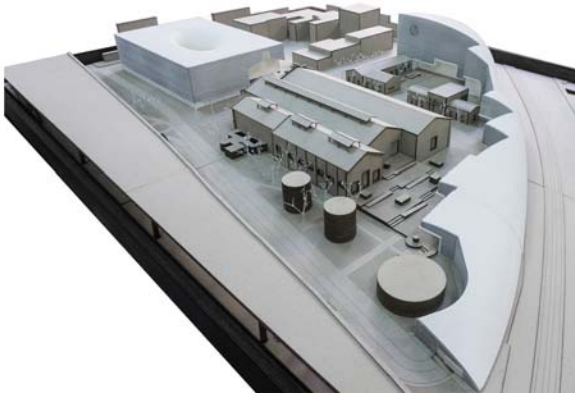

ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Συγκρότημα Σχολής Καλών τεχνών στη Φλώρινα

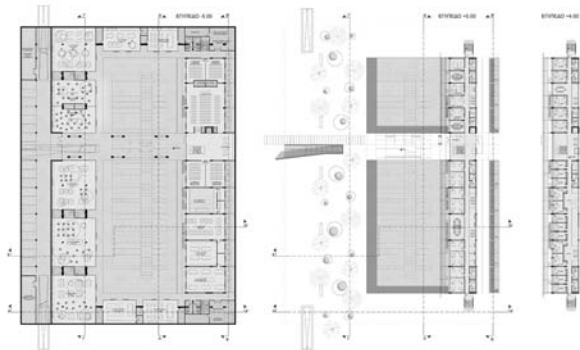
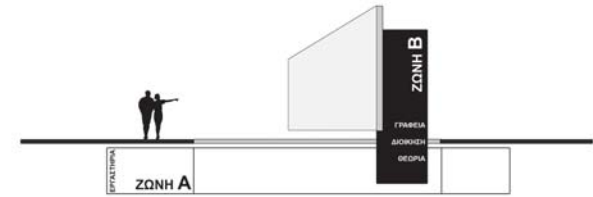
Παναγιώτης Μαλεφάκης
Δημήτρης Πολυχρονιάδης
Αναστασία Ρουσοπούλου
Σύμβουλος: Δημήτρης Ρότσιος

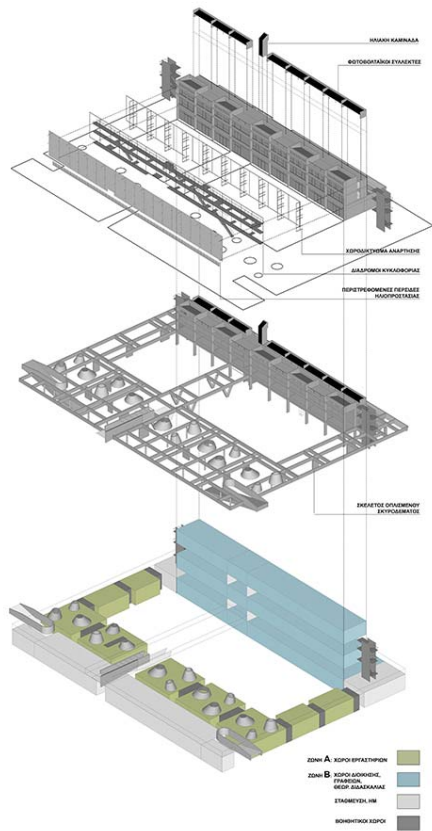
Αθήνα, 2019

Η αρχική προσέγγιση του θέματος έγινε με μια καταρχήν ενδοσκόπηση στην κύρια χρήση του κτιρίου: την καλλιτεχνική εκπαίδευση και δημιουργία. Η λύση που προτείνουμε, ορίζεται από δύο -αντιθετικές μεταξύ τους- έννοιες, οι οποίες σχετίζονται με την πρακτική του καλλιτέχνη: α) Την εσωστρέφεια που συχνά χαρακτηρίζει την εικαστική, δημιουργική διαδικασία και β) Την εξωστρέφεια του ολοκληρωμένου εικαστικού έργου, το οποίο είναι το αποτέλεσμα της δημιουργικής διαδικασίας.

Αυτές οι δύο έννοιες έχουν κομβική σημασία για τον σχεδιασμό. Η πρόταση αποτελείται από δυο διακριτές λειτουργικές ενότητες/ζώνες οι οποίες καθορίζουν την οργάνωση του κτιριολογικού προγράμματος. Στην πρώτη ζώνη χωροθετούνται όλοι οι δημιουργικοί εργαστηριακοί χώροι της σχολής (studios) που εξυπηρετούν το κύριο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και στην δεύτερη ζώνη οι χώροι θεωρητικής διδασκαλίας, οι χώροι της διοίκησης και οι γραφειακοί χώροι του διδακτικού προσωπικού. Σε αυτές τις δύο ζώνες εκφράζεται χωροταξικά το δίπολο εσωστρέφεια – εξωστρέφεια όπως αυτό απαντάται στην καλλιτεχνική δημιουργία και αναπτύσσονται εσωτερικά οι σχέσεις των χώρων μεταξύ τους, καθώς και η σχέση του κτιρίου με τον τόπο που το περιβάλλει.

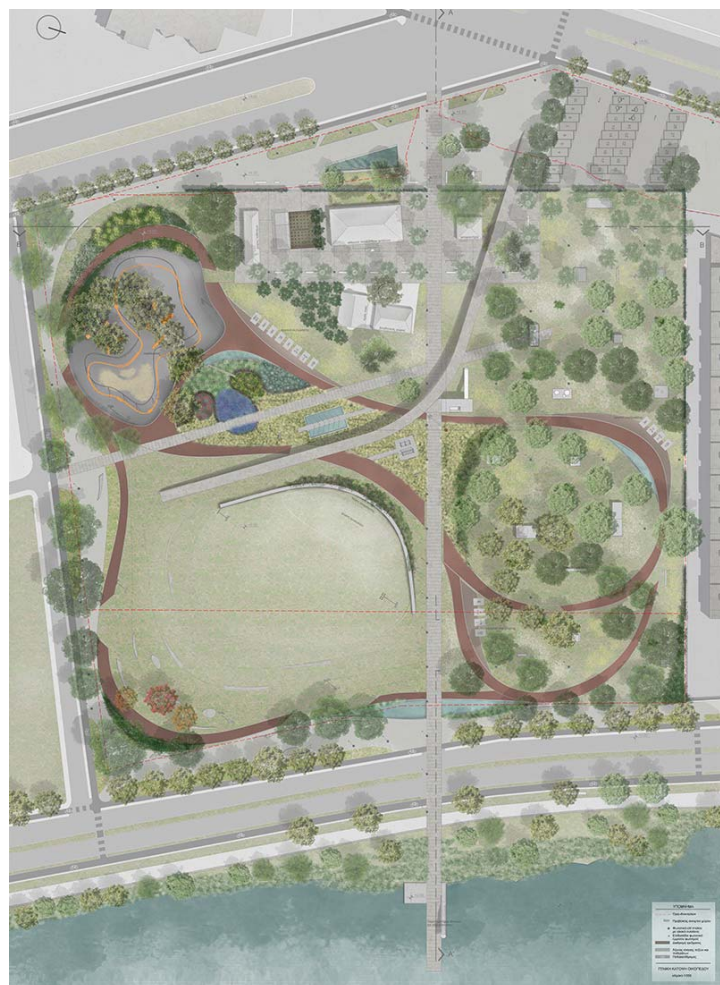

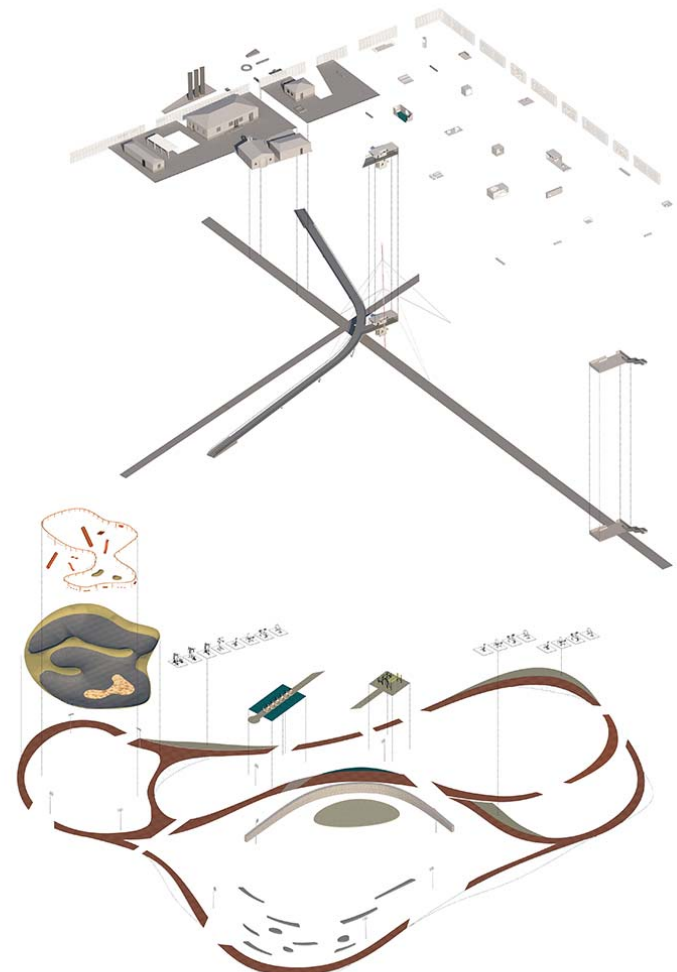
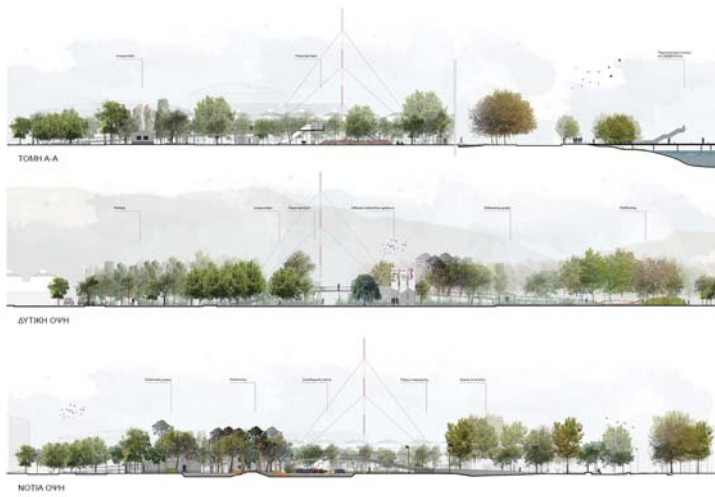
Πάρκο - κέντρο παροχής αστικών εξυπηρετήσεων στα Ιωάννινα

Δημήτρης Ρότσιος
Παναγιώτης Μαλεφάκης
Χαρά Χριστοπούλου

Αθήνα, 2018

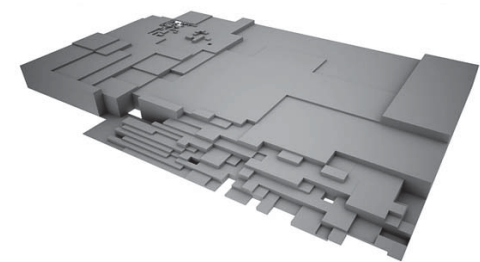
Η πρόταση φιλοδοξεί, σε μια περιοχή που την χαρακτηρίζει ένας υπεραστικός χαρακτήρας όντας χωροθετημένη στο κέντρο της πόλης, να φέρει δυο ετερόκλητα συστήματα χρήσης σε μια παραγωγική συνύπαρξη. Βασίζεται στην ανάπτυξη δύο βασικών οντοτήτων κατασκευών που ανταποκρίνονται στους δύο βασικούς στόχους της μελέτης. Το συνεχές «σύστημα κίνησης» διαμορφώνει τις νέες προγραμματικές δραστηριότητες κίνησης, και τη συγκρότηση της περιοχής μελέτης σε ένα ενοποιημένο φυσικό σύνολο. Το πιο αποσπασματικό «σύστημα στάσης» αναφέρεται στην εισχώρηση του αστικού περιβάλλοντος στη φύση, την ελεύθερη περιπλάνηση στο τοπίο, την στάση και τελικά τη διαχείριση του προσωπικού του χρόνου κατά βούληση.

Δημόσιος Χώρος

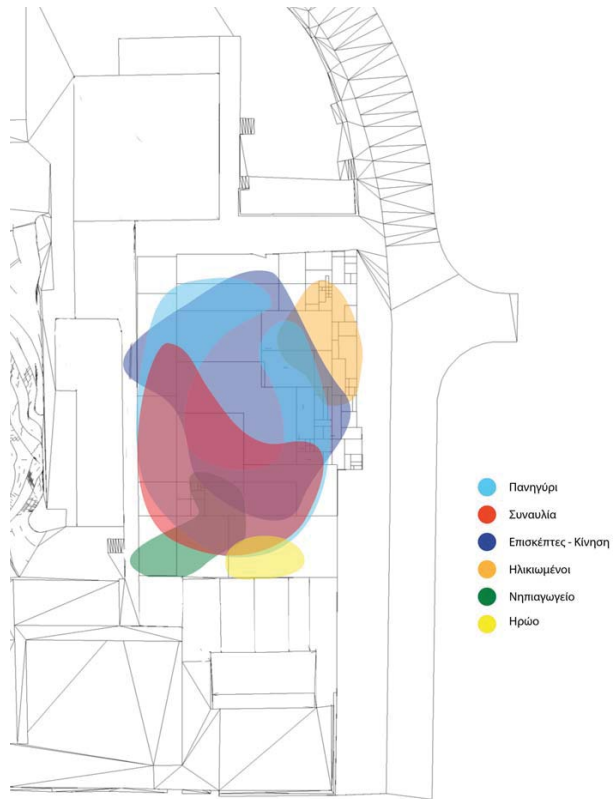

Ανάπλαση Πλατείας Καμαρίου Θήρας.

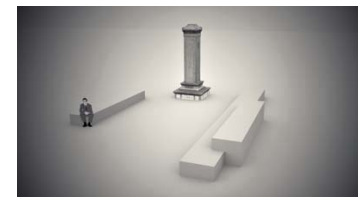
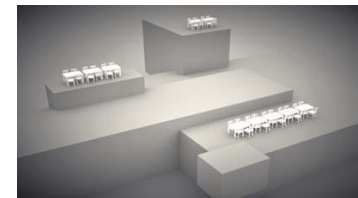
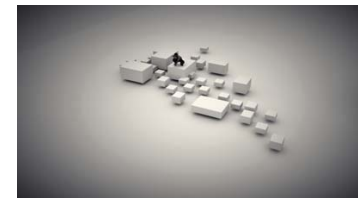
Δημήτρης Ρότσιος
Θήρα 2012

Η πρόταση αρθρώνεται στην λογική της κλιμάκωσης σχεδιαστικών μονάδων στα μεγέθη των χρηστών που τείνουν να εξυπηρετήσουν. Το πρόγραμμα βασίζεται στη συνύπαρξη σε φυσικό χώρο ποικιλίας λειτουργιών, που αντιμετωπίζονται σαν βασικοί καταλύτες υπαγόρευσης κλιμακώσεων του δαπέδου με σκοπό την ανοιχτή χρήση του.

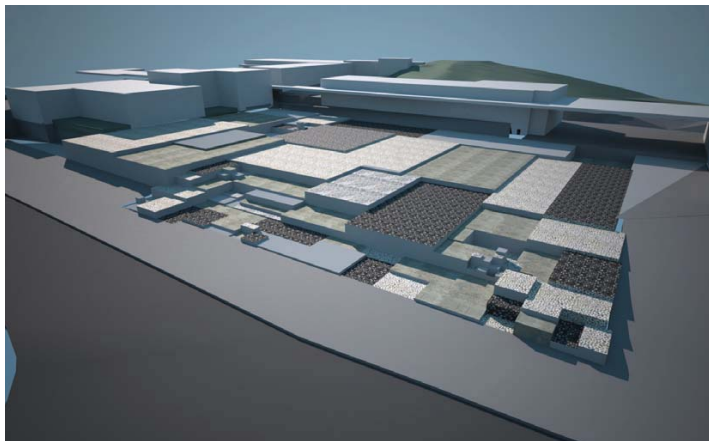
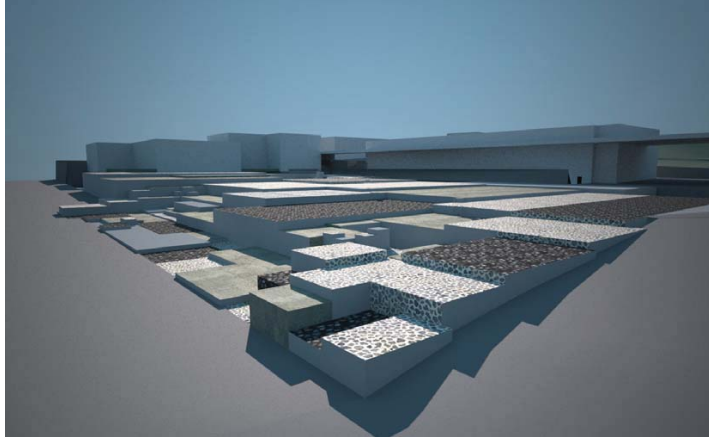
Πλατεία Καμαρίου Θήρας.

Πλατεία Καμαρίου Θήρας.

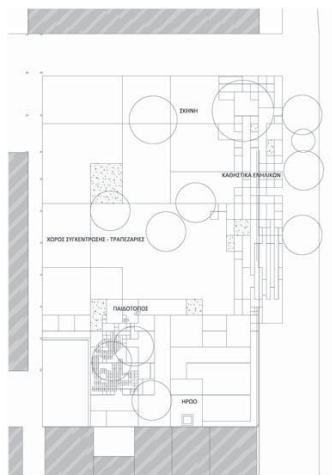
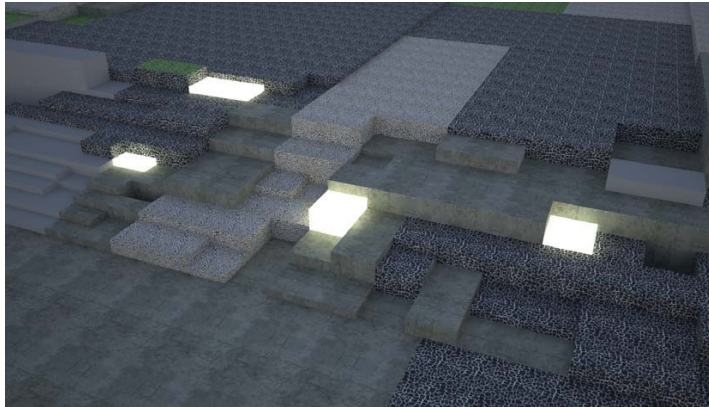
Πλατεία Καμαρίου Θήρας,

Πλατεία Καμαρίου Θήρας,

Πλατεία Καμαρίου Θήρας.

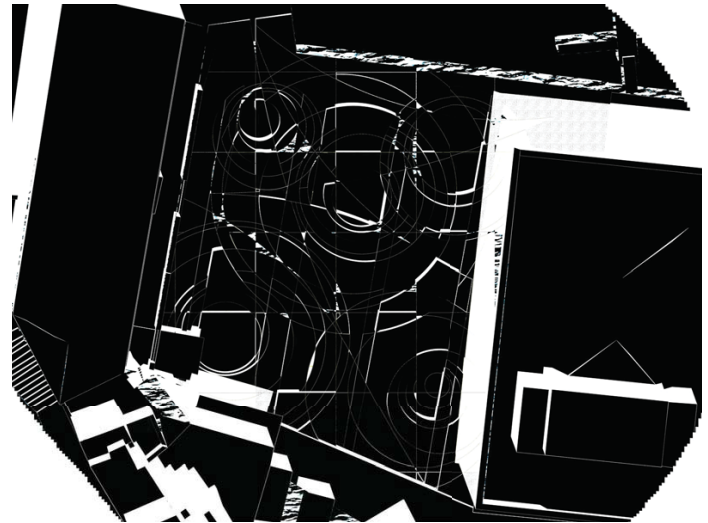
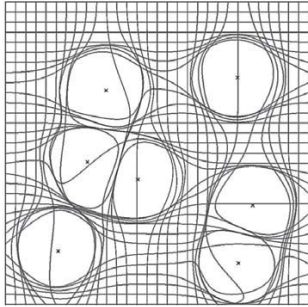

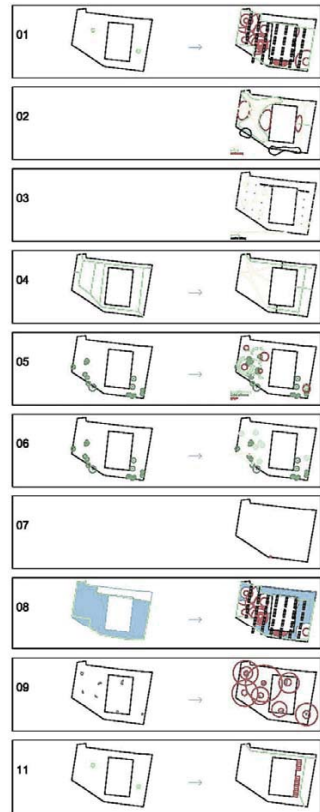
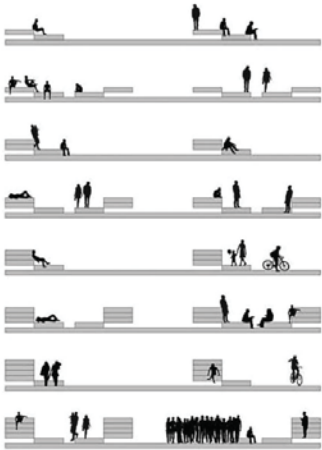

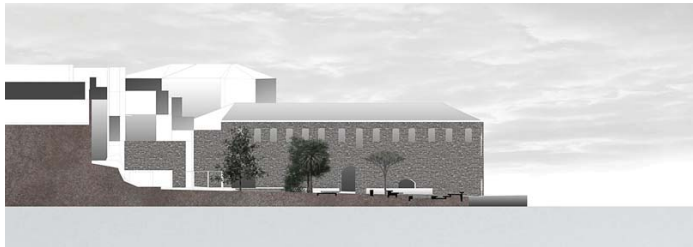
Ανάπλαση της πλατείας Κατεχάκη παλιάς πόλης Χανίων

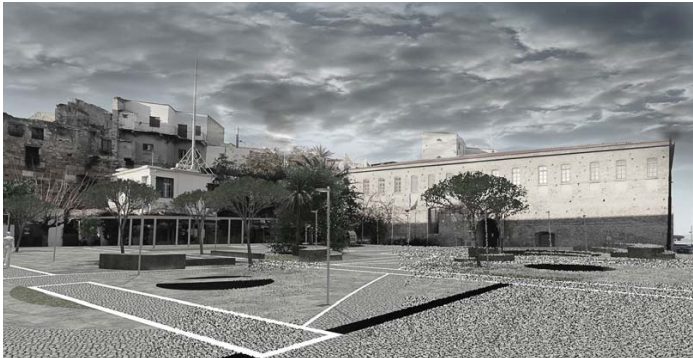
Μελέτη
Χανιά, 2014

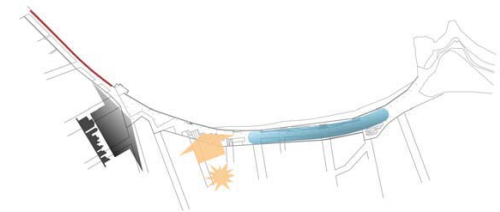
Η πρόταση επιχειρεί να συνοψίσει το ιστορικό βάθος συνεχούς χρήσης της πλατείας Κατεχάκη και της ευρύτερης περιοχής μελέτης μέσα από τη σύνοψη και τον επαναπροσδιορισμό των βασικών της χαρακτηριστικών. Με επίκεντρο τον άνθρωπο, τα μνημεία ως τεχνολογικά και στιλιστικά επιτεύγματα, αναδεικνύονται μέσα από μια στρατηγική που εντοπίζει τέσσερα βασικά στοιχεία που συγκροτούν τη δομή της. Τη θάλασσα, τους «εσωτερικούς» λειτουργικούς χώρους των απόντων νεωρίων (ενετική φάση), τη χρήση της πλατείας ως πέρασμα (οθωμανική και σύγχρονη φάση), τη (σύγχρονη) υλικότητα του χώρου. Αρχαιολογικές λειτουργικές οπές περιγράφονται από χαράξεις εξαρτημένες από το παλίμψηστο της περιοχής.

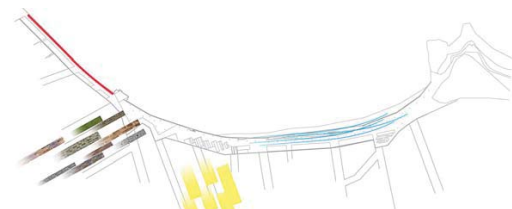

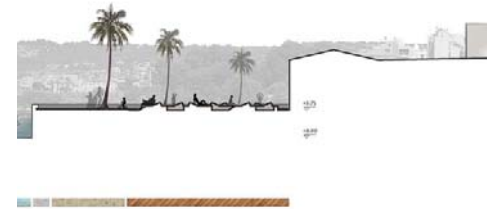
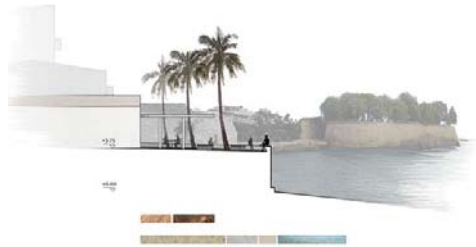

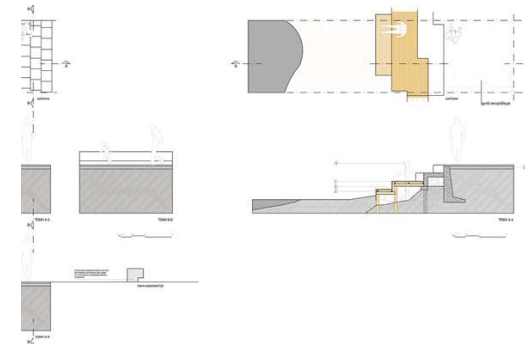
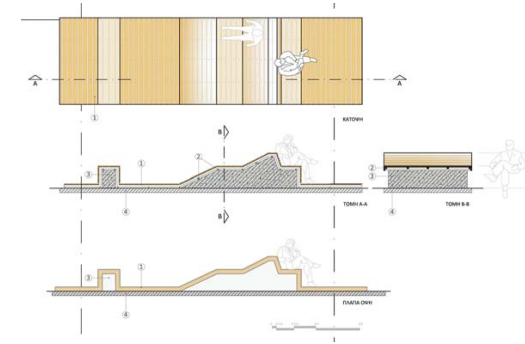
Παραλία Κουμ Καπί

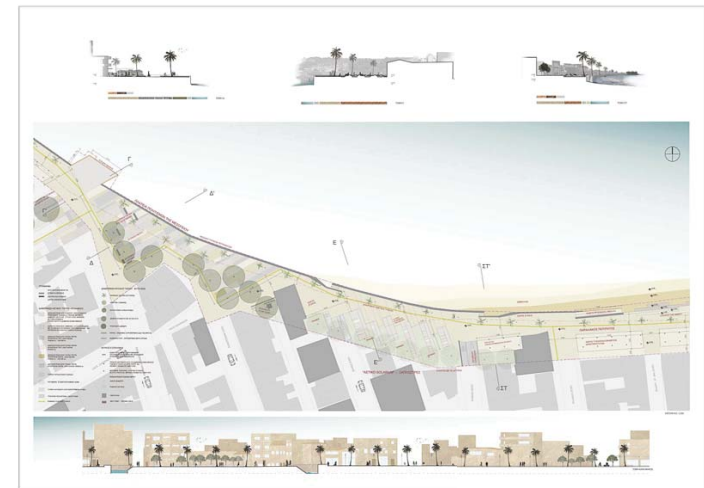
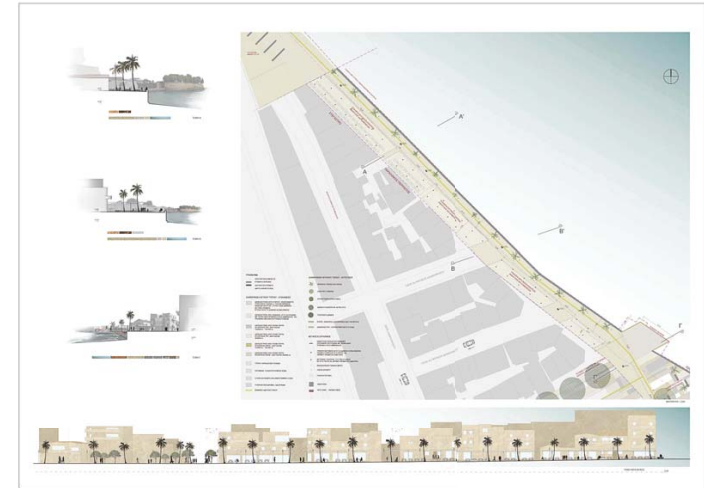
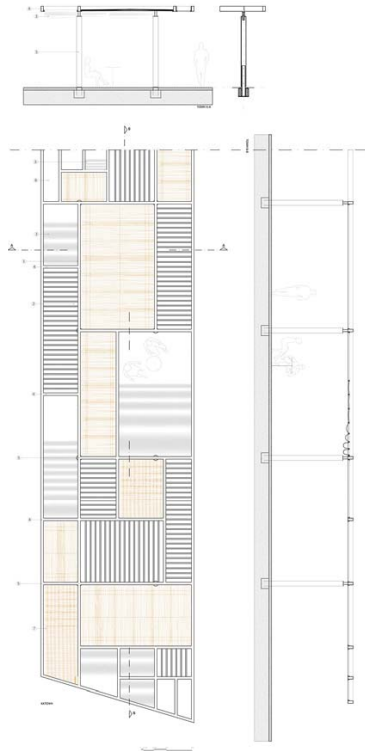
Παναγιώτης Μαλεφάκης,
Πανίτα Κραμανέα,
Σωκράτης Γιαννούδης,
Δημήτρης Ρότσιος,
Χανιά, 2013

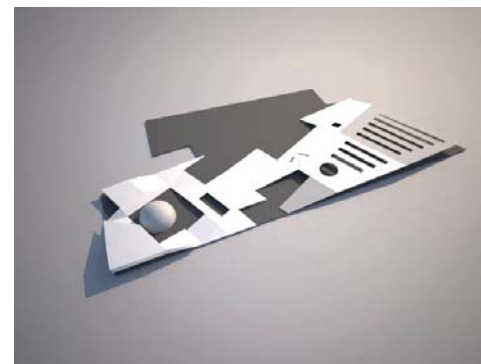
Η μελέτη επισημάνει τον ετερόκλητο χαρακτήρα της περιοχής της παραλίας του Κουμ Καπί στα Χανιά. Στη βάση τεσσάρων διακριτών ως προς τα χαρακτηριστικά τους σημείων της παραλίας, αναπτύσσονται χειρισμοί που αναδεικνύουν τον προσανατολισμό, την επιστροφή σε προγενέστερο χρόνο της επαφής με τη θάλασσα, το αποτύπωμα του χρόνου στη φύση των ιδιοκτησιών, την εκτόνωση της πόλης στη άκρη της πόλης και τον ελεύθερο ορίζοντα, με όλη την ιστορική αναφορά που τη συνοδεύει.

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

Θέμα: «Ολοκληρωμένη προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του ιστορικού αρχιτεκτονικού συνόλου δήμου Πύργου Ηλείας, που αποτελείται από τα κτίρια: Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο, Ελαιουργία Ξυστήρη και συγκρότημα κτιρίων Σιδηροδρομικού Σταθμού μαζί με την ανάπτυξη των κοινοχρήστων χώρων που τα περιβάλλουν και τα συνδέουν με το ιστορικό κέντρο της πόλης του Πύργου Ηλείας».

Α. Κωτσάκη, Π. Καραμανέα, Ν. Πατσαβός, Δ. Ρότσιος
Πύργος, 2010

Η προκείμενη μελέτη αστικής ανάπτυξης στόχο έχει την ενίσχυση της δυνατότητας για ανάπτυξη (πολιτιστική, οικονομική, εκπαιδευτική) και τη συμβολή στην αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος, της πόλης του Πύργου Ηλείας.

Το Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο προτείνεται να αποκατασταθεί και να μετατραπεί σε Κέντρο Τεχνών που θα υποστηρίξει πολιτιστικές λειτουργίες του Δήμου.

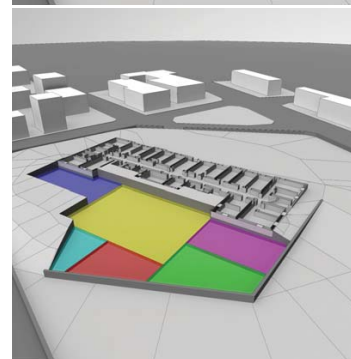
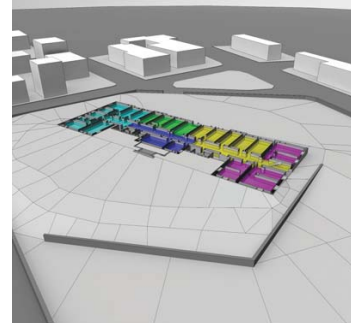
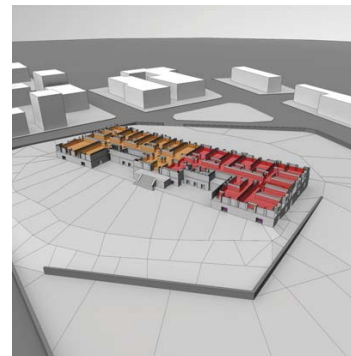
Το Βιομηχανικό συγκρότημα Ξυστήρη προτείνεται να αποτελέσει θεματικό πάρκο με άξονα την γη και την αγροτική παραγωγή, περιλαμβάνοντας: εμπόριο, εκθέσεις, πολιτιστικές χρήσεις, ψυχαγωγία.

Τα παραπάνω αναπτύσσονται στη βάση μίας συνδετήριας διαδρομής, βασισμένης στη ύπαρξη της γραμμής του τρένου που συνδέει τον Πύργο με το Κατάκολο-του πρώτου δημοτικού σιδηροδρόμου στη χώρα- και της σύζευξης αστικού και αγροτικού τοπίου στο οικόπεδο του εργοστασίου Ξυστήρη, έκτασης 35.000 τμ.

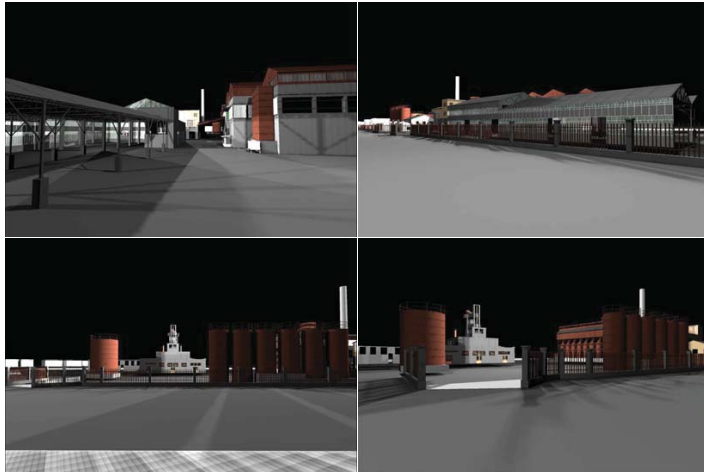
Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

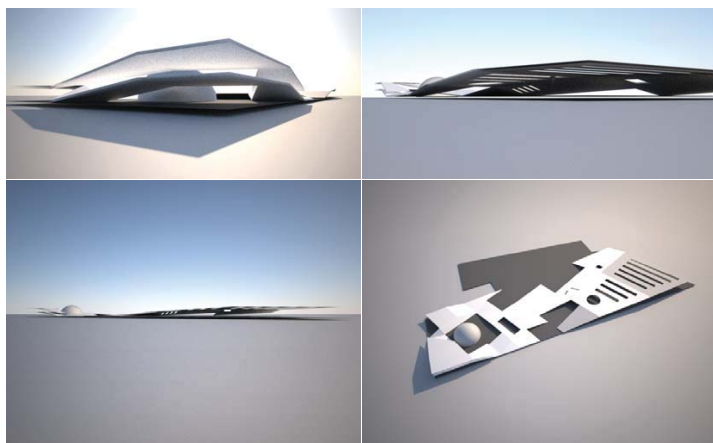
Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

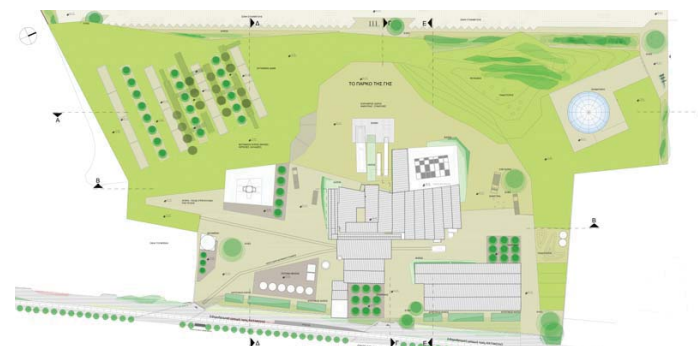
Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

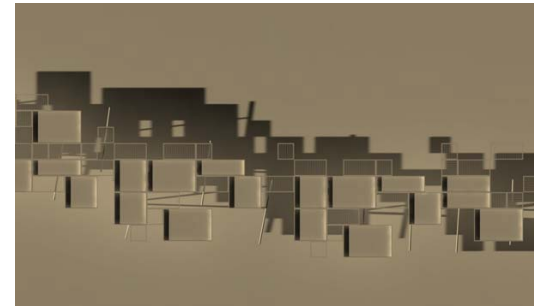

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

Ερευνητικό πρόγραμμα Πολυτεχνείου Κρήτης

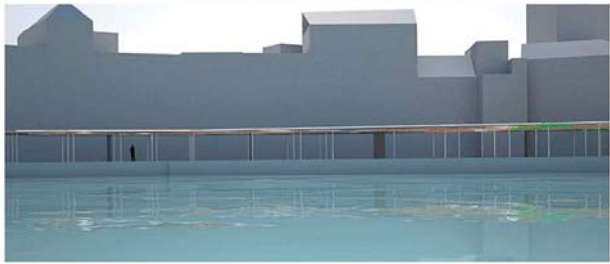

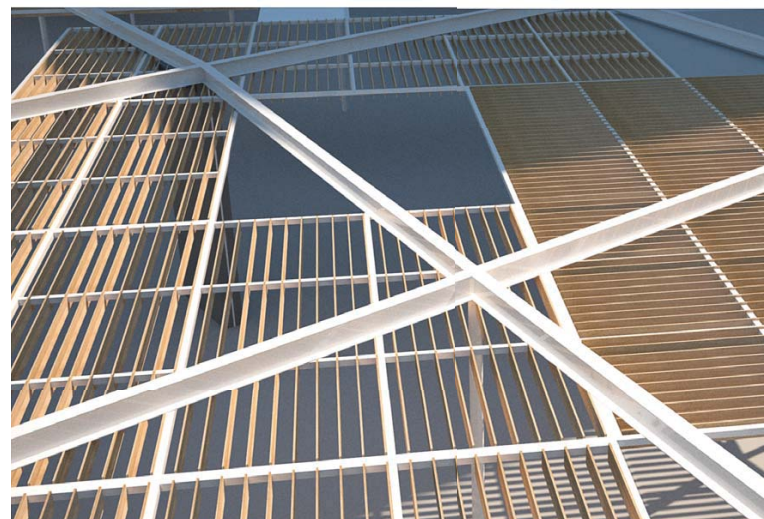
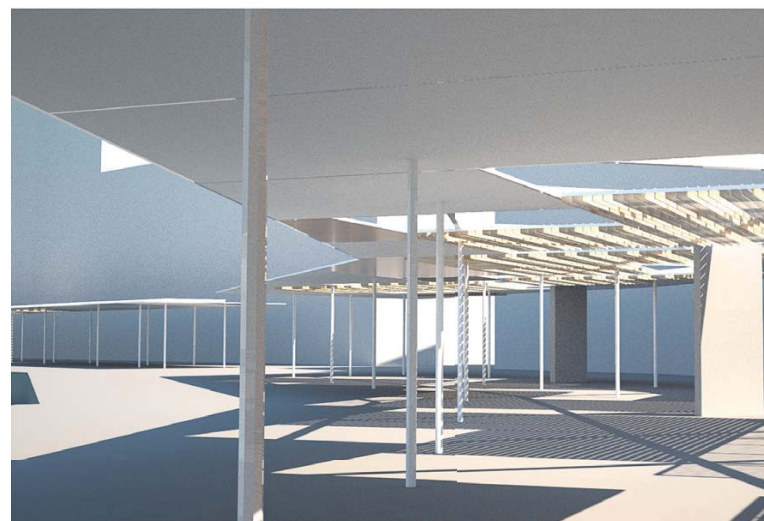
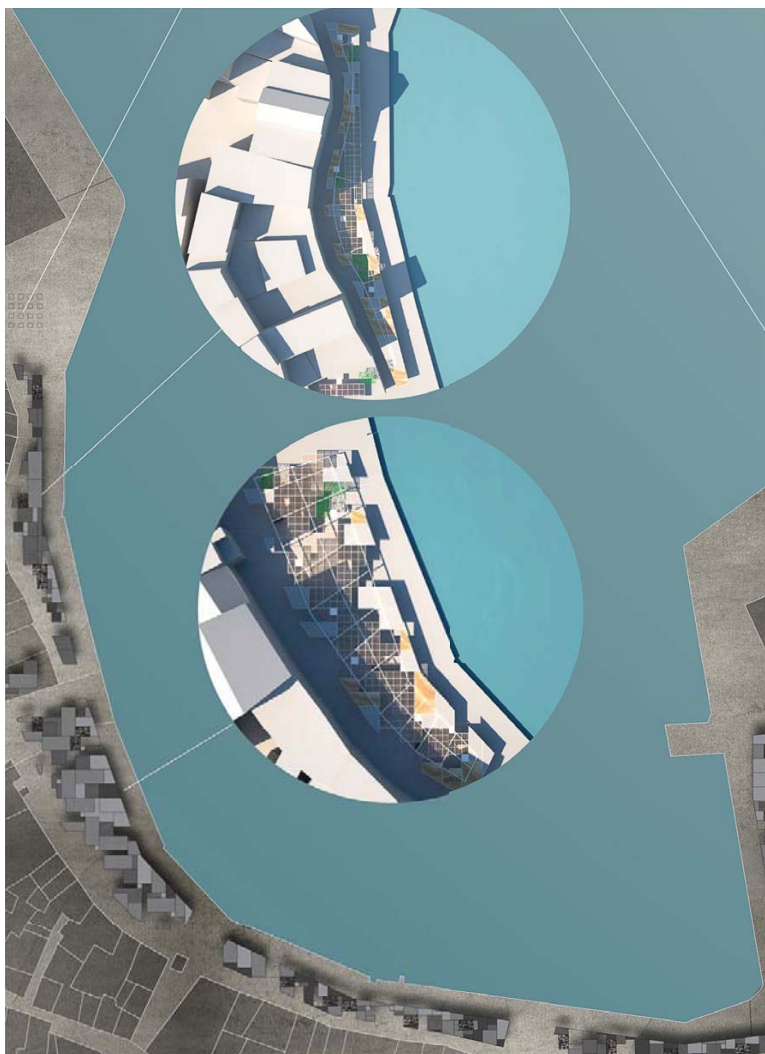

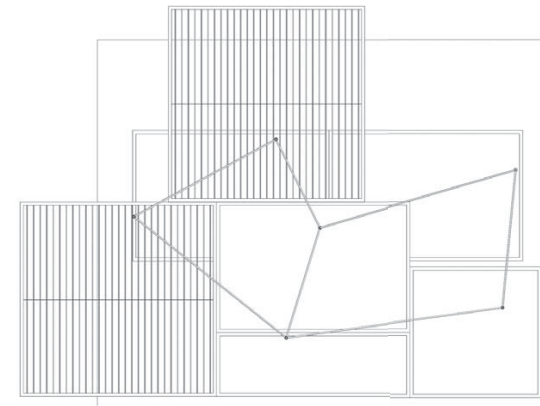
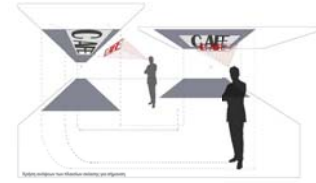
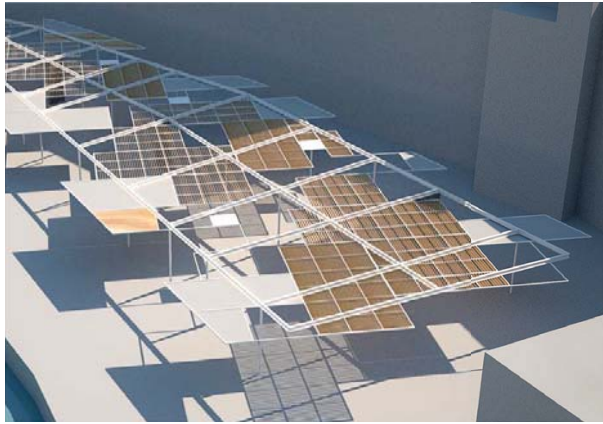
Σκιάδια – Στέγαστρα και αισθητική αναβάθμιση όψεων στον Ενετικό λιμένα Χανίων.

Δημήτρης Ρότσιος
Νίκος Πατσαβός
Χανιά, 2014

Η πρόταση επιχειρεί να συνοψίσει το ιστορικό βάθος συνεχούς χρήσης της περιοχής μελέτης και την ανάγκη λειτουργικής και αισθητικής επικαιροποίησης της εν εξελίξει αυτής κατάστασης, βασιζόμενη στην ακόλουθη εννοιολογική αναγωγή: η δυναμική σχέση μνημείο-άνθρωπος μεθερμηνεύεται σε μια σχέση ανάμεσα στα σταθερά-δυναμικά χαρακτηριστικά στοιχεία της περιοχής. Οι σχέσεις αυτές ορίζονται τόσο με βάση την αυταξία του κάθε πόλου(το μνημείο ως μνημείο ή η ανθρώπινη δραστηριότητα ως ανάγκη, όσο και στο βαθμό που ο ένας επηρεάζει τον άλλο-το μνημείο ως ένα διαρκές παρόν της ανθρώπινης δράσης και η ζωή εντός του πλαισίου της ιστορικότητας του μνημείου).

ΤΕΥΧΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ - ΣΑΔΑΣ ΠΕΑ

Περιοδικό "Αρχιτέκτονες"

"ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ"
Περιοδικό του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ

Τεύχος 40 - ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
Ιούλιος / Αύγουστος 2003

 [Τεύχος 40 \(pdf, 2,6 MB\)](#)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Σημείωμα της σύνταξης» (σελ. 18)

ΕΠΙΚΑΙΡΑ
«Δραστηριότητες Δ.Σ. ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ» (σελ.20)
Συνέδριο: «Μετασχηματισμοί της ελληνικής πόλης» (σελ. 24)
Ημερίδα: «Ανάμεσα σε "Συμπληγάδες" η δημόσια αρχιτεκτονική» (σελ. 26)
Anamorphosis Αρχ., «Thw Snow Show» (σελ. 28) (σελ. 18)
Μ. Λαφάζνη, «Πολιτιστική σύγκληση και ψηφιακή τεχνολογία» (σελ. 31)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
MediaLand - Disneyland
Δ. Ρόσιος, «Πραγματικότητες» (σελ. 50)
Γ. Ζαβολέας, «Νέα μέσα επικοινωνίας και αναπαράσταση στο χώρο» (σελ. 52)
Π. Τουρνικιώτης, «Μην κυνηγάτε μάγισσες εκεί που δεν υπάρχουν» (σελ. 56)
Ρ. Λεκατσά, «Απεικόνιση και πραγματικότητα: νέοι δρόμοι αρχιτεκτονικού σχεδιασμού» (σελ. 59)
Α. Δημητράκοπούλου, «Από Genius Loci σε Genius Mickey» (σελ. 62)
Μ. Α. Βιδάλης, «Από την ουτοπία στη Disneyland» (σελ. 66)
Π. Μόντζου, «It's a small world after all» (σελ. 69)
Ε. Ξούδα, «Walt-utopia Real Estate» (σελ. 72)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
Δημορχειακό Μέγαρο Λαμπειάς (σελ.76)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ-ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ (σελ. 80)

Πραγματικότητες

του Δημήτρη Ρότσιου, αρχιτέκτονα

Η πραγματικότητα μπορεί να φαίνεται πολύ διαφορετική απ' ό,τι είναι. Αν έχει τελικά κάποια συγκεκριμένη μορφή, Η αντίληψη που έχουμε γ' αυτή συνδέεται άμεσα με πολλές ερμηνείες, μη τελεσίδες εντυπώσεις, προβολές κ' ένα μη προκαθορισμένο μέλλον. Κάθε εμπειρία είναι ενσωματωμένη σ' ένα πεδίο/όριο χώρου-χρόνου που την πλαισιώνει. Η πραγματικότητα φαίνεται να προϋπάρχει στην υλική υπόσταση, την απτή παρουσία. Όμως η επαφή μας με αυτή είναι συνυπό συνθήκες, αφού δεν διασφαλίζεται κατά κάποια σταθερότητα της στάσης μας απέναντί της. Και αν είναι τόσο αυθαίρετα κ' λεηλατούμενη, της στάσης μας, είναι γιατί δεν προκαλούνται από την πραγματικότητα, με μια γενική βέβαιωση της έκδοσής της, αλλά απ' την εκδοστή στιγμή, από τον έκδοστή άνθρωπο. (Εκ. Ι)

πύνα οριζήται: *Εκ: 1, Διαφορετική κομμάτινα Μία Μία. Vifane Sane. O φανερώνεται για τη διαφορετική κομμάτινα της Prode κομμάτινίζονται από μία ελίσθη απόκλιση. Πραγματοποιήση σε «αποστειρωμένη» σύσταση γράφουν, αντίθετα από το παλαιό χρόνο, συγχέει εκτός των άλλων τα μέλη των σωμάτων των ποικίλων πύνα δεξιά: *Εκ: 2, Ixt τσούρ. Broken Family. Jargen Be. To σετ τσούρ αποτελείται από διαφορετικά και πολλές φορές αποσπώμενα ή πρόσληπτα κομμάτινα. Όντας αποσπώμενα μοιάζουν φανερά με αποσπώμενα «κομμάτινα» χωρίς ν' απορρίπτονται από ομορφότερα μέλη. Η σειρά μπορεί να ανατεθείται σύμφωνα**

Το σώμα δεν είναι κάτι που μπορεί να απομεινεί και να ειδοεί αυτόνομα. Λειτουργεί σαν ένα μέρος μιας διαδικασίας εντολών στην περιοχή των αναγκών. Η διαδικασία δεν είναι ποτέ ολοκληρωτική και είναι πάντα ανοιχτή σε μελλοντικές προσδοκίες, μέσα από συνθήκες αμοιβαίας Υπέρβασης, από τη μία πλευρά, ικανή να εξεκομίσουμε με το πρόγραμμα των παρελθόντων, επειδή κερδιστά από τα ίδια αποδοτικά από δύναμεις αναληπτικής οργάνωσης, που δρουν πριν και ανεξάρτητα από την εμπειρία, επιτρέποντάς μας να αποκτήσουμε την εμπειρία τους. Από την άλλη, η αλληλεπίδραση του σχηματισμού π.χ. ενός αντικειμένου που βλέπουμε τώρα και εκείνου των σχημάτων που έχουμε με το παρελθόν, δεν είναι αυτό που και ποταπικό παρόμοιο, αλλά εξαρτάται από το εάν

κάποια μεταξύ τους σχέση γίνεται αντιληπτή. Η ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τα πράγματα είναι ένα σύνθετο πρόβλημα που αποτέλεσε και αποτελεί ένα σημαντικό ζήτημα έρευνας (εικ. 2)

Οι δυνατότητες επιρροής φυσικών κόσμων στον «εργαστικό» χώρο φαίνεται ακόμη σήμερα περιορισμένες, δεν είναι κάτι άγνωστο ή ουσία. Ο άνθρωπος έχει ανέκαθεν τρόπον να εκκονοσιεί την άμεση κοντινότητά του να δημιουργήσει την πραγματικότητα (π.χ. όνομα). Η δυνατότητα, μέσω τεχνολογικών επιτευγμάτων, να βλέπουμε να να συνομιλούν μέσα στην ίδια βόθρα για γεγονότα ή αντικείμενα μη εμπορευσιμα, των οποίων την επίσκεψη-αντίθετα με το παρελθόν- μπορούμε σήμερα να έχουμε σε μια ολοκληρωμένη βόθρα και πάντως κάτω από ένα κοινό παράπορο παρατήρησης, πρόσθετο από τα παραπάνω δυνατό-

δίπλα κάτω δεξιά: Εικ. 3, Αντηλιακό μετα-
βλητού δείκτη προστασίας

μέση: Εικ. 4, Νέα, BBC network
 κάτω: Εικ. 5, The Sims. Το πιο πετυχημένο
 computer game του 2000. Σου επιτρέπει να
 «παιξεις» το Θεό σε μια μικρή, πλήρως αντι-
 στοιχισμένη στην πραγματικότητα, νεκρονιά

της αναλήψης αυτής της κατάσταση. Έτσι οι τριγώνες τα βάσεις για ένα πληροφορία από τη σύσταση της πραγματοποιή-
σης των ένα σύνολο υλικών ή μη, μέρων, ή ένα έλεγχο
σώσεων ονομαστών, που μπορεί να οδηγεί σε μια άλλη
βελτίωση της. Οι ζεύγες τους είναι συνδυασμένοι εν-
δυνάμει σε μια υπόσταση πραγμάτων και σε άλλους
κόσμους. Οι εξελίξεις που επιτρέπουν οι νέες τεχνολογίες
στη καθυστέρηση ζωής δεν άρουν ανεπίσημα τον τρόπο
με τον οποίο αναλαμβάνουμε το φάσμα. Μόλις και μο-
ραζόμαστε συνάντη τις ίδιες φαινομενικές απειρίες ένοικια
και ανάμετα τριγώνων αναλήψης μη πραγματοποιήσι-
μων κεία από μια συλλογική αναλήψης πληροφορία. Οι διαφο-
ρές εμφανίζονται. Ο διαχωρισμός ανάμεσα σε πραγμα-
τικό ή μη γίνεται νέον είναι οδύσσειας. (εκ. 3)

Η πραγματικότητα ιδωμένη με μη υλικούς όρους θα μπορούσε να είναι οτιδήποτε μας δίνει σχετικά πλήρη αντί-

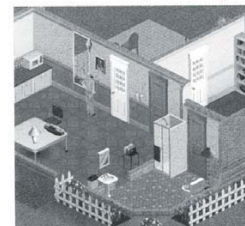
των οποίων η λειτουργία έγκειται στη σφαίρα του δυνατού, και από την άλλη, ανοικτά συστήματα, των οποίων η τελική έκβαση της σχέσης τους με το χώρο και το χρόνο είναι αντικείμενο προς διαπραγμάτευση, η λογική της ολοκλήρωσής τους τοποθετείται στο μέλλον.

Σε μια σύγκριση περιγραφή του κόσμου μας, η σύνδεση των γεγονότων γίνεται με διακολάσεις. Όλα τα συμπτώματα ακολουθούν τρέχουσες που ανάλογα με τις καταστάσεις που αντιμετωπίζονται, γίνονται ολόκληρα και πιο πολύπλοκα, οδηγώντας ένα μελλοντικό κόσμο καθόλου βέβαιο ή προβλέψιμο. Η πραγματικότητα είναι οι παραπάνω κόμβοι. Αυτές οι σχέσεις που σε ένα ακαριαίο άσπερο χρονικό διάστημα μας οδηγούν στη δυνατότητα να θεωρούμε τα γεγονότα οικειοποίηση. Οι διακολάσεις είναι ανοικτές διαδικασίες επιλογών καταλήζουσες και αφήνουν σε επόμενο κύβλο. Επειδή ο άνθρωπος δεν είναι μηχανή για να

“ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ” τεύχος 40, Αθήνα, Ιούλιος / Αύγουστος 2003

λήγη των μεγάλων καθισμάτων το καταστροφή (εξ. 4). Είναι έννοια που έγκειται στην αντίληψη και σχήμα περισσότερο από νόμο, νομοτέλεια να το κάνει. Αν όμως ομαστούμε την αντίληψη περί κιναισθητικής απόνης ως να το προσαρτά, δεν φαίνεται να υπάρχουν κανόνι όμως να να χαρακτηρίζουν ένα γεγονός, ένα περιβάλλον, ένα αντικείμενο στο πραγματικό ή μη Υπόδειγμα μόνο ιδιαισθησίας, τρόπο αντίληψης που μπορούν να καταστήσουν ένα γεγονός στο τελευταίο, συντηχτικό ολοκληρωμένο. Τέτοιες ιδιαισθησίες μπορούν να δομούν και σε περιπτώσεις μη ικανοποιητικές. Σε μια εποχή που το μέλλον είναι ή ως κανονιστικό βαθύς συντηχτικό προλήψεις, η εκτεταμένη χρήση της τεχνολογίας μπορεί να παράγει υφιστάμενες κρίσεις που σε κάποια περίπτωση δεν προβλέπουν δυναμικές επιπτώσεις με την έννοια του δυναμικού. (εξ. 5)

λειτουργεί μόνο στη λογική των δυνατοτήτων, μπορεί να δημιουργεί αλληλοεπιδράσεις, νέες διακλαδώσεις, που χαρακτηρίζονται από τη διαλεκτική του δυνατικού-του μη πραγματικού- ακόμη και με υλικούς όρους.

Στην ουσία, από τη μια έχουμε κλειστά συστήματα, τετελεσμένα, συγκεκριμένα σε εруνηλεις, ασφαλώς αποτιμημένα

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΔΙΔΑΓΜΑΤΟΛΟΓΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ - ΣΑΔΑΣ/ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΗ

Περιοδικό "Αρχιτέκτονες"

"ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ"
Περιοδικό του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ

Τεύχος 77 - ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
Νοέμβριος/Δεκέμβριος
2009

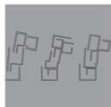
 [Τεύχος 77 \(pdf, 1.89 MB\)](#)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΠΙΚΑΙΡΑ
«Δραστηριότητες Δ.Σ. ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ» (σελ. 12)
Β. Πετρίδου, Η. Κωνσταντόπουλος, Π. Πάγκαλος. «Η σημασία της Φιλοσοφίας στην Αρχιτεκτονική Εκπαίδευση» (σελ. 21)
Α. Κωτσάκη, «Α. και Γ. Βαρουδάκης: Μια νέα "οπτική" της ελληνικής περιφέρειας» (σελ. 22)
Α. Δημητρακόπουλος. «Αχρηστεκτονική: Παράδοξο ιδεολόγημα υπέρ της αγοράς δημιουργίας» (σελ. 24)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
Κατοικία: Διαγράμματα και Ισογράμματα
[Επιμέλεια: Α. Κωτσάκη]
Ν.-Ι. Τερζόγλου, «Η Ίδεια της Αρχέτυπης Κατοικίας στη Σύγχρονη Εποχή: Αρχιτεκτονικός Χώρος και Φιλοσοφικός Λόγος» (σελ.28)
Β. Γκικαπέπτας, «Από την ιδεατή θεώρηση στην οπτική μετάθεση: Ο δομικός χαρακτήρας του ισογράμματος» (σελ.30)
Α. Βαζάκας, «Διάγραμμα: Πολυπλοκότητα και καυστροφή» (σελ.33)
Σ. Γιαννούδης, «UN Studio και SANAA: Δύο διαφορετικές εκδοχές στη χρήση του διαγράμματος στον σχεδιασμό της κατοικίας» (σελ.36)
Δ. Ρόσσος, «Υλοποίηση / μένα-σιμα διαγράμματα στην κατοικία. Σχεδιάζοντας το πλαίσιο» (σελ.39)
Γ. Ζαβολιάς, «Από το δωμάτιο στην πόλη: αρχέτυπα συνολικής οργάνωσης του χώρου» (σελ.42)
Ν. Πλατσάς, «Από την κατοικία τοπίο στο τοπίο κατοικίας» (σελ.46)
Α. Κωτσάκη, «Η τριμερής κατανομή» (σελ.49)
Α. Δημητρακόπουλος. «Ίδεια Ένσχημη > ιδέα εν σχήματι» (σελ.53)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ
(σελ.56)

Υλοποι/μένα-σιμα διαγράμματα στην κατοικία Σχεδιάζοντας το πλαίσιο

του **Δημήτρη Ρότσιου**, αρχιτέκτονα, ΜΑ ΕΜ

Με τον όρο επιχειρείται μια αναφορά στην υλοποίηση ή τη δυνατότητα ακριβούς υλοποίησης ανοικτών νοητικών σχημάτων, τα οποία, στη βάση τους, δεν είναι προορισμένα να φτάσουν στην τελική, τελεσίδικη απόδοση της πραγματοποιήσεώς τους, ή μέρους αυτής. Οι στιγμιαίες, πραγματώσεις τους, την ίδια στιγμή, δεν φαίνεται να λαμβάνουν υπόψη τους τις συνθήκες της πραγματικότητας με την έννοια ενός κλειστού κόσμου που προσφέρεται σε αποτιμήσεις, τα συμπεράσματα από τη βίωση του οποίου θα ήταν απολύτως συγκεκριμένα. Η αναβολή της τελικής απόφασης, η μετάθεσή μέρους της στα χέρια του χρήστη, η πολυπλοκότητα του σύγχρονου τρόπου ζωής, η ικανότητα της κατοικίας να συνοψίζει το σύνολο σχεδόν της ζωής του ανθρώπου σήμερα, είναι θέματα που θα απασχολήσουν τον τρόπο με τον οποίο η συνθετική διαδικασία εξελίσσεται και θα εξελιχθεί στο άμεσο μέλλον σε διαχείριση ανοικτών συστημάτων. (εικ. 1)

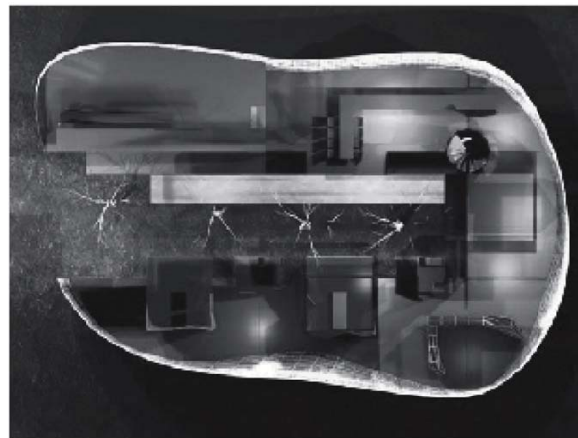
Ας κάνουμε έναν διαχωρισμό ανάμεσα στην έννοια του ιδεογράμματος και σε αυτή του διαγράμματος. Το πρώτο αντιπροσωπεύει μια κατάσταση, ένα αντικεί-

μενο μια ιδέα. Χαρακτηρίζεται από μια αυτοτέλεια του ίδιου, το οποίο αναφέρεται σε κάποια έννοια. Το διάγραμμα από την άλλη, κάτω από τη θεώρηση της περιγραφής ενός εννοιολογικού σκελετού, δεν είναι αυτοτελές. Έχει ανάγκη ενεργοποίησης για να μπορέσει να αναπτύξει και τελικά να εκφράσει το πέρας των δυνατοτήτων του. Με λίγα λόγια το ιδεόγραμμα υπομνύει. Το διάγραμμα προ-εκ-τείνει. Το ιδεόγραμμα παρατηρεί. Το διάγραμμα συμμετέχει.

Η σύγχρονη είσοδος του διαγράμματος στον σχεδιασμό, στα όρια της μεθόδου, οφείλεται εν πολλοίς στη δυνατότητα του να φέρει δυναμικότητες. Να μην περιγράφει, ένα τελικό, δεσμευτικό ως προς τη διατύπωση του αποτελέσματος, αλλά μια χαρτογράφηση σχέσεων. Αυτή η εξοικείωση με το δυναμικό διαμορφώθηκε, στον χώρο της αρχιτεκτονικής, μέσα από την εξέλιξη των νέων τεχνολογιών και ειδικότερα των αντίστοιχων κατακτήσεων πρόκλησης και διαχείρισης, μη αναμενόμενων συνθετικών συνθηκών. Το παράδειγμα του χειρισμού μη ευκλείδειων γεωμετριών είναι χαρακτηριστικό. Ο σχεδιασμός σε μεγάλο βαθμό απελευθερώ-

κάτω: Εικ. 1. Συστήματα των οποίων η αρχιτεκτονική δεν είναι μυστική. Ειδικά στον χώρο της πληροφορικής, συνήθως χαμηλού κόστους και ποικίλων υλοποιήσεων. Στην εικόνα το λογότυπο του ubuntu, μιας υλοποίησης του λειτουργικού συστήματος Linux

θηκε, έχοντας στη διάθεσή του πρωτόγνωρα μέχρι πρότινος εργαλεία.

Από την άλλη, στον χώρο της κατοικίας, η εξέλιξη της, υπαγορεύτηκε επίσης τα τελευταία χρόνια από τις εξελίξεις της τεχνολογίας, και σηματοδεύτηκε από τη διαμόρφωση της σε κέντρο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Η κατοικία κατάφερε να εντάξει στο πλαίσιο της μεγάλο μέρος του συνόλου των ανθρώπινων ενεργειών. Ο ιδιωτικός χώρος συνέλεξε χρήσεις που άπτονται ακόμη και του δημόσιου (μορφές εργασίας, κοινωνικότητας). Ο νέος, διαμορφωμένος, άυλος δημόσιος χώρος θα λέγαμε ότι βρήκε τις κατάλληλες συνθήκες έκφρασης των πιο ελεύθερων εκδοχών ατομικών συμπεριφορών. Κατ' επέκταση η ίδια η λειτουργία της κατοίκησης έγινε πιο ενεργή (εικ. 2).

Εξετάζοντας τη δομή του διαγράμματος σαν σχεδιαστικό εργαλείο, θα ξεχωρίζαμε τρία χαρακτηριστικά του. Τη δυναμικότητα, την οικονομία (εικ. 3) και την ασάφεια του παράγοντα του χρόνου (εικ. 4) που το χαρακτηρίζουν.

Μέσω ενεργοποιήσεων που οφείλονται στην καταλυτική δράση κάποιου υποκειμένου, οι δυνατότητές του διαγράμματος εκτείνονται πέρα από τη φυσική υπόσταση του τελευταίου σαν ίδιου. Κατά τη διαδικασία του σχεδιασμού, η διαδικασία αυτή απαντάται μεταξύ της σύνταξης διαγραμμάτων και της ολοκλήρωσης των τελικών σχεδίων μιας λύσης. Το υποκείμενο, ο καταλύτης διαμόρφωσης των συνθηκών, στην προκειμένη περίπτωση, είναι ο αρχιτέκτονας. Άλλο βασικό συστατικό του διαγράμματος είναι η οικονομία. Η οικονομία των μέσων. Η σχετική ακινησία των ιδιών. Οι σφώς χαμηλές απαιτήσεις ενεργειών του σημαίνοντος σε σχέση με το σημαντικό. Κατά τη σύνταξη προσχεδίων αυτό είναι το κυριότερο χαρακτηριστικό του διαγράμματος. Η ταχύτητα, η συνεκτικότητα, η ακρίβεια της έκφρασης, ο πλούτος και η ποιότητα των εκδοχών είναι άμεσα συνυφασμένες με τη βέλτιστη διαχείριση πόρων. Την καλύτερη δυνατή χρήση σημαντικών ενεργειών. Τέλος ο παράγοντας του χρόνου σαν απόρροια της σύνταξης ενός διαγράμματος είναι ανοικτός σε εκτιμήσεις. Στη λειτουργία του δεν υπάρχει περιορισμός στη επιλογή της στιγμής λήψης των τελικών αποφάσεων. Η στιγμή αυτή συνεχώς αναβάλλεται. Σήμερα, στη διαδικασία του σχεδιασμού, η στιγμή αυτή είναι ανοικτή ακόμη σε σχέση με τη διαδικασία κατασκευής. Συχνά τα δυο αυτά στάδια χρονικά συμπίπτουν. Μετά το πέρας της υλοποίησης η μεταβλητότητα, η προσαρμοστικότητα, ανάγονται σε ζητούμενα. Η ένταξη του παράγοντα του χρόνου σαν μια ακόμη διάσταση σχεδιασμού και εκδοχών χρήσης, γίνεται όλο και πιο επιτακτική.

Η κατοικία εμπεριέχει πολλά από τα χαρακτηριστικά του διαγράμματος. Απαρτίζεται από δέσμες χρήσεων, σε μια συνεχώς διογκούμενη πολυπλοκότητα απαιτήσεων που

δίπλα πάνω: Εικ. 2. «Future Vision Housing», Δημήτρης Ράτσος, Γιώργος Μπάκουλης όπως εμφανίζεται στην έκδοση Defining Digital Architecture, Published/Dialogue, Taiwan, 2000. Η κατοικία σαν σύνολο υβριδικών χώρων σε προσπάθεια υποβάθμισης της πληροφορίας σε ιδιοποίησης αντικείμενο δίπλα μέσα: Εικ. 3. «Log House», Sou Fujimoto, Kumamoto, Japan, 2006
δίπλα κάτω: Εικ. 4. «Elemental, Iquique, Chile» Alejandro Aravena, 2004. Ευέλικτη κοινωνική κατοικία με δυνατότητες επεκτάσεων

κάτω: Εικ. 5. «Do-Lo-Rez», Ron Arad, 2008

υπογορεύεται από έναν συνεχώς μεταβαλλόμενο τρόπο ζωής. Δεσμεύεται σε σχετικά χαμηλό κόστος, που κατά βάση έχει να αντιμετωπίσει ένα άτομο, μια οικογένεια. Χαρακτηρίζεται από μια μεγάλη αστάθεια αναγκών, άλλων προβλέψιμων και άλλων αναπάντεχων στο βάθος του χρόνου. Είναι υποκρεωμένη να προσαρμόζεται. Αποτελεί μια υποδομή, ένα πλαίσιο. Δεν μπορεί παρά να είναι ανοικτή σε διευρύνσεις. Από την άλλη ο δημόσιος χώρος μέσα από την εξέλιξη του θα έλεγε κανείς ότι τελικά δίνει έμφαση στο ιδιωτικό συμφέρον των χρηστών του. Ενθαρρύνει αν όχι επιτρέπει συγκεκριμένες συμπεριφορές όντας δομημένος με τρόπο ώστε να υπερασπιστεί ιδιωτικά συμφέροντα των μελών μιας κοινωνίας. Επικυβερεί να συνδυάσει περόκλητα, συχνά, σχήματα. Αναγκάζει τη συνύπαρξη να μετατραπεί σε υποταγή σε συγκεκριμένες νόρμες συμπεριφοράς με σκοπό την ευκολότερη ένταξη - οργάνωση συνόλων. Ο υλικός δημόσιος χώρος δομείται στη βάση συγκεκριμένου διαπιστώσεων. Και τελικά μοιάζει να απαστεί συγκεκριμένη τροπή των συνιστωσών σχεδιασμού του. Σχεδιάζεται και τείνει να λειτουργεί σαν ιδεόγραμμα. Η σφαίρα του άυλου δημόσιου χώρου, προσπελάσιμη από ιδιωτικά κελύφη περιγράφει σαφέστερα την πραγματική πρόκληση του ατόμου στον κόσμο. Επιζητά νέες δυνατότητες. Παρέχει άλλες ελευθερίες. Η λειτουργία της κατοικίας είναι στη φυσιολογία της ένα διάγραμμα.

Ας μεταφέρουμε τώρα τη διαδικασία αυτή στον χώρο της υλοποίησης.

Απομονώνοντας χαρακτηριστικά του διαγράμματος, και μεταφέροντας τα σε μια υλικής θεώρησης κατασταλαγμένη πραγματικότητα, μας απασχολεί η έκβαση του πλαισίου που ορίζει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες η εκάστοτε συνθήκη μπορεί και πραγματοποιείται. Χωρικές σχέσεις που είναι αντίστοιχες της δομής μιας λογικής δήλω-

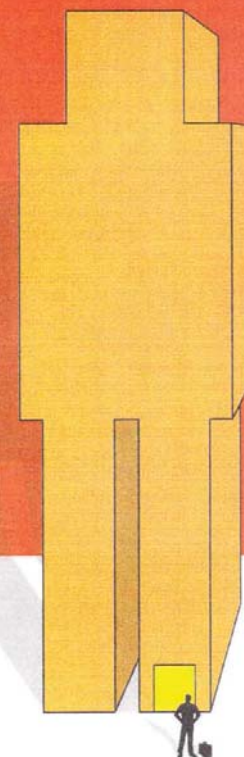
σης μπορούν να διατηρήσουν μέσω των θέσεων των στοιχείων που την απαρτίζουν την υπόνοια μιας μεταβλητότητας μέσα από τις επιλογές του χρήστη. Χωρικές σχέσεις τοπολογικού χαρακτήρα, ανάλογες με αυτές ενός λογικού διαγράμματος δεν είναι απαραίτητα πρωτόγνωρες. Οι σχέσεις λογικής είναι οι πρωτόγονες σχέσεις που κρύβονται κάτω από όλο τον παραγωγικό συλλογισμό και οι τοπολογικές ιδιότητες, από μία άποψη, οι πιο θεμελιώδεις ιδιότητες των χωρικών δομών. Οι λύσεις περιγράφουν ένα φάσμα τιμών. Δεν κοστίζουν, με την έννοια τεχνολογικών απαιτήσεων. Είναι περιοχές λύσεων που απαιτούν ζωή για να λειτουργήσουν. Μετατοπίζουν το ενδιαφέρον από τα αντικείμενα στο υποκείμενο, με βάση την ανθρώπινη ύπαρξη συνδεδεμένη με την προσωρινότητα και την ιστορικότητα (εικ. 5).

Το διάγραμμα δεν είναι μια πιστή αναπαράσταση μιας λύσης και γι' αυτό η λύση που το περιγράφει θα μπορούσε να είναι η πιστή υλοποίησή της δομής του. Μπορούμε να μεταφέρουμε τα χαρακτηριστικά του διαγράμματος στην πραγματικότητα, παρέχοντας ανάλογες περιγραφές σχέσεων. Η «υλοποίηση» ενός διαγράμματος μπορεί να είναι ένα άλλο διάγραμμα. Η συνεχής παραγωγή διαγραμμάτων το ζητούμενο.

Ας περάσουμε από την υλοποίηση ιδεογραμμάτων σ' αυτή των διαγραμμάτων.

Τριτη Biennale
Νεων Ελληνων
Αρχιτεκτονων
Τοποι Third Biennale
Νομαδικης Of Young Greek
Κατοικησης Architects
Places Of
Nomadic
Dwelling

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ Α.Ε.

7. Αρλός, Κ. *Αναγχή Συνομημακή*, Αθήνα: Επία, 1989. Στη σελ.87 διαβάζουμε: «Ο άνθρωπος δεν είναι λιγότερο άνθρωπος του εντός, το όν που ριζώνει, ο κάτοικος, απ' όσα είναι ο άνθρωπος του εκτός, των μακρινών οριζώντων, ο νομάς».

Δημήτρης Ρότσιος Future Vision Housing

Ο δεσμός που συνδέει το χώρο με τη χρήση είναι αυθαίρετος. Η πραγματικότητα δεν διασφαλίζει τη σταθερότητα της στάσης του χρήστη απέναντι στο χώρο. Αν είναι τόσο αυθαίρετες οι λεπτομέρειες της χρήσης, είναι γιατί δεν προκαλούνται από την πραγματικότητα, με μια γενική θεώρηση της έννοιας της, αλλά απ' την εκάστοτε στιγμή, από τον εκάστοτε χρήστη. Η σταθερότητα της σχέσης αυτής δεν είναι παγιωμένη γιατί ο χρήστης με βάση προσωπικές συνιστώσες δεν θα «επιλέξει» να χρησιμοποιήσει κοινή ακρίβεια, σε μια συγκεκριμένη στάση. Γιατί καμία θεμελιώδης ιδιωματική πράξη ενός ατόμου, ή ενός κοινωνικού συμβολαίου δεν διασφαλίζουν τη σταθερότητα της σχέσης αυτής. Η σχέση αποτελεί ένα φαινόμενο, μια έκφραση της πραγματικότητας. Οι παράγοντες που την επηρεάζουν είναι ποικίλοι, συχνά απροσδιόριστοι.

Η γεωμετρία μπορεί να παραμένει αμετάβλητη καθώς οι υποκειμενικές επιθυμίες των κατοίκων μεταβάλλονται. Όμως η σταθερή σχέση λειτουργίας - γεωμετρίας, σήμερα, εκλείπει. Η στατικότητα της σχέσης αυτής βαίνει προς αναπροσαρμογή. Με την χρήση δυναμικών κόσμων, προσδίδεται ένα πλήθος ιδιοτήτων - χρήσεων στον χώρο. Η γεωμετρία μπορεί τότε να εκληφθεί μόνο σαν ένα συγκεκριμένο σύνολο πρώτων υλών, υλικών δομών, μιας συσσωρεύσεως οργανικά ημετελούς. Αποτελώντας ένα σύνολο ασυντονιστων δυνατοτήτων, για να αποκτήσει συνειστικότητα, απαιτεί ένα σύνθετο διαλογικό δίκτυο που θα τις πραγματώσει, προσδίδοντας υπόσταση, ορίζοντας ένα ευμετάβλητο περιβάλλον.

Αξίες φαινομενικά σταθερές όπως αυτές των ιδιοτήτων του χώρου, είναι στην ουσία μεταβαλλόμενες. Ο σχεδιασμός, είναι σήμερα υποχρεωμένος να λειτουργήσει πέρα από την παγιωμένη ηθική στατική, ακινησία και αχρονικότητα, όρους συνυφασμένους με την τυπική αγνότητα και την εργονομία. Οι χρήσεις μετατρέπονται σε δυναμικά αντικείμενα.

Η πρόκληση είναι η εισαγωγή μοντέλων οργάνωσης που όντας ενεργητικά θα «προ-

8. Δασκαλάκης, σελ.29. Η φράση αποδίδεται στον Holderlin. Η γαλλική μετάφραση: "Plain des meritis, mais poetically l'homme habite sur cette terre...".

τείνουν», χωρίς να είναι αδρανή. Θα καταστήσουν τη στιγμή της υλοποίησής τους, όχι μια στιγμή λήξης της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων, αλλά στιγμή εκκίνησης της ζωής τους, μια στιγμή απελευθέρωσης των πιθανών εκφάνσεων της χρήσης τους. Από την άλλη, τα στοιχεία της σύνθεσης θ' αποτελέσουν περισσότερο ένα μέσο (ένα ενδιάμεσο μεταβατικό αντικείμενο), παρά μια αυτόνομη οντότητα. Θα ορίσουν τη δυναμική για την μελλοντική εικόνα της πόλης μέσα από μια μη προδιαγεγραμμένη πορεία αποφάσεων.

Στόχος δεν είναι η τελεσιδικία απάντηση στο εκάστοτε πρόβλημα με ένα στατικό τρόπο, αλλά η δυνατότητα εκφάνσεων της «λύσης». Το πρόβλημα είναι το ίδιο το κέντρο των προτεινόμενων οντοτήτων. Οι αποφάσεις προτρέπουν την κατανόηση του προβλήματος. Πρόκειται για μια μετατόπιση του κέντρου βάρους του αντικείμενου, για μια μετάβαση από μια πραγματικότητα σ' ένα σύνολο δυνατοτήτων.

Αυτή τη στιγμή που θα θεωρούσαμε καταχρηστικό έναν εκ των προτέρων τελεσιδικό προσδιορισμό του τρόπου χρήσης, αντικειμενοστραφείς προσεγγίσεις του χώρου, θα παρείχαν τις ελευθερίες αντιμετώπισης του αντικείμενου του σχεδιασμού, και κατ' επέκταση της πόλης, άμεσα και κατά περίπτωση.

Το εύρος τιμών συγκεκριμένων συνιστωσών, δίνει την δυνατότητα επιλογής των εκάστοτε «αποτιμήσεων». Είναι σημαντική η δυνατότητα όχι μόνο της επιλογής της εκάστοτε ή «στάσης» απέναντι στην χρήση, με βάση προσωπικές συνιστώσες, αλλά η αντίληψη του εύρους των δυνατοτήτων και της ποικιλίας αποτιμήσεων της ίδιας της χρήσης...

Το αστικό τοπίο περιέχοντας στοιχεία τοπικότητας, επιχειρεί να ορίσει την εξέλιξη των τάσεων. Τα στοιχεία που διαμορφώνουν την έννοια του τόπου δεν είναι επίσης σταθερά, δεν πηγαίνουν από έναν αμείγλο υλικό αστικό ιστό. Εκτός της πυκνότητας, το πρόγραμμα, η κίνηση, η στάση, η ταχύτητα, η αίσθηση της κατανόησης των χρήσεων σ' ένα τόπο, είναι παράγοντες που επηρεάζουν την αίσθηση που έχει κανείς γι' αυτόν. Συχνά η

αντίληψη αυτών των μεταβλητών, έχει πολύ μεγαλύτερη σημασία από την αντίληψη οποιασδήποτε υλικής οντότητας στην κατανόηση του τόπου. Αυτή ακόμη η αντίληψη που έχουμε για το ήδη κτισμένο περιβάλλον είναι υποκειμενική. Οι επιλογές στα πλαίσια του προγράμματος, είναι στατικές, περιορισμένες και λίγο πολύ αναμενόμενες. Το πρόγραμμα είναι το νέο αστικό τοπίο.

Κινούμαστε προς ένα πιθανολογικό μοντέλο, αντίθετο σε κάποια σκέψη ότι μια απόφαση, ένα πρόγραμμα ή ένα σχέδιο,

μπορούν να επιβληθούν εφαρμόζοντας πρότυπα. Αυτό που επιδιώκεται είναι η προσπάθεια προσανατολισμού των εξελίξεων, η διαμόρφωση των κανόνων, η ρύθμιση των διαδικασιών.

Η έλλειψη σταθερότητας, η διαρκής «κίνηση» οντοτήτων και πολύ περισσότερο ιδιοτήτων, σε μια εποχή που χώρος είναι η αντίληψη που έχει ο χρήστης για ιδιότητες, όχι απαραίτητα υλικών κελυφών, δημιουργεί ένα περιβάλλον του οποίου η μεταβλητότητα κάνει την κίνηση του σημερινού ατόμου-νομάδα σχετική.

Κατάλογος της Τρίτης Biennale νέων Ελλήνων αρχιτεκτόνων, Αθήνα, Νοέμβριος 2001

Λίνα Στεργίου Περί Νομαδικής Αρχιτεκτονικής

Διάχυση κτιριακού ορίου - σήμανση άτοπου χώρου

Ο νομαδικός χώρος είναι εντοπισμένος χωρικά αλλά δεν έχει καθορισμένα όρια. Ο νομαδικός χώρος είναι μια ανοικτή δομή. Το κτίριο του νομάδα δεν έχει ευκρίνεια ορίων. Αναλύεται και συντίθεται από συστατικά στοιχεία που λειτουργούν με αυτονομία. Το κτίριο με τη διάχυση του περιγράμματός του χάνει την αυτοαναφορική του ιδιότητα. Μ' αυτόν τον τρόπο δηλώνει τόπο με μια απόλυτη έννοια — δηλώνει ένα τοπικό απόλυτο, που συνιστά τον άτοπο χώρο.

Απαλοιφή κτιριακού ίχνους

Ο νομάδας ακόμα κι αν ακολουθεί μονοπάτια ή πορείες δεν διαμοιράζει το χώρο που διατρέπει. Ο νομάδας δεν επανατοποθετείται, γι' αυτό και μπορεί να ονομαστεί άτοπος. Είναι το άτοπο που εγκαθιδρύει τη σχέση του με τη γη, σε τέτοιο βαθμό, που ο νομάδας επανατοποθετείται σε αυτό. Το άτοπο δεν είναι σημάδι στασιμότητας, είναι το σύνολο των άδελων σημείων καταμήκος μιας πορείας. Αν ο νομάδας απομακρυνθεί τίποτα δεν μαρτυρά το πέρασμά του. Η νομαδική δραστηριότητα δεν αφήνει ίχνος: το κτίριο του σύγχρονου νομάδα είναι η μνήμη του πέρασμάς του.

Κινητικότητα και ευελία

Ο νομάδας μετακινείται από σημείο σε σημείο κατά μήκος μιας τροχιάς. Τα σημεία αυτά δεν αποτελούν παρά εφεδρείες.

Το μοντέλο του τροχόσπιτου παραπέμπει στη συνθήκη αυτή της νομαδικότητας εφόσον δίνει τη δυνατότητα της εναλλαγής τόπου διαμονής ενώ, συγχρόνως, εξυπηρετεί ανάγκες με μια χωρική ελαστικότητα. Η *κινητικότητα* λοιπόν των κατασκευών που τον στεγαζουν, η *ευελία* οργάνωσής τους

και η *χωρική* τους *συμπύκνωση* αποτελούν βασικά απαιτούμενα του νομαδισμού.

Ο σύγχρονος νομάδας μετακινούμενος από σημείο σε σημείο φέρει την εικόνα ενός «οχυρωμένου σκατζόχοιρου» από συσκευές (κινητά τηλέφωνα, φορητά laptop ή fax στο αυτοκίνητο) που αποτελούν «επέκταση» του σώματός του. Με τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να νοούνται και τα χρηστικά του αντικείμενα: ως *συσκευές*, *εύκολα μετακινήσιμες*, *ευέλικτες*, *πολυλειτουργικές* και *χωρικά συμπυκνωμένες*.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

**ΤΕΤΑΡΤΗ
ΜΠΙΕΝΑΛΕ
ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ**

Αρχιτέκτων
Δ. Ρότσιος

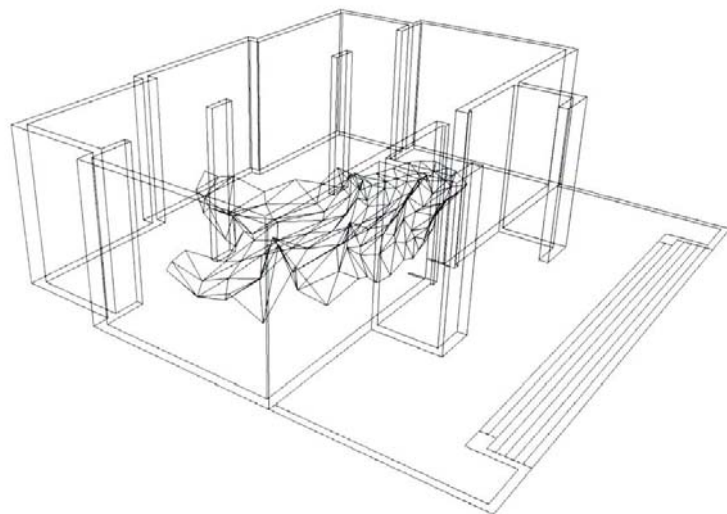
Συνεργάτης
Α. Κυριακάκου,
εικαστικός

**Μελέτη -
Κατασκευή** 2003

Το *Intron* είναι μια σύνθετη εγκατάσταση που μεταμόρφωσε το εσωτερικό του ελληνικού περιπτέρου σε ένα βαθύ γλυπτό 120 τετραγωνικών μέτρων. Μέσα-πάνω σε αυτή την κατασκευή οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ένα σύνολο μαγνητασκοπημένων, εκμυστηρεύσεων, «πραγματικών» ονείρων από ανθρώπους διαφορετικής γεωγραφικής προέλευσης.

Η κατασκευή επιχειρεί να από-δυντικοποιήσει μια «εκδοχή» χώρου, να παρόξει τον «πραγματικό χώρο» του ονείρου. Η αναφορά στην πραγματικότητα επιχειρείται να υλοποιηθεί με τον πιο απτικό τρόπο. Οι θεατές βρίσκονται πάνω στην κατασκευή, σε συνεχή επαφή μαζί της.

**Προτάθηκε
από τους:**
Γ. Αίσωπο,
Α. Αντινά

→ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
Διεθνής αρχιτεκτονικός διαγωνισμός, συμμετοχή

Αρχιτέκτονες
Δ. Ρότσιος,
Γ. Μπακούλης,
Ε. Καραναστάση,
Μ. Παννούτσου,

Σύμβουλοι
Κ. Μοριανού,
αρχιτέκτων

Καρυδάκης, Μαυ-
ράκης & συνεργάτες
Φ. Καρυδάκης,
πολιτικός μηχανικός

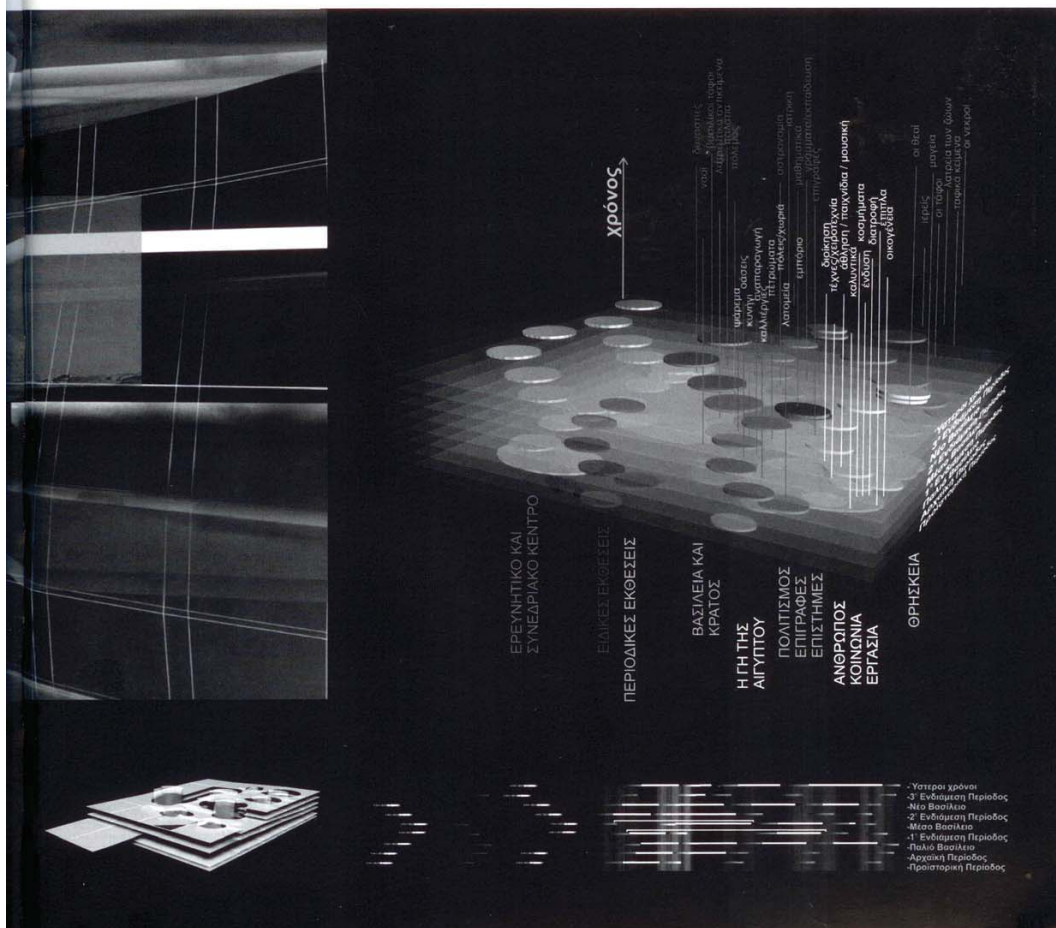
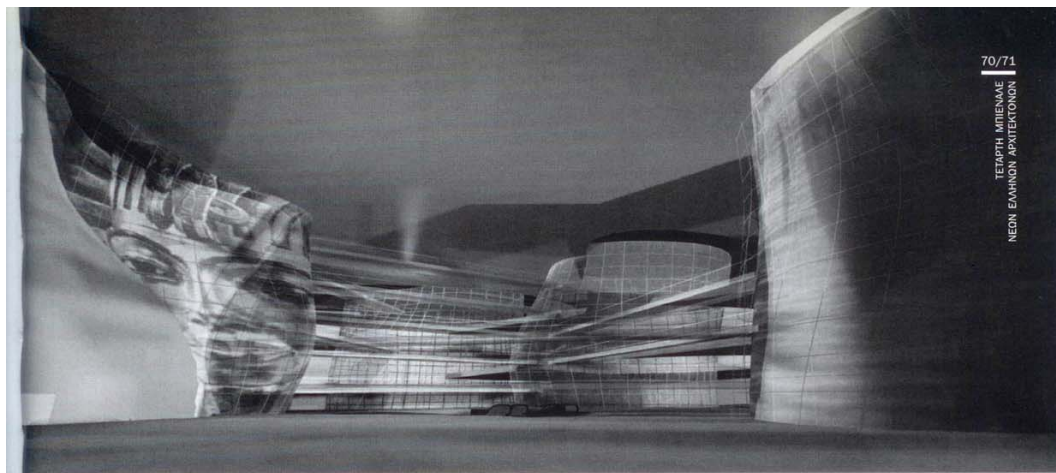
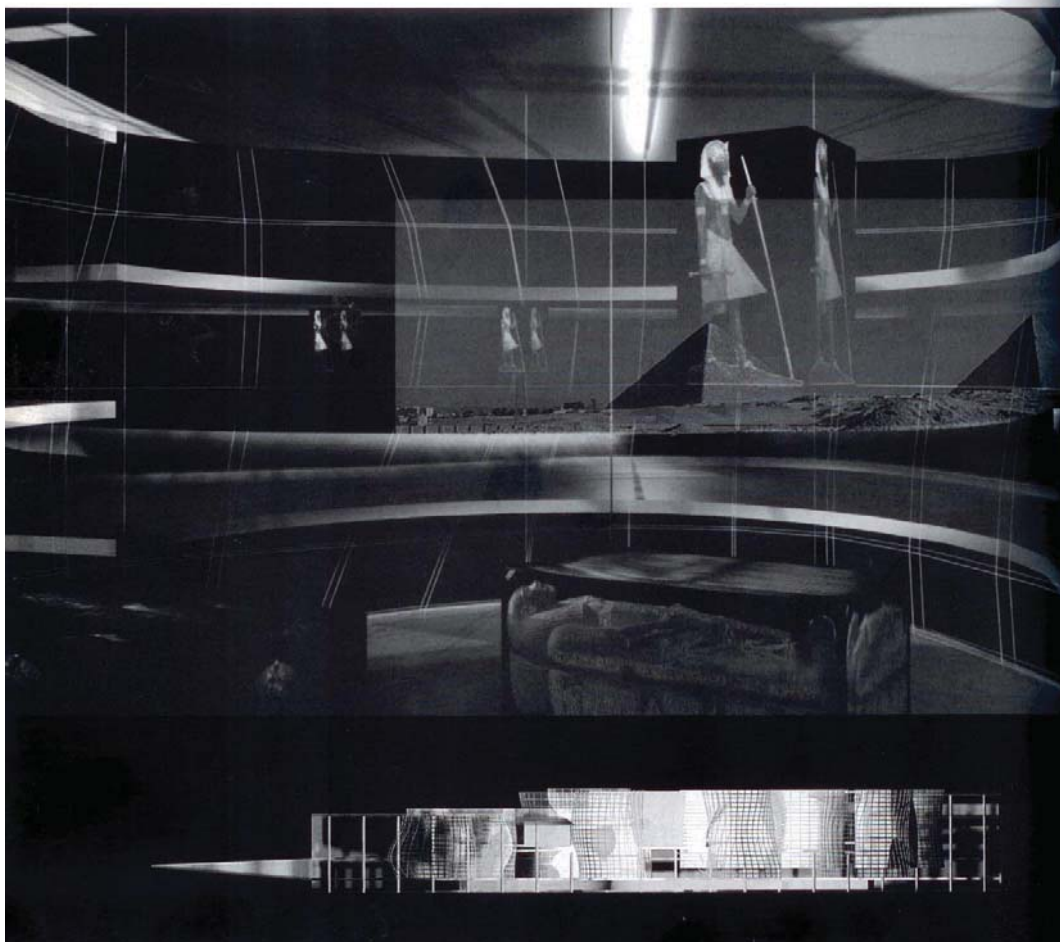
Μελετητική τε. μ. ε.π.ε.
Μ. Μαϊστρός,
μηχανολόγος -
ηλεκτρολόγος

Γιαμίν Αλβέρτος
& συνεργάτες
Γ. Αλβέρτος,
συγκοινωνιολόγος

Μελέτη 2002

Η πρόταση έχει βασιστεί σε έναν επαναπροσδιορισμό της έννοιας του εκθέματος σύμφωνα με τον οποίο ως εκθέμα δεν ορίζεται αποκλειστικά το συγκεκριμένο αντικείμενο που εκτίθεται, αλλά το σύνολο των λειτουργιών, υπηρεσιών, κινήσεων και ενεργειών που το υποστηρίζουν. Καθώς το εκθέμα αποκαλύπτει την αρχική του υπόσταση, βοηθά τον επισκέπτη να κατανοήσει την ιστορία του, να αποκτήσει καλύτερη αντίληψη της πολιτιστικής του ταυτότητας και να τοποθετηθεί στο παρόν. Με βάση τα παραπάνω προτείνεται αναδιάρθρωση των χώρων του προγράμματος σε δύο κατηγορίες: Στους «ενεργοποιητές» μνήμης, οι οποίοι αναπτύσσονται κατακόρυφα και περιλαμβάνουν μια θεματική ενότητα εκθεμάτων και στις «κερκίδες», που επιδιώκουν να φέρουν τους επισκέπτες μέσα στο χώρο των εκθεμάτων, λειτουργώντας σαν κερκίδες θέασης του θεάματος του μουσείου.

Προτάθηκε από τον
Π. Τουρνικιώτη

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΥ
50ΗΣ BIENNALE ΤΕΧΝΗΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

2003

intron
Αθανασία Κυριακάκου

Δημήτρης Ρότσιος

«Αν είμαστε καλά και με τη χάρη του Θεού», Έλαβα πρόσφατα ένα e-mail από έναν καλό μου φίλο. Το μήνιμα είχε διασχίσει τη μισή γη. Μιλούσε για πλοσίασμα, για ένα ταξίδι με στόχο τη συνάντησή. Ένα τραπεζομάντιλο ξεδιπλώνεται και απλώνεται σιγά σιγά πάνω στο τραπέζι της κουζίνας. Με τα δάκτυλά πλεγμένα και τις παλάμες γ' ακουμπάνε, καθόμαστε ολόγυρα.

Η μεταβλητότητα ενός περιβάλλοντος μπορεί να κάνει την κίνηση του ατόμου-νομάδα σχετική. Η σύνθεση επιδιώκει να θίξει μια διαδικασία, αφιόνοντας ανοικτό το τελικό αποτέλεσμα, τη σχέση δηλαδή μεταξύ υποκειμένου και περιβάλλοντος. Ο προσπελδοίμος χώρος εμπεριέχει την έννοια της υποκειμενικότητας. Το υποκείμενο, ανάλογα με τον τρόπο που θα επιλέξει να κινηθεί στο χώρο, συγκροτεί ένα διαφορετικό νοητικό τοπίο. Είτε περιπλανώμενο είτε εξερευνώντας πιθανές πορείες, η υποκειμενικότητα του αντικατοπτρίζεται σε μια δυναμική προσωπική διαδρομή.

Πρωινό φως. Μια καινούρια μέρα. Καφές στο τραπέζι. Το φλιτζάνι ισορροπεί στους κεντημένους με το χέρι κόμπους του τραπεζομάντιλου. Τα χέρια μας κινούνται στην επιφάνεια. Αισιούνται, αγγίζουν αντικείμενα, αγγίζονται το ένα με τ' άλλο, ζωντανούν. Οι φωνές μας κινούνται μέσω των χεριών και από πάνω τους. Και κίπουν ανάμεσα στην πραγματικότητα του πρωινού ή παρονοσία του ύπνου και του παρελθόντος εξακολουθεί να υπάρχει.

Όνειρο είναι η απόλυτη πράξη δυναμικοποίησης. Διαδικασία που περιέχει αναφορές, αφορμές, ανασύψεις από την πραγματικότητα, ανοίγοντας προοπτικές προς ένα καθόλου βέβαιο, καθόλου προκαθορισμένο μέλλον. Έκφραση επιθυμιών, φόβων και η βίωση τους ταυτόχρονα. Απόδοση ζωής σε κάτι που δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα συμβεί. Όμως συμβαίνει. Στο όνειρο.

Έκανε πολύ κρύο. Τα μάγουλά μου πονούσαν από τον αέρα. Φορούσα ένα χοντρό καπέλο. Και πολλά κασκόλ. Η πόλη τυλιγόταν γύρω μου σαν σκηνικό. Και τα σύννεφα, γεμάτα χιόνι, κρατούσαν τον ήχο παγιδευμένο εντός των τοιχών της πόλης. Το λιθόστρωτο αντιχούσε κάτω απ' τα πόδια μας. Την είδα να έρχεται. Ήξερα. Φορούσε ένα γούνινο παλτό. Καφέ. Πολυκαιριώμενο. Η ίδια ήταν μεγαλύτερη.

Τα μαλλιά της καστανά. Ταλαιπωρημένη. Το κίτρινο λουλούδι στεκόταν φρέσκο στο πέτο της. Την πλοσίασα και της ζήτησα ένα όνειρο. Με κοίταξε με θιμό. Ανεκοψε μόνο για μια στιγμή το βήμα της. «Όνειρετόμαι τη ζωή μου όπως ήταν πριν απ' τον πόλεμο». Δε στεκόμασταν κοντά, αλλά ο ζεστός αέρας μέσα από το γούνινο παλτό, από το σώμα της, με χτύπησε στο πρόσωπο. Έστριψε και απομακρύνθηκε, βαδίζοντας ταχύτερα απ' ό,τι όταν ερχόταν.

Η γεωμετρία του χώρου μπορεί και μένει αμετάβλητη, καθώς οι υποκειμενικές επιθυμίες όσων κινούνται σ' αυτόν μεταβάλλονται. Ο χώρος, ακόμη και σε πλήρη φυσική ακινησία, μπορεί να περιέχει εύρος αναμενόμενων χρήσεών του. Η στιγμή της υλοποίησης του είναι μια στιγμή εκκίνησης της ζωής του, μια στιγμή απελευθέρωσης πιθανών εκφάνσεών του, και όχι μια στιγμή λήξης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Τότε μπορεί ο χώρος να είναι «απομονωμένος» από τους αμετάκλητους όρους της πραγματικότητας.

Τον ρότσια τ' όνομά του. Δε θυμάμαι πια πώς λεγόταν. Ήταν νέος, στην ηλικία μου. Μαύρες μπούκλες έφεταν στο πρόσωπό του. Είχε μια μικρή λήψη στο βλέμμα του, σαν να ήταν έτοιμος για πειράγματα.

Κατάλογος της Ελληνικής συμμετοχής στην 50ή Biennale τέχνης της Βενετίας, Αθήνα, Μάιος 2003

τα. Μισοχαμογελούσε, εξακολουθώντας να κάθεται στο έδαφος μπροστά στα σκουλαρίκια που μόλις είχε φτιάξει. Κάθισα κι εγώ μπροστά του για να είμαστε πρόσωπο με πρόσωπο. Τον είπα το δικό μου. Το επανέλαβε. Μια δυο φορές, σαν να δοκίμαζε τη γεύση του. «Όνειρεύομαι την οικογένειά μου» είπε. Δύο χρόνια έλειπε από κοντά τους. «Έχεις παιδιά;» «Έχεις γυναίκα;» «Όλη μου την οικογένεια» είπε και άνοιξε διάπλατα τα χέρια του. Μιλούσε ισπανικά, ή μήπως ήταν ιταλικά; Familia. Έμοιαζε σαν να έλεγε τη λέξη «οικογένεια» στον πληθυντικό. Ξάν να ήταν η οικογένειά του μεγαλύτερη επειδή ήταν τόσο μακριά.

Ο σχεδιασμένος χώρος είναι ένα επεξεργασμένο πλαίσιο, ένας «περίγυρος», όχι επιβολής μορφών και ενεργειών σε κάτι ευρύτερο και προγενέστερο, αλλά αναζήτησής τους με μη προκαθορισμένους τρόπους, σε συνθήκες που θέτουν το πρόβλημα παραγωγής του στο κέντρο των προτεινόμενων οντοτήτων.

Το κοντί ήταν γεμάτο μικροπράγματα. Θυμάμαι ένα πορτοκαλί ραδιόφωνο με μορφή γάτας και δίπλα μία βούρτσα. Το κοντί πέρασε δίπλα μου χωρίς να προσέξω τη γυναίκα που το κρατούσε. Κοντί και γυναίκα καθισαν πίσω μου. Είχα ένα επαγγελματικό ραντεβού στις 2.30 και εί-

χα φτάσει νωρίς. Χτύπησε το κινητό μου. Καθώς μιλούσα στο τηλέφωνο, πρόσεξα ασυναίσθητα ότι το κουτί δεν περιφερόταν από τον ένα στον άλλο για να πουλήσει το περιεχόμενό του. Στεκόταν ακόμη σιωπηρό πίσω μου. Το τηλεφώνημά μου τελείωσε. Κοίταξα την ώρα. Είχα ακόμη δέκα λεπτά καιρό. Γύρισα προς τα πίσω γεμάτη περιέργεια. Ήταν πολύ μικρή. Κινέζα, γύρω στα δεκάξι. Τα μαλλιά της κρέμονταν μπροστά από το πρόσωπο και τα χέρια της. Ανάμεσα από τα ανοικτά δάχτυλα τα δάκρυα κυλούσαν αθόρυβα. Είχα ακόμη δέκα λεπτά καιρό. Πήγα από την πλευρά που δεν ήταν το κουτί. Σήκωσα απαλά τα μαλλιά μπροστά από το πρόσωπό της. Έγινε κατακόκκινη, τα χείλη της έτρεμαν. Το σώμα της ριγούσε ολόκληρο κάτω από το μπράτσο μου. Δεν έκανα τίποτε, δεν μπορούσα να πω τίποτε. Έκλαιγε. Δεν ξέραν αν σνειρευόταν τίποτε πια.

Η χρονική συνέχεια στη διαδικασία παραγωγής του χώρου καταρρίπτεται. Μέσα από την έλλειψη βιωματικών αναφορών, περνάμε στο χώρο που δίνει ευκαιρίες αντίληψής του μέσα από την εμπειρία, με τον πιο «πραγματικό» τρόπο, απελευθερωμένο από αναφορές. Μνήμες από το μέλλον.

Με τη συνεργασία, με τη συζήτηση, μια φιλία αναπτύσσεται. Γνωρι-

Προσπάθεια για τη διατήρηση της ακεραιότητας που ενυπάρχει στην παράδοση, στο θέατρο της τελετουργίας, που αργοσβάνει μέσα σ' ένα σύγχρονο τρόπο ζωής που προωθεί το δυτικό μοντέλο του καταναλωτισμού. Η τεχνολογία γίνεται ένα εργαλείο που διχάζει αντί να ενώνει. Και το χάσμα μεγαλώνει. Η επιθυμία πουλιέται, και όλα αυτά που θέλουμε είναι υπό έλεγχο.

στήκαμε. Ψωνίσαμε μαζί. Κοιταχτήκαμε. Μου φαινόταν ψηλός. Λίγο κυρτός, ίσως επειδή είναι τόσο ψηλός. Μαύροι κύκλοι κάτω απ' τα μάτια του. Ίσως δεν τον βλέπει αρκετά ο ήλιος. Ή μπορεί να περνάει πολλές ώρες μπροστά στον υπολογιστή. Ήταν σαν να προερχόμασταν από διαφορετικούς κόσμους ο καθένας μας και ξαφνικά οι δρόμοι μας έσμιζαν. Αλλά οι δυο αυτοί παράλληλοι κόσμοι ήταν ίδιοι. Ο δικός μου της κίνησης, της δυνατότητας, της μνήμης, της νοσταλγίας, του πάθους, της λαχτάρας για ζωή, της αγωνίας για το αύριο. Ο δικός μου βρίσκει το δρόμο προς αυτό που εγώ θεωρώ πραγματικό. Ανθρώπινο, ειλικρινές, χειροπιαστό, οικείο.

«Η όραση αφορά στην πίστη, η αφή στην πραγματικότητα». Η επιφάνεια δεν έχει ακόμη σχηματιστεί. Ένα νοητικό μοντέλο δεν έχει καθορισμένη θέση, πυκνότητα ύλης, κινητική κατάσταση. Είναι ένα εικονοποιημένο σύνολο δυνατοτήτων. Ο χώρος παραπέμπει στην εικονική διδασκαλία της μορφής του. Εξελλισόμενος με στοιχειώδη γεωμετρικό τρόπο, προσπαθεί να διατρήσει εσωτερικά τη δυναμική των τάσεων που τον παράγουν, θέτοντας προοπτικές για τη μεγαλύτερη δυνατή επαφή με την πραγματικότητα. Η σχέση του από μου με το χώρο είναι πριν απ' όλα αιτική.

38/2004

ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΘΕΡΡΗΤΗΚΑ ΑΝΝΟΥΑΛ ΡΕΒΙΕΥ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ARCHITECTURE IN GREECE

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ ΧVI:
ΜΑΡΙΑ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

ΜΕΓΑΛΟ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ, ΚΑΪΡΟ

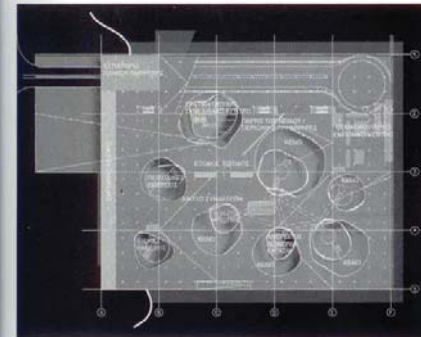
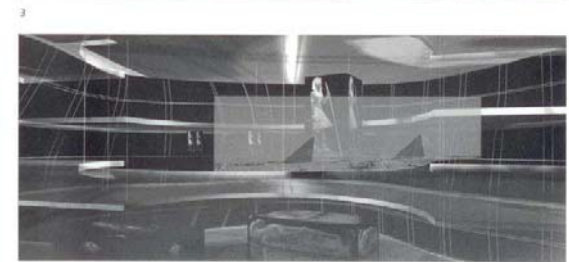
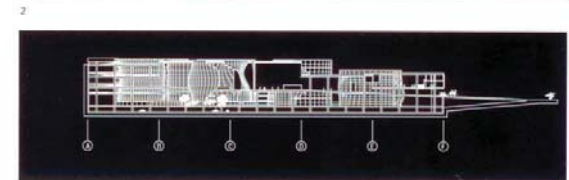
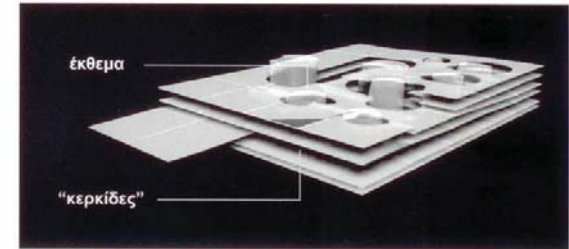
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΙΑΝΝΟΥΤΣΟΥ, ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΝΑΣΤΑΣΗ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΚΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΩΤΣΙΟΣ

Η πρόταση έχει βασιστεί στον επαναπροσδιορισμό της έννοιας του εκθέματος σύμφωνα με τον οποίο ως έκθεμα δεν ορίζεται αποκλειστικά το συγκεκριμένο αντικείμενο που εκτίθεται, αλλά το σύνολο των λειτουργιών, υπηρεσιών, κινήσεων και ενεργειών που το υποστηρίζουν.

Κατανοώντας κανείς την ιστορία του, βοηθιέται να αποκτήσει καλύτερη αντίληψη της δικής του σημερινής πολιτιστικής ταυτότητας και να τοποθετηθεί στο παρόν.

Με βάση τα παραπάνω προτείνεται αναδιάρθρωση των χώρων του προγράμματος σε δύο κατηγορίες: στους «ένεργοποιητές» μνήμης οι οποίοι αναπτύσσονται κατακόρυφα και περιλαμβάνουν μια θεματική ένότητα εκθεμάτων και στις «κερκίδες» που επιδιώκουν να φέρουν τους επισκέπτες μέσα στον χώρο των εκθεμάτων, λειτουργώντας σαν κερκίδες θέασης του θεάματος του Μουσείου.

Σύμβουλοι: Κλέα Μοριανού, αρχιτέκτων, Φ. Καρυδάκης, πολιτικός μηχανικός, Μ. Μαϊστρος, μηχανολόγος-ηλεκτρολόγος μηχανικός, Α. Γιαμίν, συγκοινωνιολόγος μηχανικός.

1. Κατοψη βασικής στάθμης εισόδου.
2. Διαγραμματικό προοπτικό των χώρων των εκθεμάτων («ένεργοποιητές μνήμης») και των «κερκίδων».
3. Τμήση κατά μήκος του βασικού επιπέδου πρόσβασης στο Μουσείο.
4. Προοπτικό αίθουσας Τουταγχαμίν.
5. Έξωτερικό προοπτικό.

θεματα χωρου+τεχνων
design+art in greece

Έτησια επιθεώρηση / Annual review 2001

32

19+X

Σύγχρονη αρχιτεκτονική στον ελληνικό χώρο

Contemporary architecture in Greece

Βιβλιοθήκες
στην εποχή των πληροφοριών

Αρχιτέκτονες Μπ. Γιαννιούτσου, Ε. Λεβαντή,
Σ. Μαυρομάτη, Κ. Μοριανού, Δ. Ρότσιος,
Α. Σταυρίδου, Ν. Φουσκακολάκη,
Α. Ψηλοπούλου και Δ. Παπαλεξόπουλος.
Συμβούλος: Ντ. Πεχλιβανίδου-Λιακατά

Οι βιβλιοθήκες αποτελούν σήμερα έναν από τους πλέον σημαντικούς και κρίσιμους θεσμούς που δέχονται τα αποτελέσματα των εφαρμογών της πληροφορικής. Ο ρόλος τους αλλάζει, ενώ συγχρόνως δεν είναι μικρές, εμβέλεις οι απόψεις που προσέδουν ότι η φυσική τους παρουσία ως κτίρια θα τείνει να μηδενιστεί, αφού η πρόσβαση

στις πληροφορίες θα γίνεται με ηλεκτρονική μορφή και μέσω του Διαδικτύου. Ο διεθνής διαγωνισμός που οργάνωσε η ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture), με θέμα «Η βιβλιοθήκη στην εποχή των πληροφοριών», είχε ως στόχο μια εύρεia παραγωγή απόψεων για τη μελλοντική μορφή που θα έχουν οι βιβλιοθήκες. Η πρόταση υποβλήθηκε στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μαθήματος του Τμήματος 'Αρχιτεκτόνων «Αρχιτεκτονική και τεχνολογία. Από τον συνολικό σχεδιασμό στην καθολική διαχείριση» (υπεύθυνος μαθήματος Δ. Παπαλεξόπουλος). Η ελληνική συμμετοχή άρνήθηκε να

ακολουθήσει τον δρόμο των σεναρίων μελλοντολογίας, που προσπαθούν να συλλάβουν τις τεχνολογικές εξελίξεις σε ένα μελλοντικό, σχεδόν τελειωμένο, στάδιο και κατόπιν να προτείνουν τον κτιριολογικό τύπο που τους αντιστοιχεί. Θεωρήθηκε ότι η πρόταση πρέπει να αφορά τόσο τις υπάρχουσες βιβλιοθήκες, όσο και τις βιβλιοθήκες που πρόκειται να γίνουν. Τόσο τις συγκεκριμένες σε ένα κτίριο βιβλιοθήκες, όσο και τις απόλυτα διασπασμένες σε ένα δίκτυο κόμβων μέσα στον αστικό ιστό ή τον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο. Ακόμα θεωρήθηκε ότι οι βιβλιοθήκες του μέλλοντος θα περιλαμβάνουν όλα τα φάσμα ολικών υποβάθρων διάθεσης των πληροφοριών, από τα βιβλία με τη φυσική μορφή που όλοι ξέρουμε ως το ηλεκτρονικό έντυπο στην οποιαδήποτε τεχνητή μορφή θα αναπτυχθεί.

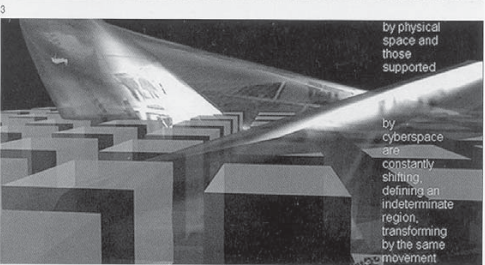
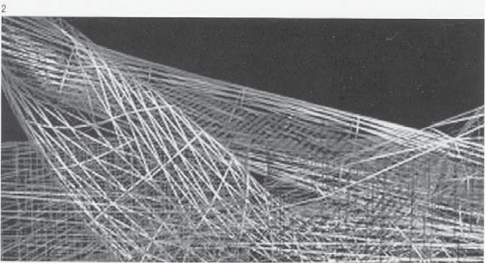
design to general management" taught by Professor D. Papalexopoulos in Department of Architecture of the Athens Polytechnic. Consultant: D. Pechlivanidou-Liakata, architect. Third prize in international architectural competition.

Libraries
in the computer era

Architects B. Yannoutsou, E. Levanti,
S. Mavrommati, K. Morianou, D. Rotsios,
A. Stavridou, N. Fouskokolaki, A. Psilopoulos
and D. Papalexopoulos

The international competition "The library in the computer era" organised by ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture) aimed at focusing on different views about the future form of libraries. The proposal was developed within the context of the post-graduate course "Architecture and technology. From total

- 1. Το μοντέλο της βιβλιοθήκης. Ραικοί χώροι και χώροι εργασίας.
- 2. Το πλέγμα που όριζει τον ραϊκό χώρο.
- 3. Το μοντέλο της βιβλιοθήκης. Τα δυσδιάκριτα όρια μεταξύ των ενότητων.

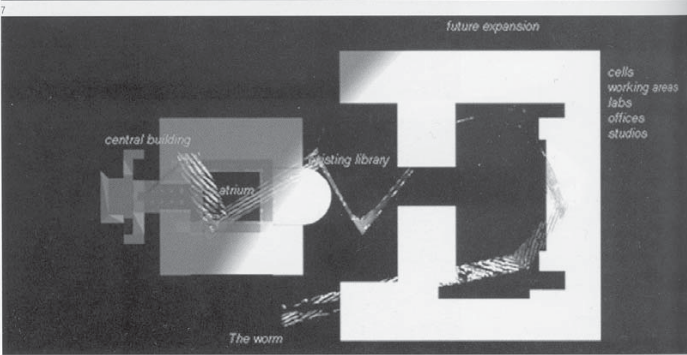
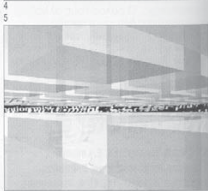
- 1. Library model. Corridors and working spaces.
- 2. The grid defining the flowing space.
- 3. Library model. The indistinct boundaries between units.

«Θέματα χώρου + τεχνών» Αθήνα, Ετήσια συνθεώρηση 2001

Ο σχεδιασμός της βιβλιοθήκης, στην πρόταση της ελληνικής ομάδας, ήταν ένας παράλληλος σχεδιασμός σε δύο σκέλη, χωρίς τα ένα να προηγείται του άλλου ή το ένα να υπερτερεί νοηματικά του άλλου. Από τη μία μεριά υπάρχει η κατασκευή ενός «μοντέλου» βιβλιοθήκης, που κινείται στον χώρο της εικονικής ή καλύτερα της «έν δυνάμει» πραγματικότητας και όπου τοποθετούνται όλα τα προβλήματα και οι λύσεις, καθώς και δυνατότητες υλοποίησης. Από την άλλη υπάρχει η αναφορά σε έναν συγκεκριμένο τόπο που στην προκειμένη περίπτωση ήταν η βιβλιοθήκη του Τμήματος 'Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, όπως αναπτύσσεται σήμερα. Πρόκειται για την «πραγμάτωση» της έν δυνάμει πραγματικότητας που αναφέραμε προηγουμένως. Ο σχεδιασμός είναι δυνατόν να κινηθεί και στους δύο αυτούς χώρους. Ακόμα, δεν είναι δυνατόν να συλλαβεί κανείς την έν δυνάμει πραγματικότητα χωρίς τις κατά τόπους πραγματώσεις της, ούτε όμως να υλοποιήσει συγκεκριμένα έργα χωρίς αναφορά σε αυτή. Αυτή είναι που επιτρέπει τη σύλληψη των άλλων, όριζει ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο είναι δυνατόν να φανταστούμε νέες λύσεις που άπτανουν σε προβλήματα τα οποία δεν έχουμε συναντήσει μέχρι σήμερα,

και επιτρέπει να φανταστούμε και να περιγράψουμε έντελως νέα προβλήματα. Ο αρχιτέκτων λοιπόν δεν σχεδιάζει απλά και μονοσήμαντα τη βιβλιοθήκη του μέλλοντος, προσφέρει ταυτόχρονα ένα εργαλείο για τον συνεχή σχεδιασμό της. Δεν άρνεται βέβαια τον κεντρικό ρόλο του στην εφαρμογή αυτού του εργαλείου. Αυτό που σχεδιάζει καταρχήν είναι τη βιβλιοθήκη ως μία *αφηρημένη μηχανή*. Γ' θράβειο διεθνούς αρχιτεκτονικού

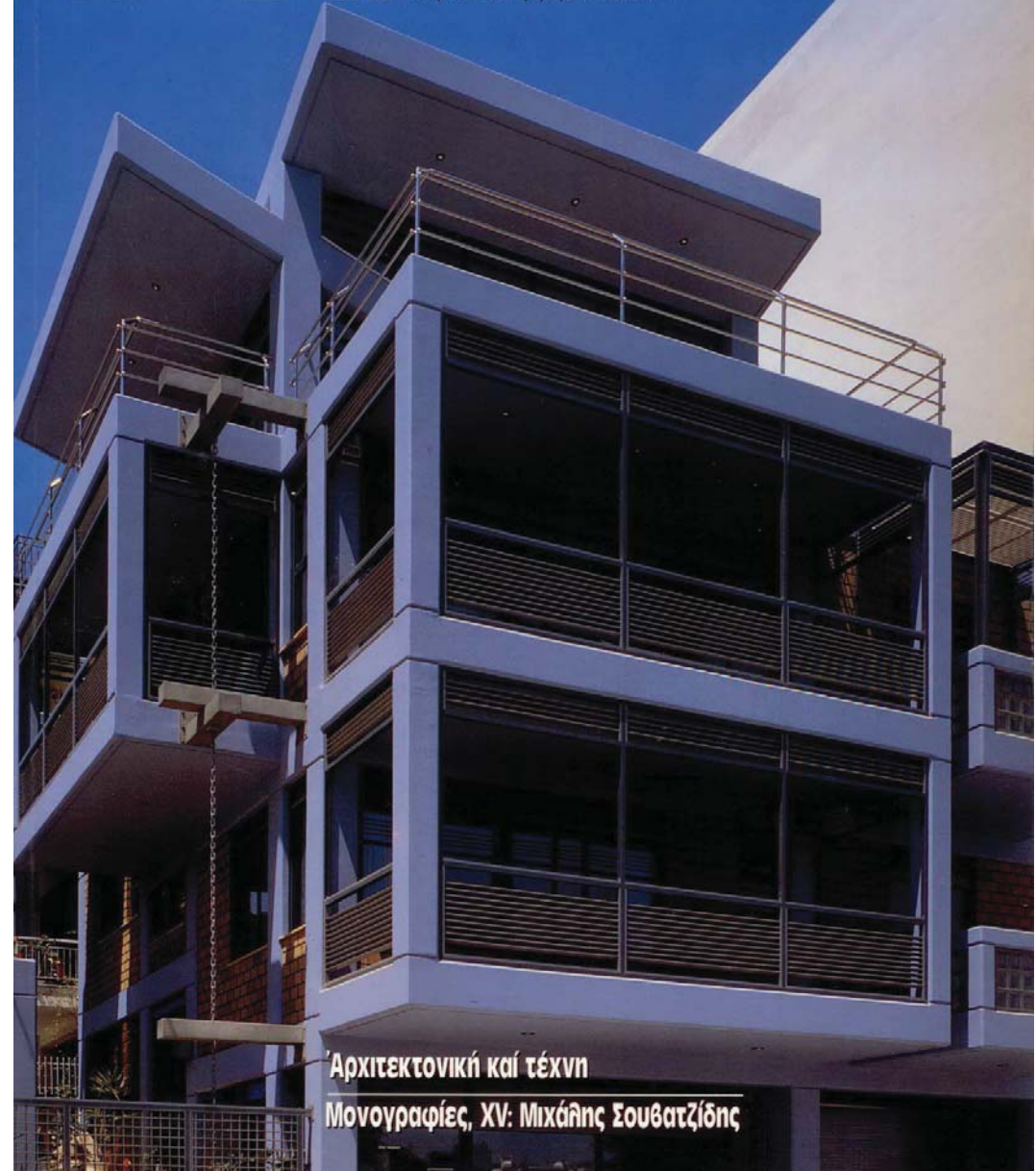
- 4.5. Μερική άποψη του μοντέλου.
- 6. Η εφαρμογή στον χώρο του Τμήματος 'Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ. Γενική κάτοψη.
- 7. Η εφαρμογή στον χώρο του Τμήματος 'Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ. Γενική κάτοψη.
- 4.5. Partial view of the model.
- 6. Application in the Department of Architecture of the Athens Polytechnic. Section.
- 7. Application in the Department of Architecture of the Athens Polytechnic. General plan.

34

θέματα χώρου + τεχνών
design + art in greece
2003

Έτησια επιθεώρηση / Annual review

Άρχιτεκτονική και τέχνη

Μονογραφίες, XV: Μιχάλης Σουβατζίδης

Ἀρχιτεκτονική καὶ τέχνη. Νέες συγγένειες

Χαρίκλεια Χάρη

Γνωρίζουμε ότι στην τέχνη του υπαρκτού ή αρχιτεκτονική, το φρέσκο, ή γλυπτική και το ανάγλυφο, ή μουσική και το θέατρο ενώθηκαν σε ένα «μικτό» είδος. Στο υπαρκτό - περισσότερο από ό,τι στην αναγεννησιακή προοπτική - ο κόσμος διεκδικεί μία νέα τάξη μέσα από την ιδέα του «ολικού έργου τέχνης» (Gesamtkunstwerk). Ο διαχωρισμός της αρχιτεκτονικής, της ζωγραφικής και της γλυπτικής, που οριοθετείται στα τέλη του 19ου αιώνα, θα οδηγήσει σε έναν τραυματικό διαχωρισμό και στην αυτονομία κάθε ξεχωριστού κλάδου. Θα χρειαστεί να φθάσουμε στον 20ό αιώνα για να πληρώσει οργανικά η αρχιτεκτονική με την τέχνη, διαμορφώνοντας την επιθυμία μιας νέας κοινής αισθητικής στρατηγικής. Τό παραδείγματα πρωτοποριακών οφαιρετικών κινήσεων, όπως το De Stijl, το διαδέχτηκαν τα νυνιστά χειρίσματα της pop art και του μινιμαλισμού. Ωστόσο στις μέρες μας η συνεργασία αρχιτεκτόνων και καλλιτεχνών, διατηρώντας κάποια κοινά στοιχεία με το παρελθόν, προσλαμβάνει ταυτόχρονα και νέες διαστάσεις. Πρόκειται για μία αίσθηση διάχυτη παντού: στις εκθέσεις, τις εκδόσεις, τις δημοσιεύσεις, την εκπαίδευση.

Εκείνο που πρώτα από όλα χρειάζεται να επισημάνουμε είναι ότι σήμερα υπάρχει μια μενολύτερη συμφύλαση με την πραγματικότητα, μία αποδοχή του σύγχρονου «άνarchy» και «άξενου» στοιχείου των πόλεων, μαζί με ένα άνοιγμα στα νέα φαινόμενα. Οι περισσότεροι καλλιτέχνες αντλούν από το αστικό τοπίο, προσθέτοντας το έργο τους στο πλαίσιο της τέχνης του δημόσιου χώρου - με την έννοια ότι ο δημόσιος χώρος έχει ήδη κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στα οποία τοποθετούν το έργο τους. Όλο και περισσότεροι αντλούν εικόνες και θεματολογία από τη δυναμική της σύγχρονης μητροπόλεως και του τοπίου. Από την άλλη πλευρά, πολλοί αρχιτέκτονες θεωρούν την

αρχιτεκτονική ως πεδίο έρευνας και καλλιτεχνικού πειραματισμού (1), εστιάζοντας την προσοχή τους στις νέες έννοιες της αισθητικής και στις προμελίες ανόμιων στοιχείων.

Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα της ελληνικής καλλιτεχνικής ομάδας Atelier van Lieshout που «κατασκευάζει» μία πραγματική μικρή πόλη. Πρόκειται για μία αυτόνομη ζώνη δραστηριοτήτων και επιθυμιών που παραπέμπουν στον σουρεαλισμό, την ψυχναλωση και τις «ουτοπικές» πόλεις του 1960. Στην πραγματικότητα είναι ένα είδος «ετεροτοπίας» (2), δηλαδή ένας διαφορετικός αυτόνομος τόπος που μπορεί να πραγματοποιηθεί. Τα έργα τους είναι λειτουργικά και απλά, και συγκροτούν μία πρόταση για τη ζωή και την κοινωνία. Κατασκευάζουν λυόμενες κατοικίες και δημιουργούν υποδομές υποστηρίζοντας τη δυνατότητα ενεργειακής αυτονομίας της πόλης και διακηρύσσοντας με τον τρόπο αυτό ότι δεν πρέπει να υπάρχουν στεγανά όρια μεταξύ της δημόσιας τέχνης και της ζωής. Τα όρια αρχιτεκτονικής και τέχνης διαχύνται.

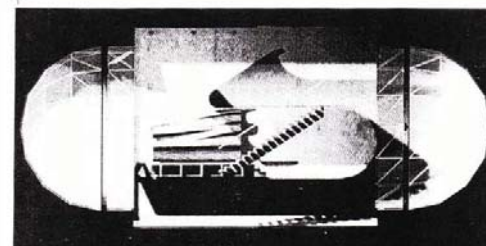
Σε μία παρόμοια ετεροτοπική και ψυχναλωτική κατεύθυνση κινείται το «Social Gym» του Νίκου Χαράλαμβιδη (σε συνεργασία με τον αρχιτέκτονα Δημήτρη Ρότσιο). Τό «Κοινωνικό γυμναστήριο» άνογεται σε έναν ελεύθερο χώρο για την εκγύμναση του νου και του σώματος κατά το αρχαιοελληνικό πρότυπο. Ταυτόχρονα είναι και ένας «πολιτικός»

χώρος, ένα πεδίο όπου οι άνθρωποι καλλιτέχνες διασπούν και διαμορφώνουν τον χώρο τους. Ο Νίκος Χαράλαμβιδης στο «Social Gym» «Το εργοστάσιο της Τέχνης» όπου η αρχιτεκτονική του ενοχλεί τον χώρο και η «αίσθηση» της καλλιτεχνικής αντιμετώπιζονται ως ένας ορισμός του χώρου νένησης και δημιουργίας. Ταυτόχρονα, η μορφή του είναι ένα πολυεμικό αντικείμενο που μπορεί να «χαλασθεί» τό περιβάλλον.

Η συνεργασία του αρχιτέκτονα Νίκου Χαράλαμβιδη με τον Ζαχαρία Ξανθοράκη άντλη από την εκκοσμίκευση των κόμικς και την αντίληψη του «πλάσι» μηχανισμού (building-device). Στην πραγματικότητα έχουμε να κάνουμε με μία «υπερκεχασμένη» εικόνα του κόσμου. Τό κτίριο λειτουργεί ως οδός αναγνώρισης την προτερα όπτα της αισθητικής και λειτουργώντας συνιστά σάν ένα άγνωστο ιδανό ή σάν «νέο» «έξορτημα» (Gordon Matta-Clark). Στην πραγματικότητα εκτελεί μία νοσητική «λειτουργία» την κατάρτιση. Ταυτόχρονα, τοποθετείται ψηλά σε ένα λόφο για να είναι ορατό από παντού «απόμονωμένο, παραπέμποντας στις «φρυκτωρίες», τό κτίρια-πυρούς που

1. Νίκος Χαράλαμβιδης, συνεργασία Δημήτρη Ρότσιο «Social Gym», 2000.

2. Νίκος Χαράλαμβιδης, in collaboration with Dimitris Rotasios, «Social gym», 2000.

Architecture and art. New affiliations

H. Hari

Since the end of the 20th century art and architecture have come together once again (exemplifying the concept of Gesamtkunstwerk) in a desire for new aesthetic strategies. Contemporary artists work on the iconography of the urban landscape and architects explore the

borderline between art, architecture and design. Works of art make statements about life and society. Rather than the urban utopias of the sixties, artists and architects create conditions of "heterotopias", literally "different spaces", that finally eliminate the boundaries between art and life (Atelier van Lieshout, Charalambidis, Antonas and Xagoraris).

Forms of relationships, ways of acting, and modes of communication are also categories to which the new kind of artistic production of the nineties can belong (M. Papadimitriou "TAMA Temporary Museum for All", groups that perform actions in the

city like Urban void or Stalker). Virtual space expresses the potential substance of the world and undermines all given bonds our sense of time, distance, knowledge, leisure, along with the prevailing ideas about work and urban situations. These "not lie" spaces already exist in the imagery of virtual space, and research by architects and artists, as well as musicians is gaining ground in this field (M. Manetas, A. Angelidakis, Makis Faros, D. Rotasios, Cotti K.).

μετάξυ των σημείων.

Ενας άλλος σημαντικός άξονας συνάντησης της αρχιτεκτονικής με την τέχνη είναι η «επικράτεια των ανθρώπινων σχέσεων στη διαμόρφωση του έργου» (3) όπως τη διατύπωσε ο Νικόλαος Σουρμού. Η διαμόρφωση σχέσεων, ο τρόπος της δράσης του καλλιτέχνη και οι τρόποι επικοινωνίας αναδεικνύονται σε εξέχουσες κατηγορίες που πρωτοεμφανίζονται στα μέσα της δεκαετίας του 1990. Ο ίδιος ο καλλιτέχνης δημιουργεί έργα τέχνης με τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση με άλλους δημιουργούς.

Χαρακτηριστικό, με αυτή την έννοια, είναι το «TAMA» (Temporary Autonomous Museum for All Social Facilities for Innermost Populations) της Μαρίας Παπαδημητρίου, τό οποίο παρουσιάστηκε στην 25η Biennale του Σάο Πάολο. Το «TAMA» είναι ένα καλλιτεχνικό «έργο εν προόδω», που βασίζεται στη συνεργασία και την κοινή δράση με δημιουργούς διαφορετικών κλάδων, με σκοπό την παραγωγή καθημερινών πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εξυπηρετήσεων για τους μετακινούμενους κατοίκους της Αύλιζας στο Μενίδι Αττικής. Η περιοχή αυτή αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα διασποράς ενός τρόπου κατοίκησης που δεν διαδέχεται σταθερά και αμετακίνητο κέντρο. Η διαρκής μεταβλητότητα αποτελεί κύριο περιβαλλοντικό χαρακτηριστικό. Στην περιοχή αυτή ζει ένα είδος νομαδικού πληθυσμού ο οποίος έχει έναν δικό του τρόπο οργάνωσης (μία αυτόνομη «μικροκοινωνία μέσα στην κοινωνία») και έναν πολύ συγκεκριμένο χειρισμό της καθημερινότητας, που η καλλιτέχνις πιστεύει ότι αντιστοιχεί σε έργα βρισμένων σύγχρονων καλλιτεχνών. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας η

αρχιτεκτονική μελέτη επικεντρώθηκε στη δημιουργία ενός λυόμενου συστήματος υποδομών που θα ανασταθμίζουν την «ποιότητα ζωής» των μετακινούμενων κατοίκων της Αύλιζας και θα χρησιμοποιούνται για κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, καθώς και δραστηριότητες άναυξης. Το σύστημα αυτό μπορεί επίσης να μετεγκατασταθεί και να χρησιμοποιηθεί από άλλες κατηγορίες μετακινούμενων πληθυσμών και σε καταστάσεις «έκτακτης ανάγκης». Η μελέτη στοχεύει επίσης στην τριπλή σύνδεση τέχνης, αρχιτεκτονικής και τοπίου (που αντιστοιχεί στη σχέση καλλιτέχνη-αρχιτέκτονα-νομάδα), καθώς και όλων των παράνομων έγκεισμένων προσωρινής κατοίκησης, μέσα σε ένα δίκτυο επικοινωνίας και ανταλλαγής εμπειριών. Η προτεραιότητα δίνεται στη δημιουργία γεγονότων που περισσότερο από οτιδήποτε άλλο καλλιεργούν σχέσεις.

Με ένα παρόμοιο σκεπτικό ενεργοποιούνται μία σειρά ομάδες αρχιτεκτόνων και καλλιτεχνών που στοχεύουν στην υλοποίηση αρχιτεκτονικών δράσεων στον άστικό δημόσιο χώρο («Stalker», «Άστικό Κενό» κ.ά.). Οι ομάδες αυτές διεκδικούν την πολιτική ευρύτητα της καλλιτεχνικής πράξης και η αρχιτεκτονική αναμετράται με το ιδιαίτερα χαρακτηριστικό της αποδεσμεύμενης από την καταναλωτική διάκριση και την ασφάλεια του αισθητικού προϊόντος.

Η έννοια του δημόσιου χώρου υφίσταται κρίσιμους μετασχηματισμούς στη νέα ηλεκτρονική εποχή. Ο Γάλλος στοχαστής Paul Virilio, στην υπερεκτεθειμένη πόλη (4), περιγράφει τη μετάθεση του γεωγραφικού χώρου στον χώρο της όθνης, τη μετοτροπή της

απόστασης και του βάθους σε καθαρή επιφάνεια, την άνογνση του χώρου σε χρόνο. Ο εικονικός χώρος είναι «έκτακτη ανάγκη» που εδώ νομιμοποιεί τις επιθυμίες.

Ο 21ος αιώνας αναζητά ένα νέο κώδικα φιλοσοφίας, έναν νέο κώδικα του κυβερνοχώρου, «αποδεκνόμενος» καθιστάδιακα αναδιοργανώνεται η εμπειρία του χώρου και του χρόνου. Αυτή η σχέση φαίνεται δυνατότητα, προστάζει μύθος σήμερα αρχίζει να γίνεται δεδομένο με το όποιο καλούμετα να αναμετρηθούμε. Δεν πρέπει να αντιμετωπίσουμε τον άυλο εικονικό χώρο σε αντίθεση με τον φυσικό προαύριο χώρο, αλλά ως μία προτεραιότητα του νοητικού πεδίου, της «νοοσφαίρας» όπως την αποκαλεί ο Pierre Lévy. Ο εικονικός χώρος εκφράζει τη δυνατότητα ουσία του κόσμου και υπονομεύει τους παλαιούς δεσμούς, την αίσθηση για τον χρόνο, τις αποστάσεις, την ψυχωνμία μαζί με τις ιδέες που είχαμε για την εργασία και τις πράξεις. «Η μη τόποι» υπάσχουν ήδη στο δικό τους φανταστικό το εικονικό χώρο, ο οποίος δεν οδηγεί υπαρκτικά στην αποσάθρωση του πολιτισμού, κατ'ελάχιστον υπονόμευση. Για τον Lévy (5) επικινδυνός δεν είναι ο νομαδικός πολιτισμός των ψηφιακών δικτύων, αλλά η αντίστασή μας σε αυτά. Χαρακτηριστικό είναι το «Chaise War» του Μπέντ Μανέτα και του αρχιτέκτονα Ανδρέα Άγγελιδάκη (στο οποίο συμμετείχε επίσης ο αρχιτέκτονας Πάνος Δρανούλης, Ulrika Karlson και πολλοί άλλοι). Πρόκειται για μία εικονική προσομοιωμένη κοινότητα για τη σύγχρονη τέχνη, γιά

μία «αύλη» εκδοχή της απτής καθημερινότητας ή οποία αναπαράγει τους ίδιους μηχανισμούς που αφορούν

την παραγωγή του καλλιτεχνικού θεάματος. Τα κτίρια της κοινότητας (αίθουσες τέχνης, μουσεία, άτελιε καλλιτεχνών) υφίστανται τον χαρακτήρα ενός καταλόγου προϊόντων, έτσι ώστε να μπορούν να περιγραφούν επηγραμμικά (6).

Σε παρόμοια κατεύθυνση κινείται και η συνεργασία του Άνδρέα Άγγελιδάκη με τον Armin Linke. Ο αρχιτέκτονας σχεδιάζει έναν εικονικό χώρο για το φωτογραφικό αρχείο του Armin Linke. «Σε αυτή την ιστορική στιγμή», υποστηρίζει ο Άγγελιδάκης, «είναι ενδιαφέρον να δοούμε το εικονικό τοπίο σαν πραγματικό. Ένα τεχνητό εικονικό τοπίο είναι πιο κοντά στην αναπαράσταση μίας ιδέας και ίσως αυτό το τοπίο είναι πιο κοντά σε αρχαίες ή σύγχρονες ιδέες για σπηλιές που δεν έχουμε δει, όπως αυτή του Πλάτωνα ή ακόμα και του Bin Laden».

Ωστόσο περισσότερο στα «άκρα» τη σχέση της αρχιτεκτονικής με άλλες τέχνες θέ μπορούσαμε να μιλήσουμε γιά τις σχέσεις της αρχιτεκτονικής με τη σύγχρονη θεωρία, την τεχνολογία και άλλες τέχνες (χορός, μουσική). (7). Η

περιβαλλοντική μουσική (ambient music) και η τεχνολογία ανάγονται σε πλαίσιο ανάπτυξης μίας διαδραστικής σχέσης της αρχιτεκτονικής με το ανθρώπινο σώμα και την κίνηση. Ενδεικτικό σε αυτή την κατεύθυνση είναι το έργο «Sudden Space» της χορευτικής ομάδας «Χορευτές» σε σύλληψη και σκηνοθεσία του Μάκη Φάρου. Η αρχιτεκτονική και οι χαρακτηριστικές δημιουργούν συμπεριφορές και αλληλεπιδρούν. Στο interactive CD Rom «2nd Hand Process II» επίσης, ο Μάκης Φάρος χρησιμοποιεί την τεχνολογία με ποιητικό τρόπο, ασκώντας κριτική στον επαναπροσδιορισμό του τοπίου και της πόλης, που επιχειρείται σήμερα. Η άστική πραγματικότητα και το φανταστικό αναφέρονται σε μία ιδέα της πολυεδομίας όπου οι αυτοκινητόδρομοι μεγάλης ταχύτητας απομονώνουν τις εκατέρωθεν περιοχές, διαμορφώνοντας προσωπικές ούτοπιες ή γκέτο.

Σημειώσεις

1. Ο αρχιτέκτονας Χρήστος Παπαύλας επιχείρησε έναν συστηματικό άξονα της αρχιτεκτονικής με τη σύγχρονη τέχνη.

επιτάσσοντας την προσοχή του στις διαδικασίες σύλληψης της αρχιτεκτονικής ιδέας στις γλωσσικές σχέσεις και την επίλογό των ύλικών. Βλ. Υπερόπτος, Δύο αρχιτεκτονικές μελέτες, Αθήνα, 1999.

2. M. Foucault, «Other spaces» στο The Visual Culture Reader, N. Mirzoeff (επιμ.), Λονδίνο και Νέα Υόρκη, 1999.

3. N. Bourriaud, Esthétique relationnelle, Παρίσι, 2001.

4. P. Virilio, «The Overexposed City», στο Zone op. 1-2, 1986.

5. P. Lévy, Δυναμική πραγματικότητα: Η φιλοσοφία του πολιτισμού και του κυβερνοχώρου, Αθήνα, 2000.

6. Βλ. Θέματα Χώρου+Τεχνών 32/2001, σ. 17-18.

7. Ενδεικτικό αναφέρω το αρχιτεκτονικό και ηχητικό περιβάλλον «Παύση», συνεργασία του Δ. Ρότσου με τον μουσικό της ambient Cati K., στην Αίθουσα Τέχνης Cheap Art (επιμέλεια Μαρίας Φακίδη). Το περιβάλλον αυτό επιχείρησε να εξαλείψει εικονικά το κελυφός του εκτετασμού χώρου, δημιουργώντας μια «διαδραστική» σχέση με την πόλη. Κεντρικός στόχος πταν η μεταφορά των «ακτιλημένων του κυβερνοχώρου στην απτή πραγματικότητα».

2. Αριστίδης Αντωνάς και Ζόφος Ξαγοράς, «Κέντρο προβολών», 1998.

3. «TAMA», Συμμετοχή της βραζιλιάνικης καλλιτέχνιδας Fabiana de Barros, «Peripteron de Cultar», Αύλιζα-Μενίδι, 2002.

4. «TAMA», Συμμετοχή των αρχιτεκτόνων Ντόρας Παπαδημητρίου και Χαρίκλειος Χόρη, κτίριο μεκτών χρόνων, 2001.

5. Ομάδα Άστικό κενό, «Αποκαταρτισμός στην έλευσέρη πόλη», αρχαιολογικός χώρος της Άκροπολης Πλάτωνος, 2002.

6. Άνδρέας Άγγελιδάκης, εικονικό τοπίο γιά το αυτογραφικό αρχείο του Armin Linke, 2002.

7. Μάκης Φάρος, Ομάδα Χορευτές, «2nd Hand Process II», 2001.

8. Σχηματισμός Ροταίας και Cati K., «Παύση», Αίθουσα Τέχνης Cheap Art, 2001.

2. Aistides Antonas, Zafos Xagoraris, "Projection centre", 1998.

3. "TAMA", participating artist Fabiana de Barros, "Peripteron de cultar", Avliza-Menidi, 2002.

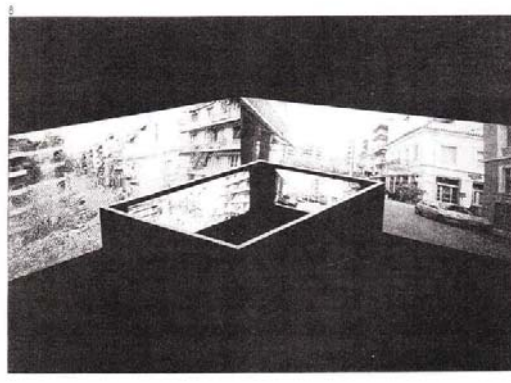
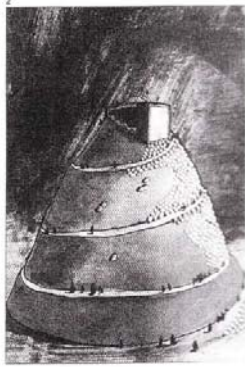
4. "TAMA", participating architects Henkile Harl, Dora Papadimitriou, "Compact building", 2001.

5. Urban void, "Fairwell to the free city", Plato's Academy archaeological site, 2002.

6. Andreas Angelidakis, virtual landscape for the photographic archive of Armin Linke, 2002.

7. Makis Faros and the Choreffes dance group, "2nd Hand Process II", 2001.

8. Dimitria Rotais, Cati K., "Pause", Cheap Art, 2001.

Defining Digital Architecture

<http://lab.laa.nctu.edu.tw/archi/farcastemprize/digitalenglish>

為數位建築下定義

Edited by Yu-Tung Liu 劉育東 編輯

Published/Dialogue

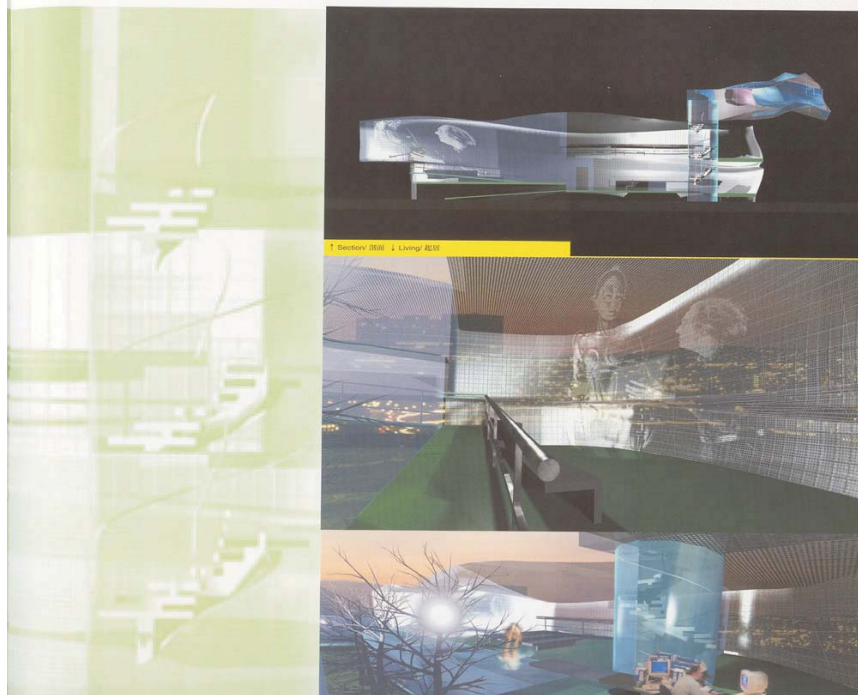
出版 / 建築雜誌

ISBN 957-98090-4-6

Εκδοση "Defining Digital Architecture", επιμελητής Yu-Tung Liu,
Published/Dialogue 2000

THE GRAND MUSEUM OF EGYPT
INTERNATIONAL ARCHITECTURE COMPETITION

Copyrighted material

Data and materials compiled by the Scientific Committee:
Dr. Yasser Mansour, Coordinator
Dr. Zenab Shalk, Dr. Amr Attia, Dr. Walid Abdel Monem

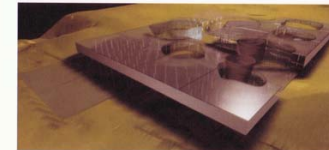
Layout & Design : Yassin Mekki.
Graphic Designer : Amany Abed El Razeq.
Color Separation : Photo Screen - Cairo.
Printing & Binding : I.P.H., Cairo, Egypt.

Technical Committee and Competition Secretariat:
The Grand Museum of Egypt
El Remayah Square - Pyramids - Giza
Phone : 00202 - 3865911
00202 - 3865917
Fax : 00202 - 3865971
e-mail : gem1@ibac.net.eg
website : www.gem.gov.eg

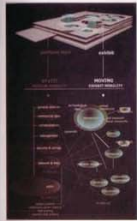
The International Architecture Competition was launched under the Patronage of:
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNESCO - Paris, and under the aegis of the International Union of Architects (UIA) - Paris.

Copyright © 2003 by
The Egyptian Ministry of Culture
2, Shagaret El-Dorr St., Zamalek, Cairo, Egypt
All right reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.
Deposit No. (the D.M.A.S. No.): 2003/9977
ISBN: 977-305-471-3
Printed in Egypt, June 2003

Copyrighted material

Country : Greece, Netherlands.
Reg. code : 1945
Team members : Giannoutsou Vassiliki, Os Arc.Com, Bakoulis George, Rotsios
Dimitris, Karanastasi Eleni, Morianou Klea, Karidakis, Mavrakis &
Collaborators, Karidakis Faidon, Melettiki Se.M-h E.P.E, Maistros
Minos, Yiamin Albert & Collaborators, Yiamin Albert

GEM, THE UNPRECEDENTED EXHIBIT: The GEM takes up a dual role in a world that leads to tomorrow's unifying globalization. By understanding the past, people could better understand the present. This idea could be explained through, and be paralleled to, a sports-field, in which a collective game is played and could have unlimited outcomes. It is all about each man's struggle to understand and become part of history and civilization. Each visit is an imaginary return journey to the past, leading to an unpredictable personal interpretation of the world.

MEMORY STIMS = THE EXHIBITS: Visitors may choose to become involved with the story told, participate in the Exhibit and contribute to the reconstruction of a world. Prompted to establish their individual path, they may follow their personal queries and concerns, taking advantage of the DynaNet (a flexible, self-supporting system of bridges, interconnecting eight Memory Stims, during a "time freeze" of each chronological period). Each Memory Stimulant is a programmatic entity that bears a thematic display route, as one exhibit; the sum of all the possible, interconnected and interlinked efforts; a set of artifacts, functions, services, presences, movements, actions; a mechanism influenced by visitors, artifacts elsewhere, pieces unbound or others that once existed. Eight translucent shells (a light architectural mesh system of steel and glass) carry the denser and heaviest part of the building program. Those hybrid mechanisms consist of three material conditions: physical space (carrying the actual artifacts, visitors and services), the "skin" (a dynamic link to information and artifacts kept elsewhere) and the "void" (reserved for the absent and the unbound).

PLATFORM TIERS = THE CITY'S EYE TO THE MUSEUM: Visitors may choose to watch from a distance (the distance of the Platform Tiers), that of the Dunal Park or the city. The city watches. The museum invites it to participate. The city finally becomes the spectator. Two interweaving planes (open-air and controlled-access plane) twist and bend, bringing visitors into the exhibit, also acting as "seats" for the "museum spectacle". DynaSims are located on the tiers, acting as "human barometers", adjusting to people's changing expectations. Four theme parks coexist here: the Equipped Park, which relates to the city of Cairo and the local inhabitants who watch from a distance the spectacle of their own history. The Theme Park provides the means for a walk in time. DynaSims act here as thematic time machines, offering a "dive" into the past. The Nile Park crosses the museum on all levels as a thin linear rupture of water. During the low humidity season it brings a fresh breeze to both indoor and outdoor Tiers. The Dunal Park, in which the landscape is left untouched, penetrates the GEM, accentuating the Grandeur of the Egyptian nature.

OTHER PROVISIONS: An Information Matrix at the North-East façade where 9,000 pixels (invisible granite shades) regulate the sunlight, also broadcasting information to those traveling between Cairo and Alexandria. A secure anti-seismic conduct is ensured by the combination of three autonomous static mechanisms. The expandability option, where the GEM encourages evolution and expansion; upwards, to house more chronological periods; inwards, to present future acquisitions; and outwards, to house new Thematic Display Routes.

Έκδοση για τις τέχνες και τον πολιτισμό

highlights

SOGNI E CONFLITTI

DREAMS AND CONFLICTS

LA DITTATURA DELLO SPETTATORE

THE DICTATORSHIP OF THE VIEWER

Ιστορική πόλη της Βενετίας ετοιμάζεται να παρουσιάσει το πρόσωπο της σύγχρονης τέχνης διοργανώνοντας την 50η Biennale. Η περιοχή της Arsenale, των Giardini della Biennale, και του Museo Correr, αλλά και χώροι μέσα στην πόλη, θα φιλοξενήσουν δημιουργίες εκπροσώπων 61 χωρών. Ανάμεσά τους οι Franz

Ackerman, Darren Almond, Shigeru Ban, Matthew Barney, Maurizio Cattelan, Yung Ho Chang και Hakan Gursoytrak. Ο διευθυντής της φετινής διοργάνωσης, ο διακεκριμένος τεχνοκρίτης και επιμελητής Francesco Bonami, ηγείται του φιλόδοξου σχεδίου μιας biennale, η οποία θα αποτελείται από έργα και εγκαταστάσεις που θα διατηρούν την αυτονομία τους, «σαν νησιά στο αναρριζωμένο», όπως χαρακτηριστικά παρομοιάζουν τη σύλληψη οι ίδιοι οι διοργανωτές.

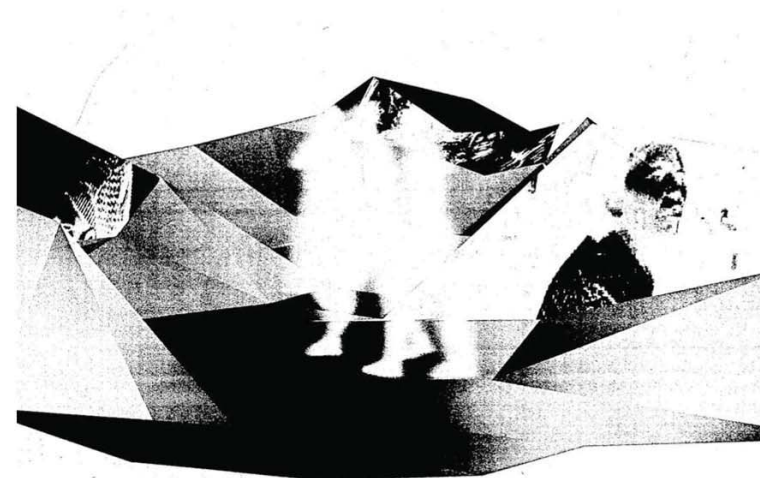
Ο ίδιος τόπος σε πρόσφατη συνέντευξη του: «Η Biennale διαθέτει συγκεκριμένη ταυτότητα: ο διεθνισμός συνυπάρχει με την αντίθεση που προβάλλεται μέσα από την εθνική επιλογή, και από εκεί προκύπτει η σύνθεση μέσω του έργου ενός διεθνούς πλέθους καλλιτεχνών. Ο καλλιτέχνης εργάζεται την εθνική του οντότητα, διατηρώντας μια ανοικτή, παγκόσμια οπτική. Είναι λοιπόν στη φύση της Biennale το να παρουσιάζει τη σύγχρονη, πράγμα το οποίο αντανακλάται στον τίτλο "Όνειρα και συγκρούσεις". Ο υπότιτλος "Η Δικτατορία του Θεατή" γεννήθηκε με αφορμή την αλλαγή που έχει συντελεστεί τα τελευταία δέκα χρόνια.

Το γεγονός δηλαδή ότι πολλά έργα, ειδικά εκείνα που περιλαμβάνουν video, απαιτούν χρόνο παρακολούθησης και θέασης από 140 έως 270 λεπτά. Προσπαθώ να ανταποδώσω στο κοινό μια κάποια εξουσία και ελευθερία, λαμβάνοντας υπόψη ότι τους επικεφαλής, αλλά το μέσο θεατή που προσεγγίζει την τέχνη από περιέργεια, και όχι λόγω "καθηκόντος".

Η Biennale της Βενετίας αποτελεί εξαιρετική ευκαιρία συνεντεύσεων των νέων καλλιτεχνών με τους ήδη καταξιωμένους. Δεν είναι τόπος πρόβλεψης των μελλοντικών αστέρων, αλλά το βήμα της τέχνης για τη γενιά των καλλιτεχνών του σήμερα.

50^a Biennale
της Βενετίας

50^{ESIMA}
ESPOSIZIONE
INTERNAZIONALE
D'ARTE

INTRON: Η Ελληνική Συμμετοχή

Εμπειρία | Αφροδίτη Παναγιωτάκου

Από το **ΕΙΚΟΝΙΚΟ** στο **ΔΙΠΛΩΜΑ**
Συνέντευξη στην Αφροδίτη Παναγιωτάκου. Περιοδικό "Highlights" Ιούνιος 2003

Η 50η Biennale της Βενετίας με θέμα «Όνειρα και Συγκρούσεις. Η Δικτατορία του Θεατή» ανοίγει τις πόρτες της στις 14 Ιουνίου. Εκεί, η εικαστικός Αθανασία Κυριακάκου και ο αρχιτέκτονας Δημήτρης Ρότσιος θα παρουσιάσουν το αποτέλεσμα της συνεργασίας τους, μεταμορφώνοντας το Ελληνικό Περίπτερο σε μία «ονειρική» εγκατάσταση, ένα βατό γήλυπο 120 τετραγωνικών μέτρων, που τιτλοφορείται INTRON. Ο επισκέπτης-χρήστης καλείται να περιηγηθεί και να αναπνεύσει μέσα στο χώρο, παρακολουθώντας τις προβολές ονείρων πάνω στις ποικίλως κεκλιμένες επιφάνειες και επίπεδα. Η ιδέα της συνένδεξης του Ρότσιου με την Κυριακάκου ανήκει στην επιτροπή της Ελληνικής Συμμετοχής, την έμπειρη τεχνοκρτικό-επιμελήτρια Μαρίνα Φωκίδη. Οι εξισορροπίες ονείρων που συνέλεξε και μαγνητοσκόπησε η Κυριακάκου στα ταξίδια της ανά τον κόσμο, θα ενταχθούν στο high tech περιβάλλον που δημιούργησε ο Ρότσιος, αποδεικνύοντας ότι οι πιο ενδιαφέρουσες συνθέσεις προκύπτουν μέσα από γόνιμες συγκρούσεις και κοινά όνειρα.

Το highlights, χορηγός της ελληνικής συμμετοχής, συνάντησε τους δύο νέους καλλιτέχνες λίγο πριν την αναχώρησή τους για τη Βενετία. Μας μίλησαν με ενθουσιασμό και σεμνότητα για τη συνεργασία τους, για το έργο που θα εκπροσωπήσει τη χώρα μας στη μεγαλύτερη διοργάνωση σύγχρονης τέχνης, τη λατρεία και τις προσδοκίες τους.

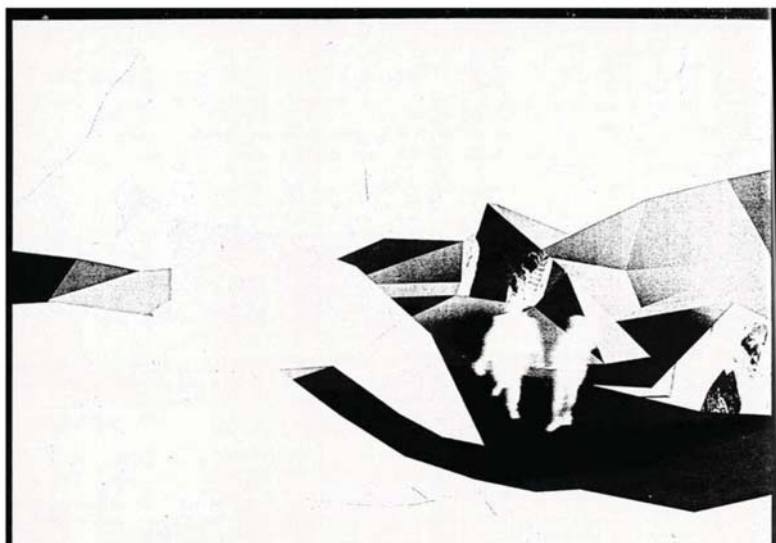
Δ.Ρ.: Οι δουλειές μας έχουν διαφορετικές αφηρησίες. Η δουλειά της Αθανασίας έχει αναφορές στην παράδοση, τη νοσταλγία, το παρελθόν. Εμένα, από την άλλη με απασχολούν πράγματα, αν όχι ενός συγκεκριμένου μέλλοντος, αλλά εκείνα που αφορούν την αλληλαγγαλή του τρόπου ζωής, πράγματα που συμβαίνουν αυτή τη στιγμή στον κόσμο, μέσα από εξελίξεις και κατακτήσεις του ανθρώπου, μία από τις οποίες είναι η τεχνολογία. Θα έλεγα δηλαδή πως η δουλειά μου χαρακτηρίζεται από μία προβολή στο μέλλον, αν και δε μου αρέσει ο όρος του «ανθρώπου που ασχολείται με το μέλλον». Αλλιώς, η ταχύτητα με την οποία κινούνται τα πράγματα είναι τέτοια ώστε να γίνεται σχετικός ο ίδιος ο όρος «παρόν ή μέλλον».

Α.Κ.: Εμένα με απασχολεί το γεγονός ότι εξελίσσεται μεν η τεχνολογία και η κοινωνία, ωστόσο χάνονται πολλά από εκείνα που μας κρατούν υγιείς στις σχέσεις μας με τον εαυτό μας και τους άλλους. Παιρνω λοιπόν κάποια από αυτά τα υπό εξαφάνιση στοιχεία και προσπαθώ να τα εντάξω στο παρόν, προκειμένου να επηρεάσω και να εξασφαλίσω την παρουσία τους στο μέλλον.

Δ.Ρ.: Αυτές οι αντικρούσεις είναι επιφανειακές, όμως, περί αφηρησιών κ.ο.κ.

Α.Κ.: Προβάλλονται βέβαια και στο ίδιο το έργο. Η δουλειά του Δημήτρη είναι βασισμένη, σε ένα μεγάλο μέρος, στην τεχνολογία, φέρει το χαρακτήρα μιας ουτοπίας, >

#41

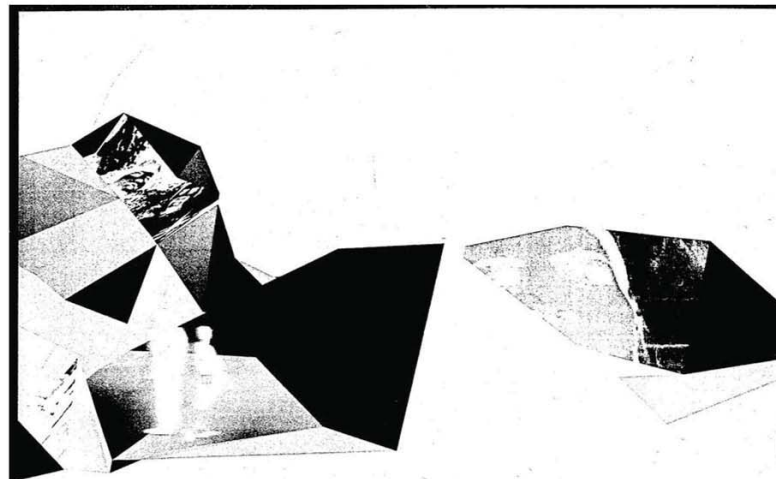
είναι «καθαρή», καθοσκειασμένη... Εμένα, από την άλλη πλευρά, με ενδιαφέρει η χειρωνακτική εργασία ως σύμβολο αυτών των παραδόσεων. Αν αναφερθώ στο κίνημα, ως στοιχείο μιας τέχνης και μιας τεχνολογίας του παρελθόντος, ο λόγος για τον οποίο με ενδιαφέρει δεν είναι η ευχαρίστηση που δίνει σε κάποιον, αλλά η πληροφορία που μεταφέρει για την κοινωνία και τη δομή της, για έναν τρόπο ζωής που έχει αντικατασταθεί.

Δ.Ρ.: Η Αθανασία συνδέει τη δουλειά μου με την αυτονομία. Αυτονομία ονομάζεται εκείνο που ο άνθρωπος οραματίζεται ως μη εφικτό για το μέλλον. Ωστόσο ο σκοπός και η πρόοδος του στοχεύει στην υλοποίησή του. Η πορεία του ανθρώπου είναι μια υλοποίηση αυτονομίας. Θα ήταν υπερβολικό αλλιώς να θεωρήσω ότι τα πράγματα που σχεδιάζω ανήκουν στα μακρινά υλοποιήματα. Θεωρώ πως είναι απλά. Η σύγκρουση, λοιπόν, που μπορεί κάποιος να θεωρήσει ότι υπάρχει στο έργο, βρίσκεται κρυμμένη. Η Αθανασία και η άποψή της με επηρέασαν σημαντικά στον τρόπο προσέγγισης της όλης συλλήψεως. Το έργο της Αθανασίας αποτελεί μια ανόδοση από την πραγματικότητα κάποιων πραγμάτων που προβάλονται μέσω ενός ονείρου. Το όνειρο αποτελεί την απόλυτη δυναμικότητα της πραγματικότητας. Πολλή πριν την έλευση της τεχνολογίας, ο άνθρωπος με αναφορές στην πραγματική του ζωή προέβαλε μέσω του ονείρου το μέλλον. Η Αθανασία λοιπόν ξεκινά με αρετρία το όνειρο, το

οποίο έχει αναφορές στην πραγματικότητα. Εγώ ξεκινώ από ένα σαφές, θεωρητικό μοντέλο, χωρίς καμία αναφορά στην πραγματικότητα. Προσπαθώ να μη θυμίζει κάτι που να παραπέμπει σε βίωμα, ή σε σιδήστες υπαρκτό. Τουλάχιστον όχι ως προς τη μορφή, ίσως να υφίσταται ως ενέργεια, ως κύμα. Προσπαθώ λοιπόν να το ενεργοποιήσω, να το υλοποιήσω, να το σταματήσω στο χρόνο, ώστε να γίνει άμεσα απτικό από όλους τους χρήστες του χώρου. Αλλιώς δεν είναι δυνατό να μην είσαι σε επαφή μαζί του. Είναι ένα βασικό γλυπτό, είναι συνέχεια πάνω του. Η τελική εικόνα λοιπόν είναι μια εντελώς απούλοποιημένη εικόνα της δουλειάς της Αθανασίας, με ένα ψηφιακό τρόπο, με πλήρη αναφορά στην πραγματικότητα. Από την άλλη, μπορεί να ξεκινάει από κάτι που φαντάζει μελλοντικό ή ουτοπικό, και τελικά να είναι κάτι απλώς απτικό, αλλά και υλοποιημένο και σχεδιασμένο. Με πρωτότυπες μεθόδους μεν, αλλά μέσω πολύ πολυπλοκών υπολογισμών στην κατασκευή και στο σχεδιασμό του.

Α.Κ.: Πριν τη συνεργασία μου με τη Δημήτρη, δε φανταζόμουν το συνδυασμό της δουλειάς μου με την τεχνολογία σε αυτό το επίπεδο. Δε χρησιμοποιώ την τεχνολογία με τον τρόπο που τη χρησιμοποιεί ο Δημήτρης. Επειδή για μένα η τεχνολογία έχει ένα συγκεκριμένο πολιτικό συμβολισμό, θα επέλεγα την τελευταία τεχνολογία για να κάνω κάτι δικό μου. Η πρόκληση τού να δουλέψω με κάποιον που φαντάζει

#42

τελείως διαφορετικός με μένα, έμοιαζε τεράστιο. Ο Δημήτρης φτιάχνει ένα βασικό γλυπτό με μία μορφή που δε θα ακοιτούσας. Ωστόσο, ένα στοιχείο που θα εμφανιζόταν σίγουρα και σε μία δική μου κατασκευή, είναι η δυνατότητα του να μπορείς να κινηθείς και να καθίσεις. Αυτή η περιδιάβαση μέσα στο χώρο συμβολίζει και παραπέμπει στην όλη προσωπική μου πορεία κατά τη συλλογή των ονείρων. Πρόκειται για μια διαδικασία που δεν είναι καθόλου απλή. Ο κόσμος δεν ανταποκρίνεται κατόπιν αγγελίας. Χρειάζεται να βγας στο δρόμο, να συζητήσεις με τον καθένα.

Δ.Ρ.: Η ίδια η κατασκευή, αν και εντελώς ακίνητη, υπονοεί μία κίνηση, στα πλαίσια της σχετικότητας. Οι αναλογίες που έχουν οι μονάδες που παράγουν αυτό το χώρο βρίσκονται πολύ κοντά στην ανθρώπινη κλίμακα, μιλάμε δηλαδή για «ατομικές ενεργητικότητες», οι οποίες υπονοούν την έννοια της κινητικότητας.

Α.Κ.: Η κλίμακα του έργου και το γεγονός ότι έχεις την αίσθηση όλου του χώρου μπαίνοντας μέσα σε αυτόν, το καθιστά εξαιρετικά ανθρώπινο. Ενώ στην αρχή επιθυμούσα κάτι γιγάντιο και λαβυρινθώδες, ο Δημήτρης με έπεισε ως προς την αναγκαιότητα της συνεργασίας μας με βάση τα δεδομένα της ανθρώπινης κλίμακας.

Δ.Ρ.: Το συγκεκριμένο έργο, στην περίπτωση της διοργάνωσης της Biennale, θα καταλάβει το χώρο του ελληνικού περι-

πέτρου στη Βενετία, δηλαδή περίπου 120 τετραγωνικά μέτρα. Ωστόσο, η λογική και η φιλοσοφία του δεν έχει να κάνει με τη λογική του συγκεκριμένου όγκου ή του μεγέθους. Είναι μια αποσπασματική σύνθεση. Θα μπορούσε να καταλάβει το μισό ή και πολλαπλάσιο χώρο. Τίθεται έτσι ένα ζήτημα χώρου μη σταθερού, μιας ύπαρξης προγενέστερης από το χρήστη της δομής του χώρου. Το έργο πραγματοποιείται σε ένα ειδικό τελικό μέγεθος, στο οποίο μας παρέχεται απλώς η ικανότητα να θέσουμε το ζήτημα της ύπαρξης μιας σχετικής ποικιλίας χώρου. Εκείνο που με απασχόλησε με το συγκεκριμένο έργο ήταν το να προκύψει ένα αντικείμενο. Δηλαδή ο χώρος να γίνεται αντιληπτός άμεσα, σαν να επρόκειτο για ένα αντικείμενο, παρά τα 120 τετραγωνικά μέτρα. Είναι σημαντικό να υπάρχει μια αναλογία ανάμεσα στο μέγεθος του έργου και τον ίδιο τον χρήστη μέσα σε αυτό. Υπό αυτή την έννοια, λοιπόν, το έργο προσεγγίζει τα μέτρα της ανθρώπινης κλίμακας.

Α.Κ.: Η συμμετοχή μου στην Biennale έχει ιδιαίτερη σημασία για μένα. Όντας κόρη μεταναστών, σκέφτομαι ότι η Ελλάδα ορίστηκε κάποιος πράγματα στους γονείς μου, «αναγκάζοντάς τους να φύγουν. Τώρα, επιστρέφω και εκπροσώπω τη χώρα μου. Νιώθω την επιστροφή μου σαν «απόδοση δικαιοσύνης».

Δ.Ρ.: Κάθε συμμετοχή, κάθε project μάς κάνει καλύτερους στη δουλειά μας. Για την Biennale, ελπίσουμε το καλύτερο.

#43

υπουργείο πολιτισμού ελληνική συμμετοχή
athanasia kyriakakou - dimitris rotsios **intron**
επίτροπος μαρίνα φωκίδα

50η Μπιενάλε Βενετίας
15 Ιουνίου - 2 Νοεμβρίου 2003
giardini di castello, 30122 Venice Italy

Διεύθυνση Καλών Τεχνών, Τμήμα Εικαστικών
patheon 1 - 106 82 athina
T +30 210 820 1734, F +30 210 820 1726

ministry of culture **greek pavilion**
athanasia kyriakakou - dimitris rotsios **intron**
commissioner marina fokidis

50th Venice Biennial
June 15 - November 2, 2003
giardini di castello, 30122 Venice Italy

Division of Fine Arts, Department of Visual Arts
1 rethimnou st., GR106 82 Athens
T +30 210 820 1734, F +30 210 820 1726

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 20/5/2003

Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΚΥΡΙΑΚΑΚΟΥ και ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΩΤΣΙΟΣ
εκπροσωπούν την Ελλάδα
στη ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ – 50^η Διεθνή Έκθεση Τέχνης
με την εγκατάσταση **INTRON**

Εγκαίνια Μπιενάλε Βενετίας: 12-14 Ιουνίου 2003
Εγκαίνια Ελληνικού Περιπτέρου & Συνέντευξη Τύπου στη Βενετία:
14 Ιουνίου 2003, 12:00 το μεσημέρι
Διάρκεια Έκθεσης: 15 Ιουνίου – 2 Νοεμβρίου 2003

Επίτροπος: ΜΑΡΙΝΑ ΦΩΚΙΔΗ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ: Υπουργείο Πολιτισμού, Διεύθυνση Καλών Τεχνών – Τμήμα Εικαστικών

Το έργο **Intron**, μια καινούργια εγκατάσταση, που ηγνάξει από τη συνεργασία της εικαστικού Αθανασίας Κυριακάκου και του αρχιτέκτονα Δημήτρη Ρότσιοι, θα αποτελέσει την Ελληνική Συμμετοχή στην 50η Μπιενάλε της Βενετίας που θα εγκαινιαστεί τον Ιούνιο. Οι δύο νέοι δημιουργοί θα εκπροσωπήσουν την Ελλάδα με αυτό το κοινό έργο που εστιάζει στο γενικό θέμα της φετινής Μπιενάλε «**ΟΝΕΙΡΑ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ – Η Δικτατορία του Θεατή**». Η Ελληνική συμμετοχή οργανώνεται από το Υπουργείο Πολιτισμού και φετινή επίτροπός της είναι η τεχνοκρίτικός και επιμελήτρια, Μαρίνα Φωκίδα.

Το **Intron** θα μεταμορφώσει το Ελληνικό περίπτερο σε ένα βατό γλυπτό, 120 τετραγωνικών μέτρων. Πρόκειται για ένα περιβάλλον με χαμηλό φωτισμό μέσα στο οποίο οι επισκέπτες θα μπορούν να περιδιαβούν και να παρακολουθήσουν μαγνητοσκοπημένα όνειρα ανθρώπων από διάφορα μέρη του κόσμου. Το περιβάλλον – γλυπτό είναι μία ειδική τρισδιάστατη κατασκευή, από το ελαφρύ αλλά σταθερό υλικό, honeycomb, αποτελούμενη από ποικιλία κλίσεων και επιπέδων, έτσι ώστε να δίνει την δυνατότητα στους θεατές, να συνευρεθούν, να αναπαυτούν και να παρακολουθήσουν- ομαδικά η ατομικά- τις προβάλες, χωρίς την χρήση πρόσθετων στοιχείων, (έπιπλα).

Οι δύο σχετικά νέοι καλλιτέχνες παρουσιάζουν δύο συγκρουόμενες αλλά παράλληλες αναζητήσεις γύρω από την έννοια του ονειρικού χώρου. Η συμβολή της Κυριακάκου αναφέρεται με ιδιαίτερα συναισθηματικό τρόπο στην τοπικότητα, στην νοσταλγία, σε συνθήκες και παραδόσεις άμεσα

Συνεχίζεται...

συνδυασμένες με την ταυτότητα των διαφορετικών λαών. Μέσα από τα βίντεο της επιτρέπει στο θεατή να έρθει σ' επαφή με διαφορετικές οπτικές γωνίες της σημερινής πραγματικότητας και κουλούρας σε όλο τον κόσμο. Ο Ρότσιοι από τη δική του μεριά εξερευνά τα όνειρα μεταφέροντας αυτή την εμπειρία στον πραγματικό κόσμο. Μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας, δημιουργεί το απαραίτητο όχημα για την παρουσίαση του οπτικοακουστικού μέρους του έργου. Υλοποιεί λοιπόν έναν εικονικό δημόσιο χώρο απελευθερωμένο από οικεία χαρακτηριστικά.

Σύμφωνα με την επίτροπο Μαρίνα Φωκίδα,

«Μέσα από ένα κοινό έργο οι Αθανασία Κυριακάκος και Δημήτρης Ρότσιοι σκιαγραφούν αυτό που συνήθως ξεγλιστράει από την χαρτογράφηση του κόσμου, όπως επιχειρείται με τον ένα ή τον άλλον τρόπο από τις μεγάλες διεθνείς εκθέσεις. Χρησιμοποιώντας την μεταφορά του ονείρου, σμιλεύουν το δυνητικό δημιουργώντας μια τοπογραφία η οποία πετυχαίνει την ανόδειξη της μεταβλητότητας της επιθυμίας, της αchronικότητας, καταστάσεων φαινομενικά απομακρυσμένων από την πραγματικότητα, εντάσσοντας τις πλήρως μέσα σε αυτήν.»

Το Ελληνικό περίπτερο φέτος θα αποτελέσει ένα χώρο απόδρασης από το τι συμβαίνει 'γύρω μας', στο Giardini, στην Βενετία και παραπέρα σε όλο τον κόσμο, δίνοντας στους θεατές της Μπιενάλε την ευκαιρία ξεκούρασης, σκέψης και περισυλλογής.

Γεννημένη στη Βαλτιμόρη το 1968, η Αθανασία Κυριακάκος ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Μέσα από το εικαστικό της έργο συχνά αναφέρεται στις παραδόσεις και στα έθιμα της καταγωγής της. Δουλεύει κυρίως με βίντεο-εγκαταστάσεις και περφόρμανς. Έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές και ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Μεταξύ άλλων οι ακόλουθες: *Αλώνι*, Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη, 2003· *Models*, Casino Luxembourg Forum d'art Contemporain, Λουξεμβούργο, 2002· *Ευφράσση*, ΔΕΣΤΕ Ίδρυμα Σύγχρονης Τέχνης, Αθήνα, 2001.

Γεννημένος στη Λάρισα το 1969, ο Δημήτρης Ρότσιοι εργάζεται ως αρχιτέκτονας και διατηρεί την αρχιτεκτονική εταιρία, με το όνομα OS arc (Operating Systems Architecture). Το έργο του, είτε αυτό είναι εικαστικό είτε αρχιτεκτονικό, αποτελείται από δημιουργίες που εστιάζουν στις πρωτοποριακές τεχνολογίες και το σύγχρονο design. Έχει βραβευτεί και διακριθεί σε διάφορους διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς όπως επίσης συμμετείχε στη Μπιενάλε Νέων Αρχιτεκτόνων του 2001 και στο φεστιβάλ *Medi@Terra2000* που οργανώθηκε από το ΦΟΥΡΝΟ, Κέντρο για την Τέχνη και τις Νέες Τεχνολογίες.

Για περισσότερες πληροφορίες και οπτικό υλικό

Υπεύθυνος Τύπου και Δημοσιών Σχέσεων

Αλέξανδρος Στάνας

T. 210 321 7730

Κιν. 693 6697000

Φ. 210 331 7799

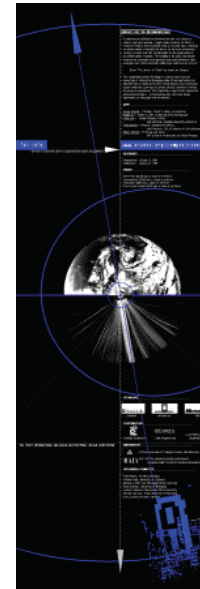
info@oxymoron-art.com

Ευμορφοπούλου 6, Αθήνα 10553

Η Ελληνική Συμμετοχή πραγματοποιείται χάρη στην οργανωτική και οικονομική στήριξη της Διεύθυνσης Καλών Τεχνών του Υπουργείου Πολιτισμού.

A C A D I A

ASSOCIATION FOR COMPUTER AIDED DESIGN IN ARCHITECTURE

LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE

The 1998 ACADIA
International Design
Competition

Competition News

The Competition is Finished.

The results are in!

Check out the Winners!

There was a tremendous amount of great work done for this competition. We hope that you will continue to watch this space for another ACADIA Internet Competition starting next year!

FINAL JURY

James Glymph, Principal,
Frank O. Gehry & Associates

Robert Ivy, Editor in Chief,
Architectural Record Magazine

Greg Lynn, Design Principal, FORM, and
Instructor, Columbia University and UCLA

Thom Mayne, Principal, Morphosis Architects, and
Professor, UCLA School of Art and Architecture

William Mitchell, Professor and Dean,
MIT School of Architecture and Planning

Association for Computer-Aided Design in Architecture
presents

Third Prize

to

Dimitris Rotsios

in ACADIA 1998 International Design Competition
"Library for the Information Age"

*Dated this thirtieth day of October
Nineteen Hundred and Ninety Nine*

Branko Kolarevic, Chairman
Organizing Committee

Douglas Noble, President

Association for Computer Aided Design In Architecture

From Wikipedia, the free encyclopedia

The **Association for Computer Aided Design In Architecture** (**ACADIA**) is a non-profit organization active in the area of computer-aided architectural design (CAAD).

Contents

- 1 Mission statement
- 2 Membership
- 3 Activities
 - 3.1 Annual conference
 - 3.2 Proceedings
 - 3.3 Competitions
 - 3.4 Awards
- 4 History
- 5 External links
 - 5.1 Sister organizations
 - 5.2 Other organizations and resources
- 6 References

Mission statement

Begun in 1981, the organization's objectives are recorded in its bylaws:

ACADIA was formed for the purpose of facilitating communication and information exchange regarding the use of computers in architecture, planning and building science. A particular focus is education and the software, hardware and pedagogy involved in education. The organization is also committed to the research and development of computer aides that enhance design creativity, rather than simply production, and that aim at contributing to the construction of humane physical environments.

Membership

Membership is open to anyone who subscribes to the objectives of the organization, including architects, educators, and software developers, whether resident in North America or not. An online membership registration form and directory is available via the organization.

Activities

Annual conference

ACADIA sponsors an annual national conference, held in the autumn of each year at a different site in North America. Papers for the conferences undergo extensive blind review before being accepted for presentation (and publication). Membership is not a prerequisite for submission of a paper.

Proceedings

Each year the conference papers are gathered into a proceedings publication which is distributed to members, and available to the public via the organization's web site.

Competitions

ACADIA has been a pioneer in the use of the web for conducting design competitions. It held its first online competition and review in 1998. The second competition, in which entrants also served as jury, was held in 2001.

Awards

Started in 1998, *ACADIA Awards of Excellence* are "the highest award that can be achieved in the field of architectural computing". The awards are given in areas of practice, teaching, research and service, with at most one award in each category per year. Past awards have recognized various significant contributors to the field of architectural computing.

History

External links

- Association for Computer Aided Design In Architecture (<http://www.acadia.org>)

Sister organizations

There are now four sister organizations around the world to provide a more accessible regional forum for discussion of computing and design. The major ones are

- eCAADe - The Association for Education and Research in Computer Aided Architectural Design in Europe, since 1982.
- CAADRIA - The Association for Computer Aided Architectural Design in Asia, since 1996.
- SIGraDi - Iberoamerican Society of Digital Graphics, since 1997.
- ASCAAD - The Arab Society for Computer Aided Architectural Design, since 2001.

Other organizations and resources

- CAAD Futures (<http://www.caadfutures.org/>) - Computer Aided Architectural Design Futures, since 1985.
- CUMINCAD (<http://cumincad.scix.net/>) - The Cumulative Index of Computer Aided Architectural Design, with public CumInCAD records available via an Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting

(OAI-PMH) feed and records are available via multiple bibliographic archives and citation indexes online.^{[1][2][3]}

References

- ↑ "Architexturez CumInCAD OAI-PMH Mirror" (<http://cumincad.architexturez.net/col/acadia>). Architexturez. Retrieved 24 November 2012.
- ↑ "DBLP" (<http://www.informatik.uni-trier.de/~ley/db/>). UNI-Trier. Retrieved 24 November 2012.
- ↑ "Researchgate" (<https://www.researchgate.net/>). Researchgate. Retrieved 22 September 2012.

Retrieved from "http://en.wikipedia.org/w/index.php?

title=Association_for_Computer_Aided_Design_In_Architecture&oldid=567705378"

Categories: International non-profit organizations | Computer-related organizations | Architectural design

| Non-profit organizations based in the United States

-
- This page was last modified on 8 August 2013 at 17:26.
 - Text is available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike License; additional terms may apply. By using this site, you agree to the Terms of Use and Privacy Policy.
- Wikipedia® is a registered trademark of the Wikimedia Foundation, Inc., a non-profit organization.

l'architecture d'aujourd'hui

VIEILLIR
GETTING OLD

PRINTED
IN FRANCE
M 02576-341-F-25,00 €-RD
4

jean/michel/pace

Athènes expose les nouveaux nomades de la “génération X”

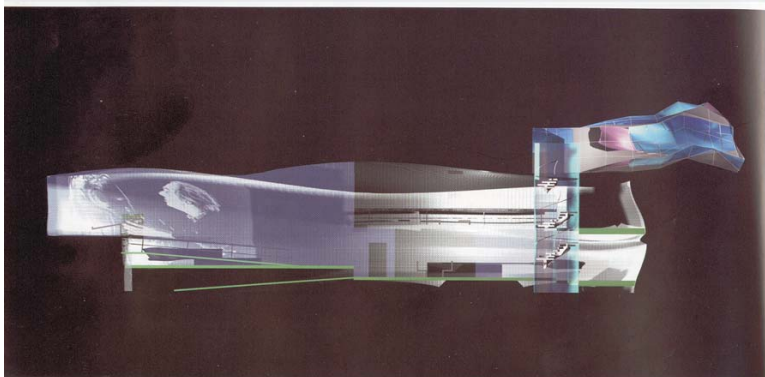
Περιοδικό "L'architecture d'aujourd'hui". Στήλη: "Actualité". No 341 Παρίσι, Αύγουστος 2002

Jusqu'aux prochains jeux Olympiques de 2004, se tient l'Olympiade culturelle destinée à promouvoir le patrimoine du pays organisateur. C'est dans ce cadre que se déroule à Athènes la IIIe Biennale des jeunes architectes, une exposition sur le thème des “Lieux d'habitat nomade”.

La troisième Biennale des jeunes architectes grecs, organisée sur le thème : *Lieux d'habitat nomade*, n'a rien de particulièrement grec. L'exposition est surtout un témoignage fidèle de la vision de l'architecture qu'entretient la fameuse Génération X (née entre 1961 et 1981). Pour les commissaires de l'exposition, Dimitra Hatzisavva et Yro Tsiouni, l'architecture nomade “apporte de nouvelles façons d'appréhender la réalité contemporaine et de nouveaux outils critiques”. Placée sous le signe de Gilles Deleuze et de Félix Guattari, l'exposition n'est pas exclusivement axée sur la mobilité et la vitesse. Le caractère nomade de la plupart des œuvres tient plutôt à leur remise en cause du rôle même de l'architecture. Le projet le plus nomade est sans doute l'exposition proprement dite, qui a pris

ses quartiers à Athènes, sous le bâtiment du Parlement grec, c'est-à-dire dans la station de métro Syntagma – un lieu de passage où transitent chaque jour des milliers d'Athéniens. Elle devient ainsi un point de rencontre entre “matière cérébrale” (la réflexion sur la ville) et “matière urbaine” (la ville elle-même), une “machine de guerre” qui envahit le champ urbain. D'aucuns seront sans doute exaspérés par l'usage abusif de mots d'ordre tels que “*champ*”, “*virtuel*” ou même “*nomade*” – terme qui, selon la féministe Caren Kaplan, aurait des connotations patriarcales et eurocentriques, suggérerait un “*tourisme théorique*” et viserait au bout du compte à réaffirmer l'autorité centrale. Reste toutefois à savoir ce qui a fait de ces termes une telle référence pour cette génération.

La majorité des Nouveaux Nomades sont de jeunes diplômés des écoles grecques et étrangères qui découvrent depuis peu la dure réalité de la pratique professionnelle. Parmi les œuvres exposées, beaucoup consistent en des projets de concours, des travaux de fin d'études ou expérimentaux ou encore des petites commandes. Cette génération d'architectes se distingue de ses aînés à bien des égards. À commencer par sa formation, libérée du poids du modernisme. Il s'agit en quelque sorte d'une génération “orpheline”. En effet, alors que les générations précédentes concentraient leurs efforts sur la recherche d'un langage local, celle-ci présente des projets qui, dans leur grande majorité, n'ont pas été conçus pour des lieux situés en Grèce, et dont cer-

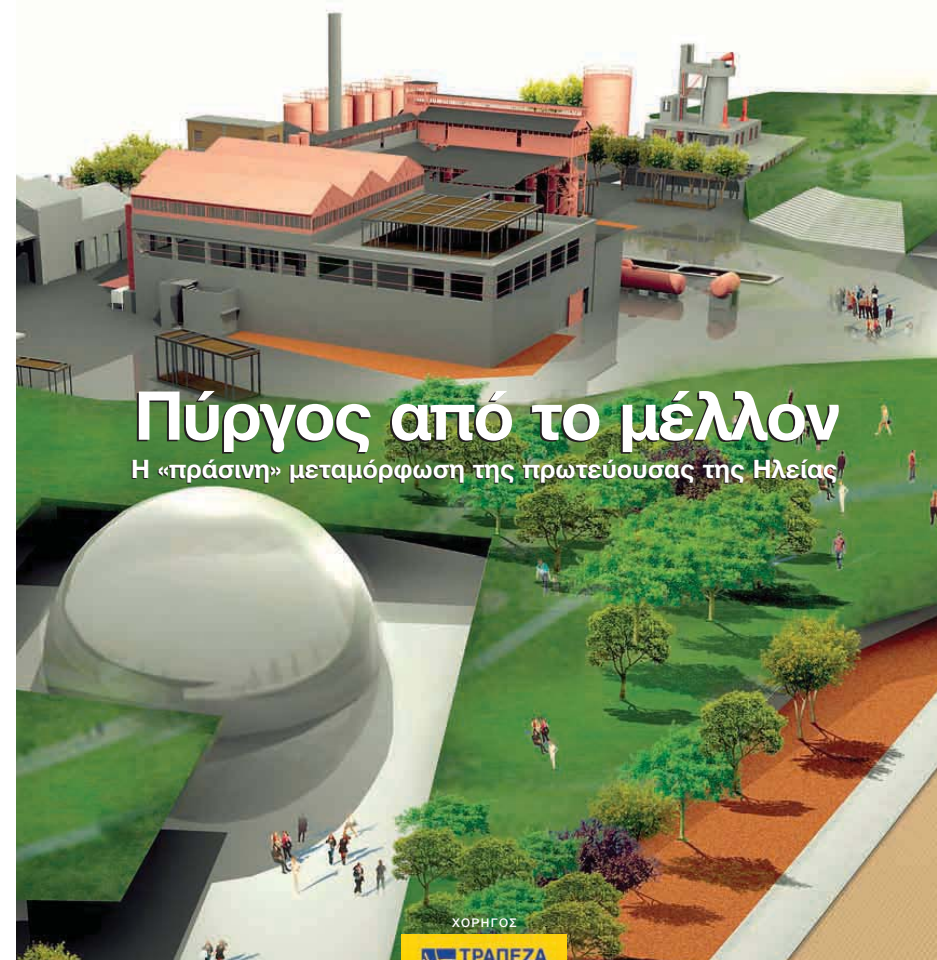
Présenté au concours d'Architekturforum en Autriche, le *Future Vision Housing* de Dimitris Rotisios et de George Bakoulis crée l'infrastructure qui jette des passerelles entre les perceptions euclidienne et phénoménologique de l'espace dans un environnement domestique

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010 ΤΕΥΧΟΣ 99
ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΑΧΙΔΙΟΝ ΜΕ 1,5 €

ΟΙΚΟ

ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Πύργος από το μέλλον

Η «πράσινη» μεταμόρφωση της πρωτεύουσας της Ηλείας

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΥΡΓΟΣ ΑΠΟ

Πώς η πρωτεύουσα της Ηλείας πρόκειται να γίνει μοντέλο Πράσινης Ανάπτυξης

της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

μέσα από ένα σχέδιο μιας ομάδας αρχιτεκτόνων του Πολυτεχνείου Κρήτης.

Σε ένα μεγάλο τραπέζι απλώνουν τις μακέτες και τα σχέδιά τους και με «ξεναγούν» στο δημιουργήμα τους. Εδώ θα είναι το Κέντρο Τεχνών και Πολιτισμού. Εκεί, ο Πράσιнос Περίπατος και η ημιμαθηρία λαϊκή αγορά βιολογικών προϊόντων. Πιο πέρα, το Μουσείο Αγροτικής Τεχνολογίας, Διατροφής και Γαστρονομίας και ο παιδότοπος. Ολα γεμάτα ζωή, κίνηση και επισκέπτες, ντόπιους και ξένους. Πού θα βρίσκονται όλα αυτά; Στον Πύργο Ηλείας, που φιλοδοξεί να αποτελέσει πρότυπο Πράσινης Ανάπτυξης, μέσα από ένα μεγαλεπήβολο σχέδιο ανάπλασης του ιστορικού του κέντρου, που εκπονήθηκε από μια ομάδα αρχιτεκτόνων του Πολυτεχνείου Κρήτης -τη δρ. Αμαλία Κωτσάκη, επίκουρη καθηγήτρια, την Πανίνα Καρμαμάνη, λέκτορα, τον Νίκο Πατσάδο και τον Δημήτρη Ρότσιο-, με τη συνδρομή δέκα φοιτητών.

Αναμφίβολα, είναι εντυπωσιακό το σχέδιό τους. Δεν μοιάζει, όμως, λίγο... δοκικωτικό, μεσοούσης της κρίσης, με τις στρόφιγγες της κρατικής χρηματοδότησης να έχουν κλείσει; Οι συνμοιπτες μου διαφωνούν. «Κατ' αρχάς, το έργο που έχουμε σχεδιάσει δεν είναι τόσο ακριβό όσο ίσως δέχεται. Κι έπειτα, όλη η πρόταση έχει γίνει με στόχο τη σύγκλιση με τους αναπτυξιακούς άξονες της Ευρωπαϊκής Ένωσης -δεδομένου ότι υπάρχουν πολλά προγράμματα ΕΣΠΑ που "τρέχουν" και μπορούν να αξιοποιηθούν- αλλά και με τις επιχειρηματικές δυνατότητες για αυτοχρηματοδότηση», εξηγεί η Αμαλία Κωτσάκη. Τι σπ-

Τα μεγάλα «στοιχήματα»

Πριν από λίγα χρόνια, ο δήμαρχος Πύργου Μάκης Παρασκευόπουλος (νυν ευα-νε ξελεγειν από τον πρώτο γύρο των προσηατων Αυτοδιοικητικών εκλογών) αγόρασε τα 35 στρέμματα του εγκαταλειμμένου βιομηχανικού συγκροτήματος Ξυστήρ. Στα τέλη του 19ου αιώνα, όταν η πόλη ζούσε σε καθεστώς μεγάλης ευημερίας, εκεί λειτουργούσαν ακμάζουσες βιομηχανικές μονάδες: αββεστοποιία, ελαιουργία και κονσερβοποιία, μεταξύ άλλων. Σήμερα μόνο ερείπια θυμίζουν το ένδοξο παρελθόν. Την αγορά της έκτασης ακολούθησε, εύλογα, ο έντονος προβληματισμός από την πλευρά του δήμου για το πώς θα την αξιοποιήσει με τον καλύτερο τρόπο. Ζήτησε, λοιπόν, τη βοήθεια του Πολυτεχνείου Κρήτης.

Δεν ήταν απλή υπόθεση. Και όχι μόνο γιατί η φήμη μιας άσχημης πόλης «κυνγιάει» εδώ και δεκαετίες τον Πύργο, αλλά γιατί, πράγματι, ακολουθώντας το πρότυπο εξέλιξης των περισσότερων πόλεων της ελληνικής περιφέρειας, εμφανίζει σημάδια στασιμότητας, αν όχι και εγκατάλειψης, σε πολλά επίπεδα (πληθυσμιακά, →

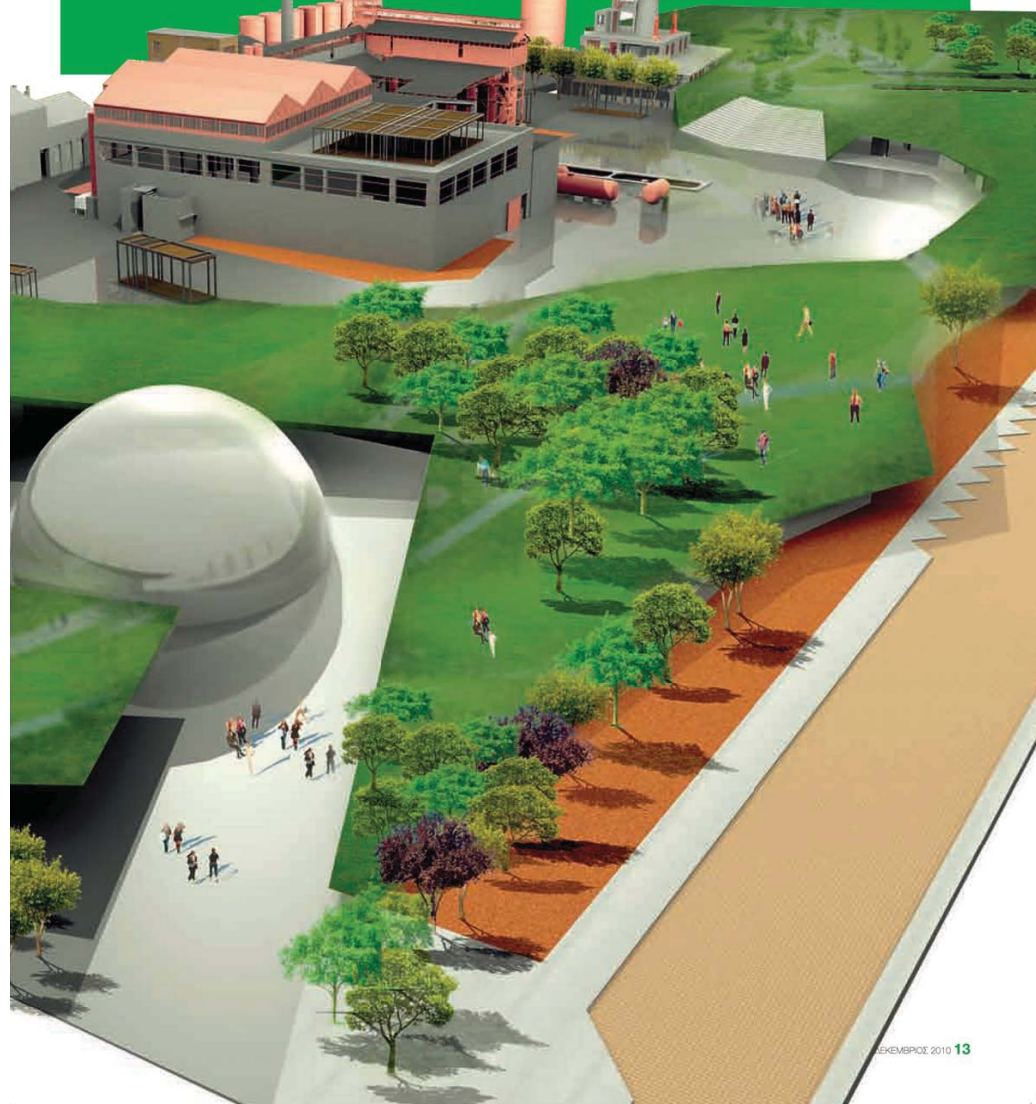
Τι θα περιλαμβάνει το Πάρκο της Γης

- > Θεματικός κήπος 18.400 τ.μ. με ενδημικά φυτά της περιοχής (πευκάνια, ελαιώνα, σπινάρους κ.ά.)
- > Ημιμαθηρία λαϊκή αγορά βιολογικών προϊόντων σε χώρο έκτασης 7.000 τ.μ., με δυνατότητες να φιλοξενεί μεγάλες εκθέσεις.
- > Μόνιμη αγορά με τοπικά αγροτικά

- προϊόντα.
- > Κλειστή αγορά 540 τ.μ. με καταστήματα αγροτικών συνεταιρισμών από όλη την Ελλάδα.
- > Αίθουσα γευσγνωσίας (κρασιού, λαδιού) και μαγειρικής.
- > Γραφείο με πληροφορίες Αγροτουρισμού.

- > Μουσείο αγροτικής τεχνολογίας, διατροφής και γαστρονομίας, 2.200 τ.μ.
- > Πλανητάριο με έμφαση σε φιλικό σκελετικό ενδιαφέροντος (το μοναδικό στην Πελοπόννησο).
- > Παιδική χαρά.
- > Αναψυκτήρια.

- > Χώρο συναυλιών.
- > Επίσης, έχει σχεδιαστεί ο Πράσιнос Περίπατος, μια διαδρομή 1,5 χλμ. που θα συνδέει το Μανωλοπούλειο Κέντρο Τεχνών (το παλιό νοσοκομείο του Πύργου) με το Πάρκο της Γης και θα καταλήγει στο κέντρο της πόλης (φωτογραφία αριστερά).

Το εγκαταλελειμμένο σήμερα Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο θα μετατραπεί σε Κέντρο Τεχνών. Δεξιά: Το συγκρότημα Ξυστήρ με τα παλιά εργοστάσια που μαρτυρούν την αλλοτινή ακμή του Πύργου. Κάτω: Οι τέσσερις αρχιτέκτονες, εμπνευστές του σχεδίου ανάπλασης - (από αριστερά) Νίκος Πατσαβός, Αμαλία Κωτσάκη, Πανίνα Καραμανέα, Δημήτρης Ρότσιος.

«Είναι πιο φθηνό, τελικά, το να κάνεις μια σοβαρή πρόταση από το να πετάς λεφτά σε ζαρντινιέρες και πεζοδρόμια που ο επόμενος δήμαρχος θα ξηλώσει.»

οικονομικά, παραγωγικά, πολιτισμικά). Έχει όμως κι άλλη μια ιδιαιτερότητα η πρωτεύουσα της Ηλείας: χαρακτηρίζεται από ανομοιογένεια ως προς τη σύστασή της. Αστικές και αγροτικές πληθυσμιακές συνυπάρχουν σ' αυτήν - υπαίθρος και πόλη. Δεν είναι καθόλου περίεργο, λοιπόν, που, μολονότι βρίσκεται ανάμεσα στο Κατάκολο και στην Αρχαία Ολυμπία - ισχυρά σημεία προσέλκυσης επισκεπτών -, δεν καταφέρει να προσελκύσει σχεδόν κανένα ενδιαφέρον για επίσκεψήν...

Η ομάδα των αρχιτεκτόνων είχε να αντιμετωπίσει μία επιπλέον πρόκληση: Το συγκρότημα Ξυστήρ βρίσκεται στο βόρειο, υποβαθμισμένο άκρο της πόλης. Όμως έχει ήδη εγκριθεί η επέκταση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου. Η έκταση που έπρεπε να «διαχειριστούν», λοιπόν, μπορεί σήμερα να βρίσκεται στα όρια του Πύργου, σε λίγα χρόνια, όμως, θα αποτελέσει το κέντρο του. Κάθε λεπτομέρεια είχε, δηλαδή, μεγάλη σημασία.

«Από την αρχή αποφασίσαμε ότι δεν θα βέφταμε στην παγίδα του εξωραϊσμού, να κρύψουμε δηλαδή τα σκουπίδια κάτω από το χαλάκι», διευκρινίζει ο Νίκος Πατσαβός όσον αφορά το πώς εργάστηκε η ομάδα. «Πιστεύουμε, άλλωστε, πως είναι

πιο φθηνό, τελικά, το να κάνεις μια σοβαρή πρόταση από το να πετάς λεφτά σε ζαρντινιέρες και πεζοδρόμια που ο επόμενος δήμαρχος θα ξηλώσει. Και αυτή η λογική όχι μόνο επικράτησε τις τελευταίες δεκαετίες στην Αθήνα, αλλά “εξηχθη” και στην επαρχία. Το πράσινο κάγκελο του... Αβραμόπουλου με το χρυσό κουκουναίρι, για παράδειγμα, ταξίδεψε σε πολλές πόλεις. Γι' αυτό καρχήκαμε πολύ που ο δήμαρχος Ηλείας δεν ήθελε να ακολουθήσει για τη συγκεκριμένη έκταση ένα τέτοιο μοντέλο - το οποίο θα ήταν και άμεσα εξαργυρόσημο σε ψήφους...»

Ετσι, λοιπόν, προέκυψαν τα σχέδια για το Πάρκο της Γης, μια επένδυση ύψους 8 - 10 εκατομμυρίων ευρώ. «Ένα έργο με υπερτοπική διάσταση»,

σύμφωνα με την Πανίνα Καραμανέα. «Απειθύνεται στον κάτοικο αλλά και στον επισκέπτη. Κάνουμε βιώσιμες προτάσεις, ρεαλιστικές, εντός της κλίμακας των δυνατοτήτων και ενδιαφερόντων της πόλης. Και σκεφθήκαμε την επίλυση πρακτικών προβλημάτων - από εκείνα που έχουν οδηγήσει στο μαρασμό και στην εγκατάλειψη πολλά μεγάλα έργα στην Ελλάδα. Αναλογιστείτε τι έχει συμβεί με τα περισσότερα απ' όσα έγιναν για τους Ολυμπιακούς Αγώνες». «Εμείς θέλουμε να εξασφαλίσουμε πως αυτός που θα έχει το μαγαζάκι του εκεί θα ποτίζει και τα φυτά που βρίσκονται στο κατόφλι του, για να μη μαραθούν. Ο γείτονάς του το ίδιο, και ούτω καθεξής. Και πιστεύουμε πως έτσι θα εξελιχθούν τα πράγματα», συμπληρώνει ο Νίκος Πατσαβός.

Πριν αποαιρετησώ τους αρχιτέκτονες, επανέρχομαι στο φλέγον ζήτημα της χρηματοδότησης. Έχουν καλά νέα: πριν από μερικές εβδομάδες, η UNESCO ενέταξε επισήμως στους τομείς πολιτιστικής κληρονομιάς και τη Μεσογειακή Διατροφή, επιστημαίνοντας μάλιστα την αναγκαιότητα ίδρυσης σχετικών μουσείων! Περίον δόξης λαμπρόν για το συγκρότημα Ξυστήρ, λοιπόν. Και αν όλα πάνε καλά, σε λίγα χρόνια οι πολίτες του Πύργου θα απολαμβάνουν έναν ελεύθερο δημόσιο χώρο αστικού πρασίνου που πολλές ελληνικές πόλεις θα ζηλεύουν. Ακόμα και η Αθήνα... *

* Στο σχεδιασμό του Πάρκου της Γης συμμετείχαν οι φοιτητές του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πολυτεχνείου Κρήτης: Γιάννης Λιάφας, Νίκος Ασμάκης, Βαγγέλης Μαϊστράλης, Γιώργος Δασκαλάκης, Μαρία Νοδάρη, Εφη Κουκουράκη, Θεοδωρή Πισλής, Κυριάκος Μπρένιανης, Κατίνα Πατρελάκη (τοπογράφος μητ. ΕΜΠ), Κλόντι Χοντά.

«Το Βήμα» αποκαλύπτει τις ριζικές αλλαγές από 1ης Ιαν. 2000 Θα καταβάλλεται ΦΠΑ 18% επί των πωλήσεων νέων οικοδομών Μειώνεται ο φόρος μεταβίβασης των παλαιών ακινήτων

ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΑΙ από 1.1.2000 ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων και στη θέση του εισάγεται ο φόρος προστιθέμενης αξίας με συντελεστή 18% σε όλες τις οικοδομές η άδεια των οποίων εκδίδεται μετά την 1η Ιανουαρίου 2000. Ο φόρος μεταβίβασης που ισχύει σήμερα θα διατηρηθεί για τη μεταβίβαση παλαιών οικοδομών και οικοπέδων αλλά με συντελεστές οι οποίοι δεν θα υπερβαίνουν το 6%.

Ι.Κ. ΣΙΟΜΟΠΟΥΛΟΣ
Ανάπτυξη ● ΣΕΛ. Δ2

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Αθήνα, 2010 μ.Χ.

Τι εκτιμούν οι ειδικοί επιστήμονες για την ανάπτυξη του Αιγαίου πελάγους; Τις επόμενες δεκαετίες, για τις μετακινήσεις πληθυσμών και για τις προοπτικές απασχόλησης. Ποιο πιστεύουν ότι θα είναι το μακροπρόθεσμο πρόσωπο της πόλης και πόσο θα βοηθήσουν τα μεγάλα έργα. **σελ. Α50-51**

Συνέντευξη

Ο διευθυντής του «National Geographic» - ενός από τα διασημότερα επιστημονικά περιοδικά - Γουέλιαλντ Άλεν μιλάει στον Θανάση Λάλα για τη φιλοσοφία του και την πρωτοφανή επιτυχία της ελληνικής έκδοσης. **σελ. Γ3-5**

Καβγάς για τα δια-

Αμφότεροι είναι πλέον το μέγα μεταξεί του κ. Δ. Αβραμόπουλου και της κυρίας Μαρίας Δαμανάκη μετά την επανοδική έγκριση του δανείου των 19 δισ. δρχ. Η σύζυγος έφερε στην επιφάνεια καθυστερήσεις αλλά και περιέργειες ομαλότητας. **σελ. Α61**

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟ ΒΗΜΑ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

Διεύθυνση Αρ. 87
Λεωφόρος στη σελίδα Β6

ΔΙΜΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΕΣ ΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Πρόταση Μιλόσεβιτς

Δέχεται ελαφρά οπλισμένη διεθνή δύναμη
Την απέρριψε τη νύχτα η Ολμπραϊτ

Ο πρόεδρος Μιλόσεβιτς διέτυπωσε χτες την πρώτη ουσιαστική προς τον κ. Κλίντον φέρει ναυά πρότασή του για απορρόφηση. Με μνημόνιο τ' αποδέχεται διεθνή δύναμη στο Κοσσυφοπέδιο, αλλά ελαφρώς οπλισμένη και με συμμετοχή Ρώσων. Τη νύχτα η κυρία Ολμπραϊτ έσπευσε να απορρίψει την πρόταση... **ΣΕΛ. Α8**

Και νέο φονικό λάθος του ΝΑΤΟ

Ανω των 40 οι νεκροί από βομβαρδισμό λεωφορείου

Το ΝΑΤΟ έκανε και πάλι «λάθος». Όπως μετέδωσε το Γαλλικό Πρακτορείο, αλλά και όπως επιβεβαίωσαν αυτόπτες μάρτυρες, κατά τη διάρκεια βομβαρδισμού γέφυρας πλησίον της Πρίστινας, στο Κοσσυφοπέδιο, το μεσημέρι του Σαββάτου χτυπήθηκε λεωφορείο, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν τουλάχιστον 23 επιβάτες του. Σύμφωνα όμως με τις γεωγραφικές αρχές ο αριθμός υπερβαίνει τους 40, μεταξύ των οποίων και πολλά παιδιά.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ● ΣΕΛ. Α8

**Ποιος έπεισε
τον Κλίντον
να ρίξει
τις βόμβες**

Το αποκλειστικό βιβλίο
του Τζορτζ Στεφανόπουλου
● ΣΕΛ. Α10

Εισαγγελεύς: Τρώνε τις επιδοτήσεις

ΚΑΤΑΓΕΛΙΑ

**Ποιοι καλύπτουν
τους παράνομους
«κουλοχέρηδες»**

Με κρατική ανατίο ο ηλεκτρονικός τζόγος

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
● ΣΕΛ. Α52

ΕΛΕΓΧΟΙ που πραγματοποιήθηκαν από το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, με εντολή του αρμόδιου εισαγγελέα, απέδειξαν ότι εκατοντάδες επιδοτήσεις στα πλαίσια των αναπτυξιακών νόμων για τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων υπήρξαν σκανδαλώδεις: επιχειρήσεις εισέπρατταν με τη συνεργία δημοσίων λειτουργιών παράνομα εκατομμύρια δραχμές για υποτιθέμενες επενδύσεις με έγκριση του Κεντρικού Οργανισμού Ελέγχου (ΚΟΕ), νεοαλητικές υπηρεσίες για τις επενδύσεις και για τις χρηματοδοτήσεις των επιχειρήσεων. Ο εισαγγελέας έχει ήδη ασκήσει ποινική δίωξη.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΔΡΟΥ
● ΣΕΛ. Α53

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

**Ανοδική τάση
έχουν μετοχές,
ομόλογα, δραχμή**

Εντονο αγοραστικό ενδιαφέρον

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
● ΣΕΛ. Α60, Δ20-24

Τρίτοι

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ

16 • Το άλλο Βήμα Κυριακή 2 Μαΐου 1999

Οκτώ μεταπτυχιακοί φοιτητές του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και ο καθηγητής τους κατέκτησαν την τρίτη θέση σε **παγκόσμιο διαγωνισμό** για τις βιβλιοθήκες του μέλλοντος. Μπροστά τους το MIT των ΗΠΑ και το Kumamoto University της Ιαπωνίας

στον κόσμο

Το να έρχεται τρίτος στον κόσμο με βασικούς «αντιπάλους» το MIT των ΗΠΑ και το Kumamoto University της Ιαπωνίας - γίγαντες του παγκόσμιου επιστημονικού κατεστημένου - σίγουρα δεν είναι κάτι που μπορεί να σου συμβεί καθημερινά. Πόσο μάλλον όταν συνήθιζες να αναφέρεσαι στις δημιουργίες σου με τις «φρενέτιες» φράσεις: «Αντί για τούσος και 'δωκάρα, πρέπει να προτείνουμε και να σχεδιάσουμε αισθήσεις και χρώματα»...

Οι σπουδαστές στην εξορία: Οι αυριανοί επιστήμονες των ηλεκτρονικών «λεωφόρων» σε πρώτο πλάνο. Μήπως ξεχάσουν τώρα από τις οθόνες μιας εικονικής πραγματικότητας τα πραγματικά τέκνα της; Για την περίπτωση των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου μπορεί να πεις πολλά. Κυρίως, όταν έχεις μπροστά σου μια ομάδα οκτώ νέων οι οποίοι, με τη βοήθεια και την καθοδήγηση του καθηγητή τους, ερευνούν τις σχέσεις εικονικού-πραγματικού στον σχεδιασμό κτιρίων και οδηγούν την χώρα μας στην τρίτη θέση του Πρώτου Διεθνούς Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού μέσω... Web. Αίτημα των διοργανωτών του μεγάλου αμερικανικού οργανισμού Acadia: Φτιάξτε τη δική

πρόταση για τις βιβλιοθήκες του μέλλοντος!

«Ομολογώ ότι εγώ δεν είχα καμία σχέση με τους υπολογιστές», λέει η 33χρονη Σόνια Μανουράκη. «Απέκτησα μέσα από τις πρώτες συζητήσεις μας μια πρώτη παιδεία, που ήταν τελικά για όλους μας κοινή παιδεία. Ξεκινήσαμε σε ένα πραγματικό στάδιο και η σκέψη μας για την αρχιτεκτονική άλλαξε. Πώς θα βρούσαμε λύση; Όταν βλέπεις ένα δυνατό ρεύμα με τερμάτισε δίνοντάς και χωρίς κανέναν έλεγχο, όπως εκείνο της πληροφορικής, να έρχεται πάνω σου, τι κάνεις; Αναγκάζεσαι να προγραμματίζεις».

Η συζήτηση ξεκινάει απλά. Γύρω μας βρίσκονται τέσσερα από τα κορίτσια που συμμετείχαν στην ολοκλήρωση της πρότασης η οποία υποβλήθηκε στον διαγωνισμό και, αφού διακρίθηκε αρχικά στις 50 προτάσεις ανάμεσα στις 650 παγκόσμιες υποψηφιότητες, κατέκτησε την τρίτη θέση. Μαζί τους ο καθηγητής τους Δημήτρης Παπαλεξόπουλος. Σημείο εκκίνησης:

«Ο σχεδιασμός της βιβλιοθήκης τους, που ξεκίνησε στην προσπάθεια του τμήματος να οργανώσει τη βιβλιοθήκη του ΕΜΠ και τους νεοαποκτηθέντες «θησαυρούς» του. Ανάμεσά τους η τερμάτισε «Κριτική βιβλιογραφία» των επιστημονικών συγγραμμάτων που σταβρίζεται σε όγκους χαρτί που με τερμάτισε αξία αλλά ελάχιστη πρακτική χρησιμότητα. Πώς εντάσσεται λοιπόν ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός στις αλλαγές που δημιουργούνται οι πρόσφατες τεχνολογικές δομές; Οι σπουδαστές μας εξηγούν: Στόχος είναι η δημιουργία «βιβλιόκων» κτιρίων που θα ενώνουν το εικονικό με το πραγματικό. Κτίρια που θα ανανεώνονται και θα αναλλάσσονται διαρκώς. Ως τέτοια, η βιβλιοθήκη που προτείνεται θα αποτελείται από πολλά «εσωτερικά» κελιά στα οποία θα μπορούν να απομονώνονται οι τομείς της γνώσης και οι μελέτες τους. Ανάμεσά τους θα περνά ένας δημόσιος χώρος ανταλλαγής απόψεων και κοσμητικός με τη μορφή σκουληκιού. Οθόνες και χαρτί μαζί. Χωρίς σίνορα, αλλά και πάλι απόλυτα διαχωρισμένα. Το κτίριο-μηχανή και το κτίριο-κόμβος στο δίκτυο.

«Πρέπει να αντιληφθούμε ότι το εικονικό δεν είναι μια αναπαράσταση, αλλά μια εν δυνάμει πραγματικότητα που

Ποια είναι η σχέση εικονικού και πραγματικού; αναρωτήθηκαν μέσω Web οι φοιτητές του ΕΜΠ

κατά τόπους και σε συγκεκριμένες περιπτώσεις πραγματοποιείται» λέει ο κ. Παπαλεξόπουλος. «Αντιστοιχίζουμε τι είναι το εικονικό. Τα κτίρια μπορούν να διαλυθούν μέσα σε κόμβους στο δίκτυο. Θέλεις όμως την ίδια στιγμή και τον δημόσιο χαρακτήρα τους. Οι θεομοί δεν είναι έτοιμοι να δεχθούν έναν πιθανό «διακτινισμό» των κτιρίων μέσα σε δίκτυα. Πώς θα διαχωριστούν και τέτοια». Και συνεχίζει: «Κάπως έτσι ξεκινά μια τερμάτισε συζήτηση σε διεθνές επίπεδο. Και για μας τα ερωτήματα της ομάδας μας ξεκίνησαν από τη βιβλιοθήκη. Αρχίσαμε με μια εντατική ιστορία ανταλλαγής e-mail και μετά αποφασίσαμε να συμμετάσχουμε στον διαγωνισμό».

«Έτσι ξεκίνησε η έρευνα» συμπληρώνει η 31χρονη Ελένη Λεβαδίη. «Σκεφτήκαμε ότι υπάρχει ένα τερμάτισε πόρος μέσα στο δίκτυο. Γιατί να μην τον σχεδιάσουμε κι αυτόν».

«Η αλήθεια είναι ότι προβληματίζαμε πολύ για την παρούσα του «παραγνώστους» μας» λέει η Κλέα Μοριανού, επίσης 31 ετών. «Πώς είναι η θέση μας, τι θα κάνουμε; Και ο χώρος του Internet μας έδωσε πράσινη δυνατότητα».

Η πρόταση για τις βιβλιοθήκες του μέλλοντος αποτέλεσε ουσιαστικά μια εφαρμογή του πρώτου μεταπτυχιακού μαθήματος

του τμήματος με τίτλο «Αρχιτεκτονική - Σχεδιασμός του χώρου. Κατεύθυνση: Σχεδιασμός - Χώρος - Πολιτισμός», με αντικείμενο τη χρήση των τεχνολογιών αμέσως στον χώρο της αρχιτεκτονικής. Τα αποτελέσματά του ήταν απορροβημένα. Σχέδια της ομάδας ήταν η κυρία Ντατί Πετρίδου, ενώ στον σχεδιασμό συμμετείχαν ακόμη οι Βασιλική Γιαννούτσου, Δημήτρης Ρόπουλος, Νεφέλη Φουδοκοπούλου και Αγγελος Ψυδούπουλος. «Ο εικονικός χώρος μπορεί να μοιάζει απλός, αλλά μπορεί να γίνει ανά πάσα στιγμή αλυσίδα» συνεχίζει ο κ. Παπαλεξόπουλος. «Μπορεί να «κατεβάζεις» ένα μέρος του και μετά με αυτό που θα προκύψει να τον ξαναπροσδοτήσεις. Και εκεί αρχίζουν τα τριβεντικά κρουσιμάρια ζητήματα. Μπορεί τελικά να υπάρξει διαφορά μέσα από αυτή την ιστορία. Αρχικά έτσι να αντιλαμβάνονται ότι η περσόνα της αποδεκτικής τελείως και τώρα πρέπει να κατασκευάσεις. Να ξεπεράσεις το παγκόσμιο επίπεδο και να ανταλλάξεις το τοπικό».

«Η βιβλιοθήκη δεν είναι μόνο χώρος αποθήκευσης των βιβλίων αλλά και κοινωνικός χώρος» επανασφίρει τη συζήτηση στο αντικείμενό της η Κλέα. Η Ελένη συνεχίζει: «Ήδη στο δίκτυο αρχίζουν και μπαίνουν ηλεκτρονικά βιβλία. Εμείς πώς θα απαντούσαμε; Νομίζω ότι στη δουλειά μας προ-

σπαθήσαμε να δώσουμε έμφαση κυρίως στο θεωρητικό επί πεδίο όλων όσων θέλαμε να ποούμε». Τόσο πολύ που ενώ μιλάμε για υπολογιστές είχαμε μπροστά μας βιβλία! συμπληρώνει γελάοντας η 32χρονη Αθηνά Σταυρίδου.

«Θεωρούμε πάντως πολύ σημαντική την έννοια των δόμων που δημιουργήσαμε μέσα στη βιβλιοθήκη μας», συνεχίζει η Ελένη. Μία από τις καινοτόμες ιδέες της πρότασης των φοιτητών του ΕΜΠ είναι η εικονική απεικόνιση των δύο φύσεων της καθημερινότητάς μας: διεθνές - τοπικό, θερμότητα - ψύχος, εικονικό - πραγματικό...

«Η βασική ιδέα για μας είναι ότι αποδεχόμαστε τις δύο πλευρές ως ίσες και εκείνο που πρέπει να διενεργήσουμε είναι η σχέση τους» εξηγεί η Αθηνά. «Το δίπολο είναι η κατάσταση της δυνατότητας να παρμόνουμε νοήματα όταν φέρνουμε σε επαφή μεταξύ τους αντίθετες έννοιες».

Με όλα αυτά μέσα σε μια βιβλιοθήκη; ρωτάμε τελικά. Η Κλέα απαντά εξ' αναμνησμού: «Αντί για τούσος και 'δωκάρα, εμείς θέλαμε να σχεδιάσουμε πάνω σε αισθήσεις. Είναι ένα νέος τρόπος προσέγγισης του σχεδιασμού»...

MARLYN ΓΙΑΤΑΜΑΤΣΑΙΟΥ

στην αρχιτεκτονική του

κυβερνοχώρου

ΤΑ ΝΕΑ

ΤΡΙΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ 2003
ΕΥΡΩ 1,00

Η πρώτη
Σύγχρονη Νεανική
Εικονογραφημένη Εγκυκλοπαίδεια

Κάθε μέρα μαζί με ΤΑ ΝΕΑ

**Σημίτης στα «ΝΕΑ»
για τον Σοσιαλισμό**

Με άρθρο του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη, «ΤΑ ΝΕΑ» αρχίζουν μεγάλη έρευνα για τον Σοσιαλισμό σήμερα.

ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

**Έφυγε για
την Μπόλτον**

Η σωστή από πλευράς Ολυμπιακού ανάγκασε τον Στέλιο Γιαννακόπουλο να αναζητήσει την τύχη του στην Μπόλτον.

ΣΕΛΙΔΕΣ 32-33

Ψήφισαν... Ιράκ

Σε πολιτικό θέμα εξελίχθηκε ο μηδενισμός της Βρετανίας στη Γουροβίζιον, που αποδόθηκε στην εισβολή στο Ιράκ.

ΣΕΛΙΔΑ 25

Λέει όχι σε παροχές-ετοιμάζει όμως πακέτο 120 δισ.

Δώσε λιγάκι... η γραμμή Χριστοδουλάκη

Του Κώστα Μουταφάκου

Με περιορισμένο πακέτο παροχών απαντά το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης στις πιέσεις κορυφαίων στελεχών για πραγματική κοινωνικά πολιτική. Ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Νικ. Χριστοδουλάκης δηλώνει ότι δεν δέχεται πιέσεις, την ίδια ώρα που το οικονομικό επιτελείο επεξεργάζεται δέσμη παροχών ύψους 120 δισ. δραχμών. Ο διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος Νικ. Γκαργκάνας έκανε διευκρινίσεις για τα σχόλια που προκάλεσε η συνέντευξή του στα «ΝΕΑ». Και ο Κ. Σημίτης αναμένεται να τονίσει σήμερα στην Κεντρική Επιτροπή ότι εμμένει στην πολιτική σταθερότητας της οικονομίας.

ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

**Τι είπε
στα «ΝΕΑ» ο
Γκαργκάνας**

Διώκεται ανακρίτρια για «ανάρμοστη σχέση» ΣΕΛ. 14

ΚΗΦΙΣΟΣ-ΑΞΙΟΣ

Αγωγοί ρύπανσης

Αγωγοί ρύπανσης είναι για ο Κηφισός και ο Αξίος. Χημικές ουσίες πολύ πάνω από τα επιτρεπόμενα όρια, επικίνδυνες για την υγεία, δείχνει δειγματοληψία των «ΝΕΩΝ».

ΣΕΛΙΔΕΣ 16-17

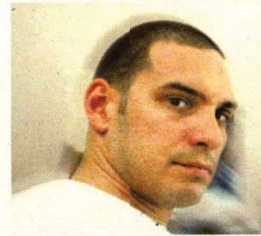

ΕΥΡΩΠΗ

**Παράθυρο
για τα
μεταλλαγμένα**

ΣΕΛ. 15 ΚΑΙ ΡΙΠΕΣ (ΣΕΛ. 3)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΤΣΙΟΣ

Σχέδια φανταστικών χώρων

Της Παρασκευής Κατμερτζή

Το πρωί ο Δημήτρης Ρότσιος δουλεύει σε αρχιτεκτονικό γραφείο. Σχεδιάζει χώρους κατοικίας. Μετά κάνει πίσω από την οθόνη του υπολογιστή του και σχεδιάζει χώρους που δεν είναι προς χρήση. Όπως ο χώρος - εγκατάσταση που σχεδίασε για το ελληνικό περίτερο στην Μπιεννάλε της Βενετίας. Εκατόν είκοσι τετραγωνικά μέτρα από ελαφρύ πλαστικό που είναι απλωμένο στο πάτωμα, και κατόπιν «ανεβαίνει» σαν ένα τεράστιο κύμα. Η κατασκευή μοιάζει με πρίσμα αλλά και δίκτυ από τριγωνικά επίπεδα, πάνω στα οποία προβάλονται τα μαγνητοσκοπημένα όνειρα ανθρώπων απ' όλο τον κόσμο. Ο 34χρονος Δημήτρης Ρότσιος γεννήθηκε στη Λάρισα, και στο Βιογραφικό του έχουν ήδη

>INFO

Η 50η Μπιεννάλε της Βενετίας από τις 15 Ιουνίου έως τις 2 Νοεμβρίου

της πληροφορίας» στο Σολτ Λέικ Σιτι, δεύτερο βραβείο στον διαγωνισμό για τη επαναχρησιμοποίηση της Κάσα Μπιάνα το 1991 στη Θεσσαλονίκη.

«Δεν είμαι επαγγελματίας καλλιτέχνης, δεν έχω άγχος» λέει ο Δημήτρης Ρότσιος για τη συμμετοχή του στην Μπιεννάλε Βενετίας. «Αυτό που μ' ενδιαφέρει είναι η διαδικασία της δημιουργίας μιας σύνθετης επιφάνειας που βγαίνει από την εκτεταμένη χρήση υπολογιστών. Δεν υπάρχει διαχωριστική γραμμή στον σχεδιασμό πραγματικών χώρων. Όταν κάνω τέχνη, ο τρόπος που πραγματοποιώ τον χώρο δεν είναι συμβατικός, και δεν χρησιμοποιώ τίς να πω άλλα πράγματα. Ένα βασικό θέμα της δουλειάς μου είναι η έννοια του προσανατολισμού ανάμεσα στο άυλο και το υλικό, τον παραδοσιακό κόσμο και την ψηφιακή τεχνολογία. Η σχέση μεταξύ του ονεϊκού κόσμου των ανθρώπων και του αήριου, του ματρίτζ.

Ζητείται ευρωπαϊκός ρέιβ πολιτισμός!

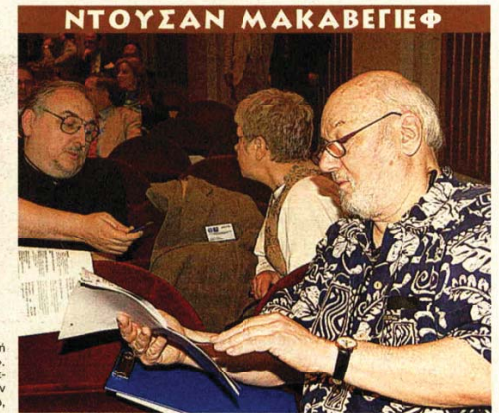
Ο 72χρονος πλέον Ντούσαν Μακαβέγιεφ «έχασε» τα... Sweet monies. Είκοσι και πλέον χρόνια μετά το δρό του «Sweet Movie» ψάχνει για τον ευρωπαϊκό «ρέιβ πολιτισμό», αναζητεί το χιούμορ στη ζωή και στο σινεμά και δηλώνει πως «η απελπισία είναι κάτι πολύ βαρύ. Ας μείνουμε δίπλα στη ζωή και ό,τι γίνει, ε, ας γίνει...»

Της Βίκυς Χαρισσοπούλου

«Η εφημερίδα σας είναι αριστερή ή δεξιά; Να ξέρω πού θα μιλώ...». Η συζήτηση άρχισε με δική του ερώτηση. Ο Ντούσαν Μακαβέγιεφ των ταινιών «Sweet Movie» («τώρα που την ξαναβλέπω, 22 χρόνια μετά, λέω ότι ήταν μια γλυκιά ανακριντική ταινία. Τότε είδα στην πορεία τη ζωή και τρέμοσα. Φοβήθηκα πολύ», λέει). «Ο άνθρωπος δεν είναι πουλί», «Ο γαρίλλας κάνει μπάνιο το μεσημέρι», «Εγκλημα ζηλοτυπίας», «Κόκα Κόλα Κιντ» και «Μονεγγέκρο» ήρθε στη Θεσσαλονίκη ως επίσημος προσκεκλημένος, ως σκηνοθέτης από τη Σερβία-Μαυροβούνιο, αλλά και ως υπεύθυνος του Τμήματος Κληρονομιάς της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου.

«Αν το ευρωπαϊκό σινεμά θέλει να βρει χώρο στην Ευρώπη, πρέπει να βρούμε χώρο για το χιούμορ...», δήλωνε από το επίσημο πάνελ των ομιλητών στη συνδιάσκεψη για τον κινηματογράφο στην Ευρώπη, η οποία πραγματοποιείται στο «Ολύμπιον».

Χωρίς χιούμορ, η κριτική επιστρέφεται: Εσείς; Ο Κριστόφ Ζανόσκι ελεγε χτες πως οι καλλιτέχνες αρέσκονται να είναι ρεβιζιονιστές. Εσείς σήμερα τι είστε; Αριστερός ή δεξιάς; «Οι πλευρές του δρόμου, ξέρετε, αλλάζουν αν μετακινείται κανείς. Μερικές φορές βλέπουμε την Ανατολή, άλλες τη Δύση. Κι εμένα δεν μου αρέσει η αμενσία. Πάντως, δεν είμαι εθνικιστής. Ο εθνικισμός, ξέρετε, προϋποθέτει τη δολοφονία του οποίου "άλλου". Κι εμένα δεν μου αρέσουν οι δολοφονίες. Ο εθνικισμός πλύνει και τις δύο πλευρές του δρόμου. Αριστερά και δεξιά. Αλλά, οι όροι είναι για μόνο θεωρίες. Όλη η Ευρώπη έχει μετατραπεί σήμερα σε μια συνδιάσκεψη. Ψάχνουμε να βρούμε το "ποιο έμμεσο", το οποίο κάποιος θέματα διαβάζει, σε αυτό το περίεργο κομμάτι (σ.α.: το διαδίκτυο), πως μας απασχολούν. Αυτό είναι πλέον μόνο θεωρία. Επιστήμη η τέχνη δεν είναι θεωρία, είναι πολλή δουλειά, αλλά επί της ουσίας είναι μόνο υποθέσεις και λήθη. Διαμορφώσα-

«Η χώρα μου ανήκει στην τρίτη γενιά των διαδρόμων που βρίσκονται πάνω στα δέντρα και κοπάνουν από την άλλη πλευρά του φράκτι τους άλλους διαδρόμους που θα μας δεχθούν», λέει ο Ντούσαν Μακαβέγιεφ του «Sweet Movie», προαναγγέλλοντας την επόμενη ταινία που οραματίζεται για τη διευρυμένη Ευρώπη

με πολλές φόρμες, αλλά όχι πολλή τέχνη. Στον πραγματικό καλλιτεχνικό χώρο η τέχνη ψάχνει για τις με σίγουρα, για την εκπλήξη. Γι' αυτήν την έκπληξη, γι' αυτό το λάθος έγκλημα πάντα. Η τέχνη δουλεύει μ' αυτό που δεν ξέρει, χωρίς να το φοβάται. Η φύση της τέχνης είναι ν' ασχολείται με κάτι του οποίου το αποτέλεσμα γνώνει...».

Ποια είναι τελικά αυτή η κληρονομιά του ευρωπαϊκού κινηματογράφου; Τι καλείτε να παράδουμε;

«Θέλετε να παράδουμε; Στην ηλικία σας έχετε δει περίπου 10.000-20.000 ταινίες χωρίς να το έχετε καταλάβει. Κρατάμε μέσα μας σκηνές, συνθέσεις αντιφατικές που τις ανακαλούμε ύστερα από χρόνια. Είναι σαν ένα κόκορικο βιβλίο το σινεμά. Είναι η ίδια μας η ζωή. Η Ευρώπη είναι οι ταινίες της. Αν ψάξουμε την κληρονομιά μας - αυτό το βιβλίο - ταινίες - ή σινεμά βρούμε το νέο της πρόσωπο. Ας ψάξουμε. Η Αμερική ανακαλύφθηκε γιατί ο Χριστόφορος Κολόμβος έψαχνε τον πιο σύντομο

δρόμο για τις Ινδίες... Πρέπει να τα κρατάμε στη βιβλιοθήκη μας τα καλά βιβλία, να τα διαβάζουμε. Πιστών να είναι μια άλλη ταινία και η Ευρώπη όταν την "εναρμόδιασμε". Βλέπω και ξαναβλέπω τις ταινίες του Αγγελόπουλου. Κάθε φορά "διαβάζω" καινούρια πράγματα».

Έρχεστε από την πρώην ενωμένη Γιουγκοσλαβία, από τη νυν Σερβία-Μαυροβούνιο... Έχετε τη συνταγή για την εθνική και δημιουργική συνύπαρξη της Ευρώπης των «25»; Είναι μικρογραφία Ευρώπης η πρώην Γιουγκοσλαβία;

«Η αλήθεια είναι ότι η Ευρώπη είναι ποικιλόμορφη, έχει διαπεράσεις. Είναι όμως κι ένα καταπληκτικό κυττάριο για όλες τις παρεξηγήσεις μας. Στη χώρα μου - την πρώην χώρα μου - μας έβδαν τώρα 5.000 χιλιόμετρα σιγόρα. Όχι μόνο στη γεωγραφία. Και στα βιβλία της Ιστορίας και στη γλώσσα και στη νομική. Με την κακή έννοια, να είναι μικρογραφία της Ευρώπης τώρα η Γιουγκοσλαβία...».

Με τη γλώσσα των εικόνων

Τελικά, ποια είναι η γλώσσα του ευρωπαϊκού κινηματογράφου; Η αμερικανική (των «αντιπάλων») είναι μία. Οι ευρωπαϊκές πάνω από 20... Ποια γλώσσα θα μιλούσαν οι ευρωπαϊκές ταινίες;

«Μα, η γλώσσα των εικόνων. Οι σκηνές των ανθρώπων στους τοίχους. Η γλώσσα του ονεϊκού. Όταν γυρνάω το "Σουίτ Μοβι", ζήτησα από τον φωτογράφο να... στείλει ένα ερωτικό γράμμα στην Κόντακ. Δεν ξέρω πόσο το πέτυχε, αλλά αυτό είναι η γλώσσα του ευρωπαϊκού κινηματογράφου. Το πόντημα της φωτογραφικής τεχνολογίας με το όνειρο...».

Χρυσοί συνδυασμοί στο Μηχανογραφικό

Οι χρυσοί συνδυασμοί των Επιστημονικών Πεδίων στο Μηχανογραφικό αποτελούν πρόκριμα για την επιτυχία.

ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ

Γιωτόπουλος: Καταδικάζω τη 17N

Κατά της δράσης της 17N τάχθηκε και πάλι ο Αλ. Γιωτόπουλος, συνεπής προς την αρχική του επιλογή.

ΣΕΛΙΔΑ 12

Η Γη πρασίνισε!

Η παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας και το φαινόμενο του θερμοκηπίου έκαναν τη Γη πιο πράσινη!

ΣΕΛΙΔΑ 23

Η ενάτη συμφωνία

Ο Ολυμπιακός απέκτησε χθες τον Γιώργο Γεωργιάδη και είναι η 9η κατά σειρά μεταγραφή των πρωταθλητών.

ΣΕΛΙΔΑ 27

ENGETO
KAGE MEPA
MAZI ME
«TA NEA»

Το χρονικό της Αποστασίας του 1965

Σημίτης: Θα φύγει όποιος δεν δουλεύει

Απειλή για... ανασχηματισμό

Μπορεί ο ανασχηματισμός να ήταν... μίνι, η απειλή του όμως αποδεικνύεται διαρκείας. Ο Πρωθυπουργός απείλησε χθες ότι δεν θα διατάξει να αλλάξουν οι υπουργοί που δεν δουλεύει. Σύμφωνα με το σκεπτικό Σημίτη, ο χρόνος των εννέα μηνών έως τις εκλογές είναι πολύ μικρός και άρα δεν δικαιολογείται οποιαδήποτε καθυστέρηση και ολιγωρία.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ:
Συνταγή ήττας οι
προεκλογικές παροχές

ΣΕΛΙΔΕΣ 8-11 ΚΑΙ ΡΙΠΕΣ: ΟΙ ΠΑΡΟΧΕΣ (ΣΕΛ. 3)

**Και άτυπο
Διευθυντήριο
με Χρυσοχοΐδη**

Χαμόγελα με 2.015 μονάδες

ΣΕΛΙΔΑ 69

EPMOY

Πεζοδρόμηση Νο 2

Αρχίζει αύριο η δεύτερη πεζοδρόμηση της Ερμού, από την οδό Αγίων Ασμάτων έως την Πειραιώς. Τα έργα θα διαρκέσουν εννιά μήνες κατά τη διάρκεια των οποίων θα ισχύουν ειδικές κυκλοφοριακές ρυθμίσεις. **ΣΕΛΙΔΑ 13**

ΣΕΛΙΔΑ 13

ΤΗΛΕΦΩΝΑ
Θα έχουμε
πάντα
τον ίδιο
αριθμό

Προσωπικούς αριθμούς
τηλεφώνου, έναν για
σταθερό κι έναν για κινητό,
θα έχουν όλοι οι
συνδρομητές και θα τους
διατηρούν κι όταν αλλάζουν
εταιρεία.

ΣΕΛΙΔΑ 15

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ

Ιπτάμενα... ντεσιμπέλ

Τα τσετσινίλη των αεροπλάνων ταλαιπωρούν καθημερινά τους κατοίκους πόλεων που γεπνιάζουμε με αεροδρόμια. Στην Αρτέμιδα, το Κορωπί, τη Θεσσαλονίκη, το Ηράκλειο οι πολίτες διαμαρτυρούνται για την ηχορύπανση και τις χαμηλές πτήσεις.

ΣΕΛΙΔΑ 14

50ή ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Όταν επιστρέφει κανείς από μια μεγάλη έκθεση όπως η Biennale της Βενετίας, όλοι έχουν την εντύπωση ότι μεταφέρει στις αποσκευές του ορισμένες τουλάχιστον απαντήσεις για το πού πηγαίνουν τα πράγματα και ποιες δυναμικές αναδύονται

Στο κοινότατο κτίριο -που ηγείται η σύγχρονη τέχνη- δεν θα μπορούσα παρά να απαντήσω ε-ξου κοινότατα: «όπου πηγαίνει ο κόσμος». Δεν χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για ν' αντιληφθεί κανείς ότι όλο αυτό είναι και να διαβεί εξαρτάται αποκλειστικά από το προνομιακό σημείο θέασης που δίνει κατά περίπτωση. Να γιατί λοιπόν ο υπότιτλος της φετινής 50ής Biennale -Η δικτατορία του θεατή- μοιάζει περισσότερο ερεθιστικός από τον κεντρικό πολυδιαφημιζόμενο τίτλο: «Όνειρα και συγκρούσεις». Συντηγούνται σε μια τέ-τρα υπόθεση οι δυνάμεις ο Φρόντλ με πρό-εδοποίησε κάποτε ότι το όνειρο μπορεί να είναι βαρύν.

Του
Γιώργου
Τζιτζιλάκη

Είναι προφανές ότι ο νέος καλλιτεχνικός διεθνισμός της Biennale, ο οποίος προκρίνεται να διαπορευθεί από τον μεγάλο αντίπαλο της παλαιάς διοργάνωσης, την 11η Documenta του Κάσελ, η οποία πέφτει επικεντρώθηκε στην εξοντική τεκτονική των συγκρούσεων της παγκοσμιοποίησης. Τι μπορεί λοιπόν να σημαίνει «Η δικτατορία του θεατή»; Ο ίδιος ο Bonami διαλέγει μια συμβολική ετήσια: «Τελειώνει η αυτοαναφορική δικτατορία του μοναδικού επιμελητή, όπως του Harald Szeemann, και συγκρίνεται έκλεισε ο κύκλος των κληρονομικών θεματικών κύκλων που ξεκίνησαν στη δεκαετία του 1960».

Δεν είναι ωστόσο τυχαίο ότι ο Bonami αναφέρεται στον «θεατή» (και όχι, για παράδειγμα, στον επισκέπτη) διατηρώντας ανέγγιχτο τον πυρήνα του μεγάλου θεματικού γεγονότος και όχι διανέμοντας με αυτό. Παραφράζοντας τη λεξιολογική «δικτατορία του προεκτατότη», ο καμριός καλλιτεχνικός διεθνισμός της Biennale -ο οποίος δεν διαδέχεται χαριζόμενα κριτικού ή ιστορικού της τέχνης αλλά μάλλον ευφυούς οργανισμού- χρησιμοποιεί τον όρο για να περιγράψει το νέο καταρκτικό περιεχόμενο του φεστιβάλ-εργαζομένου θεατή-τουρίστα των μεγάλων διοργανώσεων.

Αν θα θέλαμε όμως να είμαστε περισσότερο ακριβείς «δικτατορία του θεατή» σημαίνει υπερχείλιση της ερμηνείας επί της δημιουργίας. Μιλώντας με σύγχρονους όρους, μια τέτοια κατεύθυνση θα μπορούσε άνετα να χαρακτηριστεί «με-

τα-ενοιασκή», που θα πει ότι στο επικεντρω βρίσκεται μια θεωρία της τέχνης, η οποία απαιτεί διανοητική διάγερση και επεξηγητικό λόγο. Αν ο παντογνώστης επιμελητής αποσπάζεται από την κυκλοφορία και οι καλλιτέχνες γίνονται ολάνη που υποκατα-νικοί, ο θεατής αντιμετωπίζει την πρόκληση να γίνει ο ίδιος «δικτάτορας» του βλέμματος και του χρόνου του: δηλαδή να ανασυντάξει πληροφορίες και εικόνες και να επαναανα-μολογήσει όλα στοιχεία πρόλαβε να επι-λέξει. Δεν πρέπει όμως να υποψιαστεί τον παρόντα της κόπωσης που συνειδη-ται η δαπάνη μιας τέτοιας επένδυσης: εξαντλημένος και αμήχανος ο θεατής με-ρικές φορές αρκεί να αντιδρά όπως το σκυλί του Παυλός.

Έκουμε άλλωστε να κάνουμε με μια ακανόνιστη στην οποία συμμετέχουν

Σία Κυριακάκου, Δ. Ρόσας, «Intro», ελληνική συμμετοχή στην 50ή Biennale της Βενετίας, με υπότιτλο «Η δικτατορία του θεατή»

Αρχιτεκτονική, η ζωγραφική του μέλλοντος

> INFO

12 Ιουλίου - 2 Νοεμβρίου, <http://www.biennaledivenezia.net>.

380 καλλιτέχνες από όλα τον κόσμο, τους οποίους επέλε-ξαν οι 12 επιμελητές για τις ισόρροπες ενότητες της κεντρικής έκθεσης, και άλλα 170 στις 63 εθνικές αντιπροσωπείες. Συγκριτικά και μόνο υπενθυμίζω ότι οι καλλιτέχνες που συμμετείχαν στη γερμανική Documenta μόλις ξεπε-ρνούσαν τους 100. Αυτό το είδος λοιπόν της «δικτατορίας του θεατή» που δοκιμάζει η 50ή Biennale περισσότερο τείνει στον θραυσματισμό της εννοιας εκθέσεως συνειδητά και στην εξάρτηση της κεντρικής πυρηνικής ιδέας. Επικρατέ-στερος προσανατολισμός αποδεικνύεται εν τέλει η αφοσίωση των διαβιόντων χώρων και το γοητευτικό appeal μιας πόλης σαν τη Βενετία που αποκαίτζει καθέτι σύγχρονα.

Όσο κι αν ακούγεται παράδοξο, ο

Bonami αντιλήφθη ένα πραγματικό γεγονός -τον μαρμαρύ του πανικού- και η επιμέλειά του τον εκθέσασε γι-γαντοσκό. Μέσα σ' αυτό το διαγκωμένο αρχιτεκτονικό υπάρχουν ναιδίες και έ-ργα που θα πρότειναν στον περιπατημέ-νο θεατή να αναζητήσει τους λατινο-αμερικανικούς καλλιτέχνες, τον Robert Smithson και τον Holo Officia στην «αρχή της επιβίωσης» του Carlos Basualdo, την οπιστική «ζώνη έκτακτης ανάγκης» του Κορεάτη Hou Hanou, τις «Συγκρούσεις ο-ρατικές αναπροσαρμογές» της Chaterine David και προ πάντων τη συναρπαστική αναγωγή των μικρών αυτοπαικτών απο-ρριμμάτων σε κοινωνικό καταλύτη στον «Ταξίδι της αυτοπαικτών» που έλασαν οι M. Nesbit, H.U. Christ και R. Travaniija.

Ο Γιώργος Τζιτζιλάκης είναι αρχιτεκτο-νικός και διδάσκει στο Τμήμα Αρχιτεκτο-νών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Το στοίχημα της ελληνικής συμμετοχής

Μου είναι δύσκολο να καταλάβω γιατί μερικοί ανα-κάλυψαν ακόμη μια φορά την «επιστροφή στη ζω-γραφική». Πιο σωστό θα ήταν να λέγαμε ότι μια νεώ-τερη γενιά καλλιτεχνών επεκτείνει παντού την έννοια της σόφρας και διεκδικεί μια διαφορετική αντίληψη του χώρου. Υπό αυτήν την έννοια, ιδεώδης «αυτο-γραφική» της έκθεσης αποκαλύπτεται η σχέση με την αρχιτεκτονική και την πόλη. Είναι άραγε τυχαίο ότι μερικά από τα καλύτερα έργα που ποντάρουν σε μια τέτοια επανοδιαπραγμάτευση: Thomas Bayle, Gabriel Orozco, Carsten Höller, Jennifer Pastor, Rirkrit Tiravanija - για να μην ανα-φερθώ στη συμμετοχή καθορόμενων αρχιτεκτόνων όπως ο Yona Friedman, ο Rem Koolhaas, ο Arata Isozaki και ο Stefano Boeri με τους Multiplicity.

Να γιατί έλζει να επανεθνούν ανεπιφύλακτα τόσο η ελληνική συμμετοχή (επίτροπος Μαρίνα Φωκιάδη) ό-σο και η κυρίαρχη (επίτροπος Henry Meyer Hughes), που κινήθηκαν σε μια παρόμοια κατεύθυν-ση, όπου το τελικό αποτέλεσμα αναδύεται υπό μορ-φήν σχέσης με τον χώρο. Ο Δημήτρης Ρόσας, συμ-βαδίζοντας με την τάση της ρευστής αρχιτεκτονικής, δημιουργώντας ένα ενεργό πτυχωτό δάπεδο πάνω στο οποίο προβάλλονται παραληρηματικά οι αφηγήσεις ονείρων που συνθέτζει ο Σία Κυριακάκου. Ο Νίκος Χαλαμπίδης αξιοποιεί υποδομηματικά, στην πυ-κνή οικονομία και στις συμβολικές αναφορές του, το υποβλητικό σκοτεινό φως των διαμορφώσεων που έκανε ο Carlo Scarpa στη Fondazione Querini Stampalia.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΤΟΝΟΥ

Της Εύας
Κοταμανίδου

Δια... κοπές

Μέρες καλοκαιριού! Μέρες φυγής, ξεκούρασης, ανανέωσης, ξεναγέματος μετακινήσεων για νέες εκκινήσεις. Έτσι επιτόσσει η εποχή, η αυγή, οι εθμοί, οι ανάγκες κυρίως του καταπονημένου σώματος και της ψυχής ή μάλλον των νευρών, γνωρίζοντας και τα επιστημονικά ότι αυτό υποφέρει περισσότερο από το καθημερινό άγχος, την παραπλήρη της πολυδύναμης πόλης, το τρέξιμο να προλάβουμε τον αμερικανικό χρόνο. Όνειρο ασπασμό μια παύση, ήρεμη γενιά χωρίς θάλασσες, μια ερμητική παύση χωρίς φωνές και βάρβαρες μουσικές, εμείς και η φύση, εμείς κι ένα βέλος, εκτός χρόνου, στην απόλυτη γαλήνη, με ήλιους μόνο φυσικούς ή, ακόμα καλύτερα, τον υπέροχο ήλιο της Σωφίας, όπου ο ουρανός θ' αψηλάωνε απέραντος και η καμυλάνη του θα χάνετα ακουμπισμένη στο μακρινό γαλάζιο του νερού. Επιδιώξεις ουτοπικές; Ευχαίς όποιος ταλαιπωρούς της πόλης καταφέρει να ανακουλίξει τον θαυμαστό τουτό τόπο και να τον γευτεί. Αλλά... όπιο και το χειρότερο, θα ξεναουαντηθεί, είτε το θέλει είτε όχι, μ' όλα τα καλά της πόλης, μ' όλα τα καλά της βαρβαρίας από τα οποία προσπαθεί ν' απαλλαγεί, έστω και για λίγες μέρες. Οι μεν προθέσεις άριστες, οι δε συνθήκες του αστικού βίου ασθένειες βαρύνουσες, αδύνατες, θα κάνει αναγκαστικά ψευδείς διακοπές που δεν θα δια... κάποιον απολύτως τίποτα, εκτός ίσως το ωραίο της δουλειάς, που δεν θα αλλάξουν στο ελάχιστο τη συνήθη αγωγή, γιατί της πόλης, η οποία ελπιώ να πάντα να μας ακολουθεί!

ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΜΑΖΙ ΜΕ «ΤΟ ΒΗΜΑ» + Η ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΠΡΕΣΒΥΤΕΣ Δ.Σ.: ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΔΕΣΦΗΝΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ Π. ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
Ετος ίδρύσεως 1922
Ετος ΠΤ - Αριθ. 34327 - Τηλ: 3 €

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2004
117 τόμοι, Σήμερα 11 τόμοι, Επληρώσει μάθη,
Αυτοκλή 07.39 - Δύο 17.07 Σάββατο 16 ημερών

© ΤΟ ΒΗΜΑ
Εκδόθηκε από τον Δημοκρατικό
Οργανισμό Αποφώνων Α.Ε.

Κεντρική γραφείο: Μικροκαποδίσκου 80, Αθήνα 115 28
© 211 365.7000 Email: tovimba@tovimba.gr
Internet: http://tovimba.dohat.gr

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Έξωση στη Λαγκούν Σαυή
Μείζον πρόβλημα η ορεινή εννοσίμω. Μιλούν ο τερμοποικίς Πολιτισμού κ. Π. Ταπούλης και ο καλλιτεχνικός διευθυντής κ. Α. Καραντιός
σε δύο βίβλις σελ. 6

Βρίσκουμε την Ατλαντίδα...
... αλλά όχι μία, πέντε φορές και σε διαφορετικά μέρη. Το τελευταίο, η Κύπρος. Μιλούν ο Πάπας είναι ο διευθυντής του δημοφιλέστερου θρύλου.
Science σελ. 1, 4-5

BUÑUEL

Ο δόκιμος και ο μαθητής
Ο δύο μεγάλων ισπανικών σκηνοθετών που θα μπει από την Τρίτη στην κινηματογραφική Βιβλιοθήκη του «Βήματος» το άλλο βίβλις σελ. 10-11

SAURA

Το οικονομικό παιχνίδι στον αθλητισμό
Πώς οι ομοσπονδίες αρχίζουν το παιχνίδι της οικονομικής. Τι δεν κάνει η πολιτεία και τι συμβαίνει στην υπολειτουργία Ευρώπης.
σελ. Α42

Συνέντευξη-βόμβα του υπουργού Υγείας κ. Ν. Κακλαμάνη
“Θα μας φάνε τα πυράνχας!”
Κυκλώματα καταληστεύουν τα νοσοκομεία
Ο «Ευαγγελισμός» έχει ημερήσια ζημία €300.000!

ΜΙΧ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ
Το όνομα της πΓΑΜ δεν είναι απειλή - να ανοίξουμε τώρα το Ασφαλιστικό
Μια αμετάκλητη συνέντευξη του Γραμματέα του ΠΑΣΟΚ
• Σελ. Α4, Α6

Ο πρωθυπουργός παρακολουθεί αμήχανος τις συγκρούσεις υπουργών στα παρασκήνια
Οι μικροί εμφύλιοι στη ΝΔ
Τόσοιρα ανοιχτά μέτωπα στην κυβέρνηση δηλώνουν τις σχέσεις του Πρωθυπουργού με διάφορους υπουργούς και παραδοχόν σενάρια για ανασχηματισμό.
• Σελ. Α12

«Υπουργοθυσιές» σχεδιάζει τώρα ο κ. Κ. Καραμανλής
• Σελ. Α14

ΠΟΙΟΙ ΤΡΩΝΕ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ...
Του ΣΤΑΥΡΟΥ Π. ΨΥΧΑΡΗ

Κορυφαίοι έλληνες ιατροί είπαμε στην έγκυο γυναίκα που επρόκειτο να γεννήσει σε λίγες ημέρες: **Λοιπόν, θα πάμε στο (...)** αλλά αν υπάρξει επιπλοκή θα σας κατεβάσω αμέσως στο **Λιζάνδρο!** Διότι, όπως είπαμε, σε περιπτώσεις κρίσιμες τα δημόσια νοσοκομεία υπερτερούν κατά πολύ των ιδιωτικών, τα οποία, βέβαια, προσφέρουν πολύ καλύτερη φροντίδα...

Είναι πράγματι αλήθεια ότι τα δημόσια νοσοκομεία έχουν και πολύ καλύτερη ιατρική και τα απαραίτητα μέσα για να αντιμετωπίσουν με συνέπεια στη σελίδα Α2

■ Με την πλήρη απελευθέρωση των εισαγωγών απειλούνται άμεσα τα εγχώρια εμπορεύματα
Προσοχή, κίτρινος κίνδυνος!
Τα κινεζικά προϊόντα θα κατακλύσουν την ελληνική αγορά

ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
Στο σφυρί τα ακίνητα -φιλέτα του Δημοσίου
«ΑΝΑΠΤΥΞΗ» • Σελ. Β10

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
«Ναυμαχίες» στο Αιγαίο με θύματα τους νησιώτες
• Σελ. Α36

Διχάζουν τα τρία συν δύο έτη σπουδών
• Σελ. Α33

LIDL
Ραντομηχανή
Ηρθε!!!
22 προσφορές
Περαινή τιμή €69,90
Προσφορά από 18

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Επισκέπτες της 50ής Μπιενάλε της Βενετίας (2003) στην εγκατάσταση με τίτλο «Intron» των Σίας Κυριακάκου και Δημήτρη Ρώτου

Στην 50ή Μπιενάλε της Βενετίας (2003) η ελληνική αντιπροσωπεία είχε διοργανώσει στο περίπτερό της ένα πολύ ορατό booth. Λαμβάνει κάθε λογής προσερχόμενοι σε σερβίς και κάμπος πολυι υπάλληλοι της εταιρείας catering πάλευαν με εκείνα τα άβολα αναδεντήρια να φράξουν φρανέ και λούζονταν κάθε τόσο με έναν παχύρρευστο, πλούσιο καφετιή σερβί.

Μέσα στη γενική ευφορία του brunch ο τότε υπουργός Πολιτισμού Ευάγγελος Βενιζέλος, καλούμενος να μιλήσει για την ελληνική συμμετοχή, δηλαδή την εγκατάσταση των Σίας Κυριακάκου και Δημήτρη Ρώτου, σε επιμύλη Μαρίνας Φωκίδου, ήταν ορατόντας διασκεδαστικός: «Με την εγκατάσταση αυτή» είχε δηλώσει «η Ελλάδα μπήκε στο mainstream».

Αρχική αισιοδοξία

Η υπουργική δήλωση δεν ήταν μακριά από το πνεύμα που είχε κυριαρχήσει καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας για τη συμμετοχή στην Μπιενάλε – ένα πνεύμα αισιοδοξίας, μια αίσθηση ότι για πρώτη φορά η χώρα μας είχε συγχρονιστεί με τον διεθνή παλμό της τέχνης. Τουλάχιστον η τότε γενική διευθύντρια Πολιτισμικής Ανάπτυξης του υπουργείου Πολιτισμού Μαίρη Μπαγιλάδου από περίπου είχε φρεσεί να εννοεί όταν στη συνέντευξη Τύπου για την ελληνική συμμετοχή είχε δηλώσει ότι οι δύο καλλιτέχνες «έχουν όλα τα εγύργια για να παρουσιάσουν ένα εικαστικό γεγονός που δεν θα είναι σινηθισμένο» και είχε υποψήσει: «Οι συμμετέχοντες μας στην Μπιενάλε δεν ήταν πάντα ιδιαίτερα επιτυχείς. Αυτή τη φορά όμως υπήρξε ταύση της επιμελήτριας με τους καλλιτέχνες και θα πήμε καλά».

Τι έγινε όμως τελικά; Τα πήγαμε καλά; Η αλήθεια είναι ότι, γενικά μιλώντας, η εγκατάσταση έγινε καλώς υποδεχθεί. Αντίθετα με το να προσβλέπει σε αποκοιμήτους εδούς εξορισμού – κάποιοι υπάλληλοι της εθνικής καθαρότητας είναι και δέχον να αναδεικνύει τίποτε το ουσιαστικά ελληνικό – φάνηκε να προσεγγίζει με αξιοπρέπεια το διεθνές κλίμα. Ο παλιός Τύπος τουλάχιστον έτσι αποτίμηκε την ελληνική προσπάθεια, πρόσφερε, π.χ., για την «επιθυμία των Ελλήνων να συμμετάσχουν στο καλλιτεχνικό ρεύμα που κυριαρχεί αυτή τη στιγμή στο διεθνές επίπεδο».

Όπόσο μετά τον ενδοοικισμό των εγκαινίων και μετά τις αλληλεπιδράσεις – και θύρες – ανταποκριτές που σπύζανε στις αρχιμήδες μας όσο βρεθήκαμε εκεί το αίσθημα που μας κατέκλυσε έμοιαζε λίγο με αυτό που βασανίζει κάποιον τε δόθηκε Κυριακάκης που ακολουθώντας τα δέματα ασβεστωβόρα, μουσουλής, περιμένει να καλέσουν να πρόκειται αλλά να πράγμα μας που πρόδοσαν και έμεναν τα ίδια.

Η σήση του υπουργείου

Η Μπιενάλε της Βενετίας είναι ασφαλιστικό μόνο ένα παράδειγμα. Και ο μόνος λόγος που το συγκεκριμένο παράδειγμα καθίσταται καλύτερο τμήση της στήλης είναι ότι το υπουργείο Πολι-

Οι καλλιτέχνες δεν λένε «Όχι»

Αναμένοντας την «πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος» του υπουργείου Πολιτισμού για την 51η Μπιενάλε της Βενετίας, αναρωτήμαστε μήπως οι νέοι δημιουργοί θα έπρεπε να ενδιαφέρονται λιγότερο για τη σταδιοδρομία τους και περισσότερο για την τέχνη τους

Λιπαίο εξελικτικό να μην έχει δημιουργήσει την περίφημη «πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος» (την προκήρυξη, δηλαδή, που καλεί τους ενδιαφερόμενους επιμελητές να προτείνουν καλλιτέχνες για να εκπροσωπούν την Ελλάδα) για την 51η Μπιενάλε της Βενετίας, την οποία θα διεκδικούν οι Μαρία και Κορρά και Ρόσα Μαρτίνες, μολονότι πάμπολλες χώρες έχουν αφήσει αυτό το στάδιο πίσω τους προ πολλού και έχουν ήδη επιλέξει τους καλλιτέχνες τους. Είναι ήδη γνωστό, π.χ., ότι οι ΗΠΑ θα εκπροσωπηθούν από τον Εν Ρόσια, η Γερμανία από τους Τίνο Σαχά και Τόμας Σάιμπερ, η Μ. Βρετανία από τους Κρίστιαν και Τζορτζ, και πόσα λόγια.

(Παραμιμώμενος, αν και το θέμα εδώ δεν είναι αυτό, θέλω να γνωρίζω κατά πόσον η ηγεσία του υπουργείου έχει το απή της επί του καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος, μια φρέσκα χρήση να αποσκοπεί ότι οι ασήμαντες φήμες αρχίζουν και κόποι καλλιτέχνες αγωνίζονται, ενώ άλλοι δηλώνουν απολύτως σίγουροι για την επικείμενη επιλογή. Μόλις δεν ωρλεεί κανείς να (έτσι ανεπιβεβαιώσιμη – εντύπωση ότι τα πράγματα είναι ήδη αποφασισμένα και απλώς αναμένεται εύστοχος τρόπος για να ανακοινωθούν.)

Απογοητευτική συνέπεια

Πέραν του παραδείγματος της Μπιενάλε της Βενετίας, βέβαια, υπάρχουν και άλλα. Η διεθνής έκθεση Ουάσιγκτον, η οποία παρουσιάζει ελληνικές καλλιτεχνικές θέματα σε πιο επισημάνοντες και διασημότερους Έλληνες ομοετέχνους τους, καθώς και διάφορες εκθέσεις του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, που κάνουν το ίδιο, γέννησαν επίσης παράδοξα συναισθήματα απογοήτευσης της «απόφασης μείζονος». Για να μην μιλάμε κατ'ελάχιστο για τη διεθνή έκθεση ARCO 2004 της Μαδρίτης,

όπου η Ελλάδα ήταν ταύση χώρα και κλήθηκε να παρουσιάσει τα εικαστικά προϊόντα της λαμβάνοντας υπόψη το «εθνικό, ερασιμαίο και διεθνές περιβάλλον» – για να δοθεί το δικαίωμα του ομοετέχνη του Πολιτισμού Πέτρο Τσιπόλη από την ομάδα του στην πρόσκληση 4η συνέντευξη της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Πολιτισμός».

Σύμφωνα με τα λόγια του ομοετέχνη από την ίδια ομάδα, ο σύγχος παραμένει πάντα «η αντίθεση της απανταστικότητας». «Το ελληνικό κράτος» συνεχίζει ο ομοετέχνης «διστάζει τη σιγή της δημιουργίας υποδομών αλλά όχι να εα αποσκοπεί. Επιδιώκουμε ανάπτυξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών σκευδών, παραγωγή καινοτομίας, ενίσχυση της εξωστρέφειας, ανταπόκριση στις ευκαιρίες και αξιολόγηση των διεθνών πόντων περιβάλλοντος, αξιοποίηση της κοινωνίας της πληροφορίας και ενεργότερη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα. Φτάνουμε επομένως αλλά η επικοινωνία δεν ακολουθεί τους ίδιους ρυθμούς. Καλούμαστε όχι μόνο να ανεξέλεγκτη τη ζήτηση για το πολιτιστικό αγαθό αλλά να ενεργοποιήσουμε το κοινωνικό σύνολο για να συμμετάσκει ενεργά. Χρειάζεται να βρούμε τρόπους να δημιουργήσουμε δίκτυα, να προσελκύσουμε τους επισκέπτες, να προβάλουμε και να αξιοποιήσουμε τη δουλειά μας χωρίς να προσδοκούμε τα πάντα μας».

Τι συμβαίνει όμως; Γιατί κάθε «εθνική εικαστική εξέλιξη» ή άλλη προσπάθεια των ελληνικών εικαστικών προϊόντων να συνδιαλεχθούν ισχυρισμούς με αντίστοιχα αλλοδαπά – παρά την πρόσκληση στην Ελλάδα, που έλαμψε, παρά την ούτως ή άλλως ανάμειξη της στην αγορά, παρά τα ολόκληρα μεγάλι-

ρα καθόλου που έχει απορροφήσει ο πολιτισμός – καταλήγει να αφήνει αιώνα μια πρόσκαιρη αίσθηση σπύζον, σαν one-night-stand; Γιατί, παρά την όποια βελτίωση παρατηρούμε σύμφωνα με τα εγχώρια κριτήρια στα οποία είμαστε συντησμένοι, δεν έχουν γίνει πράξη τα λόγια του ομοετέχνη;

Μιλώντας προ ημερών με νεαρή και διασημή επιμελήτρια εκθέσεων – της οποίας το όνομα δεν αναφέρεται ενόψει λόγους – βλέπουμε να μιλάει με το μάλλον πεστικό ερώτημα: Μήπως η ευθύνη πρέπει να βαρύνει – επιτέλους – τους καλλιτέχνες; Με άλλα λόγια, μήπως τα πόδια τους είναι σε τόσα μακριά από το διεθνές σύστημα διοίκησης εικαστικών προϊόντων μάς κάνουν ασχολο-μικά να ξεχνάμε ότι υπάρχει πάντα ένα ζήτημα αξίας του ποσόντος αυτού κοσμήτου; Και μήπως η σχετικά περιορισμένη αξία του προϊόντος – παρά αυτό δεν νομίζω – σ' υπαίτια αντανακλάται, τουλάχιστον αν με ελκρινάει διεκδικώντας την αντίθεση που προκαλούν ελληνικά έργα βίβλα σε Έξνα παρομοίους όρους, όπως στην Outlook ή στον τρέχοντα Διαπολιτισμικό – σχετικά στο ότι ημάρηκα την ελληνική καλλιτεχνική αγορά και να καθίσταται η σταδιοδρομία τους και ακολουθεί την την τέχνη τους;

Το δόγμα της επιλογής

Εξω-αντιγράφω ότι τον τελευταίο καιρό στα καλλιτεχνικά πράγματα της χώρας μας έχει εγκατασταθεί μια ομοδοξία, γέννημα πιθανώς του διεθνούς Νέου Ακαδημαϊσμού: μια «νεο» νέον, δραστηριότητα δημιουργίας φέρει να βρίσκεται σε επαφή με το διεθνές κυρίαρχο ρεύμα, να μεταδίδει ολόκληρο ένα επιτυχία ή σφάλμα φωνή της σύγχρονης Ελλάδας στο εξωτερικό και να κερδίζει τη θέση της στο σπείσμα της διεθνούς καταξίωσης. Πρόκειται

για λίγο-πολύ τους ίδιους που είχαν επιλεγεί για την Outlook, τους ίδιους που έχουν κατά καιρούς διαγωνισθεί για το Βραβείο ΔΕΣΤΕ, τους ίδιους που συμμετείχαν στην έκθεση Breakthrough! της ARCO 2004, τους ίδιους που ηγαίνονται τώρα στη 3η Μπιενάλε video Μόναχο του Τελ Αβίβ, τους ίδιους που εκθέτουν στις αναρχικές «εναλλακτικές» καλαρί του ιστορικού κέντρου και του Ψαρφή.

Όλα τούτα στα μάτια ενός νέου καλλιτέχνη φαντάζονται ασφαλείας ως ευκαιρίες που, αν δεν τις αρπάξει, πιθανώς να τις χάσει για πάντα. Μήπως όμως δεν είναι έτσι; Μήπως τούτη η φρέσκια νέα «γενιά» πρέπει πάνω από όλα να μάθει να συγκεντρώνεται στη δουλειά της και να μην αγνοεί διαρκώς για το πώς θα επιδείξει κάθε ελάχιστο επίτευγμα, κάθε έσοδα, κάθε έργο που, μολονότι μπορεί να είναι υποσημειωμένο, σε καμία περίπτωση δεν διαδέχεται τη δύναμη να σιγήσει στο διεθνές σύστημα διακίνησης; Μήπως την επόμενη φορά που κάποιος φιλοδοξεί επιμελήσει θα έχει μια ιδέα – την οποία στη συνέχεια θα περιμερεί στα lifestyle περιοδικά – και θα την πει σε κάποιον καλλιτέχνη, ο καλλιτέχνης θα δώσει καλύτερα να σκεφθεί το συμφέρον της δουλειάς του και όχι της σταδιοδρομίας του; Μήπως τα τράντα ή τα τράντα πέντε ή τα σαράντα χρόνια δεν είναι ηλίθιες στις οποίες πρέπει κατ'ελάχιστο να αγωνιστεί για την καταξίωση αλλά για την παραγωγή; (Θυμίζω ότι οι Γκιλμπερτ και Τζορτζ, θα πάνε μόλις εφέτος στην Μπιενάλε της Βενετίας.) Μήπως αυτό που λείπει είναι ασυμπτώμα με τα προϊόντα αυτά κοσμήματα και όχι τόσο υποδομές, υποστήριξη, φιλοδοξία; Μήπως πάνω από όλα οι καλλιτέχνες πρέπει να μάθουν να λένε «όχι»;

ΑΥΤΟΥΤΙΜΟΣ ΖΕΝΑΚΟΣ

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Τ.: ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΕΥΤΕΡΟΤΗΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ Π. ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
Ετος ίδρύσεως 1922
Έτος ΠΤΕ - April 13858 - Τμήτ: 1,30 €

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΜΑΪΟΥ 2003
14 Μακροβίων, 14 Μακροβίων, 14 Μακροβίων, 14 Μακροβίων
Ανασκή 06.19 - Δυσκ 20.24, Σελήνη 10 ημερών

© ΤΟ ΒΗΜΑ
Εκδόσεις από τον Δημοσιογραφικό
Όργανισμό Λαμπράκη Α.Ε.

Κατανομή κρατική: Χρόνου: 100% 3, Αθήνα 102 37
© 210 3333 555 - E-mail: tovima@tovima.gr
Internet: http://tovima.dailnet.gr

Ρεπορτάζ: Οι **συζητήσεις**, τα **σχέδια** και οι **αποφάσεις** του Πρωθυπουργού
Τα τρία «χαρτιά» του κ. Σημίτη
Ανασχηματισμός, Μεταρρύθμιση και νέο Πόθεν Εσχες
Οι διεργασίες στο ΠαΣοΚ και ο ρόλος της «παλαιάς φρουράς»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ο Πρόεδρος

της Κύπρου εξομολογείται

ΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ • **ΒΗΜΑ** 11 Μαΐου 2003

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Καταναλωτικά δάνεια χωρίς όρια

Αίρονται από 1ης Ιουνίου τα ανώτατα
όρια χρημ. δανείων • Ζ. ΤΣΙΔΩΝΗΣ • Σελ. Β2

Η ΕΠΙΔΗΜΙΑ

Ο εφιάλτης των νέων ιών

ΦΑΚΕΛΟΣ • **Science**

Τρεις είναι οι νέες προτάσεις του κ. Κ. Σημίτη και περιλαμβάνουν: ανασχηματισμό με αμοιβαίες αλλαγές προσώπων, ριζικές μεταρρυθμίσεις του πολιτικού συστήματος και του εκλογικού χάρτη της χώρας, νέο «πόθεν εσχες» με έλεγχο από ανεξάρτητη αρχή του αληθοφάνους των δηλώσεων των πολιτικών. Στη νέα κυβέρνηση του Ιουλίου θα υπάρξουν αλλαγές σε κορυφαία υπουργεία, δραστηριότητες περιτομίας του αριθμού των υπουργών.

Γ. ΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ • Σελ. Α4, Α6

■ Τι προβλέπει νομοσχέδιο που ετοίμασε το υπουργείο Δικαιοσύνης

67 ριζικές αλλαγές στα Δικαστήρια

■ Μόνο με στοιχεία οι ποινικές διώξεις των πολιτών ■ Δικαστική έρευνα για κάθε μήνυση ■ Τέλος οι αναβολές στις δίκες ■ Μόνο για κακοεργήματα οι πολίτες στο εδώλιο ■ Καταδικές για οικονομικά αδικήματα μόνο όταν δεν έχει ικανοποιηθεί ο θύγόμενος

ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΩΟΥ • Σελ. Α20

ΑΛΛΑΓΕΣ ΑΜΕΣΩΣ

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Π. ΨΥΧΑΡΗ

Σε μια ομιλία του στην προ-πολεμική Βουλή ο Γ. Παπανδρέου ζητούσε την αποκατάσταση των Αξιοματικών του Κινήματος του 1935, όταν από το βάθος της αιθούσης ακούστηκε βροντώδης κραυγή διαφωνούντος βασιλόφρονος βουλευτή: «Θα σε πιστοκόσω!» εφώνασε. «Ποιος το είπε αυτό;» ρώτησε ο Γ. Παπανδρέου. «Εγώ» έσπευσε να απαντήσει καμαρωτός ο βασιλόφρων βουλευτής. «Τότε, δεν έχει σημασία!» τον αποστόμωσε.

Συνέχεια στη σελίδα Α2

Φθηνότερες κλήσεις
στο εξωτερικό;

ΟΤΕ ΠΙΛΟΓΕΣ
ανταμείβει
τις επιλογές σας!

Καλέστε στο **134**

Η καλύτερη πρόταση για στεγαστικό δάνειο

- Το μεγαλύτερο στεγαστικό δάνειο: 4.29%
- Επιστροφή του συνόλου της δόσης: 99%
- Δυνατότητα χρημ. ενίσχυσης, χωρίς ναυπηγική
- Δυνατότητα μεταφοράς στεγαστικού δανείου με την ίδρυση (αρχή) και επιπλέον συνολικά των κλήσεων, χωρίς ναυπηγική

801 11 71717 www.hsbc.gr

HSBC

Αθανασία Κυριακάκου - Δημήτρης Ρότσιος - Μαρίνα Φωκίδα

Δυνητικότητα και απτικός χώρος

Μια συζήτηση με τους καλλιτέχνες και την εθνική επιτροπή που θα εκπροσωπήσουν την Ελλάδα στην εφετινή 50η Μπιενάλε της Βενετίας

Η εφετινή 50η Μπιενάλε της Βενετίας έχει θέμα «Όνειρα και συγκρούσεις - Η διαστατορία του θεατή». Την Ελλάδα θα εκπροσωπήσουν η εικαστική καλλιτέχνης Αθανασία Κυριακάκου και ο αρχιτέκτονας Δημήτρης Ρότσιος, με το έργο «Intron», μια εγκατάσταση την οποία δημιούργησαν από κοινού. Εθνική επιτροπή εφέτος είναι η κριτικός τέχνης και επιμελητής εκθέσεων Μαρίνα Φωκίδα, η οποία αφού υπέβαλε πρόταση με τους δύο καλλιτέχνες, η οποία έγινε δεκτή, τώρα παρακαλούει και σπρώχνει τη συνεργασία τους.

Υπάρχει κάτι το απωροιστικό θετικό στο γεγονός ότι στέλνουμε δύο νεότερους καλλιτέχνες στην Μπιενάλε της Βενετίας. Η αίσθηση του θετικού επιπέδου όταν αναλογιστεί κανείς πως τη συνεργασία αυτών των δύο καλλιτεχνών δεν επιμελήθηκε κάποιος «γηναιόγερος», ο οποίος πιθανώς θα τους καθοδηγούσε με την εκ των προτέρων παραδοχή ότι θα μπορούσαν να βελτιωθούν προς κάποια συγκεκριμένη κατεύθυνση, αλλά μια εθνική επιτροπή, επίσης νέα σε ηλικία, η οποία βαθίζει και αυτή διερευνητικά, δίχως «βεβαίωτες».

Πηγαίνοντας να συναντήσουν τους δύο καλλιτέχνες Αθανασία Κυριακάκου και Δημήτρης Ρότσιος, καθώς και την εθνική επιτροπή Μαρίνα Φωκίδα, σκεπτόμενοι την ιδιότητα δυσκολία που συνιστά

Από αριστερά, Μαρίνα Φωκίδα, Αθανασία Κυριακάκου, Δημήτρης Ρότσιος

οιργής συνθήκες προβολής και θέσεων που παίζουν αλλά δεν έχουμε μάθει να τις βλέπουμε. Σκέφτηκα λοιπόν, τι ήταν αυτό που με ενδιέφερε στη συνεργασία των δύο, γιατί μπορείς να πραγματοποιήσεις τον χώρο σου ονειρό. Για να δώσω ένα παράδειγμα, ποιος είναι ο χώρος μιας τηλεοπτικής συνομιλής;

«Δεν είναι βασικά στοιχεία» ρώτησε γελώντας. «Ναι» απάντησε ο Δημήτρης, πρόθυμος και πάλι. «Μου αρέσει να χρησιμοποιώ τον χώρο, όχι απλώς να παράγω χώρο αλλά να τον χρησιμοποιώ ως μέσο. Πρόκειται λοιπόν για μια αρκετά σύνθετη διαδικασία διαλόγου ανάμεσα στους δύο μας.

«Δεν είναι βασικά στοιχεία» ρώτησε γελώντας. «Ναι» απάντησε ο Δημήτρης, πρόθυμος και πάλι. «Μου αρέσει να χρησιμοποιώ τον χώρο, όχι απλώς να παράγω χώρο αλλά να τον χρησιμοποιώ ως μέσο. Πρόκειται λοιπόν για μια αρκετά σύνθετη διαδικασία διαλόγου ανάμεσα στους δύο μας.

Ψηφιακά μοντέλα για την εγκατάσταση «Intron»

Ο ορισμός του χώρου

Ενώ ξεκίνησε μια με ερώτηση που πολλοί καλλιτέχνες μέλουν την απεχθάνονται, τόσο για τη γενικότητά της όσο και για τη μεγάλωρη προσπάθεια που χρειάζεται να καταβάλει κανείς για να την απαντήσει: τους χώρους να μου πουν την ιδέα τους.

«Να ξεκινήσω εγώ» προθυμοποιήθηκε ο Δημήτρης Ρότσιος. Όχι, είχε αντίρρηση. «Πρόκειται για ορισμένους προβολές, οι οποίες δείχνουν ανθρώπους να δημιουργούν τα όνειρά τους. Τις έχει συλλέξει η Σία (η Αθανασία Κυριακάκου) στον δρόμο, ταξιδεύοντας ανά τον κόσμο. Γι' αυτήν αυτές προβολούνται πάνω σε ένα αντικείμενο, το οποίο προσομοιάζει να κατασκευάσει αυτή τη στιγμή. Στην ουσία είναι ένα επίπεδο, μια συνεχής επιφάνεια η οποία δημι-

ορισσότερο τις άμεσες ανθρώπινες σχέσεις. Το ενδιαφέρον όμως είναι πως οι ρόλοι αυτοί αντιστρέφονται, καθ' όσον κάτι που είναι ψηφιακό, 'δινητικό', μεταμορφώνεται σε κάτι πραγματικό, αυτό, και κάτι που είναι πολύ ανθρώπινο, λόγω του τεχνολογικού μέσου, γίνεται αυτό 'δινητικό'».

«Ακούοντας» τους καλλιτέχνες να μιλούσαν πρόθεσε η Μαρίνα «ήθελα να επιστημώ ότι αρχικά δεν γνωρίζονταν. Εγώ όμως είχα υπόψη μου τη δουλειά και τον διάλογο. Είχα δηλαδή υπόψη μου την Αθανασία Κυριακάκου, η οποία συλλέγει 'δινητικά' ταξιδεύοντας ανά τον κόσμο, γεγονός που προσδίδει στη δουλειά μια χρονιά προσωπικού ημερολογίου. Και είχα υπόψη μου τον Δημήτρη Ρότσιος, ο οποίος ασχολείται με το τι συμβαίνει όταν η αρχιτεκτονική γίνεται καλλιτεχνικό μέσο - αρχιτεκτονική όλη 'όσο πιο ως δυνατότητα ζωής αλλά ως μέσο δημιουργίας μιας 'δινητικής' κατάστα-

Η συνομιλία ντρισταί, χωρίς αμφιβολία, αλλά ποί, ποιος είναι ο χώρος της; Ίτσι λοιπόν και για τα όνειρα. Νομίζω ότι μέσα από αυτή την προσπάθεια των δύο καλλιτεχνών αυτός ο χώρος ορίζεται ότι συμβολικά αλλά μέσο δυνατότητας».

Ο διάλογος των καλλιτεχνών

Το αντικείμενο δηλαδή, ρώτησε, που σχεδίασε ο Δημήτρης Ρότσιος είχε σχήμα να «στεγάζει» τα όνειρα της Αθανασίας Κυριακάκου;

«Κατά κάποιον τρόπο» απάντησε η Αθανασία. «Όταν αρχίζω να σκεπτόμαι αυτό το έργο, ο Δημήτρης, έχοντας τη δουλειά μου, δημιουργώ αυτόν τον χώρο. Αντίστοιχα όμως άλλαξα και εγώ τη μέθοδο με την οποία συνέλεξα τα όνειρα. Το ίδιο το γλυπτό πάλι πέρασε πολλές αλλαγές είτε στη σχεδίασή του είτε στην υφή του. Σε κάποια φάση καταίχθηκε ότι θα το κάλυψε με υφαντικό, το οποίο ήταν πολύ βασικό στοιχείο». Γύρισε προς

«Σκεπτόντας από μια προσωπική θέωση ότι το όνειρο είναι η αφαίμαξη ίσως μορφή 'δινητικοποίησης' της πραγματικότητας - πολύ πριν από την έλευση των σύγχρονων τεχνολογιών - εγώ προσπαθώ να διαχωρίσω θέματα χώρου που απαντούν αυτόν τον αναζητούν. Με μια έννοια έκανα μια αντίθετη πορεία από τη Σία, διότι ξεκίνησα από ένα ασαφές μοντέλο και προσπαθώ να το διαμορφώσω ως απλό χώρο η μάλλον αντικείμενο που δημιουργεί συνθήκες χώρου. Το τρίγωνο που ανέφερε η Σία είναι το στοιχειώδες επίπεδο. Όταν μπούμε στη λογική χρήσης του υπολογιστή, η έννοια του επιπέδου είναι πολύ σημαντική, πρόκειται για τη λογική ανάλυση σύνθετων γραμμών σε πολύ απλό».

Συνέχισε, έτσι, οι κριτικές και το αντικείμενο δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωριστά το ένα από το άλλο.

«Στην προκειμένη περίπτωση,

όχι» απάντησε η Αθανασία. «Εγώ όμως θα επιστρέψω στα τρίγωνα» είπε στον Δημήτρη «δυσί δεν μου τα είπες όπως ήθελα...».

«Α, συγγνώμη...» είπε ο Δημήτρης γελώντας. «Το τρίγωνο λοιπόν για εμένα» συνέχισε η Αθανασία «έχει κριβός την έννοια των τριών σημείων. Τα τρία σημεία είναι η αρχή. Αν θέλεις να στηρίξεις ένα επίπεδο πάνω σε δύο κορυφές, θα πέσει. Αν το στηρίξεις πάνω σε τρία, θα σπάζει. Όταν λοιπόν προσπαθώ να συλλέξω τα όνειρα, υπήρξαν δύο άνθρωποι: εγώ και αυτός που δημιουργώ το όνειρο. Όταν όμως έχεις δύο ανθρώπους, έχεις μια σχέση. Όταν έχεις τρεις, έχεις μια κοινότητα. Όλα είναι διαφορετικά από τη στιγμή που μπηκώ στη λογική του Δημήτρη και άρχω να συλλέγω τα όνειρα με το σκεπτικό αυτό που αντικείμενο. Αυτό άλλαξε τη σχέση μου με τον χώρο ήθελω να συναντηθούν».

Ανταγωνισμός και υπερθέμα

Θέλοντας να μην τελειώσει αυτή τη σύνθετη διάδοση να μπει μέσα αυτούς τους τρεις νέους ανθρώπους για το πώς αισθάνονται που λαμβάνουν μέρος σε μια τόσο μεγάλη διοργάνωση, τους έθεσε το εξής ερώτημα: Αποτελεί κριτήριο στη δουλειά τους η ανάγκη να εντυπωσιάσουν; η γνώση δηλαδή ότι θα βρισκόνατο δίπλα σε πολλούς άλλους οι οποίοι θα παρουσιάζουν επίσης τα έργα τους και συνεπώς κάτι μεγάλο ή εντυπωσιακό θα τραβήξει περισσότερο την προσοχή του κόσμου;

«Σίγουρα» άρχισε ο Δημήτρης «μας ενδιαφέρει το κοινό. Δεν κάναμε πράγματα για να τα όλοος και να τα δες μόνος σου». Υπάρχει λοιπόν ένα θέμα ισορροπίας ανάμεσα σε αυτό που παράγεται και στους λόγους για τους οποίους παράγεται».

«Εγώ» συνέχισε η Σία «είπα ότι θα παρουσιάζουμε μια δουλειά εικαστική και τίτλα, προτιμώ προσπαθήσουμε και να ανταγωνιστούμε όσους εκπαιδευτικούς καλλιτέχνες θα συναντήσουμε. Απλώς είμαι πολύ χαρούμενη που θα βρισκόμαι εκεί».

«Καίτοι» συμπλήρωσε η Μαρίνα «συμφορά οι μεγάλες διοργανώσεις είναι υπερθέματα. Είναι αλήθεια ότι υπάρχουν αμέτρητες οπτικές ερμηνείες. Αυτό το σκεπτόμαι. Όχι όμως με την έννοια του εντυπωσιασμού αλλά με την έννοια του να προσπαθήσω να δώσω μια λύση. Η λύση μου ήταν ότι αυτή αν δεν πέσει διαφορετικούς καλλιτέχνες σε έναν χώρο, επέλεξα δύο πει θα δημιουργούν ένα έργο. Η κατάσταση μιας Μπιενάλε είναι δεδομένη. Και πιστεύω ότι η λύση που βρήκαμε είναι απλώς εντυπωσιακή. Είναι ουσιαστική και καθαρή».

ΑΥΤΟΤΥΠΗΤΟΙ ΣΗΜΑΙΟΙ

zenakos@iol.it

Η 50ή Μπιενάλε της Βενετίας θα ανοίξει για το κοινό στις 15 Ιανουαρίου.

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.: ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΔΑΜΠΡΑΚΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΔΕΛΦΙΝΗ ΣΤΑΥΡΟΣ Π. ΨΥΧΑΡΙΣ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΙΣΤΙΟΤΗ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΑΜΠΡΑΚΗΣ
Ετος ίδρυσης 1922
Έτος ΠΒ - Απρ. 13923 - Τύπ. 2,50 €

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003
27 Μαΐου, Πενήντατομος κτηματο
Αυτοί 06.23 - Δυν. 20.39, Σελ. 28 ημερίων

© ΤΟ ΒΗΜΑ
Εκδόσεις από τον Δημοσιογράφο
Οργανισμό Αρχειοθέτη Α.Ε.

Κυριακή 27 Ιουνίου 2003, Αθήνα 102 37
210 3333 555 Email: tovimainet@net.gr
Internet: http://tovimainet.gr

ΣΗΜΕΡΑ ΔΩΡΟ
CD-ROM
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΑΤΗ
130 ΛΑΠΤΕΣ • 15 ΚΙΝΗΜΕΝΑ ΣΕΛΙΔΑ 3D • 2,50 ΔΩΡΟ ΑΝΤΙΔΩΡΟ

Το σχέδιο Χριστοδουλάκη και οι εσωτερικές αντιδράσεις
Η Εθνική σε ιδιώτες
Οι μεγάλες συμφωνίες στον χώρο των τραπεζών
Στόχος η προσέλκυση κεφαλαίων και η άνοδος του ΧΑΑ

Στο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα των διαρθρωτικών αλλαγών, που ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Ν. Χριστοδουλάκης ελπίζει ότι θα έχει ολοκληρωθεί ως τον Δεκέμβριο, την πρώτη θέση αλλά και την αποφασιστική κίνηση κατέχει η πώληση σε μεγάλους θεσμικούς επενδυτές του ελεγκτικού αλλά και του εσωτερικού του πακέτου των μετοχών της Εθνικής Τράπεζας (21% του συνόλου) που κατέχει το Δημόσιο. Εφόσον το φιλόδοξο αυτό σχέδιο πραγματοποιηθεί, η Εθνική Τράπεζα ύστερα από 160 χρόνια θα αποκτήσει διάκριση που θα εκδέχεται από τους μετόχους της και δεν θα διαρίζεται από την εκάστοτε κυβέρνηση. Το τολμηρό αυτό σχέδιο πάντως προκαλεί εσωτερικές αντιδράσεις στο ΠΑΣΟΚ.

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ • Σελ. Β3

■ Παιδιάτροι και ψυχολόγοι συνιστούν στους γονείς: μόνο παιχνίδι
Μη βασανίζετε τα παιδιά στις καλοκαιρινές διακοπές

ΔΙΑΜΑΧΗ

Επικρυγμένοι τζογαδόροι

Τα διασπάρτη θα αποφασίσουν αν οι επαγγελματίες χαρτοπαίκτες μπορούν να κερδίζουν στα καζίνο
ΤΑΣΟΣ ΤΕΛΟΓΓΟΥ • Σελ. Α27

ΓΡΑΦΟΥΝ
Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ
ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΟΥΚΑΛΑ
Οι δημοκρατικές πολιτικές πρέπει πλέον να εστιάζουν να δώσουν και να αρθρώσουν τις πύλες μιας αληθινής περιβαλλοντικής δημοκρατίας
■ Σελ. Α12

ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΖΥΑ ΝΤΑΣΣΕΝ
■ Σελ. Α7

Σύμφωνα με την ελληνική και παλαιά εθνική προτίμηση τη «μεγάλη» σκακιέρα προκρίνουν να γεννηθούν οι μικροί παροικιστές της... χωρίς των διακοπών. Καθόλου διάβασμα, πολύ παιχνίδι, κανένα πρόγραμμα και κανένα «πρόγραμμα» σκακιού οι αλλαγές στους γονείς. Συμβουλές που αν δεν τις ακολουθήσουν το μόνο που θα καταφέρουν είναι να μετατρέψουν τις διακοπές των παιδιών τους σε «αφρόληψη». Η καύση και το άγχος που βιώνουν τα παιδιά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους είναι οι κύριοι λόγοι που καθιστούν επιβεβλημένη την τήρηση των κανόνων αυτών.

ΡΟΜΙΝΑ ΣΥΔΑ • Σελ. Α30

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
30
ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΕΤΗ
Ποιος «αυτοκτόνησε» τον Ζαχαριάδη

Μιλάνο ο τότε σύνδεσμος μεταξύ του ΚΚΣΕ και του ΚΚΕ
Καρλ Αρσενάκιεβιτς Σμερνόφ
Α. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ • Σελ. Α4, Α6

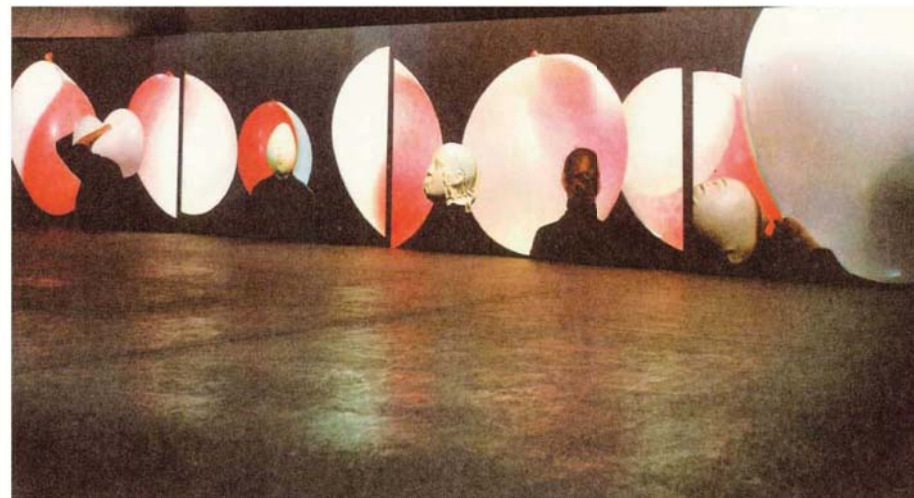
ΘΕΜΑ
Τι «αποκάλυψε» ο Κουφοντινός
Μια ανάγνωση πίσω από τις γραμμές της απολογίας του «Λούκα»
ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΔΡΟΥ • Σελ. Α4, Α6

ΚΛΙΜΑ
Η Ευρώπη έχει «υψηλό πυρετό»
Τα ερευνητικά κέντρα προσδοκούν ότι οι ημέρες με καύσιμα θα διαρκούν ως τον Ιανουάριο!
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΡΛΑΘΡΑ • Σελ. Α28-29

Ποτέ την Κυριακή
Υπεραστικές κλήσεις
Τώρα όλες οι κλήσεις έγιναν φθηνότερες από ποτέ!
Με 0,025€ ανά λεπτό κλήσης!
Μπορείτε μέχρι 10 λεπτά δωρεάν
TelePassport®
Υπεραστική και Υπερπρόσβαση
Γρήγορη επικοινωνία: 13899 χωρίς κρέμα
www.telepassport.gr

SOUTHEASTERN
THE AMERICAN UNIVERSITY OF ATHENS
ΑΝΑΔΕΙΧΝΟΜΕΝΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΥΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΕ ΔΕΛΤΑ ΤΕΧΝΕΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
με την αποκλειστική από το ΕΛΛ. ΑΠ. Α.Ε. (Α.Ε. 152.2000)
Τέσσερις χρόνια σπουδών στην ΕΛΛΑΔΑ
Αποκτήστε τον Prof. Higher Diploma in Law Level 4 και αποκτήστε την Διπλωματική Διπλωματική από την Ακαδημία Διπλωματικής στην ΕΛΛΑΔΑ
Η ΣΧΟΛΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΣΑΙ
Προσφέρει Master in 15 ειδών σπουδών και Εξέταση στη Διπλωματική Διπλωματική στην Μεταπτυχιακή, στις Φυσικές Επιστήμες, στις Επιστήμες Κοινωνικών
ΣΧΟΛΗ ΑΝΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΥΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΥΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Καλό καλοκαίρι με ΤΗΛΕ ΚΑΡΤΑ
Επικαινοφανείς μέρες και 82% φθηνότερα από άλλους από στέλεχος υπηρεσίας και κατόν με τη καρτοκάρτα.
ΟΤΕ

Nikos Nourizis, «Looking for a Place», εγκατάσταση video, 1999-2000 (εδώ από την έκθεση «Σύννομος I - Επικοινωνίες» στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης)

3ο Βραβείο ΔΕΣΤΕ

Ιδιωτική έμπνευση και διεθνές κλίμα

Γιατί η ελληνική τέχνη, παρά την αισιοδοξία του υπουργού Πολιτισμού, εξακολουθεί να μην ανήκει στο mainstream, αν και ανασυνορεύεται από μεμονωμένες πρωτοβουλίες

Γιατί δεν υπάρχουν καλοί καλλιτέχνες στην Ελλάδα; Το ερώτημα το ακούω συχνά. Βέβαια η λέξη *καλός* ανήκει στο επίπεδο της κοιφεντούλας και ως όρος δεν διαφορρίζει την πραγματική κατάσταση: ασφαλώς υπάρχουν καλοί καλλιτέχνες στην Ελλάδα. Υπάρχουν δηλαδή καλλιτέχνες ταλαντούχοι, βοταίς, εκπαιδευμένοι, ευστοχεί, επιδέξιοι, και πάλι λέγοντας Μολαταλά, ως επί το πλείστον δεν είναι του ιδίου διαμετρήματος με τους αλλοδαπούς συναδέλφους τους, αυτούς που κατακλύζουν τις διεθνείς διαγωνιστικές σύγχρονες τέχνες. Συνεπώς, το *καλός* μπορεί να μην είναι επιτυχής όρος, δηλώνει όμως μια εντύπωση. Και η εντύπωση είναι πραγματική.

Η επιμέλεια εκθέσεων και θεωρητικός της τέχνης Κατερίνα Γρέγου σε ένα άρθρο της που δημοσιεύτηκε προ καιρού στο περιοδικό «Contemporart» επισημαίνει ότι οι Έλληνες καλλιτέχνες ποτέ δεν ανέδειξαν αρκετό *εξοτισμό*, ώστε να επηρεασθούν από την περίφημη συζήτηση για τον *Αϊόλ*. Ασφαλώς αυτό είναι αλήθεια, τονίζοντας αν φέρει κανείς στον νου του μια περίπτωση σαν της Ιρανής Σαρίν Νεσάτι, εν τούτοις ουδόλως διασκεδάζει την εντύπωση ότι το Ιράν είναι σε πολύ πιο γενική καλλιτεχνική κατάσταση από εμάς.

Ενδιαφέρον είναι αυτό που συνέβη με την εφετηρή μας συμμετοχή στην 50ή Μπιενάλε της Βενετίας. Η εγκατάσταση «Intra» της

Αθανασίας Κυριακάκου και του Δημήτρη Ρότσιου έπαιξε εξαιρετικά καλής υποδοχής. Αντίθετα με το να προσβλέπει σε οποιοδήποτε είδος *εξοτισμό* – κάποιος είναι και δίχως να αναδεικνύει τύπο το ομοιαστικό *ελληνικό* – φάνηκε να προσεγγίζει με αξιοπρέπεια το διεθνές κλίμα. Ο παλιός Τύπος τουλάχιστον εκτίμησε την απόπειρα αυτή γράφοντας, π.χ., για την «*επιθυμία των Ελλήνων να συμμετάσχουν στο καλλιτεχνικό ρεύμα που κυριαρχεί αυτή τη στιγμή στο διεθνές επίπεδο*». Άνετα με αυτή τη διαπίστωση ένιωσα και ο υποκριτής Παλιμπαρής Ευάγγελος Βενιζέλος, όπως φάνηκε από τη δήλωσή του ότι «*με την εγκατάσταση αυτή η Ελλάδα μπήκε στο mainstream*».

Η αισιοδοξία του υπουργού ίσως προτρέπει λίγο τη πραγματικής κατάστασης. Η Ελλάδα δεν βρίσκεται στο *mainstream*. Για να το πούμε κάπως πιο συγκεκριμένα, η Ελλάδα βρίσκεται εκτός του διεθνούς συστήματος διακίνησης. Ποιο ελληνικό μουσείο και κυρίως ποια ελληνική αίθουσα τέχνης μπορεί επιτυχώς να ελεγχθεί ένα καλλιτεχνικό προϊόν της στο εξωτερικό; Ποια ελληνική έκθεση πωλείται ή δανείζεται ως «*πακέτο*» σε κάποιο ξένο ίδρυμα; Ποιος Έλληνας θεωρητικός αποτελεί *δάνεια* σε διεθνές επίπεδο; Ποια ελληνικά διοργανώση σιναπιά πόλο έλξης για τον διεθνή κόσμο της τέχνης;

Η συμμετοχή στο σύστημα διακίνησης ασφαλώς δεν αποτελεί ουσιαστική για την παραγωγή *καλών* καλ-

τηνών. Διευκολύνει όμως την αναζήτηση με την τέχνη. Διευρύνει τη συζήτηση και ανεβάζει το επίπεδο της, παρέχει πληροφόρηση, εμπνέει τα μέσα παραγωγής και φέρνει περισσότερα χρήματα. Πάνω από όλα όμως δημοκρατεί ένα κλίμα, μια αίσθηση κοινότητας, αυτό που κάποιος ούραστα αναφερόμενος *δυναμική*. Όσο περισσότερο ενθουσιάζονται από αυτό που βλέπουν, όσο περισσότεροι νιώθουν ότι βρίσκονται στο μίσην μιας παραγωγικής δραστηριότητας, τόσο περισσότεροι ενεργοποιούνται. Από αυτούς κάποιος θα γίνον *καλοί* καλλιτέχνες. Είναι αναπόφευκτο αλλά κυρίως είναι δοκιμασμένο: συμβαίνει και αλλιώς.

Ας μη σπεύσουμε να αποδοούμε στην πολιτεία την ευθύνη για τη μη συμμετοχή μας στο σύστημα διακίνησης. Ασφαλώς έχει ευθύνη και δεν χρειάζεται να πούμε ακριβώς για να τη διαπιστώσουμε: αρκεί μια βόλτα ως τη Λεωφόρο Καλλιμρόης και λίγα λεπτά μπροστά στο πολιτιστικό πρόνι Φιξ και νυν (σχεδόν) Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Παρά όλα αυτά το κλίμα δεν το δημιουργεί η πολιτεία μόνο ή πάντα το κράτος με δική του έμπνευση. Η έμπνευση είναι εξ ορισμού ιδιωτική υπόθεση.

Μια τέτοια έμπνευση είναι το Βραβείο ΔΕΣΤΕ που θα απονεμηθεί φέτος για τρίτη φορά. Αισχύνεται με όποιες αντήρσεις μπορεί αποσοβήσει με διαπιστώσει για την επιλογή των υποψηφίων ή την

τελική επιλογή του νικητή, το βραβείο είναι μια αναγνωριστική προνομία για το εγχώριο πράγμα. Είναι ακριβώς το είδος της προσοχής που μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία κλίματος. Δεν είναι τυχαίο ότι από τους υποψηφίους του 3ου Βραβείου ΔΕΣΤΕ η γκαλερί Γεωργία Σαγάρη και η *Μουσεία Κυριακάκου* συμμετείχαν στην 50ή Μπιενάλε της Βενετίας και ο Ανδρέας Σάββα επέλεξε από τον Χάρλαντ Ζέββα για να εκθέσει δίπλα σε καλλιτέχνες όπως η Μόνα Χατσόφι και ο Μισορίτος Κατελάν στην έκθεση «*Europe Exits*».

Το Βραβείο ΔΕΣΤΕ λοιπόν συνεχίζει. Εφόσον η επιτροπή επιλογής (δηλαδή οι Κατερίνα Κοσκίνα, επιμέλεια στο ίδρυμα Ι. Φ. Κοσκινού, Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, ολλανδός, Ρένα Παπαϊωάννου, καλλιτέχνης και καθηγήτρια στην ΣΣΤΚ Αθηνών, Γεώργιος Τζαυλάκης, αρχιτέκτονας, και Μαρίνα Φουκίδη, κριτικός τέχνης) εθνική επιτροπή για την εφετηρή Μπιενάλε της Βενετίας) επέλεξε τον Νίκο Αλεξίου, «για τη συνέπεια της πολύχρονης άρεσής του που συνδυάζει τη σύγχρονη εκπαίδευση γλώσσα με μια μετωπική παράδοση και προσωπικά ιδιώματα» τον Απόστολο Γεωργίου, «για τον προσωπικό και ιδιόμορφο χειρισμό της ζωγραφικής γλώσσας» τον Δημήτρη Κόλαρη, «για την έρευνα των οπτικοποιημένων χαρακτηριστικών της πλαστικής έμφυσης και του *μόντο*» τον Νίκο Ναυρίδη,

«για τη μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς και των συμπεριφορικών εννοιών» τη Μαρία Παπαδημητρίου, «για την ικανότητά της να ενεργοποιεί συνεργασίες και συλλογικές δραστηριότητες που συνδέουν άμεσα την τέχνη με την κοινωνία» και τον Νίκο Τρανό, «για τον πλαστικό χειρισμό της καθημερινής εμπειρίας και του προσωπικού βιωματος».

Η κριτική επιτροπή, που θα κληθεί ως τον Σεπτέμβριο να επιλέξει έναν από τους παραπάνω, αποτελείται από τον πρόεδρο του Ιδρύματος ΔΕΣΤΕ Δανά Κοκκινό, τη διευθύντρια των Εθνικών Πινακοθηκών της Φυλακίδας Τούλα Αρκίο, τον καλλιτέχνη Μισορίτο Κατελάν, τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Ιδρύματος Nicola Trussardi Μουσουλμάνο Γιάσι και τον διευθυντή του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης της Σκοχόλημης Λαρε Ντιβέ.

Α. ΖΕΝΑΚΟΣ

zenakos@iolnet.gr

Η έκθεση των υποψηφίων για το 3ο Βραβείο ΔΕΣΤΕ στο ΚΕΤΙ ΔΕΣΤΕ (Ιδρυμα Ι. Φ. Κοσκινού, τμήμα 210 6729.460) θα διαρκέσει ως την 1η Νοεμβρίου. Το έργο του Δημήτρη Κόλαρη είναι ανοιχτό μόνο κάθε Σάββατο 12.00-16.00. Το κτήριο θα παραμείνει κλειστό από τις 2 ως τις 23 Αυγούστου.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΗ: Η Μόνα Χατσόφι δεν έλαβε το Βραβείο Turner το 1995, όπως εκ παραδρομής έγραφα στο φύλλο της 20.7.03, αλλά ήταν μεταξύ των υποψηφίων. Η σωστή έκδοση ήταν ο Ντέβιν Χαρτ.

Σόντερς: Ούτε τους κοίταξε

«Δεν ένω τη δύναμη να τους κοιτάσω. Δεν αξίζει ιδιαίτερα», είπε η Χίλντ Σόντερς στο δικαστήριο.
ΣΕΛΙΔΕΣ 12, 13, 14

Αυξήσεις 20% στους πανεπιστημιακούς

Σε συμβιβαστική πρόταση για αύξησης 20% εντός διετίας στους πανεπιστημιακούς, κατέληξε η επιτροπή διαλόγου καθηγητών - κυβέρνησης.
ΣΕΛΙΔΑ 15

Τον νίκησε ένζυμο

Ο Μίγος Αλέξανδρος δεν ήταν αλκοολικός. Ο οργανισμός του επηρέαζε ενός ενζύμου που μεταβολίζει το οινόπνευμα.
ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

Νέφος σκόνης

Τα Ολυμπιακά Έργα δημιουργούν ένα «νέο νέφος» σκόνης, για το οποίο δεν λαμβάνεται κανένα μέτρο.
ΣΕΛΙΔΑ 17

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Οι σπουδές για το Περιβάλλον-Τι πρέπει να ξέρει

Για ΠΑΣΟΚ και για Ν.Δ.

Τρικυμία με νέες καταγγελίες

Οι βαριές κατηγορίες κατά της ηγεσίας και στελεχών της Ν.Δ. από τον δημοσιογράφο Γ. Κύρτσο, που συμπίπτουν με τις νέες καταγγελίες της «Αυριανής» (κατά του Μιχ. Νεονάκη), προκαλούν τρικυμία στα δύο μεγάλα κόμματα ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. Ο Πρωθυπουργός Κ. Σημίτης προειδοποίησε όσους σκανδαλολογούν ότι δεν θα καθορίσουν αυτοί την πολιτική ατζέντα. Ο Κ. Καραμανλής, αντιθέτως, επέβαλε στη Ρηγίλλης απόλυτη σιωπή...

ΜΙΧ. ΝΕΟΝΑΚΗΣ
Προσφεύγει στη Δικαιοσύνη

Γ. ΚΟΥΡΗΣ
Συνεχίζει με νέα δημοσιεύματα

Γ. ΚΥΡΤΟΣ
Σκληρή επίθεση σε Καραμανλή

ΣΕΛΙΔΕΣ 7, 8, 9 ΚΑΙ ΡΙΠΕΣ: ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ (ΣΕΛ. 3)

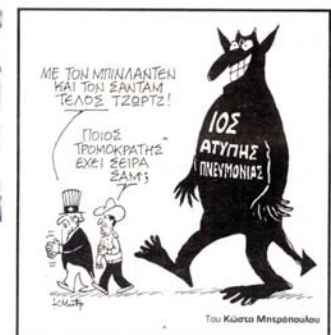
Πρεμιέρα δηλώσεων με ουρές στα ταχυδρομεία ΣΕΛ 70

ΠΝΕΥΜΟΝΙΑ

Τεστ αντοχής για τον ιό

Μεγάλης αντοχής αποδεικνύεται ο ιός της άτυπης πνευμονίας - σύμφωνα με τις μετρήσεις των επιστημόνων, μπορεί να επιζήσει έως και τέσσερις ημέρες. Στο Χονγκ Κονγκ, πάντως, μειώθηκε ο ρυθμός αύξησης των κρουσμάτων. ΣΕΛ. 18

ΟΡΙ
ΖΟΝ
ΤΕΣ

TEXNH

50η ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Η επετειακή, 50ή
Μπιενάλε της Βενετίας
είναι η μεγαλύτερη που
έγινε ποτέ. Είναι πιο
ιταλική, ρίχνει το βλέμμα
στο παρελθόν, ενώ τα 64
εθνικά περίπτερα
χαρτογραφούν τον κόσμο
της σύγχρονης τέχνης

Της **Παρασκευής Κατημερτζή**

«Όνειρα και συγκρούσεις: Η δικτατορία του θεστή». Αυτό είναι το θέμα της φετινής 50ής Μηνιάδας της Βενετίας που φιλοδοξεί να προσφέρει στον θεστή-αναγνώστη ένα χάριτη πλεύσης στο αρχιπέλαγος της σύγχρονης τέχνης που αποτελείται από ολόκληρες πνείρους, αλλά και μικρά, ελάχιστα γνωστά, νησιά.

Μέσα σ' αυτό το αρχιπέλαγος η επίσημη ελληνική συμμετοχή αποτελείται από ένα εικαστικό περιβάλλον, το «INTRON», όπου οι εικαστικές της Μπιενάλε θα μπορούν να δραστηρεύουν απ' ό,τι συμβαίνει και να ξεφεύγουν από τη μανία καρτογραφίας, αφού γύρω τους αυτό που θα βλέπουν είναι μαγνητοσκοπημένα όνειρα ανθρώπων από διάφορα μέρη του κόσμου.

Τι δείχνουν αυτά τα όνειρα που θα τα ζω-
τανεύουν μέσα από μια τριτοδιάστητη εγκα-
τάσταση 120 τ.μ. ο αρχιτέκτων Δημήτρης Ρό-
τριος και η εγκαταστάσις Αθανασία Κυριακάτου;
Ότι υπάρχει ένας χώρος εμπειρίας, το όνειρο,
άχνονας και ρευστός, που δεν έχει ακόμα τε-
θεί υπό έλεγχο.

Στο όνειρο όλα είναι δυνατόν να συμβούν, και όλες οι επιθυμίες να εκπληρωθούν. Όλες οι εμπειρίες μπορεί να βιωθούν. Κι αυτός ο χώρος του ονείρου δεν έχει τεθεί υπό τον έλεγχο κανενός, ακόμα.

Η ελληνική συμμετοχή, με επίτροπο την ιστορικό τέχνων Μαρίνα Φωκίδη και με τη βοήθεια της ψηφιακής τεχνολογίας, φιλοδοξεί «ν' αποτελέσει έναν τόπο απόδρασης, ξεκούρασης, σκέψης και περιαισθησίας» σε μια Μπιενάλε που προβλέπεται να είναι η μεγαλύτερη που έγινε ποτέ, αφού θ' απλώνεται σ' όλη τη

Τα όνειρα της υψηλίου
σε ελληνικό βίντεο

Στο ελληνικό περίπτερο της φετινής 50ής Μπιενάλε της Βενετίας οι επισκέπτες θα «περπατούν» ανάμεσα στα όνειρα ανθρώπων από όλα τα μέρη του κόσμου, όπως τα διντεοσκοπεί η Αθανασία Κυριακάκου και όπως θα προβάλλονται στην κατασκευή 120 τ.μ. του αρχιτέκτονα Δημήτρη Ράτσιου

ΒΕΝΕΤΙΑ – στους κήπους, στο Άρσενάλε, στο Μουσείο Κορέρ, στη λιμνοθάλασσα αλλά και

σ' άλλες πόλεις της Ιταλίας - ώστε ν' αποτελεί ένα αληθινό αρχιπέλαγος αυτόνομων εκθέσε-

Ποντάρουν σε νέους

Η ελληνική συμμετοχή ποταμιάς φέτος αν νέους σχετικά καλές, που θα μεταφράσει το θυερωτικό ποταμιάς ελληνικό περίληψη αν ένα περιβόητο ποταμιάς γλυκό, μια κατασκευή με πολλά κεφάλια επίσης από ένα σταθερό αλλά ελαφρύ υλικό, το honeycomb. Σ' αυτό τον χώρο η Αθηνά Κιρκιακά (γεννημένη στη Βαλτική των Ηνωμένων Πολιτειών το 1968) θα προβάλει τα βίντεο που επικεντρώνονται στην τοπικότητα, στη νοσταλγία, στη συνείδηση, στα παραδοσιακά διαφωτισμό των Η. Η συμβολή του Δημήτρη Ρότσια (που γεννήθηκε το 1969 στη Λάρισα) έγκειται περισσότερο στη δημιουργία του εικαστικού δημόσιου χώρου για την παρουσίαση του οπτικοακουστικού μέρους - του οχλήματος.

ως, ανάδοχο της πόλης των 5 δονακά και της ιστορίας του θεάστρι, κυρίως από τον έλεγχο. Τρεις άδρες κυρίες διαδραμάτιζαν πρόβλημα σύμφωνα με τον πρώτο επιμελητή θρόνου στο Μονάχου: μια έκθεση των εκδόσεων, όπου επιχειρείται να διερευνήσει η ίδια η φύση της Μινελίας της Βενετίας που λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά της σύγκρισης τέχνης: μια δεύτερη έκθεση ζωγραφικής με 40 έργα των σουσιδοειρών ζωγράφων που έχουν εκθέσει καλύτερα στην Μινελία: μια έκθεση της Ακαδημίας Καλών Τεχνών στην άκρη της Αιωνοβόλας της Βενετίας – που θα μεταβληθεί σε τόπο συνάντησης και αφήγησης. Επειδή η έκθεση είναι η πρώτη που θα γίνει, η πόλη ή το πρότζεκτ (Café) επικεντρώνεται που θα είναι διάφορες εκδόσεις στον τύπο επικοινωνίας σε συνεργασία με μια παλαιά αρχιτεκτονική αίθουσα, τη C+S Associati.

ΚΤΙΡΙΟ

5

ΙΟΥΝΙΟΣ
2011

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ • ΝΕΑ ΥΛΙΚΑ

- **BIM:**
η νέα προσέγγιση
του σύγχρονου τρόπου
διαχείρισης έργων
- **ΤΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ**
ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
& ΣΤΗ ΔΟΜΗΣΗ
- **Η ΠΙΣΙΝΑ**
ΣΤΟ ΕΙΣΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
- **ΜΙΑ ΟΨΗ "ΓΑΥΠΤΟ"**
ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ
Amanda Levete

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ
ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

10,00 €

www.ktirio.gr

"ΠΡΑΣΙΝΗ" ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΗΛΕΙΑΣ

Τα σχέδια μιας ομάδας αρχιτεκτόνων από το Πολυτεχνείο Κρήτης

Η πόλη του Πύργου Ηλείας, ακολουθώντας το πρότυπο εξέλιξης των περισσότερων ελληνικών πόλεων της περιφέρειας, εμφανίζει σημάδια στασιμότητας αν όχι και εγκατάλειψης σε πολλά επίπεδα και χαρακτηρίζεται από ανομοιογένεια.

Μία ομάδα αρχιτεκτόνων του Πολυτεχνείου Κρήτης, αποτελούμενη από τους Αμαλία Κωτσάκη, Πανίτα Καραμανέα, Νίκο Πατασβό και Δημήτρη Ρότσιο, με τη βοήθεια 10 φοιτητών, κατέθεσαν τις προτάσεις τους για την αστική ανάπλαση της πόλης. Η περιοχική επέμβαση αποτελεί το βόρειο άκρο της πόλης, στον περιστερικό χώρο, με εμφανή σημάδια υποβάθμισης, στο

οποίο όμως ο δήμος διαθέτει ένα σύμπλεγμα βιομηχανικών κτισμάτων (βιομηχανικό συγκρότημα Ξυστή - Ελαιουργία, πυρηνολιουργία, κονοερβωποιία, ασβεστοποιία) σε έκταση 35 στρεμμάτων.

Στόχοι της αστικής ανάπτυξης είναι:

- η ενίσχυση της κάθε είδους δυνατότητας για ανάπτυξη, ενταγμένη στο γενικότερο πνεύμα της "πράσινης ανάπτυξης",
- η απόδοση υπερτοπικού χαρακτήρα στην πόλη του Πύργου με τον ορισμό μιας νέας ταυτότητας - ρόλου της πόλης,
- η απόδοση στους πολίτες ενός ελεύθερου δημόσιου χώρου αστικού πρασίνου, με χαρακτήρα

τέτοιο που θα τον καταστήσει οικείο σε αυτούς. Στο επίκεντρο τίθενται ισόποσα ο πολίτης του Πύργου και ο επισκέπτης - τουρίστας. Ως οχήματα για την επιδιωκόμενη ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής για τους κατοίκους και τους επισκέπτες, την αναβάθμιση της φυσιογνωμίας της πόλης, τόσο λειτουργικά και οικονομικά, όσο και αισθητικά, αναγνωρίζονται ο πολιτισμός, ο τουρισμός και η αναψυχή. Πιο συγκεκριμένα, για το βιομηχανικό συγκρότημα Ξυστή προτάθηκε η δημιουργία ενός θεματικού πάρκου, το οποίο όμως, έχοντας ως θεματικό άξονα τη γη, διαθέτει ταυτόχρονα αστικό και αγροτικό χαρακτήρα,

γεγονός το οποίο το καθιστά οικείο στους πολίτες του Πύργου. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στο ψυχαγωγικό πάρκο - το "Πάρκο της γης", με έμφαση στη χρήση της φύσης. Εμφανεύει τον ενδιαμέσο αστικό-αγροτικό χαρακτήρα της περιοχής, περιλαμβάνοντας αγροτικούς κήπους εκπαιδευτικού χαρακτήρα, παράλληλα με χώρους παικνιδιού και ελεύθερους χώρους δραστηριοτήτων με κυριαρχία της φύσης. Η κεντρική συνθετική ιδέα ήταν να σχεδιαστεί ένα τεχνητό έδαφος σε ολόκληρη την οικοπεδική έκταση, το οποίο θα λειτουργήσει εννοιολογικά για όλες τις επί μέρους κατασκευές και θα αποδοθεί στους κατοίκους ως πάρκο.

VERS L.C. CONTRE

16+9 θέσεις για την επικαιρότητα του **Le Corbusier**

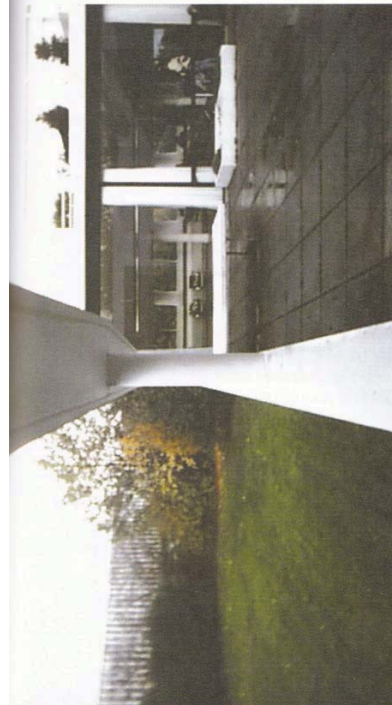
Επιμέλεια Φοίβη Γιαννίση, Ίρις Λυκουριώτη, Ρένα Φατσέα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ • **futura**

Le Corbusier: Μαθήματα επιβολής

Δημήτρης Ρότσιος
[drotsios@gmail.com]

Η αρχιτεκτονική έχει άλλο νόημα και διαφορετικούς σκοπούς από το να αποκαλύπτει τον τρόπο κατασκευής και να ανταποκρίνεται σε ανάγκες (ανάγκες με την έννοια, η οποία εξυπακούεται εδώ, της λειτουργικότητας της άνεσης, της πρακτικής διάταξης). Η αρχιτεκτονική είναι η κατεξοχήν τέχνη που πλησιάζει το πλατωνικό μεγαλείο, τη μαθηματική τάξη, τον διαλογισμό, την αντίληψη της αρμονίας μέσα από σχέσεις που προκαλούν συγκίνηση. Αυτός είναι ο σκοπός της αρχιτεκτονικής.¹

1. Le Corbusier, Villa Savoye, Poissy 1929.

Σε έναν βαθμό, πεδίο άσκησης της αρχιτεκτονικής, είναι η διαχείριση του περιβάλλοντος. Σε όλες του τις εκδοχές. Η επιβολή του τεχνητού χώρου στο περιβάλλον είναι η υλοποιημένη ανθρώπινη άσκηση αισθητικής αρμονίας. Η πραγμάτωση αισθητικής συγκίνησης, η ειδική λειτουργία του χώρου. [Εικ. 1]

Το 1920, ο Le Corbusier αντιλαμβάνεται και αρχίζει να υλοποιεί τις ιδέες που εκφράζουν γι' αυτόν την νέα αρχιτεκτονική πρακτική απέναντι στο τέλμα στο οποίο έχει περιέλθει η αρχιτεκτονική της εποχής του. Στην προσπάθειά του αυτή, αναπτύσσει και ενοποιεί τα ρεύματα που έχουν συμβάλλει στην διαμόρφωση της προσωπικότητάς του: τον ιδεαλισμό του L' Eplattenier, την τυπολογική προσέγγιση της αρχιτεκτονικής σε συνδυασμό με την εξάρτησή της από κοινωνικά φαινόμενα του Tony Garnier, τον ρασιοναλισμό του Auguste Perret, την ανάπτυξη των τεχνολογιών κατασκευής.

Ο πρώτος δάσκαλος του Le Corbusier, ο L' Eplattenier, του γνωρίζει το φυσικό περιβάλλον και τη διακόσμηση μέσω οργανικών μοτίβων. Η γνωριμία με τον Tony Garnier τον φέρνει κοντά στις ουτοπικές, σοσιαλιστικές τάσεις, και εν τέλει στην πιθανότητα η αρχιτεκτονική να είναι κάτι παραπάνω από μια διακοσμητική τέχνη. Η επίσκεψη του το 1907 στο Charterhouse της Ema τον βοηθά ν' αποκτήσει την εμπειρία μιας ζωντανής συμβίωσης και των σχέσεων ενός συνόλου ανθρώπων με τον δομημένο χώρο. Η εργασία του για ένα διάστημα στο γραφείο του Auguste Perret στο Παρίσι και το ταξίδι του στη Γερμανία το 1910 θα τον φέρουν σε επαφή με τους σύγχρονους τρόπους κατασκευής. Το ταξίδι στην Ανατολή το 1911, θ' αποτελέσει την εξοικείωσή του με την μετακίνηση και την περιπλάνηση. Η ανθρώπινη εξέλιξη και η τεχνολογική έκρηξη τον συναρπάζουν.

Οι επιδράσεις του ταξιδιού θα είναι άμεσες. Τα κοινωνικά-φυσικά πρότυπα, συνδυασμένα με τον ορθολογικές δομές του χώρου, τον επηρεάζουν βαθύτατα. Ο άνθρωπος, το πνεύμα του και τα επιτεύγματά του αποτελούν γι' αυτόν αντικείμενα θαυμασμού, αλλά και πεδία εφαρμογής των πεποιθήσεων του. Πεποιθήσεων και ιδεών που μέσω της αρχιτεκτονικής του υλοποιούνται, και για τον ίδιο έχουν τη δύναμη να κρίνουν, να προβλέψουν και τέλος να ορίσουν τον τρόπο ζωής.

Για την επίσκεψή του στο Charterhouse της Ema, θα πει: «εκεί μπορούσε να εκπληρωθεί μια γνήσια ανθρώπινη επιθυμία: η ησυχία, η απομόνωση, αλλά και η καθημερινή επαφή με ανθρώπους». Ειδικά αυτή του η εμπειρία θα παίξει καταλυτικό ρόλο στη διαμόρφωση της σκέψης του για την αρχιτεκτονική και την επιρροή που μπορεί να ασκήσει στον άνθρωπο. Μια επιρροή που συχνά έστω και ασυνείδητα διαφεύγει από λειτουργικούς και αισθητικούς κανόνες, αγγίζει τη μεταφυσική και κάνει τα κτήρια φορείς λόγων και καθιστά τα αντικείμενα καθημερινής χρήσης ικανά να συναγωνιστούν σε ενεργητικότητα το ανθρώπινο πνεύμα. Οι εικόνες που αποκόμισε αποτέλεσαν πρότυπα για τις πρώτες κιόλας κατασκευές του στη δεκαετία του '20, σε μια μεγάλη σειρά μελετών για ενόητες κατοικιών κατά τη διάρκεια ολόκληρης της πορείας του,

αλλά και στις πολεοδομικές του σκέψεις στη συνέχεια. Ένα από τα βασικότερα χαρακτηριστικά της υλοποίησης των ιδεών του στις πρώτες κατασκευές του είναι ο επαναπροσδιορισμός των ορίων του χώρου.

Ο χώρος, κατά παράδοση, είναι θέμα τοίχων, που τον διαιρούν σε εσωτερικό και εξωτερικό, σε ιδιωτικό και δημόσιο κ.ο.κ. Στα χέρια του Le Corbusier διαχέεται. Τα όρια του γίνονται συχνά ασαφή. Το αντικείμενο του σχεδιασμού διαφεύγει. Το μέσα δεν απέχει πολύ απ' το έξω. Το ιδιωτικό είναι πολύ κοντά στο δημόσιο. Η μετάβαση από τον χώρο της πόλης στον χώρο της κατοικίας είναι ομαλή.

Μια σειρά στοιχείων σε έργα του της δεκαετίας του '20, δίνουν το στίγμα μιας αρχιτεκτονικής, που δεν προσπαθεί απλά να ικανοποιήσει λειτουργικές ή αισθητικές απαιτήσεις που δεν προσπαθεί να προσαρμοστεί αγχωμένη στις ανάγκες των εκάστοτε ιδιοκτητών. Μιας αρχιτεκτονικής που, κάνοντας πολιτική «χρησιμοποιεί» ύλη και κτήρια για να διατυπώσει, και να διαπραγματευτεί πίσω απ' αυτά, μια σειρά κοινωνικών-νοητικών σχημάτων και να ικανοποιήσει μια ανεξάντλητη φιλοδοξία για την κατοχή του απόλυτου. Σε μια ανασκόπηση του Ταξιδιού στην Ανατολή, ο Le Corbusier γράφει ότι η αντίληψή του της γεωμετρικής καθαρότητας ήταν εμποτισμένη από ιδανικά ηθικής ακεραιότητας, πνευματικής τελειότητας και απόλυτου. Αυτή η σύνδεση μεταξύ ηθικής και γεωμετρίας είναι παλιά στον Le Corbusier. Η αρχή της βρίσκεται στην εκπαίδευσή του στο Provencal. Στην πάροδο του χρόνου, οι δύο όψεις, τυπικό-συμβατικό από τη μια και αφηρημένο από την άλλη, φαίνονται να είναι συνδεδεμένα ακατάλυτα μέσα στην σκέψη του Jeanneret. Το υλοποιημένο έργο του κατά τη δεκαετία του '20 αντανakλούν αυτήν την στάση, με μια καινούρια ακρίβεια και μια νέα δύναμη.

Οι πρωτογενείς γεωμετρικές φόρμες, πιο ειδικά οι κυβικές φόρμες (που χαρακτηρίζουν την προσδευτική αρχιτεκτονική της δεκαετίας του '20 και που ήταν κωδικοποιημένες στο «διεθνές στυλ») είναι συνδεδεμένες με την ορθολογική παράδοση. Η σταδιακή προσχώρηση του Le Corbusier στην καθαρή γεωμετρία μέσα στα χρόνια αυτά τον τοποθέτησε μέσα στο χώρο του ορθολογισμού, με αρχιτέκτονες όπως ο Auguste Perret και ο Tony Garnier.

Τους απλούς και καθαρούς αυτούς όγκους, τους χειρίζεται με προσθετική (Villa La Roche, 1923-1925), ή αφαιρετική (Villa Stein, Villa Savoye) μέθοδο. Μέσω της επεξεργασίας αυτών των πρωτογενών πλατωνικών όγκων τα κτήρια, γίνονται φορείς των λόγων του. Η πρωτότυπη χρήση των γεωμετρικών μορφών, σε συνδυασμό με τη στοιχειώδη επεξεργασία των λεπτομερειών, και το αυξημένο ενδιαφέρον στις σχέσεις και τα χαρακτηριστικά των παραγόμενων χώρων, προσδίδουν μια απώτερη τάση ιδεαλισμού.

...Η ένωση ενάντια στον αλκοολισμό, η ένωση για την ανάπτυξη του πληθυσμού πρέπει να απευθύνουν μια πιεστική έκκληση στους αρχιτέκτονες...²

Η γεωμετρία είναι το μέσον που μας έχει δοθεί για να αντιλαμβανόμαστε το περιβάλλον και για να εκφραστούμε.

Η γεωμετρία είναι η βάση.³

Σ' ένα λόγο που μοιράζεται ανάμεσα σε κοινωνικές και λειτουργικές αναφορές, ο Le Corbusier, για να δικαιολογήσει τις επιλογές του, χρησιμοποιεί πάντα τις δεύτερες.

Για τη δομή του pilotis προσπαθεί να επιβεβαιώσει ότι πληροί πρακτικές λειτουργίες υποστηρίζοντας ότι η χρήση του, απελευθερώνει το έδαφος του οικοπέδου για κυκλοφορία και άλλες χρήσεις. Όμως τα πρώτα του σχέδια, μας δίνουν να καταλάβουμε ότι τα pilotis βασικά ήταν συνθετικές επινοήσεις, με στόχο μάλλον κάποιες αισθητικές ή άλλες αξίες παρά πρακτικές ανάγκες. Στη δεύτερη μελέτη για την κατοικία Citrohan το 1922, στη μελέτη για την «Immeuble-Villa» του 1922, στο σπίτι του φύλακα της Villa Savoye και στη Villa La Roche του 1923-1925, σημαντικά τμήματα των κτηρίων είναι ανυψωμένα πάνω σε pilotis χωρίς προφανείς λειτουργικές αιτίες. Τα στοιχεία των pilotis, παίζουν περισσότερο ένα παιγνίδι συμβολισμών. Ακόμα και μέσα στις «Ενότητες κατοικίας» (Unités d'Habitation), κατασκευασμένες μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο (Μασσαλία 1946, Briey-en-Foret 1957, Rhones-Alpes 1968), και επινοημένες από τον Le Corbusier σαν γνήσια πρότυπα ομαδικής -συλλογικής διαμονής, οι χώροι που δημιουργούνται γύρω από τα ογκώδη και συμπαγή pilotis που στηρίζουν τα κτήρια, δεν έχουν καθόλου σχεδόν ουσιαστικές λειτουργίες και έχουν παραδοθεί στην εγκατάλειψη, το σκοτάδι και τη μελαγχολία.

Ο Le Corbusier, στα 1929 έγραφε ότι επινοώντας για πρώτη φορά τη δομή του pilotis, δημιούργησε «το σπίτι στον αέρα»⁴. Ήταν ένας τρόπος να επιβεβαιώσει ότι ο στόχος του είναι άλλος: απομονώνοντας και τονίζοντας το φέρον στοιχείο, ταυτόχρονα απομόνωνε και έδινε έμφαση στο φερόμενο, διαχωρίζε οπτικά το κυρίως κτίσμα από τον περίγυρό του, έδινε όμως συγχρόνως, και την ευκαιρία ομαλότερης μετάβασης από ένα είδος χώρου σε άλλο -από το εξωτερικό στον εσωτερικό. Ιδωμένο σε κάτοψη το pilotis διακρίνεται για τη συνύπαρξη του χώρου που ανήκει κατά μια έννοια στην κατοικία -προβολή της κάτοψης του ορόφου- από τη μια και του δημόσιου χώρου από την άλλη. Ακόμη και στις αστικές κατοικίες που κατασκεύασε ο Le Corbusier, σε συνθήκες περιορισμένης ελευθερίας στη σύνθεση, η υποχώρηση του ισογείου καθιστά ομαλότερη τη μετάβαση από τον περιβάλλοντα χώρο στο εσωτερικό της κατοικίας. Τα παραδείγματα των Villa Cook, 1926, Immeuble-Villa, 1922, και Villa Savoye, 1929 είναι χαρακτηριστικά για την πρόθεση αυτής της μετάβασης. [Εικ. 2]

Ο φέρων τοίχος είναι ο ορισμός του ορίου. Χωρίζει ασφώς τον χώρο. Αυτός ο τοίχος ενοχλεί τον Le Corbusier. Η κατάργηση της χρήσης του, τουλάχιστο μέσω του λόγου του, είναι ριζική. Η χρήση υποστυλωμάτων σε συνδυασμό με τοίχους πλήρωσης, ή στην πιο ακραία περίπτωση, με υαλοπετάσματα, είναι η σαφέστερη πράξη διάχυσης του χώρου, σε βαθμό συχνά υπερβολικής τάσης προς δημοσιοποίηση της ιδιωτικότητας, του εσωτερικού. Σε χώρους κατοίκησης μεγάλης κλίμακας συνηθίζει την χρήση ενιαίων, σε όψη, υαλοπετασμάτων, που

δικαιολογεί δηλώνοντας ως στόχο την παθητική ηλιακή θέρμανση. Στο Cité de Refuge, 1933, η χρήση τους είναι αντιλειτουργική. Γρήγορα καταργούνται. Ο αποτυχημένος αυτός χειρισμός επαναλαμβάνεται στο Pavillon Suisse, 1932, όπου για μία ακόμα φορά η όψη τροποποιείται αργότερα. Η πρόθεση πιθανόν είναι άλλη επίσης: ο κατοικήσιμος χώρος να αυξήσει την επαφή του με τον περιβάλλοντα χώρο, να προεκταθεί νοητά, ακόμη κι αν αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την άμετρη έκθεση του ενοίκου.

Η θέση του Le Corbusier απέναντι στην θεώρηση του οριζοντίου παραθύρου -ενός από τα «πέντε σημεία» της αρχιτεκτονικής του- ενισχύεται από τον ίδιο, με την ίδια λογική. Μπορεί κανείς να θεωρήσει ότι ένα κάθετο παράθυρο είναι διαφορούμενο ως προς την αναγνώρισή του: είναι ένας κούφιος χώρος με βάθος, μεταξύ δύο κάθετων στοιχείων ή ένα άνοιγμα μέσα σε ένα φέροντα τοίχο. Ένα οριζόντιο παράθυρο, που καταλαμβάνει όλο το πλάτος ενός τοίχου, είναι αντιληπτικά πολύ πιο αδιαμφισβήτητο -σαφές, αδιάσειστο- και δηλώνει την ανεξαρτησία της δομής σε σχέση με τους τοίχους. Όπως συνήθως, ο Le Corbusier

2. MVRDV, WOZOCO, Amsterdam, 1997. Στις παρυφές του δυτικού Άμστερνταμ, μια κατασκευή προοριζόμενη να καλύψει ανάγκες κατοικίας ηλικομενών οδηγείται στα όρια σε μια προσπάθεια να δημιουργήσει μια τριδιάστατη υλοποίηση δυνατοτήτων για τους ενοίκους της, μέσα από την «καταλήψη» τριδιάστατου δημόσιου χώρου με την προσβεβλητή παράθεση όγκων. Το κτίριο έρχεται αντιμέτωπο με την αυξανόμενη πυκνότητα δομής που απειλεί τα φυσικά περιβάλλον, το σημαντικότερο ποιοτικό χαρακτηριστικό της περιοχής.

3. OMA, Maison Bordeaux, Bordeaux, 1998. Σε μια κατοικία που σημαδεύεται προγραμματικά από την καθήλωση του ιδιοκτήτη της σε ασπληνή καρέλα, στο πιο εσωστρεφές μέρος της, επιλέγονται συγκεκριμένες οπτικές φυγές για να ορίσουν τη μορφή της όλης μετατρέποντας το περιβάλλον της σε μέσο παρατήρησης του περιβάλλοντος.

προσπάθησε να δικαιολογήσει ορθολογιστικά την επιλογή του οριζοντίου παραθύρου, ισχυριζόμενος ότι τα κάθετα παράθυρα φωτίζουν άσχημα. Από την άλλη το οριζόντιο παράθυρο γίνεται ενεργητικό, και μαζί του κάνει το κτήριο ενεργητικό απέναντι σε οποιοδήποτε είδους παρατήρηση του εξωτερικού χώρου. Οδηγεί το βλέμμα καθάροντας το πλάνο, και η χρήση του έχει μια μάλλον ισχυρότερη φορά χρήσης από το εσωτερικό του κτηρίου προς τα έξω, παρά το αντίθετο, αφού δεν αποδεικνύεται η επιτυχία καλύτερων φωτιστικών συνθηκών με τη χρήση του. Μπορούμε να πούμε ότι πρόκειται για κάποιο είδος ορθολογικού ελέγχου του περιβάλλοντος. [Εικ. 3]

Το ενδιαφέρον του Le Corbusier για τη ράμπα, ως υποκατάστατο του παραδοσιακής σκάλας, αποτελεί ένα άλλο παράδειγμα εξιδανίκευσης των δομικών στοιχείων της αρχιτεκτονικής, αλλά συγχρόνως και λειτουργικής - οικονομιοτεχνικής τεκμηρίωσης (επιχειρηματολογία). Τα αρχικά σχέδια της Villa La Roche –το πρώτο οικοδόμημά του όπου συναντούμε τη χρήση της– παρουσιάζαν μια μακριά ράμπα με ελαφριά κλίση. Όταν όμως το σπίτι κατασκευάστηκε, η ράμπα κατέληξε να γίνει σαφώς μικρότερη σε μήκος, στενότερη, και πολύ

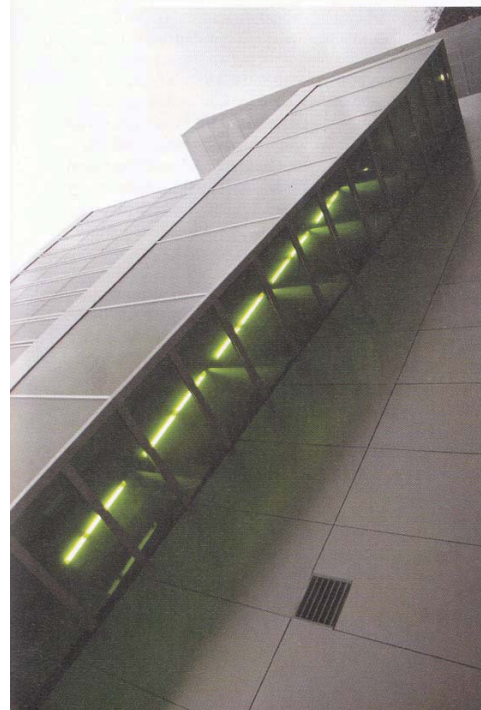
απότομη στην ανάβαση. Είναι προφανές ότι η επιλογή της ράμπας απαιτεί περισσότερο χώρο από τη σκάλα, και δεν είναι συνεπώς ούτε τόσο αποτελεσματική, ούτε τόσο οικονομική. Ο Le Corbusier παρ' όλα αυτά, δε σταμάτησε να σχεδιάζει ράμπες για τις ιδιωτικές κατοικίες, χωρίς αυτές όμως να είναι επιτυχημένες λειτουργικά, παρά σε ελάχιστες περιπτώσεις, όπως στην ευρύχωρη ράμπα της Villa Savoye. Αυτό που προφανώς γοήτευσε τον Le Corbusier ήταν η αφηρημένη φόρμα της ράμπας, αλλά και η άνεση της θεωρητικά να ενώνει άμεσα δυο ανισοϋπή επίπεδα. Θα μπορούσε να θεωρηθεί ένα είδος εξιδανικευμένης σκάλας, ένα καθαρό επίπεδο με κλίση απαλλαγμένο από την δυσκολία της χρήσης των σκαλοπατιών, μια ακόμη παράκαμψη ενός ορίου στον ορισμό του χώρου. [Εικ. 4]

Η στάση του Le Corbusier απέναντι στην δομή, ήταν μοναδική. Απομόνωνε και προωθούσε φτάνοντας στην επινόηση, κάθε μονάδα δομικών συστατικών της αρχιτεκτονικής του, προσδίδοντας στην κάθε μια φόρμες δραματικές ή συμβολικές, δίνοντας τους σάρκα και ανυψώνοντάς τες σε ένα επίπεδο ιδεώδες. Τεκμηριώνοντας τις επιλογές του με λειτουργικά κριτήρια δείχνει ότι αντιλαμβάνεται τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε κανείς να περάσει τις θέσεις του στους ανθρώπους της εποχής του. Η αντίληψή του θα μπορούσε να πει κανείς ότι εμπεριείχε ένα νέο τρόπο σκέψης πολύ πιο προηγμένο

από τους νεωτερισμούς που προφασίζόταν. Μόνο ένα άτομο με μια τόσο «διαφορετική» θέωρηση της αρχιτεκτονικής, τόσο ολοκληρωτικά επηρεασμένο από τη δύναμη του ανθρώπινου πνεύματος, ήταν ικανό να αντιληφθεί παρόμοιες μεθόδους και να τις εφαρμόσει με ανάλογη πεποίθηση.

Μέσα στην χαστική φύση, ο άνθρωπος για την ασφάλεια του δημιούργησε ένα περιβάλλον –μια ατμόσφαιρα–, μια ζώνη ασφάλειας (...). Αυτό που κάνει, είναι μια δημιουργία και αυτή αντίκειται ιδιαιτέρως στον φυσικό χώρο, ενώ ο σκοπός του είναι πιο κοντά στην σκέψη και πιο απομακρυσμένος, πιο αποσυνδεδεμένος από το σώμα.⁵

Οι παραπάνω διαμάχες υλοποιούνται στο έργο του με συγκεκριμένους συνθετικούς χειρισμούς διάχυσης του χώρου, και δημιουργούν ένα λεξιλόγιο διαχείρισής τους:

4. OMA, Ολλανδική πρεσβεία Βερολίνου, 2004. Στο κέντρο του Βερολίνου, στην περιοχή που στεγάζεται η κυβέρνηση της Γερμανίας, και με ένα πρόγραμμα απαίτησεων που ζητά ένα κτήριο απομονωμένο, διαφορετικό από άλλα συγχρόνως εκτεθειμένο στο περιβάλλον του, επιλέχεται η ανάπτυξη 8 ορόφων «νύμφα» από μια «περιμετρική» διάδομή, η οποία ευρισκόμενη άλλοτε στο εσωτερικό και άλλοτε στο εξωτερικό του ενεργοποιεί το κτήριο επιγράφοντας αυτότελος να ικανοποιήσει όλες τις συνθήκες.

- Τυπικές προσθαφαιρέσεις όγκων από τον βασικό γενεσιουργό παραλληλεπίπεδο των κτηρίων, πρακτικά αντιληπτών μέσα από εναλλασσόμενες παραθέσεις διαφορετικών ειδών χώρου. Χειρισμοί αφαίρεσης στις Villa Stein, Villa Savoye, είσοδος αυτοκινήτων στη Villa Savoye, προσθετική παράθεση στη Villa La Roche. Pilotis σε πλήθος κτηρίων.
- Εννοιολογική διάχυση, μέσω ενεργητικού χειρισμού των ανοιγμάτων –και κατ' επέκταση της κατασκευής– μέσα και έξω απ' το κτήριο. Ενιαία υαλοστάσια στις προσόψεις για την εξυπηρέτηση της συνέχειας του χώρου. Παράθυρα στις Villa Savoye, Villa La Roche. Υαλοστάσια στα Cité de Refuge και Pavillon du Suisse. Συνθετικές επιλογές που δίνουν χαρακτηριστικά του εξωτερικού στο εσωτερικό, και το αντίθετο. Υιοθέτηση της έννοιας του περιπάτου, στα εσωτερικά των Villa Savoye, Villa La Roche.
- Κατασκευαστικές οντότητες που ανήκουν στον εσωτερικό και τον εξωτερικό χώρο ταυτόχρονα. Ράμπα και παράθυρα «κήπου» στη Villa Savoye.

Γύρω από την αφηρημένη, τέλεια δημιουργία, ο Le Corbusier σχολιάζει την αντικανονικότητα του φυσικού τοπίου, τονίζοντας την αντίθεση ανάμεσα στον χαοτικό κόσμο όπου ο άνθρωπος κινείται και την τελειότητα που μόνο το πνεύμα του μπορεί να παράγει. Από τη μια η αρχή της εκπαίδευσής του, που τον κρατά αρχικά μακριά από τους κανόνες κατασκευής της εποχής του, και από την άλλη ο θαυμασμός των επιτευγμάτων της τεχνολογίας στο πρόσωπο του «μηχανικού», του έδωσε την ευκαιρία να αντιμετωπίσει την αρχιτεκτονική μέσα σε υλικό πλαίσιο, αλλά σαν αναπαράσταση. Χρησιμοποιεί τις συνθέσεις του για να εξερευνήσει και να συμβολίσει την εξιδανικευμένη υπόστασή του ατόμου. Για τον Le Corbusier τα πάντα είναι διαμάχες –ακόμη και ασυνείδητες– μεταξύ τάξης και χάους, ανθρώπου και φύσης, ιδιωτικού και δημόσιου. Το σπίτι πέρα από μια μηχανή κατοίκησης είναι πολύ περισσότερο, η προέκταση του ανθρώπινου πνεύματος στην πόλη, στην φύση. Καταδεικνύει τη δύναμη του τελευταίου, μέχρι το σημείο «ελέγχου» του περιβάλλοντος, μέσα από την καθοδήγηση του θεατή-ενοίκου των κατοικιών που σχεδιάζει. Τα κτήριά του πέρα από την έννοια της μηχανής, εμπεριέχουν αυτή του εξαρτήματος, μέσω της νοητής τους προέκτασης στο περιβάλλον τους. Το εσωτερικό και το εξωτερικό δεν είναι πια ξεχωριστές ενότητες. Το βλέμμα γίνεται ενεργητικό. Ο κάτοικος, ενεργητικά χρησιμοποιεί την «μηχανή κατοίκησης» του. Το κτήριο είναι εκτεθειμένο μόνο στον εαυτό του. Ο εξωτερικός χώρος, ο σχετικός με το κτήριο, συχνά ορίζεται ακόμη και στο ύψος του. Στο κτήριο μπορείς να κάνεις σχεδόν τα πάντα. Ο κόσμος όλος είναι συγκεντρωμένος σ' αυτό. Ο άνθρωπος σαν φυσική υπόσταση, εκτοπίζεται από το κέντρο της συνθετικής διαδικασίας, της αρχιτεκτονικής παραγωγής. Ο ορισμός της έννοιας της αρχιτεκτονικής μένει ανοιχτός. Έστω ασυνείδητα, η αρχιτεκτονική πρακτική, δεν μένει στο χώρο της μορφής και των ανθρώπινων λειτουργιών, αλλά

απλώνεται στο περιβάλλον της με τον ίδιο τρόπο που το περιβάλλον διεισδύει σ' αυτήν. Ο Le Corbusier είναι ο πρώτος ίσως αρχιτέκτονας που θεωρεί τον λόγο, όχι δευτερεύον ή μεταγενέστερο, ή έστω συμπληρωματικό της αρχιτεκτονικής πράξης αλλά ως ενεργό και ουσιαστικό συστατικό της. Η λειτουργία είναι η πρόφραση. Δεν καθορίζει αυτή την συνθετική διαδικασία και την τελική μορφή ή το νόημα της αρχιτεκτονικής. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι τα κτήριά του είναι συχνά αντιλειτουργικά. Δεν είναι όμως αυτό το ζητούμενο.

Αντίστοιχα όπως με την έννοια της διαφάνειας στον κυβισμό, όπου βλέπει κανείς δυο ή περισσότερες φιγούρες, οι οποίες τέμνονται μεταξύ τους, και κάθε μια επιζητά το κοινό τμήμα για τον εαυτό της, εδώ βρισκόμαστε μπροστά σε αντιφάσεις χωρικών διαστάσεων. Για να μπορέσει κανείς να απαλείψει αυτή την αντίφαση θα πρέπει να αποδεχθεί την νοητή προέκταση του κτηρίου στο περιβάλλον, ή αντίστροφα, αλλά και την ουσιαστική συγχώνευση τους. Η διάχυση αυτή, σημαίνει μια ταυτόχρονη βίωση διαφορετικών συνθηκών. Ο χώρος όχι μόνο διευρύνεται, αλλά ενεργοποιείται, διακυμαίνεται. Τα κτήρια αποτελούν τελικά το μέσο και όχι το σκοπό.

Σημειώσεις

1. Le Corbusier, *Για μία Αρχιτεκτονική*, (Αθήνα: Εκκρεμές, 2004), 86-87.
2. ό.π., 94
3. Le Corbusier, *Urbanisme*, (Paris: G. Crès et cie, 1925), 1.
4. Le Corbusier 11, *Oeuvres complètes*, Willy Boesiger, Oscar Stonorov, Max Bill (επιμ.), (Basel: Birkhäuser; 2006), t.III, 45.
5. Le Corbusier, *Urbanisme*, 21-22.

Βιβλιογραφία

- Le Corbusier, 2004. *Για μία Αρχιτεκτονική*. Αθήνα: Εκκρεμές, (πρωτ. έκδοση 1923).
- Le Corbusier 11. 2006. *Oeuvres complètes*, Willy Boesiger, Oscar Stonorov, Max Bill (επιμ.). Basel: Birkhäuser.
- Le Corbusier. 1925. *Urbanisme*. Paris: G. Crès et cie.

«Vers-L.C.-Contre», και σε ελληνική απόδοση «Προς-Ενάντια στον L.C.». Πρόκειται για ένα λογοπαίγνιο με τις λέξεις του Le Corbusier. Λέξεις που αφενός ο ίδιος εμβληματικά τοποθέτησε στον τίτλο του πιο γνωστού βιβλίου του (*Vers une Architecture*), αφετέρου χαρακτηρίζουν την πολεμική μορφή του έργου του συνολικότερα.

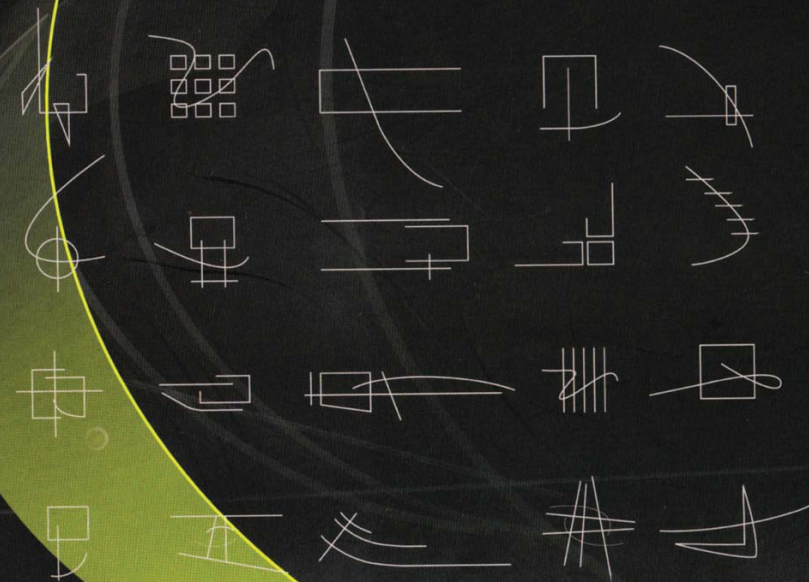
Το λογοπαίγνιο εμπρόθετα αναγγέλλει την πρόκληση μίας εκφοράς θέσεων με όρους τόπου, χρόνου και τρόπου, έχοντας ως σημείο εκκίνησης έναν σημαντικό αρχιτέκτονα, αλλά και ένα πρόσωπο που αποτελεί ακόμα σημείο αναφοράς για το τι είναι καταγεγραμμένο στην συνείδησή μας ως μοντέρνο. Γιατί η εμβληματική φυσιογνωμία του Le Corbusier ανήκει και ως ένα βαθμό καθορίζει ιστορικά την εποχή της γέννησης και επικράτησης του διεθνούς μοντέρνου κινήματος. Αποτελεί επίσης αφορμή για συζήτηση πάνω στους σημερινούς όρους και τα πλαίσια της μοντερνικότητας, νοούμενης ευρύτερα ως νεωτερικότητας.

Στον παρόντα τόμο τίθενται θέματα που αφορούν τον τρόπο του να κατανοεί κανείς το σήμερα προσεγγίζοντας το χθες. Με στοχαστικό, κριτικό ή και ειρωνικό ύφος, με απρόσμενες αναλογίες ή συσχετισμούς, με ζεύγη αντιθετικά ή συμπληρωματικά, προβάλλονται θέσεις που ξεκινώντας από τον Le Corbusier, τον άνθρωπο, το έργο αλλά και την εποχή, συνεχίζουν, αποτελειώνουν, ή ξανασηματοποιούν με ποικίλους επίκαιρους τρόπους έναν τρόπο, μία σκέψη, ένα τέχνημα, ή ακόμα τα θραύσματά τους. Οι συγκεκριμένες θέσεις, μπορούν να τοποθετηθούν ή μια δίπλα στην άλλη με ποικίλους τρόπους και να ταιριάζουν καλά.

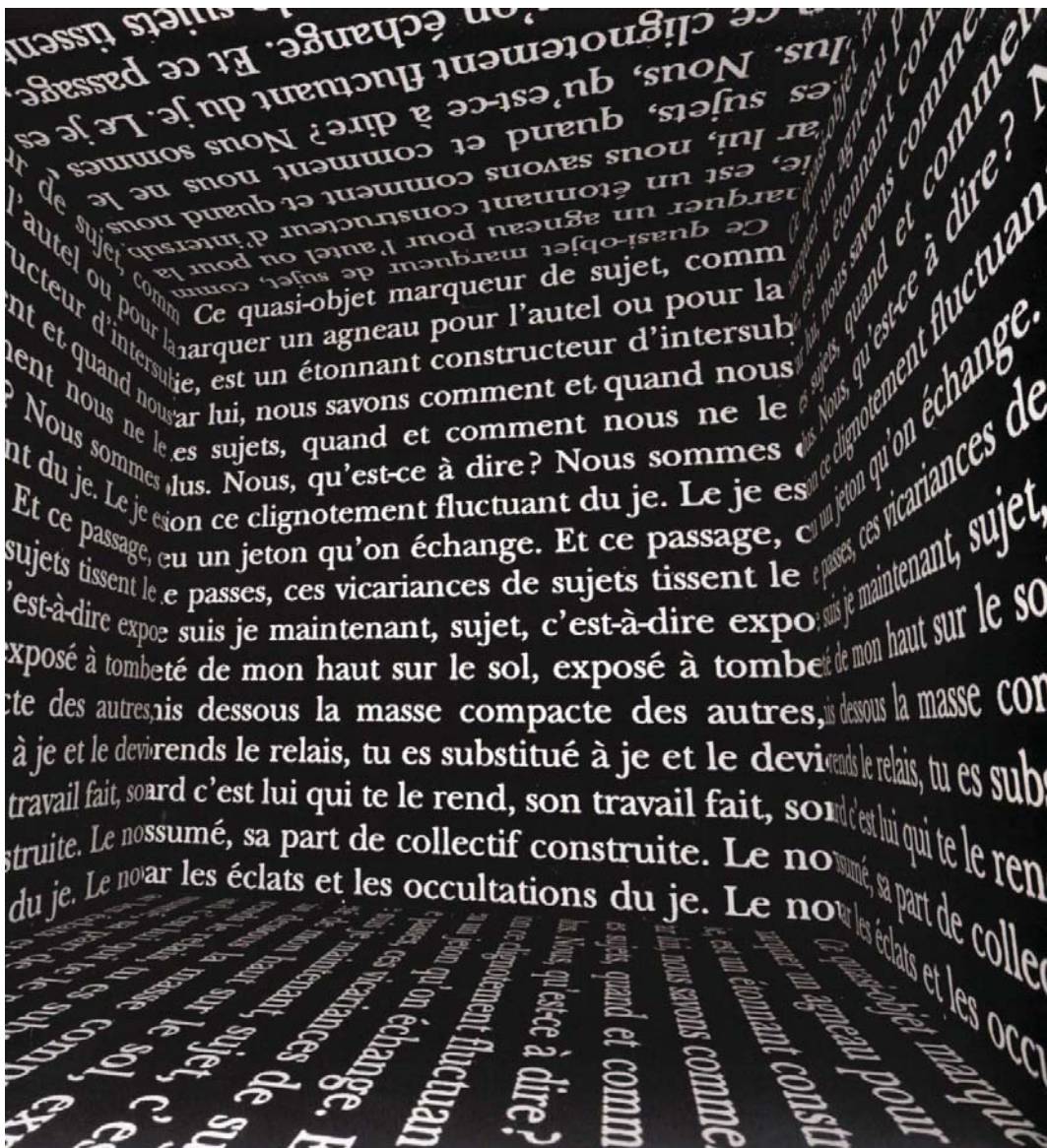
Anderson Stanford
Καλαρά Νάντια
Τουρνικιώτης Παναγιώτης
Κουμεντάκης Γιώργος
Βυζοβίτη Σοφία
Γεωργιάδης Σωκράτης
Βλάχος Βαγγέλης
Κοτιώνης Ζήσης
Γιαννίσης Δημήτρης
Σταθόπουλος Θάνος, Ψυχούλης Αλέξης
Λυκουριώτη Ίρις, Λυκουριώτη Αἰῶδα
Γιαννίση Φοίβη
Βελώνης Κωστής
Μπαμπάλου-Νουκάκη Μπούκη
Παπακωνσταντίνου Γιώργος
Λός Παπαδόπουλος
Αντωνάκης Σουζάνα
Αλεξίου Νίκος
Ρότσιος Δημήτρης
Φατσέα Ρένα
Αντωνάκης Δημήτρης
Λαζαρίδης Παντελής
Παγώνης Θάνος
Αγγελιδάκης Ανδρέας
Παπαδημητρίου Μαρία
Τζιρτζιλάκης Γιώργος

ISBN 978-960-9489-06-5

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΤΟΠΙΚΙΣΜΟΣ

LIBRO

Βιβλιοθήκες στην Εποχή της Πληροφορίας

1998

(3^ο Βραβείο Διεθνούς Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού)

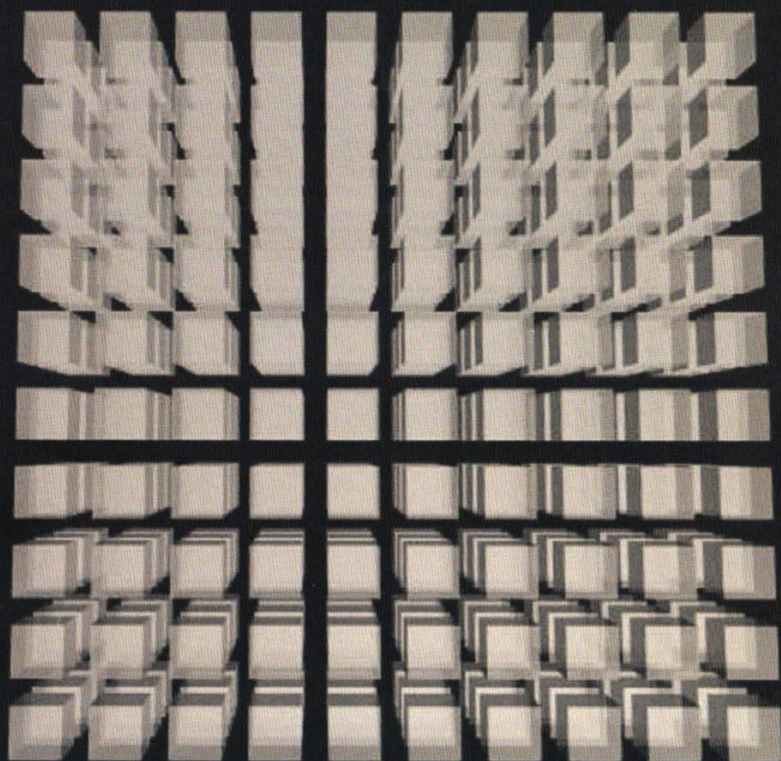
Στον διαγωνισμό της ACADIA (Association for the Computer Aided Design in Architecture) «Βιβλιοθήκες στην Εποχή της Πληροφορίας» υπαγορεύθηκαν 650 σχέδια αρχιτεκτόνων και σπουδαστών από όλο τον κόσμο (www.acadia.org). Η υποβολή των αρχιτεκτονικών προτάσεων έγινε μέσα από τον σχεδιασμό ισομετρίων στο διαδίκτυο, κάτι που αποτελούσε, τότε, καινοτομία στους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Η ελληνική συμμετοχή των Μπίλυ Παναγιώτου, Ελένης Λεβαντή, Σόνιας Μαυρογιάννη, Κλέας Μοριανού, Δημήτρη Ρότσιου, Αθηνάς Σταυρίδου, Ντάσας Φουσκοκαλάκη, Αγγέλου Ψιλόπουλου, με συντονιστή τον Δ. Παπαλεξόπουλο, συγκριτικά την Ε. Καλαφίτη και σύμβουλο την Ντ. Παλιανίδου-Λιακάτα, διακρίθηκε με το 3^ο Βραβείο. Η επεξεργασία της πρότασης έγινε στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μαθήματος «Τεχνολογίες Αιχμής και Αρχιτεκτονική: Από τον Συνολικό Σχεδιασμό στην Καθολική Διαχείριση», του μεταπτυχιακού προγράμματος «Σχεδιασμός-Χώρος-Πολιτισμός» της Σχολής Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π..

Οι αρχιτέκτονες κλήθηκαν να ορίσουν ένα ενδεικτικό πρόγραμμα μιας μεσαίου μεγέθους βιβλιοθήκης και να αποφασίσουν ποιες από τις λειτουργίες της θα εξακολουθούν να υποστηρίζονται από τον φυσικό χώρο, ποιες από τον κυβερνοχώρο, ποια θα είναι η σχέση τους, ποια μορφή κυρίου προκύπτει και ποιες θα είναι οι αρχές αρχιτεκτονικού σχεδιασμού που θα οδηγήσουν σε αυτήν τη μορφή.

Προτάθηκε, από την ελληνική συμμετοχή, ένας παράλληλος σχεδιασμός με δύο σκέλη, χωρίς το ένα να προηγείται χρονικά ή να υπερτερεί νοηματικά του άλλου. Από τη μια μεριά υπάρχει συγκρότηση ενός διαγράμματος βιβλιοθήκης, που κινείται στον χώρο της εν δυνάμει πραγματικότητας και όπου προσδιορίζονται τα προβλήματα, οι έννοιες και οι πολλαπλές δυνατότητες ενδεχόμενης υλοποίησης. Από την άλλη, υπάρχει η αναφορά σε έναν συγκεκριμένο τόπο, που στην προκειμένη περίπτωση είναι η βιβλιοθήκη του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π., όπως δημιουργήθηκε και αναπτυσσόταν εκείνη την εποχή. Η βιβλιοθήκη παράγεται μέσα από τη δυναμική συνύπαρξη ενός γραμμικού χώρου, που αποδίδεται με τη μορφή του κύβου, και ενός λείου, που αποδίδεται με τη μορφή του φιδιού. Ο κύβος αναφέρεται στην έντονη αναζήτηση γνώσης, το φίδι στη συνειρμική αναζήτηση πληροφορίας. Τον κύβο τον αναγνωρίζουμε στους λειτουργικά καθορισμένους χώρους και το φίδι στους ασαφείς. Κάθε αναζήτηση ενός βιβλίου, ή ακόμα και η ανάγνωση του, μπορεί να έχει μια έντονη και μια συνειρμική διάσταση. Αντίστοιχα, κάθε χώρος μπορεί να είναι λειτουργικά καθορισμένος και ασαφής.

Η παράλληλη αυτή διαδικασία προτείνει την υλική πραγμάτωση της εν δυνάμει πραγματικότητας του διαγράμματος. Ο σχεδιασμός οφείλει να κινηθεί και στους δύο αυτούς χώρους. Υποστηρίχθηκε, επίσης, ότι δεν είναι δυνατόν να συλλάβει κανείς την εν δυνάμει πραγματικότητα χωρίς τις κατά τύπους πραγματώσεις της, αλλά ούτε να υλοποιήσει συγκεκριμένα έργα χωρίς αναφορά σε ένα δυναμικό διάγραμμα. Αυτή η διαδικασία σχεδιασμού ορίζει ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο είναι δυνατόν να φανταστούμε όχι μόνο διαρκείς μελλοντικές αλλαγές της αρχιτεκτονικής πρότασης, αλλά και νέους χώρους που απαντούν σε προβλήματα που δεν έχουμε συναντήσει μέχρι σήμερα.

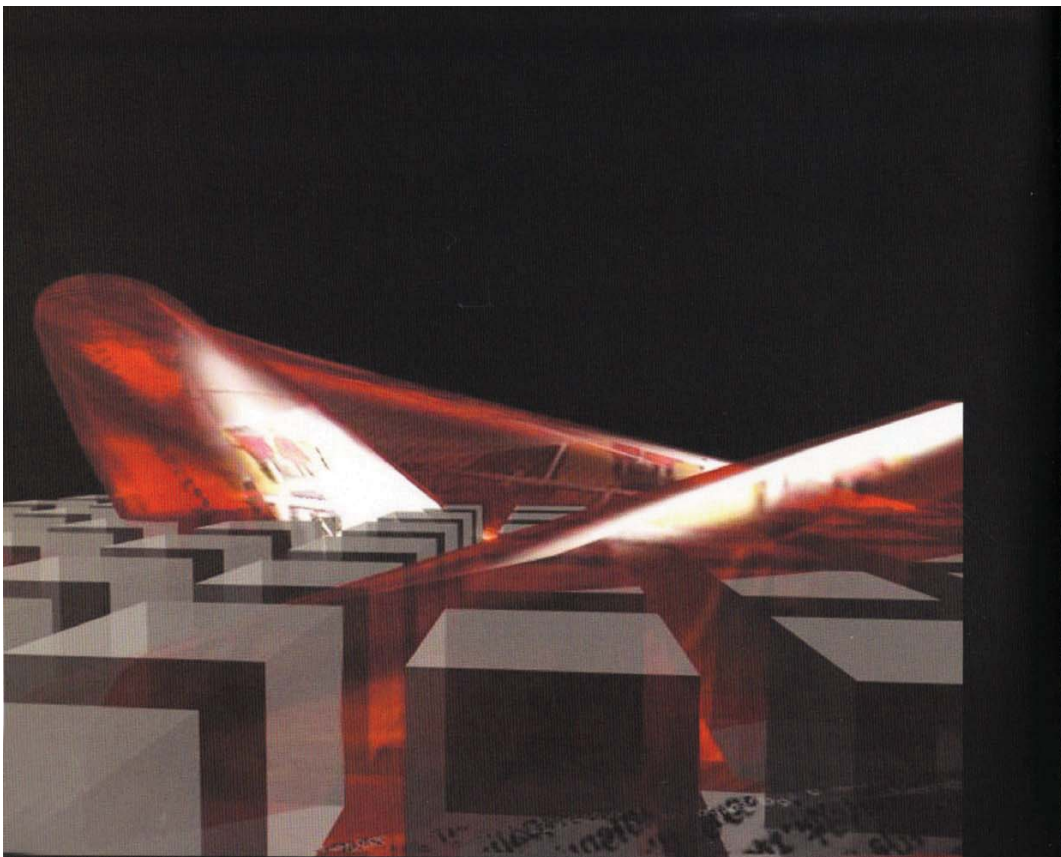
Ετσι, η βιβλιοθήκη είναι μια μηχανή του γίγνεσθαι, που μπορεί να επιτρέψει τη μελλοντική δημιουργία αυτού που σήμερα είναι απρόβλεπτο.

Ο κύβος είναι αφηρημένη μορφή, ουδέτερη, εσωστρεφής και απόλυτα ορισμένη. Πρόκειται για μονάδα που υφίσταται αυτόνομη ή συνδυασμένη με άλλες μονάδες.

Το φίδι επιλέγη ως μορφικό σύμβολο γιατί είναι ζωντανό, αναπτύσσεται στον χώρο, όλο το σώμα του είναι μια μηχανή κίνησης που συμβολίζει τη συνεχή ροή πληροφορίας.

Τα όρια μεταξύ των δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται από τον φυσικό χώρο και των δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται από τον ψηφιακό χώρο αλλάζουν συνεχώς, μεταβάλλοντας την ίδια την ταυτότητα αυτών των δραστηριοτήτων.

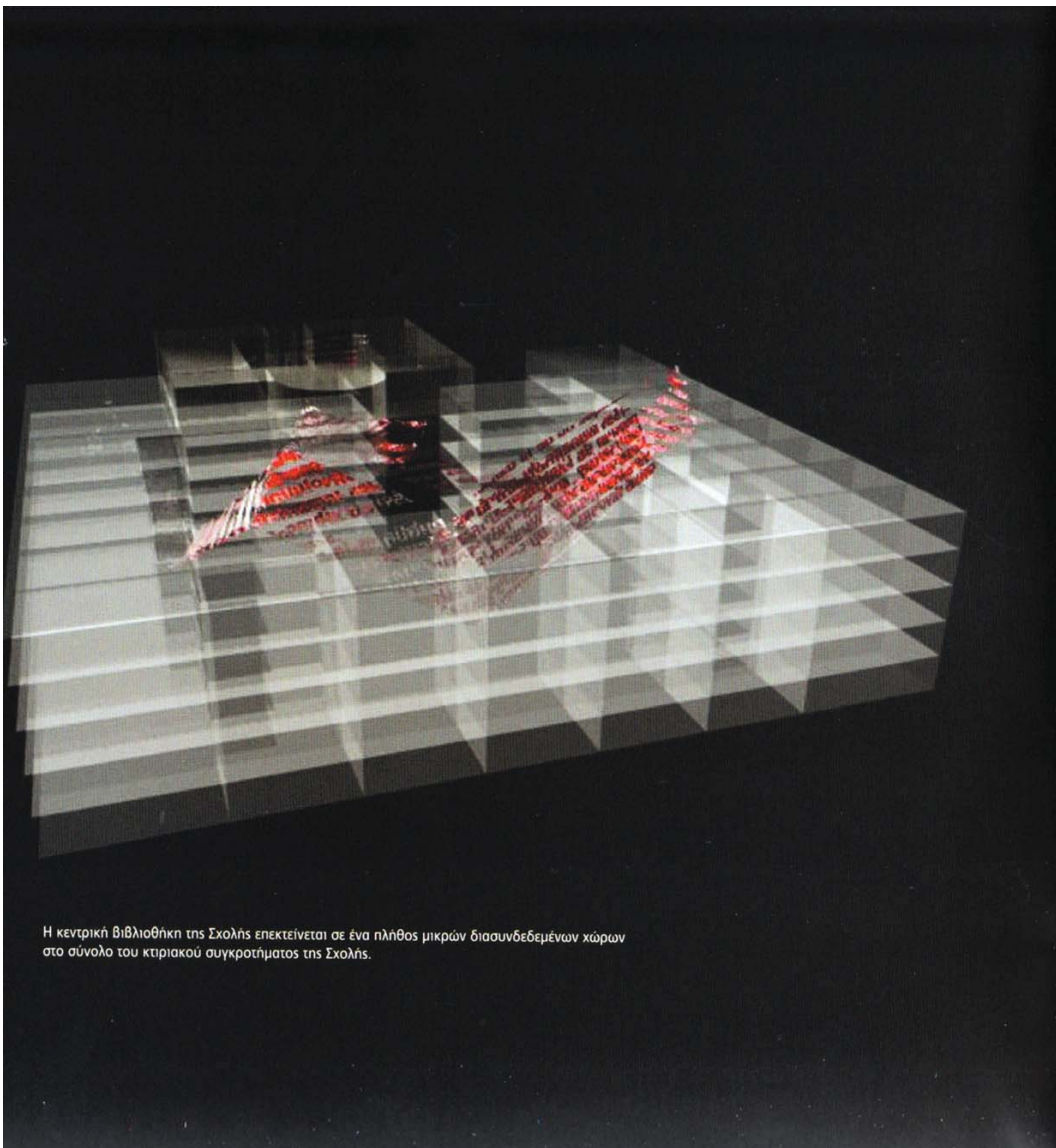
Η Βιβλιοθήκη είναι ένας υβριδικός οργανισμός, που συγκροτείται από τη συνύπαρξη του «φιδιού» και του «κύβου».

Όταν το άτομο επεμβαίνει σε ένα περιβάλλον, αυτό αποκτά μια δυναμική διάσταση.

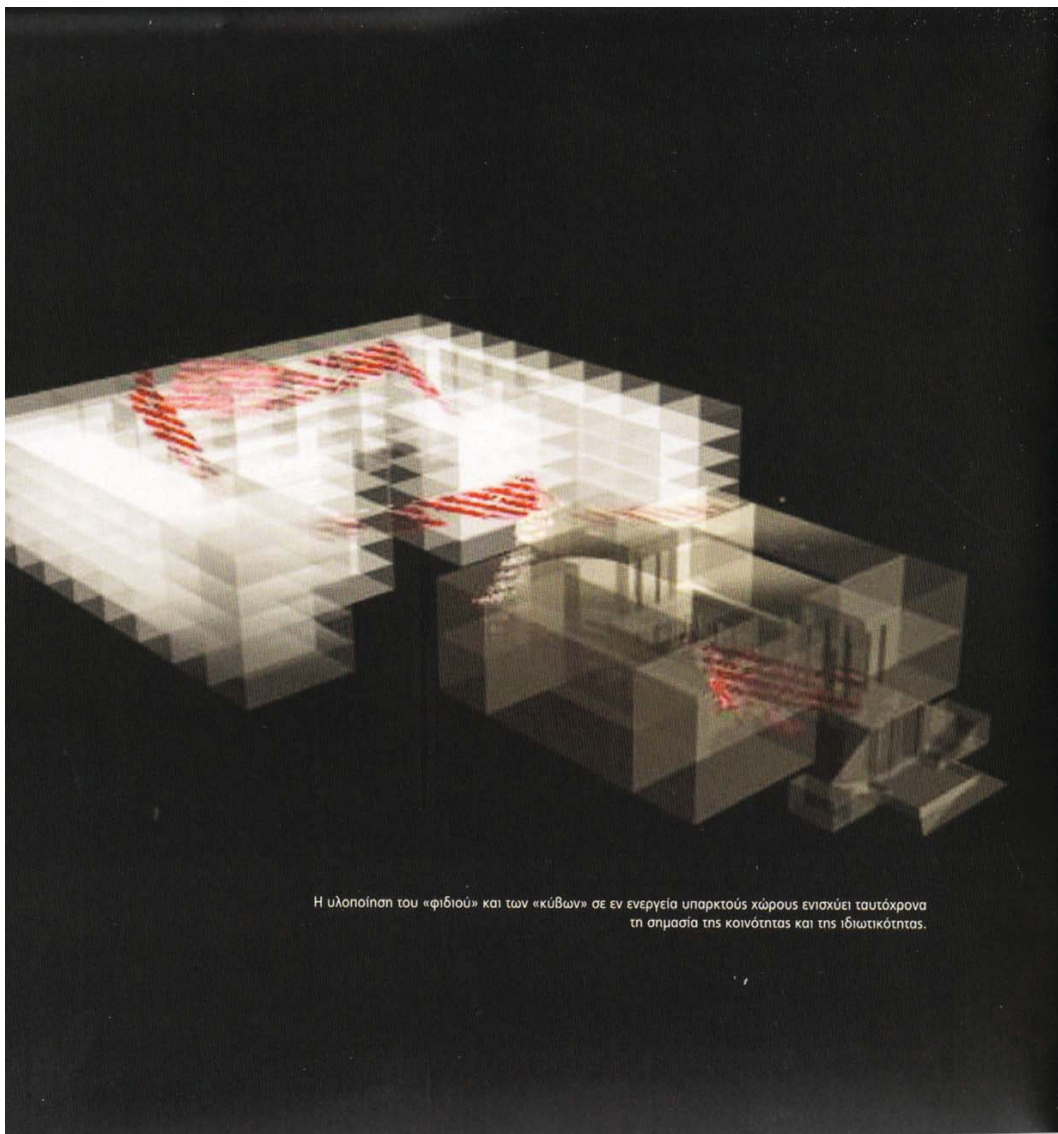
Η τεχνολογία του διαδικτύου δίνει την ευκαιρία άμεσας πρόσβασης στην πληροφορία από απομακρυσμένους τόπους, διευρύνοντας τα όρια του ενεργεία υπάρχοντος χώρου. Ως αποτέλεσμα, η παγκόσμια βιβλιοθήκη θα είναι ένα σύνολο κόμβων και συνδέσμων που θα αναπτύσσουν τη συλλογική νοημοσύνη.

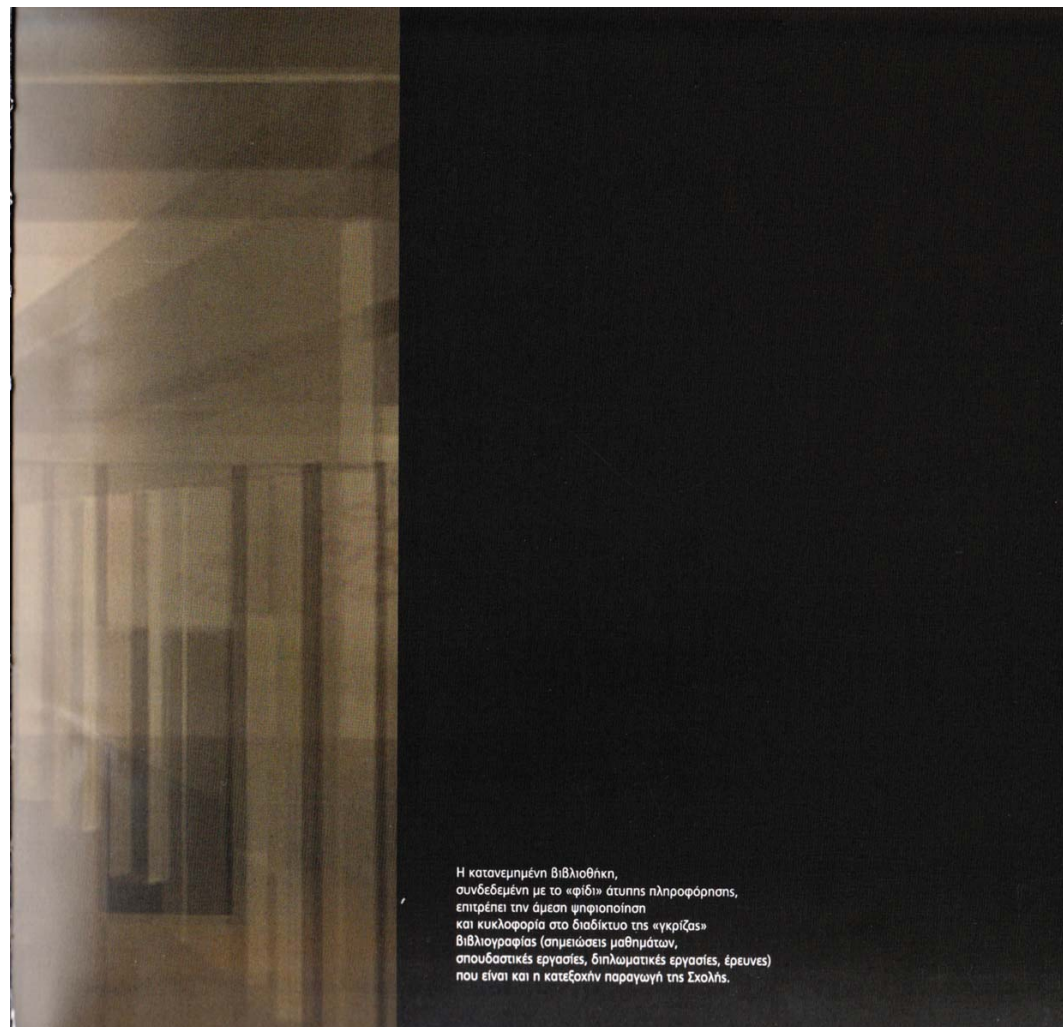

Η κεντρική βιβλιοθήκη της Σχολής επεκτείνεται σε ένα πλήθος μικρών διασυνδεδεμένων χώρων στο σύνολο του κτιριακού συγκροτήματος της Σχολής.

Η πραγμάτωση της εν δυνάμει βιβλιοθήκης στον χώρο της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Ε.Μ.Π. μεταβάλλει τη φύση της βιβλιοθήκης της Σχολής, αλλά κυρίως τη φύση και τη λειτουργία του δημόσιου χώρου της.

Η καταμετρήσιμη βιβλιοθήκη,
συνδεδεμένη με το «φίλι» άτυπης πληροφόρησης,
επιτρέπει την άμεση ψηφιοποίηση
και κυκλοφορία στο διαδίκτυο της «γκρίζας»
βιβλιογραφίας (σημειώσεις μαθημάτων,
αποδοσιαστικές εργασίες, διπλωματικές εργασίες, έρευνες)
που είναι και η κατεξοχήν παραγωγή της Σχολής.

BHMagazino

αστικό τοπίο

Τους ζητήσαμε να μας υποδείξουν το αγαπημένο τους κτίσμα εντός πρωτευούχης. Εκείνοι άφησαν κατά μέρος συμπάθειες και συμφέροντα και υποσχέθηκαν να είναι αντικειμενικοί. Το top 10 που προέκυψε από την κρίση δέκα ταλαντούχων αρχιτεκτόνων είναι πιο ανατρεπτικό από όσο περιμέναμε

Του Πέτρου Μπιρμπίλη

ΤΑ 10 ΚΤΙΡΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΑΜΕ

οίκοι οίκοι

Νικόλας Τραβασάρος

Νέο Μουσείο Μπενάκη
στην οδό Πειραιώς

Αρχιτέκτονες: **Μαρία Κοκκίνου**
Ανδρέας Κούρκουλας (2004)

«Είναι το κτίριο με την περισσότερη ενέργεια στην πόλη. Ξεπερνά την επίσημη διατύπωσή του ως μουσείου και κάνει την αρχιτεκτονική συνένοχη των καθημερινών μας στιγμών»

Δέκα Έλληνες αρχιτέκτονες επιλέγουν

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ελένη Κωστίκα

Πολεμικό Μουσείο,
Βασιλίσσης Σοφίας

Αρχιτέκτων:

Θουκυδίδης Βαλεντίς (1970)

«Παρεξηγημένο προϊόν της δικτατορίας, πήρε τότε τη θέση της Εθνικής Πινακοθήκης. Υπόδειγμα δημόσιου κτιρίου, με σωστή κλίμακα και καλή σχέση όγκου και περιβάλλοντος χώρου. Είναι γήινο. Να εξαιρεθεί φυσικά το απερίγραπτο πέτρινο γλυπτό που φύτρωσε πρόσφατα εκεί μπροστά στο γκαζόν»

Κωστής Πανηγύρης

Ωδείο Αθηνών,
Βασ. Κωνσταντίνου και Ρηγίλλης

Αρχιτέκτων:

Ιωάννης Δεσποτόπουλος (1976)

«Το Ωδείο είναι ένα φάτσο στον σύγχρονο αστικό ιστό. Τμήμα μνημειακής σύνθεσης που δεν ολοκληρώθηκε, μοιάζει σαν απόσπασμα ενός πιθανού μέλλοντος της Αθήνας»

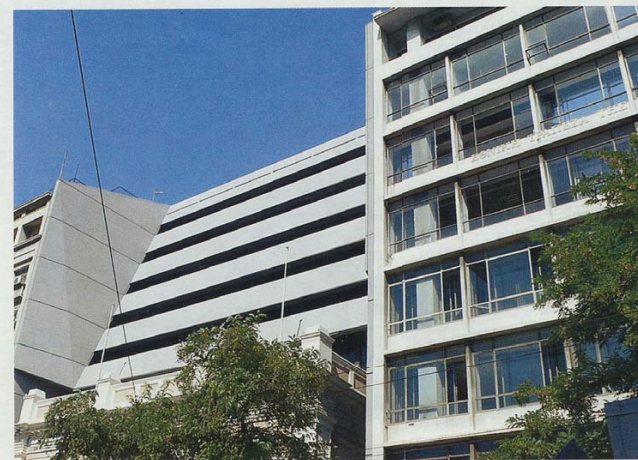

Ελεάννα Χορίτη

Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών,
Βασ. Κωνσταντίνου 48

Αρχιτέκτων: Κωνσταντίνος
Δοξιάδης (1958)

«Είναι από τα λίγα πολεοδομικά ενταγμένα κτίρια της Αθήνας, έτσι ώστε η ισχυρή του ογκομετρία να εκπληρώνεται μέσω της μελετημένης χωροταξίας. Ο σχεδιασμός του είναι αποτέλεσμα άψογου συνδυασμού αναλογιών και λεπτομερειών».

Δημήτρης Ρότσιος

Προέταση κτιρίου Εθνικής
Τράπεζας, Πανεπιστημίου 40

Αρχιτέκτων: Αλέξανδρος
Καλλιγιάς (1981)

«Πέρα από την ενδιαφέρουσα σύνθεση παλαιού-νέου, πρόκειται για ένα μάθημα "οικονομίας" σε έναν βεβαρημένο αρχιτεκτονικά δρόμο. Κατά τη γνώμη μου, η καλύτερη στιγμή της Πανεπιστημίου»

Βιβή Φιλίππα

Ξενοδοχείο Mont Parnes,
Πάρνηθα

Αρχιτέκτων:

Πάυλος Μυλωνάς (1961)

«Το Mont Parnes μοιάζει με ακραίο φυλάκιο της πόλης. Είναι το απόλυτο urban retirement, ένα μοντέρνο κτίριο από όπου το βλέμμα οδηγείται με ακρίβεια στο κατακερματισμένο αστικό τοπίο»

Μαρία Λαφαζάνη

Πολυκατοικία,
Αμαλίας 34, Σύνταγμα

Αρχιτέκτων:

Τάκης Ζενέτος (1958)

«Η μη εμφανής με την πρώτη ματιά πολυκατοικία στο κέντρο της Αθήνας. Τρυφερές λεπτομέρειες, διαφανείς μεμβράνες. "Αμείλικτα" ευαίσθητο κτίριο. Ρωμαλέο μέσα στη φθορά του. Επίμονα μοναχικό. Αδιάφορο για το περιεχόμενο και το περιβάλλον του»

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΓΡΕΓΟΡ ΓΕΛΛΗΝΟΥ/ΝΕΠΟΤΙΣΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΑΣΜΑΤΟΣ

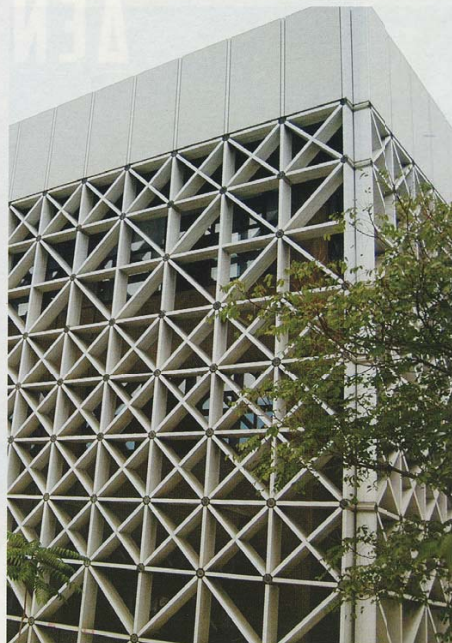

Πános Δραγώνας

Γυμνάσιο - Λύκειο,
Παπάγου και Θρασυβούλου,
Αγίος Δημήτριος

Αρχιτέκτων: Τάκης Χ. Ζενέτος (1976)

«Επιλέγω το "Στρογγυλό", το σχολείο στον Αγίο Δημήτριο του Τάκη Ζενέτου, για τη δυναμική μορφή και την απόκοσμη νεωτερικότητά του. Πρόκειται για ένα κτίριο 30 ετών, που ακόμη περιμένει να έλθει η εποχή του»

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΜΕΛΕΤΗ ΔΑΝΑΟΥ

Ανδρέας Αγγελιδάκης

Εθνική Τράπεζα,
Ιερά Οδός, Γκάζι

Αρχιτέκτων:
Ηλίας Σκρουμπέλος (1985)

«Μου αρέσει διότι είναι ένα κτίριο γραφείων κρυμμένο μέσα σε ένα καλοκαιρινό σπίτι. Είναι αφηρημένο, δεν έχει παράθυρα, ούτε αναγνωρίσιμη κλίμακα, και αντιπροσωπεύει την αρχιτεκτονική περίοδο όπου το μοντέρνο κίνημα συνειδητοποιούσε ότι δεν αρκεί»

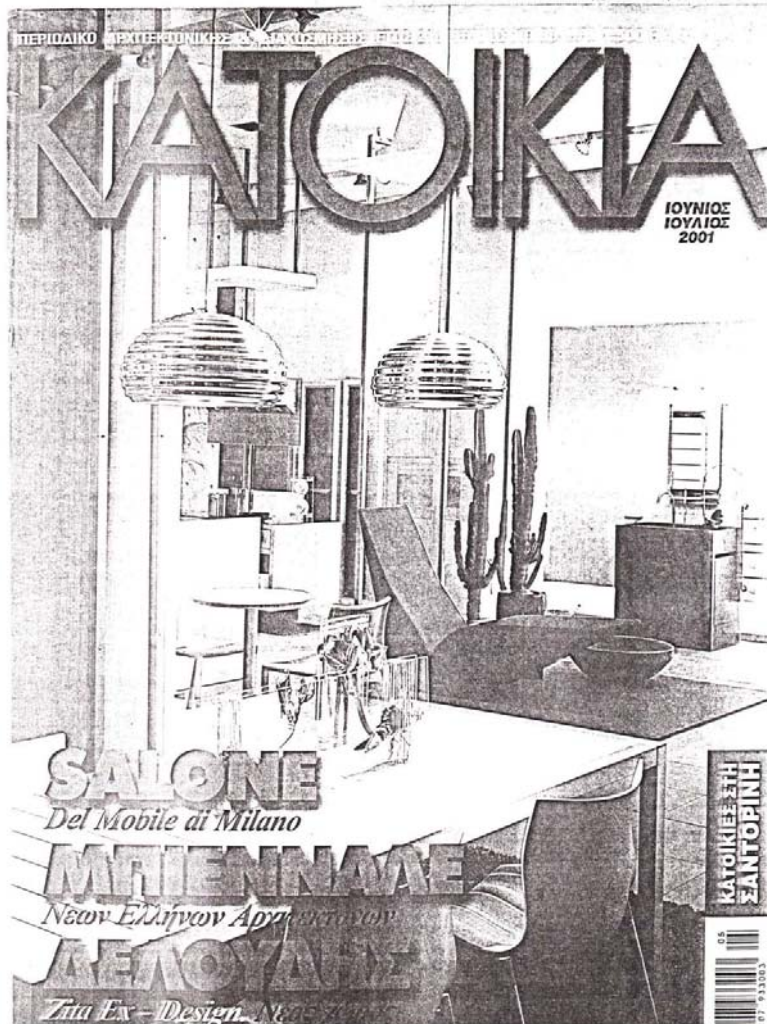

Γιάννης Αίσωπος

Συγκρότημα κατοικιών
Ασύρματος,
Περιφερειακός Φιλοπάππου

Αρχιτέκτων:
Ελλη Βασιλικιώτη (1967)

«Η απλή γεωμετρία του μεγάλου γραμμικού κτιρίου ανταποκρίνεται με χάρη στην τοπογραφία του λόφου και στη χάραξη του δρόμου. Όταν κανείς κινείται είτε μέσα στο κτίριο είτε κατά μήκος της όψης στους εξωτερικούς διαδρόμους έχει θέα στον δρόμο, στον λόφο ή μακριά στη θάλασσα. Ετσι η κίνησή του μετατρέπεται σε εμπειρία» Β

FUTURE VISION HOUSING

Σε μια εποχή "meta-dada", που διανοούμε, οι οροι της συνδιαλλαγής του χρήστη με την απαιτούμενη ποσότητα πληροφορίας αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία. Σε επίπεδο χώρου, η έννοια του αντίληπτου εκτείνεται, σε συνδυασμό με την αμεσότητα ή όχι της προώθησης, οδηγούν σε μια δεύτερης γενιάς ερμηνεία με τον δινητικό κόσμο. Η μελέτη Future Vision Housing (συμμετοχή στο διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό ιδεών Architectureturnip, Αυστρία) προτείνει υβριδικούς χώρους που αποτελούν το "Λειτουργικό σύστημα" αναπτύξεως σχέσεων, που καθιστούν τον χρήστη, άλλοτε υποκειμένο και άλλοτε αντικείμενο σε σχέση

με τον χώρο. Καθορισμένοι, σήμερα, εκκλειδικοί χώροι άμεσων προώθησεων, σε συνδυασμό με ασφράξις "φαινομενολογικούς" χώρους έμμεσων, ο' αποτελέσουν την εφαρμογή για συνεχή μετάβαση από την γνώση στην πληροφορία, από τη μνήμη στην εμπειρία, από τη στατικότητα στην κίνηση, ο' ένα χώρο όπως η κατοικία, που δικαιούται περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο να υποβάθμισει την πληροφορία σε ιδιοκτησιαίο αντικείμενο. Ο νομαδισμός αντιμετωπίζεται με σχετικούς όρους. Το άτομο δεν θεωρείται νομαδός συνεχώς κινούμενος με φυσικούς όρους. Η κίνηση του, στην ουσία, είναι αμε-

ΑΝΗΜΗΤΡΗΣ ΠΟΤΣΙΩΣ
(Γεννήθηκε το 1969), Σπούδασε Αρχιτεκτονική στο ΑΠΘ. Μεταπτυχιακό στο ΕΜΠ. Υποψήφιος διδάκτορας στο ΕΜΠ. Το Βραβείο στην Αιθίοψη Αρχιτεκτονικό διαγωνισμό ACADIA 1998. (Association for Computer Aided Design in Architecture): "Library for the Information Age". Διατηρεί το γραφείο OS arc.com

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΗΛΟΚΟΥΛΗΣ
(Γεννήθηκε στο Ιωάννινα το 1968). Αποφοίτησε από την Αρχιτεκτονική Σχολή του ΑΠΘ. Διατηρεί το γραφείο OS arc.com

ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ARCO
ΜΑΔΡΙΤΗ, 2004 ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΚΘΕΣΗ.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

http://www.hch.culture.gr/5/52/docs/d_typ_arco.pdf

Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 2003

Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη και Αρχιτεκτονική στη Μαδρίτη το 2004

Το Υπουργείο Πολιτισμού και η Πολιτιστική Ολυμπιάδα είναι στην ευχάριστη θέση να αναγγείλουν το πολιτιστικό πρόγραμμα της ελληνικής παρουσίας στη Μαδρίτη, το Φεβρουάριο του 2004. Η Ελλάδα ως τιμώμενη χώρα στη διεθνή εικαστική συνάντηση ARCO, έχει το προνόμιο και τη δυνατότητα να συνδιοργανώσει με την Αυτόνομη Περιφέρεια της Μαδρίτης, το Υπουργείο Ανάπτυξης, τη Δημαρχία της Μαδρίτης, την ARCO και άλλους ισπανικούς φορείς, μια σειρά εκθέσεων, παρεμβάσεων και συζητήσεων στρογγυλής τράπεζας, οι οποίες αναδεικνύουν το σύγχρονο πρόσωπο της Ελλάδας στο χώρο των εικαστικών και της αρχιτεκτονικής.

Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα ανέθεσε την οργάνωση του όλου εγχειρήματος στον *Πανελλήνιο Σύνδεσμο Αιθουσών Τέχνης*, έναν φορέα με οργανωτική εμπειρία, που τα τελευταία δέκα χρόνια έχει συμβάλει στην ανάπτυξη της ελληνικής εικαστικής σκηνής και σε πέντε έγκριτους θεωρητικούς της τέχνης (*Κατερίνα Γρέγου, Ντένης Ζαχαρόπουλος, Δρ. Μαριλένα Καρρά, Δρ. Σάνια Παπά*) και της αρχιτεκτονικής (*Δρ. Μαρία Θεοδώρου*), την επιμέλεια των εκθέσεων.

Τα επίσημα εγκαίνια της ARCO θα γίνουν την Τετάρτη, 11 Φεβρουαρίου 2004 στους χώρους της, στο Parque Ferial Juan Carlos I, με την παρουσία του

Ισπανικού Βασιλικού ζεύγους, του Πρωθυπουργού της Ισπανίας και των Υπουργών Εξωτερικών, Πολιτισμού και Ανάπτυξης της Ισπανίας.

Η ARCO (12-16 Φεβρουαρίου 2004), έχοντας διαγράψει μια πορεία είκοσι και πλέον χρόνων, θεωρείται μια από τις σημαντικότερες συναντήσεις σύγχρονης τέχνης – foires – διεθνώς, με περισσότερες από 250 αίθουσες τέχνης και 200.000 επισκέπτες. Στη διοργάνωση του 2004, η ARCO παραχωρεί στην Ελλάδα – τιμώμενη χώρα, ένα ειδικό χώρο για τη φιλοξενία δεκαπέντε (15) αιθουσών τέχνης. Συμμετέχουν έτσι, παρουσιάζοντας έργα καλλιτεχνών – συνεργατών τους, δεκαπέντε ελληνικές γκαλερί από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Επίτροποι της ελληνικής παρουσίας στην ARCO είναι η Κατερίνα Γρέγου και η Σάνια Παπά.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ «ΜΑΔΡΙΤΗ 2004»

1. Συμβούλιο Τέχνης της Αυτόνομης Περιφέρειας της Μαδρίτης, [Alcala 31 Breakthrough! Ελλάδα 2004: Προοπτικές στη Σύγχρονη Τέχνη](#)

Επιμέλεια: *Κατερίνα Γρέγου, Ντένης Ζαχαρόπουλος, Δρ. Σάνια Παπά*

Εγκαίνια: 5 Φεβρουαρίου Διάρκεια: έως 28 Μαρτίου 2004

Η έκθεση, που φιλοξενείται στον εκθεσιακό χώρο Alcala 31, του Συμβουλίου Τέχνης της Αυτόνομης Περιφέρειας της Μαδρίτης, παρουσιάζει το σύγχρονο εικαστικό μας γίνεσθαι μέσα από το έργο είκοσι έξι (26) ελλήνων καλλιτεχνών από τη δεκαετία του '80 μέχρι τις μέρες μας. Ο όρος 'breakthrough' στον τίτλο της έκθεσης υποδηλώνει τη δυναμική της σύγχρονης ελληνικής τέχνης στην προσπάθεια της να 'σπάσει τα στεγανά' και να οριοθετήσει νέες περιοχές δράσης. Περιλαμβάνει όλα τα μέσα έκφρασης και βασίζεται σε διάφορα θεματικά κριτήρια και εικαστικές προσεγγίσεις. Η έκθεση σκιαγραφεί τις πρόσφατες εξελίξεις και τάσεις στη σύγχρονη ελληνική τέχνη με έργα καλλιτεχνών που ευαισθητοποιούνται από πολλαπλά ερεθίσματα, συμβάλλοντας έτσι στην εξέλιξη της εικαστικής σκηνής στην Ελλάδα αλλά και στο διάλογο με την Ευρώπη και τον κόσμο γενικότερα.

2. Συμβούλιο Τέχνης της Αυτόνομης Περιφέρειας της Μαδρίτης, Canal Isabel II

Αμφίδρομη Αυτο-αναφορικότητα. Σύγχρονη Ελληνική Φωτογραφία

Επιμέλεια: Δρ. Μαριλένα Καρρά

Εγκαίνια: 3 Φεβρουαρίου Διάρκεια: έως 5 Απριλίου 2004

Η έκθεση φιλοξενείται στο Canal Isabel II, το παλιό υδραγωγείο της πόλης, το οποίο είναι ένα καταξιωμένο κέντρο με διεθνείς εκθέσεις σύγχρονης εικαστικής φωτογραφίας. Παρουσιάζονται έργα δέκα (10) ελλήνων καλλιτεχνών, τα οποία θα αναδεικνύουν τους τρόπους με τους οποίους οι καλλιτέχνες χειρίζονται το στοιχείο της αυτοαναφορικότητας σε σχέση με το ίδιο τους το σώμα, το χώρο (φυσικό, πολιτισμικό), τις σχέσεις τους (με τον εαυτό τους, τη φύση, τους άλλους, τον κόσμο), θεωρώντας ότι αυτή η αντιμετώπιση δεν οδηγεί σε μια αδιέξοδο autárkeia αλλά σε μία διαδικασία αυτοσυνειδησίας.

3. Υπουργείο Ανάπτυξης - Πολιτιστικό Κέντρο Conde Duque, Caja Suiza

Μετέωροι Έλληνες. Η γή των αρχιτεκτόνων I (Greek Suspense. Architects Land I)

Επιμέλεια: Δρ. Μαρία Θεοδώρου

Εγκαίνια: 10 Φεβρουαρίου Διάρκεια: έως 14 Μαρτίου 2004

Η έκθεση περιγράφει το μη συνεκτικό τοπίο της ελληνικής αρχιτεκτονικής που παράγεται κάτω από έναν κοινό παρανομαστή. Οι δημιουργοί-αρχιτέκτονες βρίσκονται σε μια διαδικασία αποστασιοποίησης από τον 'τόπο' τους χωρικά ή νοητικά. Συνιστούν αυτό που θα ονομάζαμε ελληνικό μετέωρο, είτε επειδή βρίσκονται κυριολεκτικά εκτός Ελλάδας είτε επειδή δεν συμμετέχουν στις εθνικά θεσμοθετημένες δομές.

Το έργο τους μπορεί να περιγραφεί ως συνάντηση με το αναπάντεχο, καθώς επιλέγουν να αγνοούν τις ελληνικές συνθήκες, ενώ ταυτόχρονα επιχειρούν τον επαναπροσδιορισμό ελληνικών εννοιών και πρακτικών.

Η έκθεση περιλαμβάνει τρεις αρχιτέκτονες και αντίστοιχα έργα από τις δεκαετίες '60 και '70 (Ξενάκης - Philips Pavillion, Κραντονέλλης - ΔΕΗ, Ζενέτος - FIX) και δεκαέξι (16) συμμετοχές από τη νεότερη γενιά. Ανάμεσα σε αυτές παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο κοινό το βραβείο του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για τη μετατροπή του κτιρίου FIX σε Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Με την υλοποίηση της μελέτης αναιρείται πλέον η μετέωρη κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κτίριο για περισσότερο από μια δεκαετία.

4. Πολιτιστικό Κέντρο Conde Duque, Media Lab - έργα νέων τεχνολογιών (video & computer art)

Επιμέλεια: Κατερίνα Γρέγου, Ντένης Ζαχαρόπουλος, Δρ. Σάνια Παπά

Εγκαίνια: 10 Φεβρουαρίου Διάρκεια: 14 Μαρτίου 2004

The Making of Balkan Wars: The Game, από την ομάδα Personal Cinema, διαδραστικό παιχνίδι εικονικής πραγματικότητας. Ένα οπτικοακουστικό project που αναφέρεται στα γεωπολιτικά πολεμικά παιχνίδια και στα επικά στρατηγικά video games, καθώς αυτά συνδέονται στενά μεταξύ τους, αφού οι σκηνές από εικονικές μάχες θεωρούνται ως κατεξοχήν ρεαλιστικές και οι σύγχρονες πολεμικές συρράξεις μοιάζουν ολοένα και περισσότερο με ταινίες επιστημονικής φαντασίας.

5. Τράπεζα της Μαδρίτης, La Casa Encendida

Επιμέλεια: Κατερίνα Γρέγου, Ντένης Ζαχαρόπουλος, Δρ. Σάνια Παπά

Εγκαίνια: 4 Φεβρουαρίου Διάρκεια: έως 4 Απριλίου 2004

In situ εγκατάσταση από την Άνα Μαθιού.

Παρουσίαση της δουλειάς του ιστορικού σκηνοθέτη της κινηματογραφικής πρωτοπορίας των δεκαετιών '50 και '60 Gregory Markopoulos.

Προβολή σειράς εικαστικών video από έλληνες καλλιτέχνες.

Όλες οι εκθέσεις θα συνοδεύονται από κατάλογο τετράχρωμης εκτύπωσης σε τρεις γλώσσες (Ελληνικά, Ισπανικά, Αγγλικά).

6. Συζητήσεις στρογγυλής τράπεζας
12 Φεβρουαρίου, ARCO, Parque Ferial Juan Carlos I

A. Η Σύγχρονη Τέχνη στην Ελλάδα: Προσδιορίζοντας μια νέα περιοχή

Εισηγητές: Ντένις Ζαχαρόπουλος, ανεξάρτητος επιμελητής, *Dan Cameron*, Senior Curator, New Museum of Contemporary Art, New York, *Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου*, συλλέκτης, *Ελένη Χριστοδούλου*, καλλιτέχνης.

Συντονιστής: *Κατερίνα Γρέγου*, ανεξάρτητη επιμελήτρια & κριτικός τέχνης, επίτροπος, Ελλάδα στην ARCO '04.

B. Ελλάδα και Παγκοσμιότητα. Ελλάδα και Παγκοσμιοποίηση. Μια απόπειρα διάγνωσης

Εισηγητές: *Zdenka Bodorinac*, διευθύντρια, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Λουμπλιάνα,

Χρήστος Ιωακειμίδης, οργανωτής διεθνών εκθέσεων, *Γιάννης Κουνέλλης*, καλλιτέχνης,

Έφη Στρούζα, ιστορικός τέχνης, πρόεδρος aica hellas.

Συντονιστής: *Δρ. Σάνια Παπά*, θεωρητικός τέχνης, διευθύντρια, Κέντρο Σύγχρονης

Τέχνης, Θεσσαλονίκη, επίτροπος, Ελλάδα στην ARCO '04.

7. Επίσης, στο χώρο που παραχωρεί η ARCO σε δεκαπέντε (15) ελληνικές αίθουσες τέχνης, θα υπάρχει ένα περίπτερο (*infolab*) που θα παρέχει πληροφορίες για τα μουσεία, τα ιδρύματα και τα κέντρα σύγχρονης τέχνης και βέβαια για το έργο της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.

8. Μπροστά από τα ελληνικά περίπτερα θα υπάρχει ένας χώρος ανάπαυσης των επισκεπτών (*Chill Out*), σχεδιασμένος από έλληνα φοιτητή της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Ε.Μ.Π., μετά από διαγωνισμό, σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης της Ισπανίας.

Παράλληλα, έχουν δραστηριοποιηθεί το Μουσείο Reina Sofia όπως και το Ίδρυμα La Caixa οργανώνοντας τις ακόλουθες εκθέσεις:

A. Μουσείο Reina Sofia, National Art Centre, Espacio Uno

Επιμέλεια: *Κατερίνα Γρέγου*

Εγκαίνια: 15 Ιανουαρίου Διάρκεια: έως 20 Μαρτίου 2004

Μία διαδραστική εγκατάσταση ειδικά σχεδιασμένη για το *Espacio Uno* από τη *Μαρία Παπαδημητρίου*.

B. Fundacion La Caixa

Nikos Navridis: Difficult Breaths

Επιμέλεια: *Rosa Martinez*

Εγκαίνια: 29 Ιανουαρίου Διάρκεια: έως 29 Φεβρουαρίου 2004

Ατομική έκθεση του *Νίκου Ναυρίδη*.

Με την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού και της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας

Χορηγός Επικοινωνίας:

EPT AE

Οργανωτικός φορέας – διαχειριστής:

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Αιθουσών Τέχνης (Π.Σ.Α.Τ.)

Συντονισμός:

Μαρία Παναγίδου, αρχιτέκτονας, διευθύντρια art athina

Οργάνωση-επικοινωνιακό πρόγραμμα-γραμματειακή υποστήριξη:

μ. π. artproductions

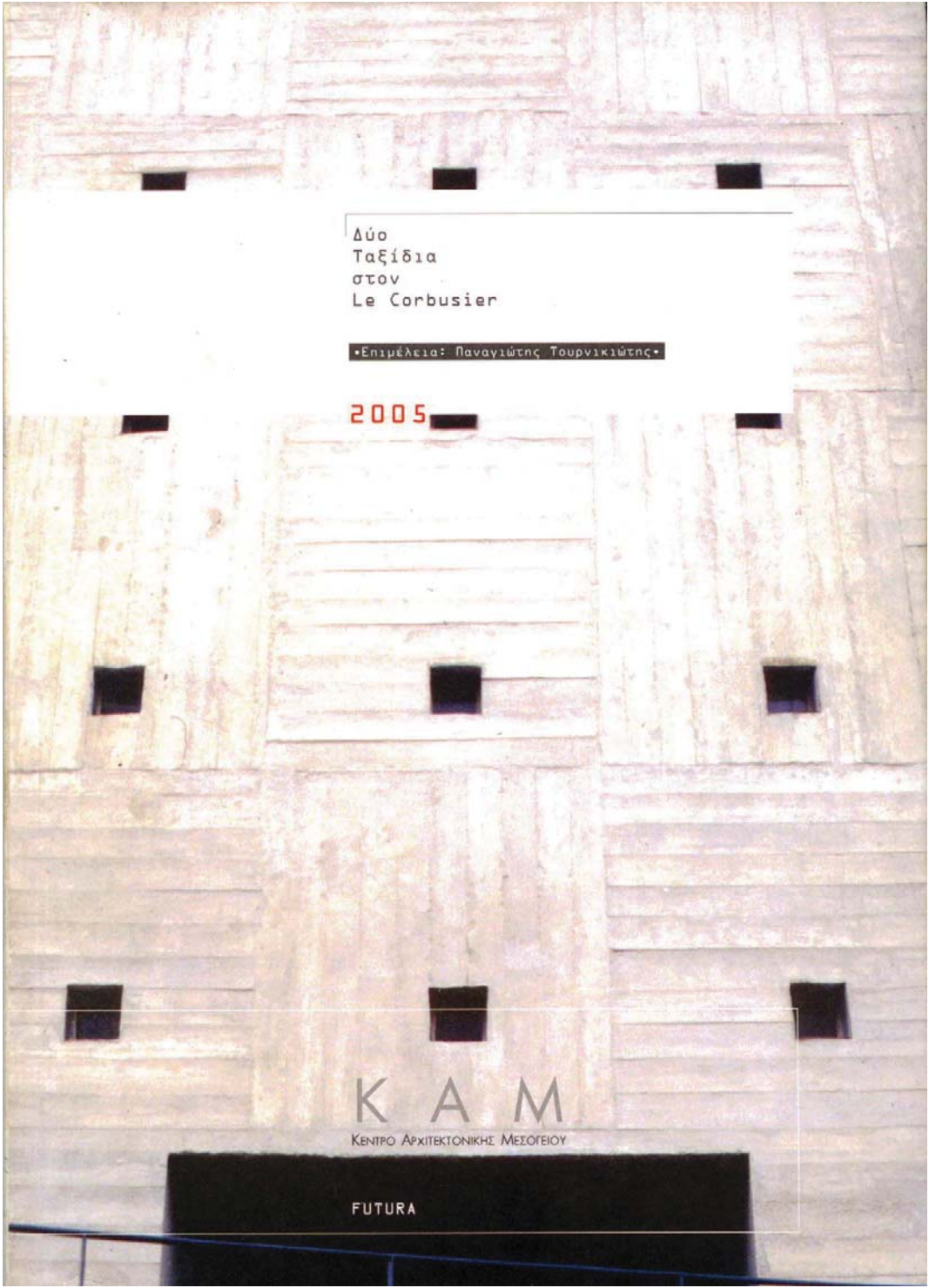
Λεωφ. Κηφισίας 118Δ, 115 26 Athens

τηλ.: 210 6912331, 210 6913943, fax: 210 6980673
panayides@ath.forthnet.gr

Greek Suspense Exhibition Participants & Projects

1.	omada Tessera	<ul style="list-style-type: none"> • FIX
2.	omada 3SK	<ul style="list-style-type: none"> • FIX
3.	Kallipoliti Lydia + Tsamis Alexandros	<ul style="list-style-type: none"> • Trilogy • Window wall
4.	Papoulias Hristos	<ul style="list-style-type: none"> • Dispersed House
5.	Rotsios Dimitris	<ul style="list-style-type: none"> • Future Vision Housing • Venice Biennale • Elemental
6.	Gattegno Nataly	<ul style="list-style-type: none"> • Desert Oasis • Highrise Manhattan-Highrise Systems • Maglev City
7.	Nikolaidis Panagiotis + Stergiou Lina	Nikolaidis Panagiotis
		<ul style="list-style-type: none"> • Freedom Park • Nam June Paik Museum
		Stergiou Lina
		<ul style="list-style-type: none"> • The Captured Ocean
8.	Traganou Jilly	<ul style="list-style-type: none"> • Sightless City • Tokyo City

9.	Goula Maria	<ul style="list-style-type: none"> • Garden Quebec
10.	omada Anamorphosis	<ul style="list-style-type: none"> • Venice Biennale • Snow Show • Urban Fantasy
11.	Spyropoulos Theodoros	<ul style="list-style-type: none"> • Mediascape <i>+ to be contacted</i>
12.	Stroubakos Vassilis	<ul style="list-style-type: none"> • Shadower <i>+ to be contacted</i>
13.	Novak Marcos	<i>+ to be contacted</i>
14.	Angelidakis Andreas	<i>+ to be contacted</i>

Δύο
Ταξίδια
στον
Le Corbusier

•Επιμέλεια: Παναγιώτης Τουρνικιώτης•

2005

K A M
ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

FUTURA

Γενική επιμέλεια:

Παναγιώτης Τουρνικιώτης, αρχιτέκτων αναπληρωτής καθηγητής Ε.Μ.Π., με τη συνεργασία των αρχιτεκτόνων Γιάννη Εξάρχου και Ίριδας Λυκουριώτη

Επιμέλεια εκδηλώσεων στα Χανιά:

Κ.Α.Μ.

Σχεδιασμός έκθεσης:

Γιάννης Εξάρχου και Ίρις Λυκουριώτη σε συνεργασία με τον Παναγιώτη Τουρνικιώτη

Video:

Ίρις Λυκουριώτη σε συνεργασία με σπουδαστές του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Επιμέλεια καταλόγου:

Παναγιώτης Τουρνικιώτης

Σχεδιασμός καταλόγου:

FUTURA

Σχεδιασμός αφίσας:

Δημήτρης Αντωνάκης, Ελίνα Φιλοπούλου

Το φωτογραφικό υλικό της έκθεσης και του καταλόγου είναι μέρος του ερευνητικού έργου σπουδαστών του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου «Σχεδιασμός, Χώρος, Πολιτισμός» στα ακαδημαϊκά έτη 1998-1999 και 1999-2000. Στην έκθεση και στον κατάλογο περιλαμβάνονται φωτογραφίες και σχέδια των αρχιτεκτόνων Δημήτρη Γεωργαντοπούλου, Πέγκυ Δάρα, Γιάννη Εξάρχου, Νίκου Καζέρου, Λήδας και Ίριδας Λυκουριώτη, Ιφιγένειας Μάρη, Κατερίνας Μιχαλοπούλου, Βασιλικής Νάκου, Δημήτρη Ρόττσιου, Αλίκης Στυροπούλου, Ελίζας Τσιβεριώτη, Άγγελου Ψιλόπουλου και Παναγιώτη Τουρνικιώτη.

Ευχαριστούμε την Πόπη Καραπιδάκη, στο Εργαστήριο Τεκμηρίωσης της Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π. για την ψηφιοποίηση των εικόνων.

Το βιβλίο στοιχειοθετήθηκε στη γραμματοσειρά Helvetica και τυπώθηκε σε χαρτί γραφής ευρωπαϊκό 100gr και zanders velvet 120gr.

Εκτύπωση: Κ. Πλέτσας - Ζ. Κάρδαρη ΟΕ

Βιβλιοδεσία: Κυπραίος Φ. Ιωάννου

ISBN - 960-6694-07-9

Paris

Πριν από σαράντα χρόνια ο μεγάλος αρχιτέκτονας Le Corbusier έφυγε καλυμπώντας ήρεμος στα νερά της Μεσογείου με το πρόσωπο στραμμένο στον ήλιο. Νέοι Έλληνες αρχιτέκτονες ταξίδεψαν δύο φορές στο έργο του και αναζήτησαν το νόημα της αρχιτεκτονικής όπως το είχε κάνει εκείνος στο ταξίδι της Ανατολής. Σε άλλα στάθηκαν για λίγο απ' έξω, σε άλλα δούλεψαν για αρκετές ώρες, και σε άλλα έμειναν για μία ή για δύο μέρες. Το υλικό που έφεραν μαζί τους αναδεικνύει ακόμα και άγνωστες πτυχές του πλούσιου έργου του. Σαράντα χρόνια μετά από το θάνατό του ο Le Corbusier έχει τη δύναμη να μας τραβά ξανά κοντά του, σε μια διαρκή επιστροφή που είναι τώρα πια λυτρωμένη από τη δύναμη του αποθauμασμού και βλέπει στα έργα τις πραγματικές δυνάμεις της αρχιτεκτονικής. Η επιστροφή είναι η τόλμη που μπορεί να επιτρέψει τα μεγάλα άλματα προς τα εμπρός. Η φρεσκάδα των έργων, τώρα που τα δύο ταξίδια έχουν μείνει ως μνήμη και βλέπουμε εικόνες και σκίτσα, μας αφήνει την αίσθηση πως *αυτός* είναι και πάλι εμπρός, πέρα και πάνω από κατεστημένες ερμηνείες, ανεξάρτητα από τα χρόνια που περνούν. Όχι επειδή τα ίδια τα έργα είναι αξεπέραστα αλλά επειδή η πραγματική επαφή μαζί τους μας μαθαίνει να βλέπουμε και άρα να μαθαίνουμε αρχιτεκτονική. Αυτή είναι η αποκαλυπτική δύναμη του ταξιδιού στα έργα του Le Corbusier. Και γι' αυτό εμείς, οι νέοι και οι λιγότεροι νέοι Έλληνες αρχιτέκτονες, δεν έχουμε καλύτερο αντίδοτο να του κάνουμε από το υλικό που μαζέψαμε σε αυτά τα «Δύο ταξίδια στον Le Corbusier».

La Chaux-de-Fonds

Roquebrune Cap Martin

ISBN - 960-6694-07-9

medi@terra 2000

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΑΙ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
INTERNATIONAL ART AND TECHNOLOGY FESTIVAL AND SYMPOSIUM
[Μια πρόταση για τον ψηφιακό πολιτισμό
A proposal for the digital culture]

> > neo[techno]logisms

EVENTS / OPEN
WORKSHOPS / NET ART /
ELECTRONIC MUSIC
CONCERTS / DJ
PARTIES / HAPPENINGS
/ FORUMS / ON LINE
EVENTS

ΕΚΘΕΣΗ / EXHIBITION:
INTERACTIVE
INSTALLATIONS + VIDEO
ART + CD-ROM ART +
NET ART / ΣΥΜΠΟΣΙΟ /
SYMPOSIUM + PROJECTS'
FORUM + WORKGROUPS /
ΑΦΙΕΡΩΜΑ / TRIBUTE:
GIANHI TOTI

■ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
HELLENIC MINISTRY
OF CULTURE

■ ΦΟΥΝΟΣ
f o u n o s
ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ
& ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ
CENTER FOR ART
AND NEW TECHNOLOGIES

3 > 9

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ > ΑΘΗΝΑ
NOVEMBER > ATHENS

Προκειμένου οι καλλιτέχνες σήμερα να αναπτύξουν αντίστοιχα έργα νέων μέσων θα πρέπει να περάσουν από τρία βασικά στάδια:

- Συγκέντρωση δεδομένων
- Προσαρμογή σε τεχνικά ζητήματα
- Εξδραίνση μιας σχέσης μεταξύ καλλιτεχνικών, παραγωγικών και τεχνικών

Μόλις εξδραστεί η σχέση αυτή θα πρέπει να εφαρμοστεί μια ουσκωή που να καλύπτει τις ακόλουθες 5 παραμέτρους:

- Παροχή ενός πλαισίου
- Εφαρμογή της δυνατότητας αλληλεπίδρασης
- Δικτύωση
- Ανάπτυξη γραφικά
- Κατασκευή μοντέλου υψηλής ποιότητας

Στην διαδικασία αυτή οι επιλεγμένοι καλλιτέχνες, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που χρησιμοποιούν VRML, είναι υποχρεωμένοι να ανακαλύψουν τους περιορισμούς της νέας τεχνολογίας, καθώς φέρνουν τον θεατή σε μια αυξανόμενη επικοινωνία με το έργο τέχνης που παρουσιάζεται σε δέγματα, στα οποία οι επισκέπτες μπορούν να κινηθούν με navigation ή click, απορροφημένοι καθώς είναι από τις εικονικές δυνατότητες του χώρου, της αλληλεπίδρασης και της διασυνδετικότητας.

Επί πλέον, οι καλλιτέχνες των νέων μέσων, κυρίως αυτοί που ασχολούνται με εγκαταστάσεις αλληλεπίδρασης, αφιερωμένοι στην διαδικασία μετατροπής της αντίληψης του προσωπικού και κοινού χώρου, επιζητούν να τον οργανώσουν σύμφωνα με μια σχέση ανάμεσα στον κυβερνοχώρο και τον πραγματικό χώρο.

Τελικά θα κατάλαβα ότι στην διαδικασία αυτοί οι καλλιτέχνες ουσιαστικά μιλούν για την διαδικασία αλλαγής της κριτικής θεωρήσης - μακριά από τις παθητικές σχέσεις που συνδέονται συχνά με την τέχνη, προς την κατεύθυνση ενός έργου τέχνης που μπορεί να βιωθεί εικονικά.

ΕΠΙΛΟΓΗ

Ομάδα ΦΟΥΡΝΟΥ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΑΝΙΑΣ ΠΑΠΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΑ, ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ελληνική συμμετοχή

Σε μια μεταβατική περίοδο όπου επαναπροσδιορίζονται βασικά θέματα όπως ο χώρος ή η εκπαίδευση στην τέχνη, είναι ιδιαίτερα δύσκολο για την ομάδα που προκαλεί την συνάντηση διαφορετικών έργων και απόψεων για ένα δημιουργικό διάλογο, να επιλέξει το αντιπροσωπευτικό έργο ή καλλιτέχνη της δικής του χώρας.

Η προτεινόμενη δομή του Med@terra βασισμένη στις αλληλεπιδράσεις (έκθεση, συνδρόμο, δράση ανεξάρτητων ομάδων) επιβάλλει μια ενδοσκοπική πρόταση που έρχεται μέσα και έξω από την έκθεση. Συγκεκριμένα στα όρια της:

Η επιλογή μιας ερευνητικής αρχιτεκτονικής ομάδας (Ελένη Αζβάνη, Παναγιώτης Μιχαλάτος, Δημήτρης Παπαλεξόπουλος, Δημήτρης Ρότσιος, Αθηνά Σταυρίδου, Σύμβουλος πληροφορικής: Απόστολος Κατζίμανικης, Συντονιστής: Δημήτρης Παπαλεξόπουλος) που αναπτύσσει ένα διάλογο ανάμεσα στο πραγματικό και φανταστικό χώρο (virtual library - τρίτο βραβείο Acadia - virtual museum) είναι μία λύση.

Zoloznikar • (SLOVENIA) • INTERNET PROJECT

- **glesbead** • <http://www.vrml-art.org/> by John Klima • (USA) • VRML
- **6DOS: THE LIBRARY** • <http://www.vrml-art.org/> by •
- **Netzhaut [retina]** <http://www.vrml-art.org/> by programm 5 (Martin/Juechtern) • (GERMANY) • VRML
- **Spaces of Form** • <http://www.vrml-art.org/> by Linda Vigdor • (TEXAS) • VRML
- **Lalka the true story** • <http://seefair.scca.org.mk/98/oefca/tajka.htm>
- **Le origine du monde** by Zoran Naskovski • (YUGOSLAVIA) • Video
- **...Restrained in continuity...** by Denis Saraginski • 8" • 3D PROJECT
- **Documentary Film About Vladimir Antonov** by Zaneta Vangelj • 7" • Video
- **A Brief History About Postconceptualism** by Natasha Dimitrievska & Biljana Tanuvska • 20" • Video
- **One is Love** by Kristina Miljanovska & Emil Petrov • 12" • Digital Film
- **USHABALA ELO** by Stefan Saskov & Perica Georgiev • 15" • Video
- **Tetragrammaton** by Irena Paskali • 10" • Video
- **"U"** by Maja Stefanovska • 4" • Video

GREECE

FOURNOS' Team in collaboration with Sania Papa
DIRECTOR, CENTER FOR CONTEMPORARY ART THESSALONIKI

Greek participation

In a transitional period in which basic themes such as space or education in art are being redefined, it is particularly difficult for the group that instigates a gathering together of different works and views on creative dialogue to select a representative work or artist from its own field.

The proposed structure of Med@terra on the basis of interactions (exhibition, conference, actions by independent groups) establishes an alternative proposal that functions both within the exhibition and outside it. And especially on its edges. The selection of an interpretative architectural group is one solution. It is composed of: Eleni Levanti, Panagiotis Michalatos, Dimas Papalexopoulos, Dimitris Rotsios, Athina Stavridou, computer consultant: Apostolos Hatzimanikatis; coordinator Dimitris Papalexopoulos and develops a dialogue between real and imaginary space (a virtual library, third Acadia prize, virtual museum).

The work e-sign has been created especially for Med@terra. It replaces the visitors' book of impressions that in the past accompanied every exhibition. At the end of the exhibition space, on a computer monitor, with simultaneous projection on a large screen, visitors are called upon to group the exhibits/installations they visited on the basis of a list of simple criteria (conceptual relationship between exhibits, significance attached to them...) without of course justifying their viewpoint. Their actions are traced on a three-dimensional model-geometric abstraction of the exhibition space, which is thus transformed into multiple non-Euclidean geometries. It stops at one of them and stores it. This is the signature of the visitor on the book of impressions.

Το έργο e-sign έχει δημιουργηθεί ειδικά για το Med@terra. Αντικαθιστά το τετράδιο εντυπώσεων που υπήρχε παλιά σε κάθε έκθεση. Στο τέλος του εκθεσιακού χώρου, σε μια οθόνη υπολογιστή, με ταυτόχρονη προβολή σε μεγάλη οθόνη, ο επισκέπτης καλείται να ομαδοποιήσει τα εκθέματα / εγκαταστάσεις που επισκέφτηκε, με βάση ένα κατάλογο από απλά κριτήρια (εννοιολογική συνάρτηση εκθεμάτων, σημασία που τους δίνει...), χωρίς φυσικά να απολογείται την απόγνωση του. Οι εντολές που επηρεάζουν ένα τριτοδιάστατο μοντέλο - γεωμετρική ορατοποίηση του χώρου της έκθεσης, που μεταλλάσσεται έτσι σε πολλαπλές μη ευκλείδειες γεωμετρίας. Σταμάτα σε μία από αυτές και την αποθηκεύει. Είναι η υπογραφή του επισκέπτη στο βιβλίο εντυπώσεων ή το μεταβαλλόμενο και προσωπικό κάθε φορά, εικονικό "βιβλίο" του χώρου που επισκέφτηκε: e-sign.

Με αυτή την λογική το έργο είναι μέσα και έξω, εμπλεκόμενος τον επισκέπτη σε ένα δικτύωτο αμφίδρομη επικοινωνίας με την έκθεση.

Στην επιλογή έχει επίσης συμπεριληφθεί το cd-rom Μοντέλο που δημιουργήθηκε από μια ομάδα φοιτητών της Σχολής Καλών Τεχνών, στο πλαίσιο ενός παραμορφωτικού σεμιναρίου του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ με υπεύθυνους τον Καθηγητή Σάββα Κονταράτο και την Απ. Καθηγήτρια Ναυσικά Πανσελίνου.

ΕΠΙΣΤΕΙΡ

Paolo Bianchi
ΑΝΟΙΞΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ OK ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΕΧΝΗ
• ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ • LINZ

Η Καλλιτεχνική Νομοσύνη ΚΝ

Οι έρευνες για την Καλλιτεχνική Νομοσύνη, στα τέλη του περασμένου αιώνα, ξεκίνησαν σαν μια συγκεκριμένη αποστολή, παίζοντας λίγο με τον θόρυβο γύρω από τον Y2K - η στ' αλήθεια γίνεται στις 00 00 01 01 2000 - και την εμπιστοσύνη των ανθρώπων στην αληθοφάνεια της κατασκευασμένης και προγραμματισμένης συμπεριφοράς, φερώνοντας τους αντιμετώπιζοντας με την πίστη τους στην ύπαρξη των βαθύτερων μυστικών της αλήθειας "ακόνας", και διασκεδάζοντας με το RCX. Το κοινό ανταποκρίθηκε με πολύ διαφορετικούς τρόπους, το καλύτερο κοινό ήταν κυρίως τα παιδιά, δείχνοντας ότι σπάνια κατανοούν αυτό που συμβαίνει μπροστά τους χωρίς να ζητούν εξηγήσεις. Οι μεγαλύτεροι άνθρωποι παρατηρούσαν απλώς το έργο των ρομπότ εκφράζοντας ευγνωμοσύνη για την ομορφιά που έβλεπαν. Άλλοι έδειξαν φόβο, πιστεύοντας ότι η έρευνα για την ΚΝ συνδέεται με τις έρευνες για την Εξωγήινη Νομοσύνη. Μερικοί κριτικοί παρανοούσαν αυτό που έβλεπε ο RCX 468059 με τις συνθέσεις των συντηρητών, όπως είναι ζωγραφισμένα στους καθρέφλους ναούς της μαρκά εποχής, αλλά εσπίσαν το ενδιαφέρον τους στην διαθεσιμότητα της τεχνολογίας, που εμφανίζεται ταυτόχρονα στην επιστήμη και την τέχνη. Καμείς δεν εκδηλώνει ενδιαφέρον για την προκλήση του προγραμματισμού του ρομπότ, το να δώσουν πνοή στην διαδικασία της δημιουργίας τους φόντες εξαιρετικά ρεαλιστικά.

Από την πλευρά του προγραμματιστή μπορώ άνετα να παρατηρήσω: το RCX κάνει περισσότερα από όσα είχε αρχικά προγραμματιστεί να κάνει. Μπορώ να ελπίσω τη διαφορά

or the visual "point", transformed and personal every time, of the space that he or she visited: the e-sign.

Through this reasoning, the work is inside and outside, involving the visitor in a network of two-way communication with the exhibition.

In the selection has also been included the CD ROM Model which was created from a team of students of the Athens School of Fine Arts, in the framework of an experimental workshop of the Program OPEIPT, officers in charge of which were Professor Savas Kontaratos and Ass. Professor Naphsika Panselinou.

SELECTED WORKS

- **e-sign** by E. Levanti, P. Michalatos, D. Papalexopoulos, D. Rotsios, A. Stavridou • Coordinator: Dimitris Papalexopoulos • VIRTUAL ENVIRONMENT
- **Model** by Manolis Albanis, Eleni Asvesta, Giota Dimitropoulou, Nikos Doulos, Manantziela Zanetou, Nikos Kanarelis, Penelope Noutsopoulou, Panos Xenakis, Giorgos Sapountzis, Eleftheria Stamatii,

1. e-sign
2. Model

Panagiotis Tentes, Michalis Triantafyllou • CD-ROM created in the framework of the Operational Programme of Education in Initial Professional Training "Study for the restructuring of the Athens School of Fine Arts, the upgrading of its curriculum and the use of new technologies and syllabus" by the Ministry of Education and the 2nd European Union Support Frame

SWITZERLAND

Paolo Bianchi
SENIOR CURATOR OK CENTER FOR CONTEMPORARY ART • GUEST PROFESSOR UNIVERSITY FOR ART AND DESIGN • LINZ

RCX Robot Distance, Recognition and AI by Henning Timcke

Artistic Intelligence AI

Doing research on AI at the very end of the last century started as an intellectual task, playing a little with the Y2K bug hype - what really happens 00 00 01 01 2000 - and the peoples' trust in the plausibility of constructed and programmable behaviour, confronting them with their belief in the existence of the inner secrets of true "painting", and having a lot of fun with the RCX. The public responded with a wide range of perception, best audience mostly being the kids, showing a rarely complete understanding for what happens in front of them without asking for explanations. Older people just looked at the robot's work with some gratitude expressed while experiencing beauty. Many others showed fear, interpreting the research on AI more as a teasing with Alien Intelligence. Some critics compared what RCX 468059 painted with the structures of clouds within the cathedral paintings from the baroque era, others focused on the

ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟ ΤΕΥΧΟΣ

STATUS

ΜΑΪΟΣ 2003 4,4€

15

«Χρόνια
Πολλά
Mr. Status»

Χρόνια

988-2003 ΤΟ STATUS ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ 15 ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΤΣΙΟΣ, αρχιτέκτονας, καλλιτέχνης, 33 ετών
«Η σύγχρονη τέχνη εκφράζει τη σύγχρονη ζωή»

Πώς και πότε πρωτοσκοληθήκατε με την τέχνη;
Όταν κατάλαβα ότι πέρα από τους περιορισμούς που μπορεί να θέτει μια εφαρμοσμένη ενασκόληση με την αρχιτεκτονική, ενδιαφέρον θα είχε η χρήση του χώρου ως μέσου, χωρίς τους πρακτικούς περιορισμούς της χρήσης του. Όταν κατάλαβα ότι αυτό που κάνω δεν ήταν πάντα μόνο αρχιτεκτονική, με την παραδοσιακή έννοια του όρου.

Ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείτε για να δημιουργήσετε ένα σας έργο;
Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες. Η ίδια η διαδικασία είναι το ζητούμενο κατά τη γνώμη μου.

Πόσο σας επηρεάζει η ίδια η ζωή στην τέχνη σας;
Πάρα πολύ. Εξίσου σημαντικό ρόλο παίζουν ασήμαντα γεγονότα, σχεδόν αδιόρατα ή αντιπρακτικά.

Ποια θεωρείτε σπουδαιότερη μητρόπολη τέχνης;
Λόγω και δομών των κοινωνιών τους, πραγματικό ενδιαφέρον έχουν σήμερα οι Κάτω Χώρες. Όχι τόσο με την έννοια της ουσωρέυσης γεγονότων σε μητροπόλεις, άλλωστε η έννοια της ίδιας της πόλης είναι πολύ συζητήσιμη εκεί, όσο με αυτή ενός

πραγματικά ενδιαφέροντος κοινωνικού πλαισίου.

Σε ποια πόλη θα θέλατε εσείς να ζείτε;

Αγαπώ πολύ τις μητροπόλεις. Θεωρώ όμως σημαντικό σήμερα τη δυνατότητα διάχυσης πληθυσμιακών πυκνοτήτων πέρα από αυτές. Δεν θα ήθελα να ζω κάπου. Θα ήθελα να μετακινούμαι ευκολότερα. Θεωρώ μεγάλο δυστύχημα την κατάσταση της ελληνικής περιφέρειας, τη δυσκόλη επικοινωνίας με τα κέντρα. Στην εποχή μας αυτοί είναι οι τόποι που θα έπρεπε να ωφελούνται περισσότερο από τις εξελίξεις.

Ποιους σύγχρονους καλλιτέχνες θαυμάζετε;

Στο μέλλον νομίζω θα δούμε πολύ περισσότερες δουλειές ανθρώπων των οποίων το κέντρο των ενδιαφερόντων τους δεν είναι σε πρώτο επίπεδο σχετικό με την τέχνη. Δουλειές σαν αυτές του Cecil Balmond, των Diller + Scofidio ή του Jurgen Bey.

Πολλοί λένε ότι η ζωγραφική έχει εκτοπιστεί από πιο μοντέρνες μορφές τέχνης. Συμφωνείτε μαζί τους;
Η ζωγραφική έχει και θα έχει πάντοτε ενδιαφέρον στην εσωτερική της συγκρότηση, αλλά νομίζω ότι ιστορικά θα αποτημηθεί απλά σαν ένα μέσο. Το ζητούμενο είναι πάντα το περιεχόμενο. Με οποιοδήποτε μέσο κι αν εκφράζεται.

Σε ποιον βαθμό η έννοια της πρωτοπορίας υφίσταται στη σύγχρονη τέχνη;

Πρωτοπορία υπάρχει πάντοτε. Είναι δύσκολα διακριτή ως έννοια λόγω της ταχύτητας με την οποία κινούνται τα πάντα σήμερα. Άλλωστε τιπτε δεν ήταν εύκολο θάνατος. Το μέλλον θα δείξει τι πραγματικά ήταν πρωτοπορία και τι όχι.

Υπάρχει ευχάριστη και δυσάρεστη τέχνη;

Μπορεί να είναι ευχάριστη ή δυσάρεστη σε επίπεδο επαφής με το κοινό. Τελικά, όσον αφορά το αποτέλεσμα, στις πραγματικά ενδιαφέρουσες εκφάνσεις της, είναι πάντα ευχάριστη. Δεν παίζει ρόλο αν χρειαστεί να γίνει αντιληπτικά δυσάρεστη για να καταλήξει εκεί.

Υπάρχει χώρος για καλλιτέχνες σήμερα στην «μπουζουκοδία» ελληνική κοινωνία;

Παντού υπάρχει χώρος για καλλιτέχνες, αν αυτοί δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από την αποδοχή που μπορούν να έχουν ή το περιβάλλον στο οποίο κινούνται. Δυστυχώς, νομίζω ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει ακριβώς χώρος για μια ανεπιτυχημένη σκέψη των καλλιτεχνών με ένα ευρύ κοινό. Νομίζω ακόμη ότι δεν υπάρχει χώρος στην ελληνική κοινωνία για μια ολοκληρωμένη αισθητική παιδεία, αλλά και ικανός αριθμός ανθρώπων που θα υποστηρίζαν τα πραγματικά αξιολογικά γεγονότα.

Τι ετοιμάζετε τώρα;

Συμμετοχή στην 50ή Biennale της Βενετίας. Ένα έργο που σε συνδυασμό με το έργο της Σία Κυριακάκου, θέτει τον εαυτό του, νομίζω, στην βάση της συζήτησης σχετικά με τον πραγματικό και το διανοητικό κόσμο, μια υπόθεση τόσο επίκαιρη σήμερα. Από την άλλη τόσο παλιά όσο και ο άνθρωπος. Γ.Τ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2004 €7,5

No.3

ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Best of the Best 2004

ΤΑ 319 ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ: ΠΟΤ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΣΟΥΙΤΕΣ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΟΥΡΑ
ΚΡΑΣΙΑ GADGETS ΣΠΟΡ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΕΠΙΠΛΑ HI-FI
HOME THEATRE ΟΙΚΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ
ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΑΞΕΣΟΥΑΡ ΡΟΛΟΓΙΑ

by STATUS

№. 115

Finalists

Έλληνες Αρχιτέκτονες

1. Δημήτρης Ρότσος
2. Αλέξανδρος Τσιροζής
3. Χάρυ Μπαυβαλάνης
4. Μόριμ Παπανικολάου & Ρένι Σακελλαρίου
5. Ανδρέας Κασσανίκος & Μαρία Κοκκίνου

Ο εικαστικός της αρχιτεκτονικής

«Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ». ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΕΥΚΟΛΟ ΝΑ ΤΟ ΣΥΛΛΑΒΕΙ ΚΑΝΕΙΣ, ΑΛΛΑ Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΤΣΟΣ ΞΕΡΕΙ ΝΑ ΤΟ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΙ.

Ο τίτλος της 50ής Μπιναλές της Βενετίας «Όσεντα και συγκρούσεις: Η δικτατορία του θεατή ήταν αυτός που ενέπνευσε στην ελληνική συμμετοχή -τον Δημήτρη Ρότσο και τη Σία Κυριακίνα- τη δημοσίευσή του έργου Intron. Η εθνική επιτροπή Μαρίνα Φακιδά έφερε τους δύο τους σε επαφή,

αφού έγραψε ότι ο εικαστικός-αρχιτέκτονας θα μπορούσε να προσφέρει το έδαφος για να παρουσιάσει η Κυριακίνα μια σειρά από video-διηγήσεις ανθρώπων που συνάζει από ανθρώπους του κόσμου. Το Intron είναι ένα γλυπτό έκτασης 120 τ.μ., που καλεί το θεατή να το εξερευνήσει με τον ίδιο τρόπο που εξερευνά και τα όνειρα. Η προσφορά ο' αυτό δεν είναι τόσο απλή, αφού αποτελείται από διάφορες επιρροές, οριζόντιες και κεκλιμένες, οι οποίες χρησιμοποιούν και ως οθόνες προβολής της δουλειάς της Κυριακίνας. Η δομή του δεν βασίζεται σε κάποια λογική, πέρα από το ότι χρησιμοποιεί ως ελάχιστη βασική μονάδα το τρίγωνο. Από τον περίγραμμα του αναδεικνύονται δύο στοιχεία: ο ορθόγωνος του παραδοσιακού με το φουτουριστικό και η αμφοτερία. Οι ενδοίμενες επιρροές του Φρόυντ αποκοινοποιούνται, ενώ ο Ρότσος δίνει σε όλα αυτά ελαφύ μορφή. Οι θεατές, από τη μεριά τους, πρέπει να επιλέξουν τον τρόπο με τον οποίο θα δουν το έργο, ποια διάδρομη θα ακολουθήσουν

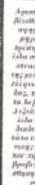
αλλά και ποιες από τις επιρροές θα παρακολουθήσουν. Ο τίτλος δίνει το στίγμα, «Intron» λέγεται ένα μοριο του DNA που μέχρι τώρα δεν φανερώνεται να επιτελεί κάποια συγκεκριμένη λειτουργία, παρ' όλα αυτά είναι αναμφισβήτητο απαραίτητο για τη ζωή. Το ίδιο, όμως, δεν παύει και με τα όνειρα. Αυτά, πάντως, δεν είναι η πρώτη φορά που ο Δημήτρης Ρότσος διακρίνεται σε διεθνές επίπεδο. Το 1998 στέφθηκε

το τρίτο βραβείο της ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture) με την ελληνική συμμετοχή του Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Αθηνών και το εργο-
Library for the information age.

«Βασικά, δεν αλλάζει τίποτα ούτε στη δουλειά ούτε στη σκέψη μου. Αντιμετωπίζω την κάθε έκθεση στην οποία συμμετέχω με το ίδιο βάρος. Καταβάλλω την ίδια προσπάθεια και μου προκαλεί το ίδιο ενδιαφέρον είτε πρόκειται για Μπιναλές είτε για μια μικρότερη έκθεση». Τα έργα αρχιτεκτονικής και τέχνης είναι πολύ μεγάλα και αυτό είναι κάτι που απαιτείται όλο του το έργο. «Πιστεύω ότι η αρχιτεκτονική εμπνέει την τέχνη, είναι πιο ευρεία από την τέχνη. Αυτό δεν νοιώθεi μόνο στη δική μου δουλειά, αλλά παγκοσμίως. Η διαφορά του λόγου σήμερα δεν αντιμετωπίζεται και μόνο μέσα στα στενά πλαίσια της λειτουργικότητας ή της αισθητικής».

ΔΗΜ. ΣΥΛΛΑΓΟΥ

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

Επειδή οι μεταλλάξεις που επηρεάζουν το 5' άκρο του γονιδίου είναι σπάνιες, η ανάλυση των μεταλλάξεων στο 3' άκρο του γονιδίου είναι σημαντική. Η ανάλυση των μεταλλάξεων στο 3' άκρο του γονιδίου είναι σημαντική, καθώς οι μεταλλάξεις που επηρεάζουν το 3' άκρο του γονιδίου είναι σπάνιες. Η ανάλυση των μεταλλάξεων στο 3' άκρο του γονιδίου είναι σημαντική, καθώς οι μεταλλάξεις που επηρεάζουν το 3' άκρο του γονιδίου είναι σπάνιες.

1. *Explain the concept of a function and its domain and range.*
 2. *Define a linear function and give an example.*
 3. *Define a quadratic function and give an example.*
 4. *Define a cubic function and give an example.*
 5. *Define a rational function and give an example.*
 6. *Define an exponential function and give an example.*
 7. *Define a logarithmic function and give an example.*
 8. *Define a trigonometric function and give an example.*
 9. *Define a vector function and give an example.*
 10. *Define a scalar function and give an example.*

ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ
σμός, οι
σεις που
καν και η
συμμετοχή

διαγωνι-
 ζες πρώτα-
 βαθύθι-
 Αθηνική

[illegible][illegible]

ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2003

• ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ •

Συνέντευξη στον Δημήτρη Ρηγόπουλο, Εφημερίδα "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" 19/4/2003

Αναμνήσεις από το... μέλλον

Δύο νέοι καλλιτέχνες θα εκπροσωπήσουν σε συνεργασία την Ελλάδα στη φετινή Μπιενάλε της Βενετίας

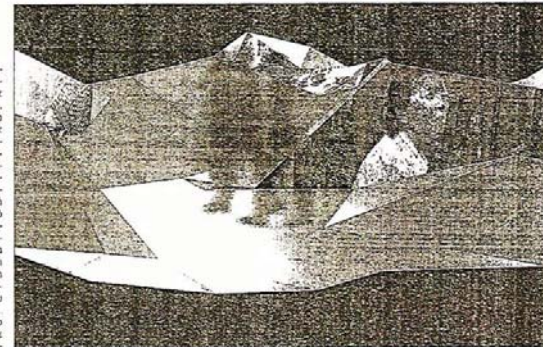
Του ΔΗΜΗΤΡΗ
ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Τα πρόγματα για την Ελλάδα οφείλει να είναι λίγα διαφορετικά στην Μπιενάλε της Βενετίας (15.6 - 2.11). Το εθνικό περίπτερο δεν θα μοιάζει ανθρώπινο, σε ιερή καλλιτεχνική, όπως είναι συνηθισμένο να προτάσσεται πρόσωπο. Η πρόταση της Μαρίας Φυκιάς (από τα νέα γένια τεχνολογίας) να φέρει σε επαφή δύο νέους ανθρώπους από συγγενείς αλλά διαφορετικούς χώρους, τον Ελληνισμό και την Ευρώπη, είναι μια νέα σκέψη που περιμένει να δοκιμαστεί. Έχοντας στη μυσία τους το θέμα της απηνής Μπιενάλε (ήτοι και σπουδαίας), ο Ρηγόπουλος στέλνει στον υπολογιστή του μια εικόνα, υποδηλώνει καθόλου 120 τετραγωνικών μέτρων πάνω στην οποία θα προβληθούν οι μαθηματικοί και οι φωτογραφίες ανέμων που επιβλήθηκαν στην Κωνσταντία.

Συν ένα κύμα

Επείδη δύο άντρες πριν από τα επίσημα εγκαίνια της Μπιενάλε, ο Δημήτρης Ρηγόπουλος, νέος αρτεχίστς με σημαντική εμπειρία στις νέες ψηφιακές τεχνολογίες, επιθυμεί να μας δώσει το περιβάλλον της ελληνικής ιδέας, όπως θα την δοήσει στη Βενετία. Τι θα σημαίνει λοιπόν το ελληνικό περιπτερό; «Ένας βασικός όραμα της συγχρονισμένης δουλειάς είναι να μην έχει ο χαρακτήρας στην πραγματικότητα, να ακολουθείται μια αντίθετη πορεία και να χαράζεται σε μια προγραμματισμένη προέλαση από το μέλλον. Η στροφή λοιπόν δεν είναι αντικείμενο ή σημείο του περιπτερού, αλλά κόσμος αλλά ενότητες. «Φωτογραφίες για κινηματογράφους να μας

Η τριδιάστατη κατασκευή του Δημήτρη Ρηγόπουλου, πάνω στην οποία θα προβληθούν τα βίντεο της Σίας Κυριακάκου.

δώσει μία εικόνα. Και μοναχική. Ένα θέμα που δεν είναι η μορφή που το κατασκευάζει αλλά οι δυνάμεις που το παράγουν». Η συγχρονισμένη ιδέα υλοποιείται σκελετωτικά με σκελετωτή γραμμικά επίπεδα, τμήματα. Ο σκελετός θα δοθεί πάνω σε στερεά κελύμενα επίπεδα και το τελικό αποτέλεσμα δεν είναι παρά μία ζωντανή εικόνα που επιτρέπει μπορεί να την περιστρέψουμε, να τη δούμε. «Η διαμόρφωση των φαινομένων κόσμου παράγει κίνημα με το οποίο δεν έχουμε σε επαφή. Στη θέση να που αντίθετα σε αυτήν την αντίθεση».

Δύο κόσμοι

Ο Δημήτρης Ρηγόπουλος παραδέχεται ότι είναι κοινό έργο συντηρούνται δύο διαφορετικοί κόσμοι. «Η Σία έχει σχεδόν απορροφήσει στην παράδοση, όπως περιγράφει και το υπόλοιπο έργο της. Το ενδιαφέρον μου είναι να κινήσει με την φωνή αυτής κίνησης, πορεία που δεν θα τριβόταν στο μέλλον, θεωρώ ότι είναι κοινός πόνος, αλλά και παρελθόν κατά κάποιον τρόπο».

Διαπρωφές πορείες

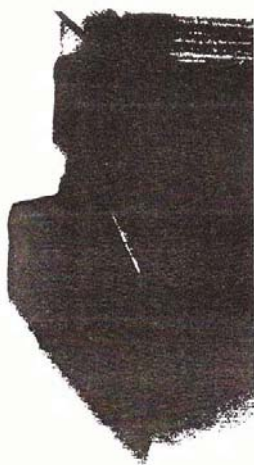
Αν η δουλειά της Σίας Κυριακάκου είναι πιο απήχηση στο μέλλον, η πορεία της πορείας (ή άλλο είναι) η εξίσωση των ανέμων, ο νέος κατασκευαστής από τη Λα-

ρissa επικεντρώνει μία αντίστροφη πορεία: «Ξεκινώντας από ένα σωστό θεμελιώδες μοντέλο, παραπλήσιο το ενεργητικό, να το κάνει αντικείμενο, η πολύ ποικιλία, να το καταστήσει ένα απλό περιβάλλον».

Η διαδικασία αυτή είναι ουσία στον Δημήτρη Ρηγόπουλο. Είναι ένα κίνημα της δουλειάς που συγχρονίζεται με μεγάλο μέρος της ενέργειας του. «Γιατί είναι να υπάρχουν επιπτώσεις στην πορεία των προγραμμάτων, στη συγκεκριμένη περίπτωση και ενδιαφέρον η κατάσταση των δύο αυτών κινήσεων, η ορατότητα τους, η έμφυλη πραγματικότητα και δυναμική κόσμος».

Τον ίδιο δρόμο τον ενδιαφέρει τόσο ο «κόσμος» του ψηφιακού αρτεχίστς. «Πιθανότατα ενδιαφέρονται να διασφαλίσουν τον τρόπο με τον οποίο επιβιώνουν όλα αυτά η ιστορία στα ζωά και τις αλλαγές που έρχονται στην ίδια την πραγματικότητα. Με την ευκαιρία της Μπιενάλε, επιθυμώ να προσπαθήσει να κάνει κάτι πολύ σημαντικό. «Συναντιώ να λέω ότι η αφα είναι η απάντηση της πραγματικότητας, ένα η όραση ότι να κάνει με μία γενικότερη αντίληψη του κόσμου που δεν είναι πάντα πραγματική. Η όραση μας προσφέρει τα δυνατότητα να συζητήσουμε για το δρόμο, να μία εικόνα της πραγματικότητας που δεν είναι ιδίο «πραγματικό», δεν είναι τελικό ότι στη Βενετία θα παρουσιάσει μία κατασκευή στην οποία ο σκελετός θα είναι δομικός σε σχέση με τη Σία. Θα δοκιμάσει πάλι. Και μάλιστα είναι περιβάλλον που θεωρείται «εγκυρία». Προκειται, δηλαδή, για μία μορφή που παράγει ή την υποδηλώνει με 3.11 κατά σημείο για την επόμενη της και η οποία είναι κλειστή, περιπλοκή πάνω της, την αγγίζουμε. Ισως, μία ακόμη απόδειξη ότι το αποκορύφωμα, εκ πρώτης όλης, σημαίνει σημείο που γεννιέται στην οδόν της υποδηλώνει δεν είναι τόσο απόκοσμο όσο νομίζουμε».

Περιοδικό «Οξύ», Νο 16: βιβλιοθήκες του μέλλοντος, του Νίκου Βατόπουλου, Αθήνα, 2000.

Ανοίγουμε την πόρτα και βαθύζοιμε στο κενό. Μπορεί αυτό να είναι το μέλλον της βιβλιοθήκης; Μήπως σας τραβάει η προοπτική; Δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας. Γιατί ακόμη κι αν ο 21ος αιώνας μοιάνει αρμπτικός και θυελλώδης με ένα σωρό ανοικτά ζητήματα, στα οποία οι αρχιτέκτονες καλούνται να τοποθετηθούν, δεν επικρίνεται να τα "κλέβει". Η ανοικτή στέγη που παραδίδεται στους αρχιτέκτονες ορίζεται από την ίδια τη φύση της ακανού, ρευστής και διακινζόμενης τεχνολογίας και μας προδίδει για το πως θα είναι το μέλλον. Ο διεθνής αρχιτεκτονικός προβληματισμός ό-

μως κρατά αποστάσεις από οποιαδήποτε μελλοντολογία. Επιδεικνύει ρεαλισμό και ψυχραιμία. Διακρίνεται την υπάρχουσα γνώση και δεν οϊδολογεί. Η επαλήθευση έχει δημιουργήσει μια ακόμη διάσταση κυρίως, τον εικονικό, και δεν υπάρχει τίποτα πιο πραγματικό από αυτόν. Η βιβλιοθήκη, ως τυπολογία κτιρίου, βρίσκεται στην πρώτη γραμμή του ενδιαφέροντος. Απλά, η καλοσυνάα αείλιση της ροής της πληροφορίας, η διεύρυνση της πρόσβασης στη γνώση και η ζήτηση που ηγώζει από αυτήν. Επιπλέον, μεγάλα και ισχυρά κέντρα διακείμενης της γνώσης, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο

και η Γαλλία, επανοσκέδασαν στη δεκαετία του '90 (με διάθεση τερασίων κρατικών κονδυλίων) τις εθνικές τους βιβλιοθήκες προς μια κατεύθυνση που αναγνωρίζει επσημύως τη νέα γενιά των δημοσίων κτιρίων. Ας πούμε, λοιπόν, ότι οι βιβλιοθήκες, ως κοινωνικιστικά κώροι εμπνευστικής έκφρασης της δημοσίας αρχιτεκτονικής, αναζητούν νέα έκφραση, που δεν έχει να κάνει τόσο με τη μορφολογία τους όσο με τη λειτουργία τους.

Το δίλημμα ηλεκτρονική ή παραδοσιακή βιβλιοθήκη είναι ψευδοδίλη-

Κείμενο Νίκου Βατόπουλου

Βιβλιοθήκες του μέλλοντος

ΟΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΕΝΔΕΙΧΝΟΥΝ ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ. ΤΟ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

προσδιορίζει τον ρόλο της αρχιτεκτονικής στον αιώνα της πληροφορικής.

Μπορούμε πλέον να μιλάμε για τα "υβριδικά κτίρια", όπως τα ονομάζει ο αρχιτέκτων Δημήτρης Παπαλεξόπουλος. Τι μπορεί να σημαίνει αυτή η νέα ορολογία;

Το νέο τμήμα επικοινωνίας και κοινωνικού περιβάλλοντος, όπως είναι ο κυβερνοχώρος, δημιουργεί: το αντιπάλαν δέος στον φυσικό χώρο. Στην περίπτωση των βιβλιοθηκών, η συνύπαρξη εικονικού και πραγματικού χώρου μπορεί να δράσει αναγνωριστικά ή συμπληρωματικά. Οι βι-

βλιοθήκες εξελίσσονται στον κυβερνοχώρο διεκδικώντας χώρο μέσα στο χώρο του internet. Και όσο η δική μας ανάγκη θα μας απηγάει αλάνια και πιο βαθιά μέσα στις μούρες τρύπες του κυβερνοχώρου, τόσο εντονότερη θα είναι η υβριδική ιδιότητα της βιβλιοθήκης. Εξαρτάται από μας λοιπόν;

Εν μέρει. Οι αρχιτέκτονες των βιβλιοθηκών, όμως, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αξιοποίηση της σκέψης εικονικού και φυσικού χώρου. Η παραδοσιακή βιβλιοθήκη (την οποία αποποιούνται οι στατικοί θεσμοί) θα δανείζει την εμπειρία της

στην εικονική, η οποία με τη σειρά της εμφανίζεται ως ένα διαρκές μεταβλητό στοιχείο που υποκείται στην προσωπική μας παρέμβαση. Εν τούτοις υπάρχει ανεξάρτητα από τους, αλλά δικαιώνεται μόνο από τη δική μας εντολή.

Η πρόταση της ομάδας του Παυλίανου, η οποία τιμήθηκε με το τρίτο διεθνές βραβείο, προβάλλει έναν άλλο τρόπο αντιμετώπισης του σκεύους. Δίνει έμφαση στην ιδέα της νέας κοινωνικότητας που αναπτύσσεται μέσα στο χώρο του internet (από μόνο του ένα αντιθετικό σήμα) και επανοσυστήνει την

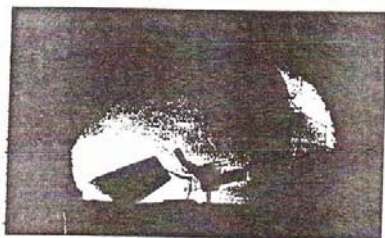
ιδέα της Αρχαίας Αγοράς. Στον νέο αυτό "τόπο", η βιβλιοθήκη δρα ως "abstract machine" (όρος του Ντελζ). Η "μηχανή" έχει τη δυνατότητα να παράγει νοήματα όταν φέρνει σε επαφή αντιθετικές σκέψεις. Το "διπλό" (π.χ. local / global) ορίζεται ως κεντρικό (φυσικό) σημείο γύρω από το οποίο εξοικονώνεται η σκέψη εικονικού - πραγματικού. Μια κυψέλη και ένα φίλτρο που περιμένεται μέσα από τα αποθερά ανάγνωσης συμβολίζουν αυτή τη σκέψη.

Η κυψέλη με τα κελύφη της συμβολίζει το στατικό στοιχείο και την εμπειρία στη γνώση, ενώ το "φίλτρο"

συμβολίζει το κινητικό στοιχείο και τη ροή των πληροφοριών.

Εκφράζεται ισόσημα η πίστη τόσο στο χειριστικό κτίριο όσο και στην εικονική (ωστόσο "πραγματική") αρχιτεκτονική. Είναι μια αρχή που δείχνει να ακολουθούν οι περισσότερες αρχιτεκτονικές τάσεις που υπερπηδούν το δίλημμα παραδοσιακή / ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, εκφράζοντας την πεποίθηση ότι η "βιβλιοθήκη" είναι μια έννοια πέρα και πάνω από τα όρια φυσικού ή εικονικού όριό της, κατά την ίδια έννοια που μια ιστορική εφημερίδα, π.χ., εκφράζει κάτι ευρύτερο και πε-

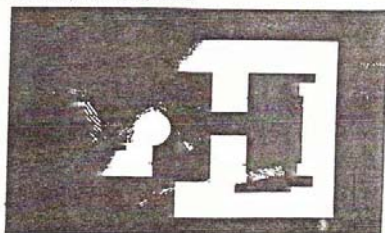
σώτερο σύνθετο από τα κτίρια που τη στεγάζει, τον εξοπλισμό που την κινεί και τους δημοσιογράφους που τη γράφουν. Διαφορετικά, τι θα ήταν μια παραδοσιακή βιβλιοθήκη από ένα χώρο αποθήκευσης βιβλίων; Έχει ενδιαφέρον να δει κανείς τις τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις

στο θέμα του διαγωνισμού από τις ισχυρές θροισμένες λύσεις. Το πρώτο βραβείο, που πήρε η ομάδα των Αμερικανών, παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη κτιριακή λύση με πρακτικό πνεύμα. Η βιβλιοθήκη τους είναι ένας γυάλινος θόλος ή μια κρυστάλλινη διαυγής κάψουλα, σαν να περπατάς στο εσωτερικό ενός διάφανου κομπιούτερ. Το δεύτερο βραβείο και η πρόταση του Γιοαβίντζιαν επανοφέρει την απανασταλτική φυσιοκρατία ως κεντρικό σημείο της νέας αρχιτεκτονικής. Η εξελεγχμένη τεχνολογία αντί να αποξενώνει δίνει ότι στρώνει τον δρόμο προς τη φύση. Τοποθετούν τη δια-

σπαυμένη βιβλιοθήκη τους στο δικό τους ορίζοντα και αφήνουν όσα, όπου η επαφή με το φυσικό περιβάλλον ενισχύει τις αισθήσεις και τη διάθεση ανανέωσης.

Η ελληνική πρόταση βασίζεται στην πολύ πιο ευρωπαϊκή ιδέα της νέας συλλογικότητας που εκφράζεται με τον επανοπροσδιορισμό της λειτουργίας της Αρχαίας Αγοράς, ίσως είναι η πρώτη φορά που η δημοκρατικότητα και η ευλογία και η κοινότητα μεταβλητότητα του Internet συσχετίζονται με το δικαίωμα του πολίτη και την έκφραση της κοινωνικότητας του. Είναι μια θετική, υπεύθυνη και

θαυμάσια ρεαλιστική φιλοσοφική προσέγγιση. Χρειάζεται απλώς να κάνουμε ένα "κλικ" στο μυαλό μας και να αποδεχόμαστε τον κυβερνοχώρο και την εικονική πραγματικότητα ως ένα πεδίο παρέμβασης και ελέγχου για την αρχιτεκτονική.

artintelligence

May 5, 2008

Intron: Athanasia Kyriakakos, Dimitris Rotsios

Filed under: [Everyday](#), [Installation](#), [Video](#), [Society](#) — Graham Coulter-Smith

Athanasia Kyriakakos and Dimitris Rotsios's remarkable video-sculptural installation Intron (click image left) was housed in the Greek pavilion on the occasion of the 50th Venice Biennale, 2003. Intron was a collaboration between Athanasia Kyriakakos and architect Dimitris Rotsios. What was noteworthy about this work is that it brought together a variety of innovative features.

Firstly it is a video sculpture, secondly it is an installation and thirdly, and perhaps most remarkably, it is highly immersive due to the fact that the viewer can walk over the large landscape-like sculptural configuration—120 square meters (360 square feet).

The image above left is taken with a flash which obliterates the video projection but reveals the sculptural screen upon which the videos were projected. One can also see the marks made by people moving through this immersive video landscape over a period of several months.

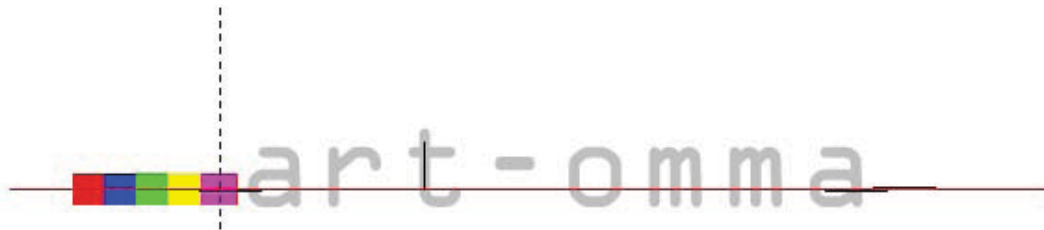
What was also interesting about this work, and what integrates quite nicely with its immersive "look and touch" character, is that Intron is also an exploration of the intersection of art and everyday life. Karenina.it reports that the content of the videos are "recorded confessions and descriptions of dreams, which have been collected from individuals from a diverse range of linguistic and ethnic backgrounds." ([karenina.it](#)). The same source also notes that "Visitors will be encouraged to walk, sit, or even recline on the installation, providing an escape from the chaos of 'outside' and a place to rest, reflect, and/or meditate." One can see the coherence of both ambitions in this work.

The technical input of architect Dimitris Rotsios was important in order to create a structure on which not only allows people to walk over it, but also enables this three-dimensional floor to be readily cleaned, owing to the fact that it also needs to function as a screen. Rotsios chose a hi-tech aluminium honeycomb sandwich material used for flooring in aircraft and, no doubt, the white paint used was of a similar durability to that used on aircraft.

With regard to the content of the videos the overall impression was one of a cacophony. Seeing and hearing individual participants revealing something intimate about themselves demanded exploration, climbing over the landscape-screen to visit one after another. But although these revelations were of interest it was the *form* of this work was especially spectacular and engaging. One was not only navigating a landscape of moving images, one was also encountering a myriad of extraordinary, geometrical, pictorial forms.

INTRON

an installation

by ATHANASSIA KYRIAKAKOS and DIMITRIS ROTSIOS
at the 50th Venice Biennale 2003

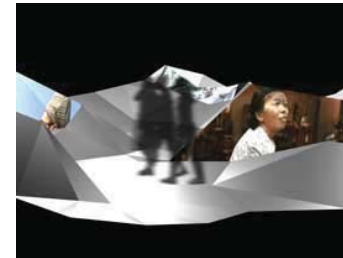
Vernissage: June 12, 13 and 14, 2003
On View: June 15-November 2, 2003

Commissioner: Marina Fokidis
Produced by: The Department of Visual Arts of the Hellenic Ministry of Culture

Intron, an installation developed by artist Athanassia Kyriakakos and architect Dimitris Rotsios, will be the project for the Greek Pavilion at the 50th Venice Biennale, which is on view June 15 through November 2, 2003. The Commissioner of this year's Pavilion is Marina Fokidis, an independent curator and critic based in Athens, Greece. Kyriakakos and Rotsios' installation will be related to and focus on the general theme for this year's Biennale, Dreams and Conflicts.

Intron will transform the Greek Pavilion into a site-specific installation, measuring 120 square meters. Within the unique structure, visitors will experience a set of audio-visual recorded confessions and various descriptions of dreams, which have been taken from a diverse pool of geographic and ethnic backgrounds. These confessions are to be projected from within an architecture structure that will echo the form of a digital topography.

The artists will present two conflicting yet parallel explorations of how dreams can function and be revealed in real time. The aim of this approach is to provide a spectrum of meanings where one can find an infinite number of similarities. Kyriakakos' contribution is one of tradition and nostalgia. She allows the viewer to relate to specific personalities and viewpoints of contemporary society and culture. Rotsios will explore the physical aspect of a dream through digital and mechanical technology, providing the vehicle necessary to view the audio-visual component. He will be creating a virtual public space devoid of familiar features but with futuristic connotations.

In many ways, the environment that is being created by the artists will be a place for Biennale visitors to reflect, rest, and/or meditate. In effect, it will be an escape from all that is going on outside, in the Giardini, Venice and beyond.

above: views of the installation project Intron

What is the space where a dream takes place?

by Marina Fokides, Commissioner

A 'scattered material' consisting of vague notions and disjointed meanings that succeeds to substantiate the 'real' experience of repressed wishes or the virtual realisation of deeper visions...

A journey in the future and the past at the same time, full of memories, everyday stress, talks, events and reverie...

An international Biennale liberated from any short of cultural stereotypes orchestrated to serve the web of the market...

In an age when contemporary culture is influenced by digital networks and a mechanical approach, this space turn out to be increasingly discernible. The wavering traits of a dream seem to have become, in addition to material for predictions, psychoanalysis or magic, a 'truly existing place' where the disjunctive 'or' of a certainty can be replaced with the conjunctive 'and'. Just as the space where telecommunication takes place, and through it our passions, conflicts, relationships and confrontations, dreams seem to be unfolding in a field of social interaction where everything is redefined with a minimum degree of inertia. And if 'virtuality' is described among other things as 'a way of exploring new forms of truth,' the space of dreams may well represent a similar process.

top: Cia and Anna at the wedding under the Acropolis. Anna talks about her husband.
bottom: Chi-Jang and Sol. She dreams of being at their wedding ceremony. Loves being married.

Sonya, 28 years old, Indian-American, Chicago, Champlain building, 16th floor, 2001. Her childhood dream was about a bull chasing her in the street. A recurring dream. Each time her dream, going to her father to tell him. Him, never believing her.

top:
Yuko. Japanese. After a performance. With her husband next to her, he talks about becoming a dog in her sleep and curling in his

The general title of the 50th Biennale of Venice inspired the choice for the Greek participation. A choice that seems symptomatic, at one sense, as it does not attempt in any way to sum up the contemporary art scene in Greece, but rather not accidental, as it seems to follow a parallel quest to this year's field of investigations. Two relatively young artists, Athanasia Kyriakakos and Dimitris Rotsios, search to move out of the conventional context, to cross the boundaries within which we live or believe we live, as they try to mould the 'space of dreams'. A set of ideas, each of them already had, is combined and activated in the Greek pavilion within a work which coincides with an almost etymological interpretation of two words in the title: 'dreams' and 'conflicts'.

From the viewpoint of the basic need for communication, which epitomizes the largest part of **Athanasia Kyriakakos**' work, a 'dream' is a route. It is a 'symbolic' journey to the past and also a physical travelling from country to country, from one person to another, in search of a personal path through the discourse of memories. The process of collecting dreams is activated every time she changes place, evolving slowly and assuming various guises within her oeuvre. She approaches people in the hope that they will take part in a long discussion which began around a kitchen table one morning many years back, when she was six years old. Passers-by become active participants as their confessions invade her conscience and are formed as a dream of her own, a new work of art.

Dimitris Rotsios, on the contrary, seeks the bipolar relation between memory and experience by seating in front of his computer. Through his overall work, which refers to an unspecific area between real and virtual, he studies the ability of the 'machine' to generate meaning when it brings opposing relations into contact. Focusing on spatial expression, he starts by 'freezing' a moving system, a set of free forms which, contrary to Cartesian logic, has no predetermined constants. His spaces, like those of dreams, convey diverse and often conflicting possibilities. However, being totally free of everyday references, they follow a path of correlation with the dream, which is different of what we usually experience, proclaiming Rotsios as the architect of a world for millions of stories, imminent as well as already existing.

A compilation of familiar situations - whose meaning has been distorted in the most violent way since what triggered them is now forgotten, as Freud describes dreams - is presented in a space which, although totally impersonal at first sight, contains the 'experience' of contemporary universe. The viewers wander in an environment, which provides a set of emotional and kinesthetic potentialities, and determine their own way in which they will experience it. The aim is for nostalgia to go hand-in-hand with high-tech, the tangible with the intangible, the unconscious with the consciousness of current change, the past with the future, where everyone can perceive their position in the present and add his or her personal dimension to the conflict between what is still here but on the way out and what is about to come.

Assuming that 'identity' is not a comprehensive concept which could be translated into a specific set of conceptual and visual characteristics, this year's Greek participation is not an export of domestic products for consumption; such a proposition would not reflect contemporary Greece, anyway. Through their joint work, Athanasia Kyriakakos and Dimitris Rotsios describe what usually eludes the 'mapping of the world' as attempted by major international shows in one way or another. Using the metaphor of the 'dream', they 'curve the virtual' in order to create a topography which manages to emphasise changeability, desire, timelessness, conditions that appear to be removed from reality, by fully incorporating them. An accessible 'oneiric' sculpture that one 'has' to experience with particular physical proximity.

Athens, Greece, 24th March, 2003--

Marina Fokidis- commissioner of the Greek participation at the 50th Venice Biennale- is an independent curator and critic based in Athens, Greece. She is a founding member and the co-director of Oxymoron, a non-profit organization founded in 2000, dedicated to the promotion of contemporary visual art in Greece and on an international level. During its short history, Oxymoron has emerged as both a haven for and a springboard from which artistic and intellectual discourse develops into art productions for the public realm. Since 1997, after completing her postgraduate studies in Curating at Goldsmiths College - University of London, Fokidis has curated several group shows of international and local contemporary artists both in Greece and abroad. She was also one of the curators for the first Tirana Biennale and is a frequent contributor to the art

lap.
middle:
Zafiro. A cold winter morning. Her mother took her to a circus as a child, not to watch, but to live in. Her mother had just passed away. She sees her now, often taking her back and showing her what she herself experienced.
bottom:
He husband was handsome. In her dream in an older time in Athens, they are all together in the bus. He is wearing a pinstripe suit and a hat. As he stares at the woman sitting across from them. She notices how wrinkled the back of the suit was.

section of major newspapers in Greece and Flash Art International. Since this year, she is a member of the Association International des Critiques d' Art.

The Greek Pavilion representation has been made possible through the generous support of the Department of Visual Arts of the Hellenic Ministry of Culture.
Media Contact: Alexandros J. Stanas
T. +30 210 3217730, F. +30 210 3317799, M. +30 6936697000
Email: info@oxymoron-art.com
6 Evmorfopoulou St.
10553 ATHENS, Greece

Πρώτες εντυπώσεις απ' την Μπιενάλε Βενετίας

Εξαιρετική εμπειρία με Κουνέλη

ΒΕΝΕΤΙΑ
Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Ελληνικό περίπτερο. Τετάρτη μεσημέρι, μία μέρα πριν από τα προεγκαίνια για τους δημοσιογράφους μπάκα με μια κάρτα εργασίας. Οχι βέβαια για την είδηση, που ούτως ή άλλως δεν υπάρχει, αλλά από τη διαθέση που πάντα με κεντρίζει στη Βενετία, όσα χρόνια κι αν έρχομαι στην Μπιενάλε, κι είναι πάρα πολλά τώρα πια, να ευχηθώ στους καλλιτέχνες μας και να μοιραστώ την αγωνία τους, όποιοι κι αν είναι αυτοί.

Βλέπετε, όσο κι αν ορίζουμε εαυτούς ως πολίτες του κόσμου, ο χώρος του ελληνικού περιπτέρου δεν μπορεί παρά να μας κάνει ένα κλικ και να θέλουμε να μεταφέρουμε τη θετική ενέργεια που τόσο ανάγκη έχουν οι άνθρωποι που ορίζουν την τύχη του αυτή τη στιγμή.

Δεν θα πω αν ο **Ρότσιος** και η Κυριακάκου έκαναν καλή δουλειά, σίγουρα όμως κατάφεραν να κάνουν κάτι ενδιαφέρον. Απαντά στο θέμα της φετινής 50ής Μπιενάλε «Όνειρα και συγκρούσεις» και κυρίως ενεργοποιεί τον επισκέπτη του κάνοντάς τον συμμετοχό. Να καταβάλει δηλαδή κόπο για να νιώσει την «απόλαυση» των ονείρων.

Σκοτεινός χώρος, η είσοδος κλεισμένη με μαύρο πανί και το εσωτερικό μια ανισόπεδη κατασκευή με λόφους και λακούβες. Περπατάς δύσκολα (καλύτερα να βγάλεις τα παπούτσια), μπαίνεις μέσα στα όνειρα των άλλων, τα παρακολουθείς και αν θες, βρίσκεις κάπου ένα πλάτωμα όπου ξαπλώνεις. Κάπου 600 όνειρα τρέχουν το ένα πίσω από το άλλο και κάποια στιγμή γίνονται ένα, έτσι απλά και καθημερινά.

Φυσικά θα τα ξαναπούμε, γιατί ακόμη δεν δουλεύουν τα μηχανήματα ακριβώς όπως θα δουλέψουν από αύριο. Πρώτη ημέρα ειδικών επισκεπτών. Στο μεταξύ, να προσθέσω ότι ο κατάλογος έχει αυτό το μικρό κομμάτι φορμάτ που μας βγάζει από τη συνήθη νεοπλουτισμό των βιβλίων-λευκωμάτων που κυκλοφορούν στο περίπτερό μας.

Κατά τα άλλα, η υγιή ζέση της Βενετίας είναι κι αυτή τη χρονιά τρομερή, μόνο που οι τουρίστες του Αγίου Μάρκου είναι λιγότεροι και οι Κινέζοι απουσιάζουν όπως και τα χόπενινγκ στους δρόμους.

Το απόγευμα της Τρίτης, τα εγκαίνια μιας νέας έκθεσης του Γιάννη Κουνέλη στο νησάκι Άγιος Λάζαρος, όπου και το μοναστήρι των Αρμενίων. Μια εξαιρετική εμπειρία. Ο καλλιτέχνης κάνει μια αναφορά στο βενετσιάνικο γυαλί, σε μια εγκατάσταση στις τρεις κάθετες της εισόδου του μοναστηριού, όπου γυαλιά πολύτιμα και γυαλιά της λαϊκής αγοράς συνυπάρχουν σε ένα ποιητικό αποτέλεσμα αναφορών.

Στο εσωτερικό μια άλλη εγκατάσταση, με παλιούς ιστορικούς τόμους από τα αρχεία του μοναστηριού, κλείνει ασφυκτικά τον επισκέπτη σε ένα διάδρομο κλειστοφοβικό, στον οποίο τον οδηγεί ένας σιδερένιος τοίχος με τις γνωστές λάμπες πετρελαίου του Κουνέλη. Το περιβάλλον του νησιού, το μοναστήρι και ο κήπος ιδανικά για τη δουλειά του Γιάννη Κουνέλη και για μας, που θεωρούμε τύχη την εμπειρία να τα ζήσουμε λίγο πριν σκοτεινιάσει εντελώς.

Αυτά τα λίγα πριν συνεχίσω στους χώρους των Κήπων της Βενετίας, που αυτή τη στιγμή είναι κάτι σαν εργοτάξιο, αφού όλοι αντιμετωπίζουν τα προβλήματα της τελευταίας στιγμής. Πλην των πανέτοιμων Αμερικανών.

Το ελληνικό περίπτερο κάνει πρες κόνφερανς και μια μικρή δεξίωση το Σάββατο το πρωί, ενώ η παρουσία του αναμενόμενου υπουργού Πολιτισμού, Ευάγγελου Βενιζέλου, θα συγκεντρώσει κάποιο κόσμο το βράδυ της Παρασκευής στους Κήπους του καλού μας Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων, που λάμπει πάντα ως το μοναδικό μουσείο βυζαντινών εικόνων της γαληνοτάτης.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ - 12/06/2003

Κοινό όνειρο

της Παρής Σπίνου-φωτ. Νίκος Πηλός

«Εσύ τι όνειρο είδες χθες βράδυ;» Με μία κάμερα στο χέρι η εικαστικός Σία Κυριακάκου επανέλαβε αυτή την ερώτηση σε δεκάδες άγνωστους ανθρώπους τον τελευταίο μήνα.

Ιστορίες, φαντασιώσεις, αγωνίες, εφιάλτες αλλά και ελπίδες ελευθερώθηκαν από το υποσυνείδητο και αιχμαλωτίστηκαν σε φιλμάκι που θα αποτελέσει την πρώτη ύλη για το «Ίπντοπ», την εγκατάσταση που δημιουργεί μαζί με τον αρχιτέκτονα Δημήτρη Ρότσιο για την 50ή Μπιενάλε της Βενετίας.

Το έργο των δύο δημιουργών εντάσσεται στο θέμα της φετινής Μπιενάλε: «Όνειρα και συγκρούσεις». Αλλάστε, με αισάδοξα όνειρα για κάποια διάκριση, 200 καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο θα μοιραστούν από τις 15 Ιουνίου στους κήπους και τα ιστορικά παλάτια της Βενετίας τα όνειρα και τις συγκρούσεις που βιώνουν, πράγματα προσωπικά που γίνονται κοινά και συχνά παγκόσμια.

Πόσο απέχει άραγε το όνειρο μιας γυναίκας του Αφγανιστάν που επιθυμεί να βγάλει την μπουργκα, από εκείνο μιας νεαρής Ιταλίδας που ψάχνει για δουλειά; Πόση αξία έχει η προσδοκία ενός Παλαιστίνιου για ειρήνη από την ελπίδα ενός αφρικανού μετανάστη να γυρίσει στην πατρίδα του;

Κοινωνία, πολιτική, οικονομία, όλες οι παράμετροι που επιδρούν τόσο στο ατομικό όσο και στο συλλογικό γίνονται «κοινός τόπος» για τους καλλιτέχνες, οι οποίοι συνδυάζουν την αισθητική των ονείρων με το ντοκουμέντο της εμπειρίας. Ανάμεσά τους και φημισμένα ονόματα της σύγχρονης τέχνης. Όπως οι Αμερικανοί Ντίλερ και Σκοφίντιν, ο Μαουρίτσιο Κατελάν, ο παλός περφόρμερ που ζει και εργάζεται στη Νέα Υόρκη, όπως και ο Ουκρανός Ίλια Καμπάκοφ, οι Βρετανοί Γκίλμπερτ και Τζορτζ Ντάγκλας Γκόρντον, Σάρα Λούκας, ο Φραντς Ακερμαν από τη Γερμανία, η Γαλλίδα Ανέτ Μεσάζερ, ο Ολλανδός Ρεμ Κούλχας.

«Η έκθεση "Όνειρα και συγκρούσεις" δεν είναι μια προσπάθεια να ξεχάσουμε τον κόσμο. Αντιθέτως, επιδιώκουμε να τον καταλάβουμε μέσα από την τέχνη», επισημαίνει στην ιστοσελίδα του ο διευθυντής της φετινής Μπιενάλε, ο Φλωρεντίνος Φραντσέσκο Μπονάμι που από το 1987 ζει στις ΗΠΑ και εργάζεται ως επιμελητής στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Σικάγου. «Βασίζεται σε έργα που δεν είναι μόνο μεταφορικά αλλά περιέχουν μηνύματα από και προς τον κόσμο. Ετσι, η έκθεση γίνεται ένα ενεργό βλέμμα πάνω στον κόσμο αντί για μια παθητική θέαση στις εικόνες».

Ο Μπονάμι για τα 50ά γενέθλια της Μπιενάλε δεν θέλει μόνο να παρουσιάσει «τις διαφορετικές εκφράσεις της σύγχρονης τέχνης, τον πληθωρισμό των "γλωσσών" και την αυτονομία των γεωγραφικών, πολιτικών και πολιτιστικών πλαισίων». Αποφάσισε να οργανώσει μια «έκθεση των εκθέσεων» ώστε ο θεατής να μη χάνεται μέσα σε ένα «τερσατώδες σόου», αλλά να κινείται σε ανθρώπινη κλίμακα. Ετσι, εκτός από την κεντρική έκθεση, μια σειρά από άλλες ενέα διεκδικούν την ταυτότητά τους «σαν νησιά μέσα σε αρχιπέλαγος».

Αν εξαιρέσουμε τους εξεζητημένους τίτλους τους όπως «Σταθμός Ουτοπία», «Η μεταλλαγμένη καθημερινότητα», ξεχωρίζει το αφιέρωμα «Ζωγραφική: από τον Ράουσενμπεργκ στον Μουρακάμι» που φαίνεται να προπαγανδίζει το ανανεωμένο ενδιαφέρον της σύγχρονης τέχνης για τη ζωγραφική. Η συγκεκριμένη έκθεση ξεκινάει από ένα ορόσημο, τη βρόβευση του Ράουσενμπεργκ στην Μπιενάλε το 1964, χρονιά που η ευρωπαϊκή τέχνη έχασε τα πρωτεία της από την αμερικανική, ενώ η ποπ-αρτ τάραξε τα λιμνάζοντα νερά της φερεντιστικής ζωγραφικής. Εκτοτε συνεχίστηκε η σχέση αγάπης και μίσους ανάμεσα στη σύγχρονη τέχνη και τη ζωγραφική που δεν έπαψε να απαντάει στο χλιοειπωμένο ερώτημα: «Πού οδηγείται;»

Μέσα, λοιπόν, σε αυτή την πολυφωνική Μπιενάλε, η ελληνική συμμετοχή προσπαθεί, σε σχέση με τα παλαιότερα χρόνια, να δείξει ένα πιο νεανικό πρόσωπο, τουλάχιστον ηλικιακά, αφού οι Σία Κυριακάκου και ο Δημήτρης Ρότσιος είναι 30 και κάτι, το ίδιο και η εθνική μας επίτροπος Μαρίνα Φωκίδη. Οι δύο καλλιτέχνες θα μεταμορφώσουν από κοινού το ελληνικό περίπτερο των 120 τ.μ. σε μια τρισδιάστατη κατασκευή, ένα ψηφιακό περιβάλλον όπου οι θεατές θα μπορούν να παράκολουθήσουν μαγνητοσκοπημένες εκμυστηρεύσεις πραγματικών ονείρων.

Τόπος έμπνευσης, το υποσυνείδητο

«Από μικρή με την οικογένειά μου διηγούμασταν στο τραπέζι τα όνειρά που είδαμε. Για την έκθεση μάζεμα όνειρα διαφορετικών ανθρώπων από τη βόρεια Ευρώπη ως το Μαρόκο», λέει η Σ. Κυριακάκου που γεννήθηκε στη Βαλτιμόρη, όμως ζει στην Αθήνα κάνοντας έργα που αναφέρονται με ιδιαίτερα συναισθηματικό τρόπο στη νοσταλγία, και τις παραδόσεις.

«Ένας Αφρικανός στο Παρίσι μου διηγήθηκε ένα όνειρό του που εξέφραζε την επιθυμία του να χτίσει ένα σπίτι στη χώρα που τον υποδέχτηκε, κοιβαλώντας όμως ένα σύμβολο της πατρίδας του. Με αφορμή ένα όνειρό του, ένας Ιταλός που συνάντησα στη Βιέννη κατάφερε να συμπιλιωθεί με τον εαυτό του και τον ανάηπρο αδελφό του. Το υποσυνείδητο λειτουργεί το ίδιο: Κοινή είναι η μνήμη, κοινά τα πάθη, όλοι θέλουν να είναι ευτυχημένοι».

Ο Δημήτρης Ρότσιος που πήρε μέρος και στην 3η Μπιενάλε Νέων Ελλήνων Αρχιτεκτόνων στο σταθμό του μετρό, στο Σύνταγμα, εξερευνά το ψηφιακό μέλλον. «Προσπαθώ να μεταφέρω την εμπειρία των ονείρων στην πραγματικότητα, να τα απτικοποιήσω», λέει ο ίδιος.

Στο έργο τους, όπως και στον μικρόκοσμο της Μπιενάλε, συγκρούονται οι τεχνολογικές εξελίξεις με το ανθρώπινο στοιχείο, το τοπικό με το παγκόσμιο. Ποιος θα νικήσει; Τα βραβεία θα δείξουν...

Στην Μπιενάλε Βενετίας με «Ονειρα και συγκρούσεις»

Τρεις νέοι άνθρωποι επελέγησαν και θα μας εκπροσωπήσουν στην 50ή Μπιενάλε της Βενετίας το ερχόμενο καλοκαίρι. Πρόκειται για την εικαστικό Αθανασία Κυριακάκου και τον αρχιτέκτονα Δημήτρη Ρότσιο, από καλλιτεχνικής πλευράς οι οποίοι από κοινού θα δημιουργήσουν το έργο του ελληνικού περιπτέρου. Η τρίτη της παρίας είναι η τεχνοκρίτικός και επιμελήτρια εκθέσεων Μαρίνα Φωκίδη.

Μόλις χτες το απόγευμα οι τρεις (σχεδόν) συνομήλικοι συνεργάτες (34 ετών οι γυναίκες, 33 ετών ο **Ρότσιος**) έμαθαν την ευχάριστη είδηση της επιλογής τους από τη γνωμοδοτική επιτροπή εικαστικών τεχνών του ΥΠΠΟ. «Ήταν μια ευχάριστη έκπληξη», μας είπε αμύληνη η Μαρίνα Φωκίδη, «δεν το περίμενα...».

«Ονειρα και συγκρούσεις» θα είναι το θέμα της 50ής Μπιενάλε της Βενετίας. Και η πρόταση της Μαρίνας Φωκίδης, όπως την υλοποίησαν οι καλλιτέχνες, είναι η δημιουργία μιας «ψηφιακής τοπογραφίας». Η ιδέα προέκυψε από ένα έργο της Κυριακάκου, τα βιντεοσκοπημένα όνειρα ανθρώπων απ' όλο τον κόσμο. Ο Δημήτρης **Ρότσιος** πήρε το «άυλο» των νείρων της Κυριακάκου και προσπάθησε να «υλοποιησει» τον κόσμο τους... Ενδιαφέρον εδώ παρουσιάζει η ίδια η διαδικασία, καθώς ο κόσμος που προκύπτει είναι κι αυτός άυλος, ψηφιακός...

Η αρχική μακέτα του έργου των Αθανασίας Κυριακάκου και Δημήτρη Ρότσιο, που θα εκπροσωπήσει τη χώρα μας στην 50ή Μπιενάλε της Βενετίας

Η Αθανασία (ή αλλιώς Σία) Κυριακάκου, που ασχολείται κυρίως με εγκαταστάσεις, ξεχώρισε στην έκθεση «10 δωμάτια» που παρουσίασε στο Ξενοδοχείο «Σεν Τζορτζ/Λικαμπέτους» ο Γεράσιμος Κοπιδάτος. Στο δωμάτιό της (τη πρότεινε η Εφη Στρούζα) παρουσίαζε βίντεο, ενώ στον ένα τοίχο συσώρευσε άγκυρες οδών χρήσης (σεντόνια, παπούτσια κ.ά.) Έκτοτε δουλειά της έχει δειξει στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης («Το αλάν»), ενώ συμμετείχε στα Βραβεία του (ΕΣΤΕ αλλά και στην 4η Μπιενάλε της πόλης Ταϊντιν του Μαυροβουνίου.

Ο αρχιτέκτονας Δημήτρης **Ρότσιος**, με μια ομάδα μεταπτυχιακών αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, κέρδισε το 1999 την τρίτη θέση στο διεθνή διαγωνισμό ACADIA (Association for Computer Aided Design in Architecture) με θέμα τις βιβλιοθήκες του μέλλοντος. Πριν από ένα χρόνο έργο του είδαμε στην 3η Μπιενάλε Νέων Ελλήνων Αρχιτεκτόνων στο σταθμό του μετρό στο Σύνταγμα.

Η Μαρίνα Φωκίδη συμμετείχε ως curator στην Μπιενάλε των Τιράνων το περασμένο καλοκαίρι. Έχει φρονιάσει την έκθεση «Θρύλος 2001» στους Κυλινδρόμυλους Σαραντάουλου, ενώ ιδιαίτερα ενδιαφέρον παρουσιάζει η «Οξύμωρον», η εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ίδρυσε πρόσφατα με τον Αλέξανδρο Στάνα (Ευμορφοπούλου 6, Ψυρρή). Μέσα από ένα πρόγραμμα παραγγελιών καινούργιων έργων, εκθέσεων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και συμβουλευτικών ενεργειών πολιτιστικής διαχείρισης η «Οξύμωρον» φιλοδοξεί να συμβάλει στην ευρύτερη παρουσίαση της σύγχρονης εικαστικής κοινότητας, τόσο στην Ελλάδα όσο και έξω. Παράλληλα στο χώρο οργανώνεται το ψηφιακό αρχείο νέων καλλιτεχνών, επισκέψιμο από επαγγελματίες, φοιτητές κ.ά., καθώς και μια σειρά δεινών-αυξητήσεων μεταξύ ανθρώπων της τέχνης τα οποία θα οδηγήσουν σε διγλώση έκθεση. Στις 2 Δεκεμβρίου θα εγκατασταθούν στο Γκλόυ «Οι αισθήσεις», η έκθεση που επιμελήθηκε με τη συμμετοχή στόμων με ειδικές ανάγκες. Ως τεχνοκρίτικός γράφει στο Flash Art και σε ελληνικά περιοδικά έντυπα.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ - 19/11/2002

Φύλλο Δευτέρας
23 - 06 - 2003

ΣΤΗΛΕΣ
ΟΔΗΓΟΣ
... ΚΙ ΕΚΕΙΝΑ
ΕΔΩ ΡΑΔΙΟ - Ε-
9 + 1 ΑΝΘΗ
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ
Αναζήτηση
Με ημερομηνία
(Επιλέξτε)
ή (Συμπληρώστε)
Αποστολή
Τεύχη Βιβλιοθήκης
Φόρμα Σοβάτου
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Ταυτότητα
Ευδοκία
Αρχείο
Διόφωρο
Επιστολή

Το έργο ίπτον στο ελληνικό περίπτερο στα Giardini

Επιστροφή στα ελληνικά μας όνειρα

Γράφει η ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Παρηγορώ τους φίλους μου που φέτος δεν πήγαν στη Βενετία, μιλώντας στο τηλέφωνο όπου ζητούνται επιπλέον διευκρινίσεις πέραν των δύο κομματιών που έχουν δημοσιευτεί ήδη, προτάσσοντας τρία μεγάλα ντεσού, από τα οποία τα δύο πρώτα τα ξεπερνά, το τρίτο δεν μπορεί να το καταπεί.

ΤΕΧΝΕΣ

Την αφορμή ζήτη στην τρέχουσα σε μέγεθος διοργάνωση, την ακρίβεια που αυτή τη φορά ξεπερνάει κάθε προηγούμενο (ένα σος λέω, ότι το bellini ή το tieroio στο Florian πάνω 20 ευρώ έκαστο και ότι δεν έχει νόημα να πάτε στη Βενετία δίχως την καθημερινή απόλαυση τους, μαζί με τη μέγιστη των απολαύσεων να κίβεται κανείς στην πλατεία του Αγίου Μάρκου περιφέροντας το βλέμμα από το καμναριό στα περσέρα) και την αδιαφορία που σου προκαλούν τα έργα. Φυσικά καλά να 'μαστε και εκεί θα 'μαστε σε δύο χρόνια.

Η νοσταλγία της πόλης και της ατμόσφαιράς της στη διάρκεια των εκθέσεων, ομολογώ ότι δεν με εγκαταλείπει, παρά το γεγονός ότι κάτι θα 'πρεπε να αλλάξει σ' αυτόν τον 108 ετών θεσμό που σίγουρα χρειάζεται μια σοβαρή ανανέωση. Δεν γίνεται να είναι όλα τόσο ίδια, τόσο γνωστά και αδιάφορα, δεν γίνεται να τρέχει από το πρωί ως το βράδυ, από έκθεση σε έκθεση σε στενό και υπαίθριο και ουδέμια έκπληξη να σε απογειώνει.

Ο φετινός διεθυντής της Μπιενάλε, ο Φραντσέσκο Μονάμι (Francesco Bonami), ήταν εξ αρχής μια αδιάφορη επιλογή. Ένας θεωρητικός μέσης ηλικίας, δίγκω εμπειρία σε μεγάλες διοργανώσεις, αλλά και δίχως ταλμηνίες εκθέσεις στο ενεργητικό του.

Εκείνο που ζητά κανείς από ένα διεθυντή είναι να φέρει τα πάνω κάτω, ακόμη και λάθη να κάνει, αλλά να υπάρχει άποψη και νέου στην όλη διοργάνωση, που αίσια αντιπροσωπεύει τις επιλογές του. Ο Μονάμι μίρασε το χώρο σε πολλά και διάφορα vice curators, όλα και την ευθύνη, και κράτησε για τον εαυτό του την κεντρική έκθεση στο Μουσείο Κορρά (Correr), τη «Συνταγματική», όπου και πάλι παρήγαγε έργα κατώτερα των υπαρχόντων τους αλλά και έργα καλά, δίχως ωστόσο άποψη. Το μοναδικό σημείο ασίχνης είναι το αίτημά του να σχοληθεί με τη ζωγραφική από τον Ράουλντερικ και ύστερα, δηλαδή από τα μέσα της δεκαετίας του 1960, οπότε και αρχίζει η κρίση της ζωγραφικής.

Και μάλλον πρέπει να μισέ κανείς τη ζωγραφική, για να την παρουσιάσει μ' αυτόν τον τρόπο, να ψάχνει δηλαδή να βρει το χειρότερο έργο του Αμερικανού ή του Γκερχαρντ Ρίχτερ για να το τοποθετήσει στον τοίχο.

Αλήθεια, έρωμαι πολλές εκθέσεις έως και στη μικρή μας χώρα που να παρορθούν απλά και μόνο το έργο, δίχως το μεταξύ τους διάλογο, τις αντιρροώσεις ή την οικειότητα της σχέσης τους;

Μετά την επισήμανση της άποψης, ακόμη και σε ισχυρές εκθέσεις που καλύτερα το χρόνο, από την Tate Modern δεν γίνεται στην κεντρική έκθεση της Μπιενάλε Βενετίας αυτό το αδιόφορο στήσιμο.

Υπάρχει πάντα ένα πρώτο που κάποια στιγμή θα πρέπει να τεθεί επί τάπητος. Σε ποιους απευθύνεται η Μπιενάλε Βενετίας; Είναι το κροσσι στην τρέχουσα τουρία του τουρισμού, που σημαίνει ότι πρέπει να οργανώνεται στο πλαίσιο των απαιτήσεων μιας τρέχουσας μεσοπρόθεσμης, είναι το απόσπασμα της εφημερίδας καταβίωσης ονομάτων χωρίς τον διεθνούς εμπορίου ή είναι η έρευνα και το φασούγκρομα της κοινωνίας από τα μέλη της κοινωνίας της τέχνης;

Μήπως ζητάμε πολλά από το πανηγύρι της Βενετίας;

wap.enet.gr

ΤΕΧΝΕΣ
με μια ματιά...

Eneka
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Δείτε το
νέο site της
Ελευθεροτυπίας

Διατηρητική
Έκδοση

Χοροθέατρο

Ρυθμίζουσες
υγρών

Θέατρο

Μολύβος επί
τέσσαρα

Β. Τσιφλίκας: Το
διάλειμμα νισι είναι ότι
πιο μοντέρνο

Γ. Παρτσολάκης: Θα
μπορούσε να γίνει και
τουρνουά...

Τ. Περινωνίδης:
Φτιάξε ο κορμιάς με
τον Αρσενάλιν

Τ. Χαλκιάς: Ευκαιρία
να εξανιστεί
καλύτερα

Βιβλία

Το Βιετνάμ και η
αστρονομία

Μουσική

Ισορροπία γκέντιου
και συγκίνησης

Και ξαφνικά
ακούστηκε μουσική
...

Επιστολή
αρχιτεκτόνων για το
Μουσείο Ακρόπολης

Εικαστικά

Επιστροφή στα
ελληνικά μας όνειρα

Για το ελληνικό μας περίπτερο, πάντως, κανένα παράπονο. Εξαιρετική οργάνωση, φρεσκάδα στη δουλειά, μικρός κατάλογος δίχως φιλολογία, κινητοποίηση ανθρώπων άλλων εθνότητων μέσω ενός δραστήριου γραφείου δημοσίων σχέσεων, μεγάλη προσέλευση κόσμου.

Το ΥΠΠΟ έκανε καλά και δέχτηκε προτάσεις βάσει του τίτλου της Μπιενάλε, η πρόταση της Μαρίνας Φωκιάδη ήταν τολμηρή και τεκμηριωμένη και η ιδέα του έργου ενδιαφέρουσα. Τρεις νέοι άνθρωποι προσπάθησαν και έδωσαν έντιμο αποτέλεσμα. Συνήθως, οι δουλειές που βλέπουμε στο ελληνικό περίπτερο είναι καλές. Εκείνα που ενδιαφέρει είναι ότι στηρίχτηκαν σωστά και από πλευράς υποστήριξης. Το έργο, ένα γλυπτό σε ολόκληρο το χώρο του περιπτέρου, το οποίο ζητούσε τη συμμετοχή του θεατή στη νοητική του επεξεργασία, παρά το γεγονός ότι είναι ένα έργο αφηγηματικό. Θα μπορούσε κανείς να παρακολουθεί από μια καρτέλα ένα video wall με τη συλλογή ονείρων της Σίας Κυριακάκου.

Η επέμβαση ωστόσο και η μετατροπή της εικόνας σε οργανικό και οπτικό στοιχείο από τον Δημήτρη Ρότσο βγαίνει το έργο από τη σύμβαση της ακοής και της όρασης, εισάγοντάς τον σε ένα περιβάλλον που μπορεί να αναπαριστά την πραγματική ζωή, με όλες τις δυσκολίες (ανάθεση, περίπτερος) και όλες τις πιθανές συναντήσεις (όνειρα). Ο καλλιτέχνης είναι νομάδας και ο ενεργός θεατής επίσης. Και οι δύο ταξιδεύουν, μετακινούνται συνεχώς, γνωρίζουν άλλους ανθρώπους, κάνουν σχέσεις ή σύντομες συναντήσεις, στις οποίες υπάρχει πάντα, ή σχεδόν πάντα, η εξομολόγηση. Ουσιαστικά, η Κυριακάκου, συνειδητά ή ασυνείδητα, μιλάει για την άλλη πλευρά της «παγκοσμιοποίησης», για το κοινό και ανταλλάγμα των ανθρώπων, όπως ισχύει για τον καθένα ξεχωριστό. Έτσι, περιβάλλον, διηγήσεις και θεατής γίνονται ένα στο μέτρο που είναι πρόθυμος ο καθένας να καταθέσει.

Αυτή η ίδια υποκειμενικότητα στην αντίληψη του κόσμου και της διαχείρισής του από τον καθένα ξεχωριστό και διαφορετικό, ενυπάρχει έμμεσα και στον τρόπο που κινείται κάποιος στο χώρο.

Μιναίνει και τον διασχίζει, ρίχνει μια ματιά, κινείται σε όλα του τα σημεία ή επιλέγει ένα «καθιστικό» και αναπαύεται.

Εδώ κι Εκεί

Πήγα

Φλαμένκο εστί
Κανάλες

Τζον Απντάικ

Ο Απντάικ «κλέβει»
τον Πόλοκ

Ερευνα

Τα ριόλιτι «κάναν»,
η ενημέρωση
«άναψε», οι
ελληνικές σειρές
«πόγωσαν»

Τηλεόραση

Ο «Μεγάλος
Αδελφός» καθαρίζει
και το σπίτι

Και τώρα χορεύεις
«Γιουροβίζιον»

«Stand up comedy»
στο Star

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ - 23/06/2003

Copyright © 2008 X. K. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε.

Εργαστήριο Σχεδιασμού (Workshop) με τίτλο «SLIDING CITIES - Ο δημόσιος χώρος και η επεξεργασία του ορίου». με αντικείμενο τον σχεδιασμό του προμαχώνα και του επιτρομαχώνα Vitturi κα την επανασύνδεσή τους με τον αστικό ιστό, Ενετική Λότζια, Αίθουσα “Ανδρόγεω” (Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Νομού Ηρακλείου), 18 έως 25 Σεπτεμβρίου 2010 στο Ηράκλειο Κρήτης.

Αμαλία Κωτσάκη
Πανίτα Καραμανέα
Νίκος Πατσάβος
Δημήτρης Ρότσιος

Amalia Kotsaki
Panita Karamanea
Nikolas Patsavos
Dimitris Rotsios

Σύζευξη αστικού και αγροτικού χώρου στην ελληνική
περίφεια. Η περίπτωση του Πύργου Ηλείας
Bridging the urban and the rural space of
the greek periphery. The case of Pyrgos in Hleia

Περίληψη

Πρόκειται για υποδειγματική αναφορά (Case study) που αφορά στην συγκρότηση μιας αναπτυξιακής στρατηγικής για τον Πύργο μέσα από την απόδοση υπερταχυοποίησης με άξονα την «πράσινη ανάπτυξη». Αναζητούνται τρόποι ανάδειξης του δημοσίου χώρου ως αντικείμενου προς «εκμετάλλευση» παράλληλα με την βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών. Κατά τη διάρκεια της μελέτης καλλιεργήθηκε ένα ερευνητικό ερώτημα το οποίο δυσχεραίνει την υιοθέτηση δοκιμών μεθόδων αστικής ανάπλασης και την αναφορά σε επιτυχημένα παραδείγματα του ευρωπαϊκού χώρου. Κατά πόσον είναι δόκιμο στην περίπτωση μας, να υιοθετηθούν προσεγγίσεις αστικών αναπλάσεων που ακολουθήθηκαν σε πόλεις που διαθέτουν ισχυρό αστικό κέντρο και χαρακτήρα και να αποτελέσουν παραδείγματα μεταφερόμενα κατ' αναλογία σε μια τυπική πόλη της ελληνικής περιφέρειας όπου ο αγροτικός χαρακτήρας συνυπάρχει σε κάθε επίπεδο με μια διάλυση ευκαταφρόνητη αστική παράδοση; Η σύζευξη του αστικού με τον αγροτικό χαρακτήρα αποτέλεσε επίκεντρο του ενδιαφέροντος της έρευνας. Θέτοντας ως στόχο την ανάδειξη της ενδογενούς δυναμικής της πόλης, αυτή εντοπίστηκε στην έννοια του πολιτισμού της γης που καθόρισε τις επιλογές μας για κάθε κλίμακα σχεδιασμού. Το παράδειγμα του Πύργου Ηλείας με το αστικό στοιχείο να συνυπάρχει με το αγροτικό σύστημα καθιστώντας στις περισσότερες πόλεις της ελληνικής περιφέρειας καθιστώντας την περίπτωση ιδιαίτερα πρόσφορη για περαιτέρω διερεύνηση αυτού του δίωκου άλλο ενδιαφέροντος αστικού φαινομένου.

1. Ερωτήματα και μέθοδος

Στο πλαίσιο μιας προσπάθειάς μας να διατυπώσουμε προτάσεις για την ολοκληρωμένη προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του ιστορικού αρχιτεκτονικού συνόλου που αποτελείται από τα κτήρια: Μανολοπούλειο Νοσοκομείο, Ελαιουργία Ξυστή και συγκρότημα κτηρίων Σιδηροδρομικού Σταθμού μαζί με την ανάπλαση των κοινοκτηρίων χώρων που τα περιβάλλουν και τα συνδέουν με το ιστορικό κέντρο της πόλης του Πύργου Ηλείας, πλήθος ήταν τα θεωρητικά ερωτήματα που έκαναν την εμφάνισή τους από τις πρώτες κιόλας προσεγγίσεις του θέματος.

Καθ' όλη τη διάρκεια της ανάλυσης καλλιεργήθηκε βαθμιαία ένα αρκετά σύνθετο ερευνητικό ερώτημα το οποίο τελικά πριμάνευσε και το οποίο δυσχεραίνει την άμεση υιοθέτηση δοκιμών μεθόδων αστικής ανάπλασης και την απρόσκοπτη αναφορά σε παραδείγματα του ευρωπαϊκού χώρου και ειδικότερα της Μεσογείου, τα οποία έχουν αποδειχθεί επιτυχημένα. Κατά πόσον λοιπόν είναι δόκιμο στην περίπτωση μας, να υιοθετηθούν προσεγγίσεις αστικών αναπλάσεων που ακολουθήθηκαν σε πόλεις που διαθέτουν ισχυρό αστικό κέντρο και χαρακτήρα και να αποτελέσουν παραδείγματα μεταφερόμενα αναλογικά σε μια τυπική νεοελληνική πόλη της ελληνικής περιφέρειας όπου ο αγροτικός χαρακτήρας συνυπάρχει σε κάθε επίπεδο (και κυρίως κοινωνικά) με μια διάλυση ευκαταφρόνητη αστική παράδοση; Έκοντας ως στόχο την ανάδειξη της ενδογενούς δυναμικής της περιοχής προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε τις κυριότερες ιδιαιτερότητες που εμφανίζει η πόλη του Πύργου Ηλείας ως προς την εξέλιξή της στο χρόνο, ιδιαιτερότητες που τελικά θα της αποδώσουν και τον όποιο χαρακτήρα διαθέτει. Οι ιδιαιτερότητες αυτές θα λειτουργήσουν ως εργαλεία αξιολόγησης των προτάσεων όσον αφορά στη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης.

2. Ανάλυση

2.1 Εξέλιξη της περιοχής μελέτης και δυνατότητες ανάπτυξης

Υστερα από διερεύνηση των ιδιαιτεροτήτων της εξέλιξης της πόλης αλλά και των δυνατοτήτων ανάπτυξης της επιγραμματικά καταλήξαμε στα παρακάτω:

α. Ιδιαιτερότητες στην εξέλιξη της πόλης:

Η πόλη του Πύργου, ακολουθώντας το πρότυπο εξέλιξης των περισσότερων ελληνικών πόλεων της περιφέρειας εμφανίζει σημάδια στασιμότητας σε πολλά επίπεδα (πληθυσμιακό, οικονομικό, παραγωγικό, πολιτισμικό, κ.λπ.) με πολύ σημαντικό εκείνο της εγκατάλειψής της από τη νεολαία. Επίσης χαρακτηρίζεται από ανομοιογένεια ως προς τη σύστασή της, κοινωνική και αστική. Αστικός και αγροτικός πληθυσμός συνυπάρχουν, ύπαιθρος και πόλη αμείωτες.

β. Οι δυνατότητες ανάπτυξης της:

- η εγγενής δυνατότητα της πόλης για «πράσινη ανάπτυξη» λόγω του αγροτικού χαρακτήρα της ευρύτερης περιοχής και του φυσικού περιβάλλοντος.
- το αξιοσημείωτο αγροτοβιομηχανικό της παρελθόν το οποίο έχει αφήσει σημαντικό κληριακό κατάλοιπο (εργαστάσια των αρχών του 20ού αιώνα) αλλά και ίχνη ενός αξιόλογου πολιτισμού.
- η ιστορικότητα της πόλης και η ανάπτυξή της (οικονομική, πολιτισμική κ.λπ.) μέχρι την εποχή του μεσοπολέμου όπως μαρτυρά το κτηριακό της απόθεμα σε αξιόλογα κτίσματα του τέλους του 19ου αιώνα και τα αρχών του 20ού.
- Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθεί η κοινωνική διάσταση του ιστορικού παρελθόντος της περιοχής πλούσιου σε αγώνες αγροτών για τα δικαιώματά τους με κορωνίδα τα περιήματα «σταφιδικά», γεγονός που καθιστά την αγροτική κληρονομιά της περιοχής εξόχως σημαντική.
- η γειννίαση με περιοχές εξαιρετικού φυσικού κάλλους και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.
- η ύπαρξη σημαντικών αδρόμων αστικών εκτάσεων στο άκρο της πόλης και σε επαφή με αυτή.
- οι νέες οδικές αρτηρίες που θα βελτιώσουν κατακόρυφα τις δυνατότητες προσέλασης στην πόλη (Ιονία οδός, κ.λπ.) και θα ενισχύσουν τη σχετική θέση της μέσω των νέων δικτύων μεταφορών

Στην περίπτωση του ευρύτερης περιοχής του Πύργου και γενικότερα της Ηλείας, η «πράσινη ανάπτυξη» εμφανίζεται ως εγγενής δυνατότητα του τόπου. Παράλληλα, η τουριστική ανάπτυξη στη Δυτική Πελοπόννησο είναι κάτι παραπάνω

Δ10

1

3

2

- 1
Αεροφωτογραφία της περιοχής.
General view of the site.
- 2
Το βιομηχανικό συγκρότημα Ξυστή - Σημερινό κατάστημα.
Xystris industrial complex (photo 2010).
- 3
Το Πάρκο της Γης (φωτογραφία αεροφωτογραφική).
The park of the Earth.
- 4
Το Πάρκο της Γης. Κάτοψη στάθμης +0.00.
The park of the Earth. Plan +0.00
- 5
Το Πάρκο της Γης. Ανάπτυξη όψης επί της οδού Ερυθρού Σταυρού.
The park of the Earth. Main elevation.

ω από βεβαία και ο Πύργος έχει γεωγραφικά κεντροβαρή θέση. Παρόλα αυτά δεν έχει αναλάβει το ρόλο που θα μπορούσε να παίξει καθότι λείπει μια δικτυακή θεώρηση και οργάνωση του αγροτουρισμού και του τουρισμού γενικότερα. Απουσιάζει ένα ισχυρό κίνητρο στάσης στον Πύργο για τους διερχόμενους από την περιοχή επισκέπτες. Επιπρόσθετα, αν υποθέσει ότι οι βιομηχανικές-βιοτεχνικές, χονδρεμπορικές και μεταποιητικές δραστηριότητες δεν μπορούν να ανακάμψουν, γεγονός παραμένει ότι το κτηριακό δυναμικό που άφησαν ως ίκνος αλλά και ο ευρύτερος «αγροτοβιομηχανικός» πολιτισμός όπως αυτός έχει εντυπωθεί στη συλλογική μνήμη, σε συνδυασμό με τον ισχυρό τριτογενή τομέα συγκροτούν ένα ισχυρό κεφάλαιο πάνω στο οποίο μπορεί να βασιστεί ο νέος χαρακτήρας της πόλης αλλά και η ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Η συνέργεια φύσης και ανάπτυξης συνιστά μία θετική πρόκληση.

2.2 Το κτηριακό απόθεμα της περιοχής - Βιομηχανικό συγκρότημα Ξυστή ιστορικό - περιγραφή

Πρόκειται για ένα βιομηχανικό συγκρότημα μεγάλης κλίμακας που λειτουργούσε με άξονα την αγροτοβιομηχανική παραγωγή (εικ. 1). Ιδρύθηκε³ στα 1932. Η επικέντρωση στοδιακά επεκτείνονταν με προσθήκες νέων βιομηχανικών κτισμάτων. Τελικά, το συγκρότημα συγκροτήθηκε από τρεις αυτοτελείς ενότητες: την ασβεστοποιία, την ελαιουργία-πυρηνολαοργία και την κονσερβοποιία. Χτισμένο σε οικοπεδική έκταση περίπου 34 στρεμμάτων βρίσκεται επί της οδού Ερυθρού Σταυρού, σημαντικής αρτηρίας στο βόρειο άκρο της πόλης, κομβικού χαρακτήρα στην καθότι οδηγεί στο Κατόλο και την Εθνική οδό.

Αποτελεί τεκμήριο της αγροτοβιομηχανικής παράδοσης του Πύργου, αλλά δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ένα από τα σημαντικά κατάλοιπα αυτής της παράδοσης. Παρόλα αυτά εμφανίζεται ταυτισμένο με την κοινωνία και τις δραστηριότητες της πόλης περισσότερο ως σύμβολο συλλογικής μνήμης αλλά όχι ως μνημείο με την ιστορική έννοια (εικ. 2).

Κύρια χαρακτηριστικά των χωρικών σχέσεων στο βιομηχανικό συγκρότημα⁴ Ξυστή αποτελεί η επικράτηση των κενών στα πλήρη αποδίδοντας στον χώρο ένα χαρακτήρα «ενδιάμεσο», στο μεταίχμιο κλειστού-ανοικτού, υπαίθριου-εστεγασμένου, αποδιδόντας του και ποσειφική μεσογενεακό χαρακτήρα. Η ύπαρξη υψηλών στοιχείων (καμινάδες, σιλό, δεξαμενές κ.λπ.) σηματοδοτούν αντιληπτικά το συγκρότημα στην πόλη και το καθιστούν τοποσημείο της. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός του εργοστασίου παραμένει αξιόλογος (ειδικά τα μηχανήματα που είναι ενταγμένα στην κατασκευή) τεκμήρια βιομηχανικής αρχαιολογίας στον αγρο-

βιομηχανικό τομέα παραγωγής. Ολοκληρώνοντας, ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο εκτενής ελεύθερος χώρος του συγκροτήματος.

3. Πρόταση

3.1 Η σύζευξη

Η επιλογή του χαρακτήρα της αστικής παρέμβασης που θα διατυπωθεί στη συνέχεια βασίζεται στην προσπάθεια σύζευξης του αστικού με τον αγροτικό χαρακτήρα της πόλης, της κύριας δηλαδή ιδιαιτερότητάς της, αυτής της σε πρώτη ανάγνωση παραδοξότητας ή και ερευνητικής αμφισβασίας.

Ο τόπος αντιμετωπίστηκε ως συμβολικός φορέας των πολιτισμικών αξιών, της κοινωνικής συμπεριφοράς αλλά και των στοματικών δράσεων που, με άλλα λόγια, θα μπορούσαμε να ορίσουμε ως «κουλτούρα» του Πύργου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το διπλό νόημα της έννοιας «κουλτούρα» η οποία, στα αγγλικά «culture», στα ελληνικά «καλλιέργεια», κατ' αρχήν είχε να κάνει με την προαίτια σχέση των ανθρωπίνων κοινωνιών με τη Γη και την καλλιέργειά της - την αγροτική εκμετάλλευσή της, ενώ, στη συνέχεια έφθασε ιστορικά να ισοδυναμεί με «το σύνολο των πνευματικών δραστηριοτήτων ενός λαού» (Τερκενλί 1996: 34). Η αγροτική κουλτούρα εμπεριέχει το σύνολο των διακριτών χαρακτηριστικών της δυσοικειμενικής ταυτότητας των κατοίκων της ενώ, ταυτόχρονα, δύναται να ενεργοποιεί και τις προσωπικές βιωματικές μνήμες των κατοίκων. Η έννοια της «αγροτικής κουλτούρας» στέκεται πέρα από την κλασική διάκριση «ψηφλού-χαμηλού πολιτισμού».

Υπ' αυτήν την έννοια, αναγνωρίσαμε ότι ο Πύργος προσφέρεται ως πεδίο άσκησης μιας αναπτυξιακής στρατηγικής η οποία θέτει στο επίκεντρο την «κουλτούρα της Γης» ως χαρακτηριστικό της φυσιογνωμίας της πόλης. Την αγροτική αυτή κουλτούρα επιχειρήσαμε να κατανοήσουμε και να αναδείξουμε δίνοντας της το ρόλο της βασικής θεματικής της κεντρικής ιδέας στην πρόταση. Οι επιμέρους επιλογές που κάνουμε ως κατευθύνσεις και τα εργαλεία σχεδιασμού [χρήσεις γης, χρηματοδοτήσεις ως αποτέλεσμα κοινωνικών πολιτικών, αρχιτεκτονικές επιλύσεις και μορφές, κ.λπ.] δεν αποτελούν τίποτα άλλο παρά συνιστώσες αυτής της σύζευξης.

Ος σκώματα για την επιδιωκόμενη ενόχωση της ελκυστικότητας της περιοχής για τους κατοίκους και τους επισκέπτες, την αναβάθμιση της φυσιογνωμίας της πόλης τόσο λειτουργικά και οικονομικά όσο και αισθητικά αναγνωρίζονται: ο πολιτισμός, ο τουρισμός και η αναψυχή. Ταυτόχρονα, για να αυξηθούν οι δυνατό-

4

5

ηπτες υλοποίησης της πρότασης, οι χρήσεις που προτείνονται έλαβαν σοβαρά υπόψη τους την σύγκλιση με τους άξονες ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (σύγκλιση με 6 άξονες ανάπτυξης) και τη δυνατότητα ένταξης σε ευρωπαϊκά επενδυτικά προγράμματα. Η στρατηγική επικεντρώνεται στην σύγκλιση με τους άξονες ανάπτυξης της ΕΕ και τις κοινοτικές πολιτικές όπως επίσης και το περιεχόμενο του Αναπτυξιακού Νόμου για την Ηλεία όπου ο νομός προορίζεται να αποτελέσει πρότυπο «πράσινης ανάπτυξης». Κατά συνέπεια, στρεφόμεστε προς τους τομείς της παραχής υπηρεσιών, του εμπόριου, της αναψυχής και του πολιτισμού-τουρισμού, της γεωργίας και της μεταποίησης. Αυτό μεταφράζεται σε χρήσεις των οποίων προτείνεται η ένταξη αν ήδη υπάρχουν, η ενίσχυση.

Συνεπώς, στο ερευνητικό ερώτημα πώς η προτεινόμενη ανάπλαση και ολοκληρωμένη διαχείριση θα μπορέσει να συγκρατήσει με επιτυχία τον αγροτικό χαρακτήρα της πόλης με την αστική της παράδοση επιφέροντας ανάπτυξη σε κάθε τομέα, η απάντηση είναι: μέσω της σύνδεσης της αγροτικής παραγωγής με τον πολιτισμό και τον τουρισμό.

3.2 Το Πάρκο της Γης (Βιομηχανικό συγκρότημα Ξυστήρι)

Θεωρώντας ότι η συνύπαρξη αστικού και αγροτικού χαρακτήρα σε κάθε συνιστώσα της πόλης είναι ίσως ένα από τα κρισιμότερα χαρακτηριστικά της πρότασης η δημιουργία ενός θεματικού πάρκου – δημόσιου ελεύθερου χώρου – το οποίο όμως έχοντας ως θεματικό άξονα τη γη, διαθέτει ταυτόχρονα αστικό και αγροτικό χαρακτήρα, γεγονός το οποίο το καθιστά οικείο στους πολίτες του Πύργου. Η συνύπαρξη πολλαπλών λειτουργιών εξασφαλίζει προσέλκυση μεγάλου αριθμού κοινωνικών ομάδων (ηλικιακά, πολιτισμικά κ.λπ.) καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας και σε όλες τις εποχές αλλά και την προσέλκυση τουριστών. Παράλληλα, θα μπορέσει να προωθήσει την έγκυρη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σε θέματα διατροφής, και προϊόντων ποιότητας, ενισχύοντας και την δημιουργία δικτύων παραγωγών-καταναλωτών. Επιδίωξη στάθηκε και η ενίσχυση ενός άλλου καταναλωτικού προτύπου με στροφή στα ντόπια βιολογικά προϊόντα με πλήρη σεβασμό στο περιβάλλον. Στην περίπτωση του Πάρκου της Γης η αγροτική παραγωγή, το περιβάλλον, η οικολογία, ο αγροτικός πολιτισμός, η διατροφή και η γαστρονομία συνυπάρχουν για να υπηρετήσουν το όραμα της πράσινης ανάπτυξης. Παράλληλα αποδίδεται στην πόλη ένας αξιόλογος ελεύθερος δημόσιος χώρος αστικού πράσινου (εικ. 3).

Το «Πάρκο της Γης» επικεντρώνει τη σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με τον πολιτισμό και τον τουρισμό. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι δεν υπάρχει κάτι ανά-

λογο στον ελληνικό χώρο και στον ευρωπαϊκό συναντάμε διειδείς προσπάθειες δημιουργίας της αποκαλούμενης «αστικής υπαίθρου» αλλά χωρίς κάποιο πολύ σημαντικό δείγμα εξαιρεμένου του Agropolis στο Montpellier – Νότιος Γαλλία που αποτελεί μεγάλο ερευνητικό κέντρο με Αγροτικό Μουσείο, εργαστήρια, ενημέρωση, ψυχαγωγία κ.λπ. Σε επίπεδο χρήσεων, η επιλογή αυτή αντανακλάται από το προτεινόμενο «Πάρκο της Γης» (κεντρική ιδέα για το συγκρότημα Ξυστήρι) ενώ στο συνθετικό επίπεδο, στην ενίσχυση της συνέχειας μεταξύ ανοικτού και κλειστού χώρου, μεταξύ τοπίου και κτισμένου χώρου. Τα όρια μεταξύ κτηριακών κελυφών και υπαίθρου χώρων διαχέονται σε μια σύμπραξη αρχιτεκτονικής και τοπίου (εικ. 4).

3.3 Το Πάρκο της Γης – Προτεινόμενες χρήσεις

- Εμπόριο:** Εκθέσεις ημιυπαίθρου λαϊκή αγορά – Χώρος για μεγάλες εκθέσεις υπερτοπικής σημασίας σε σχέση με την αγροτική παραγωγή (Αγροτικά, Οινόμασχα, Ελαιοτεχνία, Διεθνής Έκθεση Τροφίμων και Ποτών κ.λπ.) – Κλειστή αγορά – «Ταξίδι στην Ελλάδα της Γεύσης» – 16 καταστήματα προϊόντων διατροφής από όλη την Ελλάδα (π.χ. καταστήματα των ΕΑΣ από όλη την Ελλάδα), ανθαγορά, ΑΤΜ, μικρό εστιατόριο ελληνικού γρήγορου φαγητού, παγωτά ή σουζέρι και περίπτερο – Αίθουσα γευσιγνωσίας και μαγειρικής – Μόνιμη έκθεση τοπικών αγροτικών προϊόντων.
- Διοίκηση:** Υπηρεσία διαχείρισης «Πάρκου της Γης» – Γραφείο ΕΟΤ – Τμήμα αγροτουρισμού – Πληροφορίες κ.λπ.
- Πολιτισμός:** Μουσείο αγροτικής τεχνολογίας, διατροφής και γαστρονομίας. Πρόκειται για μουσείο ανθρωπολογικού και τεχνολογικού χαρακτήρα που πραγματοποιεί τον συσχετισμό της διατροφής με την υγεία, τα προϊόντα, την κοινωνία, την οικονομία και τον πολιτισμό κάθε χώρας της Μεσογείου. Στόχοι του είναι:
 - Να αναδείξει την αγροτική τεχνολογία στην Ελλάδα (ή στο βαθμό που είναι εφικτό ολόκληρης της Μεσογείου) από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας αποδεικνύοντας τη σημασία του αγροτικού πολιτισμού στην εξέλιξη της κοινωνίας.
 - Να αναπροσαρτήσει το πανόραμα της μεσογειακής διατροφής από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας ιδιαιτέρως με πολιτισμική έκφραση μιας γεωγραφικής περιοχής.
- Εκπαίδευση – Εμπόρφωση:** Πλανητάριο – Κοσμογράμμο 1.200τμ.
- Ψυχαγωγία:** Χώρος συναυλιών – Εστιατόριο, αναψυκτήρια – Παιδότοπος.
- Πάρκο αναψυχής:** Αναφορά στο Αγροτικό Τοπίο.

Δ10

6

Το Πάρκο της Γης. Αναπλάσεις όψεων-τομών.
The park of the Earth. Elevations and sections.

Το «Πάρκο της Γης» δημιουργείται με έμφαση στη χρήση του στοιχείου της φύσης και αναφορά στο αγροτικό τοπίο. Πρόκειται για τη δημιουργία ενός αστικού τόπου πράσινου, αναψυχής και διαδραστικής σχέσης με τη φύση και τη γη που αποδίδει στην πόλη έναν πράσινο θύλακα εκτόνωσης. Εμπνεύσει τον ενδιάμεσο αστικό-αγροτικό χαρακτήρα της περιοχής περιλαμβάνοντας υποπεριοχές με πυκνό πράσινο και σκιά (ελαιώνας, οπωρώνας, πευκώνας), αγροτικούς κήπους εκπαιδευτικού χαρακτήρα (καλλιέργειες), πευκώνα, ελαιώνα, οπωρώνας και βοτανικό κήπο (σχεδιασμένο ως παικίδι) κ.λπ. παράλληλα με ξέφωτα-χώρους παικιδιού και ελεύθερους χώρους δραστηριοτήτων με κυριαρχία της φύσης.

Η κεντρική συνθετική ιδέα ήταν να σχεδιαστεί ένα τεκνικό έδαφος σε ολόκληρη την οικοπεδική έκταση το οποίο θα λειτουργήσει ενοποιητικά για όλες τις επιμέρους κατασκευές και θα αποδοθεί στους κατοίκους ως πάρκο. Οι νέοι κτηριακοί όγκοι θα εντάσσονται σε αυτά την διαμόρφωση του εδάφους (εικ. 5, 6).

Το ψυχαγωγικό πάρκο διακρίνεται σε δύο επιμέρους τμήματα ως προς τον τρόπο κατασκευής του: επί του φυσικού εδάφους και στα φυτεμένα δώματα. Οι διαμορφώσεις επί του φυσικού εδάφους περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός «Αδελφικού» ο οποίος αντιμετωπίζεται ως πευκώνας ενώ περιλαμβάνει παιδικά παιχνίδια εξωτερικού χώρου. Οι διαμορφώσεις περιλαμβάνουν ακόμη εκτεταμένους αγροτικούς κήπους και περιοχές με καλλωπιστικά, ανθοφόρα και αρωματικά ενδημικά φυτά. Στα δώματα από οπλισμένο σκυρόδεμα προτείνεται επικαμάτωμα 1,5μ που επιτρέπει φυτεύσεις δένδρων σχεδόν κάθε τύπου με σημαντική ενεργειακή οφέλη ανάμεσα στα οποία και η εκμετάλλευση των όμβριων υδάτων. Ειδικότερα, το δώμα της λαϊκής αγοράς διαμορφώνεται ως βοτανικός κήπος (μυλές, αχλαδιές, κερασιές, κ.λπ. ενδημικά δένδρα και φυτά).

Συμπερασματικά

Θέτοντας ως στόχο την ανάδειξη της ενδογενούς δυναμικής της πόλης, αυτής εντοπισμένης στην έννοια του πολιτισμού της γης. Εκεί πάνω αρθρώσαμε τις επιλογές μας για τις χρήσεις γης, τους αρχιτεκτονικούς χειρισμούς, τις επεμβάσεις σε υφιστάμενα κελύφη, δρόμους κ.λπ. αλλά και σε άλλες διαστάσεις μελέτης όπως η δυνατότητα χρηματοδότησης από την ΕΕ. Και βέβαια το παράδειγμα του Πύργου Ηλείας με το αστικό στοιχείο να συνυπάρχει με το αγροτικό μπορεί να μην αποτελεί συνθήκη περίπτωση στον μεσογειακό ή καλύτερα στον ευρωπαϊκό χώρο, συνιστά όμως καθεστώς στις περισσότερες πόλεις της ελληνικής περιφέρειας καθιστώντας την περίπτωση ιδιαίτερα πρόσφορη για περαιτέρω διερεύνηση αυτού του δίχως άλλο ενδιαφέροντος αστικού φαινομένου.

Υποσημειώσεις

- Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά βλ.: Βύρων Δάβος, *Τα σταφιδικά της Ηλείας (1827-1997)*, Αθήνα 1997, Βύρων Δάβος, *Η ζωή των κατοίκων της Ηλείας κατά την Τουρκοκρατία*, Αθήνα 1993, Βύρων Δάβος, *Στον Πύργο και στην Ηλεία του 1821-1930*, Αθήνα 1996, Ντίνος Ψυχολός, *Ηλεία, τέκος ΑΖ* 2η περίοδος, Βάσος Μικελόπουλος, *Όσα η ιστορία αφήνει στο περιθώριο*, Πύρ-

γος 2006, Βύρων Δάβος, *Ιστορία του Πύργου Ηλείας και 17 περικύρων*, Αθήνα 1995, Γεώργιος Παπαδόπουλος, *Η Ηλεία δια μέσου των αιώνων*, ανατύπωση της Α' εκδόσεως, Λεκαϊνά 1991, Κώστας Τριανταφύλλου, *Ιστορικά Λεξικά των Πατρών*, 3η έκδοση, Πάτρα 1995, Βύρων Δάβος, *Οι εφημερίδες της Ηλείας*, εκδ. εφημερίδα «Πατρίς», Πύργος 2003, Νάκης Αυγερινός, *Μνήμες από το παρελθόν. Ο Πύργος του 20ού αιώνα*, Πύργος 2009.

- Από τον Μιχάλη Ξυστήρι, Πύργιο επιχειρηματία 6 ο οποίος διετέλεσε Δήμαρχος Πύργου. Με την επωνυμία «Ελαιουργία Πύργου – Ανώνυμος Εταιρεία» ήταν η πρώτη ιδρυθείσα Ανώνυμη Εταιρεία στον Πύργο.
- Και τα τρία επιμέρους συγκροτήματα είναι εντυπωσιακά κελύφη όσον αφορά την ποιότητα και την υποβλητικότητα των χώρων που αποδίδουν αλλά ευτελούς κατασκευής και μετρίως αρχιτεκτονικής αξίας. Σε κάθε περίπτωση αποδίδουν μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα και γοητευτική «ατμόσφαιρα» βιομηχανικού ερειπίου.
- Σε σχέση με τις επιδιώξεις που προαναφέρθηκαν η πόλη του Πύργου προσφέρει δυνατότητες ως προς τη σύγκλιση με τους αναπτυξιακούς άξονες της ΕΕ και τις κοινοτικές πολιτικές: 1. Δυνατότητα σύγκλισης με τον 1ο στην τάξη άξονα (υγεία), τον 2ο (τρόφιμα, γεωργία, βιοτεχνολογία), τον 3ο (τεχνολογίες επικοινωνίας & πληροφοριών), τον 5ο (ενέργεια), τον 6ο (περιβάλλον – κλιματική αλλαγή), τον 8ο (κοινωνικές οικονομικές & ανθρωπιστικές επιστήμες) και τον 11ο (διαθεματικές προσκλήσεις). 2. Δυνατότητες αυτοχρηματοδότησης – Ενίσχυση του πεσογειοικού νοτιού – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΟΪΣΙΜΟΤΗΤΑ. Ενώ ως προς τη σύγκλιση με τον αναπτυξιακό Νόμο: 1. το φυσικό περιβάλλον 2. η αγροβιομηχανική παράδοση της πόλης.

Βιβλιογραφία

- Doron, G., [2005], "Urban agriculture: small, medium, large", Architectural Design, London: Academy Editions – T&H.
- Elkin, T., McLaren, L., Hillman, M., [1991], *Reviving the city Towards sustainable urban development*.
- Henderson, J.-V., [1988], *Urban development: theory, fact, and illusion*, Oxford: Oxford University Press.
- Hidding, M.-C., Teunissen, A.T.Jr., [2002], *Beyond fragmentation: new concepts for urban-rural development*, Landscape and Urban Planning.
- Jackson, John B., [2008], *Discovering the vernacular landscape*, 1984, New Haven: Yale Un. Press.
- B McGrath, V Marshall, [2009], "New Patterns in Urban Design", Architectural Design, London: Academy Editions – T&H.
- Relph, Ed., [1987], *The modern urban landscape*, Baltimore: The John Hopkins Un. Press.
- Kantor, P., Savitch, H.V., [2002], *Cities in the international marketplace: the political economy of urban development in North America and Western Europe*, Princeton.edu [HTML].
- Γκεζελής, Γρηγόρης, [1980], *Το πολιτισμικό σύστημα: Ο σημειωτικός και επικοινωνιακός χαρακτήρας του*, Αθήνα: εκδ. Γρηγορόπουλος.
- Τερκενλή, Θεωνά, [1996], *Το πολιτισμικό τοπίο – γεωγραφικές προσεγγίσεις*, Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.

5η Triennale Αρχιτεκτονικής στην Κρήτη. Μέλη της επιτροπής επιλογής των
συμμετοχών: Η. Ζέγγελης, Γ. Τζιρτζιλάκης, Π. Τουρνικιώτης, Κέντρο Αρχιτεκτονικής
Μεσογείου, Χανιά 2013.

ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΑ ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ / ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΟ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ / 2011
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΤΣΙΟΣ

ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΑ ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ / ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΟ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ / 2011
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΤΣΙΟΣ

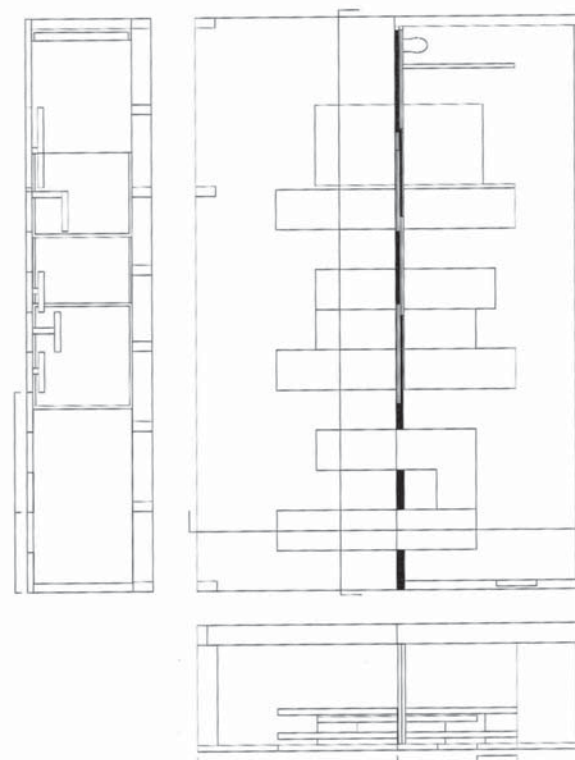
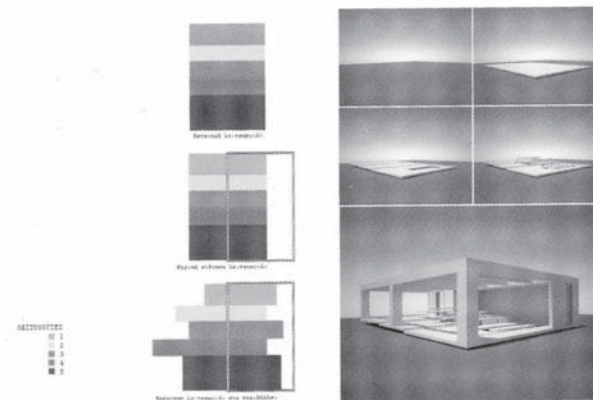
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ
2009 - 2012

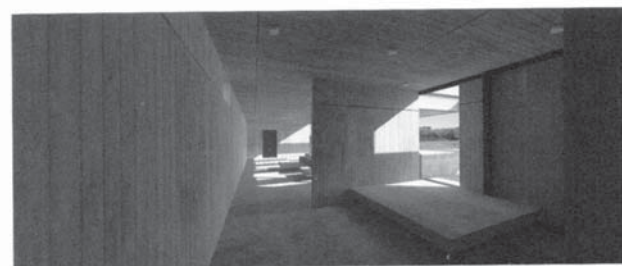
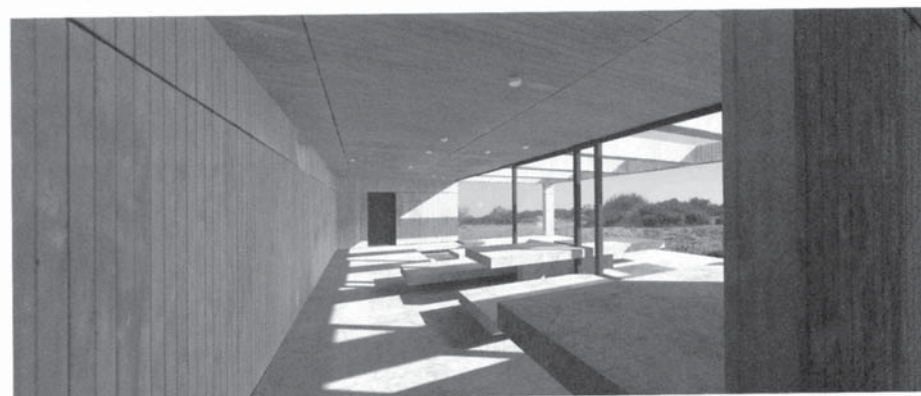
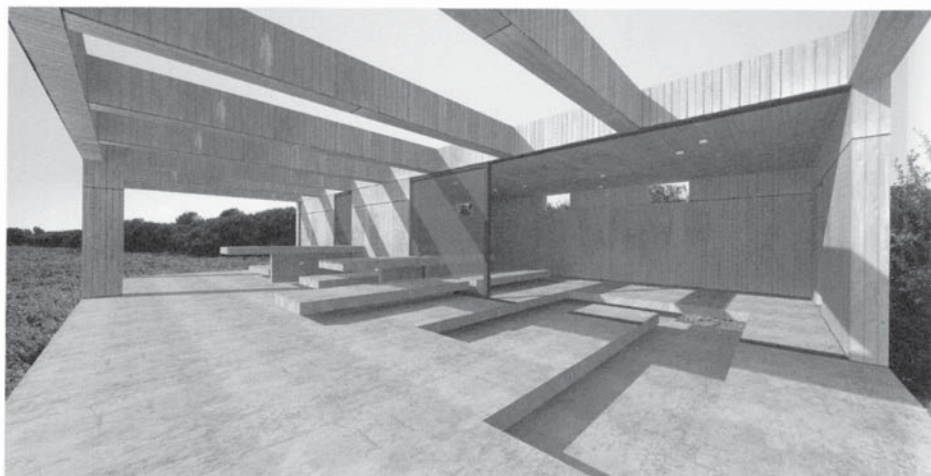
5^η
triennale

5^η ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΑ ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ | ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΟ, ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ

Αρχιτεκτονική μελέτη: Δημήτρης Ρότσιος
Συνεργάτης: Θάνος Μπιμπίσης
Στατική μελέτη: Μάριος Σημιτζής
Εργοδότες: Σπύρος Βλάχος / Κατερίνα Κανατάκη

Η μελέτη επιχειρεί να επαναπροσδιορίσει την έννοια της παραθεριστικής κατοικίας σε ένα περιβάλλον, μάλλον τυπικό της ελληνικής πραγματικότητας, όσον αφορά, αφ ενός τα χαρακτηριστικά της παραθαλάσσιας τοποθεσίας και αφ ετέρου τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εξελίχθηκε. Μις δομημένη, σχετική ασάφεια τόσο ως προς τις απαιτήσεις των εργοδοτών, όσο και ως προς τη θέση του αρχιτέκτονα, οδήγησαν σε μια στάση που αρνείται μια τυπική, σαφή, απόλυτα προσδιορισμένη κατανομή χρήσεων, καθώς και την χάραξη ορίων ανάμεσα στον εσωτερικό και τον εξωτερικό χώρο. Η κατοικία σχεδιάζεται χωρίς να ληφθούν υπό όψιν οι ανοιχτοί και κλειστοί χώροι. Οι λειτουργίες της αφού αναπτυχθούν σε ζώνες, καλύπτονται "εκ των υστέρων" σε ένα μήνι τους μόνο, στοχεύοντας στην επέκτασή τους στο περιβάλλον, όχι σαν σχήμα λόγου, αλλά με π ουσιαστική τους ανάπτυξη στον εσωτερικό και τον εξωτερικό χώρο ταυτόχρονα. Χωρίς όρους. Τα έπιπλα, μόνο σαν επίφαση αντικειμένων, ορίζονται μέσα από τη διαμόρφωση του εδάφους. Είναι οι βασικοί φορείς της κατανομής των λειτουργιών. Το σύστημα που αναλαμβάνει τη στέγα περιλαμβάνει ένα υαλοπέτασμα που διαχωρίζει τον κλειστό από τον ανοικτό χώρο, επιτρέποντα ταυτόχρονα, την επέκταση των λειτουργιών της κατοικίας στο ύπαιθρο κατά το δοκούν. Το αποτέλεσμα είναι μια κατοικία 60m² με τους αντίστοιχους εξωτερικούς χώρους.

Εργαστήριο Σχεδιασμού (Workshop) με τίτλο «[Εικ] αστικές παρεμβάσεις: αναβιώνοντας μια διαδρομή». / Architecture for humanity, Athens στα πλαίσια της έκθεσης «Φαντάσου την πόλη: Πύργος 2013» Πύργος Ηλείας 2013

[ΕΙΚ]αστικές παρεμβάσεις: αναβιώνοντας μία διαδρομή

Η ομάδα του Architecture for Humanity, Athens στα πλαίσια της έκθεσης «Φαντάσου την πόλη: Πύργος 2013», διοργανώνει το εργαστήριο με τίτλο: «[Εικ] αστικές παρεμβάσεις: αναβιώνοντας μία διαδρομή».

Στόχος του εργαστηρίου είναι η ανάπτυξη του προβληματισμού σχετικά με την αναβίωση των οικισμών που βρίσκονται πάνω στην σιδηροδρομική γραμμή από το λιμάνι στο Κατάκολο έως την Αρχαία Ολυμπία με όχημα αστικές, αρχιτεκτονικές και εικαστικές χειρονομίες σε κάποιους από αυτούς. Ο επαναπροσδιορισμός του συσχετισμού άστεως-υπαίθρου στην ευρύτερη περιφέρεια της πόλης του Πύργου, ο οποίος θα έδινε μια νέα δυναμική και ποιότητα στην περιοχή θα αποτελέσει μια από τις συνιστώσες του προβληματισμού.

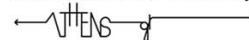
Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι προπτυχιακοί φοιτητές των Αρχιτεκτονικών Σχολών και της ΑΣΚΤ.

Επιστημονική υπεύθυνος:

Αμαλία Κωτσάκη, δρ αρχιτέκτων, επίκουρη καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής Σχολής Πολυτεχνείου Κρήτης.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστείλουν σύντομο βιογραφικό σημείωμα έως **19/4/2013** στο αναγραφόμενο e-mail.

architecture for humanity

imagine.pyrgos@gmail.com
<http://imaginepyrgos.wordpress.com>
<https://www.facebook.com/imagine.pyrgos>
<http://athens.architectureforhumanity.org>

20

—

25
ΜΑΪΟΥ

ΠΥΡΓΟΣ
ΗΛΕΙΑΣ

[ΕΙΚ]ΑΣΤΙΚΟ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

[ΕΙΚ] αστικές παρεμβάσεις: αναβιώνοντας μια διαδρομή

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

[ΕΙΚ] αστικό
αρχιτεκτονικό
εργαστήριο

20-25 Μαΐου
Πύργος Ηλείας

Δευτέρα 20 Μαΐου

Εισηγητές εργαστηρίου: Α. Κωτσάκη, Χ. Καννελakόπουλος, Π. Σκάγιαννης

10:00 _Υποδοχή και μετάβαση στο Κατάκολο

12:00 _ Κατάκολο: επιβίβαση στο τρένο

13:45_Αφιξη στην Αρχαία Ολυμπία

15:45 _Αναχώρηση από Αρχαία Ολυμπία

17:00 - 18:30 _Επιστροφή στον Πύργο - διάλειμμα για φαγητό

18:30 - 20:30 _Διαλέξεις: Θεματική ενότητα: *"Ηλεία: Πλεονεκτήματα και προοπτικές του Νομού"*

20:30 _Εργαστήριο: Συζήτηση και συγκρότηση ομάδων εργασίας και επιλογή τόπων παρέμβασης.

Τρίτη 21 Μαΐου

Εισηγητές εργαστηρίου: Χ. Καννελakόπουλος, Τ. Κατερίνη, Α. Κωτσάκη

10:00 - 17:00_ Επίσκεψη στους επιλεγμένους τόπους παρέμβασης - καταγραφή και εκτίμηση δεδομένων.

17:00 - 18:30 _ Διάλειμμα για φαγητό.

18:30 - 20:30 Διαλέξεις: Θεματική ενότητα: *"Αγροτικά προϊόντα και επιχειρείν"*

20:30_Εργαστήριο

Τετάρτη 22 Μαΐου

Εισηγητές εργαστηρίου: Τ. Κατερίνη, Α. Κωτσάκη

10:00 - 17:00_ Εργαστήριο

17:00 - 18:30 _ Διάλειμμα για φαγητό

18:30 - 20:30_Διαλέξεις: Θεματική ενότητα: *"Οικιστικό περιβάλλον και αρχιτεκτονική κληρονομιά"*

20:30_Εργαστήριο

Πέμπτη 23 Μαΐου

Εισηγητές εργαστηρίου: Α.Κωτσάκη, Χ. Καννελakόπουλος, Θ. Μουτσόπουλος, Δ. Ρότσιος, Ν. Πατσαβός

10:00 - 16:00_ Εργαστήριο

16:00 - 17:30 _ Διάλειμμα για φαγητό

17:30 - 21:30_Διαλέξεις: Θεματική ενότητα: Παρουσιάσεις συμμετεχόντων στην έκθεση *"Φαντάσου την πόλη: Πύργος 2013"*.

20:30_Εργαστήριο

Παρασκευή 24 Μαΐου

Εισηγητές εργαστηρίου: Κ. Βαρώτσος, Α.Κωτσάκη, Θ. Μουτσόπουλος, Δ. Ρότσιος, Ν. Πατσαβός.

10:00 - 17:00_ Εργαστήριο

17:00 - 18:30 _ Διάλειμμα για φαγητό

18:30 - 20:30_ Εργαστήριο

Σάββατο 25 Μαΐου

Εισηγητές εργαστηρίου: Κ. Βαρώτσος, Χ. Καννελakόπουλος, Α.Κωτσάκη, Θ. Μουτσόπουλος, Δ. Ρότσιος, Ν. Πατσαβός, Δ. Ψυχογιός.

12:00_ Παρουσίαση αποτελεσμάτων εργαστηρίου.

* Οι πόρτες θα είναι ανοιχτές και στο κοινό.

Επιστημονική υπεύθυνος εργαστηρίου:

Αμαλία Κωτσάκη, *Επικ. καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής Σχολής Πολυτεχνείου Κρήτης*

Εισηγητές εργαστηρίου:

Βαρώτσος Κώστας, *Καθηγητής Αρχιτεκτονικής Σχολής ΑΠΘ*

Καννελakόπουλος Χρήστος, *εωργο-οικονομολόγος*

Κατερίνη Τόνια: *Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ*

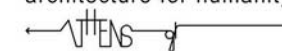
Μουτσόπουλος Θανάσης, *Αναπλ. Καθηγητής Αρχιτεκτονικής Σχολής, Πολυτεχνείο Κρήτης*

Ρότσιος Δημήτρης, *Εντετ. Επικ. Καθηγητής, Αρχιτεκτονική Σχολή, Πολυτεχνείο Κρήτης*

Πατσαβός Νίκος, *Επισκέπτης, Επικ. Καθηγητής, Αρχιτεκτονική Σχολής, Πανεπιστήμιο Frederic, Κύπρος.*

Σκάγιαννης Παντελής, *Καθηγητής στο Τμ. Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.*

architecture for humanity

Editors: Nikolas Patsavos, Yannis Zavoletas

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

Digital Materiality
and the
New Relation
between
Depth and Surface

EAAE TRANSACTIONS on
ARCHITECTURAL EDUCATION no 48

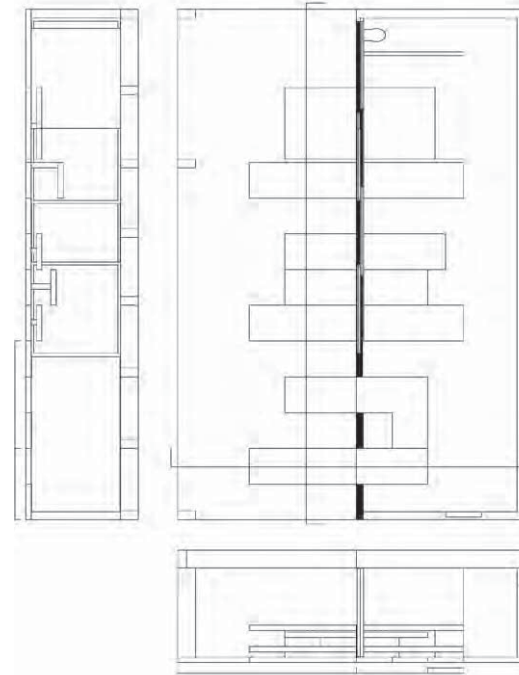
TECHNICAL
UNIVERSITY
OF CRETE

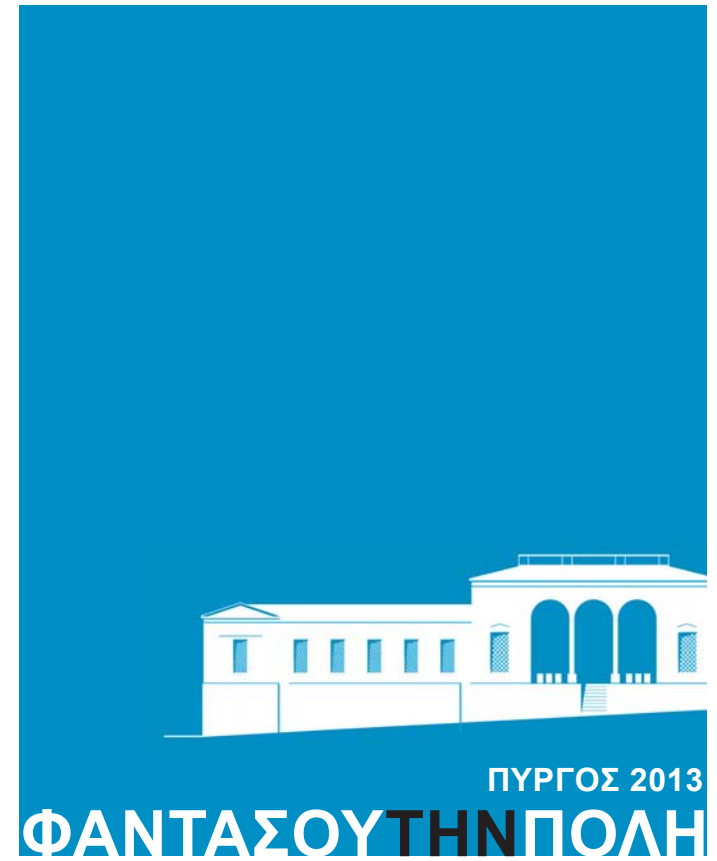

2.xD DESIGN: THE GREEK HOLIDAY HOME

Dimitris Rotsios, School of Architecture, TU Crete

The "Greek Holiday Home" is an experimental conception, exploring areas in which the home departs from the possibility of increased contact with the environment. The three dimensional design of space gives place to an organization of possibilities that derived from the projection of residence functions in the environment. The planning is "reduced" in shaping of the ground surface as a extension of internal space which is virtually unlimited. The total of possibilities of the environment enter in the interior. The covering of part of function follows.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ
16-25 Μαΐου 2013 | Λάτσειο Δημοτικό Μέγαρο Πύργου

ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ

Κωτσάκη Αμαλία (υπεύθυνη μελέτης)

Δρ. αρχιτέκτων Ε.Μ.Π., επικ. καθηγήτρια Τμ. Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης

Καραμανέα Πανίτα

αρχιτέκτων Ε.Μ.Π., αρχιτέκτων τοπίου Βαρκελώνη, λέκτορας Τμ. Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης

Πατσαβός Νίκος

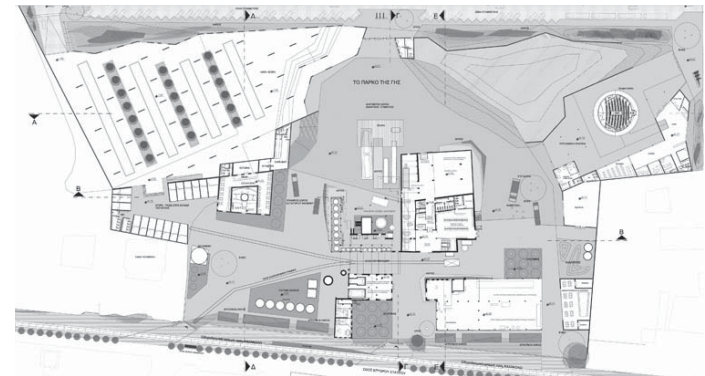
αρχιτέκτων Α.Π.Θ., εντεταλμένος επικ. καθηγητής Αρχιτεκτονικής Σχολής Πανεπιστημίου Frederic, Λευκωσία Κύπρος

Ρότσιος Δημήτρης

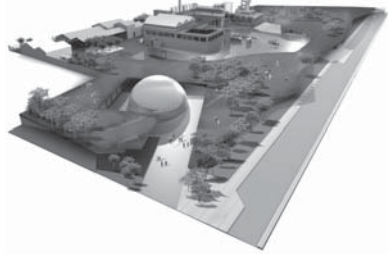
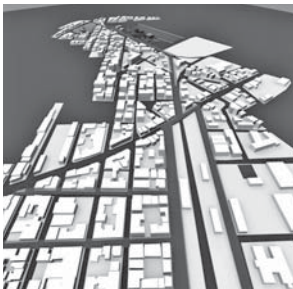
αρχιτέκτων Α.Π.Θ., M.Arch Ε.Μ.Π., εντεταλμένος επίκουρος καθηγητής Τμ. Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης

3

Αστική ανάπλαση του ιστορικού συνόλου που αποτελείται από το Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο, το εργοστάσιο Ξυστρή, τα κτήρια του ΟΣΕ και σύνδεση με το κέντρο του Πύργου Ηλείας

Σκοπός της μελέτης ήταν η τόνωση η της οικονομίας και του πληθυσμού μέσα από την απόδοση υπερτοπικότητας στην πόλη με άξονα την «πράσινη ανάπτυξη» και την ανάδειξη του αγροτοβιομηχανικού χαρακτήρα της. Η πρόταση περιλαμβάνει χρήσεις γής μαζί με τον σχεδιασμό του βιομηχανικού συγκροτήματος Ξυστρή που μετατρέπεται σε θεματικό «Πάρκο της Γής» (Μουσείο Διατροφής και Γαστρονομίας, μόνιμη λαϊκή αγορά, αίθουσες γευσιγνωσίας, κλειστή αγορά τοπικών προϊόντων από όλη την Ελλάδα), την επανάχρηση του νεοκλασικού Μανωλοπούλειου Νοσοκομείου ως Κέντρο Τεχνών και Πολιτισμού, αλλά και ενός δικτύου αστικού πρασίνου που θα συνδέσει το βόρειο άκρο με το κέντρο της.

ΚΩΤΣΑΚΗ ΑΜΑΛΙΑ Δρ αρχιτέκτων ΕΜΠ. Επίκουρη καθηγήτρια Τμήματος Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης. Έχει διακριθεί με 12 βραβεία σε Πανελλήνιους και Διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Το 2000 βραβεύθηκε από την Ακαδημία Αθηνών με το Βραβείο της Τάξεως των Γραμμάτων και Καλών Τεχνών για διακεκριμένο νέο αρχιτέκτονα έως 40 ετών. Το έργο της περιλαμβάνει κατοικίες, αποκαταστάσεις διατηρητέων κτηρίων και αστικές αναπλάσεις ιστορικών συνόλων. Συγγραφέας των μονογραφιών: *Αλέξανδρος Νικολούδης 1874-1944. Αρχιτεκτονικά οράματα. Πολιτικές χειρονομίες* (Ποταμός, 2007), *Γ.Θεοδοσόπουλος, Ο αρχιτέκτων και το έργο του 1938-88* (Μέλισσα, 1990).

ΚΑΡΑΜΑΝΕΑ ΠΑΝΙΤΑ Αρχιτέκτων ΕΜΠ – Αρχιτέκτων τοπίου, M.Arch Landscape architecture, Βαρκελώνη. Λέκτωρ Τμήματος Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης. Έχει διακριθεί με βραβεία σε Πανελλήνιους και Διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και έχει συνεργαστεί με διακεκριμένα αρχιτεκτονικά γραφεία στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει συμμετάσχει σε εκθέσεις αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Biennale Τοπίου στη Βαρκελώνη) και έργα της έχουν δημοσιευθεί σε διεθνή αρχιτεκτονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους.

ΠΑΤΣΑΒΟΣ ΝΙΚΟΣ Σπούδασε αρχιτεκτονική στο ΑΠΘ, την ΑΑ στο Λονδίνο καθώς και κοινωνικές επιστήμες στο Paris V- La Sorbonne, έχοντας διατελέσει υπότροφος πολλών ιδρυμάτων. Από το 2003, έχει διδάξει ιστορία-θεωρία της αρχιτεκτονικής και αρχιτεκτονικό σχεδιασμό στο Λονδίνο, στα Χανιά, στη Λευκωσία και το Βόλο. Έχει συνεργαστεί με ερευνητικά προγράμματα του ΕΜΠ και του Πολυτεχνείου Κρήτης ενώ τα ενδιαφέροντά του επικεντρώνονται αφενός σε μια προσπάθεια διεπιστημονικής ανάλυσης της διαδικασίας συγκρότησης της νεωτερικής (αρχιτεκτονικής) ταυτότητας, αφετέρου στην επιστημολογία και την ιστορία της αρχιτεκτονικής εκπαίδευσης.

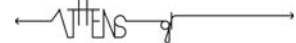
ΡΟΤΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Σπούδασε στο ΑΠΘ και το ΕΜΠ. Εκπροσώπησε την Ελλάδα στην 50ή Biennale Τέχνης της Βενετίας, 2003, στην Mediaterra, Αθήνα, 2000, στην ARCO / Πολιτιστική Ολυμπιάδα, Μαδρίτη, 2004. Έχει συμμετάσχει στην Ελλάδα μεταξύ άλλων στην 3η και 4η Biennale νέων αρχιτεκτόνων, 2001, 2004. Έχει βραβευθεί με το τρίτο βραβείο στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό LIBRARY FOR THE INFORMATION AGE / ACADIA, ΗΠΑ, 1998.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ & ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

architecture for humanity

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΕΝΟΤΗΤΑ
ΗΛΕΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Α' ΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ:

Θεατρική ομάδα "Ad Hoc"
Ομάδα Graffiti "Urban Colours"
Micky'n Malony
Bande à Part
Johnny Kintz (Pure Flow Productions)
Dalo (Pure Flow Productions)
Tony Dope (Pure Flow Productions)
Electric Looser (bluebeatinmysoul.blogspot.gr)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΑΡΧ/ΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Κωτσάκη Αμαλία, Δρ. αρχιτέκτων Ε.Μ.Π., επικ. καθηγήτρια
Τμ. Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΑΡΧ/ΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Βαρίτσος Κωνσταντίνος, Καθηγητής Αρχιτεκτονικής Σχολής Α.Π.Θ.
Κανελλακόπουλος Χρήστος, Γεωργο-οικονομολόγος
Κατερίνη Τόνια, Αρχιτέκτων μηχανικός Ε.Μ.Π.
Μουτσόπουλος Θανάσης, Αναπλ. καθηγητής
Αρχιτεκτονικής Σχολής Πολυτεχνείου Κρήτης
Ρότσιος Δημήτρης, Εντελ. επικ. καθηγητής Αρχιτεκτονικής Σχολής
Πολυτεχνείου Κρήτης
Σκάβαννης Παντελής, Καθηγητής στο Τμ. Μηχανικών
Χωροστάσις, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Ψυχγιός Δημήτρης, Ομοτ. καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

ΟΜΑΔΑ ΘΕΛΩΝΤΩΝ:

Ανδριανοπούλου Μαρία
Βαρελάδης Βύρωνας
Κράτη Κωνσταντίνια
Λαζάρη Μαρία
Μαρίνη Χριστίνα
Μπαράκη Βαλεντίνια
Σπυροπούλου Ναταλία
Σταυροπούλου Δήμητρα
Τσίχλη Ειρήνη
Φρούσια Λένα

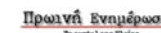
ΜΕΤΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ:

ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

workshop art nouveau
Δευτέρα 3 Μαρτίου 2003, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

+ + + + +

Επικοινωνία

Το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού και η κοινοπραξία του έργου artnouveau σας προσκαλούν στην ημερίδα με τίτλο:

«Ψηφιακός Πολιτισμός και Καλλιτεχνική Δημιουργία: Έλληνες Δημιουργοί»

που θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 3 Μαρτίου 2003 και ώρα 15:00-21:30 στο Πολιτιστικό Κέντρο του ΙΜΕ «Ελληνικός Κόσμος», Πειραιώς 254, Ταύρος.

Η ημερίδα εντάσσεται στο Ευρωπαϊκό Θεματικό Δίκτυο artnouveau του Προγράμματος Τεχνολογιών της Κοινωνίας της Πληροφορίας του 5ου Προγράμματος Πλαισίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο αποσκοπεί στην ανεύρεση νέων πρακτικών για την παρουσίαση, προσέγγιση και βίωση των τεχνών και του πολιτισμού με ζωντανό, προσωπικό και φιλικό προς το χρήστη τρόπο.

Στόχος της ημερίδας είναι η παρουσίαση και καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης στη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας στον τομέα του πολιτισμού και των τεχνών στην Ελλάδα.

Ομιλητές:

- Σίμος Ρετάλης, Λέκτορας Πανεπιστημίου Κύπρου
- Βαγγέλης Χριστοδούλου, Υπεύθυνος Τμήματος Τρισδιάστατων Γραφικών Αναπαραστάσεων ΙΜΕ
- Γιώργος Παπαϊωάννου, Ερευνητής, Τμήμα Εικονικής Πραγματικότητας ΙΜΕ
- Αθανάσιος Γκαϊτατζής, Υπεύθυνος Τμήματος Εικονικής Πραγματικότητας ΙΜΕ
- Μάνθος Σαντοριναίος, Λέκτορας Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών

Καθώς και οι:

- Αλέξανδρος Ψυχούλης, Εικαστικός καλλιτέχνης
- Αντώνης Λιβιεράτος, Μουσικός
- Νίκος Γιαννόπουλος, Σκηνοθέτης-παραγωγός
- Νίκος Βεργίτης, Σκηνοθέτης
- Δημήτρης Τσουμπλέκας, Φωτογράφος
- Αποστολία Παπαδαμάκη, Χορογράφος
- Τάσος Βρεττός, Φωτογράφος
- Μαρίνα Φωκίδη, Επίτροπος της ελληνικής συμμετοχής στην 50ή Biennale της Βενετίας
- Δημήτρης Ρότσιος, Αρχιτέκτονας
- Αθανασία Κυριακάκου, Καλλιτέχνης

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

<http://www.artnouveau.ccg.pt/>

ΓΕΝΙΚΑ
ΣΤΟΧΟΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΠΡΟΣΒΑΣΗ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

english

ΚΡΗΤΗ 1913-2013

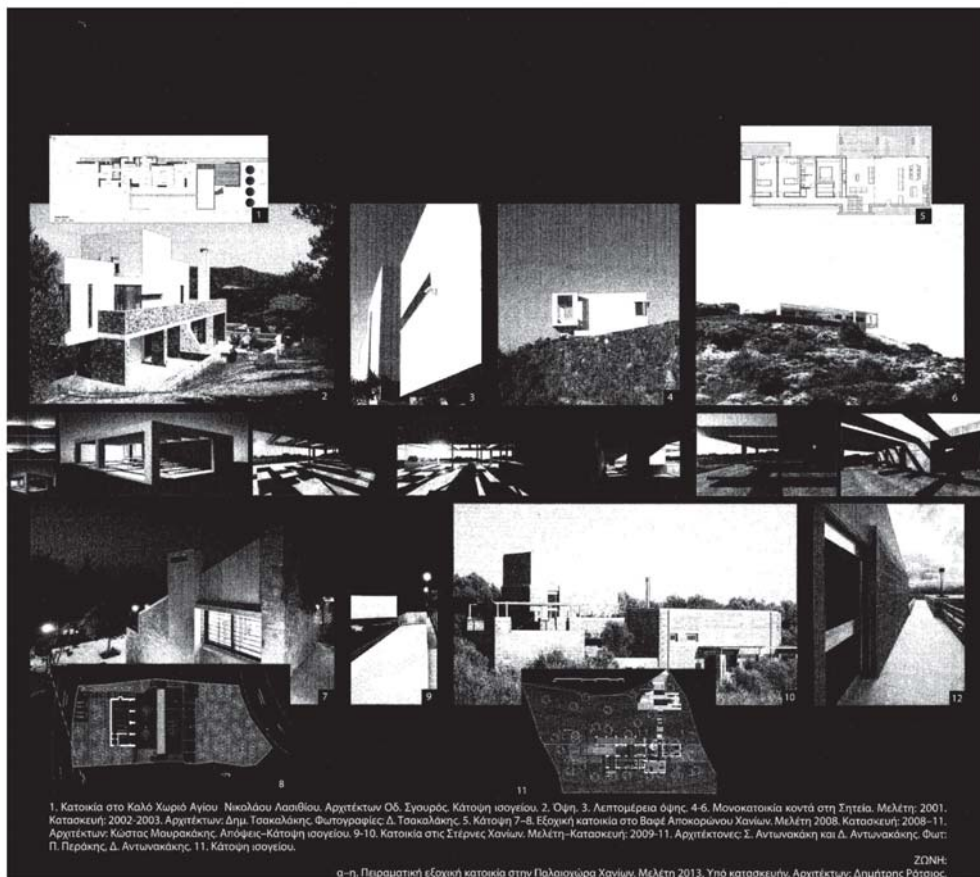
Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία μετά την Ένωση

επιστημονική επιμέλεια: Αμαλία Κωτσάκη

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ

ΣΑΔΑΣ - ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ / ΤΜΗΜΑ ΧΑΝΙΩΝ

2014

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ
ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 70, 731 34 ΧΑΝΙΑ

ΚΥΚΛΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΟΥΣ
ΣΕΙΡΑ 12 ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ 3 ΩΡΩΝ
Από 11 Οκτωβρίου έως 20 Δεκεμβρίου 2013

Η κατοίκηση: εξέλιξη και προβληματισμοί.
Κύκλος αρχιτεκτονικής παιδείας.
Αλφαβητάρι αρχιτεκτονικής.
Πνευματικό Κέντρο Χανίων.
Χανιά, 2013.

1. **Τι είναι η Αρχιτεκτονική; Η αρχιτεκτονική στην ιστορία του πολιτισμού.
Επάγγελμα «αρχιτέκτων»**

Νίκος Πατσαβός, αρχιτέκτων, υποψήφιος διδάκτορας και διδάσκων Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, διδάσκων Πανεπιστημίου Frederick Κύπρου
Κ. Μαυρακάκης, αρχιτέκτων ΕΜΠ, ελεύθερος επαγγελματίας, Χανιά

2. **Τι είναι η πόλη, η πολεοδομία, η χωροταξία;**

Γιώργος Πετράκης, χωροτάκτης - αρχιτέκτων πολεοδόμος, Ηράκλειο
Σήφης Φανουράκης, αρχιτέκτων, Προϊστάμενος Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης Υπουργείου Πολιτισμού, Ηράκλειο

3. **Ιστορία της Αρχιτεκτονικής**

Ν. Πατσαβός, υποψήφιος διδάκτωρ και διδάσκων Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, διδάσκων Πανεπιστημίου Frederick Κύπρου
Α. Κωτσάκη, αρχιτέκτων, δρ ΕΜΠ, επ. καθηγήτρια Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης

4. **Η κατοίκηση: εξέλιξη και προβληματισμοί**

Οδυσσέας Σγουρός, αρχιτέκτων, ελεύθερος επαγγελματίας, Άγιος Νικόλαος Κρήτης
Δημήτρης Ρότσιος, αρχιτέκτων, υποψήφιος διδάκτωρ ΕΜΠ

5. **Ιστορία της νεοελληνικής αρχιτεκτονικής, η Ελλάδα και οι σύγχρονες τάσεις.**
Ξενάγηση στην έκθεση «Κρήτη 1913-2013: αρχιτεκτονική και πολεοδομία μετά την Ένωση»

Α. Κωτσάκη, αρχιτέκτων, δρ ΕΜΠ, επ. καθηγήτρια Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης, επιμελήτρια έκθεσης

6. **Μνημείο και αποκατάσταση. Η διεθνής και η ελληνική εμπειρία.**
Παραδοσιακοί οικισμοί – Προστασία – Καλές πρακτικές

Φ. Μαλούχου, αρχαιολόγος, δρ Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, αν. καθηγήτρια Πολυτεχνείου Κρήτης
Νίκος Σκουτέλης, αρχιτέκτων, δρ ΕΜΠ, επ. καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης

7. **Η αρχιτεκτονική του Δημόσιου χώρου. Υπαίθριοι δημόσιοι χώροι. Σχολικά κτήρια.**

Λιάνα Βαγιανού, αρχιτέκτων, υποψήφια διδάκτωρ ΕΜΠ, Γραφείο Προγραμματικής Σύμβασης Παλιάς Πόλης Δήμου Χανίων
Μαριάνθη Λιάπη, αρχιτέκτων, Msc Design and Computation, Massachusetts Institute of Technology (MIT), υποψήφια διδάκτωρ ΑΠΘ

8. **Τι είναι η αρχιτεκτονική σύνθεση; Βασικές έννοιες.**

Σωκράτης Γιαννούδης, αρχιτέκτων, δρ ΕΜΠ, λέκτορας Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης
Αριστομένης Βαρουδάκης, αρχιτέκτων, Master of Arts in Architecture Πανεπιστημίου της Φλόριδα, αν. καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης

9. **Περιβάλλον, τοπίο, αρχιτεκτονική τοπίου. Δίκαιο και αρχιτεκτονική. Βιοκλιματική αρχιτεκτονική. Οικολογική αρχιτεκτονική.**

Πανίτα Καραμανέα, αρχιτέκτων, λέκτορας Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης
Αίθρα Μαριά, δικηγόρος, δρ Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, αν. καθηγήτρια Σχολής Μηχανικών Περιβάλλοντος Πολυτεχνείου Κρήτης
Μαρία Μανδαλάκη, αρχιτέκτων, Τμήμα Δομών Περιβάλλοντος Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π. Ε. Χανίων
Ζέτα Χρυσάφάκη, αρχιτέκτων, Master Οικολογικής Αρχιτεκτονικής Παν. της Μπολόνια, ελεύθερος επαγγελματίας

10. **Κατασκευή και Αρχιτεκτονική τεχνολογία. Ο ψηφιακός κόσμος και η Αρχιτεκτονική.**

Ιάκωβος Ρήγος, αρχιτέκτων, επ. καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης
Αλέξανδρος Βαζάκας, αρχιτέκτων, Master of Excellence in Architecture, Berlage Institute Rotterdam, υποψήφιος διδάκτωρ Ε.Μ.Π., λέκτορας Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης
Κώστας Ουγγρίνης, αρχιτέκτων, δρ ΑΠΘ, επ. καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης

11. **Ο ρόλος και η ευθύνη της Πολιτείας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των αρχιτεκτόνων**
(2 Στρογγυλά τραπέζια με: Αντιδημάρχους, Διευθυντές και στελέχη υπηρεσιών, επιτροπών ΕΠΑΕ, ΤΕΕ και αρχιτεκτόνων).
Συντονίζουν εκπρόσωποι του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων.

12. **Θέλω να κτίσω το σπίτι μου. Τι πρέπει να ξέρω;**
Ο ρόλος και η ευθύνη του πολίτη-χρήστη της αρχιτεκτονικής.

Δημήτρης Τσακαλάκης, αρχιτέκτων, επ. καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης
Μανώλης Μανούσκακας, επιχειρηματίας, αρθρογράφος, συγγραφέας βιβλίων για την αρχιτεκτονική των Χανίων

Ειδικός συνεργάτης τεύχους GRA τεύχος 10 «Αρχιτεκτονική
στην Ελλάδα / η νέα γενιά»
Καλοκαίρι – Φθινόπωρο 2015

2015
Δημήτρης Ρότσιος

by greekarchitects.gr

ERA REVIEW

SUMMER-AUTUMN 2015 Issue 10

Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα | η νέα γενιά
Architecture in Greece | the new generation

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

GRA review

εβδομή έκδοση του e-επιδιωκτικού
GreekArchitects.gr

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Βασιλίκης Μιστριώτης

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Μανώλης Αναστασιάδης
manastasiadis@greekarchitects.gr

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ ΤΕΥΧΟΥΣ

Δημήτρης Ρόσιος
Ζωή Ρούσσου

ΒΟΗΘΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

Εράννα Γεωργίου
Δέσποινα Μουτσάκη
Ειρήνη Οικονομοπούλου
Νίκος Σπύρου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Νίκος Καλογιάννης
Κωνσταντίνος Πατέσιος
Ελένη Τάτση

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

Άρτεμις Ποταμιάνου

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΕΥΧΟΥΣ

314 architecture studio
A31
Ανδρέας Πακουμακάτος
AREA Architecture Research Athens
Bureau de Change
Diversity
Hiboux architecture
k-studio
MOLD architects
OPA open platform for architecture
Schema
Tense architecture network _ TAN
Ζωή Ρούσσου

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ

Factory - creative & advertising services
factory@factory-adv.gr

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ

Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος
marketing@greekarchitects.gr

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ

Μανώλης Οικονομίου
Γαμβέτα 4, Αθήνα 10678,
Τηλ./Fax: 2103636631
info@gra.gr • info@greekarchitects.gr

EDITORIAL 7

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

12-16

Ομάδα Campus Novel

ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΕΙΣ

18-21

Σχόλια για την 8η Μπιενάλε

Ανδρέας Πακουμακάτος

ΕΡΓΑ & ΜΕΛΕΤΕΣ

24-29

Μετασκευή κτηρίου Γραφείων
Δοξιάδη-ΑΤΙ σε κτήριο κατοικιών

Diversity

30-33

Κατοικία στο Ψυχικό

Diversity

34-37

Staggered House - Ανακαινισή
Νεοκλασικής Κατοικίας στην Αθήνα
Schema

38-41

Folding Functions - Μικροβιολογικό
Εργαστήριο στην Λαμνίνη, Αθήνα
Schema

42-45

Εξοχική κατοικία στην Σέρφιο
MOLD architects

46-51

Κατοικία στα Μέγαρα 200m²
Tense architecture network _ TAN

52-55

Κατοικία στο Συκάμινο 300m²
Tense architecture network _ TAN

56-61

Casa Brutale: Λυρικός μπρουταλισμός
OPA open platform for architecture

Copyright © greekarchitects.gr - Vassilis Mistrionis

Αναγνωρίζουμε ότι η υπηρεσία παρέχει πληροφορίες, λογισμικό, γραφικά και άλλα υλικά που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, σήματα, εμπορικά μυστικά και άλλα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και ότι αυτά τα δικαιώματα είναι άγκυρα και προστατεύονται. Δεν μπορείτε να αντιγράψετε, να εκδώσετε, να μεταφέρετε ή να συμπεριλάβετε στη μεταφορά ή πώληση, να δημιουργήσετε παράγωγα δουλειά ή να εκμεταλλευτείτε καθ' οιονδήποτε τρόπο μερικά ή ολόκληρο το Περιεχόμενο. Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναπαραγωγή του Περιεχομένου, είτε πρόκειται για έντυπη, ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή χωρίς προηγούμενη άδεια από τον πνευματικό ιδιοκτήτη. Τα περιεχόμενα του GRA review παρέχονται «όπως ακριβώς είναι» χωρίς καμία εγγύηση αποτελεσματικότητας ή και συνειδητή με οποιαδήποτε τρόπο. Το GRA review δε φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια, το περιεχόμενο και τη διαθεσιμότητα της πληροφορίας που είναι διαθέσιμη μέσω της χρήσης των υπηρεσιών του. Οι υπηρεσίες του GRA review παρέχονται χωρίς κανέναν είδος εγγύηση. Συμφωνούμε ότι η χρήση της υπηρεσίας επαγείται καθ' οιονδήποτε ατομικά από τον χρήστη.

62-65

Εξοχική κατοικία στη Μάνη
Hiboux architecture

66-69

Διαμέρισμα στην περιοχή
Μακρυγιάννη, Ακρόπολη
Hiboux architecture

70-73

Cascading U
Διπλοκατοικία στο Κρυονέρι
AREA Architecture Research Athens

74-77

Κουτούντο - Προσθήκη σε
υπάρχουσα εξοχική κατοικία
στο Βουρκάρι Κέας
AREA Architecture Research Athens

78-83

Plane House
k-studio

84-85

H34 παραθαλάσσιο κτίριο
διαμερισμάτων
314 architecture studio

86-89

Κοσμηματοπωλείο στη Γλυφάδα
Ζωή Ρούσσου

90-93

Μετατροπή παλαιού φαρμακείου
σε παραδοσιακό hair salon
Bureau de Change

94-95

Into the Light Hotel
A31

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

96-106

Διπλωματικές Εργασίες,
Βραβεία 2014
5 κότσμα βραβεία, 5 ισότυμα έπαινοι

Εικόνα εξωφύλλου
Κατοικία στο Ψυχικό,
Diversity